

Κρίσνα

Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας

Πρώτος Τόμος

Της Αυτού Θείας Χάρης

Α.Τσ.Μπακτιβεντάντα Σουάμι

Πραμπουπάντα

Ιδρυτή-Ατσάρια της Διεθνούς Ένωσης για τη Συνείδηση του Κρίσνα

Κρίσνα

το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας

Πρώτος Τόμος

ΕΡΓΑ

της Αυτού Θείας Χάρης

Α. Τσ. Μπακτιβεντάντα Σουάμι Πραμπουπάντα

Η Μπαγκαβάντ-γκίτα όπως ακριβώς είναι

Σρίμαντ-Μπαγκαβατάμ

Σρι Τσετάνια Τσαριτάμριτα

Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας

Η διδασκαλία του Κυρίου Τσετάνια

Το νέκταρ της αφοσίωσης

Το νέκταρ της διδασκαλίας

Σρι Ισοπανισάντ

Το φως της *Σρίμαντ-Μπαγκαβατάμ*

Εύκολο ταξίδι σε άλλους πλανήτες

Η διδασκαλία του Κυρίου Καπίλα, του γιου της Ντεβαχούτι

Η διδασκαλία της Βασίλισσας Κούντι

Η επιστήμη της αυτοσυνειδητοποίησης

Η τελειότητα του γιόγκα

Πέραν της γέννησης και του θανάτου

Στον δρόμο προς τον Κρίσνα

Ράτζα-βίντια: ο βασιλιάς της γνώσης

Ύψωση στη συνείδηση του Κρίσνα

Η ζωή προέρχεται από τη ζωή

Τέλειες ερωτήσεις, τέλειες απαντήσεις

Συνείδηση του Κρίσνα: το ασύγκριτο δώρο

Συνείδηση του Κρίσνα: το κορυφαίο σύστημα *γιόγκα*

Κρίσνα

το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας

Μία συνοπτική παρουσίαση του Δέκατου Άσματος
της Σριμαντ-Μπαγκαβατμ του Σρίλα Βιασαντέβα

Πρώτος Τόμος

της Αυτού Θείας Χάρης
Α. Τσ. Μπακτιβεντάντα Σουάμι Πραμπουπάντα

Ιδρυτή-Ατσάρια της Διεθνούς Ένωσης για τη συνείδηση του Κρίσνα

Μετάφραση - Επιμέλεια: Γ. Δ. Κωνσταντόπουλος

Copyright © 2018 μετάφρασης: Γ. Δ. Κωνσταντόπουλος

Το παρόν κείμενο είναι μετάφραση της πρωτότυπης αγγλικής έκδοσης του έργου (Krsna – The Supreme Personality of Godhead - 1970).

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση μέρους ή όλου του κειμένου για λόγους μη κερδοσκοπικούς χωρίς την άδεια του μεταφραστή.

Στον πατέρα μου, Γκωρ Μοχάν Ντε (1849-1930)

Ένας αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κρίσνα, που με ανέθρεψε με συνείδηση του Κρίσνα από την αρχή της ζωής μου. Στην παιδική μου ηλικία μου έμαθε πώς να παίζω *μριντάνγκα*. Μου έδωσε τις Θεότητες Ράντα και Κρίσνα για να τις λατρεύω και μου έδωσε επίσης το άρμα του Κυρίου Τζάγκανατ (*Τζαγκανάτα-ράτα*) για να τιμώ αυτή τη γιορτή σαν παιδικό παιχνίδι. Ήταν πάντα καλός μαζί μου και με διαπότισε με τις ιδέες που αργότερα παγίωσε ο πνευματικός μου δάσκαλος, ο αιώνιος πατέρας.

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος	xi
Εισαγωγή	xix
1/ Η έλευση του Κυρίου Κρίσνα	1
2/ Προσευχές των ημιθέων προς τον Κύριο Κρίσνα στη μήτρα	11
3/ Η γέννηση του Κυρίου Κρίσνα	30
4/ Ο Κάμσα αρχίζει τις διώξεις	43
5/ Η συνάντηση του Νάνντα με τον Βασουντέβα	49
6/ Ο θάνατος της Πούτανα	57
7/ Η σωτηρία του Τρινάβαρτα	66
8/ Η θεά της συμπαντικής μορφής	74
9/ Η μητέρα Γιασόντα δένει τον Κρίσνα	86
10/ Η σωτηρία του Ναλακούβαλα και του Μανιγκρίβα	91
11/ Σκοτώνοντας τους δαίμονες Βατσάσουρα και Μπακάσουρα	100
12/ Ο θάνατος του δαίμονα Αγκάσουρα	110
13/ Ο Μπράμα κλέβει τα αγόρια και τα μοσχάρια	118
14/ Οι προσευχές του Κυρίου Μπράμα στον Κύριο Κρίσνα	132
15/ Ο θάνατος του Ντενουκάσουρα	154

16/ Υποτάσσοντας τον Καλίγια	162
17/ Σβήνοντας τη φωτιά του δάσους	174
18/ Σκοτώνοντας τον δαίμονα Πραλαμπασούρα	179
19/ Καταπίνοντας τη φωτιά του δάσους	185
20/ Περιγραφή του φθινοπώρου	188
21/ Η έλξη των <i>γκοπι</i> για τη φλογέρα του Κρίσνα	201
22/ Κλέβοντας τα ρούχα των ανύπαντρων <i>γκοπι</i>	207
23/ Σώζοντας τις γυναίκες των <i>μπραμανα</i> που έκαναν θυσίες	214
24/ Λατρεύοντας το μεγάλο ύψωμα Γκοβαρντάνα	226
25/ Καταστροφική βροχή στη Βρινντάβανα	235
26/ Ο υπέροχος Κρίσνα	241
27/ Προσευχές από τον Ίντρα, τον Βασιλιά του ουρανού	245
28/ Ελευθερώνοντας τον Μαχαράζα Νάνντα από τα χέρια του Βαρούνα	251
29/ Ο χορός <i>ρασα</i> -Εισαγωγή	257
30/ Ο Κρίσνα κρύβεται από τις <i>γκοπι</i>	276
31/ Τραγούδια από τις <i>γκοπι</i>	282
32/ Περιγραφή του χορού <i>ρασα</i>	291
33/ Η απελευθέρωση του Βιντιάνταρα και η θανάτωση του δαίμονα Σανκάσουρα	305
34/ Τα αισθήματα αποχωρισμού των <i>γκοπι</i>	313
35/ Ο Κάμσα στέλνει τον Ακρούρα για τον Κρίσνα	319
36/ Σκοτώνοντας τον δαίμονα Κέσι και τον Βιομάσουρα	325
37/ Η άφιξη του Ακρούρα στη Βρινντάβανα	330
38/ Το ταξίδι της επιστροφής του Ακρούρα και η επίσκεψη	

στη Βισνουλόκα μέσα στον ποταμό Γιαμούνα	339
39/ Οι προσευχές του Ακρούρα	348
40/ Η είσοδος του Κρίσνα στη Ματούρα	353
41/ Ο Κρίσνα σπάζει το τόξο στον χώρο της θυσίας	360
42/ Ο θάνατος του ελέφαντα Κουβαλαγιαπίντα	366
43/ Ο θάνατος του Κάμσα	372
44/ Ο Κρίσνα συνεφέρει τον γιο του δασκάλου Του	380
45/ Ο Ούνταβα επισκέπτεται τη Βριντάβανα	392
46/ Ο Ούνταβα παραδίδει το μήνυμα του Κρίσνα στις γκοπι	401
47/ Ο Κρίσνα ευχαριστεί τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του	422
48/ Ο ιδιοτελής Ντριταράστρα	431
49/ Ο Κρίσνα υψώνει το οχυρό της Ντβάρακα	438
50/ Η σωτηρία του Μουτσουκούντα	452
51/ Κρίσνα, ο λιποτάκτης	464
52/ Ο Κρίσνα κλέβει τη Ρουκμίνι	475
53/ Ο Κρίσνα νικά όλους τους πρίγκιπες και παίρνει τη Ρουκμίνι στο σπίτι Του, στην Ντβάρακα	484
54/ Από τον Κρίσνα και τη Ρουκμίνι γεννιέται ο Πραντιούμνα	495
Γλωσσάριο	503

Πρόλογος

*νιβριττα-ταρσαϊρ ουπαγκιγιαμαναντ
μπαβωσαντατς τσροτρα-μανο 'μπιραματ
κα ουτταμα-σλοκα-γκουνανουβαντατ
πουμαν βιρατζιετα βινα πασου-γκνατ
(Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ 10.1.4)*

Στις χώρες της Δύσης, όταν κάποιος δει το εξώφυλλο ενός βιβλίου όπως αυτό, το βιβλίο του Κρίσνα, ρωτά αμέσως: «Ποιος είναι ο Κρίσνα;», «Ποιο είναι αυτό το κορίτσι με τον Κρίσνα;», κλπ. Η άμεση απάντηση είναι ότι ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Γιατί αυτό; Γιατί ταιριάζει σε κάθε λεπτομέρεια με τις περιγραφές του Υπερτάτου Όντος, του Θεού. Με άλλα λόγια, ο Κρίσνα είναι ο Θεός επειδή είναι καθ' ολοκληρίαν ελκυστικός. Έξω από τη θεμελιώδη αρχή της καθ' ολοκληρίαν ελκυστικότητας, η λέξη Θεός δεν έχει νόημα. Πώς μπορεί κάποιος να είναι καθ' ολοκληρίαν ελκυστικός; Πρώτα απ' όλα, αν κάποιος είναι πολύ πλούσιος, αν έχει πολλά πλούτη, είναι συνήθως ελκυστικός. Κατά τον ίδιο τρόπο, αν κάποιος είναι πολύ ισχυρός, είναι και αυτός ελκυστικός και αν κάποιος είναι πολύ διάσημος, είναι επίσης ελκυστικός· αν κάποιος είναι πολύ όμορφος ή σοφός ή αποκολλημένος από όλων των ειδών τα υπάρχοντα, είναι επίσης ελκυστικός. Έτσι από την πρακτική εμπειρία μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι κάποιος είναι ελκυστικός αν έχει 1) πλούτο, 2) δύναμη, 3) φήμη, 4) ομορφιά, 5) σοφία και 6) απάρνηση. Γίνεται αντιληπτό ότι

κάποιος που κατέχει όλες αυτές τις έξι ιδιότητες συγχρόνως και σε απερίοριστο βαθμό, είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Αυτές οι ιδιότητες του Θεού προσδιορίζονται από τον Παρασάρα, έναν μεγάλο σοφό και αυθεντία της βεδικής γνώσης.

Έχουμε δει πολλά πλούσια πρόσωπα, πολλά ισχυρά πρόσωπα, πολλά διάσημα πρόσωπα, πολλά όμορφα πρόσωπα, πολλά μορφωμένα και σοφά πρόσωπα και πρόσωπα που ανήκουν στην τάξη της απάρνησης και έχουν αποκολληθεί από τα υλικά αγαθά. Αλλά δεν έχουμε δει ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας κάποιο πρόσωπο να είναι ταυτόχρονα απερίοριστα πλούσιο, απερίοριστα ισχυρό, απερίοριστα διάσημο, απερίοριστα όμορφο, απερίοριστα σοφό και απερίοριστα αποκολλημένο από την ύλη, όπως ο Κρίσνα. Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι ιστορικό πρόσωπο που εμφανίσθηκε σε αυτή τη Γη πριν 5.000 χρόνια. Έμεινε στη Γη 125 χρόνια και έπαιξε ακριβώς σαν ένα ανθρώπινο ον, αλλά τα έργα Του ήταν απaráμιλλα. Από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής Του έως τη στιγμή της εξαφάνισής Του, κάθε μία από τις δραστηριότητές Του δεν συγκρίνεται με τίποτε στην παγκόσμια ιστορία και συνεπώς, όποιος γνωρίζει τι εννοούμε όταν λέμε Θεός, θα δεχθεί τον Κρίσνα ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Κανείς δεν είναι ούτε ίσος με τον Θεό ούτε μεγαλύτερος από Αυτόν. Αυτό είναι το νόημα της γνώριμης φράσης «ο Θεός είναι μεγάλος».

Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες ανθρώπων που μιλούν για τον Θεό με διάφορους τρόπους, αλλά σύμφωνα με τη βεδική γραμματεία και τους μεγάλους *ατσαρια* όλων των εποχών, τους εντεταλμένους ειδικούς στη γνώση του Θεού, όπως ο *ατσαρια* Σάνκαρα, ο Ραμανούτζα, ο Μάντβα, ο Βισνουσουάμι, ο Κύριος Τσετάνια και όλοι οι οπαδοί τους μέσω της μαθητικής διαδοχής, όλοι συμφωνούν ομόφωνα ότι ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Όσον αφορά εμάς, τους οπαδούς του βεδικού πολιτισμού, δεχόμαστε τη βεδική ιστορία ολόκληρου του σύμπαντος, το οποίο αποτελείται από διάφορα πλανητικά συστήματα ονομαζόμενα Σβαργκαλόκα, δηλαδή ανώτερα πλανητικά συστήματα, Μαρτιαλόκα, δηλαδή ενδιάμεσα πλανητικά συστήματα και Παταλόκα, δηλαδή κατώτερα πλανητικά συστήματα. Οι σύγχρονοι ιστορικοί αυτού του πλανήτη δεν μπορούν να προσφέρουν ιστορικά στοιχεία για γεγονότα που συνέβησαν νωρίτερα από 5.000 χρόνια, οι δε ανθρωπολόγοι λένε ότι πριν από 40.000 χρόνια ο *homo sapiens* δεν είχε εμφανισθεί στη γη, επειδή η εξέλιξη δεν είχε φτάσει σε αυτό το σημείο. Αλλά οι βεδικές ιστορίες, οι *Πουρανα* και η

Μαχαμπαρατα, αφηγούνται ανθρώπινες ιστορίες που εκτείνονται εκατομμύρια και δισεκατομμύρια χρόνια στο παρελθόν.

Για παράδειγμα, από αυτά τα έργα μαθαίνουμε τις ιστορίες των εμφανίσεων και των εξαφανίσεων του Κρίσνα πριν από εκατομμύρια και δισεκατομμύρια χρόνια. Στο Τέταρτο Κεφάλαιο της *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, ο Κρίσνα λέει στον Αρτζούνα ότι και Εκείνος και ο Αρτζούνα είχαν γεννηθεί πολλές φορές στο παρελθόν και ότι ο μεν Κρίσνα μπορούσε να τις θυμάται όλες, ενώ ο Αρτζούνα όχι. Αυτό αποτυπώνει τη διαφορά μεταξύ της γνώσης του Κρίσνα και της γνώσης του Αρτζούνα. Ο Αρτζούνα μπορεί να ήταν πολύ σπουδαίος πολεμιστής και πολύ καλλιεργημένο μέλος της δυναστείας των Κούρου, αλλά εν τέλει, ήταν ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον, ενώ ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, κατέχει απεριόριστη γνώση. Επειδή κατέχει απεριόριστη γνώση, η μνήμη του Κρίσνα είναι απέραντη.

Η γνώση που κατέχει ο Κρίσνα είναι τόσο τέλεια, ώστε θυμάται όλα τα περιστατικά των εμφανίσεών Του εκατομμύρια και δισεκατομμύρια χρόνια στο παρελθόν, ενώ η μνήμη και η γνώση του Αρτζούνα περιορίζονται από τον χρόνο και τον χώρο, επειδή είναι ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον. Στο Τέταρτο Κεφάλαιο ο Κρίσνα λέει ότι θυμάται να διδάσκει την *Μπαγκαβαντ-γκιτα* στον Βιβασβάν, τον θεό του ήλιου, πριν από μερικά εκατομμύρια χρόνια.

Στις μέρες μας είναι μόδα για τους άθεους να προσπαθούν να γίνουν ο Θεός ακολουθώντας κάποιες μυστικιστικές μεθόδους. Συνήθως οι άθεοι ισχυρίζονται ότι είναι ο Θεός χάρη στη φαντασία τους ή την ικανότητά τους στον διαλογισμό. Ο Κρίσνα δεν είναι τέτοιου είδους Θεός. Δεν γίνεται Θεός ούτε με την επινόηση κάποιας μυστικιστικής μεθόδου διαλογισμού ούτε με αυστηρές ασκητικότητες και μυστικιστικές ασκήσεις *γιογκα*. Για να ακριβολογούμε, δεν γίνεται ποτέ Θεός, επειδή είναι ο Θεός σε κάθε περίπτωση.

Μέσα στη φυλακή του εκ μητρός θείου του Κάμσα, όπου βρίσκονταν υπό περιορισμό ο πατέρας Του και η μητέρα Του, ο Κρίσνα εμφανίσθηκε έξω από το σώμα της μητέρας Του ως τετράχειρας Βίσνου-Ναράγιανα. Ύστερα μεταμορφώθηκε σε βρέφος και είπε στον πατέρα Του να Τον μεταφέρει στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα και της γυναίκας του Γιασόντα. Όταν ο Κρίσνα ήταν βρέφος, ο γιγάντιος θηλυκός δαίμονας Πούτανα αποπειράθηκε να Τον σκοτώσει, αλλά όταν Αυτός ρούφηξε το στήθος με το γάλα της, ρούφηξε μαζί

και τη ζωή της. Αυτή είναι η διαφορά μεταξύ του αληθινού Θεού και ενός «Θεού» κατασκευασμένου στο μυστικιστικό εργαστήριο. Ο Κρίσνα δεν είχε την ευκαιρία να ασκηθεί στη μυστικιστική μέθοδο του *γιόγκα*, αλλά παρ' όλα αυτά, εκδηλώθηκε ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας σε κάθε Του βήμα, από τη βρεφική στη νηπιακή ηλικία, από τη νηπιακή στην παιδική ηλικία και από την παιδική στη νεανική ηλικία. Σε αυτό το βιβλίο, περιγράφονται όλες οι δραστηριότητές Του ως ανθρώπινου όντος. Παρόλο που ο Κρίσνα έπαιζε σαν ένα ανθρώπινο ον, διατηρούσε πάντα την ταυτότητά Του ως Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

Αφού ο Κρίσνα είναι καθ' ολοκληρίαν ελκυστικός, θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι όλες οι επιθυμίες μας πρέπει να εστιάζονται στον Κρίσνα. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* λέγεται ότι το ατομικό πρόσωπο είναι ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος του σώματος, αλλά ο Κρίσνα, ο οποίος είναι η Υπέρτατη Ψυχή, παρούσα μέσα στην καρδιά όλων, είναι ο υπέρτατος ιδιοκτήτης και ο υπέρτατος κύριος κάθε ατομικού σώματος. Συνεπώς, αν συγκεντρώσουμε την τάση μας για αγάπη μόνο στον Κρίσνα, τότε θα γίνουν αμέσως πραγματικότητα η παγκόσμια αγάπη, η ενότητα και η γαλήνη. Όταν κάποιος ποτίζει τη ρίζα του δέντρου, ποτίζει αυτομάτως τα κλαδιά, τα βλαστάρια, τα φύλλα και τα άνθη και όταν κάποιος δίνει τροφή στο στομάχι, ικανοποιεί όλα τα μέλη του σώματος.

Η τέχνη της συγκέντρωσης της προσοχής στον Υπέρτατο και η προσφορά της αγάπης σε Αυτόν ονομάζεται συνείδηση του Κρίσνα. Έχουμε εγκαινιάσει την κίνηση για τη συνείδηση του Κρίσνα, έτσι ώστε να μπορεί ο καθένας να ικανοποιήσει την τάση του να αγαπά, κατευθύνοντας απλώς την αγάπη του προς τον Κρίσνα. Ολόκληρος ο κόσμος λαχταρά να ικανοποιήσει τη λανθάνουσα τάση του για αγάπη, αλλά οι επινοήσεις διαφόρων μεθόδων όπως ο σοσιαλισμός, ο κομμουνισμός, ο αλτρουισμός, ο ανθρωπισμός, ο εθνικισμός και οτιδήποτε άλλο μπορεί να κατασκευαστεί για την ειρήνη και την ευημερία του κόσμου, δεν είναι παρά ανώφελα και απογοητευτικά, επειδή υπάρχει χονδροειδής άγνοια της τέχνης της αγάπης του Κρίσνα. Συνήθως οι άνθρωποι πιστεύουν ότι προωθώντας τις ηθικές αρχές και τις θρησκευτικές τελετουργίες, θα γίνουν ευτυχισμένοι. Κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι η ευτυχία μπορεί να επιτευχθεί με την οικονομική ανάπτυξη και κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι θα είναι ευτυχισμένοι ικανοποιώντας απλώς τις αισθήσεις τους. Όμως το πραγματικό γεγονός είναι ότι οι άνθρωποι μπορούν να είναι ευτυχισμένοι μόνον αγαπώντας τον Κρίσνα.

Ο Κρίσνα μπορεί να ανταποκριθεί στην τάση κάποιου για αγάπη σε διάφορες σχέσεις ονομαζόμενες *ρασα*. Υπάρχουν δώδεκα σχέσεις αγάπης. Μπορεί κανείς να αγαπά τον Κρίσνα ως τον υπέρτατο άγνωστο, τον υπέρτατο κύριο, τον υπέρτατο φίλο, τον υπέρτατο γιο ή τον υπέρτατο εραστή. Αυτές είναι οι πέντε βασικές σχέσεις αγάπης (*ρασα*). Μπορεί επίσης να αγαπά κανείς τον Κρίσνα έμμεσα, σε εφτά διαφορετικές σχέσεις, που προφανώς διαφέρουν από τις πέντε πρωταρχικές σχέσεις. Ωστόσο, συνολικά, αν κάποιος εναποθέσει τη λανθάνουσα αγάπη του στον Κρίσνα, τότε η ζωή του γίνεται επιτυχημένη. Αυτό δεν είναι φαντασία· είναι γεγονός, το οποίο μπορεί να συνειδητοποιηθεί με πρακτική εφαρμογή. Μπορεί κανείς να αντιληφθεί άμεσα το αποτέλεσμα που έχει η αγάπη για τον Κρίσνα στη ζωή του.

Στο Ένατο Κεφάλαιο της *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αυτή η επιστήμη της συνείδησης του Κρίσνα ονομάζεται βασιλιάς της γνώσης, βασιλιάς όλων των εμπιστευτικών θεμάτων και ύψιστη επιστήμη υπερβατικής συνειδητοποίησης. Και παρά τούτα, μπορούμε να δοκιμάσουμε άμεσα τα αποτελέσματα αυτής της επιστήμης της συνείδησης του Κρίσνα, επειδή είναι πολύ εύκολο να την εφαρμόσει κανείς και πολύ ευχάριστο. Οποιοδήποτε ποσοστό της συνείδησης του Κρίσνα μπορούμε να εφαρμόσουμε, αυτό θα γίνει αιώνιο περιουσιακό στοιχείο για τη ζωή μας, επειδή είναι άφθαρτο σε όλες τις περιστάσεις. Τώρα πλέον έχει αποδειχθεί στ' αλήθεια ότι οι σημερινές απογοητευμένες και ευρισκόμενες σε σύγχυση νεότερες γενιές στις δυτικές κοινωνίες μπορούν να αντιληφθούν άμεσα τα αποτελέσματα που έχει η διοχέτευση της αγάπης τους προς τον Κρίσνα και μόνο.

Λέγεται ότι αν κάποιος εκτελεί σκληρές ασκητικότητες, πράξεις εξιλέωσης και θυσίες και παρ' όλα αυτά αποτύχει να ξυπνήσει τη λανθάνουσα αγάπη του για τον Κρίσνα, τότε όλες οι πράξεις μετάνοιας που έχει κάνει θεωρούνται ανώφελες. Από την άλλη, αν κάποιος έχει ξυπνήσει την κοιμώμενη αγάπη του για τον Κρίσνα, τι λόγο έχει να κάνει ασκητικότητες και πράξεις μετάνοιας;

Η κίνηση για τη συνείδηση του Κρίσνα είναι το πρωτόγνωρο δώρο του Κυρίου Τσετάνια προς τις πεσμένες ψυχές αυτής της εποχής. Είναι μία πολύ απλή μέθοδος, η οποία έχει υλοποιηθεί τα τελευταία τέσσερα χρόνια στις δυτικές χώρες και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτή η κίνηση είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις λανθάνουσες τάσεις της ανθρωπότητας για αγάπη. Αυτό το βιβλίο «Κρίσνα» είναι άλλη μία παρουσίαση για να βοηθήσει την κίνηση της συνείδησης του Κρίσνα στον δυτικό κόσμο. Αυτό το υπερβατικό έργο

εκδίδεται σε δύο μέρη και με πλούσια εικονογράφηση. Στους ανθρώπους αρέσει να διαβάζουν διαφόρων ειδών μυθιστορήματα και να ξοδεύουν με αυτόν τον τρόπο τον χρόνο και την ενέργειά τους. Τώρα αυτή η ενέργεια μπορεί να κατευθυνθεί προς τον Κρίσνα. Το αποτέλεσμα θα είναι άφθαρτη ικανοποίηση της ψυχής, ατομικά και συλλογικά.

Λέγεται στη *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι ακόμα και μια μικρή προσπάθεια ξοδευμένη στον δρόμο της συνείδησης του Κρίσνα μπορεί να σώσει κάποιον από τον μεγαλύτερο κίνδυνο. Μπορούν να αναφερθούν χιλιάδες παραδείγματα ανθρώπων οι οποίοι διέφυγαν τον μεγαλύτερο κίνδυνο εξαιτίας μιας ανεπαίσθητης προόδου στη συνείδηση του Κρίσνα. Γι' αυτό ζητούμε από όλους να επωφεληθούν από αυτό το υπερβατικό έργο. Διαβάζοντας τη μία σελίδα μετά την άλλη, θα αντιληφθεί κανείς ότι αποκαλύπτεται ένας απέραντος θησαυρός γνώσης για την τέχνη, την επιστήμη, τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία και τη θρησκεία και τελικά, διαβάζοντας μόνο αυτό το βιβλίο, θα καρποφορήσει η αγάπη για τον Θεό.

Οφείλω τις ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη μου στον Σριμάν George Harrison, που τώρα πλέον ψέλνει και αυτός το *μαχα-μαντρα* Χάρε Κρίσνα, για τη γενναιόδωρη χορηγία του των 19.000 λιρών, που κάλυψε όλα τα έξοδα της εκτύπωσης αυτού του τόμου. Μακάρι ο Κρίσνα να ευλογήσει αυτό το καλό παιδί με περαιτέρω πρόοδο στη συνείδηση του Κρίσνα.

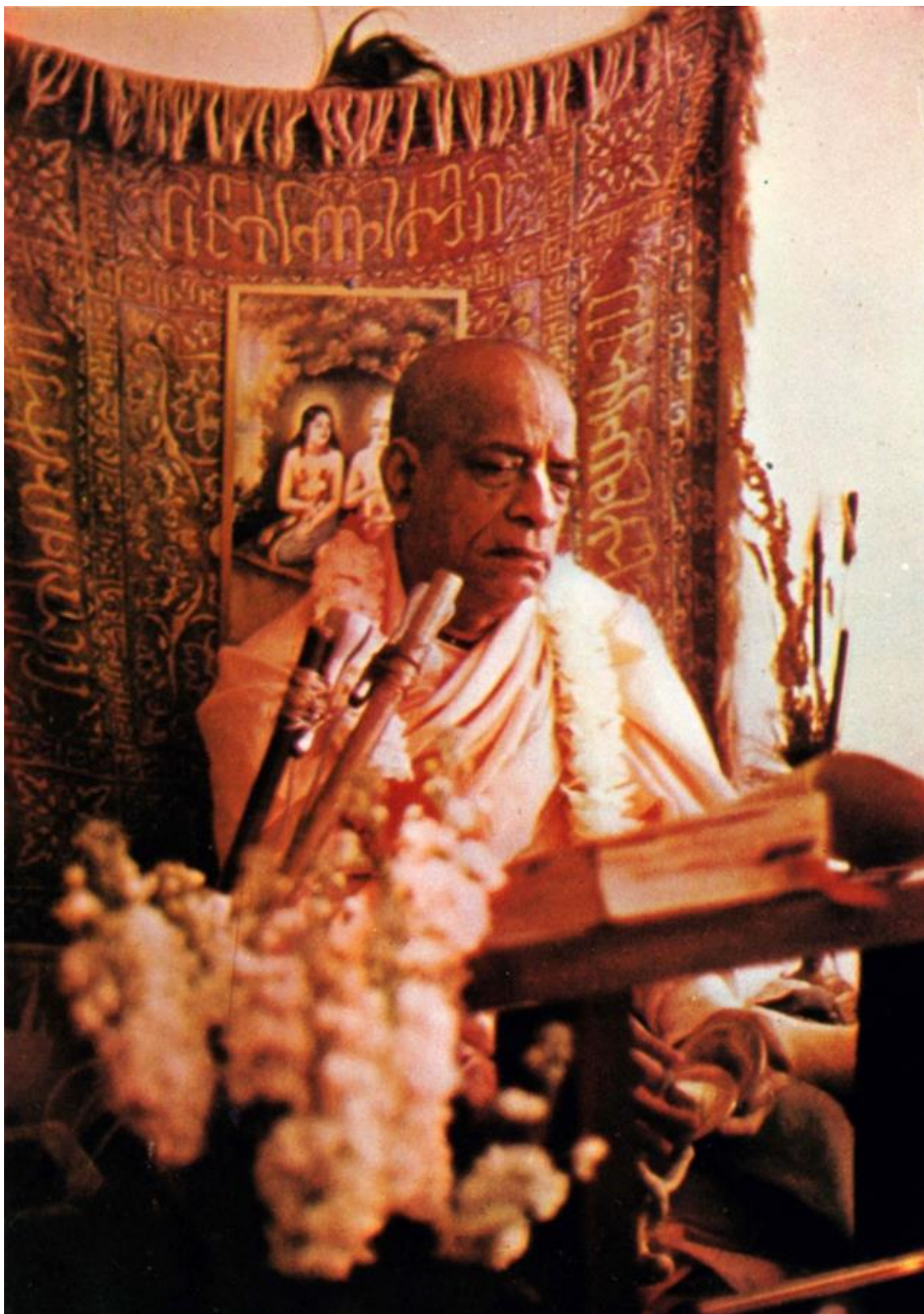
Και τέλος, τις παντοτινές μου ευλογίες στους Σριμάν Σιαμασούννταρα ντάσα αντικάρι, Σριμάν Μπραμανάνντα ντάσα μπραματσάρι, Σριμάν Χαγιαγκρίβα ντάσα αντικάρι, Σριμάν Σατσαβαρούπα ντάσα αντικάρι, Σριμάτι Ντεβαχούτι ντέβι, Σριμάτι Τζαντουράνι ντάσι, Σριμάν Μουραλιντάρα ντάσα μπραματσάρι, Σριμάν Μπαρναντβάτζα ντάσα αντικάρι, Σριμάν Πραντιούμνα ντάσα και άλλους, για την σκληρή δουλειά τους με διάφορους τρόπους, προκειμένου να έχει αυτό το βιβλίο μεγάλη επιτυχία.

Χάρε Κρίσνα.

Ημέρα της εμφάνισης
του Σρίλα Μπακτισιντάντα Σαρασβάτι

26 Φεβρουαρίου 1970
στην έδρα της ISKCON
3764 Watseka Avenue
Los Angeles, California

Η Αυτού Θεία Χάρη Α. Τσ. Μπακτιβεντάντα Σουάμι Πραμπουπάντα

Εισαγωγή

*Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! χε!
Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! χε!
Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! ράκσα μαμ!
Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! Κρίσνα! πάχι μαμ!
Ράμα! Ράγκαβα! Ράμα! Ράγκαβα! Ράμα! Ράγκαβα! ράκσα μαμ!
Κρίσνα! Κέσαβα! Κρίσνα! Κέσαβα! Κρίσνα! Κέσαβα! πάχι μαμ!*

Τσετάνια-τσαριτάμριτα (Μάντια 7.96)

Καθώς αποπειρώμαι να γράψω αυτό το βιβλίο, ας προσφέρω πρώτα με σεβασμό την υποταγή μου στον πνευματικό μου δάσκαλο, τον Ομ Βισνουπάντα 108 Σρι Σριμάντ Μπακτισιντάντα Σαρασβατί Γκοσουάμι Μαχαράζα Πραμπουπάντα. Έπειτα, ας προσφέρω με σεβασμό την υποταγή μου στον Κύριο Σρι Κρίσνα Τσετάνια Μαχαπραμπού. Είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Ίδιος ο Κρίσνα, εμφανιζόμενος στον ρόλο του αφοσιωμένου υπηρέτη για να προσφέρει τις ύψιστες αρχές της υπηρεσίας αφοσίωσης. Ο Κύριος Τσετάνια ξεκίνησε το κήρυγμά Του από τη γη που είναι γνωστή ως Γκόντα-ντέσα, τη Δυτική Βεγγάλη. Και αφού ανήκω στη σαμπραντάγια Μάντβα-Γκωντίγια, θα πρέπει, επομένως, να προσφέρω με σεβασμό τη υποταγή μου στη μαθητική μας διαδοχή. Αυτή η σαμπραντάγια Μάντβα-Γκωντίγια είναι επίσης γνωστή ως Μπράμα-σαμπραντάγια, επειδή η μαθητική διαδοχή ξεκίνησε αρχικά από τον Μπράμα. Ο Μπράμα δίδαξε τον

σοφό Νάραντα, ο Νάραντα δίδαξε τον Βιασαντέβα και ο Βιασαντέβα δίδαξε τον σοφό Μάντβα ή Μαντβατσάρια. Ο Μανταβένντρα Πούρι, ο δημιουργός της σαμπραντάγια Μάντβα-Γκωντίγια, ανήκε στη μαθητική διαδοχή του Μαντβατσάρια. Είχε πολλούς καταξιωμένους μαθητές, που ανήκαν στην τάξη του *σαννιασα*, την τάξη της απάρνησης, και στην τάξη των οικογενειάρχων, όπως ο Νιτιανάνντα Πραμπού, ο Αντβέιτα Πραμπού και ο Ίσβαρα Πούρι. Ο Ίσβαρα Πούρι συνέβη να είναι ο πνευματικός δάσκαλος του Κυρίου Τσετάνια Μαχαπραμπού. Ας προσφέρουμε, λοιπόν, με σεβασμό την υποταγή μας στον Ίσβαρα Πούρι, τον Νιτιανάνντα Πραμπού, τον Σρι Αντβέιτα Πραμπού, τον Σριβάσα Πάνντιτ και τον Σρι Γκανταντάρα Πάνντιτ. Έπειτα, ας προσφέρουμε με σεβασμό την υποταγή μας στον Σβαρούπα-Νταμοντάρα, που ενεργούσε ως προσωπικός γραμματέας του Κυρίου Τσετάνια Μαχαπραμπού· και ας προσφέρουμε με σεβασμό την υποταγή μας στον Σρι Βāsουντέβα Ντάττα και στον σταθερό ακόλουθο του Κυρίου Τσετάνια, τον Σρι Γκοβίνντα, και στον σταθερό φίλο του Κυρίου Τσετάνια, τον Μουκούνντα, και επίσης στον Μουράρι Γκούπτα. Και ας προσφέρουμε με σεβασμό την υποταγή μας στους έξι Γκοσουάμι της Βρινντάβανα, τον Σρι Ρούπα Γκοσουάμι, τον Σρι Σανάτανα Γκοσουάμι, τον Σρι Ραγκουνάτα Μπάττα γκοσουάμι, τον Σρι Γκοπάλα Μπάττα Γκοσουάμι, τον Σρι Τζίβα Γκοσουάμι και τον Σρι Ραγκουνάτα Ντάσα Γκοσουάμι.

Ο Ίδιος ο Κρίσνα έχει εξηγήσει στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Όποτε υπάρχουν ανακολουθίες στις ρυθμιστικές αρχές της θρησκευτικής ζωής των ανθρώπων και επικράτηση της αθρησκείας, εμφανίζεται σε αυτόν τον πλανήτη της Γης. Με άλλα λόγια, όταν εμφανίσθηκε ο Κύριος Κρίσνα, υπήρχε η ανάγκη της μείωσης του φορτίου των αμαρτωλών πράξεων που είχαν συσσωρευθεί σε αυτόν τον πλανήτη ή σε αυτό το σύμπαν. Για τις υποθέσεις της υλικής δημιουργίας, υπεύθυνος είναι ο Κύριος Μάχα-Βίσνου, το πλήρες τμήμα του Κρίσνα.

Όταν κατέρχεται ο Κύριος, η ενσάρκωση απορρέει από τον Βίσνου. Ο Μάχα-Βίσνου είναι η αρχική αιτία της υλικής δημιουργίας και από Αυτόν επεκτείνεται ο Γκαρμποντακασάγι-Βίσνου και έπειτα ο Κσιροντακασάγι-Βίσνου. Γενικά, όλες οι ενσαρκώσεις που εμφανίζονται σε αυτό το υλικό σύμπαν είναι πλήρεις επεκτάσεις του Κσιροντακασάγι-Βίσνου. Συνεπώς, η αρμοδιότητα της μείωσης του φορτίου των πολλών αμαρτωλών πράξεων στη Γη δεν ανήκει στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Ίδιο τον Κρίσνα. Αλλά όταν εμφανίζεται ο Κρίσνα, όλες οι επεκτάσεις του Βίσνου ενώνονται

με Αυτόν. Οι διάφορες επεκτάσεις του Κρίσνα, και συγκεκριμένα, ο Ναράγιανα, η τετραπλή επέκταση του Βāsουντέβα, του Σανκάρσανα, του Πραντιούμνα και του Ανιρούντα, καθώς και η μερική πλήρης επέκταση του Ματσία, της ενσάρκωσης-ψαριού, και άλλοι *γιουγκα-αβαταρα* (ενσαρκώσεις των διαφόρων χιλιετιών, των συμπαντικών εποχών), καθώς και οι *μανβανταρα-αβαταρα*, οι ενσαρκώσεις του Μάνου, όλοι ενώνονται μαζί και εμφανίζονται με το σώμα του Κρίσνα, του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Ο Κρίσνα είναι το πλήρες όλο και όλες οι πλήρεις επεκτάσεις και ενσαρκώσεις ζουν πάντα μαζί Του.

Όταν εμφανίσθηκε ο Κρίσνα, ο Κύριος Βίσνου ήταν και Εκείνος μαζί Του. Στην πραγματικότητα, ο Κρίσνα εμφανίζεται για να δείξει τις διασκεδάσεις Του στη Βρινντάβανα και να προσελκύσει τις καλότυχες ψυχές που είναι δέσμιες της ύλης και να τις προσκαλέσει πίσω στο σπίτι, πίσω στον Θεό. Ο φόνος των δαιμόνων συνέβη ταυτόχρονα με τις δραστηριότητές Του στη Βρινντάβανα και εκτελέστηκε μόνο από το τμήμα Βίσνου του Κρίσνα.

Στο Όγδοο Κεφάλαιο της *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, στο κείμενο 20, αναφέρεται πως υπάρχει μία άλλη, αιώνια φύση, ο πνευματικός ουρανός, η οποία είναι ανώτερη από αυτή την εκδηλωμένη και μη εκδηλωμένη ύλη. Ο εκδηλωμένος κόσμος μπορεί να ιδωθεί στη μορφή των πολλών άστρων και των πλανητικών συστημάτων, όπως ο ήλιος, η σελήνη, κλπ., αλλά πέρα από αυτά υπάρχει ένα μη εκδηλωμένο τμήμα, το οποίο δεν μπορεί να προσεγγίσει κανείς σε αυτό το σώμα. Και πέρα από αυτή τη μη εκδηλωμένη ύλη υπάρχει το πνευματικό βασίλειο. Εκείνο το βασίλειο περιγράφεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ως υπέρτατο και αιώνιο. Δεν καταστρέφεται ποτέ. Η υλική φύση υπόκειται σε επανειλημμένες δημιουργίες και καταστροφές. Αλλά εκείνο το τμήμα, η πνευματική φύση, παραμένει ως έχει, αιωνίως.

Ο υπέρτατος τόπος του Προσώπου της Θεότητας, του Κρίσνα, περιγράφεται επίσης στην *Μπραμα-σαμχिता* ως τόπος *τσινταμανι*. Ο τόπος του Κυρίου Κρίσνα, γνωστός ως Γκολόκα Βρινντάβανα, είναι γεμάτος παλάτια φτιαγμένα από φιλοσοφικές λίθους. Εκεί τα δέντρα ονομάζονται δέντρα της επιθυμίας και οι αγελάδες ονομάζονται *σουραμπι*. Εκεί τον Κύριο υπηρετούν χιλιάδες θεές της τύχης. Το όνομά Του είναι Γκοβίντα, ο Πρωταρχικός Κύριος, και είναι η αιτία όλων των αιτιών. Εκεί ο Κύριος παίζει τη φλογέρα Του, τα μάτια Του είναι σαν πέταλα λωτού και το χρώμα του σώματός Του είναι σαν ένα πανέμορφο σύννεφο. Στο κεφάλι Του έχει ένα φτερό παγωνιού.

Είναι τόσο ελκυστικός, ώστε ξεπερνά σε ομορφιά χιλιάδες θεούς του έρωτα. Στην *Γκιτα* ο Κύριος Κρίσνα κάνει μόνο έναν μικρό υπαινιγμό σχετικά με τον προσωπικό Του τόπο, ο οποίος είναι ο υπέρτατος πλανήτης στο πνευματικό βασίλειο. Αλλά στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, ο Κρίσνα εμφανίζεται μαζί με όλα τα παραφερνάλιά Του και παρουσιάζει τις δραστηριότητές Του στη Βρινντάβανα, έπειτα στη Ματούρα και ύστερα στην Ντβάρακα. Αυτό το βιβλίο θα αποκαλύψει σταδιακά όλες αυτές τις δραστηριότητες.

Η οικογένεια στην οποία εμφανίστηκε ο Κρίσνα ήταν η δυναστεία των Γιαντού. Αυτή η δυναστεία ανήκει στην οικογένεια που προέρχεται από τον Σόμα, τον θεό του πλανήτη της σελήνης. Υπάρχουν δύο διαφορετικές οικογένειες *κσατρια* στη βασιλική τάξη, η μία προερχόμενη από τον βασιλιά του πλανήτη της σελήνης και η άλλη προερχόμενη από τον βασιλιά του ήλιου. Όποτε εμφανίζεται το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, εμφανίζεται συνήθως σε οικογένεια *κσατρια*, επειδή πρέπει να εδραιώσει τις θρησκευτικές αρχές, δηλαδή μία ενάρετη ζωή. Σύμφωνα με το βεδικό σύστημα, οι οικογένειες των *κσατρια* είναι οι προστάτες του ανθρώπινου γένους. Όταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας εμφανίστηκε ως Κύριος Ραματσάνντρα, εμφανίστηκε στην οικογένεια την προερχόμενη από τον θεό του ήλιου, γνωστή ως Ράγκου-βάμσα· και όταν εμφανίστηκε ως Κύριος Κρίσνα, εμφανίστηκε στην οικογένεια Γιαντού-βάμσα. Υπάρχει ένας μακρύς κατάλογος βασιλέων της δυναστείας Γιαντού-βάμσα στο Ένατο Άσμα, κεφάλαιο 24, της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*. Όλοι τους ήταν μεγάλοι και ισχυροί βασιλείς. Το όνομα του πατέρα του Κρίσνα ήταν Βασουντέβα και ήταν γιος του Σουρασένα από τη δυναστεία των Γιαντού. Στην πραγματικότητα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας δεν ανήκει σε καμία δυναστεία αυτού του υλικού κόσμου, αλλά η οικογένεια στην οποία εμφανίζεται το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας γίνεται διάσημη με τη χάρη Του. Για παράδειγμα, το σανδαλόξυλο παράγεται στα κράτη της Μαλάγια. Το σανδαλόξυλο διαθέτει τις δικές του αρετές ανεξάρτητα από τη Μαλάγια, αλλά επειδή συμπτωματικά αυτό το ξύλο παράγεται κυρίως στα κράτη της Μαλάγια, είναι γνωστό ως σανδαλόξυλο της Μαλάγια. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ανήκει σε όλους, αλλά όπως ακριβώς ο ήλιος ανατέλλει στην ανατολή, ενώ υπάρχουν και άλλα σημεία από τα οποία θα μπορούσε να ανατέλλει, έτσι, από δική Του επιλογή, ο Κύριος εμφανίζεται σε μία συγκεκριμένη οικογένεια και η οικογένεια αυτή γίνεται διάσημη.

Όταν εμφανίζεται ο Κρίσνα, όλες οι πλήρεις επεκτάσεις Του εμφανίζονται και αυτές μαζί Του. Ο Κρίσνα εμφανίστηκε μαζί με τον Μπαλαράμα (τον Μπαλαντέβα), που είναι γνωστός ως μεγαλύτερος αδελφός Του. Ο Μπαλαράμα είναι η προέλευση του Σανκάρσανα, της τετραπλής επέκτασης. Ο Μπαλαράμα είναι επίσης η πλήρης επέκταση του Κρίσνα. Σε αυτό το βιβλίο, θα γίνει απόπειρα να φανεί πώς ο Κρίσνα εμφανίστηκε στη δυναστεία των Γιαντού και πώς φανέρωσε τα υπερβατικά Του χαρακτηριστικά. Αυτά περιγράφονται πολύ ζωντανά στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, ιδιαίτερα στο Δέκατο Άσμα. Η *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* είναι η βάση αυτού του βιβλίου.

Γενικά, τις διασκεδάσεις του Κυρίου τις ακούν και τις απολαμβάνουν οι απελευθερωμένες ψυχές. Οι υποκείμενες σε όρους ψυχές ενδιαφέρονται να διαβάσουν φανταστικές ιστορίες υλικών δραστηριοτήτων κοινών ανθρώπων. Αφηγήσεις που περιγράφουν τις υπερβατικές δραστηριότητες του Κυρίου βρίσκονται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* και σε άλλες *Πουрана*. Αλλά παρ' όλα αυτά, οι υποκείμενες σε όρους ψυχές προτιμούν να μελετούν συνηθισμένες αφηγήσεις. Δεν τις ενδιαφέρει να μελετούν τις διηγήσεις των διασκεδάσεων του Κυρίου, του Κρίσνα. Και όμως, οι περιγραφές των διασκεδάσεων του Κυρίου Κρίσνα είναι τόσο ελκυστικές, ώστε μπορούν να τις απολαύσουν όλες οι κατηγορίες ανθρώπων. Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ανθρώπων σε αυτόν τον κόσμο. Η μία κατηγορία αποτελείται από τις απελευθερωμένες ψυχές, μία άλλη από εκείνους που προσπαθούν να απελευθερωθούν και η τρίτη αποτελείται από τους υλιστές. Είτε είναι κάποιος απελευθερωμένος είτε προσπαθεί να απελευθερωθεί είτε είναι χονδροειδώς υλιστής, οι διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα αξίζει να μελετηθούν.

Οι απελευθερωμένες ψυχές δεν ενδιαφέρονται για τις υλιστικές δραστηριότητες. Η ιμπερσοναλιστική θεωρία ότι μετά την απελευθέρωση γίνεται κανείς αδρανής και δεν χρειάζεται να ακούει τίποτε δεν αποδεικνύει ότι ένα απελευθερωμένο άτομο είναι πράγματι αδρανές. Η ζωντανή ψυχή δεν μπορεί να είναι αδρανής. Είναι δραστήρια είτε στην υπό όρους κατάσταση είτε στην απελευθερωμένη κατάσταση. Για παράδειγμα, ένας ασθενής είναι επίσης δραστήριος, αλλά οι δραστηριότητές του είναι όλες οδυνηρές. Το ίδιο πρόσωπο, όταν απαλλαγεί από την κατάσταση της ασθένειας, παραμένει δραστήριο, αλλά στην υγιή κατάσταση οι δραστηριότητες είναι γεμάτες ευχαρίστηση. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι ιμπερσοναλιστές καταφέρνουν να απελευθερωθούν από τις αρρωστημένες υπό όρους δραστηριότητες, αλλά δεν διαθέτουν πληροφορίες για τις δραστηριότητες στην υγιή κατάσταση. Όσοι

είναι πραγματικά απελευθερωμένοι και σε πλήρη γνώση θέλουν να ακούν για τις δραστηριότητες του Κρίσνα· αυτή η ασχολία είναι καθαρή πνευματική δραστηριότητα.

Για τα πρόσωπα που είναι πραγματικά απελευθερωμένα είναι ουσιώδες να ακούν σχετικά με τις διασκεδάσεις του Κρίσνα. Αυτό είναι το υπέρτατο αντικείμενο απόλαυσης για όποιον βρίσκεται στην κατάσταση της απελευθέρωσης. Επίσης, αν πρόσωπα που προσπαθούν να απελευθερωθούν ακούν αφηγήσεις όπως η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* και η *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, τότε ο δρόμος της απελευθέρωσης γίνεται πολύ ξεκάθαρος. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* είναι η προκαταρκτική μελέτη της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*. Μελετώντας την *Γκιτα*, αποκτά κανείς πλήρη επίγνωση της θέσης του Κυρίου Κρίσνα· και όταν βρεθεί στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, κατανοεί τις αφηγήσεις του Κρίσνα, όπως περιγράφονται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*. Γι' αυτό η συμβουλή του Κυρίου Τσετάνια στους οπαδούς Του είναι να διαδίδουν τις αφηγήσεις τις σχετικές με τον Κρίσνα (*κρισνα-κατα*).

Υπάρχουν δύο ειδών *κρισνα-κατα*: αφηγήσεις ειπωμένες από τον Κρίσνα και αφηγήσεις σχετικά με τον Κρίσνα. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* είναι η αφήγηση ή η φιλοσοφία ή η επιστήμη του Θεού, διατυπωμένη από τον Ίδιο τον Κρίσνα. Η *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* είναι η αφήγηση σχετικά με τις δραστηριότητες και τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα. Και οι δύο είναι *κρισνα-κατα*. Είναι εντολή του Κυρίου Τσετάνια να διαδοθούν οι *κρισνα-κατα* σε όλο τον κόσμο, επειδή αν οι υποκείμενες σε όρους ψυχές, που υποφέρουν από τους πόνους της υλικής ύπαρξης, ασχοληθούν με τις αφηγήσεις *κρισνα-κατα*, τότε ο δρόμος της απελευθέρωσης θα είναι ανοιχτός και καθαρός. Ο σκοπός της παρουσίασης αυτού του βιβλίου είναι κατά κύριο λόγο να παρακινήσει τους ανθρώπους να κατανοήσουν τον Κρίσνα ή τις αφηγήσεις *κρισνα-κατα*, επειδή με αυτόν τον τρόπο μπορούν να ελευθερωθούν από την υλική δουλεία.

Αυτή η *κρισνα-κατα* θα είναι επίσης πολύ θελκτική στα πολύ υλιστικά άτομα, επειδή οι διασκεδάσεις του Κρίσνα με τις *γκοπι*, τις νεαρές βοσκοπούλες, είναι ακριβώς σαν τις ερωτικές υποθέσεις μεταξύ νεαρών κοριτσιών και αγοριών στον υλικό κόσμο. Στην πραγματικότητα, η αίσθηση του σεξ που συναντάμε στην ανθρώπινη κοινωνία δεν είναι αφύσικη, επειδή η ίδια αυτή αίσθηση του σεξ υπάρχει στο αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας. Η δύναμη που δημιουργεί ευχαρίστηση ονομάζεται Σριμάτι Ρανταράνι. Η έλξη για ερωτικές υποθέσεις στη βάση της αίσθησης του σεξ είναι το αρχικό

γνώρισμα του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας και εμείς, οι υποκείμενες σε όρους ψυχές, όντας μικρά κομμάτια του Υπερτάτου, διαθέτουμε επίσης αυτή την αίσθηση, όμως την ζούμε μέσα σε μια διαστρεβλωμένη και επουσιώδη κατάσταση. Επομένως, όταν εκείνοι που ενδιαφέρονται για το σεξ στον υλικό κόσμο ακούσουν για τις διασκεδάσεις του Κρίσνα με τις *γκοπι*, θα απολαύσουν υπερβατική ευχαρίστηση, παρόλο που μοιάζει να είναι υλική ευχαρίστηση. Το πλεονέκτημα θα είναι ότι θα υψωθούν σταδιακά στο πνευματικό επίπεδο. Στην *Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται πως αν κάποιος ακούσει τις διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα με τις *γκοπι από αυθεντίες ταπεινά και υπάκουα*, τότε θα προαχθεί στο επίπεδο της υπερβατικής υπηρεσίας αγάπης για τον Κύριο και η υλική ασθένεια της λαγνείας μέσα στην καρδιά του θα κατανικηθεί εντελώς. Με άλλα λόγια, θα εξουδετερώσει την υλική σεξουαλική ζωή.

Ο Κρίσνα θα είναι θελκτικός στις απελευθερωμένες ψυχές και σε άτομα που προσπαθούν να απελευθερωθούν, καθώς και στους χονδροειδείς, υποκείμενους σε όρους υλιστές. Σύμφωνα με τη δήλωση του Μαχαράζα Παρίκσιτ, ο οποίος άκουσε για τον Κρίσνα από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι, η *κρισνα-κατα* είναι εξίσου εφαρμόσιμη σε κάθε ανθρώπινο ον, σε οποιαδήποτε κατάσταση της ζωής και αν βρίσκεται. Όλοι θα την εκτιμήσουν στον μέγιστο βαθμό. Αλλά ο Μαχαράζα Παρίκσιτ προειδοποίησε επίσης ότι όσοι ασχολούνται μόνο με τη θανάτωση των ζώων και με τη θανάτωση του εαυτού τους δεν θα ενδιαφερθούν για την *κρισνα-κατα*. Με άλλα λόγια, οι συνηθισμένοι άνθρωποι που δεν ακολουθούν τις ηθικές ρυθμιστικές αρχές των γραφών, ανεξαρτήτως της κατάστασής τους, θα αισθανθούν οπωσδήποτε έλξη, αλλά όχι και τα πρόσωπα που σκοτώνουν τον εαυτό τους. Η ακριβής λέξη που χρησιμοποιείται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* είναι *πασουγκνα*, που σημαίνει σκότωμα των ζώων ή σκότωμα του εαυτού. Τα άτομα που δεν είναι αυτοσυνειδητοποιημένα και που δεν ενδιαφέρονται για την πνευματική συνειδητοποίηση σκοτώνουν τον εαυτό τους· αυτοκτονούν. Επειδή ο σκοπός της ανθρώπινης μορφής ζωής είναι ειδικά η αυτοσυνειδητοποίηση, παραμελώντας κανείς αυτό το σημαντικό κομμάτι των δραστηριοτήτων του, σπαταλά απλώς τον χρόνο του όπως τα ζώα. Είναι, λοιπόν, *πασουγκνα*. Η άλλη σημασία της λέξης αναφέρεται σε όσους σκοτώνουν κυριολεκτικά τα ζώα. Αυτό σημαίνει άτομα που είναι κρεατοφάγοι (τρώγοντας ακόμα και το κρέας των σκύλων) και ασχολούνται με τον φόνο των ζώων με τόσο πολλούς

τρόπους, όπως το κυνήγι, τα σφαγεία, κλπ. Αυτού του είδους τα άτομα δεν είναι δυνατό να ενδιαφερθούν για την *κριсна-κατα*.

Ο Βασιλιάς Παρίκσιτ ενδιαφερόταν ιδιαίτερα να ακούει *κριсна-κατα*, επειδή γνώριζε ότι οι πρόγονοί του και ειδικά ο παππούς του, ο Αρτζούνα, ήταν νικητές στη μεγάλη μάχη του Κουρουκσέτρα μόνον εξαιτίας του Κρίσνα. Μπορούμε κι εμείς να θεωρήσουμε τον υλικό κόσμο ως πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα. Όλοι αγωνίζονται σκληρά για την ύπαρξη σε αυτό το πεδίο της μάχης και ο κίνδυνος παραμονεύει σε κάθε βήμα. Σύμφωνα με τον Μαχαράζα Παρίκσιτ, το πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα ήταν σαν ένας τεράστιος ωκεανός, γεμάτος με επικίνδυνα ζώα. Ο παππούς του, ο Αρτζούνα, έπρεπε να πολεμήσει με σπουδαίους ήρωες όπως ο Μπίσμα, ο Ντρόνα, ο Κάρνα και πολλοί άλλοι, οι οποίοι δεν ήταν συνηθισμένοι πολεμιστές. Αυτού του είδους οι πολεμιστές παρομοιάζονται με το ψάρι *τιμινγκαλα*. Το ψάρι *τιμινγκαλα* μπορεί να καταπιεί πολύ εύκολα μεγάλες φάλαινες. Οι σπουδαίοι πολεμιστές στο πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα μπορούσαν να καταπιούν πολλούς Αρτζούνα με ευκολία, αλλά χάρη στο έλεος του Κρίσνα και μόνο, ο Αρτζούνα ήταν σε θέση να τους σκοτώσει όλους. Ακριβώς όπως κάποιος μπορεί να περάσει χωρίς κόπο πάνω από μια λακκούβα νερού που έχει σχηματισθεί από την οπλή μιας αγελάδας, έτσι και ο Αρτζούνα, με τη χάρη του Κρίσνα, μπόρεσε πολύ εύκολα να περάσει πάνω από τον ωκεανό της μάχης του Κουρουκσέτρα.

Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ εκτιμούσε πολύ τις δραστηριότητες του Κρίσνα και για πολλούς άλλους λόγους. Δεν σώθηκε μόνον ο παππούς του από τον Κρίσνα, αλλά και ο ίδιος. Στο τέλος της μάχης του Κουρουκσέτρα, όλα τα μέλη της δυναστείας των Κούρου, οι εγγονοί και οι δισέγγονοι από την πλευρά του Ντριταράστρα, αλλά και από την πλευρά των Πάννταβα, πέθαναν στη μάχη. Εκτός από τους πέντε αδελφούς Πάννταβα, όλοι πέθαναν στο πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ βρισκόταν τότε μέσα στη μήτρα της μητέρας του. Ο πατέρας του, ο Αμπιμάνιου, ο γιος του Αρτζούνα, πέθανε κι εκείνος στη μάχη του Κουρουκσέτρα κι έτσι ο Μαχαράζα Παρίκσιτ γεννήθηκε μετά τον θάνατο του πατέρα του. Όταν ήταν στη μήτρα της μητέρας του, ένα όπλο *μπραμαστρα* εκτοξεύθηκε από τον Ασβαττάμα για να τον σκοτώσει. Όταν η μητέρα του Παρίκσιτ, η Ουτταρά, πλησίασε τον Κρίσνα, ο Κρίσνα, βλέποντας τον κίνδυνο της άμβλωσης, μπήκε στη μήτρα της Ουτταρά ως Υπέρτατη Ψυχή και έσωσε τον Μαχαράζα

Παρίκσιτ. Ένα άλλο όνομα του Μαχαράζα Παρίκσιτ είναι Βισνουράτα, επειδή τον έσωσε ο Ίδιος ο Κύριος Βίσνου ενώ ήταν μέσα στη μήτρα.

Έτσι όλοι, σε οποιοσδήποτε συνθήκες της ζωής, θα πρέπει να ενδιαφέρονται να ακούσουν σχετικά με τον Κρίсна και τις δραστηριότητές Του, επειδή Αυτός είναι η Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια, το Πρόσωπο της Θεότητας. Εισχωρεί παντού, ζει μέσα στην καρδιά όλων και συγχρόνως ζει με τη συμπαντική Του μορφή. Και παρ' όλα αυτά, όπως περιγράφεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, εμφανίζεται όπως ακριβώς είναι στην ανθρώπινη κοινωνία για να καλέσει τους πάντες στον υπερβατικό τόπο Του, στο σπίτι μας, στον Θεό. Θα πρέπει όλοι να ενδιαφέρονται να μάθουν σχετικά με τον Κρίсна και αυτός είναι ο σκοπός αυτού του βιβλίου: να μάθουν οι άνθρωποι για τον Κρίсна και να ωφεληθούν πλήρως σε αυτή την ανθρώπινη μορφή ζωής.

Στο Ένατο Άσμα της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, ο Σρι Μπαλαντέβα περιγράφεται ως γιος της Ροχίνι, μιας συζύγου του Βασουντέβα. Ο Βασουντέβα, ο πατέρας του Κρίсна, είχε δεκαέξι γυναίκες και μία από αυτές ήταν η Ροχίνι, η μητέρα του Μπαλαράμα. Αλλά ο Μπαλαράμα περιγράφεται και ως γιος της Ντεβάκι, οπότε πώς θα μπορούσε να είναι γιος και της Ντεβάκι και της Ροχίνι; Αυτή ήταν μία από τις ερωτήσεις που έθεσε ο Μαχαράζα Παρίκσιτ στον Σουκαντέβα Γκοσουάμι και θα απαντηθεί στον κατάλληλο χρόνο. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ρώτησε επίσης τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι γιατί ο Κρίсна, αμέσως μετά την εμφάνισή Του ως γιος του Βασουντέβα, μεταφέρθηκε στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα στη Βρινντάβανα, στην Γκοκούλα. Ήθελε επίσης να μάθει ποιες ήταν οι δραστηριότητες του Κρίсна στη Βρινντάβανα και ποιες στη Ματούρα. Εκτός αυτού, είχε ιδιαίτερη περιέργεια να μάθει γιατί ο Κρίсна σκότωσε τον εκ μητρός θείο Του, τον Κάμσα. Ο Κάμσα, όντας αδελφός της μητέρας Του, ήταν οικείος του Κρίсна και ανώτερός Του, οπότε γιατί τον σκότωσε; Ρώτησε επίσης πόσα χρόνια έμεινε ο Κρίсна στην ανθρώπινη κοινωνία, πόσα χρόνια βασίλεψε στο βασίλειο της Ντβάρακα και πόσες γυναίκες δέχθηκε εκεί. Γενικά, είναι συνηθισμένο για έναν *κσατρια* βασιλιά να δέχεται περισσότερες από μία γυναίκες, γι' αυτό και ο Μαχαράζα Παρίκσιτ έκανε αυτή την ερώτηση. Το θέμα αυτού του βιβλίου είναι οι απαντήσεις του Σουκαντέβα Γκοσουάμι σε αυτές τις ερωτήσεις που έκανε ο Μαχαράζα Παρίκσιτ.

Η θέση του Μαχαράζα Παρίκσιτ και του Σουκαντέβα Γκοσουάμι είναι μοναδική. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ είναι το κατάλληλο πρόσωπο για να ακούσει τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα και ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι είναι το κατάλληλο πρόσωπο για να τις περιγράψει. Αν είναι εφικτός ένας τόσο ευτυχής συνδυασμός, τότε η *κριсна-κατα* αποκαλύπτεται αμέσως και οι άνθρωποι μπορούν να ωφεληθούν στον ύψιστο βαθμό από μία τέτοια συνομιλία.

Αυτή η αφήγηση παρουσιάστηκε από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι όταν ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ετοιμαζόταν να αφήσει το σώμα του, νηστεύοντας στην όχθη του Γάγγη. Προκειμένου να διαβεβαιώσει τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι ότι ακούγοντας *κριсна-κατα* δεν θα αισθανόταν κούραση, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ εκφράστηκε με μεγάλη ειλικρίνεια: «Η πείνα και η δίψα μπορεί να βασανίζουν συνηθισμένα πρόσωπα ή εμένα, αλλά τα θέματα του Κρίσνα είναι τόσο όμορφα, ώστε μπορεί κανείς να συνεχίσει να τα ακούει χωρίς να αισθάνεται κούραση, επειδή με αυτού του είδους την ακρόαση τοποθετείται κανείς στο υπερβατικό επίπεδο». Καταλαβαίνουμε ότι θα πρέπει να είναι κανείς πολύ τυχερός αν ακούει *κριсна-κατα* με σοβαρότητα, όπως ο Μαχαράζα Παρίκσιτ. Ήταν ιδιαίτερα αποφασιστικός σχετικά με αυτό το ζήτημα, επειδή περίμενε τον θάνατο ανά πάσα στιγμή. Όλοι μας θα πρέπει να έχουμε επίγνωση του θανάτου ανά πάσα στιγμή. Αυτή η ζωή δεν είναι καθόλου βέβαιη· μπορεί κανείς να πεθάνει οποιαδήποτε ώρα. Δεν έχει σημασία αν κάποιος είναι νέος ή γέρος. Πριν, λοιπόν, έλθει ο θάνατος, θα πρέπει να έχουμε *πλήρη* συνείδηση του Κρίσνα.

Στο σημείο του θανάτου του, ο Βασιλιάς Παρίκσιτ άκουγε τη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι. Όταν ο Βασιλιάς Παρίκσιτ εξέφρασε την ακούραστη επιθυμία του να ακούσει για τον Κρίσνα, ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι χάρηκε πολύ. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι ήταν ο μέγιστος από όλους τους αφηγητές της *Μπαγκαβατα* και έτσι άρχισε να μιλά για τις διασκεδάσεις του Κρίσνα, οι οποίες καταστρέφουν κάθε τι δυοίωνα αυτή την εποχή του Κάλι. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι ευχαρίστησε τον Βασιλιά για την προθυμία του να ακούσει σχετικά με τον Κρίσνα και τον ενθάρρυνε λέγοντας, «Αγαπητέ βασιλιά, η νοημοσύνη σου είναι πολύ αιχμηρή, επειδή ανυπομονείς τόσο πολύ να ακούσεις για τις διασκεδάσεις του Κρίσνα». Πληροφόρησε τον Μαχαράζα Παρίκσιτ ότι η ακρόαση και η απαγγελία των διασκεδάσεων του Κρίσνα είναι τόσο ευοίωνες, ώστε αυτές οι μέθοδοι εξαγνίζουν και τις τρεις κατηγορίες των ανθρώπων που εμπλέκονται:

εκείνον που απαγγέλλει τα υπερβατικά θέματα του Κρίσνα, εκείνον που τα ακούει και εκείνον που ρωτά σχετικά με τον Κρίσνα. Αυτές οι διασκεδάσεις είναι σαν το νερό του Γάγγη, που κυλά από το δάχτυλο του ποδιού του Κυρίου Βίσνου: εξαγνίζουν και τους τρεις κόσμους, τα ανώτερα, τα μεσαία και τα κατώτερα πλανητικά συστήματα.

1. Η έλευση του Κυρίου Κρίσνα

Κάποτε ο κόσμος ήταν παραφορτωμένος από την περιττή αμυντική δύναμη διαφόρων βασιλιάδων, που στην πραγματικότητα ήταν δαίμονες, αλλά παρίσταναν τη βασιλική τάξη. Ολόκληρος ο κόσμος ήταν αναστατωμένος και η κυρίαρχη θεότητα της Γης, γνωστή ως Μπούμι, πήγε να δει τον Κύριο Μπράμα και να του πει για τις συμφορές της εξαιτίας των δαιμονικών βασιλιάδων. Η Μπούμι πήρε τη μορφή μιας αγελάδας και παρουσιάστηκε μπροστά στον Κύριο Μπράμα με δάκρυα στα μάτια. Πενθούσε και έκλαιγε για να προκαλέσει τη συμπόνια του Κυρίου. Εξιστόρησε την φριχτή θέση της Γης και ο Κύριος Μπράμα, αφού τα άκουσε όλα αυτά, τaráχτηκε και ξεκίνησε στη στιγμή για τον ωκεανό από γάλα, όπου μένει ο Κύριος Βίσνου. Ο Κύριος Μπράμα συνοδευόταν από όλους τους ημίθεους με επικεφαλής τον Κύριο Σίβα και η Μπούμι ακολουθούσε και αυτή. Μόλις έφτασαν στην ακτή του ωκεανού από γάλα, ο Κύριος Μπράμα άρχισε να καθησυχάζει τον Κύριο Βίσνου, ο οποίος παλιότερα είχε σώσει τη Γη, παίρνοντας την υπερβατική μορφή ενός αγριόχοιρου.

Στα βεδικά *μαντρα*, υπάρχει ένας συγκεκριμένος τύπος προσευχής, που ονομάζεται *πουρουσα-σουκτα*. Συνήθως, οι ημίθεοι προσκυνούν τον Βίσνου, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ψάλλοντας το *πουρουσα-σουκτα*. Από εδώ καταλαβαίνουμε ότι η κυρίαρχη θεότητα κάθε πλανήτη μπορεί να δει τον υπέρτατο κύριο αυτού του σύμπαντος, τον Μπράμα, όποτε υπάρχει στον πλανήτη του αναταραχή και ο Μπράμα μπορεί να πλησιάσει τον Υπέρτατο Κύριο Βίσνου, όχι βλέποντάς Τον απευθείας, αλλά στεκόμενος στην ακτή του ωκεανού από γάλα. Υπάρχει μέσα σε αυτό το σύμπαν ένας πλανήτης που ονομάζεται Σβεταντβίπα και σε εκείνον τον πλανήτη υπάρχει ένας ωκεανός

από γάλα. Από τη βεδική γραμματεία αντιλαμβανόμαστε ότι όπως ακριβώς υπάρχει ένας ωκεανός από αλμυρό νερό σε αυτόν τον πλανήτη, υπάρχουν διάφορων ειδών ωκεανοί σε άλλους πλανήτες. Κάπου υπάρχει ένας ωκεανός από γάλα, κάπου υπάρχει ένας ωκεανός από οίνοπνευματώδες ποτό και πολλοί άλλοι τύποι ωκεανών. Το *πουρουσα-σουκτα* είναι η καθιερωμένη προσευχή την οποία απαγγέλλουν οι ημίθεοι για να εξευμενίσουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κσιροντακασάγι-Βίσνου. Επειδή είναι ξαπλωμένος στον ωκεανό από γάλα, ονομάζεται Κσιροντακασάγι-Βίσνου. Είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, μέσω του οποίου εμφανίζονται σε αυτό το σύμπαν όλες οι ενσαρκώσεις.

Αφού όλοι οι ημίθεοι προσέφεραν την προσευχή *πουρουσα-σουκτα* στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, δεν άκουσαν καμία απάντηση. Τότε ο Κύριος Μπράμα κάθισε ιδιαιτέρως να διαλογισθεί και πραγματοποιήθηκε μία μετάδοση μηνύματος από τον Κύριο Βίσνου στον Μπράμα. Έπειτα ο Μπράμα ανακοίνωσε το μήνυμα στους ημίθεους. Αυτό είναι το σύστημα λήψης της βεδικής γνώσης. Η βεδική γνώση μεταδίδεται αρχικά στον Μπράμα από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας μέσω της καρδιάς. Όπως αναφέρεται στην αρχή της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, *τενε μπραμα χριντα*: η υπερβατική γνώση των Βεδών μεταδόθηκε στον Κύριο Μπράμα μέσω της καρδιάς. Και εδώ επίσης, με τον ίδιο τρόπο, μόνο ο Μπράμα μπορούσε να καταλάβει το μήνυμα που μεταδόθηκε από τον Κύριο Βίσνου και το ανακοίνωσε στους ημίθεους για να δράσουν άμεσα. Το μήνυμα ήταν το εξής: το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας θα εμφανισθεί στη Γη πολύ σύντομα μαζί με τις υπέρτατες ισχυρές δυνάμεις Του και όσο παραμένει στη Γη για να εκτελέσει την αποστολή Του της εξόντωσης των δαιμόνων και της εδραίωσης των αφοσιωμένων υπηρετών, οι ημίθεοι θα πρέπει και εκείνοι να παραμείνουν εκεί για να Τον βοηθήσουν. Θα πρέπει όλοι τους να γεννηθούν αμέσως στη δυναστεία των Γιαντού, όπου θα εμφανισθεί και ο Κύριος τον κατάλληλο χρόνο.

Το Ίδιο το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, εμφανίσθηκε αυτοπροσώπως ως γιος του Βασουντέβα. Πριν εμφανισθεί, όλοι οι ημίθεοι, μαζί με τις γυναίκες τους, εμφανίσθηκαν σε διάφορες ενάρετες οικογένειες για να βοηθήσουν τον Κύριο να εκπληρώσει την αποστολή Του. Η λέξη που χρησιμοποιείται εδώ είναι η λέξη *τατριγιαρταμ*, που σημαίνει ότι οι ημίθεοι θα πρέπει να εμφανισθούν στη Γη προκειμένου να ευχαριστήσουν τον Κύριο. Με άλλα λόγια, όποιο ζωντανό ον ζει μόνο για να ικανοποιεί τον Κύριο είναι ημίθεος. Οι ημίθεοι πληροφορήθηκαν ακόμη ότι το πλήρες τμήμα του Κυρίου

Κρίσνα, ο Ανάντα, ο οποίος συντηρεί τους πλανήτες του σύμπαντος επεκτείνοντας τα εκατομμύρια κεφάλια Του, θα εμφανιζόταν κι Εκείνος στη Γη πριν από την εμφάνιση του Κυρίου Κρίσνα. Πληροφορήθηκαν επίσης ότι η εξωτερική δύναμη του Βίσνου, η *μαγια*, με την οποία είναι ξετρελαμένες όλες οι υποκείμενες σε όρους ψυχές, θα εμφανιζόταν κι εκείνη για να εκτελέσει τον σκοπό του Υπερτάτου Κυρίου.

Αφού συμβούλεψε και γανήνεψε όλους τους ημίθεους, καθώς και την Μπούμι, με γλυκά λόγια, ο Κύριος Μπράμα, ο πατέρας όλων των *πρατζαπατι*, των προγόνων του πληθυσμού του σύμπαντος, αναχώρησε για την κατοικία του, τον ανώτερο υλικό πλανήτη, που ονομάζεται Μπραμαλόκα.

Ο ηγέτης της δυναστείας των Γιαντού, ο Βασιλιάς Σουρασένα, κυβερνούσε τη χώρα τη γνωστή ως Ματούρα (την περιοχή της Ματούρα), καθώς και την περιοχή τη γνωστή ως Σουρασένα. Εξαιτίας της διακυβέρνησης του Βασιλιά Σουρασένα, η Ματούρα έγινε η πρωτεύουσα όλων των βασιλιάδων των Γιαντού. Η Ματούρα έγινε επίσης η πρωτεύουσα των βασιλιάδων της δυναστείας των Γιαντού επειδή οι Γιαντού ήταν πολύ ενάρετη οικογένεια και γνώριζαν ότι η Ματούρα είναι ο τόπος όπου ζει αιωνίως ο Κύριος Σρι Κρίσνα, όπως επίσης ζει και στην Ντβάρακα.

Μια φορά κι έναν καιρό, ο Βασουντέβα, ο γιος του Σουρασένα, αμέσως μετά τον γάμο του με την Ντεβάκι, πήγαινε στο σπίτι του πάνω στο άρμα του μαζί με τη νεόνυμφη γυναίκα του. Ο πατέρας της Ντεβάκι, γνωστός ως Ντεβάκα, είχε προσφέρει μεγάλη προίκα, επειδή ήταν πολύ στοργικός με την κόρη του. Είχε προσφέρει εκατοντάδες άρματα, στολισμένα εξ ολοκλήρου με χρυσάφι. Ο Κάμσα, ο γιος του Ουγκρασένα, για να ευχαριστήσει την αδελφή του, την Ντεβάκι, είχε πάρει από μόνος του τα χαλινάρια των αλόγων στο άρμα του Βασουντέβα και το οδηγούσε εκείνος. Σύμφωνα με τα έθιμα του βεδικού πολιτισμού, όταν ένα κορίτσι παντρεύεται, ο αδελφός πηγαίνει τη νύφη και τον γαμπρό στο σπίτι τους. Επειδή η νεόνυμφη κόρη μπορεί να αισθάνεται ότι της λείπει πολύ η πατρική οικογένεια, ο αδελφός πηγαίνει μαζί της μέχρι να φτάσουν στο σπίτι του πεθερού της. Η προίκα που δόθηκε στην Ντεβάκι ήταν συνολικά η εξής: 400 ελέφαντες στολισμένοι με χρυσές γιρλάντες, 15.000 στολισμένα άλογα και 180 άρματα. Ο Ντεβάκα κανόνισε επίσης να ακολουθήσουν την κόρη του διακόσια πανέμορφα κορίτσια. Το γαμήλιο σύστημα των *κσατρια*, το οποίο ισχύει ακόμα στην Ινδία, υπαγορεύει ότι όταν παντρεύεται ένας *κσατρια*, μερικές δεκάδες νεαρές φίλες της νύφης

πηγαίνουν μαζί της στο παλάτι του βασιλιά. Οι ακόλουθες της βασίλισσας αποκαλούνται υπηρέτριες, όμως στην πραγματικότητα συμπεριφέρονται ως φίλες της βασίλισσας. Αυτή η πρακτική έχει επικρατήσει από αμνημονεύτων χρόνων και ανιχνεύεται τουλάχιστον μέχρι την εποχή πριν από την έλευση του Κυρίου Κρίσνα, πριν από 5.000 χρόνια. Έτσι ο Βασουντέβα έφερε στο σπίτι του άλλα διακόσια πανέμορφα κορίτσια εκτός από τη γυναίκα του.

Ενώ η νύφη και ο γαμπρός περνούσαν με το άρμα τους, υπήρχαν διαφόρων ειδών μουσικά όργανα που έπαιζαν για να δηλώσουν την ευοίωνη στιγμή. Υπήρχαν κοχύλια, σάλπιγγες, και τύμπανα. Όλα μαζί δημιουργούσαν μία όμορφη μουσική συμφωνία. Η πομπή περνούσε πολύ ευχάριστα και ο Κάμσα οδηγούσε το άρμα, όταν ξαφνικά ακούστηκε από τον ουρανό ένας θαυμαστός ήχος, ο οποίος ανακοίνωσε ειδικά στον Κάμσα: «Κάμσα, είσαι τόσο ανόητος! Οδηγείς το άρμα της αδελφής σου και του γαμπρού σου, αλλά δεν ξέρεις ότι το όγδοο παιδί αυτής της αδελφής θα σε σκοτώσει».

Ο Κάμσα ήταν γιος του Ουγκρασένα, της δυναστείας Μπότζα. Λέγεται πως ο Κάμσα ήταν ο πιο δαιμονικός από όλους τους βασιλιάδες της δυναστείας Μπότζα. Αμέσως μόλις άκουσε την προφητεία από τον ουρανό, άρπαξε τα μαλλιά της Ντεβάκι και ήταν έτοιμος να την σκοτώσει με το σπαθί του. Ο Βασουντέβα ήταν κατάπληκτος με τη συμπεριφορά του Κάμσα και για να ηρεμήσει τον σκληρό, αδιάντροπο κουνιάδο του, άρχισε να μιλά ως εξής με μεγάλη σύνεση και με στοιχεία. Είπε, «Αγαπητέ μου κουνιάδε Κάμσα, είσαι ο πιο φημισμένος βασιλιάς της δυναστείας Μπότζα και οι άνθρωποι γνωρίζουν ότι είσαι σπουδαίος πολεμιστής και γενναίος βασιλιάς. Πώς γίνεται να είσαι τόσο εξαγριωμένος, ώστε να είσαι έτοιμος να σκοτώσεις μια γυναίκα που είναι η ίδια η αδελφή σου, αυτήν την ευτυχισμένη ώρα του γάμου της; Γιατί φοβάσαι τόσο πολύ τον θάνατο; Ο θάνατος έχει ήδη γεννηθεί μαζί με τη γέννησή σου. Από τη ίδια τη μέρα που γεννήθηκες, άρχισες να πεθαίνεις. Ας υποθέσουμε ότι είσαι είκοσι πέντε χρόνων· αυτό σημαίνει ότι έχεις κιόλας πεθάνει είκοσι πέντε χρόνια. Κάθε στιγμή, κάθε δευτερόλεπτο, πεθαίνεις. Γιατί, λοιπόν, φοβάσαι τόσο πολύ τον θάνατο; Ο τελικός θάνατος είναι αναπόφευκτος. Ίσως πεθάνεις σήμερα, ίσως σε εκατό χρόνια· αλλά δεν μπορείς να αποφύγεις τον θάνατο. Τότε γιατί φοβάσαι τόσο πολύ; Στην πραγματικότητα, θάνατος σημαίνει καταστροφή του τωρινού σώματος. Μόλις το τωρινό σώμα πάψει να λειτουργεί και αναμειχθεί με τα πέντε στοιχεία της υλικής φύσης, το ζωντανό ον που βρίσκεται μέσα στο σώμα δέχεται ένα άλλο σώμα, σύμφωνα με την τωρινή δράση του και την αντίδραση

σε αυτήν. Είναι ακριβώς όπως ένας άνθρωπος που περπατά στον δρόμο· βάζει μπροστά το πόδι του και όταν σιγουρευθεί ότι το πόδι του βρίσκεται σε στέρεο έδαφος, σηκώνει το άλλο πόδι. Με αυτόν τον τρόπο, διαδοχικά, το σώμα αλλάζει και η ψυχή μεταναστεύει. Δες πόσο προσεκτικά τα σκουλήκια στα φυτά πηγαίνουν από το ένα κλαδάκι στο άλλο. Παρόμοια, το ζωντανό ον αλλάζει σώμα αμέσως μόλις οι ανώτερες αρχές αποφασίσουν για το επόμενο σώμα του. Όσο το ζωντανό ον ζει υπό όρους σε αυτόν τον υλικό κόσμο, είναι υποχρεωμένο να δέχεται υλικά σώματα, το ένα μετά το άλλο. Το συγκεκριμένο επόμενο σώμα του του προσφέρεται από τους νόμους της φύσης, σύμφωνα με τη δράση του και την ανάλογη αντίδραση σε αυτή τη ζωή.

«Αυτό το σώμα είναι ακριβώς σαν ένα από τα σώματα που βλέπουμε συνεχώς στα όνειρα. Στα όνειρά μας δημιουργούμε τόσο πολλά σώματα, σύμφωνα με τις αρχές της νοητικής δημιουργίας. Έχουμε δει χρυσό και έχουμε δει και βουνά, οπότε σε ένα όνειρο μπορούμε να δούμε ένα βουνό από χρυσάφι, συνδυάζοντας τις δύο έννοιες. Μερικές φορές στα όνειρα, βλέπουμε ότι έχουμε κάποιο σώμα που πετά στον ουρανό και τότε ξεχνούμε εντελώς το τωρινό σώμα μας. Παρόμοια, αυτά τα σώματα μεταβάλλονται. Όταν έχεις ένα σώμα, ξεχνάς το προηγούμενο. Όσο διαρκεί ένα όνειρο, μπορεί να έλθουμε σε επαφή με τόσο πολλά νέα είδη σωμάτων, αλλά όταν ξυπνάμε τα ξεχνάμε όλα. Και πραγματικά, αυτά τα υλικά σώματα είναι δημιουργίες της νοητικής δράσης μας. Όμως τώρα, δεν θυμόμαστε τα προηγούμενα σώματά μας.

Η φύση του νου είναι τρεμάμενη. Κάποιες φορές δέχεται κάτι και αμέσως μετά το απορρίπτει. Αποδοχή και απόρριψη είναι η λειτουργία του νου σε επαφή με τα πέντε αντικείμενα της αισθησιακής ικανοποίησης: τη μορφή, τη γεύση, την όσφρηση, τον ήχο και την αφή. Με τον δικό του θεωρητικό τρόπο, ο νους έρχεται σε επαφή με τα αντικείμενα της ικανοποίησης των αισθήσεων και όταν το ζωντανό ον επιθυμήσει ένα συγκεκριμένου τύπου σώμα, το αποκτά. Συνεπώς, το σώμα είναι δώρο των νόμων της υλικής φύσης. Το ζωντανό ον αποκτά κάποιο σώμα και έρχεται ξανά έξω στον υλικό κόσμο για να απολαύσει ή να υποφέρει, σύμφωνα με τη σύσταση του σώματος. Αν δεν έχουμε έναν συγκεκριμένο τύπο σώματος, δεν μπορούμε να απολαύσουμε ή να υποφέρουμε σύμφωνα με την προδιάθεση του νου μας, που κληρονομούμε από την προηγούμενη ζωή. Στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος τύπος σώματος μας προσφέρεται σύμφωνα με τη διανοητική μας κατάσταση κατά την ώρα του θανάτου.

Οι φωτεινοί πλανήτες όπως ο ήλιος, η σελήνη και τα άστρα, ανακλώνται σε δοχεία με διάφορους τύπους υγρών, όπως νερό, λάδι, λειωμένο βούτυρο, κλπ. Η αντανάκλαση κινείται ανάλογα με την κίνηση του δοχείου με το υγρό. Η αντανάκλαση της σελήνης είναι στο νερό και το κινούμενο νερό κάνει τη σελήνη να φαίνεται και εκείνη ότι κινείται, ενώ στην πραγματικότητα, η σελήνη δεν κινείται. Κατά τον ίδιο τρόπο, με διανοητικές κατασκευές, το ζωντανό ον αποκτά διαφόρων ειδών σώματα, μολονότι στην πραγματικότητα, δεν έχει σχέση με αυτά τα σώματα. Αλλά εξαιτίας της πλάνης, γοητευμένο από την επιρροή της *μαγιά*, το ζωντανό ον νομίζει ότι ανήκει σε έναν συγκεκριμένο τύπο σώματος. Αυτός είναι ο τρόπος λειτουργίας της υπό όρους ζωής. Ας υποθέσουμε ότι ένα ζωντανό ον βρίσκεται τώρα σε ένα σώμα με ανθρώπινη μορφή. Νομίζει ότι ανήκει στην ανθρώπινη κοινωνία ή σε μία συγκεκριμένη χώρα ή σε έναν συγκεκριμένο τόπο. Ταυτίζει τον εαυτό του με αυτόν τον τρόπο και προετοιμάζεται ανώφελα για κάποιο άλλο σώμα, που δεν του χρειάζεται. Αυτές οι επιθυμίες και οι διανοητικές κατασκευές είναι η αιτία των διαφόρων ειδών σωμάτων. Η επικαλυπτική επίδραση της υλικής φύσης είναι τόσο δυνατή, ώστε το ζωντανό ον είναι ικανοποιημένο με οποιοδήποτε σώμα αποκτήσει και ταυτίζεται με αυτό το σώμα με μεγάλη χαρά. Σε ικετεύω, λοιπόν, να μην κυριευθείς από τις υποδείξεις του σώματος και του νου σου».

Έτσι ο Βασουντέβα ζήτησε από τον Κάμσα να μην είναι φθονερός με τη νεόνυμφη αδελφή του. Κανείς δεν θα πρέπει να είναι φθονερός με κανέναν, επειδή ο φθόνος είναι η αιτία του φόβου και σε αυτόν τον κόσμο και στον επόμενο, όταν βρεθούμε ενώπιον του Γιαμαράζα (του κυρίου της μετά θάνατον τιμωρίας). Ο Βασουντέβα έκανε έκκληση στον Κάμσα εκ μέρους της Ντεβάκι, αναφέροντας ότι ήταν η νεότερη αδελφή του. Επικαλέστηκε ακόμα την ευτυχισμένη στιγμή του γάμου. Η νεότερη αδελφή και ο νεότερος αδελφός κάποιου πρέπει να προστατεύονται σαν να ήταν παιδιά του. «Γενικά, η κατάσταση είναι τόσο λεπτή», κατέληξε ο Βασουντέβα, «ώστε αν την σκοτώσεις, θα είναι εναντίον της καλής σου υπόληψης».

Ο Βασουντέβα προσπάθησε να ηρεμήσει τον Κάμσα με καλές συμβουλές και με φιλοσοφικά επιχειρήματα, αλλά ο Κάμσα δεν ηρέμησε, επειδή ήταν δαίμονας. Επειδή συναναστρεφόταν με δαίμονες, ήταν πάντα δαίμονας, παρόλο που είχε γεννηθεί σε μία πολύ υψηλή βασιλική οικογένεια. Οι δαίμονες δεν νοιάζονται καθόλου για καλές συμβουλές. Είναι ακριβώς σαν τους αποφασισμένους κλέφτες: μπορεί να τους δώσει κάποιος ηθικές συμβουλές, αλλά δεν θα έχουν αποτέλεσμα. Κατά τον ίδιο τρόπο, όσοι είναι

δαίμονες ή άθεοι από τη φύση τους δεν μπορούν να αφομοιώσουν καλές συμβουλές, όσο έγκυρες και αν είναι. Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα σε έναν ημίθεο και σε έναν δαίμονα. Όσοι μπορούν να δεχθούν καλές συμβουλές και προσπαθούν να ζουν σύμφωνα με αυτές ονομάζονται ημίθεοι, ενώ όσοι δεν είναι σε θέση να δεχθούν τέτοιου είδους καλές συμβουλές ονομάζονται δαίμονες. Αποτυγχάνοντας να ηρεμήσει τον Κάμσα, ο Βασουντέβα αναρωτιόταν πώς θα μπορούσε να προστατέψει τη γυναίκα του, την Ντεβάκι. Όταν υπάρχει άμεσος κίνδυνος, ένας ευφυής άνθρωπος θα πρέπει, όσο είναι δυνατό, να προσπαθεί να αποφύγει την επικίνδυνη κατάσταση. Αλλά αν, παρά τις ευφυείς προσπάθειές του, αποτύχει να αποφύγει την επικίνδυνη κατάσταση, τότε το λάθος δεν είναι δικό του. Θα πρέπει να προσπαθεί κανείς όσο μπορεί να κάνει το καθήκον του, αλλά αν η προσπάθεια αποτύχει, το λάθος δεν είναι δικό του.

Ο Βασουντέβα σκέφτηκε για τη γυναίκα του ως εξής: «Προς το παρόν, ας γλυτώσω τη ζωή της Ντεβάκι και αργότερα, αν υπάρξουν παιδιά, θα δω πώς να τα σώσω». Σκέφτηκε επίσης, «Αν στο μέλλον αποκτήσω ένα παιδί που μπορεί να σκοτώσει τον Κάμσα –όπως σκέφτεται ο Κάμσα- τότε και η Ντεβάκι και το παιδί θα σωθούν, επειδή οι νόμοι της Πρόνοιας είναι ασύλληπτοι. Αλλά τώρα, πρέπει με τον έναν ή τον άλλον τρόπο να σώσω τη ζωή της Ντεβάκι».

Δεν υπάρχει βεβαιότητα για το πώς ένα ζωντανό ον έρχεται σε επαφή με ένα συγκεκριμένο είδος σώματος, ακριβώς όπως δεν υπάρχει βεβαιότητα για το πώς οι φλόγες της φωτιάς έρχονται σε επαφή με ένα συγκεκριμένο είδος ξύλου στο δάσος. Όταν ξεσπά φωτιά στο δάσος, παρατηρείται ότι μερικές φορές οι φλόγες της φωτιάς πηδούν πάνω από ένα δέντρο και πηγαίνουν σε κάποιο άλλο με την επίδραση του ανέμου. Κατά τον ίδιο τρόπο, ένα ζωντανό ον μπορεί να είναι πολύ προσεκτικό σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων του, αλλά παρ' όλα αυτά, είναι πολύ δύσκολο να γνωρίζει τι είδους σώμα θα αποκτήσει στην επόμενη ζωή. Ο Μαχαράζα Μπάρατα εκτελούσε ευλαβικά τα καθήκοντα της αυτοσυνειδητοποίησης, αλλά κατά τύχη ένωσε μεγάλη στοργή για ένα ελάφι και υποχρεώθηκε να δεχθεί το σώμα ενός ελαφιού στην επόμενη ζωή του.

Ο Βασουντέβα, αφού συλλογίστηκε πώς να σώσει τη γυναίκα του, άρχισε να μιλά στον Κάμσα με μεγάλο σεβασμό, παρόλο που ο Κάμσα ήταν ο μεγαλύτερος αμαρτωλός. Μερικές φορές συμβαίνει ένας πολύ ενάρετος

άνθρωπος όπως ο Βασουντέβα να πρέπει να κολακεύσει ένα πρόσωπο όπως ο Κάμσα, έναν πολύ μοχθηρό άνθρωπο. Αυτός είναι ο τρόπος που γίνονται όλες οι διπλωματικές συναλλαγές. Παρόλο που ο Βασουντέβα ήταν πολύ ανήσυχος, έδειχνε φαινομενικά ευδιάθετος. Απευθύνθηκε στον αδιάντροπο Κάμσα με αυτόν τον τρόπο, επειδή ήταν απαίσιος. Ο Βασουντέβα είπε στον Κάμσα: « Αγαπητέ μου κουνιάδε, σκέψου, σε παρακαλώ, ότι δεν κινδυνεύεις από την αδελφή σου. Περιμένεις κάποιο κίνδυνο, επειδή άκουσες μια προφητική φωνή από τον ουρανό. Αλλά ο κίνδυνος πρόκειται να έλθει από τους γιους της αδελφής σου, που δεν είναι τώρα εδώ. Και ποιος ξέρει; Μπορεί να υπάρξουν μελλοντικά γιοι, μπορεί και όχι. Λαμβάνοντας υπόψη όλα αυτά, προς το παρόν είσαι ασφαλής. Και δεν έχεις λόγο να φοβάσαι την αδελφή σου. Αν κάνει γιους, σου υπόσχομαι να τους παρουσιάσω όλους σ' εσένα για να γίνει ό,τι είναι απαραίτητο».

Ο Κάμσα γνώριζε την αξία του λόγου τιμής του Βασουντέβα και πείσθηκε από τα επιχειρήματά του. Προς το παρόν, παραιτήθηκε από την αποτρόπαια πράξη του φόνου της αδελφής του. Έτσι ο Βασουντέβα χάρηκε και επαίνεσε την απόφαση του Κάμσα. Επέστρεψε, λοιπόν, στο σπίτι του.

Ο χρόνος κύλησε και ο Βασουντέβα με την Ντεβάκι απέκτησαν οχτώ αρσενικά παιδιά και μία κόρη. Όταν γεννήθηκε ο πρώτος γιος, ο Βασουντέβα τήρησε τον λόγο του και έφερε αμέσως το παιδί στον Κάμσα. Λέγεται ότι ο Βασουντέβα ήταν πολύ εξυψωμένος και φημισμένος για τον λόγο της τιμής του και ήθελε να διατηρήσει αυτή τη φήμη. Για τον Βασουντέβα ήταν εξαιρετικά επώδυνο να παραδώσει το νεογέννητο παιδί, αλλά ο Κάμσα ήταν πολύ χαρούμενος που τον υποδεχόταν και ένιωσε λίγο συμπνετικός με τη συμπεριφορά του Βασουντέβα. Αυτό το περιστατικό αποτελεί σπουδαίο παράδειγμα. Μία μεγάλη ψυχή όπως ο Βασουντέβα δεν θεωρεί οδυνηρό τίποτα κατά την εκτέλεση του καθήκοντός του· ένα τόσο συνετό πρόσωπο εκτελεί τα καθήκοντά του χωρίς δισταγμό. Από την άλλη, ένας δαίμονας όπως ο Κάμσα δεν διστάζει ποτέ να διαπράξει οποιαδήποτε βδελυρή πράξη. Γι' αυτό λέγεται ότι ένα άγιο πρόσωπο μπορεί να ανεχθεί όλων των ειδών τις άθλιες συνθήκες της ζωής, ένας συνετός άνθρωπος μπορεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του χωρίς να περιμένει ευνοϊκές συνθήκες, ένα αποτρόπαιο πρόσωπο όπως ο Κάμσα μπορεί να ενεργήσει με οποιονδήποτε αμαρτωλό τρόπο και ένας αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου μπορεί να θυσιάσει τα πάντα για να ικανοποιήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας.

Ο Κάμσα ικανοποιήθηκε με την πράξη του Βασουντέβα. Ξαφνιάστηκε που ο Βασουντέβα κράτησε την υπόσχεσή του και νιώθοντας ικανοποίηση και συμπόνια γι' αυτόν, άρχισε να μιλά ως εξής: «Αγαπητέ μου Βασουντέβα, δεν χρειάζεται να μου δώσεις αυτό το παιδί. Δεν κινδυνεύω από αυτό το παιδί. Έχω ακούσει ότι το όγδοο παιδί το δικό σου και της Ντεβάκι θα με σκοτώσει. Γιατί να σου πάρω αυτό το παιδί χωρίς λόγο; Μπορείς να το κρατήσεις».

Όταν ο Βασουντέβα γυρνούσε σπίτι μαζί με το πρώτο του παιδί, παρόλο που ήταν ευχαριστημένος με τη συμπεριφορά του Κάμσα, δεν μπορούσε να τον πιστέψει, επειδή γνώριζε ότι ο Κάμσα ήταν ανεξέλεγκτος. Ένα άθεο πρόσωπο δεν μπορεί να μείνει σταθερό στον λόγο της τιμής του. Όποιος δεν ελέγχει τις αισθήσεις του δεν μπορεί να είναι σταθερός στην αποφασιστικότητά του. Ο σπουδαίος πολιτικός Τσανάκια Πανντίτα έχει πει: «Ποτέ μην εμπιστευθείς διπλωμάτη ή γυναίκα». Όσοι είναι εθισμένοι στην απεριόριστη αισθησιακή ικανοποίηση δεν μπορούν ποτέ να είναι ειλικρινείς, ούτε μπορείς να τους εμπιστευθείς με πίστη.

Εκείνον τον καιρό, ο μέγας σοφός Νάραντα ήλθε στον Κάμσα. Είχε πληροφορηθεί ότι ο Κάμσα έδειξε συμπόνια στον Βασουντέβα και του επέστρεψε το πρωτότοκο παιδί. Ο Νάραντα ανυπομονούσε πολύ να επισπεύσει την έλευση του Κυρίου Κρίσνα όσο το δυνατό νωρίτερα. Πληροφόρησε, λοιπόν, τον Κάμσα ότι προσωπικότητες όπως ο Μαχαράζα Νάντα και όλοι οι βοσκοί, οι βοσκοπούλες και οι γυναίκες των βοσκών στη Βριντάβανα και από την άλλη πλευρά, ο Βασουντέβα, ο πατέρας του, ο Σουρασένα, και όλοι οι συγγενείς τους που έχουν γεννηθεί στην οικογένεια των Βρίσνι της δυναστείας των Γιαντού προετοιμάζονταν για την εμφάνιση του Κυρίου. Ο Νάραντα προειδοποίησε τον Κάμσα να είναι προσεκτικός με όλους τους φίλους και όλους τους ημίθεους που θα γεννηθούν σε αυτές τις οικογένειες. Ο Κάμσα, οι φίλοι του και οι σύμβουλοί του ήταν όλοι δαίμονες. Οι δαίμονες φοβούνται πάντα τους ημίθεους. Αφού άκουσε από τον Νάραντα σχετικά με την εμφάνιση των ημιθέων σε διάφορες οικογένειες, ο Κάμσα ήταν σε συναγερμό. Κατάλαβε ότι αφού οι ημίθεοι είχαν ήδη εμφανισθεί, ο Κύριος Βίσνου πρέπει να έρχεται σύντομα. Συνέλαβε αμέσως και τον γαμπρό του, τον Βασουντέβα, και τη αδελφή του, την Ντεβάκι, και τους έβαλε πίσω από τα σίδερρα της φυλακής.

Μέσα στη φυλακή, δεμένοι με σιδερένιες αλυσίδες, ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι γεννούσαν ένα αρσενικό παιδί κάθε χρόνο, και ο Κάμσα,

πιστεύοντας ότι κάθε μωρό ήταν ενσάρκωση του Βίσνου, τα σκότωνε όλα, το ένα μετά το άλλο. Φοβόταν ιδιαίτερα το όγδοο παιδί, αλλά μετά την επίσκεψη του Νάραντα, συμπέρανε πως οποιοδήποτε από τα παιδιά μπορούσε να είναι ο Κρίσνα. Επομένως, ήταν προτιμότερο να σκοτώνει όλα τα μωρά που γεννιόντουσαν από τον Βασουντέβα και την Ντεβάκι.

Δεν είναι δύσκολο να καταλάβουμε αυτή την πράξη του Κάμσα. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις στην παγκόσμια ιστορία ανθρώπων της βασιλικής τάξης που σκότωσαν πατέρα, αδελφό ή και ολόκληρη την οικογένεια και τους φίλους τους για να ικανοποιήσουν τις φιλοδοξίες τους. Δεν υπάρχει τίποτα εκπληκτικό σε αυτό, επειδή οι δαίμονες μπορούν να σκοτώσουν οποιονδήποτε για τις ανόσιες φιλοδοξίες τους.

Ο Κάμσα ενημερώθηκε για την προηγούμενη γέννησή του με τη χάρη του Νάραντα. Έμαθε ότι στην προηγούμενη γέννησή του ήταν ένας δαίμονας με το όνομα Καλανέμι και ότι σκοτώθηκε από τον Βίσνου. Έχοντας γεννηθεί στην οικογένεια των Μπότζα, αποφάσισε να γίνει ο θανάσιμος εχθρός της δυναστείας των Γιαντού. Ο Κρίσνα επρόκειτο να γεννηθεί σε αυτή την οικογένεια και ο Κάμσα φοβόταν πάρα πολύ ότι θα σκοτωθεί από τον Κρίσνα, ακριβώς όπως είχε συμβεί και στην προηγούμενη γέννησή του.

Φυλάκισε πρώτα απ' όλα τον πατέρα του, τον Ουγκρασένα, επειδή ήταν ο σημαντικότερος βασιλιάς των δυναστειών Γιαντού, Μπότζα και Ανντάκα και κατέλαβε επίσης το βασίλειο του Σουρασένα, του πατέρα του Βασουντέβα. Ανακήρυξε τον εαυτό του βασιλιά όλων αυτών των τόπων.

✽ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Πρώτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η έλευση του Κυρίου Κρίσνα». ✽

2. Προσευχές των ημιθέων προς τον Κύριο Κρίσνα στη μήτρα

Ο Βασιλιάς Κάμσα όχι μόνο κατέλαβε τα βασίλεια των δυναστειών Γιαντού, Μπότζα και Ανντάκα, καθώς και το βασίλειο του Σουρασένα, αλλά συμμαχήσε επίσης και με όλους τους άλλους δαιμονικούς βασιλιάδες, ως εξής: με τον δαίμονα Πραλαμππά, τον δαίμονα Μπακά, τον δαίμονα Τσανούρα, τον δαίμονα Τρινάβαρτα, τον δαίμονα Αγκάσουρα, τον δαίμονα Μούστικα, τον δαίμονα Αρίστα, τον δαίμονα Ντβιβίντα, τον δαίμονα Πούτανα, τον δαίμονα Κέσι και τον δαίμονα Ντενουκά. Εκείνη την εποχή, ο Τζαράσαντα ήταν βασιλιάς της επαρχίας Μαγκάντα (γνωστής σήμερα ως κράτος του Μπεχάρ). Έτσι με τη διπλωματική πολιτική του, ο Κάμσα εδραίωσε το ισχυρότερο βασίλειο της εποχής του, υπό την προστασία του Τζαράσαντα. Έκανε και άλλες συμμαχίες με βασιλιάδες όπως ο Μπανασούρα και ο Μπωμάσουρα, μέχρι που έγινε ο ισχυρότερος. Άρχισε τότε να συμπεριφέρεται πολύ εχθρικά στη δυναστεία των Γιαντού, στην οποία επρόκειτο να γεννηθεί ο Κρίσνα.

Ενοχλημένος από τον Κάμσα, οι βασιλιάδες των δυναστειών των Γιαντού, των Μπότζα και των Ανντάκα άρχισαν να καταφεύγουν σε διάφορα κράτη, όπως το κράτος των Κούρου, το κράτος των Παντσάλα και τα κράτη που είναι γνωστά ως Κέκαγια, Σάλβα, Βιντάρμπα, Νισάντα, Βιντέχα και Κόσαλα. Ο Κάμσα έσπασε την αλληλεγγύη του βασιλείου των Γιαντού, καθώς και των βασιλείων Μπότζα και Ανντάκα. Έκανε τη θέση του την πιο στερή μέσα στην τεράστια έκταση γης, γνωστής εκείνη την εποχή ως Μπάρατα-βάρσα.

Όταν ο Κάμσα σκότωσε τα έξι βρέφη της Ντεβάκι και του Βασουντέβα το ένα μετά το άλλο, πολλοί φίλοι και συγγενείς του τον πλησίασαν και του ζήτησαν να σταματήσει αυτές τις αποτρόπαιες πράξεις. Αλλά όλοι τους κατέληξαν λάτρες του Κάμσα.

Όταν η Ντεβάκι έμεινε έγκυος για έβδομη φορά, μία πλήρης επέκταση του Κρίσνα, γνωστή ως Ανάντα εμφανίσθηκε μέσα στη μήτρα. Η Ντεβάκι κυριεύθηκε από αγαλλίαση, αλλά και από θρήνο. Ήταν χαρούμενη, επειδή μπορούσε να αντιληφθεί ότι ο Κύριος Βίσνου είχε καταφύγει στη μήτρα της, αλλά ταυτόχρονα ήταν λυπημένη, γιατί αμέσως μόλις το παιδί της γεννιόταν, ο Κάμσα θα το σκότωνε. Τότε, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, νιώθοντας συμπόνια για την κατάσταση των φοβισμένων Γιαντού, εξαιτίας των θηριωδιών του Κάμσα, διέταξε την εμφάνιση της *γιογκαμαγια*, δηλαδή της εσωτερικής Του δύναμης. Ο Κρίσνα είναι ο Κύριος του σύμπαντος, αλλά είναι ιδιαίτερα ο Κύριος της δυναστείας των Γιαντού.

Η *γιογκαμαγια* αυτή είναι η κύρια δύναμη του Προσώπου της Θεότητας. Στις Βέδες αναφέρεται ότι ο Κύριος, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, διαθέτει πολλαπλές δυνάμεις. *Παρασια σακτιρ βιβινταϊβα σρουγιατε*. Οι διάφορες δυνάμεις Του ενεργούν εξωτερικά και εσωτερικά. Η *γιογκαμαγια* είναι η σημαντικότερη από όλες τις δυνάμεις. Διέταξε την εμφάνιση της *γιογκαμαγια* στη χώρα της Βρατζαμπούμι, στη Βρινντάβανα, που είναι πάντα στολισμένη και γεμάτη όμορφες αγελάδες. Στη Βρινντάβανα, η Ροχίνι, μία από τις γυναίκες του Βασουντέβα, έμενε στο σπίτι του Βασιλιά Νάνντα και της Βασίλισσας Γιασόντα. Όχι μόνο η Ροχίνι, αλλά και πολλοί άλλοι από τη δυναστεία των Γιαντού ήταν σκορπισμένοι σε όλη τη χώρα, από φόβο για τις κτηνωδίες του Κάμσα. Ορισμένοι από αυτούς ζούσαν ακόμα και στα βουνά, σε σπηλιές.

Ο Κύριος ενημέρωσε τη *γιογκαμαγια* ως εξής: «Η Ντεβάκι και ο Βασουντέβα είναι φυλακισμένοι του Κάμσα και η πλήρης επέκτασή Μου, ο Σέσα, είναι στη μήτρα της Ντεβάκι. Μπορείς να κανονίσεις να μεταφερθεί ο Σέσα από τη μήτρα της Ντεβάκι στη μήτρα της Ροχίνι. Μετά από αυτό, πρόκειται να εμφανισθώ προσωπικά στη μήτρα της Ντεβάκι μαζί με όλες τις δυνάμεις Μου. Θα εμφανισθώ ως γιος της Ντεβάκι και του Βασουντέβα. Και εσύ, θα εμφανισθείς ως θυγατέρα του Νάνντα και της Γιασόντα στη Βρινντάβανα.

«Αφού εμφανισθείς ως αδελφή Μου, οι άνθρωποι θα σε λατρέψουν με όλων των ειδών τα πολύτιμα δώρα: λιβάνι, κεριά, λουλούδια και θυσίες. Θα εκπληρώσεις γρήγορα τις επιθυμίες τους για ικανοποίηση των αισθήσεων. Οι άνθρωποι που επιδιώκουν υλική αγάπη θα σε λατρέψουν στις διάφορες μορφές των επεκτάσεών σου, οι οποίες θα ονομάζονται Ντούργκα, Μπαντρακάλι, Βιτζαγιά, Βαϊσναβί, Κουμουντά, Τσανντίκα, Κρισνά, Μάνταβι, Κανιακά, Μάγια, Ναράγιανι, Ισανί, Σάραντα και Αμπίκα».

Ο Κρίσνα και η Γιογκαμάγια εμφανίστηκαν ως αδελφός και αδελφή – ο Υπέρτατος Ισχυρός και η υπέρτατη ισχύς. Παρόλο που δεν υπάρχει ξεκάθαρη διάκριση μεταξύ του Ισχυρού και της ισχύος, η ισχύς είναι πάντα υποδεέστερη του Ισχυρού. Όσοι είναι υλιστές λατρεύουν την ισχύ, ενώ όσοι είναι υπερβατιστές λατρεύουν τον Ισχυρό. Ο Κρίσνα είναι ο Υπέρτατος Ισχυρός και η Ντούργκα είναι η υπέρτατη ισχύς μέσα στον υλικό κόσμο. Στην πραγματικότητα, οι άνθρωποι με βεδική παιδεία λατρεύουν και τον Ισχυρό και την ισχύ. Υπάρχουν χιλιάδες ναοί του Βίσνου και της Ντέβι και μερικές φορές λατρεύονται ταυτόχρονα. Ο λάτρης της δύναμης, της Ντούργκα, δηλαδή της εξωτερικής ενέργειας του Κρίσνα, μπορεί να επιτύχει κάθε είδους υλική επιτυχία πολύ εύκολα, αλλά όποιος επιθυμεί να υψωθεί υπερβατικά, πρέπει να λατρέψει τον Ισχυρό με συνείδηση του Κρίσνα.

Ο Κύριος πληροφόρησε λοιπόν τη Γιογκαμάγια ότι η πλήρης επέκτασή Του, ο Ανάντα Σέσα, ήταν μέσα στη μήτρα της Ντεβάκι. Επειδή θα μεταφερόταν βίαια στη μήτρα της Ροχίνι, θα γινόταν γνωστός ως Σανκάρσανα και θα ήταν η πηγή κάθε πνευματικής δύναμης, *μπαλα*, με την οποία μπορεί κανείς να φτάσει στην ύψιστη ευδαιμονία, η οποία ονομάζεται *ραμανα*. Γι' αυτό, το πλήρες τμήμα Ανάντα θα γινόταν γνωστό μετά την εμφάνισή Του είτε ως Σανκάρσανα είτε ως Μπαλαράμα.

Στις *Ουπανισαντ* αναφέρεται, *ναγιαμ ατμα μπαλα χινενα λαμπια*. Το νόημα είναι πως δεν μπορεί κάποιος να φτάσει στον Υπέρτατο ή σε οποιαδήποτε μορφή αυτοσυνειδητοποίησης αν δεν έχει την εύνοια του Μπαλαράμα. *Μπαλα* δεν σημαίνει φυσική δύναμη. Κανείς δεν μπορεί να φτάσει στην πνευματική τελειότητα με τη φυσική δύναμη. Πρέπει να διαθέτει πνευματική δύναμη, την οποία εμφυσά ο Μπαλαράμα ή Σανκάρσανα. Ο Ανάντα ή Σέσα είναι η δύναμη που συντηρεί όλους τους πλανήτες στις διάφορες θέσεις τους. Από υλική άποψη αυτή η συντηρούσα δύναμη είναι γνωστή ως νόμος της βαρύτητας, αλλά στην πραγματικότητα είναι δείγμα της δύναμης του

Σανκάρσανα. Ο Μπαλαράμα ή Σανκάρσανα είναι πνευματική δύναμη, είναι δηλαδή ο αρχικός πνευματικός δάσκαλος. Επομένως ο Κύριος Νιτιανάντα Πραμπού, που είναι επίσης ενσάρκωση του Μπαλαράμα, είναι ο αρχικός πνευματικός δάσκαλος. Και ο πνευματικός δάσκαλος είναι ο εκπρόσωπος του Μπαλαράμα, του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, που παρέχει πνευματική δύναμη. Στην *Τσετάνια-τσαριταμριτα* βεβαιώνεται πως ο πνευματικός δάσκαλος είναι η εκδήλωση του ελέους του Κρίσνα.

Όταν η Γιογκαμάγια πήρε αυτή την εντολή από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, βημάτισε κυκλικά γύρω από τον Κύριο και μετά εμφανίσθηκε μέσα στον υλικό κόσμο, σύμφωνα με την εντολή Του. Όταν το Υπέρτατο Ισχυρό Πρόσωπο της Θεότητας μετέφερε τον Κύριο Σέσα από τη μήτρα της Ντεβάκι στη μήτρα της Ροχίνι, και οι δύο βρίσκονταν κάτω από την επίδραση της Γιογκαμάγια, η οποία ονομάζεται επίσης *γιογκα-νιντρα*. Όταν αυτό συντελέστηκε, οι άνθρωποι πίστεψαν ότι η έβδομη κύηση της Ντεβάκι ήταν αποβολή. Έτσι, παρόλο που ο Μπαλαράμα εμφανίσθηκε ως γιος της Ντεβάκι, μεταφέρθηκε στη μήτρα της Ροχίνι, για να εμφανισθεί ως γιος της. Μετά από αυτό, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, που είναι πάντα πρόθυμος να θέσει τις πλήρεις δυνάμεις Του στη διάθεση των ανόθευτων αφοσιωμένων υπηρετών Του, εισήλθε ως Κύριος όλης της δημιουργίας μέσα στον νου του Βασουντέβα. Σε σχέση με αυτό, γίνεται αντιληπτό ότι ο Κύριος Κρίσνα τοποθετήθηκε αρχικά στην ανόθευτη καρδιά της Ντεβάκι. Δεν τοποθετήθηκε στη μήτρα της Ντεβάκι με εκσπερμάτωση. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με την ασύλληπτη δύναμή Του, μπορεί να εμφανισθεί με οποιονδήποτε τρόπο. Δεν είναι απαραίτητο να εμφανισθεί με τον συνηθισμένο τρόπο, με την έγχυση σπέρματος μέσα στη μήτρα μιας γυναίκας.

Όταν ο Βασουντέβα κρατούσε τη μορφή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας μέσα στην καρδιά του, έμοιαζε με τον φλογισμένο ήλιο που οι λαμπερές ακτίνες του καίνε πάντα τους συνηθισμένους ανθρώπους, που δεν μπορούν να τις υποφέρουν. Η μορφή του Κυρίου που βρίσκεται μέσα στην αγνή και ανόθευτη καρδιά του Βασουντέβα δεν διαφέρει από την αρχική μορφή του Κρίσνα. Η εμφάνιση της μορφής του Κρίσνα οπουδήποτε, και ιδιαίτερα μέσα στην καρδιά, ονομάζεται *νταμα*. Η λέξη *νταμα* δεν αναφέρεται μόνο στη μορφή του Κρίσνα, αλλά και στο όνομά Του, τις ιδιότητές Του και τα παραφερνάλιά Του. Όλα εκδηλώνονται ταυτοχρόνως.

Έτσι η αιώνια μορφή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας με πλήρεις δυνάμεις μεταφέρθηκε από τον νου του Βασουντέβα στον νου της Ντεβάκι, ακριβώς όπως οι ακτίνες του ήλιου που δύνει μεταφέρονται στην πανσέληνο που ανατέλλει στην ανατολή.

Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, εισήλθε στο σώμα της Ντεβάκι από το σώμα του Βασουντέβα. Ο Κρίσνα ήταν πέρα από τις συνθήκες των συνηθισμένων ζωντανών όντων. Όταν βρίσκεται κάπου ο Κρίσνα, όλες οι πλήρεις επεκτάσεις Του, όπως ο Ναράγιανα, και ενσαρκώσεις όπως ο Κύριος Νρισίμχα, ο Βάραχα, κλπ., είναι μαζί Του και δεν υπόκεινται στις συνθήκες της υλικής ύπαρξης. Με αυτόν τον τρόπο, η Ντεβάκι έγινε η κατοικία του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, που είναι ένα και μοναδικό και η αιτία όλων των αιτιών. Η Ντεβάκι έγινε η κατοικία του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, αλλά επειδή βρισκόταν στο σπίτι του Κάμσα, έμοιαζε με καταπνιγμένη φωτιά ή με κακοχρησιμοποιημένη γνώση. Όταν η φωτιά σκεπάζεται από τα τοιχώματα ενός δοχείου ή φυλάγεται μέσα σε ένα κανάτι, οι φωτεινές ακτίνες της φωτιάς δεν χαίρουν μεγάλης εκτίμησης. Κατά τον ίδιο τρόπο, γνώση της οποίας γίνεται κακή χρήση, που δεν ωφελεί τους ανθρώπους, δεν χαίρει μεγάλης εκτίμησης. Έτσι η Ντεβάκι ήταν κλεισμένη μέσα στους τοίχους της φυλακής του ανακτόρου του Κάμσα και κανείς δεν μπορούσε να δει την υπερβατική ομορφιά της, που ήταν αποτέλεσμα της σύλληψης από αυτήν του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

Ωστόσο, ο Κάμσα είδε την υπερβατική ομορφιά της αδελφής του Ντεβάκι και συμπέρανε αμέσως ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είχε καταφύγει στη μήτρα της. Ποτέ πριν δεν ήταν τόσο υπέροχα όμορφη. Μπορούσε να καταλάβει ευκρινώς ότι κάτι θαυμαστό υπήρχε μέσα στη μήτρα της Ντεβάκι. Έτσι ο Κάμσα αναστατώθηκε. Ήταν βέβαιος πως το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας στο μέλλον θα τον σκότωνε και ότι τώρα είχε έλθει. Ο Κάμσα άρχισε να σκέφτεται: «Τι πρέπει να γίνει με την Ντεβάκι; έχει οπωσδήποτε τον Βίσνου ή τον Κρίσνα μέσα στη μήτρα της, άρα είναι βέβαιο ότι ο Κρίσνα έχει έλθει για να εκτελέσει τη αποστολή των ημιθέων. Και ακόμα και αν σκοτώσω αμέσως την Ντεβάκι, η αποστολή Του δεν μπορεί να ματαιωθεί». Ο Κάμσα γνώριζε πολύ καλά πως κανείς δεν μπορεί να ματαιώσει τα σχέδια του Βίσνου. Οποιοσδήποτε ευφυής άνθρωπος μπορεί να καταλάβει ότι οι νόμοι του Κυρίου δεν μπορούν να παραβιασθούν. Ο σκοπός Του θα πραγματοποιηθεί, παρά τα εμπόδια που βάζουν οι δαίμονες. Ο Κάμσα

σκέφτηκε: « Αν σκοτώσω την Ντεβάκι τώρα, ο Βίσνου θα επιβάλει την υπέρτατη θέλησή Του πιο έντονα. Το να σκοτώσω την Ντεβάκι τώρα θα ήταν αίσχιστη πράξη. Κανείς δεν επιθυμεί να καταστρέψει την υπόληψή του, ακόμα και σε μία δύσκολη κατάσταση. Αν σκοτώσω την Ντεβάκι τώρα, η υπόληψή μου θα καταστραφεί. Η Ντεβάκι είναι γυναίκα και βρίσκεται υπό την προστασία μου. Είναι έγκυος και αν την σκοτώσω, η υπόληψή μου, τα αποτελέσματα των ευσεβών μου πράξεων και η διάρκεια της ζωής μου, θα καταστραφούν στη στιγμή».

Σκέφτηκε επίσης: «Κάποιος που είναι πολύ σκληρός, είναι σαν νεκρός, ακόμα και σε αυτή τη ζωή. Σε κανέναν δεν αρέσει ένας σκληρός άνθρωπος όσο ζει, και αφού πεθάνει, οι άνθρωποι τον καταριούνται. Εξαιτίας της ταύτισής του με το σώμα του, θα υποβιβασθεί και θα σπρωχθεί στη σκοτεινότερη περιοχή της κόλασης». Έτσι συλλογίστηκε ο Κάμσα σχετικά με όλα τα υπέρ και τα κατά του φόνου της Ντεβάκι εκείνη την ώρα.

Τελικά ο Κάμσα αποφάσισε να μη σκοτώσει την Ντεβάκι αμέσως, αλλά να περιμένει για το αναπόφευκτο μέλλον. Όμως ο νους του πλημμύρισε από εχθρότητα για το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Περίμενε υπομονετικά μέχρι τη γέννηση του παιδιού, περιμένοντας να Τον σκοτώσει, όπως είχε κάνει προηγουμένως με τα άλλα βρέφη της Ντεβάκι. Βυθισμένος έτσι σε έναν ωκεανό εχθρότητας εναντίον του Προσώπου της Θεότητας, άρχισε να σκέφτεται τον Κρίσνα και τον Βίσνου ενώ καθόταν, ενώ κοιμόταν, ενώ περπατούσε, ενώ έτρωγε, ενώ εργαζόταν – σε όλες τις συθήκες της ζωής του. Ο νους του απορροφήθηκε τόσο πολύ στη σκέψη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, ώστε εμμέσως έβλεπε γύρω του μόνο τον Κρίσνα και τον Βίσνου. Δυστυχώς, παρόλο που ο νους του ήταν τόσο απορροφημένος στη σκέψη του Βίσνου, δεν αναγνωρίζεται ως αφοσιωμένος υπηρέτης, επειδή σκεφτόταν τον Κρίσνα ως εχθρός. Η κατάσταση του νου ενός αφοσιωμένου υπηρέτη είναι επίσης η απορρόφηση στη σκέψη του Κρίσνα, αλλά ο αφοσιωμένος υπηρέτης Τον σκέφτεται ευμενώς και όχι δυσμενώς. Το να σκέφτεται κανείς τον Κρίσνα θετικά είναι συνείδηση του Κρίσνα, ενώ το να Τον σκέφτεται αρνητικά, δεν είναι.

Εκείνη την ώρα ο Κύριος Μπράμα και ο Κύριος Σίβα, συνοδευόμενοι από μεγάλους σοφούς όπως ο Νάραντα και ακολουθούμενοι από πολλούς άλλους ημίθεους, εμφανίσθηκαν αόρατοι στο σπίτι του Κάμσα. Άρχισαν να προσεύχονται για το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας με εκλεκτές

προσευχές, που είναι πολύ ευχάριστες στους αφοσιωμένους υπηρέτες και που εκπληρώνουν τις επιθυμίες τους. Οι πρώτες λέξεις που είπαν αναγνώρισαν ότι ο Κύριος είναι αληθινός στο όρκο Του. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, ο Κρίσνα κατέρχεται στον υλικό κόσμο για να προστατέψει τους ευσεβείς και να καταστρέψει τους ασεβείς. Αυτός είναι ο όρκος Του. Οι ημίθεοι μπορούσαν να καταλάβουν ότι ο Κύριος διέμενε μέσα στη μήτρα της Ντεβάκι για να εκπληρώσει τον όρκο Του. Οι ημίθεοι ήταν πολύ χαρούμενοι που ο Κύριος εμφανιζόταν για να εκπληρώσει την αποστολή Του και Τον προσφώνησαν *σατιαμ παραμ*, δηλαδή Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια.

Όλοι αποζητούν την αλήθεια. Αυτός είναι ο φιλοσοφικός δρόμος της ζωής. Οι ημίθεοι δίνουν πληροφορίες ότι η Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια είναι ο Κρίσνα. Όποιος αποκτά πλήρη συνείδηση του Κρίσνα μπορεί να φτάσει στην Απόλυτη Αλήθεια. Ο Κρίσνα είναι η Απόλυτη Αλήθεια. Η σχετική αλήθεια δεν είναι αλήθεια σε όλες τις φάσεις του αιώνιου χρόνου. Ο χρόνος διαιρείται σε παρελθόν, παρόν και μέλλον. Στον υλικό κόσμο τα πάντα ελέγχονται από τον υπέρτατο χρόνο, στην πορεία του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος. Αλλά πριν από τη δημιουργία, υπήρχε ο Κρίσνα και όταν υπάρχει δημιουργία, τα πάντα στηρίζονται στον Κρίσνα και όταν η δημιουργία τελειώσει, ο Κρίσνα παραμένει. Άρα, αυτός είναι η Απόλυτη Αλήθεια σε κάθε περίπτωση. Αν υπάρχει κάποια αλήθεια στον υλικό κόσμο, απορρέει από την Υπέρτατη Αλήθεια, τον Κρίσνα. Αν υπάρχει πλούτος στον υλικό κόσμο, η αιτία του πλούτου είναι ο Κρίσνα. Αν υπάρχει φήμη στον υλικό κόσμο, η αιτία της φήμης είναι ο Κρίσνα. Αν υπάρχει δύναμη στον υλικό κόσμο, η αιτία αυτής της δύναμης είναι ο Κρίσνα. Αν υπάρχει σοφία και μόρφωση, είναι ο Κρίσνα. Συνεπώς, ο Κρίσνα είναι η πηγή όλων των σχετικών αληθειών.

Ο υλικός κόσμος αποτελείται από πέντε βασικά στοιχεία: γη, νερό, φωτιά, αέρα και αιθέρα και όλα αυτά τα στοιχεία απορρέουν από τον Κρίσνα. Οι υλικοί επιστήμονες δέχονται αυτά τα πέντε πρωταρχικά στοιχεία ως αιτία της υλικής εκδήλωσης, αλλά τα στοιχεία, στη λεπτή και τη χονδροειδή τους μορφή, παράγονται από τον Κρίσνα. Τα ζωντανά όντα που εργάζονται μέσα σε αυτόν τον υλικό κόσμο είναι και αυτά προϊόντα της οριακής Του ενέργειας. Στο Έβδομο Κεφάλαιο της *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, αναφέρεται καθαρά ότι η όλη εκδήλωση είναι συνδυασμός των δύο ειδών ενεργειών του Κρίσνα, της ανώτερης ενέργειας και της κατώτερης ενέργειας. Τα ζωντανά όντα είναι

ανώτερη ενέργεια και τα νεκρά υλικά στοιχεία είναι η κατώτερη ενέργειά Του. Στη λανθάνουσα κατάσταση, όλα παραμένουν στον Κρίσνα.

Οι ημίθεοι συνέχισαν να προσφέρουν με σεβασμό τις προσευχές τους στην υπέρτατη μορφή του Προσώπου της Θεότητας, τον Κρίσνα, με την αναλυτική μελέτη της υλικής εκδήλωσης. Τι είναι η υλική εκδήλωση; Είναι ακριβώς σαν ένα δέντρο. Το δέντρο στέκεται στο έδαφος. Κατά τον ίδιο τρόπο, το δέντρο της υλικής εκδήλωσης στέκεται στο έδαφος της υλικής φύσης. Η υλική εκδήλωση παρομοιάζεται με δέντρο, επειδή το δέντρο τελικώς θα κοπεί με την πάροδο του χρόνου. Το δέντρο ονομάζεται *βρικσα*. *Βρικσα* σημαίνει εκείνο που τελικώς θα κοπεί. Επομένως, το δέντρο της υλικής εκδήλωσης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό ως Έσχατη Αλήθεια. Ο χρόνος επιδρά στην υλική εκδήλωση, αλλά το σώμα του Κρίσνα είναι αιώνιο. Υπήρχε πριν από την υλική εκδήλωση, υπάρχει ενώ συνεχίζεται η υλική εκδήλωση και όταν η υλική εκδήλωση θα διαλυθεί, Αυτός θα συνεχίσει να υπάρχει.

Και η *Κατα Ουπανισαντ* αναφέρει επίσης αυτό το παράδειγμα του δέντρου της υλικής εκδήλωσης που στέκεται στο έδαφος της υλικής φύσης. Αυτό το δέντρο έχει δύο ειδών καρπούς, ευτυχία και δυστυχία. Εκείνοι που ζουν στο δέντρο του σώματος είναι ακριβώς σαν δύο πουλιά. Το ένα πουλί είναι το εντοπισμένο γνώρισμα του Κρίσνα, γνωστό ως Παραμάτμα, Υπέρτατη Ψυχή, και το άλλο πουλί είναι το ζωντανό ον. Το ζωντανό ον τρώει τους καρπούς αυτής της υλικής εκδήλωσης. Μερικές φορές τρώει τον καρπό της ευτυχίας και μερικές φορές τρώει τον καρπό της δυστυχίας. Όμως το άλλο πουλί δεν ενδιαφέρεται να φάει τους καρπούς της ευτυχίας και της δυστυχίας, επειδή είναι ικανοποιημένο στον εαυτό. Η *Κατα Ουπανισαντ* αναφέρει ότι το ένα πουλί στο δέντρο τρώει τους καρπούς και το άλλο είναι απλώς μάρτυρας. Οι ρίζες αυτού του δέντρου εκτείνονται σε τρεις κατευθύνσεις. Αυτό σημαίνει πως οι ρίζες του δέντρου είναι οι τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης: η αγαθότητα, το πάθος και η άγνοια. Όπως ακριβώς επεκτείνονται οι ρίζες του δέντρου, έτσι, δια της επαφής με τις καταστάσεις της υλικής φύσης (την αγαθότητα, το πάθος και την άγνοια), επεκτείνει κανείς τη διάρκεια της υλικής ύπαρξής του. Η γεύση των καρπών είναι τεσσάρων ειδών: θρησκευτικότητα, οικονομική ανάπτυξη, ικανοποίηση των αισθήσεων και τελικώς, απελευθέρωση. Ανάλογα με τις διαφόρων ειδών επαφές με τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης, τα ζωντανά όντα γεύονται διαφόρων ειδών θρησκευτικότητα, διαφόρων ειδών οικονομική ανάπτυξη, διαφόρων ειδών ικανοποίηση των αισθήσεων και διαφόρων ειδών απελευθέρωση.

Ουσιαστικά, όλες οι υλικές πράξεις εκτελούνται στην άγνοια, αλλά επειδή υπάρχουν τρεις ιδιότητες, μερικές φορές η ιδιότητα της άγνοιας καλύπτεται με αγαθότητα ή πάθος. Η γεύση αυτών των υλικών καρπών λαμβάνεται μέσω πέντε αισθήσεων. Τα πέντε όργανα των αισθήσεων μέσω των οποίων αποκτάται η γνώση υπόκεινται σε έξι ειδών χτυπήματα: θρήνο, πλάνη, αδυναμία, θάνατο, πείνα και δίψα. Το υλικό σώμα, δηλαδή η υλική εκδήλωση, καλύπτεται από επτά στρώματα: δέρμα, μύες, σάρκα, μυελό, οστά, λίπος και σπέρμα. Τα κλαδιά του δέντρου είναι οχτώ: γη, νερό, φωτιά, αέρας, αιθέρας, νους, νοημοσύνη και εγώ. Υπάρχουν εννέα πύλες στο σώμα: δύο μάτια, δύο ρουθούνια, δύο αυτιά, ένα στόμα, ένα γεννητικό όργανο και ένας πρωκτός. Και υπάρχουν δέκα είδη εσωτερικού αέρα που περνά μέσα στο σώμα: *πρανα, απανα, ουντανα, βιανα, σαμανα*, κλπ. Τα δύο πουλιά που κάθονται σε αυτό το δέντρο, όπως εξηγήθηκε προηγουμένως, είναι το ζωντανό ον και το εντοπισμένο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας.

Η βαθύτερη αιτία της υλικής εκδήλωσης που περιγράφεται εδώ είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας επεκτείνεται και αναλαμβάνει την ευθύνη των τριών ιδιοτήτων του υλικού κόσμου. Ο Βίσνου αναλαμβάνει την ευθύνη της κατάστασης της αγαθότητας, ο Μπράμα αναλαμβάνει την ευθύνη της κατάστασης του πάθους και ο Κύριος Σίβα αναλαμβάνει την ευθύνη της κατάστασης της άγνοιας. Ο Μπράμα, μέσω της κατάστασης του πάθους, δημιουργεί αυτή την εκδήλωση, ο Κύριος Βίσνου συντηρεί αυτή την εκδήλωση μέσω της κατάστασης της αγαθότητας και ο Κύριος Σίβα την καταστρέφει μέσω της κατάστασης της άγνοιας. Σε τελευταία ανάλυση, η όλη δημιουργία στηρίζεται στον Υπέρτατο Κύριο. Αυτός είναι η αιτία της δημιουργίας, της συντήρησης και της διάλυσης. Και όταν όλη η δημιουργία διαλυθεί, αναπαύεται στη λεπτή μορφή της, ως ενέργεια του Κυρίου, μέσα στο σώμα του Υπερτάτου Κυρίου.

«Τώρα», προσευχήθηκαν οι ημίθεοι, «ο Υπέρτατος Κύριος Κρίσνα εμφανίζεται για τη συντήρηση αυτής της εκδήλωσης». Στην πραγματικότητα, η Υπέρτατη Αιτία είναι μία, αλλά παραπλανημένοι από τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης, άτομα μειωμένης νοημοσύνης αντιλαμβάνονται ότι ο υλικός κόσμος εκδηλώνεται από διάφορες αιτίες. Όσοι είναι νοήμονες μπορούν να δουν ότι η αιτία είναι μία, ο Κρίσνα. Όπως αναφέρεται στη *Μπραμα-σαμχίτα*: *σαρβα-καρانا-καρاناμ*. Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι η αιτία όλων των αιτιών. Ο Μπράμα είναι ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος για τη δημιουργία, ο Βίσνου είναι η επέκταση

του Κρίσνα για τη συντήρηση και ο Κύριος Σίβα είναι η επέκταση του Κρίσνα για τη διάλυση.

«Αγαπημένε μας Κύριε, προσευχήθηκαν οι ημίθεοι, «είναι πολύ δύσκολο να κατανοήσει κανείς την αιώνια μορφή της προσωπικότητάς Σου. Συνήθως οι άνθρωποι αδυνατούν να κατανοήσουν την πραγματική Σου μορφή· γι' αυτό κατέρχεται ο Ίδιος, για να δείξεις την αρχική Σου αιώνια μορφή. Κατά κάποιο τρόπο οι άνθρωποι μπορούν να κατανοήσουν τις διάφορες ενσαρκώσεις Σου, αλλά ζαλίζονται όταν προσπαθούν να κατανοήσουν την αιώνια μορφή Σου με τα δύο χέρια, που κινείται ανάμεσα στους ανθρώπους ακριβώς σαν ένας από αυτούς. Αυτή η αιώνια μορφή Σου αυξάνει συνεχώς την υπερβατική ευχαρίστηση των αφοσιωμένων υπηρετών Σου. Αλλά για τους μη αφοσιωμένους υπηρέτες, αυτή η μορφή είναι πολύ επικίνδυνη». Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, ο Κρίσνα προκαλεί μεγάλη ευχαρίστηση στους *σαντου*. Λέγεται, *παριτσαναγια σαντουναμ*. Αλλά αυτή η μορφή είναι πολύ επικίνδυνη για τους δαίμονες, επειδή ο Κρίσνα κατέρχεται επίσης για να σκοτώσει τους δαίμονες. Είναι, συνεπώς, ταυτόχρονα ευχάριστος στους αφοσιωμένους υπηρέτες και δυσάρεστος στους δαίμονες.

«Αγαπημένε μας Κύριε με τα λωτοειδή μάτια, είσαι η πηγή της αγνής αγαθότητας. Υπάρχουν πολλοί μεγάλοι σοφοί που απλώς με *σαμαντι*, δηλαδή με υπερβατικό διαλογισμό των λωτοειδών Σου ποδιών και απορροφημένοι έτσι στη σκέψη Σου, έχουν μεταμορφώσει με ευκολία τον μεγάλο ωκεανό της άγνοιας που δημιουργεί η υλική φύση στο λιγοστό νερό που χωράει στο αποτύπωμα της οπλής μιας αγελάδας». Ο σκοπός του διαλογισμού είναι η συγκέντρωση του νου στο Πρόσωπο της Θεότητας, αρχίζοντας από τα λωτοειδή Του πόδια. Διαλογιζόμενοι απλώς τα λωτοειδή πόδια του Κυρίου, μεγάλοι σοφοί διασχίζουν αυτόν τον απέραντο ωκεανό της υλικής ύπαρξης χωρίς δυσκολία.

«Ω Κύριε, που όπως ο ήλιος, φωτίζει αυτόν τον κόσμο του σκότους, οι μεγάλοι άγιοι που έχουν διασχίσει τον ωκεανό της άγνοιας με τη βοήθεια του υπερβατικού πλοίου των λωτοειδών ποδιών Σου, δεν έχουν πάρει μαζί τους αυτό το πλοίο. Βρίσκεται ακόμα σε αυτή την πλευρά». Οι ημίθεοι χρησιμοποιούν μια όμορφη παρομοίωση. Αν πάρει κάποιος ένα πλοίο για να διασχίσει το ποτάμι, το πλοίο πηγαίνει μαζί του στην άλλη πλευρά του ποταμού. Και επομένως, όταν φτάσει κανείς στον προορισμό του, πώς μπορεί το ίδιο πλοίο να είναι διαθέσιμο σε όσους βρίσκονται ακόμα σε αυτή την

πλευρά; Για να απαντήσουν σε αυτή τη δύσκολη ερώτηση, οι ημίθεοι λένε σε αυτή την προσευχή πως το πλοίο δεν φεύγει. Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες που παραμένουν σε αυτή την πλευρά μπορούν να διασχίσουν τον ωκεανό της υλικής φύσης, επειδή οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες δεν παίρνουν μαζί τους το πλοίο όταν περνούν απέναντι. Όταν κάποιος πλησιάσει το πλοίο, ολόκληρος ο ωκεανός της υλικής άγνοιας μικραίνει στο μέγεθος του νερού που περιέχεται στο αποτύπωμα της οπλής μιας αγελάδας. Άρα οι αφοσιωμένοι υπηρέτες δεν χρειάζονται πλοίο για να περάσουν απέναντι· διασχίζουν τον ωκεανό αμέσως. Επειδή οι μεγάλοι άγιοι είναι ευσπλαχνικοί με όλες τις δέσμιες της ύλης ψυχές, το πλοίο παραμένει στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου. Μπορεί κανείς να διαλογισθεί τα λωτοειδή πόδια του Κυρίου οποιαδήποτε στιγμή και με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να διασχίσει τον μεγάλο ωκεανό της υλικής ύπαρξης.

Διαλογισμός σημαίνει συγκέντρωση στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου. Τα λωτοειδή πόδια δηλώνουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Οι ιμπερσοναλιστές δεν αναγνωρίζουν τα λωτοειδή πόδια του Κυρίου και γι' αυτό το αντικείμενο του διαλογισμού τους είναι κάτι απρόσωπο. Οι ημίθεοι διατυπώνουν την ώριμη ετυμηγορία τους ότι όσοι ενδιαφέρονται να διαλογίζονται κάτι κενό ή απρόσωπο, δεν μπορούν να διασχίσουν τον ωκεανό της άγνοιας. Αυτά τα πρόσωπα απλώς φαντάζονται ότι έχουν απελευθερωθεί. «Ω Κύριε με τα λωτοειδή μάτια! Η νοημοσύνη τους είναι μολυσμένη, επειδή αδυνατούν να διαλογισθούν τα λωτοειδή Σου πόδια». Ως αποτέλεσμα αυτής της παραμέλησης, οι ιμπερσοναλιστές πέφτουν και πάλι στον υλικό δρόμο της υπό όρους ζωής, παρόλο που μπορεί να ανέβουν προσωρινά στο σημείο της απρόσωπης συνειδητοποίησης. Οι ιμπερσοναλιστές, αφού υποβληθούν σε σκληρές ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης, συγχωνεύονται μέσα στη λάμψη του *μπραμαν*, δηλαδή στην απρόσωπη ύπαρξη του *μπραμαν*. Αλλά ο νους τους δεν είναι απαλλαγμένος από την υλική μόλυνση· έχουν προσπαθήσει απλώς να ακυρώσουν τον υλικό τρόπο σκέψης. Αυτό δεν σημαίνει ότι έχουν απελευθερωθεί. Έτσι, λοιπόν ξαναπέφτουν. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι ο ιμπερσοναλιστής υφίσταται μεγάλες ταλαιπωρίες μέχρι να συνειδητοποιήσει τον τελικό στόχο. Στην αρχή της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται επίσης ότι χωρίς υπηρεσία αφοσίωσης στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, δεν μπορεί να επιτύχει κάποιος απελευθέρωση από τη δουλεία των πράξεων που αποσκοπούν στην απόλαυση. Υπάρχει η δήλωση του Κυρίου Κρίσνα στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*,

καθώς και η δήλωση του σοφού Νάραντα στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* και εδώ το βεβαιώνουν και οι ημίθεοι. «Πρόσωπα που δεν έχουν υιοθετήσει την υπηρεσία αφοσίωσης υστερούν ως προς τον τελικό σκοπό της γνώσης και δεν ευνοούνται από τη χάρη Σου». Οι ιμπερσοναλιστές νομίζουν απλώς ότι είναι απελευθερωμένοι, αλλά στην πραγματικότητα, δεν αισθάνονται τίποτα για το Πρόσωπο της Θεότητας. Νομίζουν ότι όταν ο Κρίσνα έρχεται στον υλικό κόσμο, δέχεται ένα υλικό σώμα. Κατά συνέπεια, παραβλέπουν το υπερβατικό σώμα του Κρίσνα. Αυτό βεβαιώνεται και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα: αβατζαναντι μαμ μουνταχ*. Παρά το ότι υποτάσσουν την υλική λαγνεία και υψώνονται στο σημείο της απελευθέρωσης, οι ιμπερσοναλιστές πέφτουν. Αν ασχοληθούν απλώς με την καλλιέργεια της γνώσης για χάρη της γνώσης και δεν καταφύγουν στην υπηρεσία αφοσίωσης του Κυρίου, δεν θα μπορέσουν να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Το επίτευγμά τους είναι ο κόπος που καταβάλλουν και αυτό είναι όλο. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται με σαφήνεια ότι η συνειδητοποίηση της ταύτισής μας με το *μπραμαν* δεν είναι το παν. Η ταύτιση με το *μπραμαν* μπορεί να βοηθήσει κάποιον να είναι χαρούμενος, χωρίς υλικές προσκολλήσεις, και να επιτύχει το στάδιο της γαλήνης, αλλά μετά από αυτό το στάδιο πρέπει να καταφύγει κανείς στην υπηρεσία αφοσίωσης. Όταν καταφύγει κάποιος στην υπηρεσία αφοσίωσης αφού υψωθεί στο επίπεδο της συνειδητοποίησης του *μπραμαν*, γίνεται δεκτός στο πνευματικό βασίλειο για μόνιμη διαμονή, σε επαφή με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της υπηρεσίας αφοσίωσης. Όσοι είναι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας δεν πέφτουν ποτέ όπως οι ιμπερσοναλιστές. Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες, ακόμα και αν πέσουν, παραμένουν προσκολλημένοι με αγάπη στον Κύριό τους. Μπορεί να συναντήσουν κάθε είδους εμπόδια στον δρόμο της υπηρεσίας αφοσίωσης και ελεύθερα, χωρίς φόβο, μπορούν να ξεπεράσουν αυτά τα εμπόδια. Εξαιτίας της εγκατάλειψής τους στον Κρίσνα, είναι βέβαιοι ότι ο Κρίσνα θα τους προστατεύει πάντα. Όπως έχει υποσχεθεί ο Κρίσνα στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: «Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Μου δεν χάνονται ποτέ».

«Αγαπημένε μας Κύριε, έχεις εμφανισθεί στην αρχική, ανόθευτη μορφή Σου, την αιώνια μορφή της αγαθότητας, για το καλό όλων των ζωντανών όντων του υλικού κόσμου. Αξιοποιώντας την εμφάνισή Σου, όλα τα ζωντανά όντα μπορούν τώρα να κατανοήσουν εύκολα τη φύση και τη μορφή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Όσοι ανήκουν στις τέσσερις διαιρέσεις της κοινωνικής τάξης (οι *μπραματσαρι*, οι *γκριχαστα*, οι

βαναπραστα και οι σαννιασι) μπορούν όλοι να αξιοποιήσουν την εμφάνισή Σου».

«Αγαπημένε Κύριε, σύζυγε της θεάς της τύχης, οι αφοσιωμένοι υπηρέτες που είναι συνυφασμένοι με την υπηρεσία Σου, δεν πέφτουν από την υψηλή θέση τους όπως οι ιμπερσοναλιστές. Προστατευμένοι από Εσένα, οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου είναι σε θέση να περάσουν πάνω από τα κεφάλια πολλών αρχιστράτηγων της *μαγια*, που μπορούν να βάζουν πάντα εμπόδια στον δρόμο της απελευθέρωσης. Αγαπημένε Κύριε, εμφανίζεσαι στην υπερβατική Σου μορφή για να ωφελήσεις όλα τα ζωντανά όντα, έτσι ώστε να μπορέσουν να Σε δουν πρόσωπο με πρόσωπο και να Σου προσφέρουν θυσίες λατρείας με βεδικές ιεροτελεστίες, μυστικιστικό διαλογισμό και υπηρεσία αφοσίωσης, όπως συνιστούν οι γραφές. Αγαπημένε Κύριε, αν δεν εμφανιζόσουν στην αιώνια υπερβατική μορφή Σου, γεμάτη ευδαιμονία και γνώση – η οποία μπορεί να εξαλείψει κάθε είδους άγνοια της θέσης Σου που προκύπτει από θεωρίες- τότε όλοι οι άνθρωποι θα έκαναν απλώς εικασίες σχετικά με Σένα, σύμφωνα με τις αντίστοιχες καταστάσεις της υλικής φύσης στις οποίες βρίσκονται».

Η εμφάνιση του Κρίσνα είναι η απάντηση σε όλες τις υποθετικές εικονογραφίες του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Όλοι φαντάζονται τη μορφή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας σύμφωνα με την κατάσταση της υλικής φύσης στην οποία βρίσκονται. Στην *Μπραμα-σαμχिता* λέγεται ότι ο Κύριος είναι το αρχαιότερο πρόσωπο. Γι' αυτό μία μερίδα θεολόγων φαντάζονται ότι ο Θεός πρέπει να είναι πολύ μεγάλος σε ηλικία και, κατά συνέπεια, απεικονίζουν τη μορφή του Κυρίου σαν έναν πολύ γέρο άνθρωπο. Αλλά στο ίδιο έργο, την *Μπραμα-σαμχिता*, αυτό το σημείο αναιρείται: παρόλο που είναι το αρχαιότερο ζωντανό ον, η αιώνια μορφή Του είναι η μορφή ενός φρέσκου εφήβου. Οι ακριβείς λέξεις που χρησιμοποιούνται σχετικά με αυτό στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* είναι *βιγκιαναμ αγκιαναμπιντ απαμαρτζαναμ*. *Βιγκιαναμ* σημαίνει υπερβατική γνώση του Υπερτάτου Προσώπου. *Βιγκιαναμ* είναι επίσης η συνειδητοποιημένη γνώση. Η υπερβατική γνώση πρέπει να γίνεται δεκτή με την κατερχόμενη μέθοδο της μαθητικής διαδοχής, όπως παρουσιάζει ο Μπράμα τη γνώση του Κρίσνα στην *Μπραμα-σαμχिता*. Η *Μπραμα-σαμχिता* είναι *βιγκιαναμ* όπως την συνειδητοποίησε ο Μπράμα με την υπερβατική εμπειρία του και με αυτόν τον τρόπο παρουσίασε τη μορφή και τις διασκεδάσεις του Κρίσνα στον υπερβατικό τόπο Του. *Αγκιαναμπιντ* σημαίνει

«εκείνο που μπορεί να ταιριάζει με όλων των ειδών τις εικασίες». Στην άγνοια, οι άνθρωποι φαντάζονται τη μορφή του Κυρίου, ο οποίος άλλοτε δεν έχει μορφή και άλλοτε έχει μορφή ανάλογα με τις διαφορετικές φαντασιώσεις τους. Η παρουσίαση, όμως, του Κρίσνα στην *Μπραμα-σαμχίτα* είναι *βιγκιαναμ* – επιστημονική, συνειδητοποιημένη γνώση, που έχει δοθεί από τον Κύριο Μπράμα και έχει γίνει αποδεκτή από τον Κύριο Τσετάνια. Δεν υπάρχει αμφιβολία σχετικά με αυτό. Η μορφή του Σρι Κρίσνα, η φλογέρα Του, το χρώμα Του – όλα είναι πραγματικότητα. Εδώ λέγεται ότι αυτή η *βιγκιαναμ* νικά πάντα κάθε είδους θεωρητική γνώση. «Γι' αυτό, αν δεν εμφανιζόσουν ως Κρίσνα, όπως ακριβώς είσαι, δεν θα ήταν δυνατό να συνειδητοποιηθούν ούτε η *αγκιαναμπιντ* (η άγνοια της θεωρητικής γνώσης) ούτε η *βιγκιαναμ*. *Αγκιαναμπιντ απαμαρτζαναμ* – με την εμφάνισή Σου, η θεωρητική γνώση της άγνοιας θα κατανικηθεί και θα εδραιωθεί η αληθινή συνειδητοποιημένη γνώση αυθεντιών όπως ο Μπράμα. Οι άνθρωποι, επηρεασμένοι από τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης, φαντάζονται τον δικό τους Θεό, ανάλογα με τις καταστάσεις της υλικής φύσης. Έτσι ο Θεός παρουσιάζεται με διάφορους τρόπους, αλλά η εμφάνισή Σου θα εδραιώσει την αληθινή μορφή του Θεού».

Το μεγαλύτερο ατόπημα που διαπράττουν οι ιμπερσοναλιστές είναι ότι νομίζουν πως όταν έρχεται η ενσάρκωση του Θεού, δέχεται υλική μορφή στην κατάσταση της αγαθότητας. Στην πραγματικότητα, η μορφή του Κρίσνα ή του Ναράγιανα είναι υπερβατική ως προς οποιαδήποτε υλική έννοια. Ακόμα και ο μεγαλύτερος ιμπερσοναλιστής, ο Σανκαρατσάρια, έχει παραδεχθεί πως *ναραγιαναχ παρο βιακτατ*: η υλική δημιουργία προκαλείται από την απρόσωπη εκδήλωση της ύλης (*αβιακτα*), δηλαδή από το μη εκδηλωμένο σύνολο της ύλης και ότι ο Κρίσνα είναι υπερβατικός ως προς αυτή την υλική αντίληψη. Αυτό διατυπώνεται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* ως *σουντα-σατιτβα*, δηλαδή υπερβατικός. Δεν ανήκει στην υλική κατάσταση της αγαθότητας, αλλά βρίσκεται πάνω από αυτήν. Ανήκει στην υπερβατική, αιώνια κατάσταση της ευδαιμονίας και της γνώσης.

«Αγαπημένε Κύριε, όταν εμφανίζεσαι στις διάφορες ενσαρκώσεις Σου, παίρνεις διάφορα ονόματα και μορφές, ανάλογα με τις διάφορες περιστάσεις. Το όνομά Σου είναι Κρίσνα, επειδή είσαι καθ' ολοκληρίαν ελκυστικός· ονομάζεσαι Σιαμασούννταρα, λόγω της υπερβατικής ομορφιάς Σου. *Σιαμα* σημαίνει «μαυριδερός», αλλά παρ' όλα αυτά λένε ότι είσαι ομορφότερος από χιλιάδες θεούς του Έρωτα. *Καννταρπα-κοτι-καμανιγιά*. Παρόλο που εμφανίζεσαι με χρώμα που συγκρίνεται με μαύρο σύννεφο, επειδή είσαι

υπερβατικός και Απόλυτος, η ομορφιά Σου είναι πολλές φορές ελκυστικότερη από το λεπτό σώμα του θεού του Έρωτα. Μερικές φορές Σε αποκαλούν Γκιριντάρι, επειδή σήκωσες το ύψωμα που είναι γνωστό ως Γκοβαρντάνα. Μερικές φορές Σε αποκαλούν Νανντανάνντανα ή Βāsουντέβα ή Ντεβάκινάνντανα, επειδή εμφανίζεσαι ως γιος του Μαχαράζα Νάντα ή της Ντεβάκι ή του Βασουντέβα. Οι ιμπερσοναλιστές νομίζουν ότι τα πολλά ονόματά Σου ή οι πολλές μορφές Σου οφείλονται σε έναν συγκεκριμένο τύπο δράσης και σε μία συγκεκριμένη ιδιότητα, επειδή Σε δέχονται από τη θέση ενός υλιστή παρατηρητή.

«Αγαπημένε μας Κύριε, ο τρόπος κατανόησης δεν είναι η μελέτη της Απόλυτης φύσης Σου, της μορφής Σου και των έργων Σου με διανοητικές εικασίες. Πρέπει να προσφέρει κανείς υπηρεσία αφοσίωσης· τότε θα μπορέσει να καταλάβει την απόλυτη φύση Σου, την υπερβατική μορφή Σου, το όνομα και τις ιδιότητές Σου. Στην πραγματικότητα, μόνο κάποιος που του αρέσει να υπηρετεί τα λωτοειδή Σου πόδια μπορεί να καταλάβει την υπερβατική φύση ή τη μορφή Σου ή τις ιδιότητές Σου. Οι υπόλοιποι μπορούν να συνεχίζουν να κάνουν εικασίες επί εκατομμύρια χρόνια, αλλά δεν είναι δυνατό να καταλάβουν έστω και ένα μικρό μέρος της πραγματικής Σου θέσης». Με άλλα λόγια, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, δεν μπορεί να γίνει κατανοητός από τους μη αφοσιωμένους υπηρέτες, επειδή υπάρχει το πέπλο της *γιογκαμαγια*, το οποίο καλύπτει τα πραγματικά χαρακτηριστικά του Κρίσνα. Όπως βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκίτα*, *ναχαμ πρακασαχ σαρβασια*. Ο Κύριος λέει, «Δεν φανερώνομαι σε όλους». Όταν ήλθε ο Κρίσνα, ήταν παρών στο πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα και Τον είδαν όλοι. Αλλά δεν μπόρεσαν όλοι να καταλάβουν ότι ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Παρ' όλα αυτά, όλοι όσοι σκοτώθηκαν παρόντος του Κρίσνα επέτυχαν πλήρη απελευθέρωση από την υλική δουλεία και μεταφέρθηκαν στον πνευματικό κόσμο.

«Ω Κύριε, οι ιμπερσοναλιστές ή οι μη αφοσιωμένοι υπηρέτες δεν μπορούν να καταλάβουν ότι το όνομά Σου είναι ίδιο με τη μορφή Σου». Αφού ο Κύριος είναι Απόλυτος, δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο όνομά Του και την πραγματική μορφή Του. Στον υλικό κόσμο υπάρχει διαφορά μεταξύ της μορφής και του ονόματος. Το φρούτο μάνγκο διαφέρει από το όνομα μάνγκο. Δεν μπορεί κάποιος να γευθεί το μάνγκο ψέλνοντας απλώς «μάνγκο, μάνγκο, μάνγκο». Αλλά ο αφοσιωμένος υπηρέτης που γνωρίζει ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ του ονόματος και της μορφής του Κυρίου ψάλλει «Χάρε

Κρίσνα, Χάρε Κρίσνα, Κρίσνα Κρίσνα, Χάρε Χάρε, Χάρε Ράμα, Χάρε Ράμα, Ράμα Ράμα, Χάρε Χάρε» και συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται πάντα στη συντροφιά του Κρίσνα.

Για πρόσωπα όχι πολύ προχωρημένα στην απόλυτη γνώση του Υπερτάτου, ο Κύριος Κρίσνα φανερώνει τις υπερβατικές διασκεδάσεις Του. Μπορούν να σκέφτονται απλώς τις διασκεδάσεις του Κυρίου και να επωφελούνται πλήρως. Εφόσον δε υπάρχει διαφορά μεταξύ του υπερβατικού ονόματος και της μορφής του Κυρίου, δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των υπερβατικών διασκεδάσεων και της μορφής του Κυρίου. Για όσους είναι λιγότερο νοήμονες (γυναίκες, εργάτες, έμποροι), ο μεγάλος σοφός Βιασαντέβα έγραψε τη *Μαχαμπατα*. Στη *Μαχαμπατα*, ο Κρίσνα είναι παρών στα έργα Του. Η *Μαχαμπατα* είναι ιστορία και μελετώντας, ακούγοντας και απομνημονεύοντας απλώς τα υπερβατικά έργα του Κρίσνα, οι λιγότερο νοήμονες μπορούν και αυτοί να υψωθούν σταδιακά στο επίπεδο των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών.

Οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες, οι οποίοι είναι διαρκώς απορροφημένοι στη σκέψη των υπερβατικών λωτοειδών ποδιών του Κρίσνα και που Του προσφέρουν διαρκώς υπηρεσία αφοσίωσης με πλήρη συνείδηση του Κρίσνα, δεν πρέπει να θεωρείται ποτέ ότι βρίσκονται στον υλικό κόσμο. Ο Σρι Ρούπα Γκοσουάμι έχει εξηγήσει ότι εκείνοι που απασχολούνται πάντα στη συνείδηση του Κρίσνα με το σώμα, τον νου και τα έργα τους, πρέπει να θεωρούνται απελευθερωμένοι ακόμα και σε αυτό το σώμα. Αυτό βεβαιώνεται και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: εκείνοι που απασχολούνται στην υπηρεσία αφοσίωσης του Κυρίου έχουν ήδη υπερβεί το υλικό επίπεδο.

Ο Κρίσνα εμφανίζεται για να δώσει μια ευκαιρία και στους αφοσιωμένους υπηρέτες και στους μη αφοσιωμένους υπηρέτες να συνειδητοποιήσουν τον τελικό στόχο της ζωής. Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες έχουν την ευκαιρία να Τον δουν και να Τον λατρέψουν απευθείας. Όσοι δεν βρίσκονται σε αυτό το επίπεδο έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τα έργα Του και να υψωθούν έτσι και αυτοί στην ίδια θέση.

«Ω αγαπημένε Κύριε», συνέχισαν οι ημίθεοι, «είσαι αγέννητος και γι' αυτό δεν βρίσκουμε άλλον λόγο για την εμφάνισή Σου από τις απολαυστικές διασκεδάσεις Σου». Παρόλο που ο λόγος της εμφάνισης του Κυρίου αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* (κατέρχεται για να προστατέψει τους αφοσιωμένους υπηρέτες και να κατατροπώσει τους μη αφοσιωμένους

υπηρέτες), στην πραγματικότητα κατέρχεται για την ευχαρίστηση της συνάντησης με τους αφοσιωμένους υπηρέτες και όχι για να κατατροπώσει τους μη αφοσιωμένους υπηρέτες. Οι μη αφοσιωμένοι υπηρέτες μπορούν να νικηθούν από την υλική φύση. «Η δράση και η αντίδραση της εξωτερικής ενέργειας (δηλαδή της υλικής φύσης) -η δημιουργία, η συντήρηση και η εκμηδένιση- εκτελούνται αυτομάτως. Καταφεύγοντας απλώς στο άγιο όνομά Σου –επειδή το άγιο όνομά Σου και το πρόσωπό Σου δεν διαφέρουν- οι αφοσιωμένοι υπηρέτες έχουν επαρκή προστασία». Η προστασία των αφοσιωμένων υπηρετών και η καταστροφή των μη αφοσιωμένων υπηρετών δεν είναι δουλειά του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Αυτά τα κάνει όταν κατέρχεται για την υπερβατική ευχαρίστησή Του. Δεν μπορεί να υπάρξει άλλος λόγος για την εμφάνισή Του.

«Αγαπημένε μας Κύριε, εμφανίζεσαι ως ο άριστος της δυναστείας των Γιαντού και εμείς προσκυνούμε με σεβασμό και ταπεινά τα λωτοειδή Σου πόδια. Πριν από αυτή την εμφάνιση, εμφανίσθηκες επίσης ως η ενσάρκωση-ψάρι, η ενσάρκωση-άλογο, η ενσάρκωση-χελώνα, η ενσάρκωση-κύκνος, ως Βασιλιάς Ραματσάντρα, ως Παρασουράμα και πολλές άλλες ενσαρκώσεις. Εμφανίσθηκες για να προστατέψεις τους αφοσιωμένους υπηρέτες και Σου ζητούμε, στην τωρινή Σου εμφάνιση ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, να μας προσφέρεις παρόμοια προστασία και στους τρεις κόσμους και να αφαιρέσεις όλα τα εμπόδια, για να μπορούμε να ζούμε ειρηνικά.

«Αγαπημένη μητέρα Ντεβάκι, μέσα στη μήτρα σου βρίσκεται το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, εμφανιζόμενο μαζί με όλες τις πλήρεις επεκτάσεις Του. Πρόκειται για το αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας που εμφανίζεται για το καλό μας. Δεν θα πρέπει, λοιπόν, να φοβάσαι τον αδελφό σου, τον Βασιλιά της Μπότζα. Ο γιος σου, ο Κύριος Κρίσνα, που είναι το αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας, θα εμφανισθεί για την προστασία της ευσεβούς δυναστείας των Γιαντού. Ο Κύριος δεν εμφανίζεται μόνος Του, αλλά συνοδευόμενος από το άμεσο πλήρες τμήμα Του, τον Μπαλαράμα».

Η Ντεβάκι ήταν πολύ φοβισμένη με τον αδελφό της, τον Κάμσα, επειδή είχε σκοτώσει ήδη τόσα πολλά παιδιά της. Ήταν πολύ ανήσυχη για τον Κρίσνα. Στη *Βισνου Πουрана* αναφέρεται πως για να γαληνέψουν την Ντεβάκι, όλοι οι ημίθεοι μαζί με τις γυναίκες τους την επισκέπτονταν για να την ενθαρρύνουν, λέγοντάς της να μη φοβάται ότι ο γιος της θα σκοτωθεί από

τον Κάμσα. Ο Κρίσνα, που ήταν μέσα στη μήτρα της, επρόκειτο να εμφανισθεί όχι μόνο για να ελαττώσει το βάρος της γης, αλλά ειδικά για να

«Αγαπημένη μητέρα Ντεβάκι, μέσα στη μήτρα σου βρίσκεται το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας».

προστατέψει το συμφέρον της δυναστείας των Γιαντού και ασφαλώς για να προστατέψει την Ντεβάκι και τον Βασουντέβα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δεύτερο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Προσευχές των ημιθέων προς τον Κύριο Κρίσνα στη μήτρα». •

3. Η γέννηση του Κυρίου Κρίσνα

Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, ο Κύριος λέει ότι η εμφάνιση, η γέννηση και τα έργα Του είναι όλα υπερβατικά και ότι όποιος τα κατανοήσει πραγματικά, γίνεται αμέσως άξιος να μεταφερθεί στον πνευματικό κόσμο. Η εμφάνιση ή γέννηση του Κυρίου δεν είναι σαν τη γέννηση ενός συνηθισμένου ανθρώπου που υποχρεώνεται να δεχθεί ένα υλικό σώμα σύμφωνα με τις προηγούμενες πράξεις του. Η εμφάνιση του Κυρίου εξηγείται στο Δεύτερο Κεφάλαιο: εμφανίζεται για τη δική Του γλυκιά ευχαρίστηση. Όταν ωρίμασε ο χρόνος για την εμφάνιση του Κυρίου, οι αστερισμοί έγιναν πολύ ευοίωνοι. Η αστρολογική επίδραση του άστρου Ροχίνι ήταν κυρίαρχη, επειδή αυτό το άστρο θεωρείται πολύ ευοίωνα. Το άστρο Ροχίνι βρίσκεται κάτω από την άμεση εποπτεία του Μπράμα. Σύμφωνα με τα αστρολογικά συμπεράσματα, εκτός από τη σωστή θέση των άστρων, υπάρχουν επίσης ευοιότητες και δυσοιότητες στιγμές, οφειλόμενες στις διάφορες θέσεις των πλανητικών συστημάτων. Τον χρόνο της γέννησης του Κρίσνα, τα πλανητικά συστήματα προσαρμόστηκαν αυτομάτως, έτσι ώστε όλα έγιναν ευοίωνα.

Εκείνη την ώρα, σε όλες τις κατευθύνσεις, ανατολή, δύση, νότο, βορρά, παντού, υπήρχε μία ατμόσφαιρα ειρήνης και ευημερίας. Υπήρχαν ευοίωνα άστρα ορατά στον ουρανό, και στην επιφάνεια της γης, σε όλες τις πόλεις, σε όλα τα χωριά και σε όλα τα βοσκοτόπια, καθώς και στον νου όλων, υπήρχαν σημάδια καλής τύχης. Τα ποτάμια έρρεαν γεμάτα νερό και οι λίμνες ήταν στολισμένες εξάίσια με λουλούδια λωτού. Τα δάση ήταν γεμάτα με πανέμορφα πουλιά και παγώνια. Όλα τα πουλιά στα δάση άρχισαν να τραγουδούν με γλυκιές φωνές και τα παγώνια άρχισαν να χορεύουν με τις συντρόφους τους. Ο άνεμος φυσούσε πολύ ευχάριστα, μεταφέροντας τα

αρώματα των διαφόρων λουλουδιών και η αίσθηση του σωματικού αγγίγματος ήταν πολύ ευχάριστη. Στο σπίτι, οι *μπραμανα*, που ήταν συνηθισμένοι να προσφέρουν θυσίες στη φωτιά, έβρισκαν τα σπίτια τους πολύ ευχάριστα για προσφορές. Εξαιτίας ενοχλήσεων που δημιουργούσαν οι δαιμονικοί βασιλιάδες, οι θυσιαστήριες φωτιές στον βωμό είχαν σχεδόν σταματήσει στα σπίτια των *μπραμανα*, αλλά τώρα βρήκαν την ευκαιρία να αρχίσουν τη φωτιά ειρηνικά. Επειδή τους είχε απαγορευθεί να προσφέρουν θυσίες, οι *μπραμανα* ήταν πολύ αναστατωμένοι στον νου, στη νοημοσύνη και στις δραστηριότητές τους, αλλά εν όψει της εμφάνισης του Κρίσνα, ο νους τους αυτομάτως γέμισε χαρά, επειδή μπορούσαν να ακούν δυνατές δονήσεις υπερβατικών ήχων στον ουρανό, που ανήγγειλαν την εμφάνιση του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

Οι κάτοικοι των πλανητών Γκανντάρβα και Κινάρα άρχισαν να τραγουδούν και οι κάτοικοι της Σινταλόκα και του πλανήτη των Τσάρανα άρχισαν να προσφέρουν προσευχές στην υπηρεσία του Προσώπου της Θεότητας. Στους ουράνιους πλανήτες, οι άγγελοι, μαζί με τις γυναίκες τους συνοδευόμενες από τις Αψάρα, άρχισαν να χορεύουν.

Οι μεγάλοι σοφοί και οι ημίθεοι, ευχαριστημένοι, άρχισαν να ραίνουν με λουλούδια. Στην ακτή, υπήρχε ο ήχος ελαφρών κυμάτων και πάνω από τη θάλασσα υπήρχαν σύννεφα στον ουρανό, που άρχισαν να βροντούν πολύ ευχάριστα.

Όταν τα πράγματα κανονίστηκαν με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος Βίσνου, που κατοικεί μέσα στην καρδιά κάθε ζωντανού όντος, εμφανίστηκε μέσα στο σκοτάδι της νύχτας ως το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας μπροστά στην Ντεβάκι, που και εκείνη εμφανίστηκε ως μία από τις ημίθεες. Η εμφάνιση του Κυρίου Βίσνου εκείνη την ώρα μπορούσε να παρομοιασθεί με την πανσέληνο στον ουρανό, όπως ανατέλλει στον ανατολικό ορίζοντα. Εδώ μπορεί να προβληθεί μία αντίρρηση, ότι δηλαδή, αφού ο Κύριος Κρίσνα εμφανίστηκε την όγδοη μέρα της φθίνουσας σελήνης, πώς θα μπορούσε να υπάρξει ανατολή της πανσελήνου; Προς απάντηση αυτής της ερώτησης, μπορεί να λεχθεί ότι ο Κύριος Κρίσνα εμφανίστηκε στη δυναστεία η οποία βρίσκεται στην ιεραρχία της σελήνης· επομένως, παρόλο που η σελήνη ήταν ελλιπής εκείνη τη νύχτα, εξαιτίας της εμφάνισης του Κυρίου στη δυναστεία όπου η ίδια η σελήνη είναι το αρχικό πρόσωπο, η σελήνη βρισκόταν σε

εξαιρετικά χαρούμενη κατάσταση και έτσι, με τη χάρη του Κρίσνα, μπόρεσε να εμφανισθεί ως πανσέληνος.

Σε μία αστρονομική πραγματεία ονομαζόμενη *Καμανικια*, οι αστερισμοί κατά τον χρόνο της εμφάνισης του Κυρίου Κρίσνα περιγράφονται πολύ όμορφα. Βεβαιώνεται ότι το παιδί που γεννήθηκε εκείνη την ευοίωνη στιγμή ήταν το Υπέρτατο Μπραμάν, δηλαδή η Απόλυτη Αλήθεια.

Ο Βασουντέβα είδε εκείνο το αξιοθαύμαστο παιδί που γεννήθηκε με τέσσερα χέρια, κρατώντας ένα θαλάσσιο κοχύλι, ένα ρόπαλο, έναν δίσκο και ένα λουλούδι λωτού, στολισμένο με το σημάδι Σριβάτσα, φορώντας το περιδέραιο με τα πολύτιμα πετράδια *κωστουμπα*, ντυμένο με κίτρινο μετάξι, εκθαμβωτικό σαν ένα λαμπερό μαύρο σύννεφο, φορώντας περικεφαλαία διακοσμημένη με τον πολύτιμο λίθο *βαϊντουρια*, βαρύτιμα βραχιόλια, σκουλαρίκια και άλλα παρόμοια κοσμήματα σε όλο Του το σώμα και πλήθος μαλλιά στο κεφάλι Του. Λόγω των ξεχωριστών χαρακτηριστικών του παιδιού, ο Βασουντέβα έμεινε κατάπληκτος. Πώς μπορούσε ένα νεογέννητο βρέφος να είναι στολισμένο έτσι; Μπόρεσε, λοιπόν, να καταλάβει ότι ο Κύριος Κρίσνα είχε εμφανισθεί και το γεγονός τον συγκλόνισε. Ο Βασουντέβα αναρωτιόταν πολύ ταπεινά πώς ενώ ήταν ένα συνηθισμένο ζωντανό ον, υποκείμενο στους όρους της υλικής φύσης και φαινομενικά φυλακισμένος από τον Κάμσα, το Πρόσωπο της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα, ο Βίσνου ή Κρίσνα, εμφανιζόταν ως βρέφος στο σπίτι του, στην αρχική Του θέση. Κανένα γήινο παιδί δεν γεννιέται με τέσσερα χέρια στολισμένα με κοσμήματα και όμορφα ρούχα, εφοδιασμένο πλήρως με όλα τα σημάδια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Ξανά και ξανά ο Βασουντέβα κοιτούσε το βρέφος και σκεφτόταν πώς να γιορτάσει αυτή την ευοίωνη στιγμή: «Συνήθως», σκέφτηκε, «όταν γεννιέται ένα αρσενικό παιδί, οι άνθρωποι τιμούν την περίσταση με χαρμόσυνες γιορτές και στο σπίτι μου, παρόλο που είμαι φυλακισμένος, γεννήθηκε το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Πόσες εκατομμύρια φορές θα πρέπει να ετοιμαστώ για να τιμήσω αυτή την ευοίωνη γιορτή;»

Όταν ο Βασουντέβα, που ονομάζεται επίσης Ανακαντουνντούμπι, κοίταζε το νεογέννητο βρέφος του, ένιωσε τόσο ευτυχισμένος ώστε ήθελε να δώσει πολλές χιλιάδες αγελάδες ως ελεημοσύνη στους *μπραμανα*. Σύμφωνα με το βεδικό σύστημα, όποτε γίνεται μία ευοίωνη τελετή στο παλάτι ενός βασιλιά *κσατρια*, ο βασιλιάς προσφέρει πολλά πράγματα σε ελεημοσύνη. Αγελάδες

στολισμένες με χρυσά κοσμήματα δίνονται στους *μπραμανα* και τους σοφούς. Ο Βασουντέβα ήθελε να κάνει μία αγαθοεργή τελετή για να γιορτάσει την εμφάνιση του Κρίσνα, αλλά επειδή ήταν αλυσοδεμένος μέσα στους τοίχους της φυλακής του Κάμσα, αυτό δεν ήταν δυνατό. Αντί, λοιπόν, για αυτό, πρόσφερε με τον νου του χιλιάδες αγελάδες στους *μπραμανα*.

Όταν ο Βασουντέβα πείσθηκε ότι το νεογέννητο βρέφος ήταν το Ίδιο το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, προσκύνησε με τα χέρια του σε στάση προσευχής και άρχισε να Του προσφέρει προσευχές. Εκείνη την ώρα βρισκόταν σε υπερβατική κατάσταση και απελευθερώθηκε από κάθε φόβο του Κάμσα. Το νεογέννητο βρέφος άστραφτε και έλαμπε μέσα στο δωμάτιο στο οποίο εμφανίσθηκε.

Τότε ο Βασουντέβα άρχισε να προσφέρει τις προσευχές του. «Αγαπημένε μου Κύριε, μπορώ να καταλάβω ποιος είσαι. Είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, η Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών όντων και η Απόλυτη Αλήθεια. Εμφανίσθηκες Στη δική Σου αιώνια μορφή, η οποία είναι αντιληπτή απευθείας από εμάς. Καταλαβαίνω ότι επειδή φοβάμαι τον Κάμσα, έχεις εμφανισθεί για να με απαλλάξεις από αυτόν τον φόβο. Δεν ανήκεις σε αυτόν τον υλικό κόσμο· είσαι το ίδιο πρόσωπο που προκαλεί την κοσμική εκδήλωση κοιτάζοντας απλώς την υλική φύση».

Μπορεί κανείς να προβάλει το επιχείρημα ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, το οποίο δημιουργεί ολόκληρη την κοσμική εκδήλωση μόνο με τη ματιά Του, δεν μπορεί να μπει στην κοιλιά της Ντεβάκι, της γυναίκα του Βασουντέβα. Για να αντικρούσει αυτό το επιχείρημα, ο Βασουντέβα λέει, «Αγαπημένε μου Κύριε, δεν είναι και τόσο αξιοθαύμαστο που εμφανίσθηκες μέσα στην κοιλιά της Ντεβάκι, επειδή και η δημιουργία έγινε επίσης με αυτόν τον τρόπο. Ήσουν ξαπλωμένος στον Ωκεανό της Αιτίας ως Μάχα-Βίσνου και με τη μέθοδο της αναπνοής Σου, δημιουργήθηκαν αναρίθμητα σύμπαντα. Έπειτα μπήκες σε κάθε ένα από αυτά τα σύμπαντα ως Γκαρμποντακασάγι Βίσνου. Ύστερα, επεκτάθηκες και πάλι ως Κσιροντακασάγι Βίσνου και μπήκες μέσα στην καρδιά όλων των ζωντανών όντων και ακόμα και μέσα στα άτομα της ύλης. Συνεπώς, η είσοδός Σου μέσα στη μήτρα της Ντεβάκι είναι κατανοητή με τον ίδιο τρόπο. Φαίνεται πως έχεις εισέλθει, αλλά ταυτοχρόνως διαπερνάς τα πάντα. Μπορούμε να κατανοήσουμε την είσοδό Σου και τη μη είσοδό Σου με υλικά παραδείγματα. Η συνολική υλική ενέργεια παραμένει άθικτη ακόμα και μετά τη διαίρεσή της σε δεκαέξι στοιχεία. Το υλικό σώμα

δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο συνδυασμός των πέντε χονδροειδών στοιχείων, και συγκεκριμένα, της γης, του νερού, της φωτιάς, του αέρα και του αιθέρα. Όπου υπάρχει υλικό σώμα, φαίνεται ότι αυτά τα στοιχεία μόλις δημιουργήθηκαν, αλλά στην πραγματικότητα τα στοιχεία υπάρχουν πάντα έξω από το σώμα. Παρόμοια, παρόλο που εμφανίζεσαι ως βρέφος στη μήτρα της Ντεβάκι, υπάρχεις και έξω από αυτήν. Είσαι πάντα στην κατοικία Σου, αλλά παρ' όλα αυτά, μπορείς να επεκταθείς ταυτόχρονα σε εκατομμύρια μορφές.

«Πρέπει να κατανοήσει κανείς την εμφάνισή Σου με μεγάλη ευφυΐα, επειδή η υλική ενέργεια εκπορεύεται και εκείνη από Εσένα. Είσαι η αρχική πηγή της υλικής ενέργειας, ακριβώς όπως ο ήλιος είναι η πηγή των ηλιακών ακτίνων. Οι ηλιακές ακτίνες δεν μπορούν να καλύψουν τη σφαίρα του ήλιου, ούτε μπορεί η υλική ενέργεια –όντας εκπόρευση από Εσένα- να Σε καλύψει. Φαίνεται ότι είσαι μέσα στις τρεις καταστάσεις της υλικής ενέργειας, αλλά στην πραγματικότητα, οι τρεις καταστάσεις της υλικής ενέργειας δεν μπορούν να Σε καλύψουν. Αυτό κατανοείται από τους εξαιρετικά νοήμονες φιλοσόφους. Με άλλα λόγια, παρόλο που φαίνεται ότι είσαι μέσα στην υλική ενέργεια, δεν καλύπτεσαι ποτέ από αυτήν».

Ακούμε από τη βεδική εκδοχή ότι το Υπέρτατο Μπραμάν φανερώνει τη λάμψη Του και γι' αυτό όλα φωτίζονται. Μπορούμε να καταλάβουμε από την *Μπραμα-σαμχίτα* ότι το *μπραματζιοτι*, δηλαδή η λάμψη του *μπραμαν*, εκπορεύεται από το σώμα του Υπερτάτου Κυρίου. Και από τη λάμψη του *μπραμαν*, λαμβάνει χώρα όλη η δημιουργία. Αναφέρεται επιπλέον στην *Μπαγκαβαντ-γκίτα* ότι ο Κύριος είναι επίσης το στήριγμα της λάμψης του *μπραμαν*. Αρχικώς είναι η βαθύτερη αιτία των πάντων. Αλλά πρόσωπα μειωμένης νοημοσύνης νομίζουν πως όταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας έρχεται σε αυτόν τον υλικό κόσμο, δέχεται τις υλικές ιδιότητες. Τέτοια συμπεράσματα δεν δείχνουν ωριμότητα και γίνονται από τους λιγότερο νοήμονες.

Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας υπάρχει αμέσως και εμμέσως παντού· βρίσκεται έξω από την υλική δημιουργία και βρίσκεται επίσης μέσα της. Είναι μέσα στην ηλική δημιουργία όχι μόνο ως Γκαρμποντακασάγι Βίσνου· είναι επίσης μέσα στο άτομο της ύλης. Η ύπαρξη οφείλεται στην παρουσία Του. Τίποτα δεν μπορεί να είναι αποχωρισμένο από την ύπαρξή Του. Η βεδική εντολή είναι ότι πρέπει να αναζητήσουμε την Υπέρτατη Ψυχή, δηλαδή τη

βαθύτερη αιτία των πάντων, επειδή τίποτα δεν υφίσταται ανεξάρτητα από την Υπέρτατη Ψυχή. Συνεπώς η υλική εκδήλωση είναι και αυτή ένας μετασχηματισμός της δύναμής Του. Και η αδρανής ύλη και η ζωτική δύναμη, η ψυχή, εκπορεύονται από Αυτόν. Μόνο οι ανόητοι συμπεραίνουν ότι όταν εμφανίζεται ο Κύριος δέχεται τους όρους της ύλης. Ακόμα και αν φαίνεται πως έχει δεχθεί υλικό σώμα, δεν υπόκειται σε κανέναν υλικό όρο. Συνεπώς, ο Κρίσνα έχει εμφανισθεί και έχει νικήσει όλα τα ατελή συμπεράσματα σχετικά με την εμφάνιση και την εξαφάνιση του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

«Κυρίέ μου, η εμφάνιση, η ύπαρξη και η εξαφάνισή Σου είναι πέρα από την επίδραση των υλικών ιδιοτήτων. Επειδή είσαι ο κυρίαρχος των πάντων και το στήριγμα του Υπερτάτου Μπραμάν, δεν υπάρχει τίποτε ασύλληπτο ή αντιφατικό σε Σένα. Όπως έχεις πει, η υλική φύση εργάζεται κάτω από την εποπτεία Σου. Είναι ακριβώς όπως οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι που εργάζονται κάτω από τις εντολές του αρχηγού της εκτελεστικής εξουσίας. Η επίδραση υποδεέστερων πράξεων δεν μπορεί να Σε επηρεάσει. Το Υπέρτατο Μπραμάν και όλα τα φαινόμενα υπάρχουν μέσα Σου και όλα τα έργα της υλικής φύσης ελέγχονται από Εσένα».

«Οναμάζεσαι σουκλαμ. Σουκλαμ, «μάρτυρας», είναι η συμβολική εκπροσώπηση της Απόλυτης Αλήθειας, επειδή είναι ανεπηρέαστη από υλικές ιδιότητες. Ο Κύριος Μπράμα αποκαλείται *ρακτα*, κόκκινος, επειδή ο Μπράμα εκπροσωπεί την ιδιότητα του πάθους για δημιουργία. Το σκότος έχει ανατεθεί στον Κύριο Σίβα, επειδή εκμηδενίζει τον κόσμο. Η δημιουργία, η εκμηδένιση και η συντήρηση αυτής της κοσμικής εκδήλωσης διενεργούνται από τις δυνάμεις Σου, αλλά παρ' όλα αυτά Εσύ είσαι πάντα ανεπηρέαστος από αυτές τις ιδιότητες. Όπως βεβαιώνεται στις Βέδες, *χαριρ χι νιργκουναχ σακσατ*: το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι πάντα απαλλαγμένο από όλες τις υλικές ιδιότητες. Λέγεται επίσης ότι οι ιδιότητες του πάθους και της άγνοιας δεν υπάρχουν στο πρόσωπο του Υπερτάτου Κυρίου.

«Κυρίέ μου, είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος, το Πρόσωπο της Θεότητας, ο υπέρτατος μέγας και διατηρείς την τάξη αυτής της κοσμικής εκδήλωσης. Και παρά το ότι είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος, έχεις εμφανισθεί στο σπίτι μου με τόση καλοσύνη. Ο σκοπός της εμφάνισής Σου είναι να σκοτώσεις τους οπαδούς των δαιμονικών κυβερνητών της γης, που είναι ντυμένοι σαν βασιλικοί πρίγκηπες, αλλά στην πραγματικότητα είναι δαίμονες. Είμαι

βέβαιος ότι θα τους σκοτώσεις όλους, μαζί με τους οπαδούς και τους στρατιώτες τους.

«Καταλαβαίνω ότι έχεις εμφανισθεί για να σκοτώσεις τον απολίτιστο Κάμσα και τους οπαδούς του. Αλλά γνωρίζοντας ότι πρόκειται να εμφανισθείς για να σκοτώσεις αυτόν και τους οπαδούς του, έχει ήδη σκοτώσει τόσο πολλούς προκατόχους Σου, μεγαλύτερους αδελφούς Σου. Τώρα περιμένει απλώς την είδηση της γέννησής Σου. Αμέσως μόλις ακούσει γι' αυτήν, θα εμφανισθεί αμέσως με όλων των ειδών τα όπλα για να Σε σκοτώσει».

Μετά από αυτήν την προσευχή του Βασουντέβα, η Ντεβάκι, η μητέρα του Κρίсна, πρόσφερε τις δικές της προσευχές. Ήταν πολύ φοβισμένη, λόγω των θηριωδιών του αδελφού της. Η Ντεβάκι είπε, «Αγαπημένε μου Κύριε, οι αιώνιες μορφές Σου, όπως του Ναράγιανα, του Κυρίου Ράμα, του Σέσα, του Βάραχα, του Νρισίμχα, του Βάμανα, του Μπαλαντέβα και εκατομμυρίων παρόμοιων ενσαρκώσεων που εκπορεύονται από τον Βίσνου, περιγράφονται στη βεδική γραμματεία ως πρωταρχικές. Είσαι πρωταρχικός, επειδή όλες οι μορφές των ενσαρκώσεων Σου είναι έξω από την υλική δημιουργία. Η μορφή Σου υπήρχε πριν δημιουργηθεί αυτή η κοσμική εκδήλωση. Οι μορφές Σου είναι αιώνιες και διαπερνούν τα πάντα. Είναι αυτόφωτες, αμετάβλητες και αμόλυντες από τις υλικές ιδιότητες. Αυτές οι αιώνιες μορφές είναι αιωνίως πλήρεις γνώσης και ευδαιμονίας· βρίσκονται σε υπερβατική αγαθότητα και ασχολούνται διαρκώς με διάφορες διασκεδάσεις. Δεν περιορίζεσαι από μία μόνο συγκεκριμένη μορφή· όλες αυτές οι υπερβατικές αιώνιες μορφές είναι αυτάρκειες. Μπορώ να καταλάβω ότι είσαι ο Υπέρτατος Κύριος Βίσνου.

«Μετά από πολλά εκατομμύρια χρόνια, όταν ο Κύριος Μπράμα φτάσει στο τέλος της ζωής του, λαμβάνει χώρα η εκμηδένιση της κοσμικής εκδήλωσης. Τότε τα πέντε στοιχεία – η γη, το νερό, η φωτιά, ο αέρας και ο αιθέρας- εισέρχονται στη *μαχατ-ταττβα*. Η *μαχατ-ταττβα* εισέρχεται και πάλι, με τη δύναμη του χρόνου, στη μη εκδηλωμένη συνολική υλική ενέργεια· η συνολική υλική ενέργεια εισέρχεται στην ενεργητική *πραντανα* και η *πραντανα* εισέρχεται σε Σένα. Συνεπώς, μετά την εκμηδένιση του συνόλου της κοσμικής εκδήλωσης, παραμένεις μόνος Εσύ με το υπερβατικό Σου όνομα, τη μορφή, τις ιδιότητες και τα παραφερνάλια.

«Κυριέ μου, Σε προσκυνώ με σεβασμό, επειδή είσαι Εκείνος που διευθύνει τη μη εκδηλωμένη συνολική ενέργεια και η έσχατη δεξαμενή της υλικής

ενέργειας. Κύριέ μου, ολόκληρη η κοσμική εκδήλωση βρίσκεται κάτω από την επίδραση του χρόνου, αρχίζοντας από ένα δευτερόλεπτο και μέχρι τη διάρκεια του έτους. Όλα ενεργούν κάτω από την καθοδήγησή Σου. Είσαι ο αρχικός επικεφαλής των πάντων και η δεξαμενή όλων των ενεργειών.

«Γι' αυτό Κύριέ μου, Σου ζητώ να με σώσεις από τα σκληρά χέρια του γιου του Ουγκρασένα, του Κάμσα. Προσεύχομαι σε Σένα και Σε παρακαλώ να με σώσεις από αυτή την τρομακτική κατάσταση, επειδή είσαι πάντα έτοιμος να προσφέρεις την προστασία Σου στους υπηρέτες Σου». Ο Κύριος έχει εγγυηθεί για αυτό στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, διαβεβαιώνοντας τον Αρτζούνα, «Μπορείς να το δηλώσεις ότι οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Μου δεν θα χαθούν ποτέ».

Ενώ προσευχόταν έτσι στον Κύριο για τη διάσωσή της, η μητέρα Ντεβάκι εξέφρασε τη μητρική της στοργή: «Καταλαβαίνω ότι αυτή η υπερβατική μορφή γίνεται συνήθως αντιληπτή σε κατάσταση διαλογισμού από τους μεγάλους σοφούς, αλλά εξακολουθώ να φοβάμαι, επειδή αμέσως μόλις ο Κάμσα καταλάβει ότι έχεις εμφανισθεί, μπορεί να Σου κάνει κακό. Σου ζητώ, λοιπόν, προς το παρόν, να γίνεις αόρατος για τα υλικά μάτια μας». Με άλλα λόγια, ζήτησε από τον Κύριο να πάρει τη μορφή ενός συνηθισμένου παιδιού. «Η μόνη αιτία φόβου από τον αδελφό μου, τον Κάμσα, οφείλεται στην εμφάνισή Σου. Κύριέ μου Μαντουσούντανα, ο Κάμσα μπορεί να γνωρίζει ότι έχεις ήδη γεννηθεί. Γι' αυτό Σου ζητώ να κρύψεις αυτή τη μορφή Σου με τα τέσσερα χέρια, η οποία κρατά τα τέσσερα σύμβολα του Βίσνου, το κοχύλι, τον δίσκο, το ρόπαλο και το λουλούδι του λωτού. Αγαπημένε μου Κύριε, στο τέλος της εκμηδένισης της κοσμικής εκδήλωσης, βάζεις ολόκληρο το σύμπαν κάτω από τον αφαλό Σου· και όμως, χάρη στο ανόθευτο έλεός Σου, έχεις εμφανισθεί στη μήτρα μου. Εκπλήσσομαι που μιμείσαι τις πράξεις των συνηθισμένων ανθρώπων όντων για να ευχαριστήσεις τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου».

Αφού άκουσε τις προσευχές της Ντεβάκι, ο Κύριος απάντησε, «Αγαπημένη Μου μητέρα, κατά τη χιλιετία του Σβαγιαμππούβα Μάνου, ο πατέρας Μου, ο Βασουντέβα, ζούσε ως ένας από τους Πρατζάπατι και τότε το όνομά του ήταν Σουταπά· εσύ ήσουν η γυναίκα του με το όνομα Πρίσνι. Εκείνη την εποχή, όταν ο Κύριος Μπράμα θέλησε να αυξηθεί ο πληθυσμός, σας ζήτησε να γεννήσετε παιδιά. Ελέγξατε τις αισθήσεις σας και κάνατε αυστηρές ασκητικότητες. Εφαρμόζοντας τις αναπνευστικές ασκήσεις του *γιογκα*, εσύ και ο σύζυγός σου μπορέσατε να υπομείνετε όλες τις επιδράσεις των

Γι' αυτό Σου ζητώ να κρύψεις αυτή τη μορφή Σου με τα τέσσερα χέρια, η οποία κρατά τα τέσσερα σύμβολα του Βίσνου.

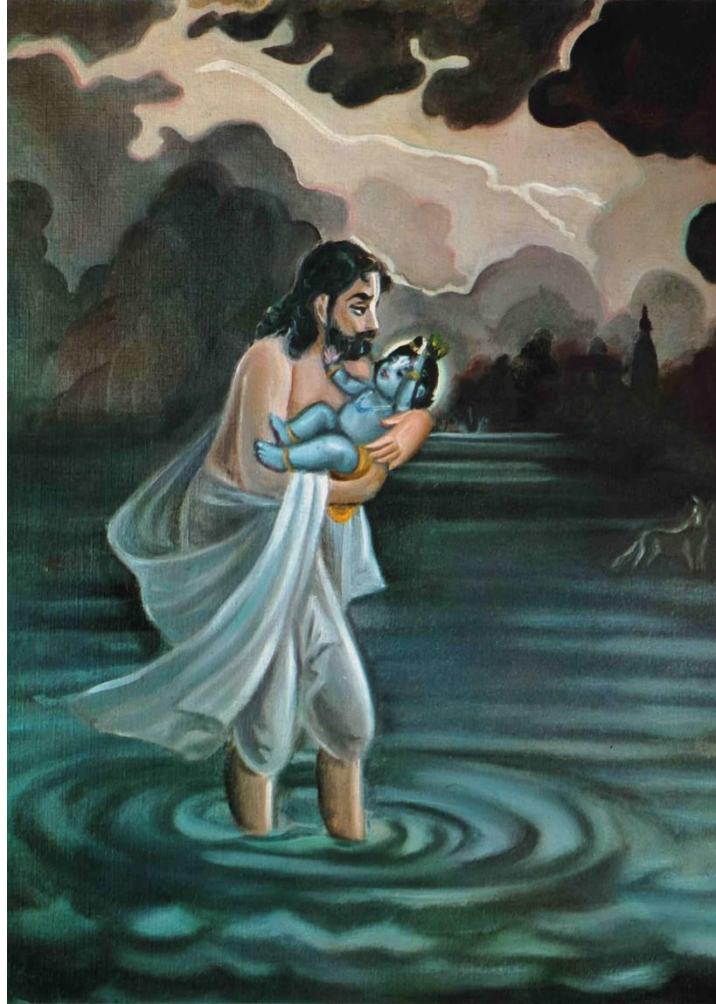
υλικών νόμων: την εποχή των βροχών, την επέλαση του ανέμου και την καυτή ζέστη του ήλιου. Τηρήσατε επίσης όλες τις θρησκευτικές αρχές. Με αυτόν τον τρόπο κατορθώσατε να καθαρίσετε την καρδιά σας και να ελέγξετε την επίδραση των υλικών νόμων. Τρώγατε μόνο τα φύλλα των δέντρων που έπεφταν στο έδαφος. Με σταθερό νου και ελεγχόμενη την ορμή για σεξ, Με λατρέψατε, επιθυμώντας κάποια θαυμάσια ευλογία από Εμένα. Υποβληθήκατε σε ασκητικότητες για 12.000 χρόνια, με βάση τους υπολογισμούς των ημιθέων. Όλο εκείνο το διάστημα, ο νους σας ήταν πάντα απορροφημένος σ' Εμένα. Όταν Μου προσφέρατε υπηρεσία αφοσίωσης και

σκεφτόσασταν πάντα Εμένα στην καρδιά σας, ήμουν πολύ ευχαριστημένος με σας. Ω αναμάρτητη μητέρα, η καρδιά σου είναι πάντα αγνή. Εκείνη την εποχή, εμφανίσθηκα πάλι μπροστά σας σε αυτή τη μορφή για να ικανοποιήσω την επιθυμία σας και σας ζήτησα να Μου πείτε οτιδήποτε επιθυμούσατε. Η επιθυμία σας ήταν να γεννηθώ ως γιος σας. Παρόλο που Με είδατε προσωπικά, αντί να ζητήσετε πλήρη απελευθέρωση από την υλική δουλεία, υπό την επίδραση της ενέργειάς Μου, Μου ζητήσατε να γίνω γιος σας».

Με άλλα λόγια, ο Κύριος επέλεξε τη μητέρα Του και τον πατέρα Του, την Πρίσνι και τον Σουταπά, ειδικά για να εμφανισθεί στον υλικό κόσμο. Όποτε έρχεται ο Κύριος ως ανθρώπινο όν, πρέπει να έχει κάποιους ως μητέρα και πατέρα και έτσι διάλεξε την Πρίσνι και τον Σουταπά παντοτινά ως μητέρα Του και πατέρα Του. Και εξαιτίας αυτού, η Πρίσνι και ο Σουταπά δεν μπορούσαν να ζητήσουν από τον Κύριο απελευθέρωση. Η απελευθέρωση δεν είναι τόσο σημαντική όσο η υπερβατική υπηρεσία αγάπης του Κυρίου. Ο Κύριος θα μπορούσε να απονείμει στην Πρίσνι και τον Σουταπά άμεση απελευθέρωση, αλλά προτίμησε να τους κρατήσει στον υλικό κόσμο για τις διάφορες εμφανίσεις Του, όπως θα εξηγηθεί στους επόμενους στίχους. Μόλις δέχθηκαν την ευλογία από τον Κύριο να γίνουν πατέρας και μητέρα Του, η Πρίσνι και ο Σουταπά επέστρεψαν από τις ασκητικότητές τους και έζησαν ως ανδρόγυνο, για να γεννήσουν ένα παιδί, το οποίο ήταν ο Ίδιος ο Υπέρτατος Κύριος.

Με την πάροδο του χρόνου, η Πρίσνι έμεινε έγκυος και γέννησε το παιδί. Ο Κύριος μίλησε στην Ντεβάκι και τον Βασουντέβα: «Εκείνον τον καιρό το όνομά Μου ήταν Πρισνιγκάρμπα. Την επόμενη χιλιετία, γεννηθήκατε ως Αντίτι και Κασιάπα και Εγώ έγινα το παιδί σας με το όνομα Ουπένντρα. Εκείνη την εποχή, η μορφή Μου ήταν η μορφή ενός νάνου και γι' αυτόν τον λόγο ήμουν γνωστός ως Βάμανα-ντέβα. Σας έδωσα την ευλογία να γίνω γιος σας τρεις φορές. Την πρώτη φορά ήμουν γνωστός ως Πρισνιγκάρμπα, γεννημένος από την Πρίσνι και τον Σουταπά, στην επόμενη γέννηση ήμουν ο Ουπένντρα, γεννημένος από την Αντίτι και τον Κασιάπα και τώρα για τρίτη φορά, γεννήθηκα ως Κρίσνα από εσάς, την Ντεβάκι και τον Βασουντέβα. Εμφανίσθηκα σε αυτή τη μορφή του Βίσνου για να σας πείσω ότι είμαι το ίδιο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, γεννημένο ξανά. Θα μπορούσα να εμφανισθώ σαν ένα συνηθισμένο παιδί, αλλά τότε δεν θα πιστεύατε ότι Εγώ, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, έχω γεννηθεί στη μήτρα της Ντεβάκι. Αγαπημένε Μου πατέρα και αγαπημένη Μου μητέρα, Με έχετε, λοιπόν,

μεγαλώσει ως παιδί σας πολλές φορές, με μεγάλη στοργή και αγάπη, κι γι' αυτό είμαι πολύ ευχαριστημένος με σας και πολύ υποχρεωμένος. Και σας βεβαιώνω ότι αυτή τη φορά θα επιστρέψετε στο σπίτι, στον Θεό, εξαιτίας της τελειότητας που επιδείξατε στην αποστολή σας. Γνωρίζω πως Με νοιάζεστε και φοβάστε τον Κάμσα. Γι' αυτό σας προστάζω να Με πάτε αμέσως στη Γκοκούλα και να Με αντικαταστήσετε με την κόρη που μόλις τώρα γέννησε η Γιασόντα».

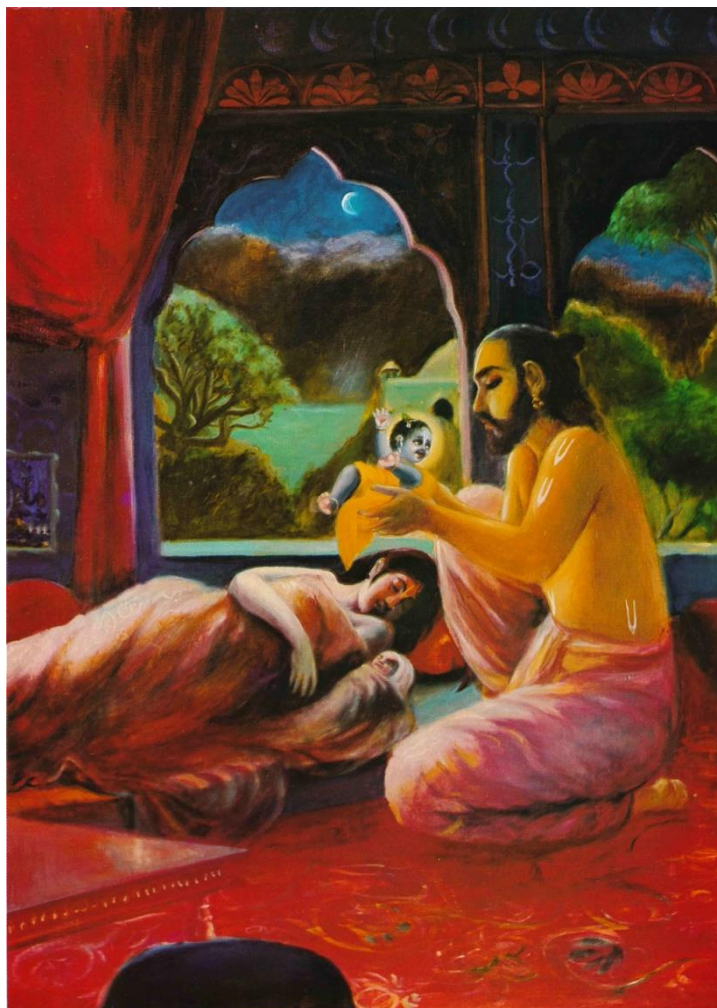

Η νύχτα ήταν πολύ σκοτεινή, αλλά αμέσως μόλις ο Βασουντέβα πήρε τον Κρίσνα στην αγκαλιά του και βγήκε έξω, μπορούσε να βλέπει τα πάντα σαν να υπήρχε ο ήλιος.

Αφού μίλησε έτσι στον πατέρα του και τη μητέρα Του, ο Κύριος μετέτρεψε τον Εαυτό Του σε ένα συνηθισμένο παιδί και παρέμεινε σιωπηλός.

Έχοντας λάβει την εντολή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, ο Βασουντέβα επιχείρησε να πάρει τον γιο του από το δωμάτιο της γέννας και ακριβώς εκείνη την ώρα, ο Νάνντα και η Γιασόντα γέννησαν μια κόρη. Ήταν η Γιογκαμάγια, η εσωτερική δύναμη του Κυρίου. Υπό την επίδραση αυτής της εσωτερικής δύναμης, της *γιογκαμαγια*, όλοι οι κάτοικοι του ανακτόρου του Κάμσα, και ιδιαίτερα οι φύλακες της πύλης, κοιμήθηκαν βαθιά και όλες οι πύλες του ανακτόρου άνοιξαν, παρόλο που ήταν αμπαρωμένες και δεμένες με σιδερένιες αλυσίδες. Η νύχτα ήταν πολύ σκοτεινή, αλλά αμέσως μόλις ο Βασουντέβα πήρε τον Κρίсна στην αγκαλιά του και βγήκε έξω, μπορούσε να βλέπει τα πάντα σαν να υπήρχε ο ήλιος.

Στην *Τσετανια-τσαριταμριτα* λέγεται ότι ο Κρίсна είναι ακριβώς σαν το φως του ήλιου και όπου βρίσκεται ο Κρίсна, η παραπλανητική ενέργεια, η οποία παρομοιάζεται με το σκοτάδι, δεν μπορεί να παραμείνει. Όταν ο Βασουντέβα μετέφερε τον Κρίсна, το σκοτάδι της νύχτας εξαφανίστηκε. Όλες οι πόρτες της φυλακής άνοιξαν αυτομάτως. Την ίδια ώρα, ο ουρανός βροντούσε και έβρεχε. Ενώ ο Βασουντέβα μετέφερε τον γιο του, τον Κρίсна, μέσα στη βροχή, ο Κύριος Σέσα με τη μορφή φιδιού άπλωσε το κάλυμμα της κεφαλής Του πάνω από τον Βασουντέβα, έτσι ώστε να μην παρεμποδίζεται από τη βροχή. Ο Βασουντέβα ήλθε στην όχθη του Γιαμούνα και είδε ότι τα νερά του ποταμού λυσσομανούσαν και ότι όλο το άνοιγμα του ποταμού είχε αφρισμένα κύματα. Παρ' όλα αυτά, σ' εκείνη την αγριεμένη κατάσταση, ο ποταμός δημιούργησε ένα πέρασμα για τον Βασουντέβα, ακριβώς όπως ο μεγάλος Ινδικός Ωκεανός δημιούργησε ένα πέρασμα για τον Κύριο Ράμα όταν γεφύρωνε τον κόλπο της Λάνκα. Με αυτόν τον τρόπο ο Βασουντέβα πέρασε τον ποταμό Γιαμούνα. Μόλις έφτασε στην άλλη πλευρά, πήγε στον τόπο του Μαχαράζα Νάνντα, που βρισκόταν στην Γκοκούλα, και είδε ότι όλοι οι βοσκοί κοιμόντουσαν βαθιά. Επωφελήθηκε της ευκαιρίας και μπήκε αθόρυβα στο σπίτι της Γιασόντα, όπου χωρίς δυσκολία αντικατέστησε τον γιο του, παίρνοντας μαζί του το νεογέννητο θηλυκό βρέφος της Γιασόντα. Έπειτα, αφού είχε ανταλλάξει το αγόρι με το κορίτσι πολύ σιωπηλά, επέστρεψε στη φυλακή του Κάμσα και έβαλε ήσυχα το κορίτσι στην αγκαλιά της Ντεβάκι. Στερέωσε ξανά τις αλυσίδες επάνω του, έτσι ώστε να μην μπορεί ο Κάμσα να καταλάβει ότι τόσα πολλά πράγματα είχαν συμβεί.

Μπήκε αθόρυβα στο σπίτι της Γιασόντα και χωρίς δυσκολία αντικατέστησε τον γιο του, παίρνοντας μαζί του το νεογέννητο θηλυκό βρέφος της Γιασόντα.

Η μητέρα Γιασόντα κατάλαβε ότι είχε γεννήσει ένα παιδί, αλλά επειδή ήταν πολύ κουρασμένη από τις ωδίνες του τοκετού, κοιμόταν βαθιά. Όταν ξύπνησε, δεν μπορούσε να θυμηθεί αν είχε γεννήσει αγόρι ή κορίτσι.

✿ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τρίτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η γέννηση του Κυρίου Κρίσνα». ✿

4. Ο Κάμσα αρχίζει τις διώξεις

Αφού ο Βασουντέβα ρύθμισε όλες τις πόρτες και τις εξόδους, οι φύλακες ξύπνησαν και άκουσαν το νεογέννητο βρέφος να κλαίει. Ο Κάμσα περίμενε να ακούσει τα νέα της γέννησης του παιδιού και οι φύλακες τον πλησίασαν αμέσως πληροφορώντας τον ότι το παιδί είχε γεννηθεί. Τότε ο Κάμσα σηκώθηκε από το κρεβάτι του και φώναξε, «Τώρα γεννήθηκε ο σκληρός θάνατος της ζωής μου!» Ο Κάμσα, τώρα που ο θάνατός του πλησίαζε, ήταν παραζαλισμένος και οι τρίχες της κεφαλής του σηκωμένες. Προχώρησε αμέσως προς το μέρος όπου είχε γεννηθεί το παιδί.

Η Ντεβάκι, βλέποντας τον αδελφό της να πλησιάζει, προσευχήθηκε με πολύ πράα διάθεση στον Κάμσα: «Αγαπημένε μου αδελφέ, σε παρακαλώ μη σκοτώσεις αυτό το θηλυκό παιδί. Υπόσχομαι πως αυτό το παιδί θα γίνει γυναίκα του γιου σου· γι' αυτό, μην την σκοτώσεις. Δεν πρόκειται να σκοτωθείς από θηλυκό παιδί. Αυτός ήταν ο χρησμός. Πρόκειται να σκοτωθείς από ένα αρσενικό παιδί, οπότε σε παρακαλώ, μην την σκοτώσεις. Αγαπημένε μου αδελφέ, έχεις σκοτώσει τόσα πολλά παιδιά μου, όλα νεογέννητα, που έλαμπαν όπως ο ήλιος. Δεν ήταν δικό σου το λάθος. Οι δαιμονικοί φίλοι σου σε έχουν συμβουλέψει να σκοτώνεις τα παιδιά μου. Αλλά τώρα σε ικετεύω να λυπηθείς αυτό το κορίτσι. Άφησέ την να ζήσει ως κόρη μου».

Ο Κάμσα ήταν τόσο σκληρός, ώστε δεν άκουσε τις όμορφες προσευχές της αδελφής του Ντεβάκι. Άρπαξε δια της βίας το νεογέννητο παιδί για να τιμωρήσει την αδελφή του και δοκίμασε να το πετάξει σε μία πέτρα χωρίς οίκτο. Αυτό είναι ένα ωμό παράδειγμα ενός σκληρού αδελφού, ο οποίος μπορούσε να θυσιάσει όλες τις προσωπικές σχέσεις για χάρη της προσωπικής του ικανοποίησης. Αλλά αμέσως το παιδί γλίστρησε από τα χέρια του,

ανέβηκε στον ουρανό και εμφανίσθηκε με οχτώ χέρια ως νεότερη αδελφή του Βίσνου. Ήν στολισμένη με ένα όμορφο φόρεμα, γιρλάντες από λουλούδια και κοσμήματα· στα οχτώ χέρια της κρατούσε τόξο, τρίαινα, βέλη, ξίφος, κοχύλι, δίσκο, ρόπαλο και ασπίδα.

Βλέποντας την εμφάνιση του παιδιού (που ήταν στην πραγματικότητα η θεά Ντούργκα), όλοι οι ημίθεοι από διάφορους πλανήτες, όπως η Σινταλόκα, η Τσάρανα-λόκα, η Γκανντάρβα-λόκα, η Αψαραλόκα, η Κιννάρα-λόκα και η Ουράγκα-λόκα πρόσφεραν δώρα και προσευχές. Από ψηλά, η θεά απευθύνθηκε στον Κάμσα: «Ανόητε, πώς μπορείς εσύ να με σκοτώσεις; Το παιδί που θα σε σκοτώσει έχει ήδη γεννηθεί πριν από εμένα, κάπου σε αυτόν τον κόσμο. Μην είσαι τόσο σκληρός με τη φτωχή την αδελφή σου». Μετά από αυτή την εμφάνιση, η θεά Ντούργκα έγινε γνωστή με διάφορα ονόματα σε διάφορα μέρη του κόσμου.

Αφού άκουσε αυτά τα λόγια, ο Κάμσα κυριεύθηκε από φόβο. Ελευθέρωσε αμέσως τον Βασουντέβα και την Ντεβάκι από τα δεσμά τους και άρχισε να απευθύνεται σε αυτούς πολύ ευγενικά. Είπε, «Αγαπητή μου αδελφή και αγαπητέ μου γαμπρέ, συμπεριφέρθηκα σαν δαίμονας· σκοτώνοντας τους ανηψιούς μου, άφησα στην άκρη κάθε σκέψη της στενής μας σχέσης. Δεν ξέρω ποιο θα είναι το αποτέλεσμα αυτών των πράξεών μου. Θα με στείλουν πιθανώς στην κόλαση, εκεί που στέλνουν τους φονιάδες των *μπραμανα*. Απορώ, ωστόσο, που η ουράνια προφητεία δεν επαληθεύθηκε. Ψεύτικη προπαγάνδα δεν συναντάμε μόνο στην ανθρώπινη κοινωνία. Τώρα φαίνεται ότι ακόμα και οι κάτοικοι του ουρανού λένε ψέμματα. Επειδή πίστεψα τα λόγια των κατοίκων του ουρανού, έχω διαπράξει τόσο πολλές αμαρτίες σκοτώνοντας τα παιδιά της αδελφής μου. Αγαπητέ μου Βασουντέβα και αγαπητή μου Ντεβάκι, είστε και οι δύο πολύ μεγάλες ψυχές. Δεν έχω να σας δώσω καμία συμβουλή, αλλά σας ζητώ να μη λυπάστε για τον θάνατο των παιδιών σας. Είμαστε όλοι κάτω από τον έλεγχο μιας ανώτερης δύναμης και αυτή η ανώτερη δύναμη δεν μας επιτρέπει να μένουμε μαζί. Είναι βέβαιο ότι θα χωριστούμε από τους φίλους μας και τους συγγενείς μας με την πάροδο του χρόνου. Αλλά θα πρέπει να γνωρίζουμε χωρίς αμφιβολία ότι ακόμα και μετά την εξαφάνιση των διαφόρων υλικών σωμάτων, η ψυχή παραμένει ανέπαφη αιωνίως. Για παράδειγμα, υπάρχουν πολλά δοχεία φτιαγμένα από πηλό, τα οποία κατασκευάζονται και μετά σπάνε. Αλλά παρά ταύτα, η γη παραμένει όπως ακριβώς είναι συνεχώς. Κατά τον ίδιο τρόπο, τα σώματα της ψυχής κάτω από διάφορες συνθήκες δημιουργούνται και καταστρέφονται,

αλλά η πνευματική ψυχή παραμένει αιωνίως. Άρα, δεν υπάρχει τίποτε για να θρηνησει κανείς. Θα πρέπει όλοι να καταλάβουν ότι το υλικό σώμα διαφέρει από την πνευματική ψυχή και όσο δεν φτάνει κάποιος σε αυτή την κατανόηση, είναι βέβαιο ότι θα δέχεται τη διαδικασία της μετενσάρκωσης, δηλαδή της μετανάστευσης από το ένα σώμα στο άλλο. Αγαπημένη μου αδελφή Ντεβάκι, είσαι τόσο καλή και ευγενική. Σε παρακαλώ συγχώρεσέ με και μην είσαι ταραγμένη για τον θάνατο των παιδιών σου, που εγώ προκάλεσα. Στην πραγματικότητα, αυτό δεν έγινε από εμένα, επειδή όλα αυτά είναι προκαθορισμένες πράξεις. Πρέπει να ενεργεί κανείς σύμφωνα με το προκαθορισμένο σχέδιο, έστω και απρόθυμα. Οι άνθρωποι κατανοούν εσφαλμένα ότι με το τέλος του σώματος, πεθαίνει ο εαυτός ή νομίζουν ότι μπορεί κανείς να σκοτώσει ένα άλλο ζωντανό ον. Όλες αυτές οι παρανοήσεις υποχρεώνουν κάποιον να δέχεται τους όρους της υλικής ύπαρξης. Με άλλα λόγια, όσο δεν είναι κανείς σταθερά πεπεισμένος για την αθανασία της ψυχής, υπόκειται στη δοκιμασία του να σκοτώνει και να σκοτώνεται. Αγαπημένη μου αδελφή Ντεβάκι και γαμπρέ μου Βασουντέβα, συγχωρέστε τις κτηνωδίες που έχω κάνει σε βάρος σας. Είμαι τόσο μικρόψυχος και εσείς τόσο μεγαλόκαρδοι, γι' αυτό λυπηθείτε με και συγχωρέστε με».

Ενώ ο Κάμσα μιλούσε στον γαμπρό του και την αδελφή του, δάκρυα κυλούσαν από τα μάτια του και έπεσε κάτω, στα πόδια τους. Πιστεύοντας τα λόγια της Ντούργκα-ντέβι, την οποία είχε προσπαθήσει να σκοτώσει, ο Κάμσα ελευθέρωσε αμέσως τον γαμπρό του και την αδελφή του. Ξεκλείδωσε ο ίδιος τις σιδερένιες αλυσίδες τους και έδειξε τη φιλία του συμπονετικά, σαν μέλος της οικογένειας.

Όταν η Ντεβάκι είδε τον αδελφό της τόσο μετανοημένο, ηρέμησε και η ίδια και ξέχασε όλα τις θηριώδεις πράξεις του εναντίον των παιδιών της. Και ο Βασουντέβα, ξεχνώντας όλα τα περασμένα περιστατικά, είπε χαμογελώντας στον Κάμσα, «Αγαπημένε μου καλότυχε κουνιάδε, όσα λες για το υλικό σώμα και την ψυχή είναι σωστά. Όλα τα ζωντανά όντα γεννιούνται στην άγνοια, νομίζοντας ότι το υλικό σώμα είναι ο εαυτός τους. Αυτή η αντίληψη της ζωής οφείλεται στην άγνοια και στη βάση αυτής της άγνοιας δημιουργούμε εχθρότητες ή φιλίες. Ο θρήνος, ο πανηγυρισμός, η αφοβία, ο φθόνος, η απληστία, η πλάνη και η τρέλα είναι διάφορα γνωρίσματα της υλικής αντίληψης της ζωής. Κάποιος επηρεασμένος με αυτόν τον τρόπο, ασχολείται με εχθρότητες μόνον εξαιτίας του υλικού σώματος. Ασχολούμενοι με αυτές

τις δραστηριότητες, λησμονούμε την αιώνια σχέση μας με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας».

Ο Βασουντέβα επωφελήθηκε της ευκαιρίας της καλοσύνης του Κάμσα και τον πληροφόρησε ότι οι άθεες πράξεις του οφείλονταν και αυτές στην εσφαλμένη αντίληψη της ζωής, και συγκεκριμένα, στην αντίληψη ότι το σώμα είναι ο εαυτός. Όταν ο Βασουντέβα μίλησε στον Κάμσα με τέτοιον διαφωτιστικό τρόπο, ο Κάμσα χάρηκε πολύ και η ενοχή του για τους φόνους των ανηψιών του υποχώρησε. Με την άδεια της αδελφής του Ντεβάκι και του γαμπρού του Βασουντέβα, επέστρεψε στο σπίτι του με τον νου του ανακουφισμένο.

Αλλά την επόμενη μέρα, ο Κάμσα κάλεσε όλους τους συμβούλους του μαζί και τους αφηγήθηκε όλα τα περιστατικά που είχαν συμβεί την προηγούμενη νύχτα. Οι σύμβουλοι του Κάμσα ήταν όλοι δαίμονες και αιώνιοι εχθροί των ημίθεων και γι' αυτό στενοχωρήθηκαν πολύ ακούγοντας τον κύριό τους να μιλά για τα περιστατικά της προηγούμενης νύχτας. Και μολονότι δεν ήταν πολύ έμπειροι ούτε πολύ μορφωμένοι, άρχισαν να δίνουν συμβουλές στον Κάμσα ως εξής: «Αγαπητέ κύριε, ας κανονίσουμε τώρα να σκοτώσουμε όλα τα παιδιά που γεννήθηκαν τις τελευταίες δέκα ημέρες σε όλες τις πόλεις, τις χώρες, τα χωριά και τα βοσκοτόπια. Ας εκτελέσουμε αυτό το σχέδιο χωρίς διακρίσεις. Πιστεύουμε ότι οι ημίθεοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα εναντίον μας αν εκτελέσουμε αυτές τις θηριωδίες. Φοβούνται πάντα να πολεμήσουν μαζί μας και ακόμα και αν θελήσουν να εμποδίσουν τις δραστηριότητές μας, δεν θα τολμήσουν. Λόγω της ανυπολόγιστης δύναμης του τόξου σου, σε φοβούνται. Πράγματι, έχουμε δει ότι κάθε φορά που έμεινες να πολεμήσεις μαζί τους και τους σφυροκοπούσες με τα βέλη σου, άρχισαν αμέσως να φεύγουν προς όλες τις κατευθύνσεις για να σώσουν τη ζωή τους. Πολλοί από τους ημίθεους δεν ήταν σε θέση να πολεμήσουν μαζί σου και παραδόθηκαν αμέσως σε σένα, ξετυλίγοντας τα τουρμπάνια τους και τη σημαία στο κεφάλι τους. Με διπλωμένα χέρια σε ικέτευαν να τους λυπηθείς και έλεγαν, 'Κυρίε μας, όλοι μας φοβόμαστε τη δύναμή σου. Απάλλαξέ μας, σε παρακαλούμε, από αυτή την επικίνδυνη μάχη'. Έχουμε δει επίσης πολλές φορές ότι δεν σκότωσες ποτέ αυτούς τους πολεμιστές που έχουν παραδοθεί όταν ήταν φοβισμένοι, με τα τόξα τους, τα βέλη τους και τα άρματά τους σπασμένα, να ξεχνούν τα στρατιωτικά τους κατορθώματα και να είναι ανίκανοι να σε πολεμήσουν. Επομένως, δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτε από αυτούς τους ημίθεους. Περηφανεύονται πολύ ότι είναι σπουδαίοι πολεμιστές όταν υπάρχει

ειρήνη και μακριά από το πεδίο της μάχης, αλλά στην πραγματικότητα, δεν έχουν να επιδείξουν κανένα στρατιωτικό χάρισμα στο πεδίο της μάχης. Παρόλο που ο Κύριος Βίσνου, ο Κύριος Σίβα και ο Κύριος Μπράμα είναι πάντα έτοιμοι να βοηθήσουν τους ημίθεους που έχουν επικεφαλής τον Ίντρα, δεν έχουμε κανέναν λόγο να τους φοβόμαστε. Όσον αφορά στον Κύριο Βίσνου, έχει ήδη κρυφτεί μέσα στις καρδιές όλων των ζωντανών όντων και δεν μπορεί να βγει. Όσον αφορά στον Κύριο Σίβα, έχει απαρνηθεί κάθε δραστηριότητα· έχει ήδη πάει στο δάσος. Και ο Κύριος Μπράμα ασχολείται διαρκώς με διαφόρων ειδών ασκητικότητες και με τον διαλογισμό. Και όσο για τον Ίντρα, αυτός δεν είναι παρά ένα άχυρο σε σύγκριση με τη δύναμή σου. Επομένως, δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτε από όλους αυτούς τους ημίθεους. Δεν πρέπει όμως να τους αγνοήσουμε, επειδή οι ημίθεοι είναι οι ορκισμένοι εχθροί μας. Πρέπει να προσέχουμε να προστατεύουμε τον εαυτό μας. Για να ξεριζώσουμε εντελώς την ύπαρξή τους, πρέπει να είμαστε στην υπηρεσία σου και πάντα έτοιμοι για τις εντολές σου».

Οι δαίμονες συνέχισαν να μιλούν: «Αν υπάρχει κάποια παραμελημένη αρρώστια στο σώμα, γίνεται ανίατη. Κατά τον ίδιο τρόπο, αν κάποιος δεν είναι προσεκτικός με τις αισθήσεις και δεν τις περιορίζει, αλλά τις αφήνει χαλαρές, είναι πολύ δύσκολο να τις ελέγξει. Πρέπει, λοιπόν, να είμαστε πάντα πολύ προσεκτικοί με τους ημίθεους, πριν γίνουν τόσο δυνατοί ώστε να είναι αδύνατο να τους υποτάξουμε. Το θεμέλιο της δύναμης των ημιθέων είναι ο Κύριος Βίσνου, επειδή ο έσχατος στόχος όλων των θρησκευτικών αρχών είναι η ικανοποίησή Του. Οι βεδικές εντολές, οι *μπραμανα*, οι αγελάδες, οι ασκητικότητες, οι θυσίες, η ελεημοσύνη και η διανομή πλούτου είναι όλα τους για την ικανοποίηση του Κυρίου Βίσνου. Ας αρχίσουμε, λοιπόν, αμέσως να σκοτώνουμε όλους τους *μπραμανα* που έχουν την ευθύνη της βεδικής γνώσης και τους μεγάλους σοφούς που έχουν την ευθύνη των θυσιαστηρίων ιεροτελεστιών. Ας σκοτώσουμε όλες τις αγελάδες που είναι η πηγή του βουτύρου, το οποίο είναι τόσο απαραίτητο για την τέλεση θυσιών. Σε παρακαλούμε, δώσε μας την άδειά σου να σκοτώσουμε όλα αυτά τα πλάσματα».

Πράγματι, τα μέλη του υπερβατικού σώματος του Κυρίου Βίσνου είναι οι *μπραμανα*, οι αγελάδες, η βεδική γνώση, η ασκητικότητα, η ειλικρίνεια, ο έλεγχος του νου και των αισθήσεων, η πίστη, η ελεημοσύνη, η ανεκτικότητα και η τέλεση θυσιών. Ο Κύριος Βίσνου βρίσκεται στην καρδιά όλων και είναι ο ηγέτης όλων των ημιθέων, περιλαμβανομένων του Κυρίου Σίβα και του

Κυρίου Μπράμα. «Πιστεύουμε πως το να σκοτώσει κανείς τον Κύριο Βίσνου σημαίνει να καταδιώξει τους μεγάλους σοφούς και τους *μπραμανα*», είπαν οι υπουργοί του Κάμσα.

Αφού έτσι τον συμβούλεψαν οι δαιμονικοί υπουργοί του, ο Κάμσα, που ήταν πάντα ο μεγαλύτερος παλιάνθρωπος, αποφάσισε να καταδιώξει τους *μπραμανα* και τους Βαϊσνάβα, παγιδευμένος από τα δεσμά του αιώνιου χρόνου που καταβροχθίζει τα πάντα. Διέταξε τους δαίμονες να βασανίσουν όλα τα άγια πρόσωπα και μετά μπήκε στο σπίτι του. Οι οπαδοί του Κάμσα ήταν όλοι επηρεασμένοι από τις καταστάσεις του πάθους και παραπλανημένοι από τις καταστάσεις της άγνοιας και η μοναδική τους δουλειά ήταν να δημιουργούν εχθρότητα με τα άγια πρόσωπα. Αυτού του είδους οι δραστηριότητες μπορούν μόνο να μειώσουν τη διάρκεια της ζωής. Οι δαίμονες επιτάχυναν τη διαδικασία και προσκάλεσαν τον θάνατό τους να έλθει όσο το δυνατό συντομότερα. Το αποτέλεσμα των διώξεων αγίων προσώπων δεν είναι μόνο ο πρόωρος θάνατος. Οι πράξεις αυτές αποτελούν τέτοια ύβρι, ώστε ο δράστης χάνει σταδιακά την ομορφιά του, τη φήμη του και τις θρησκευτικές του αρχές και εμποδίζεται η προαγωγή του σε ανώτερους πλανήτες. Ωθούμενοι από διαφόρων ειδών νοητικές κατασκευές, οι δαίμονες ελαττώνουν κάθε είδους καλό. Η προσβολή στα λωτοειδή πόδια των αφοσιωμένων υπηρετών και των *μπραμανα* είναι μεγαλύτερη προσβολή από εκείνη που διαπράττεται στα λωτοειδή πόδια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Έτσι ένας άθεος πολιτισμός γίνεται η πηγή όλων των συμφορών.

✽ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τέταρτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κάμσα αρχίζει τις διώξεις». ✽

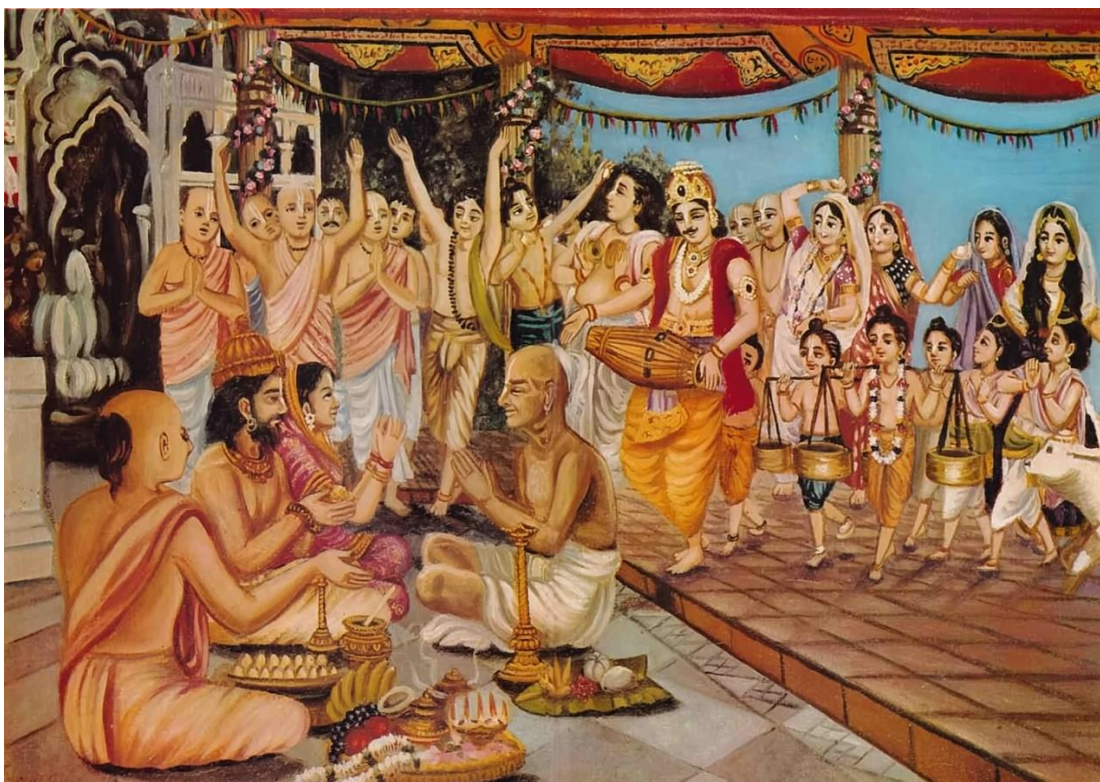
5. Η συνάντηση του Νάνντα με τον Βασουντέβα

Παρόλο που ο Κρίσνα ήταν γιος του Βασουντέβα και της Ντεβάκι, εξαιτίας των θηριωδιών του Κάμσα, ο Βασουντέβα δεν μπορούσε να χαρεί την τελετή της γέννησης του γιου του. Αλλά ο Μαχαράζα Νάνντα, ο θετός πατέρας, γιόρτασε τη τελετή της γέννησης του Κρίσνα πολύ χαρούμενα. Την επόμενη μέρα, ανακοινώθηκε ότι η Γιασόντα είχε γεννήσει ένα αρσενικό παιδί. Σύμφωνα με το βεδικό έθιμο, ο Μαχαράζα Νάνντα κάλεσε σοφούς αστρολόγους και *μπραμανα* για να τελέσουν τη τελετουργία της γέννησης. Μετά τη γέννηση του παιδιού, οι αστρολόγοι υπολογίζουν τη στιγμή της γέννησης και φτιάχνουν το ωροσκόπιο της μελλοντικής ζωής του παιδιού. Μία άλλη τελετή γίνεται μετά τη γέννηση του παιδιού: τα μέλη της οικογένειας κάνουν το λουτρό τους, καθαρίζονται και στολίζονται με κοσμήματα και γιρλάντες· έπειτα έρχονται μπροστά στο παιδί και τον αστρολόγο για να ακούσουν για τη μελλοντική ζωή του παιδιού. Ο Μαχαράζα Νάνντα και τα άλλα μέλη της οικογένειας ντύθηκαν και κάθισαν κάτω, μπροστά από το μέρος της γέννησης. Όλοι οι *μπραμανα* που ήταν συγκεντρωμένοι εκεί για την περίπτωση έψαλαν ευοίωνα *μαντρα*, σύμφωνα με τις τελετουργίες, ενώ οι αστρολόγοι τελούσαν την τελετουργία της γέννησης. Όλοι οι ημίθεοι λατρεύονται και αυτοί σε αυτή την περίπτωση, καθώς και οι πρόγονοι της οικογένειας. Ο Μαχαράζα Νάνντα μοίρασε στους *μπραμανα* 200.000 στολισμένες, ντυμένες και καλωπισμένες αγελάδες. Δεν έδωσε μόνο αγελάδες για ελεημοσύνη, αλλά και σωρούς από δημητριακά, στολισμένους με χρυσοποίκιλτα υφάσματα και πολλά κοσμήματα.

Στον υλικό κόσμο κατέχουμε αγαθά και πλούτη με πολλούς τρόπους, αλλά μερικές φορές όχι με τρόπους πολύ έντιμους και ευσεβείς, επειδή αυτή είναι η φύση του συσσωρευμένου πλούτου. Γι' αυτό, σύμφωνα με τη βεδική

εντολή, ο πλούτος θα πρέπει να εξαγνίζεται με την προσφορά αγελάδων και χρυσού ως ελεημοσύνη στους *μπραμανα*. Το νεογέννητο βρέφος εξαγνίζεται και αυτό με την προσφορά δημητριακών ως ελεημοσύνη στους *μπραμανα*. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι στον υλικό κόσμο ζούμε πάντα σε μολυσμένη κατάσταση. Πρέπει, συνεπώς, να εξαγνίσουμε τη διάρκεια της ζωής μας, τον πλούτο που κατέχουμε και τον εαυτό μας. Η διάρκεια της ζωής εξαγνίζεται αν παίρνουμε καθημερινά το λουτρό μας και καθαρίζουμε το σώμα μας εσωτερικά και εξωτερικά και αποδεχόμενοι τα δέκα είδη εξαγνιστικών μεθόδων. Με ασκητικότητες, με τη λατρεία του Κυρίου και με τη διανομή ελεημοσύνης, μπορούμε να εξαγνίσουμε τον πλούτο που κατέχουμε. Μπορούμε να εξαγνίσουμε τον εαυτό μας μελετώντας τις Βέδες, μοχθώντας για αυτοσυνειδητοποίηση και κατανοώντας την Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια. Γι' αυτό αναφέρεται στη βεδική γραμματεία ότι εκ γενετής όλοι γεννιούνται *σουντρα* και δεχόμενος κανείς την εξαγνιστική μέθοδο, γίνεται διπλογεννημένος. Με τη μελέτη των Βεδών, μπορεί κανείς να γίνει *βιπρα*, που είναι το προκαταρκτικό προσόν για να γίνει *μπραμανα*. Όταν κάποιος κατανοήσει την Απόλυτη Αλήθεια με τέλειο τρόπο, αποκαλείται *μπραμανα*. Και όταν ο *μπραμανα* τελειοποιηθεί περαιτέρω, γίνεται Βαϊσνάβα, δηλαδή αφοσιωμένος υπηρέτης.

Σε εκείνη την τελετή, όλοι οι συγκεντρωμένοι *μπραμανα* έψαλαν διάφορα είδη βεδικών *μαντρα*, για να καλέσουν κάθε δυνατή καλή τύχη για το παιδί. Υπάρχουν διαφόρων ειδών ψαλμωδίες, γνωστές ως *σουτα*, *μαγκαντα*, *βανντι* και *βιρουνταβαλι*. Μαζί με το ψάλσιμο των *μαντρα* και τραγουδιών, σάλπιγγες και τύμπανα ηχούσαν έξω από το σπίτι. Σε αυτή την περίπτωση, οι χαρούμενες δονήσεις μπορούσαν να ακουστούν σε όλα τα βοσκοτόπια και σε όλα τα σπίτια. Μέσα και έξω από τα σπίτια υπήρχαν ποικιλίες από καλλιτεχνικές ζωγραφίες, φτιαγμένες με πολτό από ρύζι, και παντού ράντιζαν αρωματισμένο νερό, ακόμα και στους δρόμους. Οι σκεπές και οι οροφές των σπιτιών ήταν στολισμένες με διαφόρων ειδών σημαίες, διάκοσμούς και πράσινα φύλλα. Οι πύλες ήταν φτιαγμένες με πράσινα φύλλα και λουλούδια. Όλες οι αγελάδες, οι ταύροι και τα μοσχάρια ήταν αλειμμένα με ένα μείγμα λαδιού και κιτρινόριζας και ζωγραφισμένα με ορυκτά, όπως ερυθρό οξείδιο, κίτρινος πηλός και μαγγάνιο. Φορούσαν γιρλάντες από φτερά παγωνιού και ήταν καλυμμένα με όμορφα χρωματιστά φορέματα και χρυσά περιδέραια.

Οι χαρούμενες δονήσεις μπορούσαν να ακουστούν σε όλα τα βοσκοτόπια και σε όλα τα σπίτια.

Όταν όλοι οι εκστατικοί βοσκοί άκουσαν ότι ο Μαχαράζα Νάνντα, ο πατέρας του Κρίσνα, γιόρταζε τη γέννηση του γιου του, έγιναν αυτομάτως χαρούμενοι. Ντύθηκαν με πολύ ακριβά ρούχα και στόλισαν το σώμα τους με διαφόρων ειδών σκουλαρίκια και περιδέραια και φόρεσαν μεγάλα τουρμπάνια στο κεφάλι τους. Αφού ντύθηκαν με τόσο υπέροχο τρόπο, πήραν μαζί τους διαφόρων ειδών δώρα και πήγαν στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα.

Μόλις έμαθαν ότι η μητέρα Γιασόντα είχε γεννήσει, όλες οι γυναίκες των βοσκών κατακλύστηκαν από χαρά και ντύθηκαν και αυτές με διαφόρων ειδών ακριβά ρούχα και κοσμήματα και άλειψαν με αρωματικά καλλυντικά το σώμα τους.

Όπως η σκόνη στο άνθος του λωτού δείχνει την εξάισια ομορφιά του άνθους, όλες οι γκοπι (οι βοσκοπούλες) άλειψαν τη σκόνη του άνθους *κουνκουμα* στα λωτοειδή πρόσωπά τους. Αυτές οι πανέμορφες γκοπι πήραν μαζί τους τα διάφορα δώρα τους και πολύ σύντομα έφτασαν στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα. Επειδή είχαν μεγάλους γοφούς και μεγάλα στήθη, οι

γκοπι δεν μπορούσαν να πάνε πολύ γρήγορα στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα, αλλά παρ' όλα αυτά, από εκστατική αγάπη για τον Κρίσνα, άρχισαν να προχωρούν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν. Τα αυτιά τους ήταν στολισμένα με κρίκους από μαργαριτάρια, ο λαιμός τους με μενταγιόν από πετράδια, τα χείλη τους με κοκκινάδια, τα μάτια τους με αλοιφές και τα χέρια τους με όμορφα χρυσά βραχιόλια. Καθώς περνούσαν βιαστικά τον πέτρινο δρόμο, οι γιρλάντες από λουλούδια που στόλιζαν τα σώματά τους έπεφταν στο έδαφος και ήταν σαν να βρέχει ο ουρανός λουλούδια. Από τις κινήσεις των κοσμημάτων στα σώματά τους, φαινότουσαν ακόμα πιο όμορφες. Με αυτόν τον τρόπο, έφτασαν στο σπίτι του Νάνντα και της Γιασόντα και ευλόγησαν το παιδί: «Αγαπητό μας παιδί, ζήσε πολύ για να μας προστατεύεις». Ενώ ευλογούσαν το βρέφος Κρίσνα με αυτόν τον τρόπο, πρόσφεραν ένα μείγμα από σκόνη κιτρινόριζας, λάδι, γιαούρτι, γάλα και νερό. Ράντισαν με αυτό όχι μόνο το σώμα του Κρίσνα, αλλά και όλων των παρευρισκομένων. Ακόμα, σε εκείνη την ευοίωνη περίσταση, έπαιζαν μουσική διάφορα μουσικά συγκροτήματα από έμπειρους μουσικούς.

Όταν οι βοσκοί είδαν τις διασκεδάσεις των γυναικών, χάρηκαν πολύ και άρχισαν και εκείνοι να πετούν γιαούρτι, γάλα, καθαρό βούτυρο και νερό στα σώματα των γκοπι. Τότε και οι δύο πλευρές άρχισαν να πετούν βούτυρο η μία στην άλλη. Ο Μαχαράζα Νάνντα ήταν και εκείνος πολύ χαρούμενος βλέποντας πώς διασκεδάζαν οι βοσκοί και οι γυναίκες τους και έγινε πολύ γενναιόδωρος με την προσφορά ελεημοσύνης στους διάφορους τραγουδιστές που είχαν μαζευτεί εκεί. Ορισμένοι τραγουδιστές απήγγειλαν σπουδαίους στίχους από τις *Ουπανισαντ* και τις *Πουρανα*, ορισμένοι δόξαζαν τους προγόνους της οικογένειας και μερικοί άλλοι τραγουδούσαν γλυκά τραγούδια. Ήταν παρόντες επίσης και πολλοί σοφοί *μπραμανα* και ο Μαχαράζα Νάνντα, πολύ ικανοποιημένος, άρχισε να τους δίνει διαφόρων ειδών ρούχα, κοσμήματα και αγελάδες.

Σχετικά με αυτό, είναι πολύ σημαντικό να σημειώσουμε πόσο πλούσιοι ήταν οι κάτοικοι της Βρινντάβανα τρέφοντας απλώς αγελάδες. Όλοι οι βοσκοί ανήκαν στην κοινότητα των *βαϊσια* και η δουλειά τους ήταν να προστατεύουν τις αγελάδες και να διατηρούν καλλιέργειες. Από το ντύσιμό τους και τα κοσμήματά τους, αλλά και από τη συμπεριφορά τους, φαίνεται ότι μολονότι ζούσαν σε ένα μικρό χωριό, ήταν πλούσιοι σε υλικά υπάρχοντα. Είχαν στην κατοχή τους τέτοια αφθονία από διάφορων ειδών γαλακτοκομικά προϊόντα, ώστε πετούσαν βούτυρο απλόχερα ο ένας στον άλλον χωρίς περιορισμό. Ο πλούτος τους ήταν το γάλα, το γιαούρτι, το καθαρό βούτυρο, και πολλά άλλα

προϊόντα του γάλακτος· εμπορευόμενοι τα αγροτικά προϊόντα τους, ήταν πλούσιοι σε πολύτιμους λίθους, κοσμήματα και ακριβά ενδύματα. Όχι μόνο διέθεταν όλα αυτά τα πράγματα, αλλά ήταν επίσης σε θέση να τα δίνουν σε ελεημοσύνη, όπως έκανε ο Μαχαράζα Νάνντα.

Έτσι ο Μαχαράζα Νάνντα, ο θετός πατέρας του Κυρίου Κρίσνα, ικανοποίησε τις επιθυμίες όλων όσοι ήταν συγκεντρωμένοι εκεί. Τους υποδέχθηκε με σεβασμό και τους έδωσε σε ελεημοσύνη ό,τι επιθυμούσαν. Οι σοφοί *μπραμνα*, που δεν είχαν άλλα εισοδήματα, εξαρτώνταν πλήρως από τις κοινότητες των *βαϊσια* και των *κσατρια* για τη συντήρησή τους και δέχονταν δώρα σε τέτοιες γιορτινές περιστάσεις, όπως γενέθλια, γάμοι, κλπ. Ενώ ο Μαχαράζα Νάνντα λάτρευε τον Κύριο Βίσνου σε αυτή την περίπτωση και προσπαθούσε να ικανοποιήσει όλους τους ανθρώπους που ήταν εκεί, η μόνη του επιθυμία ήταν να είναι ευτυχισμένο το νεογέννητο βρέφος Κρίσνα. Ο Μαχαράζα Νάνντα δεν γνώριζε ότι αυτό το παιδί ήταν η πηγή του Βίσνου, αλλά προσευχόταν στον Κύριο Βίσνου για να Τον προστατεύει.

Η Ροχίνι ντέβι, η μητέρα του Μπαλαράμα, ήταν η πιο τυχερή σύζυγος του Βασουντέβα. Ήταν μακριά από τον άντρα της, αλλά παρ' όλα αυτά, για να συγχαρεί τον Μαχαράζα Νάνντα για την περίπτωση της τελετής γέννησης του γιου του, του Κρίσνα, ντύθηκε πολύ όμορφα. Φορώντας μια γιρλάντα, ένα περιδέραιο και άλλα κοσμήματα, εμφανίσθηκε στη σκηνή και πήγαινε εδώ κι εκεί. Σύμφωνα με το βεδικό σύστημα, μία γυναίκα της οποίας ο σύζυγος δεν είναι στο σπίτι, δεν ντύνεται πολύ όμορφα. Αλλά παρόλο που ο σύζυγος της Ροχίνι ήταν μακριά, ντύθηκε όμορφα για την περίπτωση.

Από τη χλιδή της τελετής γέννησης του Κρίσνα, είναι ξεκάθαρο ότι εκείνη την εποχή η Βριντάβανα ήταν πλούσια από κάθε άποψη. Επειδή ο Κύριος Κρίσνα γεννήθηκε στο σπίτι του Βασιλιά Νάνντα και της μητέρας Γιασόντα, η θεά της τύχης ήταν υποχρεωμένη να φανερώσει τα πλούτη της στη Βριντάβανα. Φαίνεται ότι η Βριντάβανα είχε ήδη γίνει τόπος διασκέδασεων της θεάς της τύχης.

Μετά την τελετή γέννησης, ο Μαχαράζα Νάνντα αποφάσισε να πάει στη Ματούρα να πληρώσει τον ετήσιο φόρο στην κυβέρνηση του Κάμσα. Πριν φύγει, κάλεσε τους πιο άξιους βοσκούς του χωριού και τους ζήτησε να προσέχουν τη Βριντάβανα κατά την απουσία του. Όταν ο Μαχαράζα Νάνντα έφτασε στη Ματούρα, ο Βασουντέβα έμαθε τα νέα και ανυπομονούσε πολύ να συγχαρεί τον φίλο του. Πήγε αμέσως στο μέρος που έμενε ο Μαχαράζα Νάνντα. Όταν ο Βασουντέβα είδε τον Νάνντα, αισθάνθηκε ότι είχε ξαναβρεί

τη ζωή του. Ο Νάνντα, κυριευμένος από χαρά, σηκώθηκε αμέσως και αγκάλιασε τον Βασουντέβα. Υποδέχθηκε τον Βασουντέβα πολύ ζεστά και του πρόσφερε ένα όμορφο κάθισμα για να καθίσει. Ο Βασουντέβα είχε μεγάλη αγωνία για τους δύο γιους του, των οποίων τη φροντίδα είχε αναθέσει στον Νάνντα, χωρίς ο Νάνντα να το ξέρει. Με μεγάλη αγωνία, ο Βασουντέβα ρώτησε γι' αυτούς. Και ο Μπαλαράμα και ο Κρίсна ήταν γιοι του Βασουντέβα. Ο Μπαλαράμα μεταφέρθηκε στη μήτρα της Ροχίνι, της γυναίκας του Βασουντέβα, αλλά η Ροχίνι βρισκόταν υπό την προστασία του Μαχαράζα Νάνντα. Ο Κρίсна είχε δοθεί προσωπικά στη Γιασόντα και ήταν αντάλλαγμα για την κόρη της. Ο Μαχαράζα Νάνντα γνώριζε ότι ο Μπαλαράμα ήταν γιος του Βασουντέβα, δεν γνώριζε όμως ότι και ο Κρίсна ήταν γιος του. Αλλά ο Βασουντέβα το γνώριζε και ρώτησε με μεγάλη ανυπομονησία για τον Κρίсна και τον Μπαλαράμα.

Ο Βασουντέβα απευθύνθηκε στον Νάνντα λέγοντας, «Αγαπημένε μου αδελφέ, ήσουν αρκετά ηλικιωμένος και ανυπομονούσες πολύ να κάνεις γιο, αλλά δεν είχες γιο. Τώρα, με τη χάρη του Κυρίου, έχεις την τύχη να αποκτήσεις έναν πολύ καλό γιο. Νομίζω ότι αυτό το γεγονός είναι πολύ ευοίωνα για σένα. Αγαπημένε φίλε, είχα φυλακιστεί από τον Κάμσα, αλλά τώρα είμαι ελεύθερος· αυτή, λοιπόν, είναι μια καινούργια γέννηση για μένα. Δεν ήλπιζα να σε δω ξανά, αλλά με τη χάρη του Θεού σε βλέπω». Έπειτα ο Βασουντέβα εξέφρασε την αγωνία του για τον Κρίсна. Ο Κρίсна πήγε μυστικά στο κρεβάτι της μητέρας Γιασόντα και αφού γιόρτασε τη γέννησή του μεγαλοπρεπώς, ο Μαχαράζα Νάνντα πήγε στη Ματούρα. Ο Βασουντέβα, λοιπόν, ήταν πολύ χαρούμενος και είπε, «Αυτή είναι μια καινούργια γέννηση για μένα». Δεν περίμενε καθόλου να ζήσει ο Κρίсна, επειδή όλοι οι άλλοι γιοι του είχαν σκοτωθεί από τον Κάμσα.

Ο Βασουντέβα συνέχισε, «Αγαπημένε μου φίλε, είναι πολύ δύσκολο για εμάς να ζήσουμε μαζί. Παρόλο που έχουμε την οικογένειά μας και τους συγγενείς μας, γιους και κόρες, συνήθως χωριζόμαστε ο ένας από τον άλλον με τον τρόπο της φύσης. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι κάθε ζωντανό ον εμφανίζεται στη γη κάτω από διαφορετικές πιέσεις πράξεων που αποβλέπουν στην απόλαυση· μολονότι συγκεντρώνονται μαζί, δεν είναι σίγουρο ότι θα παραμείνουν μαζί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ανάλογα με τις πράξεις του, ενεργεί κανείς διαφορετικά και γι' αυτό αποχωρίζεται. Για παράδειγμα, πολλά φυτά και φύλλα πλέουν στα κύματα του ωκεανού. Μερικές φορές πλησιάζουν και μερικές φορές αποχωρίζονται για πάντα: ένα φυτό πάει από δω κι ένα άλλο φυτό πάει από κει. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι οικογενειακές

συγκεντρώσεις μας μπορεί να είναι πολύ καλές ενώ ζούμε μαζί, αλλά μετά από κάποιο διάστημα, κατά την πορεία των κυμάτων του χρόνου, χωρίζουμε».

Το νόημα των λόγων του Βασουντέβα είναι το εξής: παρόλο που είχε οχτώ γιους γεννημένους στη μήτρα της Ντεβάκι, δυστυχώς όλοι τους είχαν φύγει. Δεν μπορούσε να κρατήσει ούτε έναν γιο, τον Κρίσνα, μαζί του. Ο Βασουντέβα ένιωθε αποχωρισμό, δεν μπορούσε όμως να εκφράσει το αληθινό γεγονός. «Σε παρακαλώ, πες μου για την κατάσταση στη Βριντάβανα», είπε. «Έχεις πολλά ζώα, είναι καλά; Έχουν αρκετό νερό και χορτάρι; Πες μου ακόμα, σε παρακαλώ, αν το μέρος που μένεις τώρα έχει ηρεμία και γαλήνη». Ο Βασουντέβα έκανε αυτές τις ερωτήσεις επειδή είχε μεγάλη αγωνία για την ασφάλεια του Κρίσνα. Γνώριζε ότι ο Κάμσα και οι οπαδοί του προσπαθούσαν να σκοτώσουν τον Κρίσνα, στέλνοντας διαφόρων ειδών δαίμονες. Είχαν ήδη αποφασίσει πως όλα τα παιδιά που γεννήθηκαν τις τελευταίες δέκα ημέρες από τη γέννηση του Κρίσνα έπρεπε να σκοτωθούν. Επειδή ο Βασουντέβα είχε τόση αγωνία για τον Κρίσνα, ρώτησε για την ασφάλεια της κατοικίας Του. Ρώτησε επίσης και για τον Μπαλαράμα και τη μητέρα Του, τη Ροχίνι, που η φροντίδα τους είχε ανατεθεί στον Μαχαράζα Νάνντα. Ο Βασουντέβα θύμησε επίσης στον Μαχαράζα Νάνντα ότι ο Μπαλαράμα δεν γνώριζε τον αληθινό Του πατέρα. «Γνωρίζει εσένα για πατέρα Του. Και τώρα έχεις και άλλο παιδί, τον Κρίσνα, και πιστεύω πως φροντίζεις και τα δύο παιδιά πολύ καλά». Είναι επίσης αξιοσημείωτο πως ο Βασουντέβα ρώτησε για την κατάσταση των ζώων του Μαχαράζα Νάνντα. Τα ζώα, και ιδιαίτερα οι αγελάδες, προστατεύονταν κατά τον ίδιο τρόπο με τα παιδιά. Ο Βασουντέβα ήταν *κσατρια* και ο Νάνντα Μαχαράζα ήταν *βαϊσια*. Είναι καθήκον των *κσατρια* να παρέχουν προστασία στους ανθρώπους και είναι καθήκον των *βαϊσια* να προστατεύουν τις αγελάδες. Οι αγελάδες είναι εξίσου σημαντικές με τους πολίτες. Όπως ακριβώς πρέπει να παρέχεται προστασία στους ανθρώπινους πολίτες, έτσι θα πρέπει να προστατεύονται και οι αγελάδες.

Ο Βασουντέβα συνέχισε να λέει ότι η διατήρηση των θρησκευτικών αρχών, η οικονομική ανάπτυξη και η επαρκής ικανοποίηση των απαιτήσεων των αισθήσεων εξαρτώνται από τη συνεργασία μεταξύ των συγγενών, των εθνών και όλης της ανθρωπότητας. Είναι, επομένως, καθήκον όλων να βεβαιώνονται ότι οι συνάνθρωποί τους και οι αγελάδες δεν αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Θα πρέπει να φροντίζουν για την ειρήνη και την άνεση των συνανθρώπων τους και των ζώων. Η άνθηση των θρησκευτικών αρχών, της

οικονομικής ανάπτυξης και της ικανοποίησης των αισθήσεων θα μπορεί τότε να επιτευχθεί χωρίς δυσκολία. Ο Βασουντέβα εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν μπορούσε να προστατέψει τους γιους του που γεννήθηκαν από την Ντεβάκι. Πίστευε, λοιπόν, ότι οι θρησκευτικές αρχές, η οικονομική ανάπτυξη και η ικανοποίηση των αισθήσεων είχαν όλα χαθεί.

Όταν ο Μαχαράζα Νάνντα τα άκουσε αυτά, απάντησε λέγοντας, «Αγαπημένε μου Βασουντέβα, γνωρίζω πως είσαι πολύ λυπημένος επειδή ο σκληρός Κάμσα έχει σκοτώσει όλους τους γιους σου από την Ντεβάκι. Παρόλο που το τελευταίο παιδί ήταν κορίτσι, ο Κάμσα δεν μπόρεσε να την σκοτώσει και πήγε στους ουράνιους πλανήτες. Αγαπημένε μου φίλε, μην είσαι λυπημένος· βρισκόμαστε όλοι υπό τον έλεγχο των περασμένων αθέατων πράξεών μας. Όλοι υπόκεινται στις περασμένες τους πράξεις και όποιος είναι εξοικειωμένος με τη φιλοσοφία του *καρμα*, της δράσης και της αντίδρασης σε αυτό, είναι άνθρωπος της γνώσης. Ένα τέτοιο πρόσωπο δεν λυπάται με κανένα συμβάν, είτε ευτυχές είτε θλιβερό».

Ο Βασουντέβα τότε απάντησε, «Αγαπημένε μου Νάνντα, αν έχεις ήδη πληρώσει τους φόρους σου στην κυβέρνηση, τότε γύρισε πίσω στον τόπο σου σύντομα, επειδή πιστεύω ότι μπορεί να υπάρξουν φασαρίες στην Γκοκούλα».

Μετά τη φιλική συνομιλία μεταξύ του Μαχαράζα Νάνντα και του Βασουντέβα, ο Βασουντέβα επέστρεψε στο σπίτι του. Οι βοσκοί με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα, που είχαν έλθει στη Ματούρα για να πληρώσουν τους φόρους τους, γύρισαν κι εκείνοι στα σπίτια τους.

❧ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Πέμπτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η συνάντηση του Νάνντα με τον Βασουντέβα». ❧

6. Ο θάνατος της Πούτανα

Ενώ ο Μαχαράζα Νάνντα επέστρεφε στο σπίτι του, σκέφτηκε την προειδοποίηση του Βασουντέβα ότι ίσως συνέβαιναν ταραχές στην Γκοκούλα. Οπωσδήποτε η συμβουλή ήταν φιλική και καλοπροαίρετη. Έτσι λοιπόν ο Νάνντα σκέφτηκε, «Υπάρχει κάποια αλήθεια σε αυτό». Γι' αυτό, από φόβο, άρχισε να καταφεύγει στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Είναι πολύ φυσικό για έναν αφοσιωμένο υπηρέτη που βρίσκεται σε κίνδυνο να σκεφτεί τον Κρίσνα, επειδή δεν έχει άλλο καταφύγιο. Όταν ένα παιδί κινδυνεύει, καταφεύγει στη μητέρα του ή στον πατέρα του. Κατά τον ίδιο τρόπο, ένας αφοσιωμένος υπηρέτης βρίσκεται πάντα υπό την προστασία του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, αλλά ειδικά όταν βλέπει κάποιο κίνδυνο, θυμάται τον Κύριο αμέσως.

Αφού συσκέφθηκε με τους δαιμονικούς υπουργούς του, ο Κάμσα έδωσε οδηγίες σε μία μάγισσα ονομαζόμενη Πούτανα, η οποία γνώριζε τη τέχνη της μαύρης μαγείας της θανάτωσης μικρών παιδιών με φρικτές αμαρτωλές μεθόδους, να σκοτώσει όλα τα παιδιά στις πόλεις, τα χωριά και τα βοσκοτόπια. Αυτές οι μάγισσες μπορούν να ασκήσουν αυτή την τέχνη της μαύρης μαγείας μόνο σε μέρη όπου δεν ψάλλεται το άγιο όνομα του Κρίσνα. Λέγεται ότι όπου ψάλλεται το άγιο όνομα του Κρίσνα, έστω και αδιάφορα, όλα τα κακά στοιχεία –μάγισσες, φαντάσματα και επικίνδυνες συμφορές– εξαφανίζονται αμέσως. Αυτό ασφαλώς ισχύει για μέρη όπου το ψάλισμο του αγίου ονόματος του Κρίσνα γίνεται με σοβαρότητα και ιδιαίτερα στη Βριντάβανα, όπου ο Υπέρτατος Κύριος ήταν παρών ο Ίδιος. Επομένως, οι αμφιβολίες του Νάνντα Μαχαράζα βασίζονταν στην αγάπη του για τον Κρίσνα. Στην πραγματικότητα, δεν υπήρχε κίνδυνος από τη δράση της Πούτανα, παρά τις δυνάμεις της. Αυτές οι μάγισσες ονομάζονται *κετσαρι*, που

σημαίνει ότι μπορούν να πετούν στον ουρανό. Αυτή η τέχνη της μαύρης μαγείας ασκείται ακόμα στις μέρες μας από ορισμένες γυναίκες στην απομακρυσμένη βορειοδυτική Ινδία. Μπορούν να μεταφέρονται από το ένα μέρος στο άλλο πάνω σε ένα κλαδί ενός ξεριζωμένου δέντρου. Η Πούτανα γνώριζε αυτή τη μαγεία και γι' αυτό περιγράφεται στην *Μπαγκαβαταμ* ως *κετσαρι*.

Η Πούτανα μπήκε στην επαρχία της Γκοκούλα, τον τόπο διαμονής του Μαχαράζα Νάνντα, χωρίς άδεια. Ντυμένη σαν μία πανέμορφη γυναίκα, μπήκε στο σπίτι της μητέρας Γιασόντα. Έδειχνε πανέμορφη, με υψωμένους γοφούς, όμορφα μεγάλα στήθη, σκουλαρίκια και λουλούδια στα μαλλιά. Έδειχνε ιδιαίτερα όμορφη λόγω της λεπτής μέσης της. Τους κοίταζε όλους με πολύ ελκυστικές ματιές και χαμογελαστό πρόσωπο και αιχμαλώτισε όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα. Οι αθώες γυναίκες των βοσκών νόμισαν ότι είναι η θεά της τύχης εμφανιζόμενη στη Βρινντάβανα με ένα λουλούδι λωτού στο χέρι. Τους φάνηκε ότι είχε έλθει ειδικά για να δει τον Κρίсна, που είναι ο άντρας της. Εξαιτίας της εξαιρετικής ομορφιάς της, κανένας δεν εμπόδισε τις κινήσεις της και γι' αυτό μπήκε ελεύθερα στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα. Η Πούτανα, η φόνισσα πολλών παιδιών, βρήκε τον Κρίсна ξαπλωμένο σε ένα μικρό κρεβάτι και μπόρεσε αμέσως να καταλάβει ότι το βρέφος αυτό έκρυβε ασυναγώνιστες δυνάμεις. Η Πούτανα σκέφτηκε, «Αυτό το παιδί είναι τόσο δυνατό, ώστε μπορεί να καταστρέψει ολόκληρο το σύμπαν αμέσως».

Η κατανόηση της Πούτανα είναι πολύ σημαντική. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίсна, βρίσκεται μέσα στην καρδιά όλων. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι δίνει όλη την απαραίτητη νοημοσύνη και επίσης κάνει κάποιον να ξεχνά. Η Πούτανα κατάλαβε αμέσως ότι το παιδί που παρατηρούσε στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα ήταν το Ίδιο το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Ήταν ξαπλωμένο εκεί σαν ένα μικρό βρέφος, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι ήταν λιγότερο δυνατό. Η υλιστική θεωρία ότι η λατρεία του Θεού είναι ανθρωπομορφική δεν είναι σωστή. Κανένα ζωντανό ον δεν μπορεί να γίνει Θεός μέσω διαλογισμού ή μέσω ασκητισμού. Ο Θεός είναι πάντοτε Θεός. Ο Κρίсна ως βρέφος και ως παιδί είναι τόσο πλήρης όσο είναι και ως πλήρως ανεπτυγμένος νέος. Η θεωρία των Μαγιαβάντι ισχυρίζεται πως το ζωντανό ον ήταν προηγουμένως Θεός, αλλά τώρα έχει κυριευθεί από την επιρροή της *μαγια*. Λένε, επομένως, ότι τώρα δεν είναι Θεός, αλλά ότι όταν η επίδραση της *μαγια* απομακρυνθεί, τότε γίνεται και πάλι Θεός. Αυτή η θεωρία δεν μπορεί να έχει εφαρμογή στις μικροσκοπικές ζωντανές οντότητες. Οι

ζωντανές οντότητες είναι μικροσκοπικά μέρη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας· είναι μικροσκοπικά σωματίδια ή σπινθήρες της υπέρτατης φωτιάς, αλλά δεν είναι η αρχική φωτιά, δηλαδή ο Κρίσνα. Ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ακόμα και στην αρχή της εμφάνισής Του στο σπίτι του Βασουντέβα και της Ντεβάκι.

Ο Κρίσνα έδειξε τη φύση ενός μικρού βρέφους και έκλεισε τα μάτια Του, σαν να ήθελε να αποφύγει το πρόσωπο της Πούτανα. Αυτό το γεγονός, ότι έκλεισε τα μάτια, ερμηνεύεται και αναλύεται με διάφορους τρόπους από τους αφοσιωμένους υπηρέτες. Μερικοί λένε ότι ο Κρίσνα έκλεισε τα μάτια Του επειδή δεν ήθελε να δει το πρόσωπο της Πούτανα, που είχε σκοτώσει τόσα πολλά παιδιά και που είχε έλθει για να Τον σκοτώσει. Άλλοι λένε ότι της είπε κάτι εντυπωσιακό και ασυνήθιστο και ότι για να την διαβεβαιώσει, ο Κρίσνα έκλεισε τα μάτια Του, προκειμένου να μη φοβηθεί. Και ορισμένοι άλλοι το ερμηνεύουν με αυτόν τον τρόπο: ο Κρίσνα εμφανίσθηκε για να σκοτώσει τους δαίμονες και να προστατέψει τους αφοσιωμένους υπηρέτες, όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*. *Παριτραναγια σαντουναμ βινασαγια τσα ντουσκριταμ*. Ο πρώτος δαίμονας που επρόκειτο να σκοτωθεί ήταν γυναίκα. Σύμφωνα με τους βεδικούς κανόνες, ο φόνος μιας γυναίκας, ενός *μπραμανα*, μιας αγελάδας και ενός παιδιού απαγορεύεται. Ο Κρίσνα ήταν υποχρεωμένος να σκοτώσει τον θηλυκό δαίμονα Πούτανα και επειδή ο φόνος μιας γυναίκας απαγορεύεται σύμφωνα με τις βεδικές γραφές (τις *σαστρα*), δεν μπορούσε παρά να κλείσει τα μάτια Του. Μία άλλη ερμηνεία είναι ότι ο Κρίσνα έκλεισε τα μάτια Του επειδή απλώς νόμιζε ότι η Πούτανα ήταν η τροφός Του. Η Πούτανα ήλθε στον Κρίσνα για να Του προσφέρει το στήθος της για να θηλάσει. Ο Κρίσνα είναι τόσο ευσπλαχνικός, ώστε παρόλο που γνώριζε ότι η Πούτανα είχε πάει εκεί για να Τον σκοτώσει, την αντιμετώπισε σαν τη μητέρα Του ή σαν μία τροφό.

Σύμφωνα με τις βεδικές εντολές υπάρχουν επτά μητέρες: η αληθινή μητέρα, η γυναίκα του δασκάλου ή του πνευματικού δασκάλου, η γυναίκα του βασιλιά, η γυναίκα ενός *μπραμανα*, η αγελάδα, η τροφός και η μητέρα γη. Επειδή η Πούτανα ήλθε να πάρει τον Κρίσνα στην αγκαλιά της και να Τον θηλάσει, ο Κρίσνα την δέχθηκε ως μία από τις μητέρες Του. Αυτός πιστεύεται πως ήταν ένας άλλος λόγος που έκλεισε τα μάτια Του: έπρεπε να σκοτώσει μία τροφό, δηλαδή μία μητέρα. Αλλά η θανάτωση της μητέρας Του, της τροφού Του, δεν διέφερε από την αγάπη Του για την αληθινή Του μητέρα ή τη θετή μητέρα, τη Γιασόντα. Καταλαβαίνουμε ακόμα από βεδικές πληροφορίες ότι η Πούτανα είχε τη μεταχείριση μιας μητέρας και την ίδια

διευκόλυνση όπως η Γιασόντα. Όπως δόθηκε στη Γιασόντα απελευθέρωση από τον υλικό κόσμο, έτσι και στην Πούτανα προσφέρθηκε επίσης απελευθέρωση. Όταν το βρέφος Κρίσνα έκλεισε τα μάτια Του, η Πούτανα Το πήρε στην αγκαλιά της. Δεν γνώριζε ότι κρατούσε τον ίδιο τον Θάνατο. Αν κάποιος περάσει ένα φίδι για σκοινί, πεθαίνει. Παρόμοια, η Πούτανα σκότωσε τόσα πολλά βρέφη πριν συναντήσει τον Κρίσνα, αλλά τώρα δεχόταν το φίδι που θα την σκότωνε αμέσως.

Όταν η Πούτανα έπαιρνε το βρέφος Κρίσνα στην αγκαλιά της, η Γιασόντα και η Ροχίνι ήταν παρούσες, αλλά δεν της το απαγόρευσαν, επειδή ήταν ντυμένη τόσο όμορφα και επειδή έδειξε μητρική στοργή για τον Κρίσνα. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι ήταν ένα σπαθί μέσα σε στολισμένη θήκη. Η Πούτανα είχε αλείψει ένα πολύ ισχυρό δηλητήριο στα στήθη της και αμέσως μόλις πήρε το βρέφος στην αγκαλιά της, έσπρωξε τη θηλή του στήθους της μέσα στο στόμα Του. Ήλπιζε πως αμέσως μόλις ρουφήξει το στήθος της, θα πέθαινε. Αλλά το βρέφος Κρίσνα πήρε πολύ γρήγορα το στήθος της με θυμό. Ρούφηξε το γάλα-δηλητήριο μαζί με τον ζωτικό αέρα του θηλυκού δαίμονα. Με άλλα λόγια, ο Κρίσνα ρούφηξε το γάλα από το στήθος της και ταυτόχρονα την σκότωσε ρουφώντας και τη ζωή της. Ο Κρίσνα είναι τόσο ευσπλαχνικός, ώστε επειδή η Πούτανα ήλθε για να Του προσφέρει το γάλα του στήθους της, εκπλήρωσε την επιθυμία της και δέχθηκε την πράξη της ως μητρική. Αλλά για να την σταματήσει από άλλες ανόσιες πράξεις, την σκότωσε στη στιγμή. Και επειδή ο θηλυκός δαίμονας σκοτώθηκε από τον Κρίσνα, απελευθερώθηκε. Όταν ο Κρίσνα ρούφηξε την αναπνοή της, η Πούτανα έπεσε κάτω στο έδαφος, άπλωσε τα χέρια και τα πόδια της και άρχισε να κλαίει λέγοντας, «Άφησέ με, άφησέ με!». Έκλαιγε δυνατά και ιδρώνε και όλο το σώμα της ήταν υγρό.

Όπως πέθαινε ουρλιάζοντας, έγινε ένας τρομερός θόρυβος στον ουρανό και τη γη, σε όλες τις κατευθύνσεις, και οι άνθρωποι νόμισαν ότι έπεφταν κεραυνοί. Έτσι τελείωσε ο εφιάλτης της μάγισσας Πούτανα και πήρε την αληθινή της μορφή ως μεγάλος θηλυκός δαίμονας. Άνοιξε το άγριο στόμα της και άπλωσε τα χέρια και τα πόδια της παντού. Ένωθε ακριβώς όπως ο Βριτάσουρα όταν χτυπήθηκε από τον κεραυνό του Ίντρα. Τα μακριά μαλλιά στο κεφάλι της ήταν σκορπισμένα σε όλο το σώμα της. Το πεσμένο σώμα της απλώθηκε σε είκοσι χιλιόμετρα και έσπασε με κρότο όλα τα δέντρα σε κομμάτια· όλοι έμειναν κατάπληκτοι βλέποντας αυτό το γιγαντιαίο σώμα. Τα δόντια της έμοιαζαν με οργωμένους δρόμους και τα ρουθούνια της με σπηλιές βουνών. Τα στήθη της έμοιαζαν με μικρούς λόφους και τα μαλλιά της ήταν

ένας τεράστιος κόκκινος θάμνος. Οι κόγχες των ματιών της έμοιαζαν με κλειστά πηγάδια και οι δύο μηροί της έμοιαζαν με τις όχθες ενός ποταμού· τα χέρια της έμοιαζαν με δύο γερά κατασκευασμένες γέφυρες και η κοιλιά της με αποξηραμένη λίμνη. Όλοι οι βοσκοί και οι γυναίκες τους ένιωσαν δέος και θαυμασμό βλέποντας αυτό το θέαμα. Και ο θυελλώδης ήχος της πτώσης της συγκλόνισε το μυαλό τους και τα αυτιά τους και έκανε την καρδιά τους να χτυπά δυνατά.

«Άφησέ με, άφησέ με!».

Όταν οι γκοπι είδαν τον μικρό Κρίσνα να παίζει άφοβα στην αγκαλιά της Πούτανα, ήλθαν πολύ γρήγορα και τον σήκωσαν. Η μητέρα Γιασόντα, η Ροχίνι και οι άλλες ηλικιωμένες γκοπι τέλεσαν αμέσως τις ευοίωνες τελετές, παίρνοντας την ουρά μιας αγελάδας και βηματίζοντας κυκλικά γύρω Του. Το παιδί πλύθηκε σχολαστικά με τα ούρα μιας αγελάδας και με τη σκόνη που δημιουργήθηκε από τις οπλές των αγελάδων πασάλειψαν όλο Του το σώμα. Όλα αυτά είχαν σκοπό να προστατέψουν τον μικρό Κρίσνα από μελλοντικά δυσάρεστα απρόοπτα. Αυτό το περιστατικό μας δίνει μία καθαρή ένδειξη του

πόσο σημαντική είναι η αγελάδα για την οικογένεια, την κοινωνία και τα ζωντανά όντα γενικώς. Το υπερβατικό σώμα του Κρίσνα δεν χρειαζόταν καμία προστασία, αλλά για να μας δείξει τη σημασία της αγελάδας, ο Κύριος αλείφτηκε παντού με κοπριά αγελάδας, πλύθηκε με τα ούρα της αγελάδας και ραντίστηκε με τη σκόνη που σηκώθηκε από το περπάτημα των αγελάδων.

Μετά απο αυτή την εξαγνιστική διαδικασία, οι γκοπι, με επικεφαλής τη μητέρα Γιασόντα και τη Ροχίνι, έψαλαν δώδεκα ονόματα του Βίσνου για να δώσουν στο σώμα του Κρίσνα πλήρη προστασία από όλες τις κακές επιδράσεις. Έπλυναν τα χέρια τους και τα πόδια τους και ρούφηξαν νερό τρεις φορές, όπως είναι συνήθεια πριν από το ψάλσιμο ενός *μαντρα*. Έψαλαν ως εξής: «Αγαπημένε μου Κρίσνα, είτε ο Κύριος ο γνωστός ως Μανιμάν να προστατεύει τους μηρούς Σου· είτε ο Κύριος Βίσνου που είναι γνωστός ως Γιάγκια να προστατεύει τα πόδια Σου· είτε ο Κύριος Ατσιούτα να προστατεύει τα χέρια Σου· είτε ο Κύριος Χαγιαγκρίβα να προστατεύει την κοιλιά Σου· είτε ο Κύριος Κέσαβα να προστατεύει την καρδιά Σου· είτε ο Κύριος Βίσνου να προστατεύει τα χέρια Σου· είτε ο Κύριος Ουρουκράμα να προστατεύει το πρόσωπό Σου· είτε ο Κύριος Ίσβαρα να προστατεύει την κεφαλή Σου· είτε ο Κύριος Τσακραντάρα να προστατεύει το μέτωπό Σου· είτε ο Κύριος Γκανταντάρα να προστατεύει την πλάτη Σου· είτε ο Κύριος Μαντουσούντανα, που φέρει ένα τόξο στα χέρια Του, να προστατεύει την όρασή Σου· είτε ο Κύριος Βίσνου με το κοχύλι Του να προστατεύει την αριστερή Σου πλευρά· είτε το Πρόσωπο της Θεότητας Ουπένντρα να Σε προστατεύει από πάνω και είτε ο Κύριος Τάρκσια να Σε προστατεύει από κάτω από τη γη· είτε ο Κύριος Χαλαντάρα να Σε προστατεύει από κάθε πλευρά· είτε το Πρόσωπο της Θεότητας, γνωστό ως Χρισικέσα, να προστατεύει όλες τις αισθήσεις Σου· είτε ο Κύριος Ναράγιανα να προστατεύει την αναπνοή Σου· και είτε ο Κύριος της Σβεταντρίπα, ο Ναράγιανα να προστατεύει τον πυρήνα της καρδιάς Σου· είτε ο Κύριος Γιογκέσβαρα να προστατεύει τον νου Σου· είτε ο Κύριος Πρισνιγκάρμπα να προστατεύει τη νοημοσύνη Σου και είτε το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας να προστατεύει την ψυχή Σου. Όταν παίζεις, είτε ο Κύριος Γκοβίντα να Σε προστατεύει από όλες τις πλευρές και όταν κοιμάσαι, είτε ο Κύριος Μάνταβα να Σε προστατεύει από κάθε κίνδυνο· όταν εργάζεσαι, είτε ο Κύριος της Βαϊκούντα να Σε προστατεύει από πέσιμο· όταν κάθεσαι, είτε ο Κύριος της Βαϊκούντα να Σου δίνει κάθε προστασία· και όταν τρως, είτε ο Κύριος όλων των θυσιών να Σου προσφέρει κάθε προστασία».

Έτσι η μητέρα Γιασόντα άρχισε να ψέλνει διάφορα ονόματα του Βίσνου για να προστατέψει τα διάφορα μέρη του σώματος του Κρίсна. Η μητέρα Γιασόντα ήταν πεπεισμένη ακλόνητα ότι θα έπρεπε να προστατέψει το παιδί της από διάφορων ειδών κακά πνεύματα και φαντάσματα, και συγκεκριμένα, από τις κακές μάγισσες που είναι γνωστές ως Ντακίνι, Γιατουντάνι και Κουσμάνντα, τους μεγαλύτερους εχθρούς των παιδιών, από τα κακά πνεύματα Γιάκσα, Ρακσάσα, Βινάγιακα, Κοταρά, Ρεβατί, Τζιέστα, Πούτανα, Μάτρικα, Ουνμάντα και παρόμοια άλλα κακά πνεύματα, που κάνουν τους ανθρώπους να ξεχνούν την ίδια την ύπαρξή τους και δημιουργούν προβλήματα στον ζωτικό αέρα και τις αισθήσεις. Μερικές φορές εμφανίζονται σε όνειρα και προκαλούν μεγάλη διανοητική διαταραχή· μερικές φορές εμφανίζονται ως γριές και ρουφούν το αίμα μικρών παιδιών. Αλλά όλα τα φαντάσματα και τα κακά πνεύματα δεν μπορούν να σταθούν όπου ψάλλεται το άγιο όνομα του Θεού. Η μητέρα Γιασόντα είχε ακλόνητη πίστη στις βεδικές εντολές σχετικά με τη σημασία των αγελάδων και των αγίων ονομάτων του Βίσνου· γι' αυτό κατέφυγε στις αγελάδες και στα ονόματα του Βίσνου για να προστατέψει το παιδί της, τον Κρίсна. Απήγγειλε όλα τα ονόματα του Βίσνου, έτσι ώστε να σώσει το παιδί της. Ο βεδικός πολιτισμός επωφελείται από τις αγελάδες και την ψαλμωδία των αγίων ονομάτων του Βίσνου από την αρχή της Ιστορίας και όσοι ακολουθούν ακόμα τον βεδικό τρόπο ζωής, ειδικά οι οικογενειάρχες, διατηρούν τουλάχιστον δώδεκα αγελάδες και λατρεύουν τη Θεότητα του Κυρίου Βίσνου, που υπάρχει σε κάθε σπίτι.

Οι ηλικιωμένες γκοπι της Βρινντάβανα ήταν τόσο απορροφημένες στην αγάπη τους για τον Κρίсна, ώστε ήθελαν να Τον σώσουν, παρόλο που δεν χρειαζόταν, επειδή είχε ήδη προστατέψει τον Εαυτό Του. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι ο Κρίсна ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας που έπαιζε σαν παιδί. Αφού έκανε τα τυπικά για την προστασία του παιδιού, η μητέρα Γιασόντα πήρε τον Κρίсна και Τον θήλασε. Όταν το παιδί ήταν προστατευμένο από το *μαντρα* του Βίσνου, η μητέρα Γιασόντα αισθανόταν ότι ήταν ασφαλής. Στο μεταξύ, όλοι οι βοσκοί που πήγαν στη Ματούρα για να πληρώσουν τους φόρους επέστρεψαν και έμειναν κατάπληκτοι βλέποντας το γιγαντιαίο νεκρό σώμα της Πούτανα.

Ο Μαχαράζα Νάνντα θυμήθηκε την προφητεία του Βασουντέβα και σκέφτηκε ότι ήταν μεγάλος σοφός και μυστικιστής *γιογκι*· διαφορετικά, πώς θα μπορούσε να προβλέψει ένα περιστατικό που συνέβη κατά την απουσία του από τη Βρινντάβανα; Μετά από αυτό, όλοι οι κάτοικοι της Βράτζα

έκοψαν το γιγαντιαίο σώμα της Πούτανα σε κομμάτια και το έκαναν σωρό μαζί με ξύλα για να το κάψουν. Όταν όλα τα μέλη του σώματος της Πούτανα καιγόntonταν, ο καπνός της φωτιάς δημιούργησε ένα ωραίο άρωμα. Το άρωμα αυτό οφείλονταν στο γεγονός ότι είχε σκοτωθεί από τον Κρίσνα. Αυτό σημαίνει ότι η Πούτανα είχε ξεπλυθεί από όλες τις αμαρτίες της και απέκτησε ένα ουράνιο σώμα. Αυτό είναι ένα παράδειγμα του πώς το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι πανάγαθο: η Πούτανα ήλθε για να σκοτώσει τον Κρίσνα, αλλά επειδή ρούφηξε το γάλα της, εξαγνίστηκε στη στιγμή και το νεκρό σώμα της απέκτησε μία υπερβατική ιδιότητα. Ηβίση της δουλειά ήταν να σκοτώνει μικρά παιδιά: της άρεσε μόνο το αίμα. Αλλά παρά το ότι φθονούσε τον Κρίσνα, έφτασε στη σωτηρία, επειδή Του έδωσε το γάλα της να το πιει. Τι θα μπορούσε, επομένως, να πει κανείς για κάποιους άλλους, οι οποίοι είναι στοργικοί με τον Κρίσνα σε μια σχέση πατέρα ή μητέρας με παιδί;

Οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες υπηρετούν πάντα τον Κρίσνα με μεγάλη αγάπη και στοργή, επειδή είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, η Υπέρτατη Ψυχή κάθε ζωντανού όντος. Συμπεραίνεται, επομένως, ότι ακόμα και λίγη ενέργεια ξοδευμένη στην υπηρεσία του Κυρίου προσφέρει τεράστιο υπερβατικό όφελος. Αυτό εξηγείται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: *σβαλπαμ απι ασια νταρμασια*. Ηπηρεσία αφοσίωσης με συνείδηση του Κρίσνα είναι τόσο μεγαλειώδης, ώστε ακόμα και μία μικρή υπηρεσία στον Κρίσνα, συνειδητά ή ασυνειδητά, προσφέρει το μεγαλύτερο όφελος. Ημέθοδος της λατρείας του Κρίσνα με την προσφορά λουλουδιών από ένα δέντρο είναι επωφέλης και για το ζωντανό ον που είναι περιορισμένο στη σωματική ύπαρξη εκείνου του δέντρου. Όταν προσφέρονται στον Κρίσνα λουλούδια και καρποί, το δέντρο που τα έκανε ωφελείται και αυτό εμμέσως πολύ. Επομένως, η μέθοδος *αρτσана*, δηλαδή η λατρευτική διαδικασία, είναι ωφέλιμη για όλους. Ο Κρίσνα λατρεύεται από μεγάλους ημίθεους όπως ο Μπράμα και ο Κύριος Σίβα, και η Πούτανα ήταν πολύ τυχερή που ο ίδιος ο Κρίσνα έπαιξε στην αγκαλιά της σαν μικρό παιδί. Τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, τα οποία λατρεύονται από μεγάλους σοφούς και αφοσιωμένους υπηρέτες, τοποθετήθηκαν στο σώμα της Πούτανα. Οι άνθρωποι λατρεύουν τον Κρίσνα και προσφέρουν τροφή, αλλά Αυτός ρούφηξε αυτομάτως το γάλα από το σώμα της Πούτανα. Γι' αυτό οι αφοσιωμένοι υπηρέτες προσεύχονται, αν προσφέροντας κάτι ως εχθρός, η Πούτανα είχε τόσο μεγάλο όφελος, τότε ποιος μπορεί να υπολογίσει το όφελος της λατρείας του Κρίσνα με αγάπη και στοργή;

Θα πρέπει να λατρεύει κανείς τον Κρίσνα, αν όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά γιατί τον περιμένει τόσο μεγάλο όφελος. Παρόλο που η Πούτανα ήταν ένα κακό πνεύμα, ανυψώθηκε, ως μητέρα του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Είναι σαφές ότι οι αγελάδες και οι ηλικιωμένες γκοπι που πρόσφεραν γάλα στον Κρίσνα υψώθηκαν και εκείνες στο υπερβατικό επίπεδο. Ο Κρίσνα μπορεί να προσφέρει στον καθένα οτιδήποτε, από την απελευθέρωση έως οτιδήποτε υλικό μπορεί να φανταστεί κανείς. Δεν μπορεί, συνεπώς, να υπάρχει καμία αμφιβολία για τη σωτηρία της Πούτανα, της οποίας το γάλα ρούφηξε ο Κρίσνα για τόση πολλή ώρα. Και πώς μπορεί να υπάρχει αμφιβολία για τη σωτηρία των γκοπι, που αγαπούσαν τον Κρίσνα τόσο πολύ. Χωρίς αμφιβολία, όλες οι γκοπι και τα βοσκόπουλα και οι αγελάδες που υπηρέτησαν τον Κρίσνα στη Βρινντάβανα με στοργή και αγάπη απελευθερώθηκαν από την άθλια κατάσταση της υλικής ύπαρξης.

Όταν όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα μύρισαν το ωραίο άρωμα από τον καπνό της καιγόμενης Πούτανα, ρωτούσαν ο ένας τον άλλον, «Από πού έρχεται αυτό το ωραίο άρωμα;» Και ενώ συζητούσαν, κατάλαβαν ότι ήταν οι αναθυμιάσεις από το σώμα της Πούτανα που καιγόταν. Αγαπούσαν πολύ τον Κρίσνα και μόλις άκουσαν ότι η Πούτανα σκοτώθηκε από τον Κρίσνα, πρόσφεραν στο μικρό παιδί τις ευλογίες τους από αγάπη. Μετά την καύση της Πούτανα, ο Μαχαράζα Νάντα ήλθε στο σπίτι και πήρε αμέσως το παιδί στην αγκαλιά του και άρχισε να μυρίζει το κεφάλι του. Έτσι, ήταν πολύ ευχαριστημένος που το μικρό παιδί του σώθηκε από αυτή τη μεγάλη συμφορά. Ο Σρίλα Σουκάντέβα Γκοσουάμι έχει ευλογήσει όλα τα πρόσωπα που ακούν αυτή την αφήγηση του φόνου της Πούτανα από τον Κρίσνα. Θα έχουν ασφαλώς τη χάρη του Γκοβίντα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Έκτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο θάνατος της Πούτανα». •

7. Η σωτηρία του Τρινάβαρτα

Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, είναι πάντα πλήρης έξι δυνάμεων, και συγκεκριμένα, πλήρης πλούτου, δύναμης, φήμης, γνώσης, ομορφιάς και απάρνησης. Ο Κύριος εμφανίζεται σε διάφορες πλήρεις, αιώνιες μορφές ενσαρκώσεων. Η υποκείμενη σε όρους ψυχή έχει τεράστια ευκαιρία να ακούσει γι' αυτά τα υπερβατικά έργα του Κυρίου σε αυτές τις διάφορες ενσαρκώσεις. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* λέγεται, *τζανμα καρμα τσα με ντιβιαμ*. Οι διασκεδάσεις και τα έργα του Κυρίου δεν είναι υλικά· βρίσκονται πέρα από την υλική αντίληψη. Αλλά η υποκείμενη σε όρους ψυχή μπορεί να επωφεληθεί ακούγοντας αυτές τις ασυνήθιστες δραστηριότητες. Η ακρόαση είναι μία ευκαιρία να έλθει κανείς σε επαφή με τον Κύριο· το να ακούει κανείς για τα έργα Του σημαίνει να αναπτύσσει την υπερβατική φύση του απλώς με την ακοή. Η υποκείμενη σε όρους ψυχή έχει μία έφεση να ακούει κάτι για τις άλλες υποκείμενες σε όρους ψυχές με τη μορφή μυθιστορημάτων και θεατρικών έργων. Αυτή η τάση να ακούμε για άλλους μπορεί να αξιοποιηθεί ακούγοντας τις διακεδάσεις του Κυρίου. Μπορεί τότε να εξελιχθεί κανείς αμέσως στην υπερβατική φύση του. Οι διασκεδάσεις του Κρίσνα δεν είναι μόνο πανέμορφες· είναι επίσης και πολύ ευχάριστες στον νου.

Αν κάποιος επωφεληθεί και ακούει τις διασκεδάσεις του Κυρίου, η υλική μόλυνση της σκόνης που έχει συσσωρευθεί στην καρδιά εξαιτίας της παρατεταμένης επαφής με την υλική φύση, μπορεί να καθαριστεί αμέσως. Ο Κύριος Τσετάνια υπέδειξε επίσης ότι ακούγοντας απλώς το υπερβατικό όνομα του Κυρίου Κρίσνα μπορεί κανείς να καθαρίσει την καρδιά του από κάθε υλική μόλυνση. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι για αυτοσυνειδητοποίηση, αλλά η μέθοδος της υπηρεσίας αφοσίωσης, της οποίας η σημαντικότερη

λειτουργία είναι το άκουσμα, αν υιοθετηθεί από κάποια υποκείμενη σε όρους ψυχή, θα την καθαρίσει αυτομάτως από την υλική μόλυνση και θα της επιτρέψει να συνειδητοποιήσει την αληθινή καταστατική της θέση. Ηπό όρους ζωή οφείλεται μόνο σε αυτή τη μόλυνση και αμέσως μόλις αυτή η μόλυνση καθαρίσει, τότε με φυσικό τρόπο η λανθάνουσα λειτουργία του ζωντανού όντος –η προσφορά υπηρεσίας στον Κύριο- αφυπνίζεται. Με την ανάπτυξη της αιώνιας σχέσης του με τον Υπέρτατο Κύριο, γίνεται κανείς άξιος να δημιουργήσει φιλία με τους αφοσιωμένους υπηρέτες του Κυρίου. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ συνέστησε από προσωπική του πείρα να προσπαθούν όλοι να ακούσουν για τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κυρίου. Αυτή η πραγματεία «Κρίσνα» εξυπηρετεί αυτόν τον σκοπό και ο αναγνώστης μπορεί να επωφεληθεί, προκειμένου να πετύχει τον τελικό στόχο της ανθρώπινης ζωής.

Ο Κύριος, από το αναίτιο έλεός Του, κατέρχεται στον υλικό κόσμο και φανερώνει τα έργα Του σαν ένας συνηθισμένος άνθρωπος. Δυστυχώς, τα ασεβή όντα, η άθελη κατηγορία ανθρώπων, θεωρούν τον Κρίσνα έναν συνηθισμένο άνθρωπο όπως ο εαυτός τους και γι' αυτό Τον χλευάζουν. Αυτό καταδικάζεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* από τον Ίδιο τον Κύριο όταν λέει, *αβατζαναντι μαμ μουνταχ*. Οι *μουντα*, δηλαδή οι ηλίθιοι, θεωρούν τον Κρίσνα συνηθισμένο άνθρωπο ή κάποιον ελαφρώς ισχυρότερο άνθρωπο· από τη μεγάλη τους ατυχία, δεν μπορούν να Τον δεχθούν ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Ορισμένες φορές τέτοιοι κακότυχοι άνθρωποι θεωρούν εσφαλμένα τον εαυτό τους ως ενσαρκώσεις του Κρίσνα, χωρίς να αναφέρονται στις έγκυρες γραφές.

Όταν ο Κρίσνα μεγάλωσε λίγο περισσότερο, άρχισε να γυρίζει λοξά προσπαθώντας να σηκωθεί και δεν έμενε μόνο ανάσκελα. Έπειτα ο Νάντα και η Γιασόντα γιότασαν τα πρώτα γενέθλια του Κρίσνα. Κανόνισαν για τη τελετή των γενεθλίων, η οποία τηρείται ακόμα από όλους τους οπαδούς των βεδικών αρχών. (Ηελετή των γενεθλίων του Κρίσνα γιορτάζεται στην *Ινδά* από όλους τους *Ινδωιστές*, ανεξάρτητα από διάφορες δογματικές απόψεις.) Όλοι οι βοσκοί και οι γυναίκες ήταν προσκεκλημένοι να πάρουν μέρος και έφτασαν εκεί με μεγάλο ενθουσιασμό. Μία ωραία ορχήστρα έπαιζε και οι συγκεντρωμένοι την απολάμβαναν. Όλοι οι σοφοί *μπραμανα* ήταν καλεσμένοι και έψαλαν βεδικούς ύμνους για την καλή τύχη του Κρίσνα. Κατά το ψάλσιμο των βεδικών ύμνων και ενώ έπαιζε η ορχήστρα, η μητέρα Γιασόντα έκανε μπάνιο στον Κρίσνα. Αυτή η τελετή του μπάνιου ονομάζεται *αμπισεκα* και ακόμα και σήμερα τηρείται σε όλους τους ναούς της

Βρινντάβανα ως ημέρα Τζανμάσταμι, δηλαδή η επέτειος των γενεθλίων του Κυρίου Κρίσνα.

Σε εκείνη την περίπτωση, η μητέρα Γιασόντα κανόνισε να μοιράσει μεγάλη ποσότητα δημητριακών και πρώτης τάξεως αγελάδες, στολισμένες με χρυσά κοσμήματα, ως ελεημοσύνη στους σοφούς, αξιοσέβαστους *μπραμανα*. Η Γιασόντα έκανε το μπάνιο της και ντύθηκε πολύ όμορφα και παίρνοντας τον μικρό Κρίσνα, κατάλληλα ντυμένο και λουσμένο, στην αγκαλιά της, κάθισε κάτω για να ακούσει τους βεδικούς ύμνους που έψελναν οι *μπραμανα*. Ενώ άκουγε το ψάλσιμο των βεδικών ύμνων, το παιδί έμοιαζε να το παίρνει ο ύπνος και γι' αυτό η μητέρα Γιασόντα πολύ ήσυχα Τον έβαλε στο κρεβάτι. Επειδή ήταν απασχολημένη με την υποδοχή όλων των φίλων, των συγγενών και των κατοίκων της Βρινντάβανα εκείνη την άγια περίπτωση, ξέχασε να ταΐσει το παιδί με γάλα. Ο Κρίσνα έκλαιγε πεινασμένος, αλλά η μητέρα Γιασόντα δεν μπορούσε να Τον ακούσει που έκλαιγε, λόγω των διαφόρων θορύβων. Ωστόσο το παιδί θύμωσε, επειδή πεινούσε και η μητέρα Του δεν Του έδινε προσοχή. Σήκωσε, λοιπόν, τα πόδια Του και άρχισε να κλωτσάει σαν ένα συνηθισμένο παιδί. Είχαν βάλει το βρέφος Κρίσνα κάτω από ένα χειροκίνητο κάρο και ενώ κλωτσούσε με τα πόδια Του, άγγιξε τυχαία τον τροχό του κάρου και αυτό έπεσε. Μέσα στο κάρο είχαν στοιβάξει διαφόρων ειδών μαγειρικά σκεύη, χάλκινα και μεταλλικά πιάτα και όλα έπεσαν με μεγάλο θόρυβο. Ο τροχός του κάρου έφυγε από τον άξονα και όλες οι ακτίνες του έσπασαν και σκόρπισαν εδώ κι εκεί. Η μητέρα Γιασόντα και όλες οι *γκοπι*, καθώς και ο Μαχαράζα Νάντα και οι υπόλοιποι βοσκοί, απορούσαν πώς το κάρο μπόρεσε να πέσει από μόνο του. Όλοι οι άντρες και οι γυναίκες που είχαν συγκεντρωθεί για την άγια περίπτωση, συνωστίσθηκαν μαζί και άρχισαν να κάνουν υποθέσεις πώς θα μπορούσε να είχε πέσει το κάρο. Κανείς δεν μπορούσε να εξακριβώσει τον λόγο, αλλά μερικά μικρά παιδιά που τους είχαν πει να παίζουν με τον Κρίσνα τους πληροφόρησαν ότι το κάρο έπεσε επειδή ο Κρίσνα χτυπούσε με τα πόδια Του τον τροχό. Τους διαβεβαίωσαν όλους πως είχαν δει τι είχε συμβεί με τα ίδια τους τα μάτια. Μερικοί άκουγαν όσα έλεγαν τα παιδιά, αλλά κάποιοι άλλοι έλεγαν, «πώς μπορείτε να πιστεύετε όσα λένε αυτά τα παιδιά;» Οι βοσκοί και οι γυναίκες τους δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι το παντοδύναμο Πρόσωπο της Θεότητας ήταν ξαπλωμένο εκεί ως βρέφος και ότι μπορούσε να κάνει τα πάντα. Και τα δυνατά και τα αδύνατα ήταν στη δύναμή Του. Ενώ η συζήτηση συνεχιζόταν, το βρέφος Κρίσνα άρχισε να κλαίει. Αδιαμαρτύρητα, η μητέρα Γιασόντα σήκωσε το παιδί στην αγκαλιά της και ζήτησε από τους σοφούς *μπραμανα* να

ψάλουν μόνο βεδικούς ύμνους για να εξουδετερώσουν τα κακά πνεύματα. Ταυτόχρονα, άφησε το βρέφος να θηλάσει από το στήθος της. Αν το βρέφος θηλάσει από το στήθος της μητέρας του όμορφα, βρίσκεται πέρα από κάθε κίνδυνο. Μετά από αυτό οι πιο δυνατοί βοσκοί έφτιαξαν το κάρο και όλα τα σκορπισμένα μέρη ξαναμπήκαν στη θέση τους όπως ήταν πριν. Έπειτα από όλα αυτά, οι *μπραμανα* άρχισαν να προσφέρουν αφιερώματα στη θυσιαστήρια φωτιά με γιαούρτι, βούτυρο, χορτάρι *κουσα* και νερό. Λάτρεψαν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας για την καλή τύχη του παιδιού.

«Κανείς δεν μπορούσε να εξακριβώσει τον λόγο που το κάρο έπεσε».

Όλοι οι *μπραμανα* που ήταν παρόντες ήταν άξιοι, επειδή δεν ήταν φθονεροί· δεν ήταν ποτέ ανειλικρινείς, δεν ήταν ποτέ περήφανοι, δεν ήταν ποτέ βίαιοι και δεν επεδίωκαν ποτέ ψεύτικο γόητρο. Ήταν όλοι τους γνήσιοι *μπραμανα* και δεν υπήρχε λόγος να υποθέσει κανείς ότι οι ευλογίες τους θα ήταν ανώφελες. Με σταθερή πίστη στους άξιους *μπραμανα*, ο Μαχαράζα Νάντα πήρε το παιδί στην αγκαλιά του και το έλουσε με νερό αναμεμειγμένο με διάφορα αρωματικά βότανα, ενώ οι *μπραμανα* έψελναν ύμνους από τις Βέδες *Ριγκ*, *Γιατζους* και *Σαμα*.

Λέγεται πως αν δεν είναι κανείς άξιος *μπραμανα*, δεν θα πρέπει να διαβάζει τα βεδικά *μαντρα*. Εδώ βρίσκεται η απόδειξη ότι εκείνοι οι *μπραμανα* είχαν

όλα τα γνωρίσματα των *μπραμανα*. Και ο Μαχαράζα Νάνντα τους εμπιστευόταν πλήρως. Γι' αυτό τους επετράπη να τελέσουν τις ιεροτελεστίες ψάλλοντας τα βεδικά *μαντρα*. Υπάρχουν πολλών ειδών θυσίες που συνιστώνται για διάφορους σκοπούς, αλλά τα *μαντρα* πρέπει να ψάλλονται από άξιους *μπραμανα*. Και επειδή σε αυτή την εποχή του Κάλι τέτοιοι άξιοι *μπραμανα* δεν είναι διαθέσιμοι, απαγορεύονται όλες οι βεδικές ιεροτελεστίες. Γι' αυτό ο Σρι Τσετάνια Μαχαπρανμπού έχει συστήσει μόνο ένα είδος θυσίας, τη *σανκιρτανα-γιαγκια*, δηλαδή το ψάλσιμο του *μαχαμαντρα* Χάρε Κρίσνα, Χάρε Κρίσνα, Κρίσνα Κρίσνα, Χάρε Χάρε, Χάρε Ράμα, Χάρε Ράμα, Ράμα Ράμα, Χάρε Χάρε.

Καθώς οι *μπραμανα* έψελναν τους βεδικούς ύμνους και έκαναν τις ιεροτελεστίες για δεύτερη φορά, ο Μαχαράζα Νάνντα τους έδωσε ξανά τεράστιες ποσότητες δημητριακών και πολλές αγελάδες. Όλες αυτές οι αγελάδες ήταν καλυμμένες με όμορφα χρυσοκέντητα ρούχα και τα κέρατά τους ήταν στολισμένα με χρυσούς κρίκους· οι οπλές τους ήταν επάργυρες και φορούσαν γιρλάντες με λουλούδια. Έδωσε τόσο πολλές αγελάδες για το καλό του υπέροχου παιδιού του και σε αντάλλαγμα οι *μπραμανα* χάρισαν τις πιο εγκάρδιες ευλογίες τους. Οι ευλογίες που δίνουν οι άξιοι *μπραμανα* δεν πρέπει ποτέ να προκαλούν αμηχανία.

Μια μέρα, λίγο μετά από αυτή την τελετή, όταν η μητέρα Γιασόντα χτυπούσε ελαφρά το μωρό στην αγκαλιά της, το μωρό βάρυνε πολύ και επειδή δεν μπορούσε να Το κρατήσει, Το έβαλε απρόθυμα στο έδαφος. Μετά από λίγο, απορροφήθηκε σε δουλειές του σπιτιού. Τότε, ένας από τους υπηρέτες του Κάμσα, γνωστός ως Τρινάβαρτα, ακολουθώντας τις οδηγίες του Κάμσα, εμφανίσθηκε εκεί με τη μορφή ανεμοστρόβιλου. Έβαλε το παιδί στου ώμους του και σήκωσε μεγάλη θύελλα από σκόνη σε όλη τη Βρινντάβανα. Μέσα σε λίγες στιγμές τα μάτια όλων σκεπάστηκαν από σκόνη και σε όλη την περιοχή της Βρινντάβανα έγινε πυκνό σκοτάδι, έτσι ώστε κανένας δεν μπορούσε να δει τίποτε. Κατά τη διάρκεια αυτής της μεγάλης συμφοράς, η μητέρα Γιασόντα δεν μπορούσε να δει το μωρό της, που το είχε πάρει ο ανεμοστρόβιλος και άρχισε να κλαίει αξιολύπητα. Έπεσε κάτω στο έδαφος σαν αγελάδα που έχει χάσει το μοσχαράκι της. Όταν η μητέρα Γιασόντα έκλαιγε τόσο αξιολύπητα, όλες οι γυναίκες των βοσκών ήλθαν αμέσως και άρχισαν να ψάχνουν το μωρό, αλλά απογοητεύθηκαν επειδή δεν μπορούσαν να Το βρουν. Ο δαίμονας Τρινάβαρτα που είχε πάρει τον Κρίσνα στον ώμο του, πήγε ψηλά στον ουρανό, αλλά το μωρό απέκτησε τόσο βάρος, ώστε ξαφνικά ο δαίμονας δεν μπορούσε να προχωρήσει άλλο και υποχρεώθηκε να

σταματήσει τον ανεμοστρόβιλο. Το μωρό Κρίσνα έγινε τόσο βαρύ, που έκανε τον δαίμονα να αρχίσει να πέφτει. Ο Κύριος άρπαξε τον λαιμό του και ο Τρινάβαρτα αισθανόταν ότι το μωρό ήταν βαρύ σαν βουνό. Προσπάθησε να απαλλαγεί από το σφίξιμό Του, αλλά αυτό ήταν μάταιο. Τα μάτια του βγήκαν από τις κόγχες τους και κλαίγοντας γοερά, έπεσε στο έδαφος της Βρινντάβανα και πέθανε. Ο δαίμονας έπεσε ακριβώς όπως ο Τριπουράσουρα, που τρυπήθηκε από το βέλος του Κυρίου Σίβα. Χτύπησε στα βράχια και τα μέλη του έγιναν κομμάτια. Το σώμα του ήταν ορατό σε όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα.

Ο Κύριος άρπαξε τον λαιμό του και ο Τρινάβαρτα αισθανόταν ότι το μωρό ήταν βαρύ σαν βουνό.

Όταν οι γκοπι είδαν τον δαίμονα σκοτωμένο και το παιδί Κρίσνα να παίζει χαρούμενο πάνω στο σώμα του, σήκωσαν αμέσως τον Κρίσνα πολύ στοργικά. Οι βοσκοί και οι γυναίκες τους ήταν πολύ χαρούμενοι που είχαν ξανά το αγαπημένο τους παιδί, τον Κρίσνα. Άρχισαν τότε να συζητούν για το πόσο θαυμάσιο ήταν που ο δαίμονας πήρε μακριά το παιδί για να το καταβροχθίσει, αλλά δεν τα κατάφερε· αντίθετα, έπεσε νεκρός ο ίδιος. Μερικοί υποστήριζαν την εξής άποψη: «Αυτό είναι σωστό, επειδή όσοι είναι αμαρτωλοί πεθαίνουν

από τις αμαρτίες τους, ενώ ο Κρίσνα είναι ευσεβής· γι' αυτό σώθηκε από όλων των ειδών τις τρομακτικές καταστάσεις. Και εμείς επίσης, πρέπει να έχουμε κάνει μεγάλες θυσίες στις προηγούμενες ζωές μας, λατρεύοντας το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, δίνοντας μεγάλο πλούτο σε ελεημοσύνη και κάνοντας φιλανθρωπίες για το γενικό καλό. Εξαιτίας αυτών των ευσεβών πράξεων, το παιδί έχει σωθεί από κάθε κίνδυνο».

Οι γκοπι που ήταν εκεί έλεγαν μεταξύ τους: «Τι είδους ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης πρέπει να έχουμε κάνει στις προηγούμενες ζωές μας! Θα πρέπει να έχουμε λατρέψει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, να έχουμε προσφέρει διαφόρων ειδών θυσίες, να έχουμε δώσει ελεημοσύνες και να έχουμε κάνει πολλά για το γενικό καλό, όπως το φύτευμα δέντρων και το σκάψιμο πηγαδιών. Ως αποτέλεσμα αυτών των ευσεβών πράξεων, έχουμε το παιδί μας πίσω, παρόλο που θα μπορούσε να είναι νεκρό. Τώρα έχει επιστρέψει για να αναζωογονήσει τους συγγενείς Του». Αφού είδε όλα εκείνα τα θαυμαστά περιστατικά, ο Μαχαράζα Νάντα άρχισε να σκέφτεται τα λόγια του Βασουντέβα ξανά και ξανά.

Μέσα στο στόμα του Κρίσνα είδε όλο τον ουρανό μαζί με τα φωτεινά σώματα, τα άστρα σε όλες τις κατευθύνσεις.

Μετά από εκείνο το περιστατικό, όταν η Γιασόντα κάποτε θήλαζε το παιδί της και το χτυπούσε ελαφρά με μεγάλη στοργή, μια μεγάλη ποσότητα γάλα άρχισε να κυλά από το στήθος της και όταν άνοιξε το στόμα του παιδιού με τα δάχτυλά της, είδε ξαφνικά τη συμπαντική εκδήλωση μέσα στο στόμα Του. Μέσα στο στόμα του Κρίσνα είδε όλο τον ουρανό μαζί με τα φωτεινά σώματα, τα άστρα σε όλες τις κατευθύνσεις, τον ήλιο, τη σελήνη, τη φωτιά, τον αέρα, τις θάλασσες, τα νησιά, τα βουνά, τους ποταμούς, τα δάση και όλα τα άλλα κινητά και ακίνητα όντα. Όταν η Γιασόντα είδε όλα αυτά, η καρδιά της άρχισε να χτυπά και ψιθύρισε στον εαυτό της, «Πόσο υπέροχο είναι αυτό!» Δεν μπορούσε να εκφράσει τίποτε, αλλά έκλεισε τα μάτια της. Ήταν απορροφημένη σε υπέροχες σκέψεις. Το γεγονός ότι ο Κρίσνα έδειξε τη συμπαντική μορφή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, ακόμα και όταν ήταν ξαπλωμένος στην αγκαλιά της μητέρας Του, αποδεικνύει ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι πάντα Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είτε εκδηλώνεται ως παιδί στην αγκαλιά της μητέρας Του είτε εκδηλώνεται ως ηνίοχος στο πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα. Η επινόηση των ιμπερσοναλιστών ότι μπορεί κανείς να γίνει Θεός με διαλογισμό ή με κάποιες τεχνητές δραστηριότητες, αποδεικνύεται εδώ ψευδής. Ο Θεός είναι πάντα Θεός σε οποιαδήποτε κατάσταση ή θέση και τα ζωντανά όντα είναι πάντα κομμάτια του Υπερτάτου Κυρίου. Δεν μπορούν ποτέ να γίνουν ίσα με την ασύλληπτη υπερφυσική δύναμη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

✠ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Έβδομο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η σωτηρία του Τρινάβαρτα». ✠

8. Η θέα της συμπαντικής μορφής

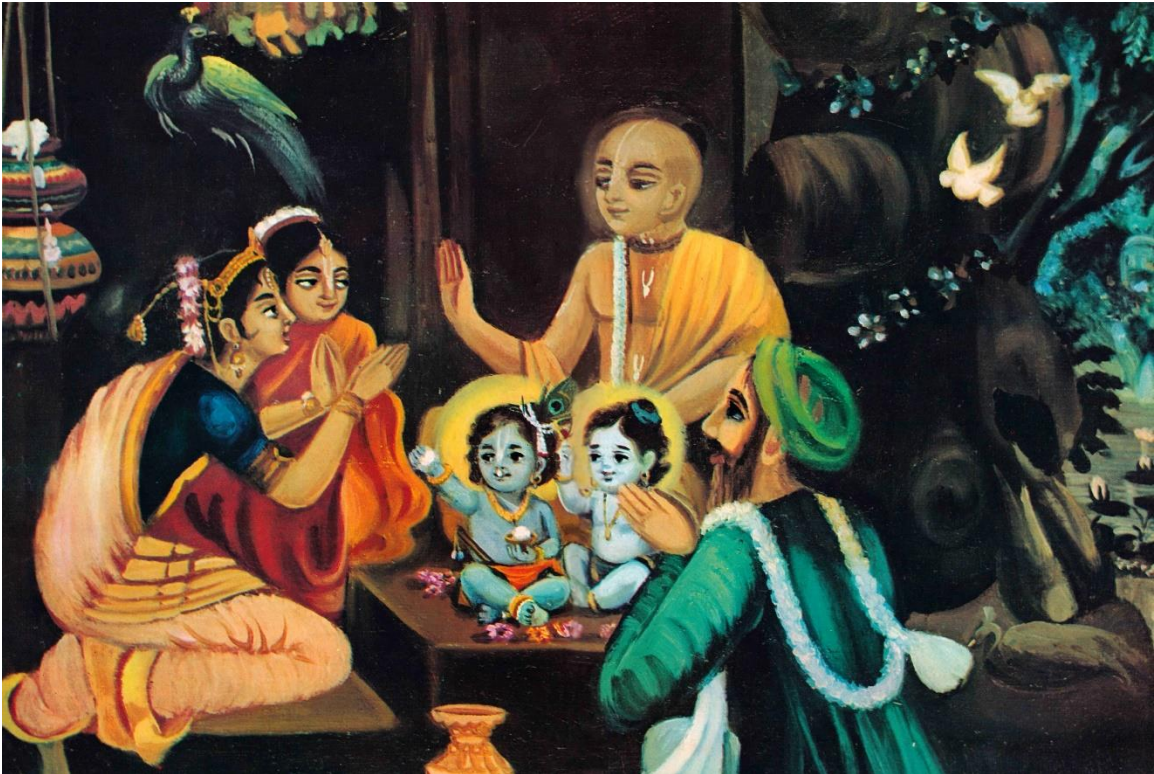
Μετά από εκείνο το περιστατικό, ο Βασουντέβα ζήτησε από τον ιερέα της οικογένειας, τον Γκαργκαμούνι, να επισκεφθεί την κατοικία του Μαχαράζα Νάνντα για να υπολογίσει αστρολογικά τη μελλοντική ζωή του Κρίσνα. Ο Γκαργκαμούνι ήταν ένας μεγάλος σοφός και άγιος, ο οποίος υποβλήθηκε σε πολλές ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης και είχε διοριστεί ιερέας της δυναστείας των Γιαντού. Όταν ο Γκαργκαμούνι έφτασε στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα, ο Μαχαράζα Νάνντα χάρηκε πολύ που τον είδε και σηκώθηκε αμέσως όρθιος με τα χέρια σε στάση προσευχής, προσφέροντας με σεβασμό την υποταγή του. Υποδέχθηκε τον Γκαργκαμούνι με τα αισθήματα κάποιου που λατρεύει τον Θεό, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Του πρόσφερε ένα ωραίο κάθισμα και όταν κάθισαν, ο Μαχαράζα Νάνντα του φέρθηκε πολύ εγκάρδια. Απευθυνόμενος σε αυτόν πολύ ευγενικά, είπε: «Αγαπητέ μου *μπραμανα*, η εμφάνισή σου στο σπίτι ενός οικογενειάρχη προσφέρει μόνο φώτιση. Είμαστε συνεχώς απασχολημένοι με οικογενειακά καθήκοντα και λησμονούμε το πραγματικό μας καθήκον, το καθήκον της αυτοσυνειδητοποίησης. Ο ερχομός σου στο σπίτι μας είναι για να μας δώσει λίγη φώτιση σχετικά με την πνευματική ζωή. Δεν έχεις άλλο λόγο να επισκέφτεσαι οικογενειάρχες». Στην πραγματικότητα, ένα άγιο πρόσωπο ή ένας *μπραμανα* δεν έχει δουλειά να επισκέφεται οικογενειάρχες, οι οποίοι είναι συνεχώς απασχολημένοι με χρήματα. Αν κάποιος ρωτήσει, «Γιατί δεν πηγαίνουν οι οικογενειάρχες σε ένα άγιο πρόσωπο ή σε έναν *μπραμανα* για φώτιση;», η απάντηση είναι ότι οι οικογενειάρχες είναι πολύ μικρόψυχοι. Συνήθως οι οικογενειάρχες νομίζουν ότι οι οικογενειακές υποθέσεις είναι το πρωταρχικό τους καθήκον και ότι η αυτοσυνειδητοποίηση ή η φώτιση σε πνευματική γνώση είναι δευτερεύον. Από ευσπλαχνία και μόνο, τα άγια

πρόσωπα και οι *μπραμανα* πηγαίνουν στα σπίτια των οικογενειάρχων. Ο Νάνντα προσφώνησε τον Γκαργκαμούνι ως μία από τις μεγάλες αυθεντίες της αστρολογικής επιστήμης. Οι προβλέψεις της αστρολογικής επιστήμης, όπως οι εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης, είναι θαυμαστοί υπολογισμοί και με αυτή τη συγκεκριμένη επιστήμη, μπορεί κάποιος να καταλάβει το μέλλον πολύ καθαρά. Ο Γκαργκαμούνι ήταν επιδέξιος σε αυτή τη γνώση. Με αυτή τη γνώση μπορεί κάποιος να καταλάβει ποιες ήταν οι περασμένες πράξεις του και με τα αποτελέσματα αυτών των πράξεων να απολαύσει ή να υποφέρει σε αυτή τη ζωή.

Ο Μαχαράζα Νάνντα προσφώνησε επίσης τον Γκαργκαμούνι «άριστο των *μπραμανα*». *Μπραμανα* είναι κάποιος που είναι ειδικός στη γνώση του Υπερτάτου. Χωρίς γνώση του Υπέρτατου Απόλυτου, δεν μπορεί κάποιος να αναγνωρίζεται ως *μπραμανα*. Η ακριβής λέξη που χρησιμοποιείται σχετικά με αυτό είναι η λέξη *μπραμαβινταμ*, που σημαίνει εκείνους που γνωρίζουν τον Υπέρτατο πολύ καλά. Ένας έμπειρος *μπραμανα* είναι σε θέση να προσφέρει αναμορφωτικές δυνατότητες στις υποδεέστερες κάστες, και συγκεκριμένα, στους *κσατρια* και τους *βαϊσια*. Οι *σουντρα* δεν υποβάλλονται σε αναμορφωτικές τελετές. Ο *μπραμανα* θεωρείται πνευματικός δάσκαλος ή ιερέας των *κσατρια* και των *βαϊσια*. Ο Μαχαράζα Νάνντα συνέβαινε να είναι *βαϊσια* και δέχθηκε τον Γκαργκαμούνι ως πρώτης τάξεως *μπραμανα*. Γι' αυτό του πρόσφερε τους δύο θετούς γιους του, τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, για εξαγνισμό. Συμφώνησε ότι όχι μόνο αυτά τα δύο αγόρια, αλλά όλα τα ανθρώπινα όντα μετά τη γέννησή τους θα πρέπει να δέχονται έναν άξιο *μπραμανα* ως πνευματικό δάσκαλο.

Σχετικά με το αίτημα του Μαχαράζα Νάνντα, ο Γκαργκαμούνι απάντησε, «Ο Βασουντέβα με έστειλε για να φροντίσω τις αναμορφωτικές τελετές αυτών των παιδιών και ιδιαίτερα του Κρίσνα. Είμαι ο οικογενειακός τους ιερέας και παρεμπιπτόντως, μου φαίνεται πως ο Κρίσνα είναι γιος της Ντεβάκι». Με αυτόν τον αστρολογικό υπολογισμό, ο Γκαργκαμούνι μπόρεσε να καταλάβει ότι ο Κρίσνα ήταν γιος της Ντεβάκι και ότι η φροντίδα Του είχε ανατεθεί στον Μαχαράζα Νάνντα, πράγμα το οποίο ο Νάνντα δεν γνώριζε. Εμμέσως είπε ότι ο Κρίσνα, αλλά και ο Μπαλαράμα, ήταν και οι δύο γιοι του Βασουντέβα. Ο Μπαλαράμα ήταν γνωστός ως γιος του Βασουντέβα, επειδή η μητέρα Του η Ροχίνι ήταν εκεί, αλλά ο Μαχαράζα Νάνντα δεν γνώριζε για τον Κρίσνα. Ο Γκαργκαμούνι αποκάλυψε εμμέσως το γεγονός ότι ο Κρίσνα ήταν γιος της Ντεβάκι. Ο Γκαργκαμούνι προειδοποίησε επίσης τον Μαχαράζα Νάνντα ότι αν τελούσε την αναμορφωτική τελετή, τότε ο Κάμσα,

που ήταν πολύ αμαρτωλός, θα καταλάβαινε ότι ο Κρίσνα ήταν γιος της Ντεβάκι και του Βασουντέβα. Σύμφωνα με τους αστρολογικούς υπολογισμούς, η Ντεβάκι δεν θα μπορούσε να έχει θηλυκό παιδί, μολονότι όλοι πίστευαν ότι το όγδοο παιδί της Ντεβάκι ήταν θηλυκό. Με αυτόν τον τρόπο, ο Γκαργκαμούνι υπαινίχθηκε στον Μαχαράζα Νάνντα ότι το θηλυκό παιδί είχε γεννηθεί από τη Γιασόντα και ότι ο Κρίσνα είχε γεννηθεί από την Ντεβάκι και ότι τους είχαν ανταλλάξει. Το θηλυκό παιδί, η Ντούργκα, πληροφόρησε και εκείνη τον Κάμσα ότι το παιδί που θα τον σκότωνε είχε ήδη γεννηθεί κάπου αλλού. Ο Γκαργκαμούνι είπε, «Αν δώσω στο παιδί σου ένα όνομα και αν εκπληρώσει την προφητεία του θηλυκού παιδιού στον Κάμσα, τότε μπορεί ο αμαρτωλός δαίμονας να έλθει και να σκοτώσει αυτό το παιδί μετά την τελετή της βάφτισης. Αλλά δεν θέλω να είμαι υπεύθυνος για όλες αυτές τις μελλοντικές συμφορές».

«Ο Γκαργκαμούνι έκανε την τελετή της βάφτισης όσο το δυνατό πιο κρυφά στο αγελαδοτροφείο του Μαχαράζα Νάνντα».

Όταν άκουσε αυτά τα λόγια του Γκαργκαμούνι, ο Μαχαράζα Νάνντα είπε, «Αν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος, τότε είναι καλύτερα να μη σχεδιάσουμε μία λαμπρή τελετή βάφτισης. Θα είναι καλύτερα να ψάλεις απλώς τους βεδικούς

ύμνους και να τελέσεις την αναμορφωτική διαδικασία. Ανήκουμε στην κάστα των διπλογεννημένων και επωφελούμαι της παρουσίας σου. Σε παρακαλώ, λοιπόν, κάνε την τελετή της βάφτισης χωρίς εξωτερική λαμπρότητα». Ο Μαχαράζα Νάνντα ήθελε να κρατήσει την τελετή της βάφτισης μυστική, αλλά ήθελε συγχρόνως να επωφεληθεί της παρουσίας του Γκαργκαμούνι, ώστε να κάνει εκείνος την τελετή.

Όταν του ζητήθηκε με τέτοιο ενθουσιασμό από τον Μαχαράζα Νάνντα, ο Γκαργκαμούνι έκανε την τελετή της βάφτισης όσο το δυνατό πιο κρυφά στο αγελαδοτροφείο του Μαχαράζα Νάνντα. Πληροφόρησε τον Μαχαράζα Νάνντα ότι ο Μπαλαράμα, ο γιος της Ροχίνι, θα ήταν πολύ ευχάριστος στα μέλη της οικογένειας και στους συγγενείς και γι' αυτό τον ονόμασε Ράμα. Στο μέλλον θα ήταν εξαιρετικά δυνατός και γι' αυτό Τον ονόμασε Μπαλαράμα. Ο Γκαργκαμούνι είπε ακόμα, «Επειδή η οικογένειά σου και η οικογένεια των Γιαντού είναι συνδεδεμένες τόσο στενά και τόσο αγαπημένες, το όνομά Του θα είναι επίσης Σανκάρσανα». Αυτό σημαίνει ότι ο Γκαργκαμούνι έδωσε τρία ονόματα στον γιο της Ροχίνι – Μπαλαράμα, Σανκάρσανα και Μπαλαντέβα. Αλλά με μεγάλη προσοχή, απέκρυψε το γεγονός ότι ο Μπαλαράμα εμφανίστηκε κι Εκείνος στην κοιλιά της Ντεβάκι και στη συνέχεια μεταφέρθηκε στη μήτρα της Ροχίνι. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι αληθινοί αδελφοί, όντας αρχικά γιοι της Ντεβάκι.

Έπειτα ο Γκαργκαμούνι πληροφόρησε τον Μαχαράζα Νάνντα, λέγοντας, «Όσον αφορά στο άλλο παιδί, αυτό το παιδί έχει πάρει διαφορετικές επιδερμίδες σε διαφορετικές *γιουγκα* (συμπαντικές χιλιετίες). Πρώτα πήρε λευκό χρώμα, μετά κόκκινο, μετά κίτρινο και τώρα έχει πάρει μαύρο χρώμα. Εκτός αυτού, ήταν προηγουμένως γιος του Βασουντέβα· γι' αυτό το όνομά Του πρέπει να είναι Βāsουντέβα και Κρίσνα. Μερικοί άνθρωποι θα Τον λένε Κρίσνα και μερικοί Βāsουντέβα. Αλλά πρέπει να γνωρίζεις κάτι: αυτός ο γιος έχει και πάμπολλα άλλα ονόματα εξαιτίας των διαφόρων διασκεδάσεών Του».

Ο Γκαργκαμούνι έδωσε στο Νάνντα Μαχαράζα και άλλη μία ένδειξη ότι ο γιος του θα ονομαζόταν επίσης Γκιριντάρι, εξαιτίας των ασυνήθιστων διασκεδάσεων, των σχετικών με το ύψωμα Γκοβαρντάνα. Εφόσον μπορούσε να καταλαβαίνει όλα τα περασμένα και τα μελλοντικά, είπε, «Γνωρίζω όλα τα σχετικά με τα έργα Του και το όνομά Του, αλλά οι άλλοι δεν γνωρίζουν. Αυτό το παιδί θα είναι πολύ ευχάριστο σε όλους τους βοσκούς και τις αγελάδες. Επειδή θα είναι πολύ αγαπητός στη Βρινντάβανα, θα είναι η αιτία

κάθε καλής τύχης για εσένα. Εξαιτίας της παρουσίας Του, θα ξεπεράσεις κάθε είδους υλικές συμφορές, παρά τα εχθρικά στοιχεία».

Ο Γκαργκαμούνι συνέχισε λέγοντας, «Αγαπητέ μου Βασιλιά της Βράτζα, στις προηγούμενες γεννήσεις Του, αυτό το παιδί πολλές φορές προστάτεψε ενάρετα πρόσωπα από τα χέρια ληστών και κλεφτών, όποτε υπήρχε πολιτική αναταραχή. Το παιδί σου είναι τόσο δυνατό, που όποιος γίνει αφοσιωμένος υπηρέτης Του, δεν θα ενοχληθεί ποτέ από εχθρούς. Ακριβώς όπως οι ημίθεοι προστατεύονται πάντα από τον Κύριο Βίσνου, έτσι και οι αφοσιωμένοι υπηρέτες του παιδιού σου θα προστατεύονται πάντα από τον Ναράγιανα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Αυτό το παιδί θα αυξηθεί σε δύναμη, ομορφιά, πλούτο –στα πάντα- στο επίπεδο του Ναράγιανα, του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Γι' αυτό θα σε συμβούλευα να Το προστατεύεις πολύ προσεκτικά, έτσι ώστε να μεγαλώσει χωρίς ενοχλήσεις».

Ο Γκαργκαμούνι είπε ακόμα στον Μαχαράζα Νάνντα ότι επειδή ήταν μεγάλος αφοσιωμένος υπηρέτης του Ναράγιανα, ο Κύριος Ναράγιανα του έδωσε έναν γιο που ήταν ίσος με Αυτόν. Συγχρόνως υπέδειξε, «Ο γιος σου θα ενοχληθεί από τόσο πολλούς δαίμονες, που πρέπει να είσαι προσεκτικός και να Τον προστατεύεις». Με αυτόν τον τρόπο ο Γκαργκαμούνι έπεισε τον Μαχαράζα Νάνντα ότι ο Ίδιος ο Ναράγιανα είχε γίνει γιος του. Αφού έδωσε αυτές τις πληροφορίες, ο Γκαργκαμούνι επέστρεψε στο σπίτι του. Ο Μαχαράζα Νάνντα άρχισε να σκέφτεται για τον εαυτό του ότι ήταν ο πιο τυχερός άνθρωπος και χάρηκε πολύ που ήταν τόσο ευλογημένος.

Λίγο μετά από αυτό το περιστατικό, ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα άρχισαν να μπουσουλάνε στα χέρια και στα γόνατά Τους. Όταν μπουσουλούσαν έτσι, έδιναν χαρά στις μητέρες τους. Τα κουδουνάκια που ήταν δεμένα στη μέση και στους αστραγάλους Τους ηχούσαν μαγευτικά και Αυτοί κινούνταν από δω κι από κει πολύ ευχάριστα. Μερικές φορές, σαν συνηθισμένα παιδιά, έμοιαζαν φοβισμένοι και πήγαιναν βιαστικά στις μητέρες Τους για να προστατευθούν. Μερικές φορές έπεφταν μέσα στον πηλό και τη λάσπη της Βρινντάβανα και πλησίαζαν τις μητέρες Τους που ήταν αλειμμένες με ζαφορά και σανδαλόξυλο. Οι μητέρες Τους είχαν αλείψει τα σώματά Τους με ζαφορά και σανδαλόξυλο, αλλά επειδή μπουσουλούσαν μέσα στη λάσπη, ήταν πασαλειμμένοι ταυτόχρονα και με λάσπη. Μόλις ερχόντουσαν μπουσουλώντας στις μητέρες Τους, η Γιασόντα και η Ροχίνι Τους έπαιρναν στην αγκαλιά τους και, καλύπτοντας το χαμηλότερο τμήμα του φορέματός τους, Τους άφηναν να θηλάσουν από το στήθος τους. Όταν τα μωρά θήλαζαν

το στήθος τους, οι μητέρες τους έβλεπαν να βγαίνουν μικρά δόντια. Έτσι η χαρά τους ήταν εντονότερη βλέποντας τα παιδιά τους να μεγαλώνουν. Μερικές φορές τα άτακτα μωρά μπουσουλούσαν μέχρι το αγελαδοστάσιο, τραβούσαν την ουρά ενός μοσχαριού και σηκώνόντουσαν όρθια. Τα μοσχαράκια, ενοχλημένα, άρχιζαν αμέσως να τρέχουν εδώ κι εκεί και έσερναν τα παιδιά στη λάσπη και τις κοπριές. Η Γιασόντα και η Ροχίνι φώναζαν όλες τις γειτόνισσες φίλες τους, τις γκοπι, να έλθουν να δουν αυτό το αστείο θέαμα. Βλέποντας αυτές τις παιδικές διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα, οι γκοπι βυθίζονταν σε υπερβολική ευδαιμονία. Μέσα στη χαρά τους γελούσαν πολύ δυνατά.

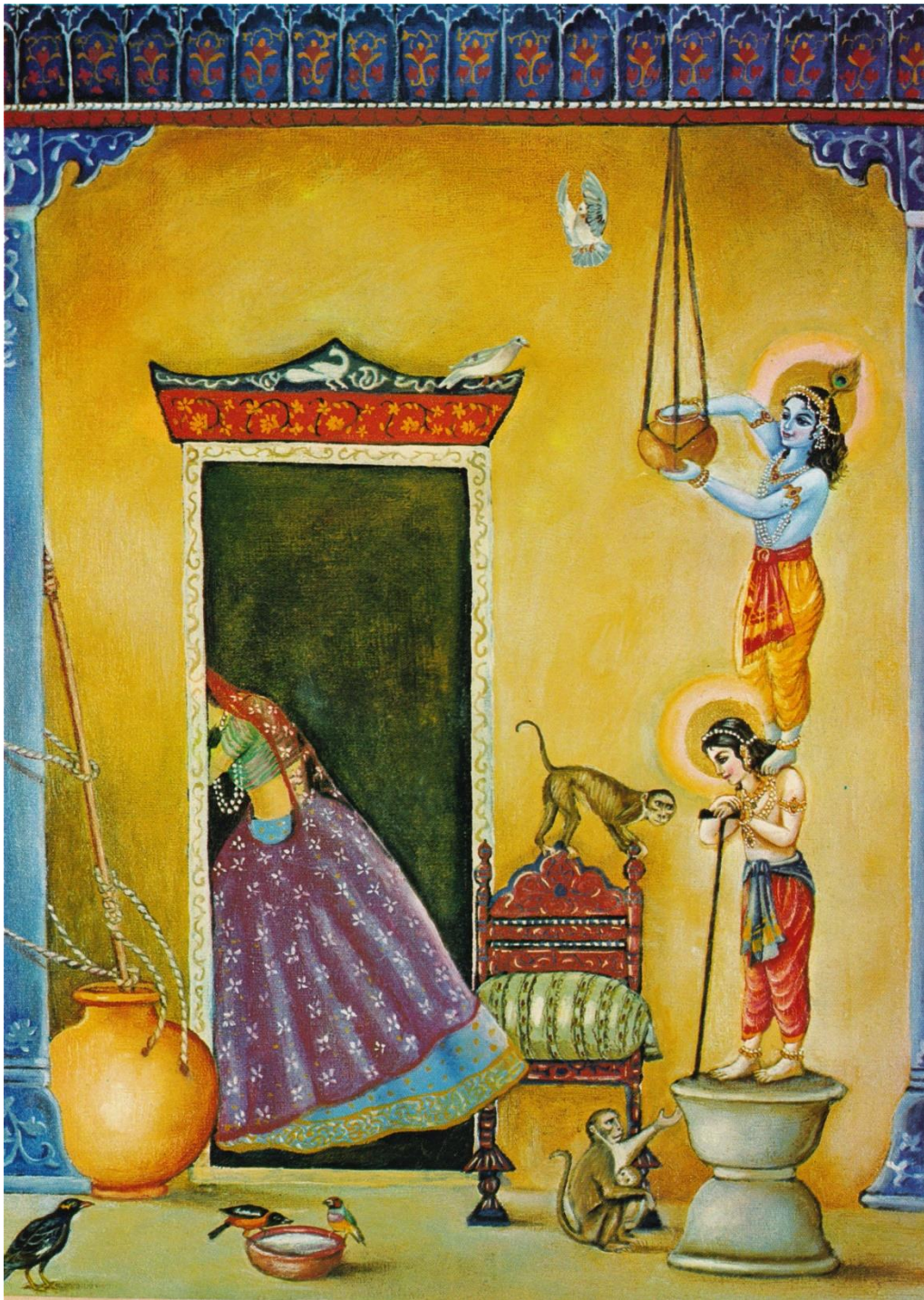

Η Γιασόντα και η Ροχίνι φώναζαν όλες τις γειτόνισσες φίλες τους, τις γκοπι, να έλθουν να δουν αυτό το αστείο θέαμα.

Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν τόσο ζωηροί, ώστε οι μητέρες τους, η Γιασόντα και η Ροχίνι, ενώ έκαναν τις δουλειές του σπιτιού, προσπαθούσαν να τους προστατέψουν από τις αγελάδες, τους ταύρους, τις μαϊμούδες, το νερό, τη φωτιά και τα πουλιά. Πάντα με την αγωνία να προστατέψουν τα παιδιά τους και να φέρουν σε πέρας τις υποχρεώσεις τους, δεν ήταν πολύ ήρεμες. Πολύ σύντομα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα άρχισαν να στέκονται

όρθιοι και να κινούν ελαφρώς τα πόδια Τους. Όταν άρχισαν να περπατάνε, άλλοι φίλοι συνομήληκοι πήγαιναν μαζί Τους και όλοι μαζί έδιναν τη μεγαλύτερη υπερβατική ευχαρίστηση στις γκοπι, και ιδιαίτερα στη μητέρα Γιασόντα και τη Ροχίνι.

Όλες οι γκοπι φίλες της Γιασόντα και της Ροχίνι απολάμβαναν τις παιδικές δραστηριότητες του Κρίсна και του Μπαλαράμα στη Βρινντάβανα. Για να απολαύσουν περισσότερο υπερβατική ευδαιμονία, μαζεύτηκαν όλες και πήγαν στη μητέρα Γιασόντα να παραπονεθούν γι' αυτά τα άτακτα παιδιά. Όταν ο Κρίсна καθόταν μπροστά στη μητέρα Γιασόντα, όλες οι ηλικιωμένες γκοπι έκαναν παράπονα εναντίον Του, ώστε ο Κρίсна να μπορεί να ακούει. Έλεγαν, «Αγαπητή Γιασόντα, γιατί δεν περιορίζεις τον άτακτο Κρίсна; Έρχεται στα σπίτια μας μαζί με τον Μπαλαράμα κάθε πρωί και κάθε βράδυ και πριν αρμέξουμε τις αγελάδες, αφήνουν ελεύθερα τα μοσχαράκια και αυτά πίνουν όλο το γάλα από τις αγελάδες. Έτσι, όταν πηγαίνουμε να αρμέξουμε τις αγελάδες, δεν βρίσκουμε γάλα και γυρνάμε σπίτι με άδεια δοχεία. Όταν μαλώνουμε τον Κρίсна και τον Μπαλαράμα γι' αυτό, χαμογελούν χαριτωμένα. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε. Ακόμα, ο Κρίсна και ο Μπαλαράμα σας ευχαριστιούνται πολύ να κλέβουν το γιαούρτι μας και το βούτυρο, όπου και αν το φυλάμε. Όταν Τους πιάνουμε να κλέβουν το γιαούρτι και το βούτυρο, λένε, «Γιατί Μας κατηγορείτε ότι κλέβουμε; Νομίζετε ότι στο σπίτι Μας έχουμε έλλειψη από γιαούρτι και βούτυρο;» Μερικές φορές κλέβουν βούτυρο, γιαούρτι και γάλα και τα μοιράζουν στις μαϊμούδες. Όταν οι μαϊμούδες φάνε καλά και δεν θέλουν άλλο, τότε τα αγόρια σου μας μαλώνουν, λέγοντας, 'Αυτό το γάλα και το βούτυρο και το γιαούρτι είναι για πέταμα' ούτε οι μαϊμούδες δεν τα θέλουν'. Και μετά σπάνε τα δοχεία και τα πετάνε εδώ κι εκεί. Αν φυλάξουμε το γιαούρτι μας και το βούτυρο και το γάλα σε ένα απομονωμένο μέρος, ο Κρίсна και ο Μπαλαράμα σας τα βρίσκουν στο σκοτάδι με την εκθαμβωτική λάμψη των κοσμημάτων και των πετραδιών που έχουν στα σώματά Τους. Αν κατά τύχη δεν μπορέσουν να βρουν το κρυμμένο βούτυρο και το γιαούρτι, πηγαίνουν στα μικρά μωρά μας και τα τσιμπούν για να κλάψουν και τότε φεύγουν. Αν φυλάξουμε το βούτυρο και το γιαούρτι ψηλά στο ταβάνι, κρεμασμένα σε μια κούνια, παρόλο που δεν την φτάνουν, καταφέρνουν να την φτάσουν, βάζοντας όλων των ειδών τα ξύλινα κιβώτια το ένα πάνω στο άλλο, πάνω στη μηχανή του αλέσματος. Και αν, παρ' όλα αυτά, δεν μπορέσουν να τα φτάσουν, τρυπούν τα δοχεία. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι καλύτερα να πάρετε όλα τα πετράδια και τα στολίδια από τα σώματα των παιδιών σας».

Όλη μέρα κανονίζουν πώς να κλέψουν το βούτυρο και το γιαούρτι μας.

Όταν η Γιασόντα τα άκουγε αυτά, έλεγε, «Εντάξει, θα πάρω απο τον Κρίσνα όλα τα πετράδια, έτσι ώστε να μην μπορεί να δει το βούτυρο κρυμμένο στο σκοτάδι». Τότε οι γκοπι έλεγαν, «Όχι, όχι, μην το κάνεις αυτό. Τι θα

καταφέρεις αν πάρεις τα πετράδια; Δεν ξέρουμε τι είδους παιδιά είναι αυτά, αλλά και χωρίς τα πετράδια που φοράνε εκπέμπουν μία λάμψη, έτσι που και στο σκοτάδι μπορούν και βλέπουν τα πάντα». Τότε η μητέρα Γιασόντα τις πληροφορούσε, λέγοντας, «Εντάξει, φυλάξτε το βούτυρο και το γιαούρτι προσεκτικά, ώστε να μην μπορούν να τα φτάσουν». Απαντώντας σε αυτό, οι γκοπι έλεγαν, «Ναι, αυτό κάνουμε, αλλά επειδή μερικές φορές είμαστε απασχολημένες με τις δουλειές του σπιτιού, αυτά τα άτακτα αγόρια μπαίνουν στο σπίτι μας και κάνουν ζημιές. Μερικές φορές, επειδή δεν μπορούν να κλέψουν το βούτυρο και το γιαούρτι μας, από τον θυμό Τους κατουράνε στο καθαρό πάτωμα και μερικές φορές το φτύνουν κιόλας. Δες το αγόρι σου τώρα – ακούει τα παράπονα μας. Όλη μέρα κανονίζουν πώς να κλέψουν το βούτυρο και το γιαούρτι μας και τώρα κάθονται σαν καλά παιδιά και δεν λένε τίποτε. Δες το πρόσωπό Του». Όταν η μητέρα Γιασόντα σκέφτηκε να μαλώσει το αγόρι της αφού άκουσε όλα τα παράπονα, είδε το αξιολύπητο πρόσωπό Του και χαμογελώντας, δεν Τον μάλωσε.

Μία άλλη μέρα, όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έπαιζαν με τους φίλους Τους, όλα τα αγόρια μαζί με τον Μπαλαράμα πήγαν στη μητέρα Γιασόντα και της είπαν ότι ο Κρίσνα είχε φάει πηλό. Μόλις η Γιασόντα το άκουσε αυτό, έπιασε το χέρι του Κρίσνα και είπε, «Αγαπημένε μου Κρίσνα, γιατί έφαγες χώμα; Κοίτα, όλοι οι φίλοι Σου, ακόμα και ο Μπαλαράμα, παραπονούνται για Σένα». Επειδή φοβήθηκε τη μητέρα Του, ο Κρίσνα απάντησε, «Αγαπημένη Μου μητέρα, όλα αυτά τα παιδιά, μαζί με τον αδελφό Μου, τον Μπαλαράμα, λένε ψέμματα εναντίον Μου. Ποτέ δεν έφαγα πηλό. Ο μεγαλύτερος αδελφός Μου, ο Μπαλαράμα, παίζοντας μαζί Μου σήμερα, θύμωσε και γι' αυτό πήγε με τα άλλα παιδιά να παραπονεθεί εναντίον Μου. Έχουν ενωθεί όλοι μαζί για να παραπονεθούν, για να θυμώσεις μαζί Μου και να Με μαλώσεις. Αν πιστεύεις ότι λένε την αλήθεια, τότε μπορείς να κοιτάξεις μέσα στο στόμα Μου να δεις αν έχω φάει πηλό ή όχι». Η μητέρα Του Τού απάντησε, «Εντάξει, αν πραγματικά δεν έχεις φάει πηλό, άνοιξε το στόμα Σου. Θα δω».

Όταν η μητέρα Του Τού έδωσε τέτοια εντολή, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, άνοιξε αμέσως το στόμα Του σαν ένα συνηθισμένο παιδί. Τότε η μητέρα Γιασόντα είδε μέσα στο στόμα Του όλο τον πλούτο της δημιουργίας. Είδε ολόκληρο το διάστημα σε όλες τις κατευθύνσεις, τα βουνά, τα νησιά, τους ωκεανούς, τις θάλασσες, τους πλανήτες, τον αέρα, τη φωτιά, τη σελήνη και τα άστρα. Μαζί με τη σελήνη και τα άστρα, είδε επίσης όλα τα στοιχεία, το νερό, τον ουρανό, την εκτεταμένη αιθέρια ύπαρξη μαζί με το συνολικό εγώ και τα προϊόντα των αισθήσεων και τον κύριο των αισθήσεων,

όλους τους ημίθεους, τα αντικείμενα των αισθήσεων όπως ο ήχος, η οσμή, κλπ., και τις τρεις ιδιότητες της υλικής φύσης. Μπορούσε επίσης να αντιληφθεί ότι μέσα στο στόμα Του ήταν όλα τα ζωντανά όντα, ο αιώνιος χρόνος, η υλική φύση, η πνευματική φύση, η δράση, η συνείδηση και οι διάφορες μορφές της όλης δημιουργίας. Η Γιασόντα μπορούσε να βρει μέσα στο στόμα του παιδιού της όλα τα απαραίτητα για την κοσμική δημιουργία. Είδε επίσης μέσα στο στόμα τον εαυτό της να παίρνει τον Κρίσνα στην αγκαλιά της και να Τον θηλάζει. Βλέποντας όλα αυτά, κυριεύθηκε από δέος και άρχισε να αναρωτιέται μήπως ονειρεύεται ή βλέπει πραγματικά κάτι εξαιρετικό. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ή ονειρεύεται ή παρακολουθεί το παιχνίδι της παραπλανητικής ενέργειας του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Σκέφτηκε ότι είχε τρελαθεί, ότι ήταν ανισόρροπη, για να βλέπει όλα αυτά τα υπέροχα πράγματα. Έστερα σκέφτηκε, «Ίσως το παιδί μου απέκτησε κοσμική μυστική δύναμη και γι' αυτό είμαι σαστισμένη από αυτό το θέαμα μέσα στο στόμα Του. Ας προσφέρω με σεβασμό την υποταγή μου στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, υπό την ενέργεια του οποίου γίνεται αντιληπτός ο σωματικός εαυτός και τα σωματικά υπάρχοντα». Έπειτα είπε, «Ας προσφέρω με σεβασμό την υποταγή μου σε Αυτόν, που υπό την επίδραση της παραπλανητικής Του ενέργειας νομίζω ότι ο Μαχαράζα Νάνντα είναι άντρας μου και ο Κρίσνα γιος μου, ότι όλη η περιουσία του Μαχαράζα Νάνντα ανήκει σ' εμένα και ότι όλοι οι βοσκοί και οι γυναίκες τους είναι υπήκοοί μου. Όλη αυτή η εσφαλμένη αντίληψη οφείλεται στην παραπλανητική ενέργεια του Υπερτάτου Κυρίου. Ας προσευχηθώ, λοιπόν, σε Αυτόν για να με προστατεύει για πάντα».

Ενώ η μητέρα Γιασόντα σκεφτόταν με αυτόν τον ανώτερο φιλοσοφικό τρόπο, ο Κύριος Κρίσνα επέκτεινε ξανά την εσωτερική Του ενέργεια, για να της δημιουργήσει σύγχυση, προκαλώντας της μητρική στοργή. Η μητέρα Γιασόντα ξέχασε κάθε φιλοσοφική σκέψη στη στιγμή και δέχθηκε τον Κρίσνα ως δικό της παιδί. Τον πήρε στην αγκαλιά της και κυριεύθηκε από μητρική αγάπη. Άρχισε έτσι να σκέφτεται, «Ο Κρίσνα δεν μπορεί να κατανοηθεί από τις μάζες μέσω της χονδροειδούς μεθόδου της γνώσης, αλλά μπορεί να Τον δεχθεί κανείς μέσω των *Ουπανισαντ* και της Βεντάντα ή του μυστικιστικού συστήματος *γιογκα* και της φιλοσοφίας Σάνκια». Έστερα άρχισε να σκέφτεται το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας ως δικό της παιδί.

Ασφαλώς η μητέρα Γιασόντα είχε κάνει πάρα πολλές ευσεβείς πράξεις, ως αποτέλεσμα των οποίων απέκτησε την Απόλυτη Αλήθεια, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ως γιο της που θήλαζε από το στήθος της. Παρόμοια,

και ο Μαχαράζα Νάνντα θα πρέπει να είχε τελέσει πολλές μεγάλες θυσίες και ευσεβείς πράξεις για να γίνει γιος του ο Κύριος Κρίσνα και να τον προσφωνεί πατέρα. Προκαλεί όμως έκπληξη ότι ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι δεν απόλαυσαν την υπερβατική ευδαιμονία των παιδικών διασκεδάσεων του Κρίσνα, παρόλο που ο Κρίσνα ήταν ο αληθινός γιος τους. Οι παιδικές διασκεδάσεις του Κρίσνα δοξάζονται ακόμα και σήμερα από πολλούς σοφούς και άγια πρόσωπα, αλλά ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι δεν μπόρεσαν να απολαύσουν αυτές τις παιδικές διασκεδάσεις οι ίδιοι. Ο λόγος γι' αυτό εξηγήθηκε από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι στον Μαχαράζα Παρίκσιτ ως εξής.

Ο αγαπημένος της Βράτζα

Όταν ο καλύτερος από τους Βάσου, ο Ντρόνα, μαζί με τη γυναίκα του την Ντάρα, διατάχθηκαν από τον Κύριο Μπράμα να αυξήσουν τους απογόνους τους, του είπαν, «Αγαπημένε πατέρα, ζητούμε την ευλογία σου». Ο Μπράμα έδωσε στον Ντρόνα και την Ντάρα την εξής ευλογία: μελλοντικά, όταν γεννηθούν ξανά μέσα στο σύμπαν, ο Υπέρτατος Κύριος Κρίσνα στο πλέον ελκυστικό Του γνώρισμα, ως παιδί, θα απορροφήσει όλη την προσοχή τους. Οι δοσοληψίες τους με τον Κρίσνα θα είναι τόσο δυνατές, ώστε ακούγοντας

απλώς τα έργα του Κρίσνα ως παιδιού μαζί τους, θα μπορεί κανείς να διασχίσει πολύ εύκολα την άγνοια της γέννησης και του θανάτου. Ο Κύριος Μπράμα συμφώνησε να τους δώσει αυτή την ευλογία και ως αποτέλεσμα, ο Ντρόνα εμφανίσθηκε ως Μαχαράζα Νάντα στη Βριντάβανα και η Ντάρα εμφανίσθηκε ως μητέρα Γιάσντα, σύζυγος του Μαχαράζα Νάντα.

Με αυτόν τον τρόπο, ο Μαχαράζα Νάντα και η σύζυγός του, η μητέρα Γιάσντα, ανέπτυξαν την ανόθευτη αφοσίωσή τους για το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, έχοντας αποκτήσει Αυτόν ως γιο τους. Και όλες οι γκοπι και οι βοσκοί που ήταν σύντροφοι του Κρίσνα, ανέπτυξαν φυσικά τα δικά τους αισθήματα αγάπης για τον Κρίσνα.

Συνεπώς, προκειμένου να επαληθεύσει την ευλογία του κυρίου Μπράμα, ο Κύριος Κρίσνα εμφανίσθηκε μαζί με την πλήρη επέκτασή Του, τον Μπαλαράμα, και παρουσίασε όλων των ειδών τις παιδικές διασκεδάσεις, για να αυξήσει την υπερβατική ευχαρίστηση όλων των κατοίκων της Βριντάβανα.

✧ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Όγδοο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η θέα της συμπαντικής μορφής». ✧

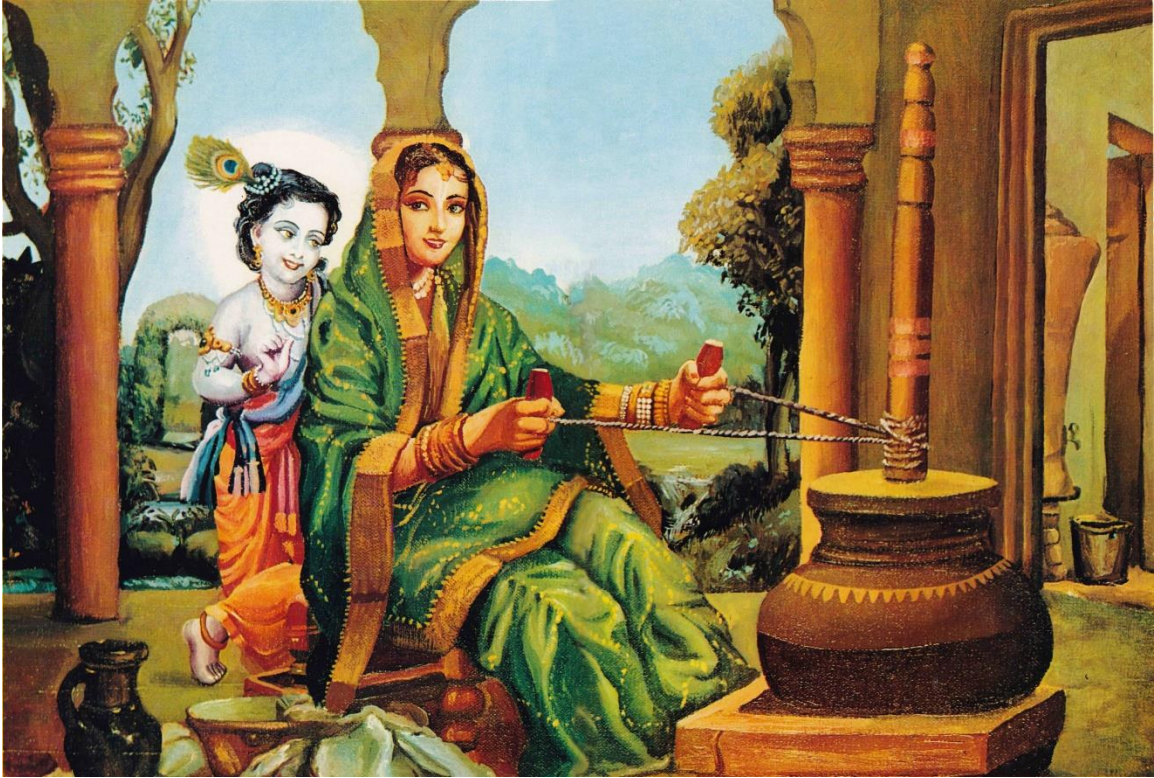
9. Η μητέρα Γιασόντα δένει τον Κρίσνα

Μια φορά κι έναν καιρό, βλέποντας ότι η υπηρέτρια ήταν απασχολημένη σε διάφορες δουλειές του σπιτιού, η μητέρα Γιασόντα ανέλαβε ή ίδια να φτιάξει βούτυρο. Και ενώ χτυπούσε το βούτυρο, τραγουδούσε τις παιδικές διασκεδάσεις του Κρίσνα και χαιρόταν να σκέφτεται τον γιο της.

Ενώ χτυπούσε το βούτυρο, η άκρη του σάρι της ήταν τυλιγμένη σφιχτά και εξαιτίας της έντονης αγάπης της για τον γιο της, από τα στήθη της, τα οποία κουνιόντουσαν καθώς εργαζόταν χτυπώντας το βούτυρο με τα δύο χέρια, έσταζε γάλα. Τα βραχιόλια της κουδούνιζαν στα χέρια της καθώς άγγιζαν το ένα το άλλο και τα δαχτυλίδια της, όπως και τα στήθη της, τραντάζονταν. Στο πρόσωπό της υπήρχαν σταγόνες ιδρώτα και η γιρλάντα από λουλούδια που είχε στο κεφάλι της σκόρπισε εδώ κι εκεί. Μπροστά σε αυτό το γραφικό θέαμα, εμφανίσθηκε ο Κύριος Κρίσνα. Πεινούσε, και από αγάπη για τη μητέρα Του, ήθελε να σταματήσει να χτυπά το βούτυρο. Της υπέδειξε ότι η πρώτη της δουλειά ήταν να Τον θηλάξει και μετά να χτυπά το βούτυρο.

Η μητέρα Γιασόντα Τον πήρε στην αγκαλιά της και έσπρωξε τις θηλές του στήθους της στο στόμα Του. Και ενώ ο Κρίσνα ρουφούσε το γάλα, αυτή χαμογελούσε, απολαμβάνοντας την ομορφιά του προσώπου του γιου της. Ξαφνικά, το γάλα που ήταν στην κουζίνα άρχισε να βράζει. Για να μην αφήσει το γάλα να χυθεί, η μητέρα Γιασόντα έβαλε αμέσως τον Κρίσνα στην άκρη και πήγε στην κουζίνα. Επειδή η μητέρα Του Τον άφησε σε αυτή την κατάσταση, ο Κρίσνα θύμωσε πάρα πολύ και τα χείλη Του, καθώς και τα μάτια Του, έγιναν κατακόκκινα από θυμό. Πίεσε τα δόντια και τα χείλη Του και παίρνοντας μια πέτρα, έσπασε αμέσως το δοχείο με το βούτυρο. Πήρε λίγο βούτυρο από το σπασμένο δοχείο και με ψεύτικα δάκρυα στα μάτια Του, κρύφτηκε και άρχισε να τρώει το βούτυρο.

Στο μεταξύ, η μητέρα Γιασόντα γύρισε στο μέρος που χτυπούσε το βούτυρο, αφού φρόντισε να μη χυθεί το γάλα που έβραζε. Είδε το σπασμένο δοχείο και επειδή δεν μπορούσε να βρει το αγόρι της, κατάλαβε ότι το σπασμένο δοχείο ήταν δική Του δουλειά. Άρχισε να χαμογελάει καθώς σκέφτηκε, «Το παιδί μου είναι πολύ έξυπνο. Αφού έσπασε το δοχείο, έφυγε

Ο Κρίσνα απαιτούσε πάντα όλη την προσοχή της Γιασόντα.

για να μην Τον τιμωρήσω». Αφού έψαξε παντού, βρήκε ένα μεγάλο ξύλινο γουδί που ήταν ανάποδα και ο γιος της καθόταν επάνω του. Έπαιρνε βούτυρο από ένα δοχείο που κουνιόταν πέρα-δώθε από το ταβάνι και το έδινε στις μαϊμούδες. Είδε ότι ο Κρίσνα κοιτούσε από δω κι από κεί φοβισμένος, αποφεύγοντας να την κοιτάξει, επειδή ήξερε ότι είχε κάνει αταξία. Όταν η Γιασόντα Τον είδε, Τον πλησίασε αθόρυβα από πίσω, αλλά ο Κρίσνα την είδε να έρχεται προς το μέρος Του κρατώντας ένα ραβδί στο χέρι και κατέβηκε αμέσως από το αναποδογυρισμένο γουδί και άρχισε να τρέχει φοβισμένος.

Η μητέρα Γιασόντα Τον κυνήγησε σε κάθε γωνιά, προσπαθώντας να πιάσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που δεν μπορούν να πλησιάσουν με διαλογισμό ούτε οι μεγάλοι *γιογκι*. Με άλλα λόγια, το Υπέρτατο Πρόσωπο

της Θεότητας, ο Κρίσνα, που δεν πιάνεται ποτέ από τους γιογκι και τους διανοούμενους, έπαιζε σαν μικρό παιδί για χάρη μιας μεγάλης αφοσιωμένης υπηρέτριας, της μητέρας Γιασόντα. Ωστόσο η μητέρα Γιασόντα δεν μπορούσε να πιάσει εύκολα το παιδί της που έτρεχε γρήγορα, επειδή η μέση της ήταν λεπτή και το σώμα της βαρύ. Προσπαθούσε όμως να Τον ακολουθήσει όσο πιο γρήγορα μπορούσε. Τα μαλλιά της είχαν χαλαρώσει και το λουλούδι στα μαλλιά της έπεσε στο έδαφος. Παρόλο που είχε κουραστεί, κατάφερε να φτάσει τον άτακτο γιο της και να Τον πιάσει. Όταν Τον έπιασε, ο Κρίσνα ήταν σχεδόν έτοιμος να κλάψει. Έτριψε τα χέρια Του στα μάτια Του, που ήταν αλειμμένα με μαύρη μάσκα. Είδε το πρόσωπο της μητέρας Του που στεκόταν μπροστά Του και τα μάτια Του ήταν ανήσυχα από τον φόβο. Η μητέρα Γιασόντα κατάλαβε ότι ο Κρίσνα φοβόταν χωρίς λόγο και για το καλό Του, ήθελε να απαλύνει τον φόβο Του.

Θέλοντας το καλό του παιδιού της όσο κανένας άλλος, η μητέρα Γιασόντα σκέφτηκε, «Αν το παιδί με φοβάται υπερβολικά, δεν ξέρω τι θα Του συμβεί». Τότε η μητέρα Γιασόντα πέταξε το ραβδί της μακριά. Για τιμωρία, σκέφτηκε να δέσει τα χέρια Του με σκοινιά. Δεν το ήξερε, αλλά στην πραγματικότητα ήταν αδύνατο να δέσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Η μητέρα Γιασόντα σκεφτόταν ότι ο Κρίσνα ήταν το μικρό παιδί της· δεν ήξερε ότι αυτό το παιδί δεν είχε όρια. Σε Αυτόν, δεν υπάρχει μέσα ή έξω, αρχή ή τέλος. Είναι απεριόριστος και εισχωρεί παντού. Στην πραγματικότητα, Αυτός είναι η κοσμική εκδήλωση. Παρ' όλα αυτά, η μητέρα Γιασόντα σκεφτόταν ότι ο Κρίσνα ήταν παιδί της. Παρόλο που Αυτός βρίσκεται πέρα από το πεδίο των αισθήσεων, προσπάθησε να Τον δέσει πάνω στο ξύλινο γουδί. Αλλά όσο προσπαθούσε να Τον δέσει, διαπίστωσε ότι το σκοινί ήταν πέντε εκατοστά πιο κοντό. Μάζεψε περισσότερα σκοινιά από το σπίτι και τα πρόσθεσε, αλλά τελικά είδε ότι το σκοινί ήταν το ίδιο κοντό. Με αυτόν τον τρόπο, έδεσε μαζί όλα τα σκοινιά του σπιτιού, αλλά όταν πρόσθεσε τον τελευταίο κόμπο, είδε ότι το σκοινί εξακολουθούσε να είναι πέντε εκατοστά πιο κοντό. Η μητέρα Γιασόντα χαμογελούσε, αλλά ήταν κατάπληκτη. Πώς γινόταν αυτό;

Προσπαθώντας να δέσει τον γιο της, κουράστηκε. Είχε ιδρώσει και η γιρλάντα στα μαλλιά της έπεσε κάτω. Τότε ο Κύριος Κρίσνα εκτίμησε τη σκληρή προσπάθεια της μητέρας Του και όντας ευσπλαχνικός με αυτήν, συμφώνησε τελικά να δεθεί με τα σκοινιά. Ο Κρίσνα, παίζοντας σαν ένα ανθρώπινο παιδί στο σπίτι της μητέρας Γιασόντα, εκτελούσε τις επιλεγμένες διασκεδάσεις Του. Βέβαια, κανένας δεν μπορεί να ελέγξει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Ο αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης εγκαταλείπεται στα

λωτοειδή πόδια του Κυρίου, ο οποίος μπορεί είτε να προστατέψει είτε να συντρίψει τον αφοσιωμένο υπηρέτη. Αλλά από τη μεριά του, ο αφοσιωμένος υπηρέτης δεν ξεχνά ποτέ τη δική του θέση της υποταγής. Παρόμοια, και ο Κύριος αισθάνεται υπερβατική ευχαρίστηση να εγκαταλείπεται στην προστασία του αφοσιωμένου υπηρέτη Του. Παράδειγμα αυτού αποτελεί η εγκατάλειψη του Κρίσνα στη μητέρα Του.

Ο Κρίσνα είναι ο υπέρτατος δωρητής κάθε είδους απελευθέρωσης στους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, αλλά την ευλογία που πρόσφερε στη μητέρα Γιασόντα δεν είχε δεχθεί ποτέ ούτε ο Κύριος Μπράμα ούτε ο Κύριος Σίβα ούτε η θεά της τύχης.

Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που είναι γνωστό ως γιος της Γιασόντα και του Μαχαράζα Νάντα, δεν γίνεται ποτέ τόσο πλήρως γνωστό στους *γιογκι* και τους διανοούμενους. Είναι όμως εύκολα προσιτός στους αφοσιωμένους υπηρέτες Του. Οι *γιογκι* και οι διανοούμενοι δεν μπορούν να Τον εκτιμήσουν ως υπέρτατη πηγή κάθε ευχαρίστησης.

Αφού έδεσε τον γιο της, η μητέρα Γιασόντα απασχολήθηκε με τις δουλειές του σπιτιού. Τότε, δεμένος στο ξύλινο γουδί, ο Κρίσνα είδε μπροστά Του ένα ζευγάρι δέντρα, γνωστά ως δέντρα *αρτζουνά*. Η μεγάλη πηγή κάθε ευχαρίστησης, ο Κύριος Σρι Κρίσνα, σκέφτηκε, «Πρώτα απ' όλα, η μητέρα Γιασόντα έφυγε χωρίς να Με ταΐσει με αρκετό γάλα και γι' αυτό έσπασα το δοχείο με το γιαούρτι και έδωσα το βούτυρο στις μαϊμούδες. Τώρα Με έχει δέσει σε ένα ξύλινο γουδί. Θα κάνω, λοιπόν, κάτι πιο άτακτο από πριν». Και έτσι σκέφτηκε να ρίξει κάτω τα δύο δέντρα *αρτζουνά*.

Υπάρχει μία ιστορία πίσω από αυτό το ζευγάρι των δέντρων *αρτζουνά*. Στην προηγούμενη ζωή τους, τα δέντρα αυτά είχαν γεννηθεί ως γιοι του Κούβερα και τα ονόματά τους ήταν Ναλακούβαρα και Μανιγκρίβα. Ευτυχώς, βρέθηκαν στο οπτικό πεδίο του Κυρίου. Στην προηγούμενη ζωή τους, ο μεγάλος σοφός Νάραντα τους είχε δώσει ευχή και κατάρα να δεχθούν τη μεγαλύτερη ευλογία, να δουν δηλαδή τον Κύριο Κρίσνα. Αυτή η ευλογία-κατάρα τους δόθηκε επειδή ξεχνούσαν λόγω μέθης. Αυτή η ιστορία θα παρουσιαστεί στο επόμενο κεφάλαιο.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον

Κρίσνα) για το Ένατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η μητέρα Γιασόντα δένει τον Κρίσνα». ♣

10. Η σωτηρία του Ναλακούβαρα και του Μανιγκρίβα

Εδώ περιγράφεται η κατάρα του Ναλακούβαρα και του Μανιγκρίβα, καθώς και η σωτηρία τους από τον Κρίσνα, κατά τη μακάρια επιθυμία του μεγάλου σοφού Νάραντα.

Οι δύο σπουδαίοι ημίθεοι Ναλακούβαρα και Μανιγκρίβα ήταν γιοι του θησαυροφύλακα των ημιθέων, του Κούβερα, ο οποίος ήταν μέγας αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου Σίβα. Με τη χάρη του Κυρίου Σίβα, τα υλικά πλούτη του Κούβερα δεν είχαν όρια. Όπως οι γιοι των πλουσίων εθίζονται συχνά στο κρασί και τις γυναίκες, έτσι είχαν εθιστεί και αυτοί οι δύο γιοι του Κούβερα. Κάποτε, αυτοί οι δύο ημίθεοι, επιθυμώντας να απολαύσουν, μπήκαν στον κήπο του Κυρίου Σίβα στην επαρχία Καϊλάσα, στην όχθη του Μανντακίνι Γάγγη. Ήπιαν πολύ και άκουγαν τα γλυκά τραγούδια πανένορφων γυναικών, που τους συνόδευαν σε εκείνον τον κήπο των αρωματικών λουλουδιών. Σε κατάσταση μέθης, μπήκαν στα νερά του Γάγγη, που ήταν γεμάτα λουλούδια λωτών, και εκεί άρχισαν να απολαμβάνουν τη συντροφιά των νεαρών κοριτσιών, ακριβώς όπως ο αρσενικός ελέφαντας απολαμβάνει τους θηλυκούς ελέφαντες μέσα στο νερό.

Ενώ απολάμβαναν έτσι μέσα στο νερό, εντελώς απρόοπτα ο Νάραντα, ο μεγάλος σοφός, έτυχε να περνά από εκεί. Κατάλαβε ότι οι ημίθεοι Ναλακούβαρα και Μανιγκρίβα ήταν πολύ μεθυσμένοι και δεν μπορούσαν καν να δουν ότι περνούσε από εκεί. Τα νεαρά κορίτσια, ωστόσο, δεν ήταν τόσο μεθυσμένα όσο οι ημίθεοι και αισθάνθηκαν αμέσως ντροπή που ήταν γυμνά μπροστά στον μεγάλο σοφό Νάραντα. Άρχισαν να ντύνονται βιαστικά. Οι δύο ημίθεοι γιοι του Κούβερα ήταν τόσο μεθυσμένοι, ώστε δεν μπορούσαν

να καταλάβουν την παρουσία του σοφού Νάραντα και γι' αυτό δεν κάλυψαν τα σώματά τους. Βλέποντας τους δύο ημίθεους τόσο εξαθλιωμένους από το μεθύσι, ο Νάραντα θέλησε το καλό τους και γι' αυτό έδειξε το αναίτιο έλεός του σε αυτούς με την κατάρτα του.

Ο μέγας σοφός Νάραντα

Επειδή ο μεγάλος σοφός ήταν ευσπλαχνικός μαζί τους, ήθελε να τελειώσει την ψεύτικη απόλαυση της μέθης και της συντροφιάς των νεαρών κοριτσιών και ήθελε να δουν τον Κύριο Κρίσνα πρόσωπο με πρόσωπο. Σκέφτηκε να τους καταραστεί ως εξής. Είπε ότι η έλξη για υλική απόλαυση οφείλεται στην

αύξηση της κατάστασης του πάθους. Στον υλικό κόσμο, όταν κάποιος είναι ευνοημένος με υλικά πλούτη, εθίζεται συνήθως σε τρία πράγματα – στη μέθη, το σεξ και τα τυχερά παιχνίδια. Άνθρωποι με υλικά πλούτη, επαρμένοι από τη συσσώρευση πλούτου, γίνονται τόσο ανελέητοι, ώστε ικανοποιούνται με τον φόνο των ζώων ανοίγοντας σφαγεία. Και νομίζουν ότι οι ίδιοι δεν πρόκειται να πεθάνουν ποτέ. Τέτοιοι ανόητοι άνθρωποι, λησμονώντας τους νόμους της φύσης, ξελογιάζονται υπερβολικά με το σώμα. Λησμονούν ότι το υλικό σώμα, μολονότι έχει δημιουργήσει εξελιγμένο πολιτισμό, έως το επίπεδο των ημιθέων, θα καεί τελικά και θα γίνει στάχτη. Και όσο κάποιος είναι ζωντανός, όποια και αν είναι η εξωτερική κατάσταση του σώματός του, εσωτερικά υπάρχουν μόνο κόπρανα, ούρα και διαφόρων ειδών σκουλήκια. Ζηλεύοντας και όντας βίαιοι με τα άλλα σώματα, οι υλιστές δεν μπορούν να κατανοήσουν τον τελικό σκοπό της ζωής και μη γνωρίζοντας αυτόν τον σκοπό της ζωής, κατρακυλούν συνήθως προς κολασμένες καταστάσεις. Στην επόμενη ζωή τους, αυτά τα ανόητα πρόσωπα διαπράττουν κάθε είδους αμαρτωλές πράξεις εξαιτίας αυτού του πρόσκαιρου σώματος και δεν είναι ικανοί ούτε καν να σκεφτούν αν αυτό το σώμα ανήκει πραγματικά σε αυτούς. Συνήθως λέγεται ότι το σώμα ανήκει σε όποιον το ταΐζει. Μπορεί, λοιπόν, κανείς να σκεφτεί αν το σώμα ανήκει σε κάποιον προσωπικά ή στον αφέντη στον οποίον προσφέρει υπηρεσία. Ο αφέντης των σκλάβων αξιώνει πλήρη δικαιώματα στα σώματα των σκλάβων, επειδή ο αφέντης ταΐζει τους σκλάβους. Μπορεί να τεθεί το ερώτημα αν το σώμα ανήκει στον πατέρα, που είναι ο σπερματοδότης του σώματος ή στη μητέρα, που αναπτύσσει το σώμα μέσα στη μήτρα της.

Οι ανόητοι διαπράττουν κάθε είδους αμαρτίες, λόγω της εσφαλμένης ταύτισης του υλικού σώματος με τον εαυτό. Αλλά θα πρέπει να είναι κανείς αρκετά έξυπνος για να καταλάβει σε ποιον ανήκει το σώμα. Ο ανόητος άνθρωπος σκοτώνει τα ζώα για να συντηρήσει το σώμα του, αλλά δεν σκέφτεται αν το σώμα του ανήκει στον ίδιο ή στον πατέρα του ή στη μητέρα του ή στον παππού του. Μερικές φορές, ένας παππούς ή ένας πατέρας δίνει την κόρη του ως ελεημοσύνη σε κάποιον, με προοπτική να πάρει πίσω το παιδί της κόρης του ως γιο του. Το σώμα μπορεί επίσης να ανήκει σε κάποιον δυνατότερο άνθρωπο, που το εξαναγκάζει να εργάζεται για εκείνον. Μερικές φορές το σώμα ενός σκλάβου πουλιέται στον αφέντη με την αποδοχή ότι ανήκει σε αυτόν. Και στο τέλος της ζωής το σώμα ανήκει στη φωτιά, επειδή το σώμα προσφέρεται στη φωτιά και γίνεται στάχτη. Ή το σώμα πετιέται στον δρόμο για να φαγωθεί από τα σκυλιά και τα όρνια.

Πριν κάνει όλων των ειδών τις αμαρτίες για να συντηρήσει το σώμα του, θα πρέπει να καταλάβει κανείς σε ποιον ανήκει το σώμα. Τελικά συμπεραίνεται ότι το σώμα είναι ένα προϊόν της υλικής φύσης και ότι στο τέλος συγχωνεύεται με την υλική φύση· συνεπώς, το συμπέρασμα θα πρέπει να είναι ότι το σώμα ανήκει στην υλική φύση. Δεν θα πρέπει να νομίζουμε εσφαλμένα ότι το σώμα ανήκει σ' εμάς. Γιατί θα πρέπει να ενδίδει στον φόνο για να διατηρήσει μία ψεύτικη κτήση; Γιατί θα πρέπει να σκοτώνει κανείς αθώα ζώα για να συντηρεί το σώμα;

Όταν είναι κάποιος ξελογιασμένος με το ψεύτικο γόητρο του πλούτου, δεν τον νοιάζουν οι ηθικές εντολές, αλλά υποκύπτει στο κρασί, τις γυναίκες και τη σφαγή των ζώων. Υπ' αυτές τις συνθήκες, ένας φτωχός άνθρωπος είναι συχνά σε καλύτερη κατάσταση, επειδή ο φτωχός σκέφτεται τον εαυτό του σε σχέση με άλλα σώματα. Ένας φτωχός δεν επιθυμεί συνήθως να τραυματίσει άλλα σώματα, επειδή καταλαβαίνει ευκολότερα ότι όταν ο ίδιος τραυματίζεται, αισθάνεται πόνο. Γι' αυτό, ο μεγάλος σοφός Νάραντα σκέφτηκε πως επειδή οι ημίθεοι Ναλακούβαρα και Μανιγκρίβα ήταν τόσο ξετρελαμένοι με το ψεύτικο γόητρο, θα έπρεπε να τοποθετηθούν σε μία κατάσταση χωρίς πλούτη.

Όποιος έχει τρυπηθεί στο σώμα του δεν επιθυμεί να τρυπηθούν και οι άλλοι· ένας καλός άνθρωπος σε ζωή φτώχειας δεν επιθυμεί να βρεθούν και οι άλλοι σε αυτή την κατάσταση. Συνήθως βλέπουμε ότι όσοι έχουν ανέβει από μια ζωή φτώχειας σε κατάσταση οικονομικής άνεσης, δημιουργούν μερικά φιλανθρωπικά ιδρύματα στο τέλος της ζωής τους, έτσι ώστε άλλοι άνθρωποι χτυπημένοι από τη φτώχεια να επωφεληθούν. Εν συντομία, ένας συμπονετικός φτωχός άνθρωπος μπορεί να αντιμετωπίσει τον πόνο των άλλων με συμπάθεια. Ο φτωχός σπάνια καυχιέται με ψεύτικη περηφάνεια και μπορεί να ελευθερωθεί από κάθε είδους πάθος. Μπορεί να ικανοποιηθεί με ό,τι δέχεται για τη συντήρησή του με τη χάρη του Κυρίου.

Το να παραμένει κανείς σε κατάσταση φτώχειας είναι ένα είδος ασκητικότητας. Επομένως, σύμφωνα με τον βεδικό πολιτισμό, οι *μπραμανα*, από συνήθεια, μένουν σε κατάσταση φτώχειας, για να σωθούν από το κάλπικο γόητρο του υλικού πλούτου. Το κάλπικο γόητρο που οφείλεται στην πρόοδο της υλικής ευημερίας είναι μεγάλο εμπόδιο για την πνευματική απελευθέρωση. Ένας φτωχός δεν μπορεί να γίνει αφύσικα παχύς τρώγοντας όλο και περισσότερο. Και επειδή δεν μπορεί να τρώει περισσότερο από όσο

χρειάζεται, οι αισθήσεις του δεν είναι πολύ ανήσυχες. Όταν οι αισθήσεις δεν είναι πολύ ανήσυχες, δεν μπορεί να είναι βίαιος.

Ένα άλλο πλεονέκτημα της φτώχειας είναι ότι ένα άγιο πρόσωπο μπορεί να μπει εύκολα στο σπίτι ενός φτωχού και έτσι ο φτωχός μπορεί να επωφεληθεί από τη συντροφιά του άγιου προσώπου. Ένας πολύ πλούσιος δεν επιτρέπει σε κανέναν να μπει στο σπίτι του· άρα το άγιο πρόσωπο δεν μπορεί να μπει. Σύμφωνα με το βεδικό σύστημα, ένα άγιο πρόσωπο παίρνει τη θέση του επαίτη, έτσι ώστε με το πρόσχημα ότι απαιτεί κάτι από τον οικογενειάρχη, μπορεί να μπει στο σπίτι του. Ο οικογενειάρχης, που συνήθως έχει λησμονήσει τα πάντα σχετικά με την πνευματική πρόοδο επειδή είναι απασχολημένος με τις οικογενειακές υποθέσεις, μπορεί να ωφεληθεί από τη συναναστροφή με ένα άγιο πρόσωπο. Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα για έναν φτωχό να απελευθερωθεί μέσω της συναναστροφής με έναν άγιο. Τι αξίζουν πρόσωπα που είναι περήφανα για τα υλικά πλούτη και το υλικό γόητρο, αν στερούνται τη συντροφιά αγίων προσώπων και αφοσιωμένων υπηρετών του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας;

Μετά από αυτά, ο μεγάλος σοφός Νάραντα σκέφτηκε πως ήταν χρέος του να τοποθετήσει αυτούς τους ημίθεους σε μια κατάσταση, όπου δεν θα μπορούσαν να είναι τεχνητά περήφανοι για τα υλικά πλούτη τους και το γόητρό τους. Ο Νάραντα ήταν ευσπλαχνικός και ήθελε να τους σώσει από την πεσμένη ζωή τους. Βρισκόντουσαν στην κατάσταση της άγνοιας και όντας, επομένως, ανίκανοι να ελέγξουν τις αισθήσεις τους, ήταν εθισμένοι στο σεξ. Ήταν χρέος ενός άγιου προσώπου όπως ο Νάραντα να τους σώσει από την απεχθή κατάστασή τους. Στη ζωή των ζώων, το ζώο δεν μπορεί να καταλάβει πως είναι γυμνό. Αλλά ο Κούβερα ήταν ο θησαυροφύλακας των ημιθέων, ένας πολύ υπεύθυνος άνθρωπος, και ο Ναλακούβα με τον Μανιγκρίβα ήταν οι δύο γιοι του. Και όμως είχαν καταντήσει τόσο ζώοδεις, που δεν μπορούσαν, λόγω της μέθης, να καταλάβουν ότι ήταν γυμνοί. Η κάλυψη των χαμηλότερων τμημάτων του σώματος είναι μία από τις αρχές του ανθρώπινου πολιτισμού και όταν ένας άντρας και μία γυναίκα ξεχνούν αυτή την αρχή, εξαθλιώνονται. Γι' αυτό ο Νάραντα σκέφτηκε πως η καλύτερη τιμωρία γι' αυτούς ήταν να τους κάνει ακίνητα ζωντανά όντα, δηλαδή δέντρα. Τα δέντρα είναι, από τους νόμους της φύσης, ακίνητα. Μολονότι τα δέντρα είναι καλυμμένα με την κατάσταση της άγνοιας, δεν μπορούν να βλάψουν. Ο μεγάλος σοφός Νάραντα σκέφτηκε ότι θα ήταν ταιριαστό, παρόλο που οι δύο αδελφοί με το έλεός του θα τιμωρούνταν να γίνουν δέντρα, να διατηρήσουν τη μνήμη τους, ώστε να μπορούν να γνωρίζουν γιατί είχαν τιμωρηθεί. Μετά

την αλλαγή του σώματος, το ζωντανό ον συνήθως ξεχνά την προηγούμενη ζωή του, αλλά σε ειδικές περιπτώσεις, με τη χάρη του Κυρίου, μπορεί κάποιος να θυμάται, όπως στην περίπτωση του Ναλακούβαρα και του Μανιγκρίβα.

Γι' αυτό ο σοφός Νάραντα συλλογίστηκε ότι οι δύο ημίθεοι θα έπρεπε να παραμείνουν επί εκατό χρόνια, σύμφωνα με τον χρόνο των ημιθέων, στη μορφή δέντρων, και μετά από αυτό, θα είχαν την τύχη να δουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, πρόσωπο με πρόσωπο, χάρη στο αναίτιο έλεός Του. Και έτσι θα προάγονταν ξανά στη ζωή των ημιθέων και των μεγάλων αφοσιωμένων υπηρετών του Κυρίου.

Μετά από αυτό, ο μεγάλος σοφός Νάραντα επέστρεψε στην κατοικία του, γνωστή ως Ναράγιανα Άσραμα, και οι δύο ημίθεοι έγιναν δέντρα, γνωστά ως δέντρα *αρτζουνα*. Οι δύο ημίθεοι ευνοήθηκαν από το αναίτιο έλεος του Νάραντα και τους δόθηκε η ευκαιρία να αναπτυχθούν στην αυλή του Νάντα και να δουν τον Κρίσνα πρόσωπο με πρόσωπο.

Παρόλο που ο Κρίσνα ήταν δεμένος από το ξύλινο γουδί, άρχισε να προχωράει προς τα δύο δέντρα για να εκπληρώσει την προφητεία του μεγάλου αφοσιωμένου υπηρέτη Του Νάραντα. Ο Κύριος Κρίσνα γνώριζε ότι ο Νάραντα ήτα μέγας αφοσιωμένος υπηρέτης Του και ότι τα δέντρα που στέκονταν μπροστά Του ήταν στην πραγματικότητα οι γιοι του Κούβερα. «Τώρα πρέπει να εκπληρώσω τα λόγια του μεγάλου αφοσιωμένου υπηρέτη Μου Νάραντα», σκέφτηκε. Τότε άρχισε να προχωρά στο πέραςμα ανάμεσα στα δύο δέντρα. Παρόλο που μπορούσε να περάσει στο πέραςμα, το μεγάλο ξύλινο γουδί κόλλησε οριζόντια ανάμεσα στα δέντρα. Επωφελούμενος από αυτό, ο Κύριος Κρίσνα άρχισε να τραβά το σκοινί που τον έδενε στο γουδί. Μόλις άρχισε να τραβά πολύ δυνατά, τα δύο δέντρα μαζί με όλα τα κλαδιά τους, έπεσαν αμέσως στο έδαφος με εκκωφαντικό θόρυβο. Από τα σπασμένα, πεσμένα δέντρα, βγήκαν δύο πρόσωπα, που λαμποκοπούσαν σαν φλογισμένη φωτιά. Όλες οι κατευθύνσεις φωτίστηκαν και ομόρφυναν με την παρουσία τους. Τα δύο εξαγνισμένα σώματα ήλθαν αμέσως μπροστά στο παιδί Κρίσνα και προσκύνησαν για να προσφέρουν τον σεβασμό τους και τις προσευχές τους με τα ακόλουθα λόγια.

«Αγαπημένε Κύριε Κρίσνα, είσαι το αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας, κύριος όλων των μυστικών δυνάμεων. Σοφοί *μπραμνα* γνωρίζουν πολύ καλά ότι αυτή η κοσμική εκδήλωση είναι επέκταση των δυνάμεών Σου, οι οποίες μερικές φορές εκδηλώνονται και μερικές φορές όχι. Είσαι ο αρχικός

προμηθευτής της ζωής, του σώματος και των αισθήσεων όλων των ζωντανών όντων. Είσαι ο αιώνιος Θεός, ο Κύριος Βίσνου, που διαπερνά τα πάντα, ο

Από τα σπασμένα, πεσμένα δέντρα, βγήκαν δύο πρόσωπα, που λαμποκοπούσαν σαν φλογισμένη φωτιά.

αρχικός κύριος των πάντων. Είσαι η αρχική πηγή της κοσμικής εκδήλωσης, η οποία ενεργεί κάτω από τα μάγια των τριών καταστάσεων της υλικής φύσης – της αγαθότητας, του πάθους και της άγνοιας. Ζεις ως Υπέρτατη Ψυχή μέσα σε όλα τα πολύμορφα ζωντανά όντα και γνωρίζεις πολύ καλά τι συμβαίνει μέσα στο σώμα τους και στον νου τους. Συνεπώς, είσαι ο υπέρτατος διευθύνων κάθε δραστηριότητα κάθε ζωντανού όντος. Αλλά παρόλο που είσαι ανάμεσα σε όλα όσα βρίσκονται κάτω από τα μάγια των υλικών καταστάσεων της φύσης, δεν επηρεάζεσαι από αυτές τις μολυσμένες ιδιότητες. Κανένας από όσους βρίσκονται κάτω από τη δικαιοδοσία των υλικών καταστάσεων δεν μπορεί να καταλάβει τις υπερβατικές Σου ιδιότητες, οι οποίες υπήρχαν πριν από τη δημιουργία· γι' αυτό αποκαλείσαι Υπέρτατο Μπραμάν, που δοξάζεται πάντα από τις προσωπικές, εσωτερικές Του δυνάμεις. Στον υλικό κόσμο μπορείς να είσαι γνωστός μόνο μέσω των διαφόρων ενσαρκώσεών Σου. Παρόλο που παίρνεις διαφόρων ειδών σώματα,

τα σώματα αυτά δεν είναι μέρος της υλικής δημιουργίας. Είναι πάντα πλήρη υπερβατικών δυνάμεων απεριόριστου πλούτου, δύναμης, ομορφιάς, φήμης, σοφίας και απάρνησης. Στην υλική ύπαρξη, υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο σώμα και τον ιδιοκτήτη του σώματος, αλλά επειδή Εσύ εμφανίζεσαι στο αρχικό πνευματικό σώμα Σου, δεν υφίσταται τέτοια διαφορά για Σένα. Όταν εμφανίζεσαι, τα ασυνήθιστα έργα Σου δείχνουν ότι είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Τέτοια ασυνήθιστα έργα δεν είναι δυνατά σε κανέναν στην υλική ύπαρξη. Είσαι εκείνο το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που τώρα εμφανίζεται για να προκαλέσει τη γέννηση και τον θάνατο, καθώς και την απελευθέρωση των ζωντανών όντων και είσαι πλήρης με όλες τις πλήρεις επεκτάσεις Σου. Μπορείς να προσφέρεις σε όλους όλων των ειδών τις ευλογίες. Ω Κύριε! Ω πηγή κάθε τύχης και κάθε καλοσύνης, Σου προσφέρουμε με σεβασμό την υποταγή μας. Εσύ είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα, η πηγή της ειρήνης και το υπέρτατο πρόσωπο στη δυναστεία του Βασιλιά Γιαντού. Ω Κύριε, ο πατέρας μας, γνωστός ως Κούβερα ο ημίθεος, είναι υπηρέτης Σου. Παρόμοια, ο μεγάλος σοφός Νάραντα είναι και αυτός υπηρέτης Σου και μόνο με τη χάρη τους μπορέσαμε να Σε δούμε προσωπικά. Προσευχόμαστε, λοιπόν, να μπορούμε πάντα να Σε υπηρετούμε με υπερβατική αγάπη, μιλώντας μόνο για τις δόξες Σου και ακούγοντας για τα υπερβατικά έργα Σου. Είθε τα χέρια μας και όλα τα άλλα μέλη μας να βρίσκονται στην υπηρεσία Σου και είθε ο νους μας να είναι πάντα προσηλωμένος στα λωτοειδή πόδια Σου και το κεφάλι μας να είναι πάντα σκυμμένο μπροστά στη συμπαντική μορφή Σου που διαπερνά τα πάντα».

Όταν οι ημίθεοι Ναλακούβερα και Μανιγκρίβα τελείωσαν τις προσευχές τους, το παιδί, ο Κύριος Κρίσνα, κύριος και αφέντης της Γκοκούλα, δεμένος από το ξύλινο γουδί με τα σκοινιά της Γιασόντα, άρχισε να χαμογελά και είπε, «Μου ήταν ήδη γνωστό ότι ο μεγάλος σοφός-αφοσιωμένος υπηρέτης Νάραντα είχε δείξει το αναίτιο έλεός του, σώζοντάς σας από την απεχθή κατάσταση της περηφάνειας, την οποία είχατε λόγω της εξαιρετικής ομορφιάς και του πλούτου στην οικογένεια των ημιθέων. Σας έσωσε από την κατρακύλα στις κατώτατες καταστάσεις της κολασμένης ζωής. Όλα αυτά τα γνώριζα. Είστε πολύ τυχεροί, επειδή δεν σας καταράστηκε απλώς, αλλά είχατε επίσης τη σπουδαία ευκαιρία να τον δείτε. Αν κάποιος μπορέσει, κατά τύχη, να δει ένα σπουδαίο άγιο πρόσωπο όπως ο Νάραντα, που είναι πάντα γαλήνιος και ευσπλαχνικός με όλους, πρόσωπο με πρόσωπο, τότε αμέσως, αυτή η υποκείμενη στους όρους της ύλης ψυχή απελευθερώνεται. Αυτό είναι

ακριβώς σαν να βρίσκεσαι μέσα στο πλήρες φως του ήλιου: δεν μπορεί να υπάρξει κανένα πρόβλημα όρασης. Τώρα, λοιπόν, οι ζωές σας, ω Ναλακούβαρα και Μανιγκρίβα, είναι επιτυχημένες, επειδή έχετε αναπτύξει εκστατική αγάπη για Μένα. Αυτή είναι η τελευταία σας γέννηση στην υλική ύπαρξη. Μπορείτε τώρα να γυρίσετε πίσω στο σπίτι του πατέρα σας, στον ουράνιο πλανήτη, και παραμένοντας σε αυτή τη διάθεση της υπηρεσίας αφοσίωσης, θα απελευθερωθείτε σε αυτή τη ζωή».

Μετά από αυτό, οι ημίθεοι βημάτισαν κυκλικά γύρω από τον Κύριο πολλές φορές και Τον προσκύνησαν ξανά και ξανά και έτσι έφυγαν. Ο Κύριος παρέμεινε δεμένος με τα σκοινιά στο ξύλινο γουδί.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η σωτηρία του Ναλακούβαρα και του Μανιγκρίβα».

•

11. Σκοτώνοντας τους δαίμονες Βατσάσουρα και Μπακάσουρα

Όταν τα δίδυμα δέντρα *αρτζουνα* έπεσαν στο έδαφος με θόρυβο που έμοιαζε με κεραυνό, όλοι οι κάτοικοι της Γκοκούλα, περιλαμβανομένου του Μαχαράζα Νάνντα, ήλθαν αμέσως σε εκείνο το σημείο. Είχαν μείνει εντελώς κατάπληκτοι βλέποντας πώς τα δύο μεγάλα δέντρα είχαν πέσει τόσο ξαφνικά. Επειδή δεν μπορούσαν να βρουν τον λόγο της πτώσης, βρισκόντουσαν σε σύγχυση. Όταν είδαν το παιδί Κρίσνα δεμένο στο ξύλινο γουδί με τα σκοινιά της Γιασόντα, άρχισαν να πιστεύουν ότι θα πρέπει να το είχε προκαλέσει κάποιος δαίμονας. Διαφορετικά, πώς ήταν δυνατό; Συγχρόνως, ήταν πολύ αναστατωμένοι, επειδή τόσο ασυνήθιστα περιστατικά συνέβαιναν συνεχώς στο παιδί Κρίσνα. Ενώ οι πιο ηλικιωμένοι βοσκοί συλλογίζονταν με αυτόν τον τρόπο, τα μικρά παιδιά που έπαιζαν εκεί πληροφόρησαν τους άντρες ότι τα δέντρα έπεσαν επειδή ο Κρίσνα τράβηξε το ξύλινο γουδί με τα σκοινιά με τα οποία ήταν δεμένος. «Ο Κρίσνα ήλθε ανάμεσα στα δέντρα», εξήγησαν, «και το ξύλινο γουδί αναποδογύρισε και σφηνώθηκε ανάμεσα στα δέντρα. Ο Κρίσνα άρχισε να τραβά τα σκοινιά και τα δέντρα έπεσαν. Όταν τα δέντρα έπεσαν, δύο πολύ εκθαμβωτικοί άντρες βγήκαν από τα δέντρα και άρχισαν να μιλούν στον Κρίσνα».

Οι περισσότεροι από τους βοσκούς δεν πίστεψαν τα λεγόμενα των παιδιών. Δεν μπορούσαν να πιστέψουν ότι τέτοια πράγματα μπορούσαν να συμβούν. Ωστόσο, ορισμένοι τα πίστεψαν και είπαν στον Μαχαράζα Νάνντα, «Το παιδί σου διαφέρει από τα άλλα παιδιά. Ίσως αυτό το έκανε». Ο Μαχαράζα Νάνντα, ακούγοντας για τις εξαιρετικές ικανότητες του γιου του, χαμογέλασε, έλυσε τον κόμπο και ελευθέρωσε τον υπέροχο γιο του. Αφού ο Κρίσνα ελευθερώθηκε από τον Μαχαράζα Νάνντα, Τον πήραν στην αγκαλιά τους οι

ηλικιωμένες γκοπι. Τον πήραν μακριά στην αυλή του σπιτιού και άρχισαν να χτυπούν παλαμάκια, εξυμνώντας τα θαυμαστά έργα Του. Ο Κρίσνα άρχισε να χειροκροτεί μαζί τους σαν ένα συνηθισμένο παιδί. Ο Υπέρτατος Κύριος Κρίσνα, ευρισκόμενος υπό τον πλήρη έλεγχο των γκοπι, άρχισε να τραγουδά και να χορεύει σαν κούκλα στα χέρια τους.

Μερικές φορές η μητέρα Γιασόντα ζητούσε από τον Κρίσνα να της φέρει μία ξύλινη σανίδα για να καθίσει. Παρόλο που η σανίδα ήταν πολύ βαριά για ένα παιδί να την μεταφέρει, ο Κρίσνα την έφερνε στη μητέρα Του. Μερικές φορές, ενώ λάτρευε τον Ναράγιανα, ο πατέρας Του Του ζητούσε να του φέρει τις ξύλινες παντόφλες του, και ο Κρίσνα με μεγάλη δυσκολία έβαζε τις παντόφλες στο κεφάλι Του και τις έφερνε στον πατέρα Του. Όταν Του ζητούσαν να σηκώσει κάτι βαρύ και δεν μπορούσε, κουνούσε απλώς τα χέρια Του. Με αυτόν τον τρόπο, καθημερινά, κάθε στιγμή, ήταν πηγή απόλαυσης για τους γονείς Του. Ο Κύριος φανέρωνε αυτές τις παιδικές δραστηριότητες στους κατοίκους της Βριντάβανα, επειδή ήθελε να δείξει στους μεγάλους φιλόσοφους και σοφούς που ψάχνουν την Απόλυτη Αλήθεια πώς η Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια, το Πρόσωπο της Θεότητας, ελέγχεται από τους αγνούς αφοσιωμένους υπηρέτες Του και εξαρτάται από τις επιθυμίες τους.

Μια μέρα, ένας πωλητής φρούτων ήλθε μπροστά στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα. Μόλις άκουσε τον πωλητή να φωνάζει, «Αν θέλετε φρούτα, ελάτε να πάρετε από μένα», το παιδί Κρίσνα πήρε αμέσως λίγα σιτηρά στην παλάμη Του και πήγε να τα ανταλλάξει με φρούτα. Εκείνες τις μέρες το εμπόριο γινόταν με ανταλλαγή· γι' αυτό ο Κρίσνα πιθανό να είχε δει τους γονείς Του να ανταλλάσσουν φρούτα και άλλα πράγματα με σιτηρά και γι' αυτό τους μιμήθηκε. Αλλά οι παλάμες Του ήταν πολύ μικρές και δεν πρόσεχε να τις κρατά σφιχτά και γι' αυτό έριχνε τους σπόρους των σιτηρών. Ο πωλητής που είχε έλθει να πουλήσει φρούτα το πρόσεξε, αλλά τον είχε αιχμαλωτίσει τόσο πολύ η ομορφιά του Κυρίου, ώστε δέχθηκε αμέσως ό,τι λίγους σπόρους είχαν απομείνει στην παλάμη Του και γέμισε τα χέρια Του με φρούτα. Στο μεταξύ, ο πωλητής είδε ότι ολόκληρο το καλάθι του με τα φρούτα είχε γεμίσει με πολύτιμα πετράδια. Ο Κύριος δίνει κάθε ευλογία. Αν κάποιος δώσει κάτι στον Κύριο, δεν είναι χαμένος· είναι κερδισμένος ένα εκατομμύριο φορές.

Μια μέρα, ο Κύριος Κρίσνα, ο ελευθερωτής των δύο δέντρων *αρτζουνα*, έπαιζε με τον Μπαλαράμα και τα άλλα παιδιά στην όχθη του Γιαμούνα και επειδή ήταν ήδη αργά, η Ροχίνι, η μητέρα του Μπαλαράμα, πήγε να τα φωνάξει να γυρίσουν στο σπίτι. Αλλά ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα ήταν τόσο

απορροφημένοι παίζοντας με τους φίλους Τους, ώστε δεν ήθελαν να γυρίσουν στο σπίτι· ήθελαν να παίζουν περισσότερο. Όταν η Ροχίني είδε ότι δεν μπορούσε να Τους φέρει στο σπίτι, γύρισε στο σπίτι και έστειλε τη μητέρα Γιασόντα να τους φωνάζει. Η μητέρα Γιασόντα αγαπούσε το παιδί της τόσο πολύ, ώστε μόλις βγήκε έξω για να Τον φωνάξει στο σπίτι, το στήθος της γέμισε με γάλα. Φώναξε δυνατά, «Αγαπημένο μου παιδί, έλα στο σπίτι Σε παρακαλώ. Είναι περασμένη η ώρα για το μεσημεριανό Σου». Έπειτα είπε, «Αγαπημένε μου Κρίσνα, αγαπημένο μου παιδί με μάτια σαν λουλούδια λωτού, έλα Σε παρακαλώ να θηλάσεις το στήθος μου. Έπαιξες αρκετά. Θα πρέπει να πεινάς πολύ, αγαπημένο μου μικρό παιδί. Θα πρέπει να είσαι κουρασμένος με τόσο παιχνίδι». Μίλησε και στον Μπαλαράμα και είπε τα εξής: «Αγαπημένε μου, δόξα της οικογένειάς Σου, Σε παρακαλώ έλα αμέσως μαζί με τον μικρότερο αδελφό Σου, τον Κρίσνα. Παίζεις συνέχεια από το πρωί και θα πρέπει να είσαι πολύ κουρασμένος. Σε παρακαλώ, έλα να φας το μεσημεριανό Σου. Ο πατέρας Σου, ο Νάνντα, Σε περιμένει. Πρέπει να φάει και γι' αυτό πρέπει να έλθεις για να μπορέσει να φάει».

Μόλις ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα άκουσαν ότι ο Μαχαράζα Νάνντα Τους περίμενε και ότι δεν μπορούσε να φάει χωρίς Αυτούς, άρχισαν αμέσως να επιστρέφουν. Τα άλλα παιδιά, οι φίλοι Τους, παραπονέθηκαν, «Ο Κρίσνα μας αφήνει στο καλύτερο σημείο του παιχνιδιού. Την επόμενη φορά, δεν θα Τον αφήσουμε να φύγει».

Οι φίλοι Του Τον απείλησαν ότι δεν θα Τον άφηναν να παίζει ξανά μαζί τους. Ο Κρίσνα φοβήθηκε και αντί να γυρίσει στο σπίτι, πήγε πάλι πίσω να παίζει με τα παιδιά. Τότε η μητέρα Γιασόντα μάλωσε τα παιδιά και είπε στον Κρίσνα, «Αγαπημένε μου Κρίσνα, νομίζεις ότι είσαι παιδί του δρόμου; Δεν έχεις σπίτι; Έλα στο σπίτι Σου αμέσως, Σε παρακαλώ! Βλέπω ότι το σώμα Σου έχει βρομίσει πολύ, αφού παίζεις συνέχεια από το πρωί. Έλα τώρα στο σπίτι να κάνεις μπάνιο. Εκτός αυτού, σήμερα είναι τα γενέθλιά Σου· πρέπει, λοιπόν, να έλθεις στο σπίτι και να προσφέρεις αγελάδες στους *μπραμανα* για ελεημοσύνη. Δεν βλέπεις ότι οι φίλοι Σου είναι στολισμένοι με κοσμήματα από τις μητέρες τους; Πρέπει κι Εσύ να καθαριστείς και να στολιστείς με ωράια ρούχα και στολίδια. Γι' αυτό, Σε παρακαλώ, έλα στο σπίτι να κάνεις μπάνιο, να ντυθείς όμορφα και μετά μπορείς να πας να ξαναπαίζεις».

Με αυτόν τον τρόπο η μητέρα Γιασόντα φώναξε τον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα να επιστρέψουν. Μεγάλοι ημίθεοι, όπως ο Κύριος Μπράμα και

ο Κύριος Σίβα Τους λατρεύουν, αλλά η μητέρα Γιασόντα νόμιζε ότι ήταν παιδιά της.

Όταν τα παιδιά της μητέρας Γιασόντα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, ήλθαν στο σπίτι, τα έλουσε πολύ όμορφα και τα έντυσε με ωραία στολίδια. Έπειτα φώναξε τους *μπραμανα* και μέσω των παιδιών της έδωσε πολλές αγελάδες σε ελεημοσύνη με την ευκαιρία των γενεθλίων του Κρίσνα. Με αυτό τον τρόπο γιόρτασε τα γενέθλια του Κρίσνα στο σπίτι.

Μετά από αυτό το περιστατικό, όλοι οι ηλικωμένοι βοσκοί συγκεντρώθηκαν μαζί, και πρόεδρος ήταν ο Μαχαράζα Νάντα. Άρχισαν να συζητούν μεταξύ τους πώς να σταματήσουν τις μεγάλες ανταραχές στο Μαχαβάνα εξαιτίας των δαιμόνων. Σε εκείνη τη συνάντηση ήταν παρών και ο Ουπανάντα, ο αδελφός του Μαχαράζα Νάντα. Εθεωρείτο μορφωμένος και έμπειρος και ήθελε πάντα το καλό του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Ήταν ηγέτης και άρχισε την ομιλία του ως εξής: «Αγαπημένοι μου φίλοι! Τώρα θα πρέπει να φύγουμε από εδώ και να πάμε κάπου αλλού, επειδή οι μεγάλοι δαίμονες έρχονται συνεχώς εδώ να ταραξουν την ειρηνική ζωή μας και προσπαθούν ιδιαίτερα να σκοτώσουν τα μικρά παιδιά. Σκεφτείτε την Πούτανα με τον Κρίσνα. Μόνο με τη χάρη του Κυρίου Χαρί, ο Κρίσνα σώθηκε από τα χέρια ενός τόσο μεγάλου θηλυκού δαίμονα. Ύστερα ο δαίμονας-ανεμοστρόβιλος πήρε τον Κρίσνα μακριά στον ουρανό, αλλά σώθηκε πάλι με τη χάρη του Κυρίου Χαρί και ο δαίμονας έπεσε κάτω σε μια πέτρινη πλάκα και σκοτώθηκε. Πολύ πρόσφατα, αυτό το παιδί έπαιζε ανάμεσα σε δύο δέντρα και τα δέντρα έπεσαν κάτω με βία, αλλά παρ' όλα αυτά, το παιδί δεν έπαθε τίποτε. Έτσι, σώθηκε και πάλι από τον Κύριο Χαρί. Φανταστείτε τη συμφορά, αν αυτό ή κάποιο άλλο παιδί που έπαιζε μαζί Του το συνέθλιβαν τα δέντρα που έπεσαν! Αναλογιζόμενοι όλα αυτά τα περιστατικά, θα πρέπει να συμπεράνουμε πως αυτό το μέρος δεν είναι πλέον ασφαλές. Ας φύγουμε! Όλοι μας έχουμε σωθεί από διάφορες συμφορές με τη χάρη του Κυρίου Χαρί. Τώρα θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, να φύγουμε από αυτό το μέρος και να μείνουμε κάπου όπου μπορούμε να ζήσουμε ειρηνικά. Νομίζω ότι θα πρέπει όλοι να πάμε στο δάσος που το λένε Βριντάβανα, όπου τώρα φυτρώνουν νεαρά φυτά και χορταρικά. Είναι κατάλληλο για βοσκή για τις αγελάδες και μπορούμε με τις οικογένειές μας, με τις *γκοπι* και τα παιδιά τους, να ζήσουμε πολύ ειρηνικά εκεί. Κοντά στη Βριντάβανα υπάρχει το ύψωμα Γκοβαρντάνα, που είναι πολύ όμορφο και έχει φρέσκο χορτάρι και βοσκή για τα ζώα και έτσι δεν θα έχουμε καμία δυσκολία να ζήσουμε εκεί. Προτείνω, λοιπόν, να ξεκινήσουμε αμέσως για

εκείνο το όμορφο μέρος, καθώς δεν υπάρχει λόγος να χάνουμε άλλο χρόνο. Ας ετοιμάσουμε όλα τα κάρα μας αμέσως και, αν θέλετε, ας φύγουμε, με όλες τις αγελάδες μπροστά».

Ακούγοντας αυτόν τον λόγο του Ουπανάντα, όλοι οι βοσκοί συμφώνησαν αμέσως. «Ας πάμε εκεί αμέσως». Τότε όλοι φόρτωσαν τα έπιπλα, τα σκεύη τους και όλο το νοικοκυριό τους πάνω στα κάρα και ετοιμάστηκαν να πάνε στη Βριντάβανα. Οι βοσκοί φρόντισαν ώστε όλοι οι ηλικιωμένοι, τα παιδιά και οι γυναίκες να κάθονται, και οι ίδιοι, εφοδιασμένοι με τόξα και βέλη, ακολουθούσαν τα κάρα. Όλες οι αγελάδες με τους ταύρους μαζί με τα μοσχάρια τους μπήκαν στην αρχή της πορείας και οι άντρες περιτριγύρισαν τα κοπάδια τους με τα τόξα και τα βέλη τους και άρχισαν να φυσούν τα κέρατα και τις σάλπιγγες. Με αυτόν τον τρόπο, με εκκωφαντικό θόρυβο, ξεκίνησαν για τη Βριντάβανα.

Με εκκωφαντικό θόρυβο, ξεκίνησαν για τη Βριντάβανα.

Και ποιος μπορεί να περιγράψει τις κυρίες της Βράτζα; Καθόντουσαν όλες στα κάρα και ήταν ντυμένες πανέμορφα, με στολίδια και ακριβά σάρι. Ως συνήθως, άρχισαν να ψέλνουν τις διασκεδάσεις του παιδιού Κρίσνα. Η

μητέρα Γιασόντα και η μητέρα Ροχίνι καθόντουσαν σε ένα ξεχωριστό κάρο και ο Κρίσνα με τον Μπαλαράμα καθόντουσαν στην αγκαλιά τους. Ενώ η μητέρα Ροχίνι και η μητέρα Γιασόντα ήταν στο κάρο, μιλούσαν με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και επειδή χαιρόντουσαν αυτές τις κουβέντες, έδειχναν πολύ, πολύ όμορφες.

Έτσι, αφού έφτασαν στη Βρινντάβανα, όπου όλοι ζουν αιώνια, ειρηνικά και ευτυχισμένα, περικύκλωσαν τη Βρινντάβανα και κράτησαν τα κάρα όλα μαζί. Αφού είδαν την πανέμορφη όψη του λόφου Γκοβαρντάνα στην όχθη του ποταμού Γιαμούνα, άρχισαν να χτίζουν τα σπίτια τους. Ενώ όσοι είχαν την ίδια ηλικία περπατούσαν μαζί και τα παιδιά μιλούσαν με τους γονείς τους, οι κάτοικοι της Βρινντάβανα αισθάνθηκαν πολύ ευτυχισμένοι.

Στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα ανατέθηκε η φροντίδα των μοσχαριών. Η πρώτη ευθύνη των μικρών βοσκόπουλων ήταν τα μοσχαράκια. Τα αγόρια εκπαιδεύονται σε αυτό από τη μικρή τους ηλικία. Έτσι μαζί με τα άλλα μικρά βοσκόπουλα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πήγαν στα λιβάδια και ήταν υπεύθυνοι για τα μοσχαράκια, παίζοντας με τους φίλους Τους. Ενώ είχαν τη φροντίδα των μοσχαριών, μερικές φορές οι δύο αδελφοί έπαιζαν τη φλογέρα Τους. Και μερικές φορές έπαιζαν με τα φρούτα *αμαλακι* και *μπαελ*, ακριβώς όπως τα μικρά παιδιά παίζουν με μια μπάλα. Μερικές φορές χόρευαν και τα κουδουνάκια που φορούσαν στους αστραγάλους τους κουδούνιζαν. Μερικές φορές παρίσταναν τους ταύρους και τις αγελάδες σκεπάζοντας τα σώματα Τους με σκεπάσματα. Έτσι έπαιζαν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα. Οι δύο αδελφοί εμιμούντο επίσης τους ήχους των ταύρων και των αγελάδων και έπαιζαν ταυρομαχίες. Μερικές φορές εμιμούντο τους ήχους διαφόρων ζώων και πουλιών. Με αυτόν τον τρόπο, απολάμβαναν τις παιδικές τους διασκεδάσεις, φαινομενικά σαν συνηθισμένα παιδιά αυτού του κόσμου.

Κάποτε, όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έπαιζαν στην όχθη του Γιαμούνα, ένας δαίμονας με το όνομα Βατσάσουρα πήρε το σχήμα ενός μοσχαριού και ήλθε εκεί με πρόθεση να σκοτώσει τους δύο αδελφούς. Παίρνοντας το σχήμα ενός μοσχαριού, ο δαίμονας μπορούσε να ανακατευτεί με τα άλλα μοσχαράκια. Ο Κρίσνα, ωστόσο, το πρόσεξε αμέσως και ειδοποίησε τον Μπαλαράμα σχετικά με τον ερχομό του δαίμονα. Και οι δύο αδελφοί τον ακολούθησαν και κινήθηκαν αθόρυβα προς το μέρος του. Ο Κρίσνα έπιασε τον δαίμονα-μοσχαράκι από τα δύο πίσω πόδια και την ουρά, τον γυρνούσε και τον μαστίγωνε πολύ δυνατά γύρω-γύρω και στο τέλος τον πέταξε σε ένα δέντρο. Ο δαίμονας έχασε τη ζωή του και έπεσε από την κορφή του δέντρου

στο έδαφος. Όταν ο δαίμονας έπεσε στο έδαφος, όλοι οι φίλοι του Κρίσνα Του έδωσαν συγχαρητήρια, «Μπράβο, μπράβο», και οι ημίθεοι στον ουρανό άρχισαν να τους ραίνουν με λουλούδια πολύ ικανοποιημένοι. Με αυτόν το τρόπο, οι συντηρούντες ολόκληρη τη δημιουργία, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, τα πρωινά φρόντιζαν τα μοσχάρια κάθε μέρα και έτσι απολάμβαναν τις παιδικές διασκεδάσεις Τους ως βοσκόπουλα στη Βρινντάβανα.

Μερικές φορές εμμιούντο τους ήχους διαφόρων ζώων και πουλιών.

Όλα τα βοσκόπουλα πήγαιναν καθημερινά στην όχθη του ποταμού Γιαμούνα για να ποτίσουν τα μοσχάρια τους. Συνήθως, όταν τα μοσχάρια έπιναν νερό από τον Γιαμούνα, το ίδιο έκαναν και τα αγόρια. Μια μέρα, αφού ήπιαν νερό και κάθισαν στην όχθη του ποταμού, είδαν ένα τεράστιο ζώο που έμοιαζε με πάπια, αλλά ήταν μεγάλο σαν ένας λόφος. Το πάνω μέρος του ήταν δυνατό σαν κεραυνός. Όταν είδαν αυτό το ασυνήθιστο ζώο, φοβήθηκαν πολύ. Το όνομα του θηρίου ήταν Μπακάσουρα και ήταν φίλος του Κάμσα. Εμφανίστηκε ξαφνικά και όρμησε στον Κρίσνα αμέσως με το μυτερό, κοφτερό ράμφος του και γρήγορα Τον κατάπие. Όταν κατάπие τον Κρίσνα, όλα τα αγόρια με επικεφαλής τον Μπαλαράμα έμειναν σχεδόν ξέπνοα, σαν

να είχαν πεθάνει. Αλλά όταν ο δαίμονας Μπακάσουρα κατάπιε τον Κρίσνα, είχε την αίσθηση ότι κάτι πύρινο έκαιγε τον λαιμό του. Αυτό οφειλόταν στην αστραφτερή ακτινοβολία του Κρίσνα. Ο δαίμονας γρήγορα ξέρασε τον Κρίσνα και προσπάθησε να Τον σκοτώσει τσιμπώντας Τον με το ράμφος του. Ο Μπακάσουρα δεν γνώριζε ότι παρόλο που ο Κρίσνα έπαιζε τον ρόλο του παιδιού του Μαχαράζα Νάντα, ήταν ο αρχικός πατέρας του Κυρίου Μπράμα, του δημιουργού του σύμπαντος. Το παιδί της μητέρας Γιασόντα, που είναι η πηγή της ευχαρίστησης για τους ημίθεους και που φροντίζει τα άγια πρόσωπα, άρπαξε το ράμφος της γιγαντιαίας πάπιας και μπροστά στους φίλους Του, τα βοσκόπουλα, έσκισε στα δύο το στόμα της, ακριβώς όπως ένα παιδί σκίζει στα δύο με ευκολία ένα χορταράκι. Από τον ουρανό, οι κάτοικοι των ουράνιων πλανητών έριχναν λουλούδια *τσαμελι*, τα πιο αρωματικά από όλα τα λουλούδια, ως δείγμα συγχαρητηρίων. Τις ριπές των λουλουδιών συνόδευσαν οι ήχοι από σάλπιγγες, τύμπανα και κοχύλια.

Ο Κρίσνα έσκισε στα δύο το στόμα του, ακριβώς όπως ένα παιδί σκίζει στα δύο με ευκολία ένα χορταράκι.

Όταν τα αγόρια είδαν τη βροχή από λουλούδια και άκουσαν τους ουράνιους ήχους, έμειναν κατάπληκτα από θαυμασμό. Όταν είδαν τον Κρίσνα, όλα τους,

μαζί με τον Μπαλαράμα, ήταν τόσο χαρούμενα, που έμοιαζε σαν να είχαν ξαναβρεί την πηγή της ζωής τους. Μόλις είδαν τον Κρίσνα να έρχεται προς το μέρος τους, όλα τους αγκάλιασαν τον γιο του Νάνντα το ένα μετά το άλλο και Τον κράτησαν στο στήθος τους. Μετά από αυτό, συγκέντρωσαν όλα τα μοσχαράκια και άρχισαν να επιστρέφουν στο σπίτι τους.

Όταν έφτασαν σπίτι, άρχισαν να μιλούν για τα θαυμαστά έργα του γιου του Νάνντα. Όταν όλες οι γκοπι και οι βοσκοί άκουσαν την ιστορία από τα αγόρια, ένιωσαν μεγάλη ευτυχία, επειδή φυσικά αγαπούσαν τον Κρίσνα και ακούγοντας για τις δόξες Του και τα νικηφόρα έργα Του, Τον αγαπούσαν ακόμα περισσότερο. Νομίζοντας ότι το παιδί Κρίσνα σώθηκε από του χάρου τα δόντια, άρχισαν να κοιτούν το πρόσωπό Του με μεγάλη αγάπη και στοργή. Ήταν γεμάτοι αγωνία, αλλά δεν μπορούσαν να πάρουν τα μάτια τους από την όψη του Κρίσνα. Οι γκοπι και οι άντρες άρχισαν να συζητούν μεταξύ τους για το πώς το παιδί Κρίσνα είχε δεχθεί επιθέσεις με τόσο πολλούς τρόπους και τόσο πολλές φορές, από τόσο πολλούς δαίμονες, και παρ' όλα αυτά οι δαίμονες σκοτώθηκαν και ο Κρίσνα δεν είχε ούτε ένα τραύμα. Εξακολουθούσαν να συζητούν για το πώς τόσο πολλοί μεγάλοι δαίμονες σε τόσο άγρια σώματα επιτέθηκαν στον Κρίσνα για να Τον σκοτώσουν, αλλά με τη χάρη του Κυρίου Χαρί, δεν μπόρεσαν να προκαλέσουν ούτε τον παραμικρό τραυματισμό. Αντίθετα, πέθαναν σαν μικρές μύγες στη φωτιά. Έτσι θυμήθηκαν τα λόγια του Γκαργκαμούνι που προείπε, χάρη στην τεράστια γνώση των Βεδών και τη γνώση της αστρολογίας, ότι αυτό το αγόρι θα δεχόταν επιθέσεις από πολλούς δαίμονες. Τώρα έβλεπαν ότι αυτό επαληθευόταν λέξη προς λέξη.

Όλοι οι ηλικιωμένοι βοσκοί, περιλαμβανομένου του Μαχαράζα Νάνντα, μιλούσαν για τα θαυμαστά έργα του Κυρίου Κρίσνα και του Μπαλαράμα και ήταν τόσο απορροφημένοι σε αυτές τις συζητήσεις που ξεχνούσαν τις τριπλές δυστυχίες της υλικής ύπαρξης. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της συνείδησης του Κρίσνα. Ό,τι απολάμβανε ο Μαχαράζα Νάνντα πριν από πέντε χιλιάδες χρόνια μπορούν να το απολάυσουν και σήμερα όσοι έχουν συνείδηση του Κρίσνα, συζητώντας απλώς για τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα και των συντρόφων Του.

Έτσι απολάμβαναν τις διασκεδάσεις της παιδικής Τους ηλικίας ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα, παριστάνοντας τις μαϊμούδες του Κυρίου Ραματσάντρα, που κατασκεύασε μία γέφυρα πάνω από τον ωκεανό, και τον Χάνουμαν, που πήδησε πάνω από τα νερά της Κεϋλάνης. Εμιμούντο αυτές

τις διασκεδάσεις μαζί με τους φίλους Τους και έτσι ευτυχισμένα πέρασαν τα παιδικά Τους χρόνια.

✿ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Ενδέκατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Σκοτώνοντας τους δαίμονες Βατσάσουρα και Μπακάσουρα». ✿

12. Ο θάνατος του δαίμονα Αγκάσουρα

Κάποτε ο Κύριος επιθύμησε να πάει νωρίς το πρωί με όλους τους φίλους Του στο δάσος, όπου θα μαζευόντουσαν μαζί για να φάνε μεσημεριανό. Αμέσως μόλις σηκώθηκε από το κρεβάτι, φύσηξε ένα κέρατο ταύρου και κάλεσε όλους τους φίλους Του να μαζευτούν. Έχοντας τα μοσχαράκια μπροστά από αυτούς, ξεκίνησαν για το δάσος. Με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος συγκέντρωσε χιλιάδες φίλους Του. Ήταν όλοι εφοδιασμένοι με μια βέργα, μία φλογέρα και ένα κέρατο, καθώς και με έναν σάκο με το φαγητό, και ο καθένας τους φρόντιζε χιλιάδες μοσχαράκια. Όλα τα αγόρια φαινόταν πολύ χαρούμενα και ευδιάθετα σε εκείνη την εκδρομή. Ο καθένας τους φρόντιζε τα δικά του μοσχαράκια. Τα αγόρια ήταν στολισμένα με διάφορων ειδών χρυσά κοσμήματα και με διάθεση να διασκεδάσουν άρχισαν να μαζεύουν λουλούδια, φύλλα, κλαδάκια, φτερά παγωνιού και κόκκινο πηλό από διάφορα μέρη του δάσους και να ντύνονται με διάφορους τρόπους. Ενώ διέσχιζαν το δάσος, ένα παιδί έκλεψε το σάκο με το φαγητό ενός άλλου και το έδωσε σε ένα τρίτο παιδί. Και όταν το αγόρι που του είχαν κλέψει το φαγητό το κατάλαβε, προσπάθησε να το πάρει πίσω. Αλλά το πέταξαν σε κάποιο άλλο παιδί. Αυτό το παιχνίδι συνεχίστηκε ανάμεσα στα αγόρια ως παιδική διασκέδαση.

Όταν ο Κύριος Κρίσνα πήγε σε ένα απομακρυσμένο μέρος για να δει τη θέα, τα αγόρια από πίσω Του προσπάθησαν να τρέξουν να Τον προλάβουν και να είναι τα πρώτα που θα Τον πιάσουν. Έτσι είχαν μεγάλο συναγωνισμό. Ένα παιδί έλεγε, «Θα πάω εκεί και θα πιάσω τον Κρίσνα», και κάποιο άλλο έλεγε, «Α, δεν μπορείς να πας. Εγώ θα πιάσω πρώτος τον Κρίσνα». Μερικά παιδιά έπαιζαν με τη φλογέρα τους ή φυσούσαν σάλπιγγες φτιαγμένες με κέρατα ταύρου. Μερικά ακολουθούσαν μετά χαράς τα παγώνια και εμιμούντο

τους ονοματοποιημένους ήχους του κούκου. Ενώ τα πουλιά πετούσαν στον ουρανό, τα αγόρια έτρεχαν πίσω από τη σκιά των πουλιών στο έδαφος και προσπαθούσαν να ακολουθήσουν την ακριβή πορεία τους. Μερικά παιδιά πήγαιναν στις μαϊμούδες και καθόντουσαν σιωπηλά δίπλα τους και κάποια άλλα εμιμούντο τον χορό των παγωνιών. Μερικά έπιαναν τις ουρές των μαϊμούδων και έπαιζαν μαζί τους και όταν οι μαϊμούδες πηδούσαν πάνω σε ένα δέντρο, τα αγόρια τις ακολουθούσαν. Όταν μια μαϊμού έδειχνε τα δόντια της και το πρόσωπό της, τα αγόρια τις εμιμούντο και έδειχναν κι εκείνα τα δόντια τους στη μαϊμού. Μερικά αγόρια έπαιζαν με τα βατράχια στην όχθη του Γιαμούνα κι όταν από φόβο τα βατράχια πηδούσαν μέσα στο νερό, τα αγόρια έκαναν αμέσως βουτιά και τα κυνηγούσαν. Έβγαιναν από το νερό όταν έβλεπαν τις σκιές τους και στέκονταν μιμούμενα, κάνοντας καρικατούρες και γελώντας. Πήγαιναν επίσης σε κάποιο άδειο πηγάδι και έκαναν δυνατούς ήχους και όταν η ηχώ τους επέστρεφε, της έλεγαν κακά λόγια και γελούσαν.

Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* από το Ίδιο το Πρόσωπο της Θεότητας, το Πρόσωπο της Θεότητας συνειδητοποιείται κατ' αναλογία από τους υπερβατιστές ως Μπραμάν, Παραμάτμα και Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Εδώ, σε επιβεβαίωση της ίδιας δήλωσης, ο Κύριος Κρίσνα, που απονέμει την απρόσωπη συνειδητοποίηση του Μπραμάν με τη σωματική Του λάμψη, προσφέρει επίσης ευχαρίστηση στους αφοσιωμένους υπηρέτες Του ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Όσοι βρίσκονται κάτω από τα μάγια της εξωτερικής ενέργειας, της *μαγια*, Τον βλέπουν μόνο ως ένα πολύ όμορφο παιδί. Πρόσφερε όμως πλήρη υπερβατική ευχαρίστηση στα βοσκόπουλα που έπαιζαν μαζί Του. Μόνο μετά από σωρούς ευσεβών πράξεων, εκείνα τα αγόρια πήραν προαγωγή για να συναναστραφούν προσωπικά με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Ποιος μπορεί να υπολογίσει την υπερβατική τύχη των κατοίκων της Βρινντάβανα; Έβλεπαν μπροστά τους το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, το οποίο δεν μπορούν να δουν πολλοί *γιογκι*, ακόμα και αφού υποβληθούν σε αυστηρές ασκητικότητες, παρόλο που βρίσκεται μέσα στην καρδιά. Αυτό επιβεβαιώνεται και στην *Μπραμα-σαμχिता*. Μπορεί κάποιος να ψάχνει τον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, μέσα στις σελίδες των Βεδών και των *Ουπανισαντ*, αλλά αν έχει την τύχη να έλθει σε επαφή με έναν αφοσιωμένο υπηρέτη του Κυρίου, μπορεί να δει τον Κρίσνα πρόσωπο με πρόσωπο. Αφού συσώρευσαν ευσεβείς πράξεις σε πάρα πολλές προηγούμενες ζωές, τα βοσκόπουλα έβλεπαν τον Κρίσνα πρόσωπο με πρόσωπο και έπαιζαν μαζί Του ως φίλοι. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι

ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, αλλά έπαιζαν ως στενοί φίλοι με έντονη αγάπη γι' Αυτόν.

Όταν ο Κύριος Κρίσνα απολάμβανε τις παιδικές διασκεδάσεις Του με τους φίλους Του, κάποιος δαίμονας Αγκάσουρα έγινε πολύ ανυπόμονος. Δεν μπορούσε να δει τον Κρίσνα να παίζει και έτσι εμφανίσθηκε μπροστά στα αγόρια με πρόθεση να τα σκοτώσει όλα. Αυτός ο δαίμονας, ο Αγκάσουρα, ήταν τόσο επικίνδυνος που ακόμα και κάτοικοι του ουρανού τον φοβόντουσαν. Παρόλο που οι κάτοικοι του ουρανού έπιναν καθημερινά νέκταρ για να παρατείνουν τη ζωή τους, φοβόντουσαν αυτόν τον Αγκάσουρα και αναρωτιόντουσαν, «Πότε θα σκοτωθεί αυτός ο δαίμονας;» Οι ημίθεοι έπιναν νέκταρ για να γίνουν αθάνατοι, αλλά στην πραγματικότητα δεν ήταν καθόλου βέβαιοι για την αθανασία τους. Από την άλλη, τα αγόρια που έπαιζαν με τον Κρίσνα δεν φοβόντουσαν τους δαίμονες. Ήταν απαλλαγμένα από τον φόβο. Οποιοσδήποτε υλικός διακανονισμός για προστασία από τον θάνατο είναι πάντα αβέβαιος, ενώ αν κάποιος έχει συνείδηση του Κρίσνα, τότε η αθανασία είναι εξασφαλισμένη.

Ο δαίμονας Αγκάσουρα εμφανίσθηκε μπροστά στο Κρίσνα και τους φίλους Του. Ο Αγκάσουρα ήταν νεότερος αδελφός της Πούτανα και του Μπακάσουρα και σκέφτηκε, «Ο Κρίσνα έχει σκοτώσει τον αδελφό μου και την αδελφή μου. Τώρα θα Τον σκοτώσω μαζί με όλους τους φίλους Του και τα μοσχαρακια Του». Ο Αγκάσουρα είχε έλθει πολύ αποφασισμένος, επειδή τον είχε παρακινήσει ο Κάμσα. Ο Αγκάσουρα σκέφτηκε ακόμα πως όταν σκοτώσει τον Κρίσνα και όλα τα βοσκόπουλα και προσφέρει σιτηρά και νερό στη μνήμη του αδελφού του, τότε αυτομάτως όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα θα πέθαιναν. Γενικά, για τους οικογενειάρχες, τα παιδιά τους είναι η ζωή και η αναπνοή τους. Όταν όλα τα παιδιά πεθάνουν, τότε φυσικά οι γονείς θα πεθάνουν κι αυτοί, εξαιτίας της δυνατής στοργής τους γι' αυτά.

Ο Αγκάσουρα, με την απόφαση να σκοτώσει όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα, εξαπλώθηκε με τη γιογκική τελειότητα (*σιντι*) που ονομάζεται *μαχιμα*. Οι δαίμονες είναι συνήθως πολύ ικανοί να αποκτούν σχεδόν κάθε είδους μυστική δύναμη. Στο σύστημα του *γιογκα*, με την τελειότητα που ονομάζεται *μαχιμα-σιντι*, μπορεί κανείς να εξαπλωθεί όπως επιθυμεί. Ο δαίμονας Αγκάσουρα εξαπλώθηκε δέκα τρία χιλιόμετρα και πήρε το σχήμα ενός πολύ μεγάλου φιδιού. Αφού απέκτησε αυτό το θαυμαστό σώμα, άνοιξε εντελώς το στόμα του, που έμοιαζε ακριβώς σαν σπηλιά ενός βουνού.

Θέλοντας να καταπιεί όλα τα αγόρια μονομιάς, μαζί με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, κάθισε στον δρόμο.

Ο δαίμονας με τη μορφή ενός μεγάλου παχιού φιδιού άπλωσε τα χείλη του από τη γη μέχρι τον ουρανό· το κάτω χείλος του άγγιζε το έδαφος και το πάνω χείλος του άγγιζε τα σύννεφα. Τα σαγόνια του έμοιαζαν με μια μεγάλη σπηλιά βουνού, χωρίς όρια, και τα δόντια του έμοιαζαν σαν κορυφές βουνών. Η γλώσσα του φαινόταν σαν φαρδιά λεωφόρος και η αναπνοή του ήταν σαν ανεμοστρόβιλος. Τα μάτια του έβγαζαν φλόγες. Στην αρχή τα αγόρια νόμισαν πως ο δαίμονας ήταν άγαλμα, αλλά αφού το εξέτασαν προσεκτικά, είδαν ότι έμοιαζε περισσότερο με μεγάλο φίδι ξαπλωμένο στον δρόμο και με ανοιχτό στόμα. Τα αγόρια άρχισαν να συζητούν μεταξύ τους: «Αυτή η φιγούρα μοιάζει να είναι ένα μεγάλο ζώο, καθισμένο σε τέτοια στάση για να μας καταπιεί. Κοιτάξτε, δεν είναι ένα μεγάλο φίδι που έχει ανοίξει το στόμα του για να μας φάει;»

Ένα από τα αγόρια είπε, «ναι, αυτό που λες είναι σωστό. Το πάνω χείλος αυτού του ζώου μοιάζει να είναι σαν το φως του ήλιου και το κάτω χείλος του είναι σαν την αντανάκλαση του κόκκινου ηλιακού φωτός στο έδαφος. Αγαπημένοι φίλοι, κοιτάξτε τη δεξιά και την αριστερή πλευρά του στόματος του ζώου. Το στόμα του μοιάζει με μεγάλη σπηλιά βουνού και το ύψος του δεν μπορεί να υπολογισθεί. Το πηγούνι είναι επίσης σηκωμένο σαν κορυφή βουνού. Αυτή η μακριά λεωφόρος φαίνεται να είναι η γλώσσα του και μέσα στο στόμα του είναι σκοτεινά σαν σε σπηλιά. Ο καυτός αέρας που φυσά σαν ανεμοστρόβιλος είναι η αναπνοή του και η άσχημη σαν ψάρι μυρουδιά που βγαίνει από το στόμα του είναι η μυρωδιά από τα έντερά του».

Συνέχισαν να συζητούν, λέγοντας, «Αν μπορούμε όλοι ταυτόχρονα στο στόμα αυτού του μεγάλου ερπετού, πώς θα μπορούσε να μας καταπιεί όλους; Και ακόμα και αν μας καταπιεί εμάς, δεν θα μπορούσε να καταπιεί τον Κρίσνα. Ο Κρίσνα θα το σκοτώσει αμέσως, όπως σκότωσε και τον Μπακάσουρα». Μιλώντας έτσι, όλα τα αγόρια κοίταξαν το πανέμορφο σαν λωτό πρόσωπο του Κρίσνα και άρχισαν να χειροκροτούν και να χαμογελούν. Και έτσι βάδισαν μπροστά και μπήκαν στο στόμα του γιγάντιου ερπετού.

Στο μεταξύ, ο Κρίσνα, που είναι η Υπέρτατη Ψυχή μέσα στην καρδιά όλων, μπορούσε να αντιληφθεί ότι η μεγάλη επιβλητική φιγούρα ήταν δαίμονας. Ενώ σκεφτόταν πώς να σταματήσει την καταστροφή των καλών Του φίλων, όλα τα αγόρια, μαζί με τις αγελάδες και τα μοσχαράκια μπήκαν στο στόμα του ερπετού. Αλλά ο Κρίσνα δεν μπήκε μαζί τους. Ο δαίμονας περίμενε να

μπει και ο Κρίσνα και σκεφτόταν, «Έχουν μπει όλοι εκτός από τον Κρίσνα, που σκότωσε τους αδελφούς μου και τις αδελφές μου».

Ο Κρίσνα σκεφτόταν πώς να σταματήσει την καταστροφή των φίλων Του.

Ο Κρίσνα είναι η βεβαιότητα της ασφάλειας των πάντων. Αλλά όταν είδε ότι όλοι οι φίλοι Του ήταν ήδη έξω από τον έλεγχό Του και βρίσκονταν μέσα στην κοιλιά του μεγάλου ερπετού, ένιωσε για μια στιγμή ανήσυχος. Είχε μείνει κατάπληκτος με το πώς η εξωτερική ενέργεια λειτουργεί με τόσο θαυμαστό τρόπο. Έπειτα άρχισε να σκέφτεται πώς θα έπρεπε να σκοτώσει

τον δαίμονα και πώς θα έσωζε τα αγόρια και τα μοσχαράκια. Παρόλο που δεν υπήρχε πραγματικός λόγος ανησυχίας, σκεφτόταν με αυτόν τον τρόπο. Τελικά, μετά από κάποια σκέψη, μπήκε και Εκείνος στο στόμα του δαίμονα. Τότε, όλοι οι ημίθεοι, που είχαν συγκεντρωθεί για να μη χάσουν τη διασκέδαση και που κρυβόντουσαν μέσα στα σύννεφα, άρχισαν να εκφράζουν τα αισθήματά Τους, λέγοντας, «Αλίμονο! Αλίμονο!». Την ίδια ώρα, όλοι οι φίλοι του Αγκάσουρα, και ειδικά ο Κάμσα, που ήταν συνηθισμένοι να τρώνε σάρκα και αίμα, άρχισαν να εκφράζουν τον ενθουσιασμό τους, καταλαβαίνοντας ότι και ο Κρίσνα είχε μπει στο στόμα του δαίμονα.

Ενώ ο δαίμονας προσπαθούσε να διαλύσει τον Κρίσνα και τους συντρόφους Του, ο Κρίσνα άκουσε τους ημίθεους να φωνάζουν, «Αλίμονο! Αλίμονο!», και άρχισε αμέσως να εξαπλώνεται μέσα στον λαιμό του δαίμονα. Μολονότι είχε ένα τεράστιο σώμα, ο δαίμονας πνίγηκε από την εξαπλώση του Κρίσνα. Τα μεγάλα μάτια του κινήθηκαν βίαια και γρήγορα πέθανε από ασφυξία. Ο ζωτικός του αέρας δεν μπορούσε να βγει από καμία διέξοδο και τελικά εξερράγη από από μία τρύπα στο πάνω μέρος του κρανίου του. Έτσι βγήκε ο ζωτικός του αέρας. Όταν ο δαίμονας πέθανε, ο Κρίσνα, με την υπερβατική ματιά Του και μόνο, έκανε όλα τα αγόρια και τις αγελάδες να ανακτήσουν τις αισθήσεις τους και βγήκε μαζί τους από το στόμα του δαίμονα. Ενώ ο Κρίσνα ήταν μέσα στο στόμα του Αγκάσουρα, η πνευματική ψυχή του δαίμονα βγήκε έξω σαν εκτυφλωτικό φως, φωτίζοντας όλες τις κατευθύνσεις και περίμενε στον ουρανό. Μόλις ο Κρίσνα με τα μοσχαράκια και τους φίλους Του βγήκαν από το στόμα του δαίμονα, εκείνο το αστραφτερό λαμπρό φως συγχωνεύθηκε αμέσως με το σώμα του Κρίσνα, πράγμα που είδαν όλοι οι ημίθεοι.

Οι ημίθεοι κυριεύθηκαν από χαρά και έραιναν με λουλούδια το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κρίσνα, και έτσι Τον λάτρευαν. Οι κάτοικοι του ουρανού χόρευαν ενθουσιασμένοι και οι κάτοικοι της Γκανντάρβα-λόκα πρόσφεραν διαφόρων ειδών προσευχές. Τυμπανιστές χτυπούσαν τα τύμπανά τους με αγαλλίαση, οι *μπραμανα* απήγγελλαν βεδικούς ύμνους και όλοι οι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου έψελναν τα λόγια, «Τζάγια! τζάγια! Δόξα στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας».

Όταν ο Κύριος Μπράμα άκουσε αυτούς τους ευοίωνους ήχους, που ακούγονταν σε όλα τα ανώτερα πλανητικά συστήματα, κατέβηκε αμέσως να δει τι είχε συμβεί. Είδε ότι ο δαίμονας ήταν σκοτωμένος και έμεινε κατάπληκτος με τις ασυνήθιστα λαμπρές διασκεδάσεις του Προσώπου της

Θεότητας. Το γιγαντιαίο στόμα του δαίμονα παρέμεινε ανοιχτό για πολλές μέρες και σιγά-σιγά ξεράθηκε· έγινε σημείο διασκέδασης για όλα τα βοσκοπούλα.

Ο φόνος του Αγκάσουρα συνέβη όταν ο Κρίσνα και οι φίλοι Του ήταν λιγότερο από πέντε ετών. Τα παιδιά που είναι μικρότερα των πέντε ετών ονομάζονται *κωμαρα*. Μετά τα πέντε και έως δέκα ετών ονομάζονται *πωγκανντα* και μετά τα δέκα χρόνια, έως τα δέκα πέντε χρόνια, ονομάζονται *καϊσορα*. Μετά τα δέκα πέντε χρόνια, τα αγόρια ονομάζονται νέοι. Για ένα χρόνο, λοιπόν, δεν γινόταν καμία συζήτηση για το περιστατικό με τον δαίμονα Αγκάσουρα στη Βράτζα. Αλλά όταν τα παιδιά έγιναν έξι ετών, πληροφόρησαν τους γονείς τους για το περιστατικό με μεγάλο θαυμασμό. Ο λόγος για αυτό θα διευκρινισθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

Για τον Σρι Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που είναι πολύ ανώτερος από ημίθεους όπως ο Κύριος Μπράμα, δεν είναι καθόλου δύσκολο να απονείμει σε κάποιον την ευκαιρία να συγχωνευθεί με το αιώνιο σώμα Του. Αυτό ήταν που πρόσφερε στον Αγκάσουρα. Ο Αγκάσουρα ήταν ασφαλώς το πλέον αμαρτωλό ζωντανό ον και για τον αμαρτωλό δεν είναι δυνατό να συγχωνευθεί με την ύπαρξη της Απόλυτης Αλήθειας. Αλλά σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση, επειδή ο Κρίσνα μπήκε μέσα στο σώμα του Αγκάσουρα, ο δαίμονας καθαρίστηκε εντελώς από κάθε αμαρτωλή αντίδραση. Στα πρόσωπα που σκέφτονται συνεχώς την αιώνια μορφή του Κυρίου με το σχήμα της Θεότητας του ναού ή με το σχήμα μιας νοητικής μορφής απονέμεται ο υπερβατικός στόχος της εισόδου στο βασίλειο του Θεού και της συναναστροφής με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Μπορούμε, λοιπόν, να φανταστούμε την εξυψωμένη θέση κάποιου όπως ο Αγκάσουρα, στο σώμα του οποίου μπήκε το Ίδιο το Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα. Μεγάλοι σοφοί, διαλογιζόμενοι και αφοσιωμένοι υπηρέτες κρατούν διαρκώς τη μορφή του Κυρίου μέσα στην καρδιά τους ή βλέπουν τη μορφή της Θεότητας του Κυρίου στους ναούς· με αυτόν τον τρόπο, απελευθερώνονται από κάθε υλική μόλυνση και στο τέλος του σώματος εισέρχονται στο βασίλειο του Θεού. Αυτή η τελειότητα είναι δυνατή κρατώντας απλώς τη μορφή του Κυρίου μέσα στον νου. Αλλά στην περίπτωση του Αγκάσουρα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας μπήκε στο σώμα του προσωπικά. Συνεπώς, η θέση του Αγκάσουρα ήταν ανώτερη από ενός συνηθισμένου αφοσιωμένου υπηρέτη ή του μεγαλύτερου *γιογκι*.

Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ, που άκουγε τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα (ο οποίος έσωσε τη ζωή του Μαχαράζα Παρίκσιτ όταν ήταν στη μήτρα της μητέρας του), ενδιαφερόταν όλο και περισσότερο να ακούει γι' Αυτόν. Και έτσι ρωτούσε τον σοφό Σουκαντέβα Γκοσουάμι, ο οποίος απήγγειλε τη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* στον Βασιλιά.

Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ έμεινε εμβρόντητος όταν κατάλαβε ότι ο φόνος του Αγκάσουρα δεν συζητήθηκε για ένα χρόνο, μέχρι να φτάσουν τα αγόρια στην ηλικία της *πωγκανντα*. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ήταν πολύ περίεργος να το μάθει αυτό, γιατί ήταν βέβαιος ότι ένα τέτοιο περιστατικό οφειλόταν στον χειρισμό των διαφόρων ενεργειών του Κρίσνα.

Συνήθως, οι *καστρια*, η διοικητική τάξη, είναι διαρκώς απασχολημένοι με τις πολιτικές τους υποθέσεις και έχουν ελάχιστες ευκαιρίες να ακούσουν για τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα. Αλλά ενώ ο Μαχαράζα Παρίκσιτ άκουγε αυτές τις υπερβατικές διασκεδάσεις, σκέφτηκε ότι ήταν πολύ τυχερός, επειδή άκουγε από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι, τη μεγαλύτερη αυθεντία για τη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*. Έτσι, λοιπόν, επειδή του το ζήτησε ο Μαχαράζα Παρίκσιτ, ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι συνέχισε να μιλάει για τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα, όσον αφορά στη μορφή Του, τις ιδιότητες, τη φήμη και τα παραφερνάλιά Του.

✽ *Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δωδέκατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο θάνατος του δαίμονα Αγκάσουρα».* ✽

13. Ο Μπράμα κλέβει τα αγόρια και τα μοσχαράκια

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι ένιωσε μεγάλη ενθάρρυνση όταν ο Μαχαράζα Παρίκσιτ τον ρώτησε γιατί τα βοσκόπουλα δεν συζήτησαν τον θάνατο του Αγκάσουρα μέχρι να περάσει ένας χρόνος. Το εξήγησε ως εξής: «Αγαπημένε μου Βασιλιά, με την περιέγεια και τις ερωτήσεις σου κάνεις το θέμα των υπερβατικών διασκεδάσεων του Κρίσνα πιο φρέσκο».

Λέγεται ότι είναι η φύση του αφοσιωμένου υπηρέτη να απασχολεί διαρκώς τον νου του, την ενέργειά του, τα λόγια του, τα αφτιά του, κλπ., με το άκουσμα και το ψάλσιμο θεμάτων σχετικών με τον Κρίσνα. Αυτό ονομάζεται συνείδηση του Κρίσνα και για όποιον είναι συνεπαρμένος με αυτού του είδους το άκουσμα και το ψάλσιμο, το θέμα δεν είναι ποτέ χλιοειπωμένο ή παλιό. Αυτή είναι η σπουδαιότητα των υπερβατικών θεμάτων σε αντίθεση με τα υλικά θέματα. Τα υλικά θέματα ξεθυμαίνουν εύκολα και δεν μπορεί να ακούει κάποιος το ίδιο θέμα για πολύ· θέλει αλλαγή. Αλλά τα υπερβατικά θέματα ονομάζονται *νιτιαναβαναβαγιαμανα*. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί κανείς να συνεχίσει να ακούει και να ψέλνει για τον Κύριο και ποτέ να μην αισθάνεται κούραση, αλλά να παραμένει φρέσκος και πρόθυμος να ακούει όλο και πιο πολύ.

Είναι καθήκον του πνευματικού δασκάλου να αποκαλύπτει όλα τα εμπιστευτικά θέματα στον ερευνητικό και ειλικρινή μαθητή. Έτσι ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι άρχισε να εξηγεί γιατί ο φόνος του Αγκάσουρα δεν συζητήθηκε μέχρι να περάσει ένας χρόνος. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι είπε στον Βασιλιά, «Άκου τώρα αυτό το μυστικό με προσοχή. Αφού έσωσε τους φίλους Του από το στόμα του Αγκάσουρα και αφού σκότωσε τον δαίμονα, ο

Κύριος Κρίσνα οδήγησε τους φίλους Του στην όχθη του Γιαμούνα και τους μίλησε ως εξής: ‘Αγαπημένοι Μου φίλοι, δείτε πόσο όμορφο είναι αυτό το σημείο για να φάει κανείς το μεσημεριανό του και να παίζει στη μαλακή άμμο του Γιαμούνα. Μπορείτε να δείτε πόσο όμορφα έχουν ανοίξει τα λουλούδια του λωτού στο νερό και πώς σκορπίζουν το άρωμά τους παντού. Το τιτίβισμα των πουλιών μαζί με το γουργουρητό των παγωνιών, περιστοιχισμένα από το θρόισμα των φύλλων των δέντρων, συνδυάζονται και παράγουν ήχους που αντηχούν ο ένας τον άλλον. Και αυτό πλουτίζει το πανέμορφο σκηνικό που δημιουργούν εδώ τα δέντρα. Ας γευματίσουμε σε αυτό το σημείο, επειδή είναι ήδη αργά και πεινάμε. Ας μείνουν τα μοσχαράκια κοντά μας και ας πιουν νερό από τον Γιαμούνα. Ενώ τρώμε, τα μοσχαράκια μπορούν να βοσκήσουν το τρυφερό χορτάρι που υπάρχει εδώ’.

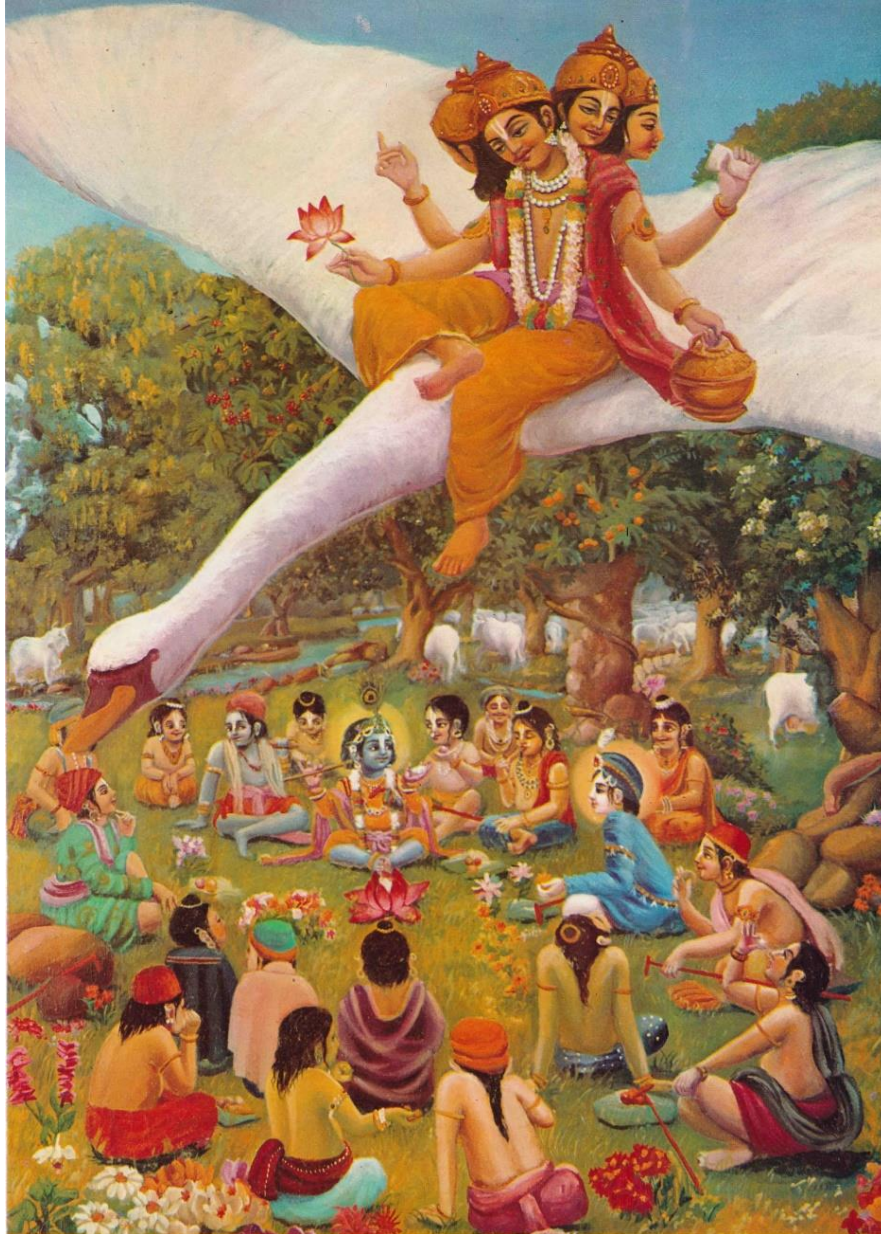
Ακούγοντας αυτή την πρόταση του Κρίσνα, όλα τα αγόρια χάρηκαν πολύ και είπαν, «Ασφαλώς! Ας καθίσουμε εδώ κάτω για να γευματίσουμε». Άφησαν ελεύθερα τα μοσχαράκια να φάνε το τρυφερό χορτάρι και καθισμένα κάτω, έχοντας τον Κρίσνα στο κέντρο, άνοιξαν τα δοχεία με το φαγητό που είχαν φέρει από το σπίτι τους. Ο Κύριος Σρι Κρίσνα καθόταν στο κέντρο του κύκλου και όλα τα αγόρια Τον κοιτούσαν. Έτρωγαν και ήταν χαρούμενα να βλέπουν διαρκώς το πρόσωπο του Κυρίου. Ο Κρίσνα έμοιαζε με τον μίσχο ενός λωτού και τα αγόρια που Τον περιστοίχιζαν έμοιαζαν με τα πέταλα του λωτού. Τα αγόρια μάζεψαν λουλούδια, φύλλα και φλοιούς από δέντρα και τα τοποθέτησαν κάτω από τα δοχεία τους και έτσι άρχισαν να τρώνε το φαγητό τους, έχοντας συντροφιά τον Κρίσνα. Ενώ έτρωγαν, κάθε αγόρι εκδήλωνε διαφορετικά είδη σχέσεων με τον Κρίσνα και χαιρόντουσαν τη παρέα το ένα του άλλου, αστειεύομενα. Ενώ απολάμβανε έτσι το μεσημεριανό Του με τους φίλους Του, η φλογέρα του Κρίσνα έπεσε μέσα στη ζώνη που συγκρατούσε τα ρούχα Του, ενώ η τρομπέτα Του και το ραβδί Του έγυραν στα αριστερά Του. Κρατούσε έναν σβώλο φαγητού από γιαούρτι, βούτυρο, ρύζι και κομμάτια φρουτοσαλάτα στην αριστερή Του παλάμη, που μπορούσε κανείς να δει μέσα από τις αρθρώσεις των δαχτύλων Του, που ήταν σαν πέταλα λωτού. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που δέχεται τα αποτελέσματα όλων των μεγάλων θυσιών, γελούσε και αστειευόταν, απολαμβάνοντας το μεσημεριανό Του μαζί με τους φίλους Του στη Βρινντάβανα. Έτσι παρατηρούσαν τη σκηνή από τον ουρανό οι ημίθεοι. Όσο για τα αγόρια, απλώς χαιρόνταν υπερβατική ευδαιμονία στη συντροφιά του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

Ο Κρίσνα απολάμβανε έτσι το μεσημεριανό Του με τους φίλους Του.

Εκείνη την ώρα, τα μοσχάρια που έβοσκαν εκεί κοντά προχώρησαν βαθιά στο δάσος, γοητευμένα από το νέο χορτάρι και σιγά-σιγά χάθηκαν από τα μάτια τους. Όταν τα αγόρια είδαν ότι τα μοσχάρια δεν ήταν εκεί κοντά, φοβήθηκαν για την ασφάλειά τους και αμέσως φώναξαν, «Κρίσνα!». Ο Κρίσνα είναι ο φονιάς της προσωποποίησης του φόβου. Όλοι φοβούνται την προσωποποίηση του φόβου, αλλά η προσωποποίηση του φόβου φοβάται τον Κρίσνα. Φωνάζοντας δυνατά τη λέξη «Κρίσνα», τα αγόρια ξεπέρασαν

αμέσως την κατάσταση του φόβου. Από τη μεγάλη Του στοργή, ο Κρίσνα δεν ήθελε να αφήσουν οι φίλοι Του το ευχάριστο μεσημεριανό τους και να αρχίσουν να ψάχνουν τα μοσχαράκια. Γι' αυτό είπε, «Αγαπημένοι φίλοι Μου, δεν χρειάζεται να διακόψετε το γεύμα σας. Συνεχίστε να τρώτε. Θα πάω Εγώ να βρω τα μοσχαράκια». Έτσι ο Κύριος Κρίσνα άρχισε αμέσως να ψάχνει τα μοσχαράκια στις σπηλιές και στους θάμνους. Έψαξε στις σπηλιές των βουνών και των δασών, αλλά δεν μπορούσε να τα βρει πουθενά.

Βλέποντας ο Μπράμα τον Κρίσνα να απολαμβάνει με τους φίλους Του, αποφάσισε να κάνει μια φάρσα.

Όταν ο Αγκάσουρα σκοτώθηκε και οι ημίθεοι εξέταζαν το περιστατικό με μεγάλη έκπληξη, ο Μπράμα, που είχε γεννηθεί από το λουλούδι λωτού που φυτρώνει από τον αφαλό του Βίσνου, ήλθε και εκείνος να δει. Απόρησε πώς ο μικρός Κρίσνα μπόρεσε να κάνει κάτι τόσο θαυμαστό. Παρόλο που γνώριζε ότι το μικρό βοσκόπουλο ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ήθελε να δει πιο ένδοξες περιπέτειες του Κυρίου και γι' αυτό έκλεψε όλα τα μοσχαρακια και τα βοσκόπουλα και τα πήγε σε ένα άλλο μέρος. Γι' αυτό ο Κρίσνα, παρόλο που έψαξε για τα μοσχαρακια, δεν μπορούσε να τα βρει. Μάλιστα, έχασε και τους φίλους Του, που ήταν στην όχθη του Γιαμούνα, τρώγοντας το μεσημεριανό τους. Με τη μορφή ενός βοσκόπουλου, ο Κύριος Κρίσνα ήταν πολύ μικρός σε σύγκριση με τον Μπράμα, αλλά επειδή είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, κατάλαβε αμέσως ότι ο Μπράμα είχε κλέψει όλα τα μοσχαρακια και όλα τα αγόρια. Ο Κρίσνα σκέφτηκε, «Ο Μπράμα έχει πάρει όλα τα αγόρια και όλα τα μοσχαρακια. Πώς μπορώ να γυρίσω στη Βριντάβανα μόνος Μου; Οι μητέρες θα στενοχωρηθούν».

Γι' αυτό, για να ικανοποιήσει τις μητέρες των φίλων Του, αλλά και για να πείσει τον Μπράμα για την υπεροχή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, επεκτάθηκε στη στιγμή ως όλα τα βοσκόπουλα και τα μοσχαρακια. Στις Βέδες αναφέρεται ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας επεκτείνεται σε τόσο πολλά ζωντανά όντα με την ενέργειά Του. Επομένως, δεν Του ήταν τόσο δύσκολο να επεκταθεί ξανά σε τόσα αγόρια και τόσα μοσχαρακια. Επεκτάθηκε για να μοιάζει ακριβώς σαν τα αγόρια, που είχαν όλα τους διαφορετικά χαρακτηριστικά, διαφορετικό πρόσωπο και διαφορετική σωματική δομή, ντυμένα με διαφορετικά ρούχα και κοσμήματα και με διαφορετική συμπεριφορά και προσωπικές δραστηριότητες. Με άλλα λόγια, όλοι έχουν διαφορετικά γούστα· ως ατομική ψυχή, κάθε πρόσωπο έχει εντελώς διαφορετικές δραστηριότητες και συμπεριφορά. Και παρ' όλα αυτά, ο Κρίσνα επεκτάθηκε ακριβώς σε όλες τις διαφορετικές θέσεις των ατομικών αγοριών. Έγινε επίσης και τα μοσχαρακια, που κι αυτά είχαν διαφορετικό μέγεθος, χρώμα, δραστηριότητα, κλπ. Αυτό στάθηκε δυνατό, επειδή τα πάντα είναι επέκταση της ενέργειας του Κρίσνα. Στη *Βισνου Πουρανα* λέγεται, *παρασια μπραμαναχ σακτι*. Ό,τι βλέπουμε στην κοσμική εκδήλωση –είτε είναι ύλη είτε είναι οι πράξεις των ζωντανών όντων– είναι απλώς η επέκταση των ενεργειών του Κυρίου, όπως η θερμότητα και το φως είναι οι διάφορες επεκτάσεις της φωτιάς.

Επεκτεινόμενος έτσι ως τα αγόρια και τα μοσχαρακια με τις ατομικές τους ικανότητες και περιβαλλόμενος από αυτές τις επεκτάσεις του Εαυτού Του, ο

Κρίσνα μπήκε στο χωριό της Βρινντάβανα. Οι κάτοικοι δεν γνώριζαν τι είχε συμβεί. Αφού μπήκε στο χωριό, τη Βρινντάβανα, όλα τα μοσχαρακια πήγαν στις στάνες τους και τα αγόρια πήγαν κι αυτά στα σπίτια τους και τις μητέρες τους.

Οι μητέρες των αγοριών άκουσαν τους ήχους από τις φλογέρες τους πριν από την είσοδό τους στο χωριό και για να τα υποδεχθούν, βγήκαν έξω από τα σπίτια τους και τα αγκάλιασαν. Και από μητρική στοργή, γάλα έτρεχε από τα στήθη τους και άφηναν τα αγόρια να το πιουν. Αυτή η προσφορά τους, εντούτοις, δεν ήταν ακριβώς προς τα παιδιά τους, αλλά προς το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που είχε επεκταθεί σε τόσο πολλά αγόρια. Αυτή ήταν άλλη μία ευκαιρία για όλες τις μητέρες της Βρινντάβανα να ταΐσουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας με το δικό τους γάλα. Επομένως, ο Κύριος Κρίσνα δεν έδωσε μόνο στη Γιασόντα την ευκαιρία να Τον ταΐει, αλλά αυτή τη φορά έδωσε την ευκαιρία σε όλες τις μεγαλύτερες γκοπι.

Όλα τα αγόρια άρχισαν τις δοσοληψίες τους με τις μητέρες τους όπως συνήθως, και οι μητέρες επίσης, αφού ερχόταν το βράδυ, άρχισαν να κάνουν μπάνιο στα παιδιά τους, να τα στολίζουν με *τιλακα* και κοσμήματα και να τους δίνουν το απαραίτητο φαγητό μετά από τη δουλειά μιας μέρας. Και οι αγελάδες επίσης, που την ημέρα έλειπαν στα βοσκοτόπια, επέστρεψαν το απόγευμα και άρχισαν να καλούν τα μοσχαρακια τους. Εκείνα πήγαν αμέσως στις μητέρες τους και οι μητέρες τους άρχισαν να τα γλείφουν. Αυτές οι σχέσεις των αγελάδων με τα μοσχαρακια τους και των γκοπι με τα αγόρια τους παρέμειναν αναλλοίωτες, παρόλο που στην πραγματικότητα τα αυθεντικά μοσχαρακια και τα αυθεντικά αγόρια δεν ήταν εκεί. Μάλιστα, η στοργή των αγελάδων για τα μοσχαρακια τους και των γκοπι για τα αγόρια τους αυξήθηκε χωρίς φανερή αιτία. Ηστοργή τους αυξήθηκε φυσικά, μολονότι τα μοσχαρακια και τα αγόρια δεν ήταν παιδιά τους. Παρόλο που οι αγελάδες και οι μεγαλύτερες γκοπι της Βρινντάβανα ένιωθαν μεγαλύτερη στοργή για τον Κρίσνα απ' όσο για τα δικά τους παιδιά, μετά από αυτό το περιστατικό, η στοργή τους για τα παιδιά τους αυξήθηκε και έγινε ακριβώς όση και η στοργή που ένιωθαν για τον Κρίσνα. Για έναν χρόνο συνεχώς, ο Ίδιος ο Κρίσνα επεκτάθηκε ως τα μοσχαρακια και τα βοσκόπουλα και ήταν παρών στα βοσκοτόπια.

Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, η επέκταση του Κρίσνα βρίσκεται μέσα στην καρδιά του καθενός ως Υπέρτατη Ψυχή. Κατά τον ίδιο

τρόπο, αντί να επεκταθεί ως Υπέρτατη Ψυχή, επεκτάθηκε ως τμήμα των μοσχαριών και των βοσκόπουλων για έναν ολόκληρο χρόνο.

Μια μέρα, όταν ο Κρίσνα μαζί με τον Μπαλαράμα φρόντιζαν τα μοσχαράκια στο δάσος, είδαν κάποιες αγελάδες να βόσκουν πάνω στο ύψωμα Γκοβαρντάνα. Οι αγελάδες μπορούσαν να δουν κάτω στην κοιλάδα, εκεί όπου τα αγόρια φρόντιζαν τα μοσχαράκια. Ξαφνικά, βλέποντας τα μοσχαράκια τους, οι αγελάδες άρχισαν να τρέχουν προς το μέρος τους. Χύμηξαν προς τα κάτω με ενωμένα τα μπροστινά και τα πίσω πόδια τους. Έλειωναν τόσο πολύ από αγάπη για τα μοσχαράκια τους, που δεν τις ένοιαζε ο τραχύς δρόμος από την κορυφή του λόφου Γκοβαρντάνα μεχρι κάτω στα βοσκοτόπια. Πλησίασαν τα μοσχαράκια με τους μαστούς τους γεμάτους γάλα και σήκωσαν τις ουρές τους προς τα πάνω. Καθώς κατηφόριζαν τον λόφο, το γάλα τους έσταζε στο έδαφος από μεγάλη μητρική αγάπη για τα μοσχαράκια, παρόλο που δεν ήταν τα δικά τους μοσχαράκια. Αυτές οι αγελάδες είχαν τα δικά τους μοσχαράκια και τα μοσχαράκια που έβοσκαν κάτω από τον λόφο Γκοβαρντάνα ήταν μεγαλύτερα· δεν περίμεναν να πιουν γάλα απευθείας από τη μητέρα τους και ήταν ικανοποιημένα με το χορτάρι. Αλλά παρ' όλα αυτά, όλες οι αγελάδες ήλθαν αμέσως και άρχισαν να τα γλείφουν και τα μοσχαράκια άρχισαν κι εκείνα να θηλάζουν γάλα από τις μητέρες τους. Φαινόταν να υπάρχει μεγάλος δεσμός αγάπης ανάμεσα στις αγελάδες και τα μοσχαράκια.

Όταν οι αγελάδες έτρεχαν προς τα κάτω από την κορυφή του λόφου Γκοβαρντάνα, οι άντρες που τις φρόντιζαν προσπάθησαν να τις σταματήσουν. Τις ηλικιωμένες αγελάδες τις φροντίζουν οι άντρες και τα μοσχαράκια τα φροντίζουν τα αγόρια· και όσο είναι δυνατό, τα μοσχαράκια τα κρατούν μακριά από τις αγελάδες, έτσι ώστε να μην πίνουν όλο το διαθέσιμο γάλα. Γι' αυτό οι άντρες που φρόντιζαν τις αγελάδες στην κορυφή του λόφου Γκοβαρντάνα προσπάθησαν να τις σταματήσουν, αλλά απέτυχαν. Παραξενεμένοι από την αποτυχία τους, αισθάνονταν ντροπιασμένοι και θυμωμένοι. Ήταν πολύ στενοχωρημένοι, αλλά όταν κατέβηκαν και είδαν τα παιδιά τους να φροντίζουν τα μοσχαράκια, ένιωσαν ξαφνικά μεγάλη στοργή για τα παιδιά τους. Ήταν εκπληκτικό. Παρόλο που οι άντρες κατέβηκαν από τον λόφο απογοητευμένοι, παραξενεμένοι και θυμωμένοι, μόλις είδαν τα παιδιά τους η καρδιά τους έλειωσε από μεγάλη αγάπη. Στη στιγμή, ο θυμός τους, η δυσαρέσκειά τους και η δυστυχία τους εξαφανίσθηκαν. Άρχισαν να δείχνουν πατρική αγάπη για τα παιδιά και με μεγάλη στοργή τα σήκωσαν στα χέρια τους και τα αγκάλιασαν. Μύριζαν τα κεφάλια των παιδιών τους και

απολάμβαναν τη συντροφιά τους ευτυχισμένοι. Αφού αγκάλιασαν τα παιδιά τους, οι άντρες πήραν και πάλι τις αγελάδες πίσω στην κορυφή του λόφου Γκοβαρντάνα. Στη διαδρομή σκεφτόντουσαν τα παιδιά τους και δάκρυα αγάπης κυλούσαν από τα μάτια τους.

Όταν ο Μπαλαράμα είδε αυτή την ασυνήθιστη ανταλλαγή αγάπης ανάμεσα στις αγελάδες και τα μοσχάρια τους και ανάμεσα στους πατέρες των παιδιών και τα παιδιά τους, και ενώ ούτε τα μοσχάρια ούτε τα παιδιά χρειάζονταν τόση φροντίδα, άρχισε να αναρωτιέται γιατί συνέβη αυτό το ασυνήθιστο γεγονός. Έβλεπε με κατάπληξη όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα να είναι τόσο στοργικοί με τα παιδιά τους, ακριβώς όπως ήταν με τον Κρίσνα. Παρόμοια, οι αγελάδες ένιωθαν μεγάλη αγάπη για τα μοσχάρια τους, όση ένιωθαν για τον Κρίσνα. Γι' αυτό ο Μπαλαράμα συμπέρανε ότι αυτή η ασυνήθιστη επίδειξη αγάπης ήταν κάτι μυστικιστικό και προκλήθηκε είτε από τους ημίθεους είτε από κάποιον πολύ ισχυρό άνθρωπο. Διαφορετικά, πώς θα μπορούσε να συμβεί αυτή η υπέροχη αλλαγή; Συμπέρανε ότι αυτή η μυστηριώδης αλλαγή θα πρέπει να συνέβη εξαιτίας του Κρίσνα, τον οποίο ο Μπαλαράμα θεωρούσε το λατρευτό Του Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Σκέφτηκε, «Αυτό το κανόνισε ο Κρίσνα και ακόμα και Εγώ δεν μπόρεσα να ανακόψω τη μυστηριώδη Του δύναμη». Έτσι ο Μπαλαράμα κατάλαβε ότι όλα αυτά τα αγόρια και τα μοσχάρια ήταν απλώς επεκτάσεις του Κρίσνα.

Ο Μπαλαράμα ρώτησε τον Κρίσνα τι πραγματικά συμβαίνει. Είπε, «Αγαπημένε Μου Κρίσνα, στην αρχή νόμισα ότι όλες αυτές οι αγελάδες, τα μοσχάρια και τα βοσκόπουλα ήταν είτε μεγάλοι σοφοί και άγια πρόσωπα είτε ημίθεοι, αλλά τώρα φαίνεται ότι στην πραγματικότητα είναι επεκτάσεις Σου. Είναι όλα Εσύ; Εσύ ο Ίδιος παίζεις ως μοσχάρια και αγελάδες και αγόρια. Ποιο είναι το μυστήριο αυτής της κατάστασης; Πού έχουν πάει εκείνα τα άλλα μοσχάρια και οι αγελάδες και τα αγόρια; Θα Μου πεις ποια είναι η αιτία;». Όταν Τον ρώτησε ο Μπαλαράμα, ο Κρίσνα εξήγησε με συντομία την όλη κατάσταση: πώς ο Μπράμα έκλεψε τα μοσχάρια και τα αγόρια και πώς ο Ίδιος απέκρυψε το περιστατικό αυτό επεκτεινόμενος, έτσι ώστε οι άνθρωποι να μη μάθουν ότι οι αρχικές αγελάδες, τα μοσχάρια και τα αγόρια έλειπαν.

Ενώ ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα συζητούσαν, ο Μπράμα επέστρεψε μετά από μιας στιγμής διάλειμμα (σύμφωνα με τη διάρκεια της δικής του ζωής). Γνωρίζουμε από την *Μπαγκαβαντ-γκιτα* για τη διάρκεια της ζωής του Κυρίου

Μπράμα: 1000 φορές η διάρκεια των τεσσάρων συμπαντικών εποχών, δηλαδή $4.300.000 \times 1000$, είναι δώδεκα ώρες του Μπράμα. Παρόμοια, μία στιγμή του Μπράμα ισούται με έναν χρόνο του δικού μας ηλιακού υπολογισμού. Μετά από μία στιγμή με βάση τον υπολογισμό του Μπράμα, ο Μπράμα επέστρεψε για να δει πόσο διασκεδαστικό ήταν που είχε κλέψει τα αγόρια και τα μοσχάρια. Αλλά φοβόταν κιόλας ότι έπαιζε με τη φωτιά. Ο Κρίσνα ήταν ο αφέντης του και είχε κάνει κατεργαριά για αστείο, παίρνοντας τα μοσχάρια Του και τα αγόρια. Είχε πραγματικά αγωνία και γι' αυτό δεν έλειψε πολύ· γύρισε μετά από μία στιγμή (με τους δικούς του υπολογισμούς). Είδε ότι όλα τα αγόρια, τα μοσχάρια και οι αγελάδες έπαιζαν με τον Κρίσνα με τον ίδιο τρόπο που έπαιζαν όταν τα συνάντησε την πρώτη φορά, παρόλο που ήταν βέβαιος ότι τα είχε πάρει και τα είχε βάλει να ξαπλώσουν και να κοιμηθούν με τα μάγια της μυστικής του δύναμης. Ο Μπράμα σκέφτηκε, «Όλα αυτά τα αγόρια, τα μοσχάρια και τις αγελάδες τα πήρα μακριά και ξέρω ότι ακόμα κοιμούνται. Πώς συμβαίνει και η ίδια ακριβώς ομάδα από αγελάδες, αγόρια και μοσχάρια παίζουν με τον Κρίσνα; Μήπως δεν έδρασε επάνω τους η μυστική μου δύναμη; Παίζουν μήπως συνεχώς με τον Κρίσνα επί έναν χρόνο;». Ο Μπράμα προσπαθούσε να καταλάβει ποιοι ήταν και πώς δεν είχε επίδραση επάνω τους η μυστική του δύναμη, αλλά δεν μπορούσε να το εξακριβώσει. Με άλλα λόγια, ήλθε ο ίδιος κάτω από τα μάγια της μυστικής του δύναμης. Η επίδραση της μυστικής του δύναμης έμοιαζε σαν χιόνι στο σκοτάδι ή σαν πυγολαμπίδα την ημέρα. Όσο κρατάει το σκοτάδι της νύχτας, η πυγολαμπίδα μπορεί να επιδείξει κάποια λάμψη και το χιόνι που κάνει σωρό στην κορφή ενός βουνού ή στο έδαφος μπορεί να λάμπει την ημέρα. Αλλά τη νύχτα το χιόνι δεν έχει λάμψη, όπως δεν έχει λάμψη η πυγολαμπίδα την ημέρα. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν η μικρή μυστική δύναμη που φανέρωσε ο Μπράμα βρέθηκε μπροστά στη μυστική δύναμη του Κρίσνα, ήταν σαν χιόνι ή σαν πυγολαμπίδα. Όταν κάποιος με μικρή μυστική δύναμη θέλει να δείξει τη δύναμή του μπροστά σε μια μεγαλύτερη μυστική δύναμη, μειώνει τη δύναμή του· δεν την αυξάνει. Ακόμα και μία μεγάλη προσωπικότητα όπως ο Μπράμα, όταν θέλησε να δείξει τη μυστική του δύναμη μπροστά στο Κρίσνα, γελοιοποιήθηκε. Έτσι ο Μπράμα βρέθηκε σε σύγχυση σχετικά με τη μυστική του δύναμη.

Προκειμένου να πεισθεί ο Μπράμα ότι όλες εκείνες οι αγελάδες, τα μοσχάρια και τα αγόρια δεν ήταν τα αρχικά, οι αγελάδες, τα μοσχάρια και τα αγόρια που έπαιζαν με τον Κρίσνα μεταμορφώθηκαν σε μορφές του Βίσνου. Στην πραγματικότητα, οι αρχικές αγελάδες, τα αρχικά μοσχάρια

και τα αρχικά αγόρια κοιμόντουσαν υπό την επίδραση της μυστικής δύναμης του Μπράμα, ενώ αυτά που έβλεπε ο Μπράμα ήταν άμεσες επεκτάσεις του Κρίσνα, δηλαδή του Βίσνου. Ο Βίσνου είναι επέκταση του Κρίσνα και έτσι οι μορφές του Βίσνου παρουσιάστηκαν μπροστά στον Μπράμα. Όλες οι μορφές του Βίσνου είχαν γαλαζωπό χρώμα και ήταν ντυμένες με κίτρινα ρούχα· είχαν όλες τέσσερα χέρια, που κρατούσαν ρόπαλο, δίσκο, λουλούδι λωτού και κοχύλι. Στο κεφάλι Τους είχαν αστραφτερές χρυσές περικεφαλαίες· ήταν στολισμένες με μαργαριτάρια και σκουλαρίκια και ήταν στεφανωμένες με λουλούδια του δάσους. Στο στήθος Τους είχαν το σημάδι *σριβατσα*, το έμβλημα της θεάς της τύχης· στα μπράτσα Τους φορούσαν βραχιόλια και άλλα κοσμήματα. Ο λαιμός Τους ήταν λείος σαν κοχύλι, στα πόδια Τους φορούσαν κουδουνάκια, γύρω από τη μέση Τους είχαν ιερές χρυσές καμπάνες και στα δάχτυλά Τους φορούσαν δαχτυλίδια με πολύτιμα πετράδια. Ο Μπράμα είδε επίσης ότι όλο το σώμα του Κυρίου Βίσνου, από τα πόδια μέχρι την κορυφή, ήταν στολισμένο με φρέσκα μπουμπούκια και άνθη *τουλασι*. Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό των μορφών του Βίσνου ήταν ότι όλες Τους ήταν υπερβατικά πανέμορφες. Το χαμόγελό Τους έμοιαζε με το φως της σελήνης και οι ματιές Τους έμοιαζαν με την πρωινή ανατολή του ήλιου. Με τις ματιές Τους δημιουργούσαν και προστάτευαν τις καταστάσεις του πάθους και της άγνοιας. Ο Βίσνου εκπροσωπεί την κατάσταση της αγαθότητας, ο Μπράμα την κατάσταση του πάθους και ο Σίβα την κατάσταση της άγνοιας. Επομένως, ο Βίσνου, εφόσον συντηρεί τα πάντα στην κοσμική δημιουργία, είναι επίσης δημιουργός και συντηρητής του Μπράμα και του Κυρίου Σίβα.

Μετά από αυτή την εκδήλωση του Κυρίου Βίσνου, ο Μπράμα είδε ότι πολλοί άλλοι Μπράμα και Σίβα και ημίθεοι και ακόμα και ασήμαντα ζωντανά όντα, μέχρι και μυρμήγκια και μικρά χορταράκια –κινητά και ακίνητα ζωντανά όντα- χόρευαν κυκλικά γύρω από τον Κύριο Βίσνου. Τον χορό τους συνόδευε μουσική διαφόρων ειδών και όλα αυτά τα ζωντανά όντα λάτρευαν τον Κύριο Βίσνου. Ο Μπράμα συνειδητοποίησε πως όλες εκείνες οι μορφές του Βίσνου ήταν πλήρεις, ξεκινώντας από την τελειότητα *ανιμα*, δηλαδή την τελειότητα του να γίνει κανείς μικρός σαν ένα άτομο της ύλης, μέχρι την τελειότητα του να γίνει κανείς άπειρος, σαν την κοσμική εκδήλωση. Όλες οι μυστικές δυνάμεις του Μπράμα, του Σίβα, όλων των ημιθέων και των είκοσι τεσσάρων στοιχείων της κοσμικής εκδήλωσης ήταν εκπροσωπημένες πλήρως στο πρόσωπο του Βίσνου. Υπό την επίδραση του Κυρίου Βίσνου, όλες οι υποδεέστερες μυστικές δυνάμεις Τον λάτρευαν. Τον λάτρευε ο χρόνος, το

διάστημα, η κοσμική εκδήλωση, η αναμόρφωση, η επιθυμία, η δράση και οι τρεις ιδιότητες της υλικής φύσης. Ο Μπράμα συνειδητοποίησε επίσης ότι ο Κύριος Βίσνου είναι η πηγή κάθε αλήθειας, γνώσης και ευδαιμονίας. Είναι ο συνδυασμός των τριών υπερβατικών χαρακτηριστικών, και συγκεκριμένα, της αιωνιότητας, της γνώσης και της ευδαιμονίας και είναι το αντικείμενο της λατρείας των οπαδών των *Ουπανισαντ*. Ο Μπράμα συνειδητοποίησε ότι όλες οι διάφορες μορφές αγελάδων, αγοριών και μοσχαριών που είχαν μεταμορφωθεί σε μορφές του Βίσνου δεν είχαν μεταμορφωθεί από κάποιον μυστικισμό του τύπου που μπορεί να επιδείξει ένα *γιογκι* ή ένας ημίθεος που διαθέτει ιδιαίτερες δυνάμεις. Οι αγελάδες, τα μοσχαράκια και τα αγόρια που είχαν μεταμορφωθεί σε μορφές (*μουργι*) του Βίσνου δεν ήταν επιδείξεις της *μαγια*, της ενέργειας του Βίσνου, αλλά ήταν ο Ίδιος ο Βίσνου. Οι αντίστοιχες ιδιότητες του Βίσνου και της ενέργειας (*μαγια*) του Βίσνου είναι ακριβώς όπως η φωτιά και η θερμότητα. Στη θερμότητα υπάρχει η ιδιότητα της φωτιάς, η ζέστη· αλλά παρ' όλα αυτά, η θερμότητα δεν είναι φωτιά. Η εκδήλωση των μορφών του Βίσνου των αγοριών, των αγελάδων και των μοσχαριών δεν ήταν σαν τη θερμότητα, αλλά μάλλον σαν τη φωτιά – ήταν όλα πράγματι ο Βίσνου. Στην πραγματικότητα, η ιδιότητα του Βίσνου είναι η πλήρης αλήθεια, η πλήρης γνώση και η πλήρης ευδαιμονία. Μπορεί να αναφερθεί ένα άλλο παράδειγμα με υλικά αντικείμενα, τα οποία αντανakλώνται σε πολλές μορφές. Για παράδειγμα, ο ήλιος αντανakλάται σε πολλά δοχεία με νερό, αλλά οι αντανakλάσεις του ήλιου στα δοχεία με το νερό δεν είναι ο ήλιος. Δεν υπάρχει θερμότητα και φως από τον ήλιο στα δοχεία με το νερό, παρόλο που η αντανakλαση φαίνεται σαν να είναι ο ήλιος. Αλλά οι μορφές που πήρε ο Κρίσνα ήταν όλες Τους ο πλήρης Βίσνου. *Σατιαμ* σημαίνει αλήθεια, *γκιαναμ* σημαίνει πλήρης γνώση και *ανανντα* σημαίνει πλήρης ευδαιμονία.

Οι προσωπικές υπερβατικές μορφές του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας είναι τόσο τέλειες, ώστε οι ιμπερσοναλιστές οπαδοί των *Ουπανισαντ* δεν μπορούν να φτάσουν το επίπεδο της γνώσης που απαιτείται για την κατανόησή Τους. Συγκεκριμένα, οι υπερβατικές μορφές του Κυρίου είναι απρόσιτες για τους ιμπερσοναλιστές, οι οποίοι μπορούν μόνο να καταλάβουν μέσω της μελέτης των *Ουπανισαντ* ότι η Απόλυτη Αλήθεια δεν είναι ύλη και ότι η Απόλυτη Αλήθεια δεν περιορίζεται υλικά από κάποια πεπερασμένη δύναμη. Ο Κύριος Μπράμα κατάλαβε τον Κρίσνα και τις επεκτάσεις Του σε μορφές του Βίσνου και κατάλαβε επίσης ότι εξαιτίας της επέκτασης της ενέργειας του Υπερτάτου Κυρίου, υπάρχουν τα πάντα, κινητά και ακίνητα, μέσα στην υλική εκδήλωση.

Όταν ο Μπράμα στεκόταν έτσι σαστισμένος μέσα στην πεπερασμένη του δύναμη και με επίγνωση της πεπερασμένης του δράσης μέσα στις έντεκα αισθήσεις, μπόρεσε τουλάχιστον να συνειδητοποιήσει ότι και ο ίδιος ήταν δημιούργημα της υλικής ενέργειας, ακριβώς σαν μια κούκλα κουκλοθεάτρου. Όπως ακριβώς μια μαριονέτα δεν έχει ανεξάρτητη δύναμη να χορέψει, αλλά χορεύει σύμφωνα με την καθοδήγηση του κουκλοπαίχτη, έτσι και οι ημίθεοι και τα ζωντανά όντα είναι όλοι υποταγμένοι στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Όπως αναφέρεται στην *Τσετανια-τσαριταμριτα*, ο μόνος κύριος είναι ο Κρίσνα και όλοι οι άλλοι είναι υπηρέτες. Ολόκληρος ο κόσμος παρασύρεται από τα κύματα της υλικής μαγείας και τα όντα επιπλέουν σαν άχυρα στο νερό. Και έτσι ο αγώνας τους για την ύπαρξη συνεχίζεται. Αλλά αμέσως μόλις κάποιος αποκτήσει επίγνωση ότι είναι αιώνιος υπηρέτης του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, αυτή η *μαγια*, δηλαδή ο παραπλανητικός αγώνας για την ύπαρξη σταματά αμέσως.

Ο Κύριος Μπράμα, ο οποίος έχει τον πλήρη έλεγχο της θεάς της μάθησης και ο οποίος θεωρείται η μεγαλύτερη αυθεντία της βεδικής γνώσης, βρισκόταν σε τέτοια σύγχυση, ώστε ήταν ανίκανος να κατανοήσει την ασυνήθιστη δύναμη που εκδήλωσε το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Στον υλικό κόσμο, ακόμα και μία προσωπικότητα όπως ο Κύριος Μπράμα είναι ανίκανος να κατανοήσει την ενδεχόμενη μυστική δύναμη του Υπερτάτου Κυρίου. Ο Μπράμα δεν απέτυχε απλώς να την κατανοήσει, αλλά η σύγχυσή του τον εμπόδισε έστω και να δει την επίδειξη που φανέρωσε ο Κρίσνα μπροστά στα μάτια του.

Ο Κρίσνα συμπόνεσε την αδυναμία του Μπράμα να δει έστω και το πώς φανέρωσε τη δύναμη του Βίσνου, που μεταμορφώθηκε σε αγελάδες και βοσκοπούλα και έτσι, ενώ φανέρωνε πλήρως την επέκταση Βίσνου, τράβηξε ξαφνικά από τη σκηνή το πέπλο της *γιογκαμαγια*. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας δεν είναι ορατό, εξαιτίας του πέπλου που απλώνει η *γιογκαμαγια*. Εκείνο το οποίο καλύπτει την πραγματικότητα είναι η *μαχαμαγια*, η εξωτερική ενέργεια, η οποία δεν επιτρέπει στην υποκείμενη σε όρους ψυχή να κατανοήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας πέραν της κοσμικής εκδήλωσης. Αλλά η ενέργεια η οποία φανερώνει μερικώς το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και απαγορεύει μερικώς σε κάποιον να Το δει ονομάζεται *γιογκαμαγια*. Ο Μπράμα δεν είναι μία συνηθισμένη υποκείμενη σε όρους ψυχή. Είναι κατά πολύ ανώτερος από όλους τους ημίθεους και παρ' όλα αυτά, δεν μπόρεσε να κατανοήσει την επίδειξη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας· γι' αυτό ο

Κρίσνα σταμάτησε με τη θέλησή Του να εκδηλώνει περισσότερη δύναμη. Η υποκείμενη σε όρους ψυχή δεν πέφτει απλώς σε σύγχυση, αλλά είναι εντελώς ανίκανη να καταλάβει. Το πέπλο της *γιογκαμαγια* τραβήχτηκε, έτσι ώστε να μην πέσει ο Μπράμα σε μεγαλύτερη σύγχυση.

Όταν ο Μπράμα απαλλάχθηκε από αυτή τη σύγχυση, φάνηκε να ξυπνά από μία σχεδόν θανατηφόρα κατάσταση και άρχισε να ανοίγει τα μάτια του με μεγάλη δυσκολία. Μπόρεσε έτσι να δει την αιώνια κοσμική εκδήλωση με κοινά μάτια. Είδε παντού γύρω του την εξαίσια θέα της γεμάτης δέντρα Βρινντάβανα, που είναι η πηγή της ζωής όλων των ζωντανών όντων. Μπόρεσε να εκτιμήσει την υπερβατική γη της Βρινντάβανα, όπου όλα τα ζωντανά όντα είναι υπερβατικά ως προς τη συνηθισμένη φύση. Στο δάσος της Βρινντάβανα, ακόμα και τα άγρια θηρία όπως οι τίγρεις και άλλα ζουν ειρηνικά μαζί με τα ελάφια και τους ανθρώπους. Μπόρεσε να καταλάβει ότι, εξαιτίας της παρουσίας του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας στη Βρινντάβανα, αυτό το μέρος είναι υπερβατικό ως προς όλα τα άλλα μέρη και ότι εκεί δεν υπάρχει λαγνεία και απληστία.

Έτσι ο Μπράμα βρήκε τον Σρι Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, να παίζει τον ρόλο ενός μικρού βοσκόπουλου· είδε εκείνο το μικρό παιδί με έναν σβώλο φαγητού στο αριστερό Του χέρι να ψάχνει τους φίλους Του, τις αγελάδες και τα μοσχαράκια, ακριβώς όπως έκανε πριν έναν χρόνο, μετά την εξαφάνισή τους.

Αμέσως ο Μπράμα κατέβηκε από τον μεγάλο κύκνο που τον μετέφερε και έπεσε κάτω μπροστά στον Κύριο, ακριβώς σαν ένα χρυσό ραβδί. Η λέξη που χρησιμοποιούν οι Βαϊσνάβα για να προσφέρουν την υποταγή τους είναι *νταννταβατ*. Αυτή η λέξη σημαίνει «να πέσει κανείς κάτω σαν ραβδί»· πρέπει να προσφέρει κανείς την υποταγή του σε έναν ανώτερο Βαϊσνάβα πέφτοντας κάτω ίσια, με το σώμα του σαν ραβδί. Ο Μπράμα, λοιπόν, έπεσε κάτω μπροστά στον Κύριο ακριβώς σαν ένα ραβδί για να προσφέρει την υποταγή του· και επειδή το δέρμα του Μπράμα είναι χρυσό, έμοιαζε με χρυσό ραβδί που κειτόταν στο έδαφος μπροστά στον Κύριο Κρίσνα. Και οι τέσσερις περικεφαλαίες στα κεφάλια του Μπράμα άγγιζαν τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Ο Μπράμα, όντας πολύ χαρούμενος, άρχισε να χύνει δάκρυα και με τα δάκρυά του έπλυνε τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Επανειλημμένως, έπεφτε και σηκωνόταν, καθώς θυμόταν τα θαυμαστά έργα του Κυρίου. Αφού Τον προσκύνησε για μεγάλο χρονικό διάστημα, ο Μπράμα σηκώθηκε και έτριψε τα χέρια του στα μάτια του. Βλέποντας τον Κύριο προστά του,

τρέμοντας, άρχισε να προσφέρει προσευχές με μεγάλο σεβασμό, ταπεινοφροσύνη και προσήλωση.

✠ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Τρίτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Μπράμα κλέβει τα αγόρια και τα μοσχαράκια». ✠

14. Οι προσευχές του Κυρίου Μπράμα στον Κύριο Κρίσνα

Είπε ο Μπράμα, «Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι ο μόνος λατρευτός Υπέρτατος Κύριος, το Πρόσωπο της Θεότητας· γι' αυτό Σου προσφέρω ταπεινά την υποταγή μου και προσευχές για να Σε ευχαριστήσω. Τα χαρακτηριστικά του σώματός Σου έχουν το χρώμα των σύννεφων που είναι γεμάτα νερό. Αστράφτεις με μια ασημένια ηλεκτρική αύρα που εκπορεύεται από τα κίτρινα ρούχα Σου.

«Προσκυνώ επανειλημμένως με σεβασμό τον γιο του Μαχαράζα Νάνντα, που στέκεται μπροστά μου με ένα κοχύλι, σκουλαρίκα και φτερά παγωνιού στην κεφαλή Του. Το πρόσωπό Του είναι πανέμορφο· φορά μια περικεφαλαία, στεφανωμένη από λουλούδια του δάσους και κρατάει ένα κομματάκι φαγητού στο χέρι Του. Είναι στολισμένος με ένα ραβδί και μία σάλπιγγα και βαστάει ένα κέρατο βουβαλιού και μία φλογέρα. Στέκει μπροστά μου με τα μικρά λωτοειδή Του πόδια.

«Αγαπημένε μου Κύριε, οι άνθρωποι μπορεί να λένε ότι είμαι κύριος όλης της βεδικής γνώσης και υποτίθεται ότι είμαι ο δημιουργός αυτού του σύμπαντος, αλλά τώρα αποδείχτηκε πως δεν μπορώ να καταλάβω την προσωπικότητά Σου, παρόλο που είσαι παρών μπροστά μου ακριβώς σαν ένα παιδί. Παίζεις με τους φίλους Σου, με τα μοσχαράκια και τις αγελάδες, πράγμα που μπορεί να συνεπάγεται ότι δεν έχεις καν αρκετή μόρφωση. Δείχνεις σαν ένα χωριατόπαιδο, κρατώντας το φαγητό στα χέρια Σου και ψάχνοντας τα μοσχαράκια Σου. Και παρ' όλα αυτά υπάρχει τόσο μεγάλη διαφορά ανάμεσα στο σώμα Σου και το δικό μου, που δεν μπορώ ούτε να

υπολογίσω τη δύναμη του σώματός Σου. Όπως έχω ήδη αναφέρει στην *Μπραμα-σαμχίτα*, το σώμα Σου δεν είναι υλικό».

«Σου προσφέρω ταπεινά την υποταγή μου και προσευχές για να Σε ευχαριστήσω».

Στην *Μπραμα-σαμχίτα* αναφέρεται ότι το σώμα του Κυρίου είναι πνευματικό· δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο σώμα του Κυρίου και τον Εαυτό Του. Κάθε μέλος του σώματός Του μπορεί να κάνει τη δουλειά όλων των άλλων. Ο Κύριος μπορεί να δει με τα χέρια Του, μπορεί να ακούσει με τα μάτια Του, μπορεί να δεχθεί προσφορές με τα πόδια Του και μπορεί να δημιουργήσει με το στόμα Του.

Ο Μπράμα συνέχισε: «*Ημφάνισή Σου ως βοσκόπουλο είναι για το όφελος των αφοσιωμένων υπηρετών και παρόλο που έχω διαπράξει προσβολές στα λωτοειδή Σου πόδια κλέβοντας τις αγελάδες, τα αγόρια και τα μοσχαράκια, μπορώ να καταλάβω ότι μου δείχνεις το έλεός Σου. Αυτή είναι η υπερβατική Σου ιδιότητα· είσαι πολύ στοργικός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου. Παρά τη στοργή Σου για μένα, δεν μπορώ να υπολογίσω τη δύναμη της σωματικής Σου δράσης. Όταν εγώ, ο Κύριος Μπράμα, η υπέρτατη προσωπικότητα αυτού του σύμπαντος, δεν μπορώ να υπολογίσω το παιδικό σώμα του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, τότε πόσο περισσότερο ισχύει αυτό για τους υπόλοιπους; Και εάν δεν μπορώ να υπολογίσω την πνευματική δύναμη του παιδικού Σου σώματος, τότε τι μπορώ να καταλάβω για τις υπερβατικές διασκεδάσεις Σου; Γι' αυτό, όπως λέγεται στην *Μπαγκαβαντ-γκίτα*, όποιος μπορεί να καταλάβει λίγο τις υπερβατικές διασκεδάσεις Σου, την εμφάνιση και την εξαφάνισή του Κυρίου, γίνεται αμέσως άξιος να εισέλθει στο βασίλειο του Θεού αφού αφήσει το υλικό σώμα. Αυτό βεβαιώνεται και στις Βέδες και δηλώνεται απλά: κατανοώντας το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, μπορεί κανείς να σπάσει την αλυσίδα των επανειλημμένων γεννήσεων και θανάτων. Συστήνω, λοιπόν, στους ανθρώπους να μην προσπαθούν να Σε κατανοήσουν με τη θεωρητική τους γνώση.*

«*Η καλύτερη μέθοδος για την κατανόησή Σου είναι να εγκαταλείψουν οι άνθρωποι με ταπεινό τρόπο τη θεωρητική μέθοδο και να προσπαθήσουν να ακούσουν για Σένα, είτε από Εσένα όπως έχεις μιλήσει στην *Μπαγκαβαντ-γκίτα* και σε πολλές άλλες παρόμοιες βεδικές γραφές είτε από έναν αυτοσυνειδητοποιημένο αφοσιωμένο υπηρέτη, που έχει βρει καταφύγιο στα λωτοειδή Σου πόδια. Πρέπει να ακούει κανείς από έναν αφοσιωμένο υπηρέτη, χωρίς να κάνει εικασίες. Δεν χρειάζεται καν να αλλάξει κανείς την εγκόσμια θέση του· πρέπει απλώς να ακούει το μήνυμά Σου. Παρόλο που δεν μπορεί να Σε κατανοήσει κάποιος με τις υλικές αισθήσεις, ακούγοντας απλώς για Σένα, μπορεί να νικήσει την άγνοια της παρανόησης. Μόνο με τη χάρη Σου, αποκαλύπτεσαι σε έναν αφοσιωμένο υπηρέτη. Δεν μπορεί να Σε κατακτήσει*

κανείς με οποιαδήποτε άλλα μέσα. Η θεωρητική εικοτολογική γνώση που Σε αναζητεί χωρίς ίχνος υπηρεσίας αφοσίωσης είναι απλώς χάσιμο χρόνου. Η υπηρεσία αφοσίωσης είναι τόσο σημαντική, ώστε ακόμα και μία μικρή απόπειρα μπορεί να υψώσει κάποιον στο ύψιστο επίπεδο τελειότητας. Δεν θα πρέπει, λοιπόν, να παραμελεί κάποιος αυτή την ευοίωνη μέθοδο της υπηρεσίας αφοσίωσης και να επιδίδεται στην εικοτολογική μέθοδο. Με την εικοτολογική μέθοδο ίσως αποκτήσει κανείς μερική γνώση της κοσμικής Σου εκδήλωσης, δεν είναι όμως δυνατό να κατανοήσει Εσένα, την αρχή των πάντων. Οι απόπειρες όσων ενδιαφέρονται μόνο για τη θεωρητική εικοτολογική γνώση είναι απλώς χαμένος κόπος, σαν τον κόπο κάποιου που προσπαθεί να κερδίσει κάτι χτυπώντας τον άδειο φλοιό των φυτών ενός ορυζώνα. Μια μικρή ποσότητα ρυζιού μπορεί να αποφλοιωθεί με την άλεση και να κερδίσει κανείς λίγους κόκκους ρύζι, αλλά αν ο φλοιός του ρυζιού έχει ήδη χτυπηθεί από τον τροχό της άλεσης, δεν μπορεί να υπάρξει άλλο κέρδος από το χτύπημα του φλοιού. Είναι απλώς χαμένος κόπος.

«Αγαπημένε μου Κύριε, υπάρχουν πολλές περιπτώσεις στην ανθρώπινη ιστορία όπου κάποιος, αφού απέτυχε να φτάσει στο υπερβατικό επίπεδο, απασχολήθηκε στην υπηρεσία αφοσίωσης με το σώμα του, τον νου του και τα λόγια του και έτσι έφτασε στο ύψιστο στάδιο τελειότητας, στην είσοδο στον τόπο Σου. Οι μέθοδοι της κατανόησής Σου με εικασίες ή με μυστικιστικό διαλογισμό είναι όλες άχρηστες χωρίς υπηρεσία αφοσίωσης. Θα πρέπει, λοιπόν, να απασχολείται κανείς στην υπηρεσία Σου με αφοσίωση, ακόμα και για τις εγκόσμιες δραστηριότητές του και θα πρέπει να παραμένει πάντα κοντά Σου με τη μέθοδο του ακούσματος και του ψαλίσματος της υπερβατικής δόξας Σου. Αν είναι κανείς προσκολλημένος στο άκουσμα και το ψάλσιμο της δόξας Σου, μπορεί να επιτύχει το ύψιστο στάδιο τελειότητας και να εισέλθει στο βασίλειό Σου. Αν, λοιπόν, παραμένει κανείς πάντα σε επαφή μαζί Σου, ακούγοντας και ψάλλοντας τη δόξα Σου, και προσφέρει τα αποτελέσματα της εργασίας του για την ικανοποίησή Σου και μόνο, επιτυγχάνει πολύ εύκολα και χαρούμενα την είσοδο στον υπέρτατο τόπο Σου. Πρόσωπα που έχουν καθαρίσει την καρδιά τους από κάθε μόλυνση μπορούν να Σε συνειδητοποιήσουν. Αυτός ο εξαγνισμός της καρδιάς είναι δυνατός αν ψέλνει και ακούει κανείς τις δόξες Σου».

Ο Κύριος διαπερνά τα πάντα. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* από τον Κύριο Κρίσνα, «τα πάντα συντηρούνται από Εμένα, αλλά συγχρόνως, Εγώ δεν είμαι μέσα στα πάντα». Αφού ο Κύριος διαπερνά τα πάντα, δεν υπάρχει τίποτα που να μη γνωρίζει. Η φύση του Υπερτάτου

Προσώπου της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα δεν μπορεί να είναι ποτέ μέσα στην περιορισμένη γνώση ενός ζωντανού όντος· επομένως, κάποιος που έχει επιτύχει σταθερότητα του νου συγκεντρώνοντας τον νου του στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου μπορεί να κατανοήσει τον Υπέρτατο Κύριο σε κάποιο βαθμό. Δουλειά του νου είναι να περιπλανιέται σε διάφορα αντικείμενα για την ικανοποίηση των αισθήσεων. Επομένως, μόνο κάποιος που απασχολεί πάντα τις αισθήσεις στην υπηρεσία του Κυρίου μπορεί να ελέγξει τον νου και να σταθεροποιηθεί στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου. Η σταθεροποίηση του νου στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου ονομάζεται *σαμαντι*. Αν δεν φτάσει κανείς το στάδιο του *σαμαντι*, της έκστασης, δεν μπορεί να κατανοήσει τη φύση του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Μπορεί να υπάρχουν κάποιοι φιλόσοφοι ή επιστήμονες που μελετούν την υλική φύση από άτομο σε άτομο· μπορεί να είναι τόσο εξελιγμένοι ώστε να είναι σε θέση να μετρήσουν την ατομική σύνθεση της υλικής ατμόσφαιρας ή όλους τους πλανήτες και τα άστρα στον ουρανό ή ακόμα και τα λαμπερά μόρια του ήλιου ή άλλων άστρων και φωτεινών σωμάτων. Αλλά δεν είναι δυνατό να μετρήσει κανείς τις ιδιότητες του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

Όπως περιγράφεται στην αρχή της *Βενταντα-σουτρα*, το Υπέρτατο Πρόσωπο είναι η πηγή όλων των ιδιοτήτων. Συνήθως αποκαλείται *νιργκουννα*. *Νιργκουννα* σημαίνει «χωρίς ιδιότητες». *Γκουννα* σημαίνει «ιδιότητες» και *νιρ* σημαίνει «χωρίς». Αλλά οι μπερσοναλιστές ερμηνεύουν αυτή τη λέξη *νιργκουννα* ότι «δεν έχει ιδιότητες». Επειδή αδυνατούν να υπολογίσουν τις ιδιότητες του Κυρίου στην υπερβατική συνειδητοποίηση, συμπεραίνουν ότι ο Υπέρτατος Κύριος δεν έχει ιδιότητες. Αλλά αυτή δεν είναι η πραγματικότητα. Η πραγματικότητα είναι ότι Αυτός είναι η αρχική πηγή κάθε ιδιότητας. Όλες οι ιδιότητες εκπορεύονται διαρκώς από Αυτόν. Πώς, λοιπόν, θα μπορούσε ένα περιορισμένο πρόσωπο να μετρήσει τις ιδιότητες του Κυρίου; Ίσως υπολογίσει κανείς τις ιδιότητες του Κυρίου μία στιγμή, αλλά την επόμενη στιγμή οι ιδιότητες έχουν αυξηθεί· έτσι δεν είναι δυνατό να υπολογισθούν οι υπερβατικές ιδιότητες του Κυρίου. Γι' αυτό αποκαλείται *νιργκουννα*. Οι ιδιότητές Του δεν μπορούν να υπολογισθούν.

Δεν θα πρέπει να κουράζεται κανείς άσκοπα με διανοητικές εικασίες για να υπολογίσει τις ιδιότητες του Κυρίου. Δεν υπάρχει λόγος να εφαρμόζει κανείς την εικοτολογική μέθοδο ή να ασκεί το σώμα για να αποκτήσει τη μυστικιστική τελειότητα του *γιογκα*· θα πρέπει απλώς να κατανοήσει ότι η ευτυχία και η δυστυχία αυτού του σώματος είναι προκαθορισμένες· δεν υπάρχει λόγος να προσπαθεί να αποφύγει τη δυστυχία αυτής της σωματικής

ύπαρξης ή να επιχειρεί να επιτύχει την ευτυχία με διαφόρων ειδών ασκήσεις. Η καλύτερη πορεία είναι η εγκατάλειψη στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας με το σώμα, τον νου και τα λόγια και η διαρκής απασχόληση στην υπηρεσία Του. Αυτή η υπερβατική εργασία είναι καρποφόρα, ενώ οι άλλες απόπειρες για την κατανόηση της Απόλυτης Αλήθειας δεν είναι ποτέ επιτυχημένες. Επομένως, ο ευφυής άνθρωπος δεν προσπαθεί να κατανοήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο, την Απόλυτη Αλήθεια, με εικασίες ή με μυστικές δυνάμεις. Αντίθετα, απασχολείται στην υπηρεσία αφοσίωσης και εξαρτάται από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Γνωρίζει πως ό,τι κι αν συμβεί στο σώμα οφείλεται στις περασμένες πράξεις του. Αν κάποιος ζει μία τόσο απλή ζωή με υπηρεσία αφοσίωσης, τότε αυτομάτως μπορεί να κληρονομήσει τον υπερβατικό τόπο του Κυρίου. Στην πραγματικότητα, κάθε ζωντανό ον είναι κομμάτι του Υπερτάτου Κυρίου και γιος του Θεού. Ο καθένας έχει το φυσικό δικαίωμα να κληρονομήσει και να μοιραστεί τις υπερβατικές χαρές του Κυρίου, αλλά εξαιτίας της επαφής με την ύλη, τα υποκείμενα σε όρους ζωντανά όντα είναι ουσιαστικά αποκληρωμένα. Αν υιοθετήσει κανείς την απλή μέθοδο της υπηρεσίας αφοσίωσης, γίνεται αυτομάτως άξιος να απελευθερωθεί από την υλική μόλυνση και να υψωθεί στην υπερβατική θέση της συναναστροφής του Υπερτάτου Κυρίου.

Ο Κύριος Μπράμα παρουσιάστηκε στον Κύριο Κρίσνα ως το πλέον απρεπές ζωντανό πλάσμα, επειδή ήθελε να εξετάσει το θαύμα της προσωπικής Του δύναμης. Έκλεψε τα αγόρια και τα μοσχαράκια του Κυρίου για να δει πώς θα τα ξανάβρισκε ο Κύριος. Μετά από αυτό το στρατήγημα, ο Κύριος Μπράμα παραδέχθηκε πως αυτή η απόπειρα ήταν πολύ αυθάδης, γιατί επιχείρησε να δοκιμάσει την ενέργειά του στο πρόσωπο που είναι η αρχή της ενέργειας. Όταν ήλθε στα λογικά του, ο Κύριος Μπράμα είδε ότι παρόλο που ήταν ένα πολύ ισχυρό ζωντανό πλάσμα κατά την εκτίμηση όλων των άλλων ζωντανών πλασμάτων του υλικού κόσμου, συγκρινόμενη με τη δύναμη και την ενέργεια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, η δύναμή του δεν ήταν τίποτα. Οι επιστήμονες του υλικού κόσμου έχουν ανακαλύψει θαύματα όπως τα ατομικά όπλα και όταν δοκιμάζονται σε μία πόλη ή σε κάποιο ασήμαντο σημείο αυτού του πλανήτη, τα ισχυρά αυτά όπλα προκαλούν τέτοιο χάος, αλλά αν αυτά τα ατομικά όπλα δοκιμαστούν στον ήλιο, ποια είναι η σημασία τους; Εκεί είναι ασήμαντα. Κατά τον ίδιο τρόπο, η κλοπή των μοσχαριών και των αγοριών του Κυρίου Κρίσνα από τον Μπράμα μπορεί να ήταν υπέροχη επίδειξη μυστικής δύναμης, αλλά όταν ο Σρι Κρίσνα έδειξε τη δύναμη της επέκτασής Του, επεκτεινόμενος σε τόσο πολλά μοσχαράκια και αγόρια και

συντηρώντας τα χωρίς προσπάθεια, ο Μπράμα μπόρεσε να καταλάβει ότι η δική του δύναμη ήταν ασήμαντη.

Ο Μπράμα αποκάλεσε τον Κύριο Κρίσνα Ατσιούτα, επειδή ο Κύριος δεν λησμονεί ποτέ κάποια μικρή υπηρεσία που Του έχει προσφέρει ο αφοσιωμένος υπηρέτης Του. Είναι τόσο καλός και στοργικός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, ώστε και μία μικρή υπηρεσία από μέρους τους γίνεται δεκτή από Αυτόν σαν μεγάλο πράγμα. Ο Μπράμα έχει προσφέρει ασφαλώς πολλή υπηρεσία στον Κύριο. Ως η υπέρτατη προσωπικότητα, η υπεύθυνη γι' αυτό το συγκεκριμένο σύμπαν, είναι, χωρίς αμφιβολία, ένας πιστός υπηρέτης του Κρίσνα· ήταν, λοιπόν, σε θέση να εξευμενίσει τον Κρίσνα. Του ζήτησε να τον αντιμετωπίσει ως υποδεέστερο υπηρέτη, του οποίου μπορούσε να συγχωρέσει το μικρό σφάλμα και τη θρασύτητα. Παραδέχθηκε ότι είχε υπερηφανευθεί λόγω της ισχυρής θέσης του ως Κύριος Μπράμα. Επειδή είναι η ενσάρκωση της ιδιότητας του πάθους στον υλικό κόσμο, αυτό ήταν φυσικό γι' αυτόν και έτσι έκανε αυτό το σφάλμα. Αλλά τελικά, ο Κύριος Κρίσνα θα έδειχνε καλοσύνη και ευπλαχνία στον κατώτερό Του και θα τον συγχωρούσε για το χονδροειδές σφάλμα του.

Ο Κύριος Μπράμα συνειδητοποίησε την πραγματική του θέση. Είναι ασφαλώς ο υπέρτατος δάσκαλος αυτού του σύμπαντος, υπεύθυνος για την παραγωγή της υλικής φύσης, που αποτελείται από πλήρη υλικά στοιχεία, το ψεύτικο εγώ, τον ουρανό, τον αέρα, το νερό και τη γη. Ένα τέτοιο σύμπαν μπορεί να είναι γιγαντιαίο, αλλά μπορεί να μετρηθεί, ακριβώς όπως μετράμε το σώμα μας σε εφτά πήχεις.* Συνήθως, το σωματικό μήκος του καθενός υπολογίζεται σε εφτά πήχεις του δικού του χεριού. Αυτό το συγκεκριμένο σύμπαν μπορεί να μοιάζει με ένα γιγαντιαίο σώμα, αλλά δεν είναι τίποτε άλλο παρά η μέτρηση εφτά πήχεων για τον Κύριο Μπράμα. Πέρα από αυτό το σύμπαν, υπάρχουν αμέτρητα άλλα σύμπαντα, που βρίσκονται έξω από τη δικαιοδοσία αυτού του συγκεκριμένου Κυρίου Μπράμα. Όπως ακριβώς αμέτρητα απειροελάχιστα ατομικά σωματίδια περνούν μέσα από τις τρύπες ενός προστατευμένου παράθυρου, έτσι και εκατομμύρια και τρισεκατομμύρια σύμπαντα στη σπερματική μορφή τους βγαίνουν έξω από τους σωματικούς πόρους του Μάχα-Βίσνου και αυτός ο Μάχα-Βίσνου δεν

**πήχυς (και πήχης)*: το τμήμα των άνω άκρων, που εκτείνεται από τον αγκώνα μέχρι τον καρπό. Παλαιότερη μονάδα μέτρησης μήκους, που ποκίλλει από χώρα σε χώρα και από εποχή σε εποχή. Κυμαίνεται από 44 εκατοστά μέχρι ένα μέτρο. (Σημ. του μετ.)

είναι παρά η πλήρης επέκταση του Κρίσνα. Υπ' αυτές τις συνθήκες, παρόλο που ο Κύριος Μπράμα είναι το υπέρτατο δημιουργήμα μέσα σε αυτό το σύμπαν, ποια είναι η σημασία του όταν είναι παρών ο Κύριος Κρίσνα;

Γι' αυτό ο Κύριος Μπράμα παρομοίασε τον εαυτό του με ένα μικρό παιδί μέσα στη μήτρα της μητέρας του. Αν το παιδί μέσα στη μήτρα παίζει με τα χέρια και τα πόδια του και ενώ παίζει αγγίζει το σώμα της μητέρας του, προσβάλλεται η μητέρα με το παιδί; Και βέβαια όχι. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Κύριος Μπράμα μπορεί να είναι πολύ μεγάλη προσωπικότητα, και όμως, όχι μόνο ο Μπράμα, αλλά και όλα όσα υπάρχουν, υπάρχουν μέσα στη μήτρα του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Η ενέργεια του Κυρίου διαπερνά τα πάντα· δεν υπάρχει μέρος στη δημιουργία όπου δεν ενεργεί. Όλα υπάρχουν μέσα στην ενέργεια του Κυρίου και έτσι ο Μπράμα αυτού του σύμπαντος ή οι Μπράμα των πολλών άλλων τρισεκατομμυρίων συμπάντων υπάρχουν μέσα στην ενέργεια του Κυρίου· επομένως, ο Κύριος θεωρείται η μητέρα και όλα όσα υπάρχουν μέσα στη μήτρα της μητέρας θεωρούνται παιδιά. Και η καλή μητέρα δεν προσβάλλεται ποτέ με το παιδί της, ακόμα και αν αγγίζει το σώμα της μητέρας κλωτσώντας τα πόδια του.

Τότε ο Κύριος Μπράμα παραδέχθηκε ότι γεννήθηκε από το λουλούδι λωτού που άνθισε από τον αφαλό του Ναράγιανα μετά τη διάλυση των τριών κόσμων, δηλαδή των τριών πλανητικών συστημάτων, γνωστών ως *Μπουρλοκα*, *Μπουβαρλοκα* και *Σβαρλοκα*. Το σύμπαν διαιρείται σε τρία τμήματα, και συγκεκριμένα, στη Σβάργκα, τη Μάρτια και την Πατάλα. Αυτά τα τρία πλανητικά συστήματα είναι βυθισμένα στο νερό την ώρα της διάλυσης. Εκείνη την ώρα ο Ναράγιανα, το πλήρες τμήμα του Κρίσνα, είναι ξαπλωμένος στο νερό και σιγά-σιγά ένας βλαστός λωτού φυτρώνει από τον αφαλό Του και από εκείνο το λουλούδι λωτού γεννιέται ο Μπράμα. Το φυσικό συμπέρασμα είναι ότι η μητέρα του Μπράμα είναι ο Ναράγιανα. Επειδή ο Κύριος είναι ο τόπος ανάπαυσης όλων των ζωντανών όντων μετά τη διάλυση του σύμπαντος, ονομάζεται Ναράγιανα. Η λέξη *ναρα* σημαίνει «το συνολικό άθροισμα όλων των ζωντανών όντων» και η λέξη *αγιανα* σημαίνει «τόπος ανάπαυσης». Η μορφή του Γκαρμποντακασάγι Βίσνου ονομάζεται Ναράγιανα, επειδή αναπαύεται σε εκείνο το νερό. Επιπρόσθετα, ο Ναράγιανα είναι παρών και μέσα στην καρδιά του καθενός, όπως βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*. Είναι Ναράγιανα, αφού *αγιανα* σημαίνει επίσης «πηγή της γνώσης», εκτός από «τόπος ανάπαυσης». Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνεται επίσης ότι η δυνατότητα ενθύμησης του ζωντανού όντος οφείλεται στην παρουσία της Υπέρτατης Ψυχής μέσα στην

καρδιά. Αφού αλλάξει σώμα, το ζωντανό ον λησμονεί τα πάντα σχετικά με την προηγούμενη ζωή του, αλλά επειδή ο Ναράγιανα, η Υπέρτατη Ψυχή, είναι παρών μέσα στην καρδιά του, του θυμίζει να δράσει σύμφωνα με τις προηγούμενες επιθυμίες του. Ο Κύριος Μπράμα ήθελε να αποδείξει ότι ο Κρίσνα είναι ο αρχικός Ναράγιανα, ότι είναι η πηγή του Ναράγιανα και ότι ο Ναράγιανα δεν είναι μια επίδειξη της εξωτερικής ενέργειας, της *μαγια*, αλλά επέκταση της πνευματικής ενέργειας. Οι δραστηριότητες της εξωτερικής ενέργειας, της *μαγια*, φανερώνονται μετά τη δημιουργία του κόσμου, ενώ η αρχική πνευματική ενέργεια του Ναράγιανα ενεργούσε πριν από τη δημιουργία. Έτσι οι επεκτάσεις του Ναράγιανα, από τον Κρίσνα στον Γκαρμποντακασάγι Βίσνου, από τον Γκαρμποντακασάγι Βίσνου στον Κσιροντακασάγι Βίσνου και από τον Κσιροντακασάγι Βίσνου στην καρδιά του καθενός, είναι εκδηλώσεις της πνευματικής Του ενέργειας. Δεν γίνονται από την υλική ενέργεια· συνεπώς, δεν είναι πρόσκαιρες. Οτιδήποτε γίνεται από την υλική ενέργεια είναι πρόσκαιρο, ενώ όλα όσα εκτελούνται από την πνευματική ενέργεια είναι αιώνια.

Ο Κύριος Μπράμα επαναβεβαίωσε τη δήλωσή του εδραιώνοντας τον Κρίσνα ως τον αρχικό Ναράγιανα. Είπε ότι το γιγαντιαίο συμπαντικό σώμα αναπαύεται ακόμα στο νερό που είναι γνωστό ως Γκαρμποντάκα. Μίλησε ως εξής: «Αυτό το γιγαντιαίο σώμα του σύμπαντος είναι μία άλλη εκδήλωση της ενέργειάς Σου. Επειδή αναπαύεται στο νερό, αυτή η συμπαντική μορφή είναι επίσης Ναράγιανα και βρισκόμαστε όλοι μέσα στη μήτρα αυτής της μορφής Ναράγιανα. Βλέπω τις διάφορες μορφές Σου Ναράγιανα παντού. Μπορώ να Σε δω στο νερό, μπορώ να Σε αισθανθώ μέσα στην καρδιά μου και μπορώ επίσης να Σε δω μπροστά μου τώρα. Είσαι ο αρχικός Ναράγιανα.

«Αγαπημένε μου Κύριε, σε αυτή την ενσάρκωση έχεις αποδείξει ότι είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος της *μαγια*. Παραμένεις μέσα στην κοσμική εκδήλωση, αλλά παρ' όλα αυτά, ολόκληρη η δημιουργία είναι μέσα Σου. Αυτό το γεγονός έχει ήδη αποδειχθεί από Εσένα όταν έδειξες ολόκληρη την κοσμική δημιουργία μέσα στο στόμα Σου στη μητέρα Γιασόντα. Με την ασύλληπτη δύναμή Σου, τη *γιογκαμαγια*, μπορείς να κάνεις αυτά τα πράγματα αποτελεσματικά, χωρίς εξωτερική βοήθεια.

«Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, ολόκληρη η κοσμική δημιουργία που βλέπουμε τώρα είναι μέσα στο σώμα Σου. Ωστόσο Σε βλέπω έξω και Εσύ επίσης με βλέπεις έξω. Πώς μπορούν να συμβαίνουν τέτοια πράγματα χωρίς την επιρροή της ασύλληπτης ενέργειάς Σου;».

Εδώ ο Κύριος Μπράμα τόνισε ότι αν δεν δεχθεί κανείς την ασύλληπτη ενέργεια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, δεν μπορεί να εξηγήσει τα πράγματα όπως ακριβώς είναι. Συνέχισε: «Αγαπημένε μου Κύριε, αφήνοντας στην άκρη όλα τα άλλα πράγματα και λαμβάνοντας υπόψη μόνο τα σημερινά γεγονότα, δηλαδή ό,τι έχω δει, δεν οφείλονται όλα στις ασύλληπτες ενέργειές Σου; Πρώτα απ' όλα, Σε είδα μόνο Σου· έπειτα επεκτάθηκες ως οι φίλοι Σου, τα μοσχαρακια και ολόκληρη η ύπαρξη της Βρινντάβανα· έπειτα Σε είδα με όλα τα αγόρια ως τετράχειρες Βίσνου, και αυτούς τους Βίσνου Τους λάτρευαν όλα τα στοιχεία και όλοι οι ημίθεοι, μαζί μ' εμένα. Μετά ξανάγιναν βοσκόπουλα και μόνο Εσύ παρέμεινες όπως ήσουν πριν. Αυτό δεν σημαίνει ότι είσαι ο Υπέρτατος Κύριος Ναράγιανα, η αρχή των πάντων, που από Εσένα εκπορεύονται τα πάντα και ξανά τα πάντα εισέρχονται μέσα Σου, αλλά Εσύ παραμένεις ο Ίδιος με πριν;».

«Πρόσωπα που δεν έχουν επίγνωση της ασύλληπτης ενέργειάς Σου δεν μπορούν να κατανοήσουν ότι Εσύ μόνος Σου επεκτείνεσαι ως δημιουργός Μπράμα, συντηρών Βίσνου και καταστροφέας Σίβα. Πρόσωπα που δεν έχουν επίγνωση των πραγμάτων όπως ακριβώς είναι θεωρούν ότι εγώ, ο Μπράμα, είμαι ο δημιουργός, ο Βίσνου είναι ο συντηρών και ο Κύριος Σίβα είναι ο καταστροφέας. Στην πραγματικότητα, Εσύ μόνος Σου είσαι τα πάντα – δημιουργός, συντηρών και καταστροφέας. Κατά τον ίδιο τρόπο, επεκτείνεσαι σε διάφορες ενσαρκώσεις· μεταξύ των ημιθέων ενσαρκώνεσαι ως Βάμαναντέβα, μεταξύ των μεγάλων σοφών ενσαρκώνεσαι ως Παρασουράμα, μεταξύ των ανθρώπινων όντων ενσαρκώνεσαι ως ο Εαυτός Σου, ως Κύριος Κρίσνα ή Κύριος Ράμα, μεταξύ των ζώων ενσαρκώνεσαι ως η ενσάρκωση αγριόχοιρος και μεταξύ των υδροβίων ενσαρκώνεσαι ως ενσάρκωση-ψάρι. Και παρ' όλα αυτά, δεν έχεις εμφάνιση· είσαι πάντα αιώνιος. Ήμφάνιση και η εξαφάνισή Σου είναι δυνατές χάρη στην ασύλληπτη ενέργειά Σου, για να προστατέψεις τους πιστούς αφοσιωμένους υπηρέτες Σου και να εξοντώσεις τους δαίμονες. ΩΚύριέ μου, ω Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα, ω Υπέρτατη Ψυχή, Κύριε όλων των μυστικών δυνάμεων, κανείς δεν μπορεί να εκτιμήσει τις υπερβατικές διασκεδάσεις Σου όπως φανερώνονται μέσα σε αυτούς τους τρεις κόσμους. Κανείς δεν μπορεί να εκτιμήσει πώς έχεις επεκτείνει τη *γιογκαμαγια* και την ενσάρκωσή Σου και πώς ενεργείς με την υπερβατική Σου ενέργεια. Αγαπημένε μου Κύριε, ολόκληρη αυτή η κοσμική εκδήλωση είναι σαν ένα στιγμιαίο όνειρο και η πρόσκαιρη ύπαρξή της ταραίζει απλώς τον νου. Ωφιοτέλεσμα, είμαστε γεμάτοι αγωνία σε αυτή την ύπαρξη· η ζωή σε αυτόν τον υλικό κόσμο

σημαίνει απλώς βάσανα και δυστυχία. Και παρ' όλα αυτά, αυτή η πρόσκαιρη ύπαρξη του υλικού κόσμου μοιάζει ευχάριστη και αγαπημένη, επειδή προέρχεται από το σώμα Σου, το οποίο είναι αιώνιο και γεμάτο ευδαιμονία και γνώση.

«Το συμπέρασμά μου, επομένως, είναι ότι Εσύ είσαι η Υπέρτατη Ψυχή, η Απόλυτη Αλήθεια και το Υπέρτατο Αρχικό Πρόσωπο· και παρόλο που έχεις επεκταθεί σε τόσο πολλές μορφές Βίσνου και σε τόσο πολλά ζωντανά όντα και ενέργειες με τις ασύλληπτες υπερβατικές δυνάμεις Σου, είσαι ο ένας και μοναδικός Υπέρτατος, είσαι η Υπέρτατη Ψυχή. Τα αναρίθμητα ζωντανά όντα είναι απλώς σαν σπίθες της αρχικής φωτιάς. Ω Κύριε, η αντίληψη της Υπέρτατης Ψυχής ως απρόσωπης είναι εσφαλμένα αποδεκτή, επειδή βλέπω ότι είσαι το αρχικό πρόσωπο. Κάποιος με μικρή μόνο γνώση μπορεί να σκεφτεί ότι επειδή είσαι ο γιος του Μαχαράζα Νάνντα, δεν είσαι το αρχικό πρόσωπο, ότι έχεις γεννηθεί ακριβώς σαν ένα ανθρώπινο ον. Κάνουν λάθος. Είσαι το πραγματικό αρχικό πρόσωπο· αυτό είναι το συμπέρασμά μου. Παρά το ότι είσαι γιος του Μαχαράζα Νάνντα, είσαι το αρχικό πρόσωπο και γι' αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία. Είσαι η Απόλυτη Αλήθεια και δεν είσαι από αυτό το υλικό σκοτάδι. Είσαι η πηγή του αρχικού *μπραματζιοτι* και των υλικών φωτεινών σωμάτων. Η υπερβατική λάμψη Σου είναι ταυτόσημη με το *μπραματζιοτι*. Όπως περιγράφεται στην *Μπραμα-σαμχिता*, το *μπραματζιοτι* δεν είναι τίποτε άλλο παρά η προσωπική σωματική λάμψη Σου. Υπάρχουν πολλές ενσαρκώσεις Βίσνου και ενσαρκώσεις των διαφόρων ιδιοτήτων Σου, αλλά όλες αυτές οι ενσαρκώσεις δεν βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο. Εσύ είσαι το αρχικό φως. Οι άλλες ενσαρκώσεις μπορεί να κατέχουν την ίδια δύναμη φωτός με το αρχικό φως, αλλά το αρχικό φως είναι η αρχή κάθε φωτός. Και επειδή δεν είσαι ένα από τα δημιουργήματα αυτού του κόσμου, ακόμα και μετά την εκμηδένιση αυτού του κόσμου, η ύπαρξή Σου θα συνεχιστεί.

«Επειδή είσαι το αρχικό πρόσωπο, περιγράφεσαι στην *Γκοπαλα-ταπανι*, μία από τις *Ουπανισαντ*, καθώς και στην *Μπραμα-σαμχिता*, ως *γκοβίννταμ αντι-πουρουσαμ*. Ο Γκοβίνντα είναι το αρχικό πρόσωπο, η αιτία όλων των αιτιών. Και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται επίσης ότι είσαι η πηγή της λάμψης του Μπραμάν. Κανείς δεν θα πρέπει να συμπεράνει ότι το σώμα Σου είναι σαν ένα συνηθισμένο υλικό σώμα. Το σώμα Σου είναι *ακσαρα*, άφθαρτο. Το υλικό σώμα είναι πάντα γεμάτο από τις τριών ειδών δυστυχίες, αλλά το δικό Σου σώμα είναι *σατς-τσιντ-ανανντα-βιγκραχα*: γεμάτο ευδαιμονία, γνώση και αιωνιότητα. Είσαι επίσης *νιραντζάνα*, επειδή οι διασκεδάσεις Σου, ως μικρός γιος της μητέρας Γιασόντα ή ως Κύριος των *γκοπι*, δεν μολύνονται ποτέ από

τις υλικές ιδιότητες. Και μολονότι φανερώθηκες ως τόσο πολλά βοσκόπουλα, μοσχαράκια και αγελάδες, η υπερβατική Σου δύναμη δεν ελαττώνεται. Είσαι πάντα πλήρης. Όπως περιγράφεται στη βεδική γραμματεία, ακόμα και αν το πλήρες όλο αφαιρεθεί από το πλήρες όλο -την Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια- παραμένει το πλήρες όλο, η Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια. Και παρόλο που πολλές επεκτάσεις είναι ορατές από το πλήρες όλο, το πλήρες όλο είναι ένα και μοναδικό. Αφού όλες οι διασκεδάσεις Σου είναι πνευματικές, δεν υπάρχει πιθανότητα να μολυνθούν από τις υλικές καταστάσεις της φύσης. Όταν βάζεις τον Εαυτό Σου κάτω από τον πατέρα Σου και τη μητέρα Σου, τον Νάνντα και τη Γιασόντα, δεν μειώνεται η δύναμή Σου· αυτό είναι μία έκφραση της αγάπης Σου για τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου. Δεν υπάρχει άλλος ανταγωνιστής ή δεύτερη ταυτότητα εκτός από τον Εαυτό Σου. Κάποιος με μικρή μόνο γνώση συμπεραίνει ότι οι διασκεδάσεις και η εμφάνισή Σου είναι απλώς υλικοί προδιορισμοί. Είσαι υπερβατικός και ως προς την άγνοια και ως προς τη γνώση, όπως βεβαιώνεται στην *Γκοπαλα-ταπανι*. Είσαι η αρχική *αμριτα*, το νέκταρ της αθανασίας, άφθαρτος. Όπως βεβαιώνεται στις Βέδες, *αμριταμ σασβαταμ μπραμε*. Το Μπραμάν είναι η αιώνια, η υπέρτατη πηγή των πάντων, που δεν έχει γέννηση ή θάνατο.

«Στις *Ουπανισαντ* αναφέρεται ότι το Υπέρτατο Μπραμάν είναι λαμπρό όσο ο ήλιος και ότι είναι η πηγή των πάντων και ότι όποιος μπορεί να κατανοήσει αυτό το αρχικό πρόσωπο απελευθερώνεται από την υλική υπό όρους ζωή. Οποιοσδήποτε μπορεί απλώς να προσκολληθεί σε Σένα με υπηρεσία αφοσίωσης μπορεί να γνωρίσει την πραγματική Σου θέση, τη γέννηση, την εμφάνιση, την εξαφάνιση και τα έργα Σου. Όπως βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, κατανοώντας απλώς την καταστατική Σου θέση, την εμφάνιση και την εξαφάνιση, μπορεί κανείς να υψωθεί αμέσως στο πνευματικό βασίλειο αφού αφήσει το τωρινό σώμα του. Επομένως, για να διασχίσει τον ωκεανό της υλικής άγνοιας, ένας ευφυής άνθρωπος καταφεύγει στα λωτοειδή Σου πόδια και μεταφέρεται εύκολα στον πνευματικό κόσμο. Υπάρχουν τόσο πολλοί δήθεν διαλογιζόμενοι οι οποίοι δεν γνωρίζουν ότι είσαι η Υπέρτατη Ψυχή. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, Εσύ είσαι η Υπέρτατη Ψυχή, παρούσα μέσα στην καρδιά όλων. Δεν υπάρχει, συνεπώς, η ανάγκη διαλογισμού σε κάτι πέρα από Εσένα. Όποιος είναι πάντα απορροφημένος στον διαλογισμό της αρχικής Σου μορφής, της μορφής του Κρίσνα, διασχίζει εύκολα τον ωκεανό της υλικής άγνοιας. Αλλά όσοι δεν γνωρίζουν ότι είσαι η Υπέρτατη Ψυχή παραμένουν μέσα στον υλικό κόσμο, παρά τον υποτιθέμενο διαλογισμό τους. Αν, με τη συναναστροφή των

αφοσιωμένων υπηρετών Σου, αποκτήσει κανείς τη γνώση ότι ο Κύριος Κρίσνα είναι η αρχική Υπέρτατη Ψυχή, τότε είναι δυνατό γι' αυτόν να διασχίσει τον ωκεανό της υλικής άγνοιας. Για παράδειγμα, μπορεί κανείς να υπερβεί το λάθος ότι ένα σκοινί είναι φίδι· αμέσως μόλις καταλάβει κανείς ότι το σκοινί δεν είναι φίδι, απελευθερώνεται από τον φόβο. Όποιος, λοιπόν, Σε καταλαβαίνει μέσω της προσωπικής διδασκαλίας Σου όπως παρουσιάζεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ή μέσω των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών Σου, όπως αναφέρεται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* και σε όλη τη βεδική γραμματεία, όποιος καταλαβαίνει, δηλαδή, ότι Εσύ είσαι ο τελικός στόχος της γνώσης, δεν χρειάζεται να φοβάται πλέον την υλική ύπαρξη.

«Η υποτιθέμενη απελευθέρωση και η υποτιθέμενη δουλεία δεν έχουν νόημα για κάποιον που Σου προσφέρει ήδη υπηρεσία αφοσίωσης, ακριβώς όπως κάποιος που γνωρίζει ότι το σκοινί δεν είναι φίδι, δεν φοβάται. Ο αφοσιωμένος υπηρέτης γνωρίζει πως αυτός ο υλικός κόσμος Σου ανήκει και γι' αυτό χρησιμοποιεί τα πάντα στην υπερβατική υπηρεσία αγάπης Σου. Έτσι γι' αυτόν δεν υπάρχει δουλεία. Για κάποιον που βρίσκεται ήδη στον πλανήτη του ήλιου, δεν τίθεται θέμα εμφάνισης ή εξαφάνισης του ήλιου, ημέρας ή νύχτας. Λέγεται επίσης ότι Εσύ, ο Κρίσνα, είσαι ακριβώς σαν τον ήλιο και η *μαγία* είναι σαν το σκοτάδι. Όταν είναι παρών ο ήλιος, δεν τίθεται θέμα σκότους· έτσι, για όσους βρίσκονται πάντα μαζί Σου, δεν τίθεται θέμα δουλείας ή απελευθέρωσης. Είναι ήδη απελευθερωμένοι. Από την άλλη μεριά, όσοι νομίζουν εσφαλμένα ότι είναι απελευθερωμένοι χωρίς να καταφύγουν στα λωτοειδή Σου πόδια, πέφτουν, επειδή η νοημοσύνη τους δεν είναι αγνή.

«Αν, λοιπόν, νομίζει κανείς ότι η Υπέρτατη Ψυχή είναι κάτι διαφορετικό από το Πρόσωπό Σου και έτσι ψάχνει την Υπέρτατη Ψυχή κάπου αλλού, στο δάσος ή στις σπηλιές των Ιμαλαΐων, η κατάστασή του είναι αξιοθρήνητη.

«Η διδασκαλία Σου στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* είναι ότι θα πρέπει να αφήσει κανείς όλες τις άλλες μεθόδους αυτοσυνειδητοποίησης και να εγκαταλειφθεί απλώς σε Σένα, επειδή αυτό είναι ολοκληρωμένο. Επειδή είσαι υπέρτατος σε όλα, εκείνοι που αναζητούν τη λάμψη του Μπραμάν, αναζητούν κι εκείνοι Εσένα. Και εκείνοι που αναζητούν τη συνειδητοποίηση της Υπέρτατης Ψυχής, αναζητούν κι εκείνοι Εσένα. Έχεις δηλώσει στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι Εσύ ο Ίδιος, με τη μερική εκπροσώπησή Σου ως Υπέρτατη Ψυχή, έχεις μπει μέσα στην υλική κοσμική εκδήλωση. Είσαι παρών μέσα στην καρδιά όλων και δεν υπάρχει λόγος να αναζητήσει κανείς την Υπέρτατη Ψυχή κάπου

αλλού. Αν κάποιος το κάνει, έχει απλώς άγνοια. Όποιος είναι υπερβατικός ως προς αυτή τη θέση καταλαβαίνει ότι είσαι απεριόριστος· βρίσκεσαι και μέσα και έξω. Η παρουσία Σου είναι παντού. Αντί να αναζητά την Υπέρτατη Ψυχή κάπου αλλού, ο αφοσιωμένος υπηρέτης συγκεντρώνει απλώς τον νου του σε Σένα μέσα του. Στην πραγματικότητα, όποιος έχει απελευθερωθεί από την υλική αντίληψη της ζωής μπορεί να Σε αναζητήσει· οι άλλοι όχι. Η παρομοίωση της εσφαλμένης ιδέας ότι το σκοινί είναι φίδι έχει εφαρμογή μόνο σε όσους έχουν ακόμα άγνοια σχετικά με Σένα. Στην πραγματικότητα, η ύπαρξη ενός φιδιού εκτός από το σκοινί είναι μόνο στον νου. Παρόμοια, και η ύπαρξη της *μαγια* είναι μόνο μέσα στον νου. Η *μαγια* δεν είναι παρά άγνοια της προσωπικότητάς Σου. Όταν κάποιος ξεχνά την προσωπικότητά Σου, αυτή είναι η υπό όρους κατάσταση της *μαγια*. Επομένως, όποιος είναι σταθεροποιημένος σε Σένα, εσωτερικά και εξωτερικά, δεν βρίσκεται σε πλάνη.

«Όποιος έχει κατορθώσει να προσφέρει έστω και λίγη υπηρεσία αφοσίωσης μπορεί να κατανοήσει τις δόξες Σου. Ακόμα και κάποιος που μοχθεί για τη συνειδητοποίηση του Μπραμάν ή της Παραμάτμα δεν μπορεί να κατανοήσει τα διάφορα γνωρίσματα της προσωπικότητάς Σου, εκτός και αν βαδίζει τον δρόμο της αφοσίωσης. Μπορεί κανείς να είναι πνευματικός δάσκαλος πολλών ιμπερσοναλιστών ή μπορεί να πάει στο δάσος ή σε μια σπηλιά ή σε ένα βουνό και να διαλογιστεί ως ερημίτης για πολλά, πολλά χρόνια, αλλά δεν μπορεί να καταλάβει τις δόξες Σου αν δεν έχει ευνοηθεί έστω και σε ελάχιστο βαθμό από την υπηρεσία αφοσίωσης. Ούτε η συνειδητοποίηση του Μπραμάν ή της Παραμάτμα είναι δυνατή ακόμα και μετά από πολλά, πολλά χρόνια αναζήτησης, αν δεν αγγίξουν κάποιον τα θαυμαστά αποτελέσματα της υπηρεσίας αφοσίωσης.

«Αγαπημένε μου Κύριε, προσεύχομαι να είμαι τόσο τυχερός, ώστε σε αυτή τη ζωή ή σε κάποια άλλη ζωή, όπου και να γεννηθώ, να μπορώ να λογαριάζομαι ως αφοσιωμένος υπηρέτης Σου. Όπου κι αν είμαι, προσεύχομαι να μπορώ να Σε υπηρετώ με αφοσίωση. Δεν με νοιάζει τι μορφή ζωής θα αποκτήσω μελλοντικά, επειδή μπορώ να δω ότι ακόμα και με τη μορφή των αγελάδων και των μοσχαριών ή των βοσκόπουλων, οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου είναι τόσο τυχεροί να βρίσκονται πάντα σε επαφή μαζί Σου και να Σου προσφέρουν υπηρεσία αφοσίωσης. Γι' αυτό εύχομαι να είμαι ένας από αυτούς, αντί για ένα τόσο εξυψωμένο πρόσωπο που είμαι τώρα, επειδή είμαι γεμάτος άγνοια. Οι *γκοπι* και οι αγελάδες της Βρινντάβανα είναι τόσο τυχερές που είχαν τη δυνατότητα να Σου προσφέρουν το γάλα τους. Εκείνοι που

τελούν μεγάλες θυσίες και προσφέρουν πολλές πολύτιμες κατσίκες σε θυσία δεν μπορούν να φτάσουν στην τελειότητα της κατανόησής Σου, ενώ αυτές οι αθώες χωριατοπούλες και οι αγελάδες μπορούν όλες να Σε ικανοποιήσουν με το γάλα τους. Έχεις πει το γάλα τους μέχρι ικανοποίησης, ενώ δεν ικανοποιείσαι ποτέ με εκείνους που τελούν θυσίες. Γι' αυτό απορώ με την καλότυχη θέση του Μαχαράζα Νάνντα, της μητέρας Γιασόντα και των βοσκών και των γκοπι, επειδή Εσύ, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, η Απόλυτη Αλήθεια, μένεις εδώ, ως το πιο οικείο αντικείμενο της αγάπης τους. Αγαπημένε μου Κύριε, κανείς δεν μπορεί να εκτιμήσει πραγματικά την καλή τύχη των κατοίκων της Βρινντάβανα. Είμαστε όλοι ημίθεοι, οι θεότητες που ελέγχουν τις διάφορες αισθήσεις των ζωντανών όντων και είμαστε περήφανοι που απολαμβάνουμε τέτοια προνόμια, αλλά στην πραγματικότητα δεν υπάρχει σύγκριση ανάμεσα στη δική μας θέση και τη θέση αυτών των καλότυχων κατοίκων της Βρινντάβανα, επειδή απολαμβάνουν πραγματικά την παρουσία Σου και τη συντροφιά Σου χάρη στα έργα τους. Μπορεί να περηφανευόμαστε που ελέγχουμε τις αισθήσεις, αλλά οι κάτοικοι της Βρινντάβανα είναι τόσο υπερβατικοί, ώστε δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχό μας. Στην πραγματικότητα, απολαμβάνουν τις αισθήσεις τους μέσω της υπηρεσίας τους σε Σένα. Γι' αυτό θα θεωρήσω τον εαυτό μου τυχερό αν μου δοθεί η ευκαιρία να γεννηθώ σε αυτή τη γη της Βρινντάβανα σε κάποια από τις μελλοντικές ζωές μου.

«Γι' αυτό, αγαπημένε μου Κύριε, δεν ενδιαφέρομαι ούτε για υλικά πλούτη ούτε για απελευθέρωση. Προσεύχομαι πολύ ταπεινά στα λωτοειδή Σου πόδια να μου δώσεις οποιουδήποτε είδους γέννηση, μέσα σε αυτό το δάσος της Βρινντάβανα, έτσι ώστε να μπορώ να δεχθώ το έλεος κάποιων αφοσιωμένων υπηρετών της Βρινντάβανα. Αν μου δοθεί η ευκαιρία να φυτρώσω σαν ταπεινό χορτάρι σε αυτή τη γη, αυτή θα ήταν μία ένδοξη γέννηση για μένα. Αλλά αν δεν έχω την τύχη να γεννηθώ στο δάσος της Βρινντάβανα, Σε ικετεύω να μου επιτρέψεις να γεννηθώ στην ευρύτερη περιοχή της Βρινντάβανα, έτσι ώστε όταν οι αφοσιωμένοι υπηρέτες περπατούν έξω από τη Βρινντάβανα, να πατούν επάνω μου. Ακόμα και αυτό θα ήταν μεγάλη τύχη για μένα. Επιδιώκω απλώς μια ζωή στην οποία θα πασαλείβομαι με τη σκόνη των ποδιών των αφοσιωμένων υπηρετών.»

Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνεται ότι ο σκοπός της βεδικής γνώσης είναι να βρει κανείς τον Κρίσνα. Και στην *Μπραμα-σαμχिता* λέγεται ότι είναι πολύ δύσκολο να βρει κανείς τον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με συστηματική μελέτη της βεδικής γραμματείας. Είναι όμως πολύ εύκολα

διαθέσιμος μέσω του ελέους ενός αγνού αφοσιωμένου υπηρέτη. Οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες της Βρινντάβανα είναι τυχεροί, επειδή μπορούν να δουν τον Μουκούντα (τον Κύριο Κρίσνα) όλη την ώρα. *Ηέξη μουκουντα* έχει δύο έννοιες. *Μουκ* σημαίνει «απελευθέρωση». Ο Κύριος Κρίσνα μπορεί να προσφέρει απελευθέρωση και συνεπώς υπερβατική ευδαιμονία. *Ηέξη* αναφέρεται επίσης στο χαμογελαστό Του πρόσωπο, το οποίο είναι σαν το λουλούδι *κουντα*. *Μουκα* σημαίνει επίσης «πρόσωπο». Το λουλούδι *κουντα* είναι πολύ όμορφο και φαίνεται σαν να χαμογελά. Γι' αυτό γίνεται η παρομοίωση.

Η διαφορά μεταξύ των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών της Βρινντάβανα και άλλων αφοσιωμένων υπηρετών είναι ότι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα δεν έχουν άλλη επιθυμία παρά να συντροφεύουν τον Κρίσνα. Ο Κρίσνα, επειδή είναι πολύ καλός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, ικανοποιεί την επιθυμία τους· επειδή θέλουν διαρκώς τη συντροφιά του Κρίσνα, ο Κύριος είναι πάντα πρόθυμος να τους την προσφέρει. Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες της Βρινντάβανα αγαπούν επίσης αυθόρμητα. Δεν ακολουθούν τις ρυθμιστικές αρχές. Δεν χρειάζεται να ακολουθούν αυστηρά τις ρυθμιστικές αρχές, επειδή έχουν ήδη αναπτυχθεί με φυσικό τρόπο στην υπερβατική αγάπη για τον Κρίσνα. Οι ρυθμιστικές αρχές χρειάζονται για εκείνους που δεν έχουν επιτύχει τη θέση της υπερβατικής αγάπης. Ο Μπράμα είναι και αυτός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου, αλλά πρέπει να ακολουθεί τις ρυθμιστικές αρχές. Προσεύχεται στον Κρίσνα για να του δώσει την ευκαιρία να γεννηθεί στη Βρινντάβανα, έτσι ώστε να μπορέσει να υψωθεί στο επίπεδο της αυθόρμητης αγάπης.

Ο Κύριος Μπράμα συνέχισε: «Κυρίέ μου, μερικές φορές απορώ πώς θα μπορέσεις να ξεπληρώσεις με ευγνωμοσύνη την υπηρεσία αφοσίωσης των κατοίκων της Βρινντάβανα. Παρόλο που γνωρίζω ότι είσαι η υπέρτατη πηγή κάθε ευλογίας, απορώ πώς θα μπορέσεις να ξεπληρώσεις όλη την υπηρεσία που Σου προσφέρουν οι κάτοικοι της Βρινντάβανα. Σκέφτομαι για το πώς είσαι τόσο καλός, τόσο μεγαλόψυχος, ώστε ακόμα και στην Πούτανα που ήλθε για να Σε εξαπατήσει, ντυμένη σαν μία πολύ στοργική μητέρα, πρόσφερε απελευθέρωση και την πραγματική θέση μιας μητέρας. Και άλλοι δαίμονες που ανήκουν στην ίδια οικογένεια, όπως ο Αγκάσουρα και ο Μπακάσουρα, ευνοήθηκαν με την προσφορά απελευθέρωσης. Υπ' αυτές τις συνθήκες, νιώθω παραξενεμένος. Οι κάτοικοι της Βρινντάβανα Σου έχουν δώσει τα πάντα – το σώμα τους, τον νου τους, την αγάπη τους, τα σπίτια τους. Όλα χρησιμοποιούνται για Σένα. Πώς, λοιπόν, θα μπορέσεις να ξεπληρώσεις

το χρέος Σου; Έχεις προσφέρει ήδη τον Εαυτό Σου στην Πούτανα! Υποθέτω ότι θα είσαι για πάντα οφειλέτης στους κατοίκους της Βρινντάβανα, αδυνατώντας να ξεπληρώσεις την αγάπη τους. Κύριέ μου, μπορώ να καταλάβω ότι η απaráμιλλη υπηρεσία των κατοίκων της Βρινντάβανα οφείλεται στο ότι απασχολούν αυθόρμητα όλα τα φυσικά τους ένστικτα στην υπηρεσία Σου. Λέγεται ότι η προσκόλληση σε υλικά αντικείμενα και στο σπίτι οφείλεται σε πλάνη, η οποία καθιστά το ζωντανό ον υποκείμενο στους όρους του υλικού κόσμου. Αλλά αυτό ισχύει μόνο για όσους δεν έχουν συνείδηση του Κρίσνα. Στην περίπτωση των κατοίκων της Βρινντάβανα, τέτοια εμπόδια, όπως η προσκόλληση στην οικογενειακή εστία και το σπίτι, δεν υφίστανται. Επειδή η προσκόλλησή τους έχει μετατραπεί σε προσκόλληση για Εσένα και τα σπίτια τους έχουν μετατραπεί σε ναούς, αφού είσαι πάντα εκεί, και επειδή έχουν ξεχάσει τα πάντα για χάρη Σου, δεν υπάρχουν εμπόδια. Για όποιον έχει συνείδηση του Κρίσνα, δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο στην οικογενειακή εστία και στο σπίτι. Και δεν υπάρχει ούτε πλάνη.

«Μπορώ επίσης να καταλάβω ότι η εμφάνισή Σου ως μικρό βοσκόπουλο, παιδί ενός βοσκού, δεν είναι καθόλου υλική δραστηριότητα. Είσαι τόσο υποχρεωμένος για την αγάπη τους, ώστε βρίσκεσαι εδώ για να τους δώσεις με την υπερβατική παρουσία Σου περισσότερο ενθουσιασμό για περισσότερη υπηρεσία αγάπης. Στη Βρινντάβανα δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ υλικού και πνευματικού, επειδή όλα είναι αφιερωμένα στην υπηρεσία αγάπης για Εσένα. Αγαπημένε μου Κύριε, οι διασκεδάσεις Σου στη Βρινντάβανα είναι μόνο για να δώσεις μεγαλύτερο ενθουσιασμό στους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου. Αν κάποιος θεωρήσει τις διασκεδάσεις Σου στη Βρινντάβανα υλικές, θα παραπλανηθεί.

«Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, όσοι Σε χλευάζουν ισχυριζόμενοι πως έχεις ένα υλικό σώμα σαν ένας συνηθισμένος άνθρωπος, περιγράφονται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ως δαιμονικοί και μειωμένης νοημοσύνης άνθρωποι. Είσαι πάντα υπερβατικός. Οι μη αφοσιωμένοι υπηρέτες εξαπατώνται, επειδή Σε θεωρούν υλικό δημιούργημα. Στην πραγματικότητα, έχεις πάρει αυτό το σώμα, το οποίο μοιάζει με το σώμα ενός συνηθισμένου βοσκόπουλου, για να αυξήσεις την αφοσίωση και την υπερβατική ευδαιμονία των αφοσιωμένων υπηρετών Σου.

«Αγαπημένε μου Κύριε, δεν έχω τίποτα να πω για τους ανθρώπους που αυτοδιαφημίζονται ότι έχουν ήδη συνειδητοποιήσει τον Θεό ή ότι με τη

συνειδητοποιήσή τους έχουν γίνει οι ίδιοι Θεός. Αλλά όσο με αφορά, παραδέχομαι με ειλικρίνεια ότι δεν μου είναι δυνατό να Σε συνειδητοποιήσω με το σώμα μου, τον νου μου ή την ομιλία μου. Τι μπορώ να πω για Σένα ή πώς μπορώ να Σε συνειδητοποιήσω με τις αισθήσεις μου; Δεν μπορώ καν να Σε σκεφτώ τέλεια με τον νου μου, που είναι ο κύριος των αισθήσεων. Οι ιδιότητες, τα έργα και το σώμα Σου δεν μπορούν να γίνουν κατανοητά από κανένα πρόσωπο του υλικού κόσμου. Μόνο με το έλεός Σου μπορεί κανείς να καταλάβει σε κάποιο βαθμό τι είσαι. Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι ο Υπέρτατος Κύριος κάθε δημιουργίας, παρόλο που μερικές φορές νομίζω εσφαλμένα ότι εγώ είμαι ο κύριος του σύμπαντος. Μπορεί να είμαι κύριος αυτού του σύμπαντος, αλλά υπάρχουν αμέτρητα σύμπαντα και αμέτρητοι Μπράμα που ηγούνται αυτών των συμπάντων. Αλλά στην πραγματικότητα, Εσύ είσαι ο κύριος όλων. Ως Υπέρτατη Ψυχή στην καρδιά όλων, γνωρίζεις τα πάντα. Σε παρακαλώ, λοιπόν, δέξου με ως υποταγμένο υπηρέτη Σου. Ελπίζω να με συγχωρέσεις που χάλασα τις διασκεδάσεις Σου με τους φίλους Σου και τα μοσχαράκια. Τώρα, αν μου το επιτρέπεις, θα φύγω αμέσως, ώστε να μπορέσεις να ευχαριστηθείς τους φίλους Σου και τα μοσχαράκια χωρίς την παρουσία μου.

«Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, το ίδιο Σου το όνομα δείχνει ότι είσαι εξ ολοκλήρου ελκυστικός. Η έλξη του ήλιου και της σελήνης οφείλονται σε Σένα. Μέσω της έλξης του ήλιου, ομορφαίνεις την ίδια την ύπαρξη της δυναστείας των Γιαντού. Μέσω της έλξης της σελήνης, αυξάνεις τη δύναμη της γης, των ημιθέων, των *μπραμανα*, των αγελάδων και των ωκεανών. Εξαιτίας της υπέρτατης έλξης Σου, καταστρέφονται δαίμονες όπως ο Κάμσα και άλλοι. Το συμπέρασμά μου, λοιπόν, μετά από πολλή σκέψη είναι ότι είσαι η μόνη άξια λατρείας Θεότητα μέσα στη δημιουργία. Δέξου την ταπεινή υποταγή μου μέχρι την εκμηδένιση του υλικού κόσμου. Όσο υπάρχει το φως του ήλιου μέσα στον υλικό κόσμο, δέξου, Σε παρακαλώ, την ταπεινή υποταγή μου».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Μπράμα, ο κύριος του σύμπαντος, αφού πρόσφερε με σεβασμό και ταπεινότητα την υποταγή του στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και βημάτισε γύρω Του κυκλικά τρεις φορές, ήταν έτοιμος να επιστρέψει στην κατοικία του, γνωστή ως Μπραμαλόκα. Με μια χειρονομία, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας του έδωσε την άδεια να φύγει. Μόλις έφυγε ο Μπράμα, ο Κύριος Σρι Κρίσνα εμφανίσθηκε αμέσως όπως ήταν την ημέρα που οι αγελάδες και τα βοσκόπουλα εξαφανίσθηκαν.

Ο Κρίσνα είχε αφήσει τους φίλους Του στην όχθη του Γιαμούνα ενώ έτρωγαν το μεσημεριανό τους και παρόλο που επέστρεψε ακριβώς έναν χρόνο αργότερα, τα βοσκόπουλα νόμισαν ότι είχε επιστρέψει σε ένα λεπτό. Έτσι λειτουργούν οι διάφορες ενέργειες του Κρίσνα. Στην Μπαγκαβαντ-γκιτα αναφέρεται ότι ο Ίδιος ο Κρίσνα κατοικεί μέσα στην καρδιά όλων και προκαλεί και τη θύμηση και τη λήθη. Όλα τα ζωντανά όντα ελέγχονται από την υπέρτατη ενέργεια του Κυρίου και μερικές φορές θυμούνται, ενώ μερικές φορές λησμονούν την καταστατική τους θέση. Οι φίλοι Του, ελεγχόμενοι με αυτόν τον τρόπο, δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι για έναν ολόκληρο χρόνο έλειπαν από την όχθη του Γιαμούνα και βρισκόντουσαν κάτω από τα μάγια της πλάνης που τους είχε επιβάλει ο Μπράμα. Όταν ο Κρίσνα εμφανίστηκε μπροστά τους, σκέφτηκαν, «ο Κρίσνα επέστρεψε σε ένα λεπτό». Άρχισαν να γελούν, νομίζοντας ότι ο Κρίσνα δεν ήθελε να αφήσει τη συντροφιά τους. Ήταν πολύ χαρούμενοι και Τον προσκάλεσαν, «Αγαπημένε φίλε Κρίσνα, γύρισες τόσο γρήγορα! Εντάξει, δεν έχουμε αρχίσει να τρώμε, δεν έχουμε φάει ούτε μια μπουκιά. Έλα, λοιπόν, Σε παρακαλούμε, και ας φάμε παρέα». Ο Κρίσνα χαμογέλασε, δέχθηκε την πρόσκληση και απόλαυσε το μεσημεριανό στη συντροφιά των φίλων Του. Ενώ έτρωγαν, ο Κρίσνα σκεφτόταν, «αυτά τα αγόρια πιστεύουν ότι γύρισα σε ένα λεπτό, αλλά δεν γνωρίζουν ότι τον τελευταίο χρόνο ήμουν απασχολημένος με τα μυστικά έργα του Κυρίου Μπράμα».

Αφού τέλειωσαν το μεσημεριανό τους, ο Κρίσνα και οι φίλοι Του με τα μοσχάρια επέστρεψαν στα σπίτια τους στη Βρατζαμπούμι. Ενώ περνούσαν από εκεί, είδαν με χαρά το νεκρό κουφάρι του Αγκάσουρα με τη μορφή ενός τεράστιου ερπετού. Όταν ο Κρίσνα γύρισε στο σπίτι Του στη Βρατζαμπούμι, Τον είδαν όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα. Φορούσε ένα φτερό παγωνιού στο κεφάλι Του, που ήταν στολισμένο και με λουλούδια του δάσους. Ήταν επίσης στεφανωμένος με γιρλάντες από λουλούδια και είχε βαφτεί με διάφορα φυσικά χρώματα από τις σπηλιές του λόφου Γκοβαρντάνα. Ο λόφος Γκοβαρντάνα φημίζεται για τις φυσικές κόκκινες μπογιές του και ο Κρίσνα με τους φίλους Του είχαν βάψει τα σώματά τους με αυτές. Ο καθένας τους είχε μία σάλπιγγα φτιαγμένη από κέρατο βουβαλιού, ένα ραβδί και μία φλογέρα και όλοι τους φώναζαν τα μοσχάρια τους με το όνομά τους. Καμάρωναν τόσο πολύ για τα υπέροχα έργα του Κρίσνα, ώστε ενώ έμπαιναν στο χωριό, τραγουδούσαν όλοι τις δόξες Του. Όλες οι γκοπι της Βρινντάβανα είδαν τον πανέμορφο Κρίσνα να μπαίνει στο χωριό. Τα αγόρια έφτιαζαν όμορφα τραγούδια που περιέγραφαν πώς σώθηκαν από το μεγάλο ερπετό που

τους είχε καταπιεί και πώς το ερπετό σκοτώθηκε. Ορισμένοι περιέγραφαν τον Κρίσνα ως γιο της Γιασόντα και άλλοι ως γιο του Μαχαράζα Νάνντα. «Είναι τόσο υπέροχος, που μας έσωσε από τα δόντια του γιγάντιου ερπετού και το σκότωσε», έλεγαν. Αλλά δεν γνώριζαν ότι είχε περάσει ένας χρόνος από τον θάνατο του Αγκάσουρα.

Σχετικά με αυτό, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ρώτησε τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι πώς οι κάτοικοι της Βρινντάβανα ανέπτυξαν ξαφνικά τόσο μεγάλη αγάπη για τον Κρίσνα, παρόλο που ο Κρίσνα δεν ήταν μέλος καμίας από τις οικογένειές Του. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ρώτησε, «Όσο έλειπαν τα αρχικά βοσκόπουλα, όταν ο Κρίσνα επεκτάθηκε, τι συνέβη και οι γονείς των αγοριών τα αγάπησαν περισσότερο απ' όσο τους δικούς τους γιους; Επίσης, γιατί οι αγελάδες αγαπούσαν τόσο πολύ τα μοσχάρια, περισσότερο από τα δικά τους;».

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι είπε στον Μαχαράζα Παρίκσιτ ότι κάθε ζωντανό ον είναι στην πραγματικότητα προσκολλημένο στον εαυτό του. Εξωτερικά παραφερνάλια όπως σπίτι, οικογένεια, φίλοι, πατρίδα, κοινωνία, πλούτη, φήμη, κλπ., είναι δευτερεύοντα όσον αφορά στην ευχαρίστηση του ζωντανού όντος. Ευχαριστούν μόνον επειδή προσφέρουν ευχαρίστηση στον εαυτό. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον είναι κανείς εγωκεντρικός και είναι προσκολλημένος στο σώμα του και τον εαυτό του περισσότερο απ' όσο είναι στους συγγενείς του, όπως στη γυναίκα του, τα παιδιά του και τους φίλους του. Αν υπάρχει κάποιος άμεσος κίνδυνος για τον ίδιο, φροντίζει πρώτα από όλους τον εαυτό του και μετά τους άλλους. Αυτό είναι φυσικό. Αυτό σημαίνει ότι, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, αγαπά τον εαυτό του. Το επόμενο σημαντικότερο αντικείμενο στοργής, μετά τον εαυτό του, είναι το υλικό σώμα του. Όποιος δεν έχει πληροφορίες για την πνευματική ψυχή είναι προσκολλημένος στο υλικό σώμα του τόσο πολύ, ώστε ακόμα και στη γεροντική ηλικία του θέλει να διατηρήσει το σώμα του με τόσο πολλούς τεχνητούς τρόπους, πιστεύοντας ότι το γερασμένο και κατεστραμμένο σώμα του μπορεί να σωθεί. Όλοι εργάζονται σκληρά μέρα-νύχτα για να προσφέρουν ευχαρίστηση στον εαυτό τους, είτε στη σωματική είτε στην πνευματική αντίληψη της ζωής. Είμαστε προσκολλημένοι στα υλικά μας υπάρχοντα επειδή προσφέρουν ευχαρίστηση στις αισθήσεις, δηλαδή στο σώμα. Ηπροσκόλληση στο σώμα υπάρχει μόνον επειδή το «εγώ», η πνευματική ψυχή, βρίσκεται μέσα στο σώμα. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν κάποιος σημειώσει περισσότερη πρόοδο, γνωρίζει ότι η πνευματική ψυχή προσφέρει ευχαρίστηση επειδή είναι κομμάτι του Κρίσνα. Σε τελευταία ανάλυση, εκείνος που προσφέρει ευχαρίστηση και είναι εξ ολοκλήρου

ελκυστικός είναι ο Κρίσνα. Είναι η Υπέρτατη Ψυχή των πάντων. Και για να μας δώσει αυτή την πληροφορία, ο Κρίσνα κατέρχεται και μας λέει ότι το καθ' ολοκληρίαν ελκυστικό κέντρο των πάντων είναι Αυτός ο Ίδιος. Χωρίς να είναι επέκταση του Κρίσνα, τίποτε δεν μπορεί να είναι ελκυστικό.

Οτιδήποτε είναι ελκυστικό μέσα στην κοσμική εκδήλωση οφείλεται στον Κρίσνα. Ο Κρίσνα, επομένως, είναι η πηγή κάθε ευχαρίστησης. Η ενεργή αρχή των πάντων είναι ο Κρίσνα και οι πολύ εξυψωμένοι υπερβατιστές βλέπουν τα πάντα σε σχέση με Αυτόν. Στην *Τσετάνια-τσαριταμριτα* αναφέρεται πως ένας *μαχαμπαγκαβατα*, δηλαδή ένας πολύ προχωρημένος αφοσιωμένος υπηρέτης, βλέπει τον Κρίσνα ως την ενεργή αρχή σε κάθε κινητό και ακίνητο ζωντανό ον. Βλέπει, επομένως, τα πάντα μέσα στην κοσμική εκδήλωση σε σχέση με τον Κρίσνα. Για το καλότυχο πρόσωπο που έχει καταφύγει στον Κρίσνα έχοντας συνειδητοποιήσει ότι ο Κρίσνα είναι τα πάντα, η απελευθέρωση είναι ήδη εκεί. Δεν βρίσκεται πλέον στον υλικό κόσμο. Αυτό βεβαιώνεται και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: Όποιος προσφέρει υπηρεσία αφοσίωσης στον Κρίσνα βρίσκεται ήδη στο επίπεδο *μπραμα-μπουτα*, στο πνευματικό επίπεδο. Το ίδιο το όνομα «Κρίσνα» υπονοεί ευσέβεια και απελευθέρωση. Όποιος καταφεύγει στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα ανεβαίνει στο πλοίο που διασχίζει τον ωκεανό της άγνοιας. Γι' αυτόν, αυτή η αχανής επέκταση της υλικής εκδήλωσης γίνεται τόσο ασήμαντη όσο και το αποτύπωμα της οπλής μιας αγελάδας. Ο Κρίσνα είναι το κέντρο όλων των μεγάλων ψυχών και το καταφύγιο των υλικών κόσμων.

Για όποιον βρίσκεται στο επίπεδο της συνείδησης του Κρίσνα, η Βαϊκούντα, ο πνευματικός κόσμος, δεν είναι μακριά. Δεν ζει μέσα στον υλικό κόσμο, όπου ο κίνδυνος παραμονεύει σε κάθε βήμα. Με αυτόν τον τρόπο εξήγησε πλήρως τη συνείδηση του Κρίσνα ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι στον Μαχαράζα Παρίκσιτ. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι απήγγειλε στον Βασιλιά μέχρι και τις προσευχές του Κυρίου Μπράμα. Αυτές οι περιγραφές των διασκεδάσεων του Κυρίου Κρίσνα με τα βοσκόπουλα, το γεύμα Του μαζί τους στην όχθη του Γιαμούνα και οι προσευχές του Κυρίου Μπράμα σε Αυτόν, είναι όλα υπερβατικά θέματα. Όποιος τα ακούει, τα απαγγέλλει ή τα ψάλλει βλέπει να ικανοποιούνται όλες οι πνευματικές επιθυμίες του. Έτσι περιγράφηκε η εμφάνιση του Κρίσνα κατά την παιδική Του ηλικία και τα παιχνίδια Του με τον Μπαλαράμα στη Βριντάβανα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Τέταρτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Οι προσευχές του Κυρίου Μπράμα στον Κύριο Κρίσνα». •

15. Ο θάνατος του Ντενουκάσουρα

Με αυτόν το τρόπο, ο Σρι Κρίσνα, μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα, πέρασαν την παιδική ηλικία που είναι γνωστή ως *κωμαρα* και προχώρησαν στην περίοδο που ονομάζεται *πωγκανντα*, δηλαδή από το έκτο έτος μέχρι το δέκατο. Εκείνον τον καιρό, όλοι οι βοσκοί συσκέφθηκαν και αποφάσισαν να κάνουν εκείνα τα αγόρια που είχαν περάσει το πέμπτο έτος υπεύθυνα για τη βοσκή των αγελάδων. Έχοντας την ευθύνη των αγελάδων, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα διέσχισαν τη Βρινντάβανα, εξαγνίζοντας τη γη με τα αποτυπώματα των ποδιών Τους.

Συνοδευόμενος από τα βοσκοπούλα και τον Μπαλαράμα, ο Κρίσνα έφερε μπροστά τις αγελάδες και έπαιξε με τη φλογέρα Του στο δάσος της Βρινντάβανα, που ήταν γεμάτο λουλούδια, λαχανικά και χορτάρι για βοσκή. Το δάσος της Βρινντάβανα ήταν τόσο καθαγιασμένο όσο και ο καθαρός νους ενός αφοσιωμένου υπηρέτη και ήταν γεμάτο μέλισσες, λουλούδια και φρούτα. Υπήρχαν πουλιά που τιτίβιζαν και λίμνες με καθαρά νερά, που θα μπορούσαν να ανακουφίσουν κάποιον από κάθε κούραση. Γλυκά αρωματισμένες αύρες φυσούσαν πάντοτε, δροσίζοντας τον νου και το σώμα. Ο Κρίσνα, μαζί με τους φίλους Του και τον Μπαλαράμα, μπήκε στο δάσος και, βλέποντας την ευνοϊκή κατάσταση, απόλαυσε την ατμόσφαιρα στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Ο Κρίσνα είδε όλα τα δέντρα, φορτωμένα με φρούτα και φρέσκα κλαδάκια, να σκύβουν για να αγγίζουν το έδαφος, σαν να Τον καλωσόριζαν αγγίζοντας τα λωτοειδή Του πόδια. Ήταν πολύ ευχαριστημένος με τη συμπεριφορά των δέντρων, των φρούτων και των λουλουδιών και άρχισε να χαμογελά, καταλαβαίνοντας τις επιθυμίες τους.

Τότε ο Κρίσνα μίλησε στον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα, ως

Ο Κρίσνα έφερε μπροστά τις αγελάδες και έπαιξε με τη φλογέρα Του στο δάσος της Βριντάβανα.

εξής: «Αγαπημένε Μου αδελφέ, είσαι ανώτερος από όλους μας και τα λωτοειδή Σου πόδια λατρεύονται από τους ημίθεους. Δες πώς αυτά τα δέντρα, γεμάτα με καρπούς, έχουν σκύψει για να λατρέψουν τα λωτοειδή Σου πόδια.

Φαίνεται πως προσπαθούν να βγουν από το σκοτάδι που τα υποχρεώνει να πάρουν τη μορφή δέντρων. Στην πραγματικότητα, τα δέντρα που έχουν γεννηθεί στη γη της Βρινντάβανα δεν είναι συνηθισμένα ζωντανά όντα. Έχοντας την απρόσωπη άποψη κατά την προηγούμενη ζωή τους, έχουν τοποθετηθεί τώρα σε αυτή την ακίνητη κατάσταση ζωής, αλλά επειδή έχουν την ευκαιρία να Σε βλέπουν, προσεύχονται για περαιτέρω πρόοδο στην πνευματική ζωή μέσω της προσωπικής Σου επαφής. Γενικά, τα δέντρα είναι ζωντανά όντα στην κατάσταση της άγνοιας. Οι ιμπερσοναλιστές φιλόσοφοι βρίσκονται στο σκοτάδι, αλλά το εξαφανίζουν αξιοποιώντας πλήρως την παρουσία Σου. Νομίζω ότι οι αρσενικές μέλισσες που βουίζουν ολόγυρά Σου πρέπει να ήταν αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου στις προηγούμενες ζωές τους. Δεν μπορούν να αφήσουν τη συντροφιά Σου, επειδή κανείς δεν είναι καλύτερος και πιο στοργικός κύριος από Σένα. Είσαι το υπέρτατο και αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας και οι μέλισσες προσπαθούν απλώς να διαδώσουν τις δόξες Σου ψάλλοντας κάθε στιγμή. Νομίζω ότι κάποιες από αυτές πρέπει να είναι μεγάλοι σοφοί, αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου, και μεταμφιέζονται σε αρσενικές μέλισσες, επειδή είναι ανίκανοι να αφήσουν τη συντροφιά Σου έστω και για μία στιγμή. Αγαπημένε Μου αδελφέ, είσαι η υπέρτατη άξια λατρείας Θεότητα. Δες πώς χορεύουν τα παγώνια μπροστά Σου σε μεγάλη έκσταση. Τα ελάφια, των οποίων η συμπεριφορά είναι ακριβώς σαν τη συμπεριφορά των γκοπι, Σε καλωσορίζουν με την ίδια στοργή. Και οι κούκκοι που κατοικούν στο δάσος Σε υποδέχονται με μεγάλη χαρά, επειδή θεωρούν ότι η εμφάνισή Σου στο σπίτι τους είναι πολύ ευοίωνη. Παρόλο που πρόκειται για δέντρα και ζώα, αυτοί οι κάτοικοι της Βρινντάβανα Σε δοξάζουν. Είναι έτοιμοι να Σε καλωσορίσουν όσο καλύτερα μπορούν, όπως συνηθίζεται από τις μεγάλες ψυχές όταν υποδέχονται άλλες μεγάλες ψυχές στο σπίτι τους. Όσο για τη γη, είναι τόσο ευσεβής και καλότυχη, που τα αποτυπώματα των λωτοειδών ποδιών Σου σημαδεύουν το σώμα της.

«Είναι πολύ φυσικό για αυτούς τους κατοίκους της Βρινντάβανα να υποδέχονται έτσι μία μεγάλη προσωπικότητα όπως Εσύ. Τα βότανα, τα αναρριχητικά φυτά και όλα τα φυτά γενικά είναι και αυτά καλότυχα να αγγίζουν τα λωτοειδή Σου πόδια. Και επειδή αγγίζεις τα κλαδάκια τους με τα χέρια Σου, αυτά τα μικρά φυτά είναι επίσης δοξασμένα. Πάνω απ' όλα, τα κορίτσια της Βράτζα, οι γκοπι, γοητευμένα από την ομορφιά Σου, είναι τα πιο δαξασμένα, επειδή τα αγκαλιάζεις με τα δυνατά Σου μπράτσα».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα απολάμβαναν τους κατοίκους της Βρινντάβανα με όλη Τους την καρδιά, μαζί με τα

μοσχαράκια και τις αγελάδες στην όχθη του Γιαμούνα. Σε κάποια μέρη ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα συνοδεύονταν από του φίλους Τους. Τα αγόρια τραγουδούσαν, μιμούμενα το βουητό των μελισσών και συνοδεύοντας τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, που ήταν στεφανωμένοι με γιρλάντες από λουλούδια του δάσους. Ενώ περπατούσαν, τα αγόρια μερικές φορές εμμοούντο τους κρωγμούς των κύκνων στις λίμνες ή όταν έβλεπαν τα παγώνια να χορεύουν, τα παρίσταναν μπροστά στο Κρίσνα. Ο Κρίσνα κουνούσε και Αυτός τον λαιμό Του, μιμούμενος τον χορό και κάνοντας τους φίλους Του να γελούν.

Οι αγελάδες που φρόντιζε ο Κρίσνα είχαν διάφορα ονόματα και ο Κρίσνα τις φώναζε με αγάπη. Αφού άκουγαν τον Κρίσνα να τις φωνάζει, οι αγελάδες απαντούσαν αμέσως μουγκανίζοντας και τα αγόρια απολάμβαναν αυτές τις δοσοληψίες με όλη τους την καρδιά. Εμμοούντο τους ήχους που έκαναν τα διάφορα είδη πουλιών και ειδικά τα *τσακορα*, τα παγώνια, οι κούκκοι και τα *μπαρραντβατζα*. Μερικές φορές, όταν έβλεπαν τα πιο αδύναμα ζώα να φεύγουν φοβισμένα από τους ήχους των τίγρεων και των λιονταριών, τα αγόρια, μαζί με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, παρίσταναν αυτά τα ζώα και έτρεχαν μακριά μαζί τους. Όταν αισθάνονταν κούραση, κάθονταν κάτω και ο Μπαλαράμα έβαζε το κεφάλι Του στην αγκαλιά κάποιου από τα αγόρια για να ξεκουραστεί, ενώ ο Κρίσνα ερχόταν αμέσως και έκανε μαλάξεις στα πόδια του Μπαλαράμα. Και μερικές φορές έπαιρνε μια βεντάλια από φοινικόδεντρο και έκανε αέρα στον Μπαλαράμα, δημιουργώντας μια ευχάριστη δροσερή αύρα για να Τον ανακουφίσει από την κούραση. Τα άλλα αγόρια μερικές φορές τραγουδούσαν ή χόρευαν ενώ ο Μπαλαράμα αναπαυόταν και μερικές φορές πάλευαν μεταξύ τους ή πηδούσαν. Ο Κρίσνα πήγαινε αμέσως μαζί με τα αγόρια και πιάνοντας τα χέρια τους, χαίρονταν τη συντροφιά τους, γελούσε και υμνούσε τα παιχνίδια τους. Όταν ο Κρίσνα κουραζόταν, πήγαινε μερικές φορές και καθόταν στη ρίζα ενός μεγάλου δέντρου ή στην αγκαλιά ενός αγοριού και ξάπλωνε κάτω. Όταν ξάπλωνε σε κάποιο αγόρι ή σε κάποια ρίζα για μαξιλάρι, ορισμένα από τα αγόρια έρχονταν και έκαναν μαλάξεις στα πόδια Του και ορισμένα έκαναν αέρα στο σώμα Του με κάποια βεντάλια από φύλλα. Μερικά αγόρια με ταλέντο στο τραγούδι τραγουδούσαν με πολύ γλυκιές φωνές για να Τον ευχαριστήσουν. Έτσι πολύ γρήγορα η κούραση έφευγε. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, που τα πόδια Του φροντίζει η θεά της τύχης, μοιραζόταν τον Εαυτό Του με αυτά τα βοσκοπούλα σαν ένα από αυτά, επεκτείνοντας την εσωτερική Του δύναμη, ώστε να φαίνεται ακριβώς σαν ένα χωριατόπαιδο. Αλλά παρά το ότι έμοιαζε με

χωριατόπαιδο, υπήρχαν περιπτώσεις που αποδείκνυε ότι ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Μερικές φορές κάποιοι άνθρωποι παριστάνουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και εξαπατούν αθώους ανθρώπους, αλλά μπορούν μόνο να εξαπατήσουν· δεν μπορούν να επιδείξουν τη δύναμη του Θεού.

Ενώ ο Κρίσνα παρουσίαζε την εσωτερική Του δύναμη με τους εξαιρετικά καλότυχους φίλους Του, Του δόθηκε άλλη μία ευκαιρία να φανερώσει τις υπεράνθρωπες δυνάμεις του Θεού. Οι πιο στενοί Του φίλοι, ο Σριντάμα, ο Σουμπαλά και ο Στοκακρίσνα απευθύνθηκαν στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα με μεγάλη αγάπη και στοργή ως εξής: «Αγαπημένε Μπαλαράμα, είσαι πολύ δυνατός· τα μπράτσα Σου είναι πολύ δυνατά. Αγαπημένε Κρίσνα, είσαι πολύ ικανός στο να σκοτώνεις όλων των ειδών τους ενοχλητικούς δαίμονες. Σε παρακαλούμε να σημειώσεις ότι εδώ κοντά υπάρχει ένα μεγάλο δάσος που ονομάζεται Ταλαβάνα. Είναι γεμάτο φοινικόδεντρα και όλα τα δέντρα είναι γεμάτα φρούτα. Μερικά πέφτουν κάτω και μερικά είναι πολύ ώριμα ακόμα και πάνω στα δέντρα. Είναι ένα πολύ όμορφο μέρος, αλλά εξαιτίας ενός πολύ μεγάλου δαίμονα, του Ντενουκάσουρα, είναι πολύ δύσκολο να πάει κανείς εκεί. Κανείς δεν μπορεί να φτάσει στα δέντρα και να μαζέψει τα φρούτα. Αγαπημένοι Κρίσνα και Μπαλαράμα, αυτός ο δαίμονας είναι παρών εκεί με τη μορφή ενός γαιῖδάρου και συνοδεύεται από παρόμοιους φίλους του δαίμονες, που παίρνουν το ίδιο σχήμα. Είναι όλοι τους πολύ δυνατοί και έτσι είναι πολύ δύσκολο να πλησιάσει κανείς αυτό το μέρος. Αγαπημένα αδέρφια, είστε τα μόνα πρόσωπα που μπορούν να σκοτώσουν αυτούς τους δαίμονες. Εκτός από σας, κανείς δεν μπορεί να πάει εκεί από φόβο ότι θα σκοτωθεί. Εκεί δεν πάνε ούτε τα ζώα ούτε τα πουλιά να κοιμηθούν· όλα έχουν φύγει. Μόνο το γλυκό άρωμα που φτάνει από εκείνο το μέρος μπορεί να νιώσει κανείς. Φαίνεται ότι μέχρι τώρα, κανείς δεν έχει δοκιμάσει τα γλυκά φρούτα εκείνου του μέρους, είτε στα δέντρα είτε στο έδαφος. Αγαπημένε Κρίσνα, για να είμαστε ειλικρινείς, μας τραβάει πολύ το γλυκό άρωμά τους. Αγαπημένε Μπαλαράμα, ας πάμε όλοι εκεί και ας απολαύσουμε αυτά τα φρούτα. Το άρωμα των φρούτων απλώνεται τώρα παντού. Δεν το μυρίζετε από εδώ;

Όταν οι χαμογελαστοί και στενοί Τους φίλοι τους ζήτησαν αυτή τη χάρη, ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα ήθελαν να τους ευχαριστήσουν και άρχισαν να προχωρούν προς εκείνο το δάσος, περιτριγυρισμένοι από όλους τους φίλους Τους. Αμέσως μόλις μπήκαν στο δάσος, ο Μπαλαράμα άρχισε να κουνάει τα δέντρα με τα μπράτσα Του, φανερώνοντας τη δύναμη ελέφαντα. Από το

τίναγμα, όλα τα ώριμα φρούτα έπεσαν στο έδαφος. Μόλις άκουσε τον ήχο των φρούτων που έπεφταν ο δαίμονας Ντενουκάσουρα, που ζούσε εκεί με τη μορφή γαϊδάρου, άρχισε να πλησιάζει με μεγάλη δύναμη, σείοντας όλο το έδαφος, έτσι ώστε τα δέντρα άρχισαν να κουνιούνται λες και γινόταν σεισμός. Ο δαίμονας εμφανίσθηκε πρώτα μπροστά στον Μπαλαράμα και άρχισε να κλωτσάει το στήθος Του με τα πίσω πόδια. Στην αρχή, ο Μπαλαράμα δεν είπε τίποτε, αλλά ο δαίμονας άρχισε να Τον χτυπά ξανά με μεγάλη οργή πιο έντονα. Αυτή τη φορά ο Μπαλαράμα άρπαξε αμέσως τα πόδια του γαϊδάρου με το ένα χέρι και, γυρνώντας τον γύρω-γύρω, τον πέταξε στις κορφές των δέντρων. Ενώ ο Μπαλαράμα τον γυρνούσε γύρω-γύρω, ο δαίμονας έχασε τη ζωή του. Ο Μπαλαράμα πέταξε τον δαίμονα στο ψηλότερο φοινικόδεντρο και το σώμα του δαίμονα ήταν τόσο βαρύ, που το φοινικόδεντρο έπεσε πάνω σε άλλα δέντρα και αρκετά από αυτά έπεσαν στο έδαφος. Έμοιαζε σαν ένας μεγάλος ανεμοστρόβιλος να είχε περάσει μέσα από το δάσος και όλα τα δέντρα έπεφταν, το ένα μετά το άλλο. Αυτή η επίδειξη ασυνήθιστης δύναμης δεν εκπλήσσει, επειδή ο Μπαλαράμα είναι το Πρόσωπο της Θεότητας, γνωστό ως Ανάντα Σεσανάγκα, το οποίο κρατά όλους τους πλανήτες πάνω στα εκατομμύρια κεφάλια Του. Ολόκληρη η κοσμική εκδήλωση διατηρείται από Αυτόν, ακριβώς όπως δύο κλωστές κρατούν την ύφανση ενός υφάσματος.

Αφού ο Ντενουκάσουρα πετάχτηκε στα δέντρα, όλοι οι φίλοι και οι σύντροφοι του δαίμονα μαζεύτηκαν αμέσως και επιτέθηκαν στον Μπαλαράμα και τον Κρίσνα με μεγάλη δύναμη. Ήταν αποφασισμένοι να ανταποδώσουν και να εκδικηθούν τον θάνατο του φίλου τους. Αλλά ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έπιασαν τον καθένα από τους δαίμονες από τα πίσω πόδια και με τον ίδιο ακριβώς τρόπο τους στριφογύριζαν γύρω-γύρω. Έτσι τους σκότωσαν όλους πετάγοντάς τους στα φοινικόδεντρα. Λόγω των νεκρών σωμάτων των γαϊδάρων, υπήρχε μία πανοραμική σκηνή. Έμοιαζε σαν να είχαν συγκεντρωθεί σύννεφα διαφόρων χρωμάτων πάνω στα δέντρα. Ακούγοντας γι' αυτό το σπουδαίο περιστατικό, οι ημίθεοι από τους ανώτερους πλανήτες άρχισαν να ραίνουν με λουλούδια τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, να χτυπούν τα τύμπανά τους και να προσφέρουν προσευχές αφοσίωσης.

Λίγες μέρες μετά τον θάνατο του Ντενουκάσουρα, οι άνθρωποι άρχισαν να πηγαίνουν στο δάσος Ταλαβάνα για να μαζέψουν φρούτα και τα ζώα άρχισαν να επιστρέφουν χωρίς φόβο για να βοσκήσουν το καλό χορτάρι που φύτρωνε εκεί. Ψάλλοντας ή ακούγοντας απλώς αυτές τις υπερβατικές δραστηριότητες

και διασκεδάσεις των δύο αδελφών, του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, μπορεί κανείς να συσσωρεύσει ευσεβείς πράξεις.

Τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα υποδέχθηκαν οι μητέρες Τους.

Όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα με τους φίλους Τους μπήκαν στο χωριό της Βρινντάβανα, έπαιζαν τις φλογέρες Τους και τα αγόρια επαινούσαν τα ασυνήθιστα έργα Τους στο δάσος. Τα πρόσωπά τους ήταν στολισμένα με *τιλακα* και πασαλειμμένα με τη σκόνη που σήκωναν οι αγελάδες· το κεφάλι του Κρίσνα ήταν στολισμένο με ένα φτερό παγωνιού. Ο Ίδιος και ο Μπαλαράμα έπαιζαν τις φλογέρες Τους και οι νεαρές *γκοπι* ήταν χαρούμενες που έβλεπαν τον Κρίσνα να επιστρέφει σπίτι. Όλες οι *γκοπι* της Βρινντάβανα παρέμεναν μελαγχολικές όσο έλειπε ο Κρίσνα. Σκεφτόντουσαν όλη μέρα τον Κρίσνα στο δάσος ή να βοσκάει τις αγελάδες στο λιβάδι. Όταν είδαν τον Κρίσνα να επιστρέφει, όλες οι αγωνίες τους εξαφανίσθηκαν στη στιγμή και άρχισαν να κοιτούν το πρόσωπό Του με τον τρόπο που οι αρσενικές μέλισσες αιωρούνται πάνω από το μέλι των λωτών. Όταν ο Κρίσνα μπήκε στο χωριό, οι νεαρές *γκοπι* χαμογελούσαν και γελούσαν. Ο Κρίσνα, ενώ έπαιζε τη φλογέρα Του, απολάμβανε τα πανέμορφα χαμογελαστά πρόσωπα των *γκοπι*.

Έπειτα, τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα υποδέχθηκαν οι μητέρες Τους, η Γιασόντα και η Ροχίνι, και, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των καιρών, ικανοποίησαν τις επιθυμίες των στοργικών γιων τους. Ταυτόχρονα, οι μητέρες Τους πρόσφεραν υπηρεσία και έδιναν ευλογίες στους υπερβατικούς γιους τους. Φρόντισαν τα παιδιά τους πολύ όμορφα, τα έλουσαν και τα έντυσαν. Ο Κρίσνα φόρεσε γαλάζια ρούχα και ο Μπαλαράμα κίτρινα· φόρεσαν επίσης κάθε λογής στολίδια και γιρλάντες από λουλούδια. Ανακουφισμένοι από την κούραση της ημέρας στα βοσκοτόπια, έδειχναν ανανεωμένοι και πολύ όμορφοι.

Οι μητέρες Τους Τους έδωσαν πιάτα με πεντανόστιμο φαγητό και με μεγάλη ευχαρίστηση έφαγαν τα πάντα. Μετά το φαγητό, ξάπλωσαν όμορφα σε καθαρά κρεβάτια και οι μητέρες Τους τραγουδούσαν διάφορα τραγούδια με τις ιστορίες Τους. Μόλις ξάπλωσαν, πολύ γρήγορα Τους πήρε ο ύπνος. Με αυτόν τον τρόπο, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα απολάμβαναν τη ζωή στη Βρινντάβανα ως βοσκόπουλα.

Μερικές φορές ο Κρίσνα μαζί με τους φίλους Του και τον Μπαλαράμα πήγαιναν στην όχθη του Γιαμούνα και φρόντιζαν τις αγελάδες. Σιγά-σιγά έφτασε το καλοκαίρι και μια μέρα, ενώ βρισκόντουσαν στο λιβάδι, τα αγόρια και οι αγελάδες δίψασαν πολύ και άρχισαν να πίνουν το νερό του Γιαμούνα. Ωστόσο, το ποτάμι είχε δηλητηριασθεί από το δηλητήριο του μεγάλου φιδιού, που ήταν γνωστό ως Καλίγια.

Επειδή το νερό ήταν τόσο πολύ δηλητηριασμένο, τα αγόρια και οι αγελάδες προσβλήθηκαν αμέσως αφού ήπιαν. Έπεσαν ξαφνικά στο έδαφος, φαινομενικά νεκρά. Τότε ο Κρίσνα, που είναι η ζωή κάθε ζωής, έριξε απλώς την ευσπλαχνική ματιά Του επάνω τους και όλα τα αγόρια και οι αγελάδες ξαναβρήκαν τις αισθήσεις τους και άρχισαν να κοιτούν το ένα το άλλο με κατάπληξη. Μπορούσαν να καταλάβουν ότι πίνοντας το νερό του Γιαμούνα είχαν πεθάνει και ότι η ευσπλαχνική ματιά του Κρίσνα τα επανέφερε στη ζωή. Έτσι εκτίμησαν τη μυστική δύναμη του Κρίσνα, που είναι γνωστός ως Γιογκέσβαρα, ο κύριος όλων των μυστικιστών *γιογκι*.

● Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Πέμπτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο θάνατος του Ντενουκάσουρα». ●

16. Υποτάσσοντας τον Καλίγια

Όταν κατάλαβε ότι το νερό του Γιαμούνα ήταν μολυσμένο από το μαύρο φίδι Καλίγια, ο Κύριος Κρίσνα ανέλαβε δράση εναντίον του και το ανάγκασε να φύγει από τον Γιαμούνα και να πάει αλλού και έτσι το νερό του ποταμού καθαρίστηκε.

Όταν ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι αφηγήθηκε αυτή την ιστορία, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ανυπομονούσε να ακούσει περισσότερα για τις διασκεδάσεις της παιδικής ηλικίας του Κρίσνα. Ρώτησε τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι πώς τιμώρησε ο Κρίσνα τον Καλίγια, ο οποίος ζούσε στο νερό πολλά χρόνια. Μάλιστα, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ αποκτούσε όλο και περισσότερο ενθουσιασμό για να ακούει τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα και γι' αυτό έκανε την ερώτησή του με μεγάλο ενδιαφέρον.

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι αφηγήθηκε την ιστορία ως εξής. Μέσα στον ποταμό Γιαμούνα υπήρχε μία μεγάλη λίμνη και σε εκείνη τη λίμνη ζούσε το μεγάλο φίδι Καλίγια. Λόγω του δηλητηρίου του, ολόκληρη η περιοχή ήταν τόσο μολυσμένη, ώστε ανέδιδε έναν δηλητηριώδη ατμό είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα. Αν κάποιο πουλί τύχαινε να περάσει από εκείνο το σημείο, έπεφτε αμέσως στο νερό και πέθαινε. Εξαιτίας των δηλητηριωδών ατμών, τα δέντρα και το χορτάρι κοντά στην όχθη του Γιαμούνα είχαν ξεραθεί. Ο Κύριος Κρίσνα είδε τα αποτελέσματα του δηλητηρίου του μεγάλου φιδιού: όλος ο ποταμός που κυλούσε μπροστά στη Βριντάβανα ήταν τώρα νεκρός.

Ο Κρίσνα, που ήλθε για να σκοτώσει τα ανεπιθύμητα στοιχεία του κόσμου, σκαρφάλωσε αμέσως σε ένα ψηλό δέντρο *κανταμπα* στην όχθη του Γιαμούνα. Το *κανταμπα* είναι ένα στρογγυλό κίτρινο λουλούδι, που συνήθως συναντά κανείς μόνο στην περιοχή της Βριντάβανα. Αφού σκαρφάλωσε

στην κορφή του δέντρου, έσφιξε τη ζώνη Του και χτυπώντας τα χέρια Του σαν παλαιστής, πήδησε στη μέση της δηλητηριώδους λίμνης. Το δέντρο *κανταμπα* από το οποίο πήδησε ο Κρίσνα ήταν το μόνο δέντρο που δεν ήταν νεκρό. Μερικοί σχολιαστές λένε πως επειδή το άγγιξαν τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, το δέντρο ζωντάνεψε αμέσως. Σε κάποιες άλλες *Πουρανα* αναφέρεται ότι ο Γκαρούντα, ο αιώνιος μεταφορέας του Κρίσνα, γνώριζε ότι ο Κρίσνα θα ανελάμβανε αυτή τη δράση στο μέλλον και έτσι έβαλε λίγο νέκταρ σε αυτό το δέντρο για να το διατηρήσει. Όταν ο Κύριος Κρίσνα πήδησε στο νερό, ο ποταμός πλημμύρισε στις όχθες του, σαν κάτι πολύ μεγάλο να είχε πέσει μέσα του. Αυτή η επίδειξη της δύναμης του Κρίσνα δεν είναι καθόλου ασυνήθιστη, επειδή είναι η πηγή κάθε δύναμης.

Όταν ο Κρίσνα κολυμπούσε σαν μεγάλος δυνατός ελέφαντας έκανε έναν εκκωφαντικό θόρυβο που το μεγάλο μαύρο φίδι, ο Καλίγια, μπορούσε να ακούσει. Ο αναβρασμός του ποταμού τού ήταν ανυπόφορος και μπορούσε να καταλάβει ότι αυτό ήταν μία απόπειρα να επιτεθούν στο σπίτι του. Γι' αυτό εμφανίσθηκε αμέσως μπροστά στον Κρίσνα. Ο Καλίγια είδε ότι ο Κρίσνα άξιζε πράγματι να Τον δει κανείς, επειδή το σώμα Του ήταν τόσο όμορφο και λεπτό· το χρώμα Του θύμιζε εκείνο ενός σύννεφου και τα πόδια Του έμοιαζαν με λουλούδια λωτού. Ήταν στολισμένος με το Σριβάτσα, το σημάδι της θεάς της τύχης, πολύτιμα πετράδια και κίτρινα ρούχα. Χαμογελούσε με ένα πανέμορφο πρόσωπο και έπαιζε στον ποταμό Γιαμούνα με μεγάλη δύναμη. Αλλά παρά τα όμορφα χαρακτηριστικά του Κρίσνα, ο Καλίγια ένιωσε μεγάλο θυμό μέσα στην καρδιά του και έτσι άρπαξε τον Κρίσνα με τα δυνατά πλοκάμια του. Βλέποντας τον απίστευτο τρόπο με τον οποίο ο Κρίσνα είχε τυλιχτεί στα πλοκάμια του μεγάλου φιδιού, τα στοργικά βοσκόπουλα και οι κάτοικοι της Βρινντάβανα συνταράχθηκαν από φόβο. Είχαν αφιερώσει τα πάντα στον Κρίσνα, τη ζωή τους, την περιουσία τους, τη στοργή τους, τις πράξεις τους –τα πάντα- και όταν Τον είδαν σε αυτή την κατάσταση, κατακλύστηκαν από φόβο και έπεσαν κάτω στο έδαφος. Όλες οι αγελάδες, οι ταύροι και τα μικρά μοσχαράκια κυριεύθηκαν από λύπη και άρχισαν να κοιτούν προς Αυτόν αναστατωμένα. Από φόβο, μπορούσαν μόνο να κλαίνε με αγωνία και να στέκονται όρθια στην όχθη, ανίκανα να βοηθήσουν τον αγαπημένο τους Κρίσνα.

Ενώ αυτά συνέβαιναν στην όχθη του Γιαμούνα, εκδηλώθηκαν κακοί οίωνοι. Η γη έτρεμε, μετεωρίτες έπεφταν από τον ουρανό και τα σώματα των ανθρώπων ριγούσαν. Όλα αυτά είναι ενδείξεις μεγάλου άμεσου κινδύνου. Παρατηρώντας τα δυσοίωνα σημάδια, οι βοσκοί, περιλαμβανομένου και του

Μαχαράζα Νάνντα, ένιωσαν μεγάλη ανησυχία και φόβο. Την ίδια ώρα πληροφορήθηκαν ότι ο Κρίσνα είχε πάει στα βοσκοτόπια χωρίς τον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα. Μόλις ο Νάνντα και η Γιασόντα και οι βοσκοί άκουσαν τα νέα, έγινα ακόμα πιο ανήσυχοι. Από τη μεγάλη τους αγάπη για τον Κρίσνα και μη γνωρίζοντας την έκταση των δυνάμεων του Κρίσνα, κυριεύθηκαν από λύπη και αγωνία, επειδή δεν είχαν τίποτε πιο αγαπητό από τον Κρίσνα. Από τη μεγάλη τους αγάπη για τον Κρίσνα, σκέφτηκαν, «Σήμερα ο Κρίσνα σίγουρα θα νικηθεί κατά κράτος».

Όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα βγήκαν έξω από το χωριό για να δουν τον Κρίσνα. Το πλήθος αποτελούσαν παιδιά, νέοι και γέροι, γυναίκες, ζώα και όλα τα ζωντανά όντα· ήξεραν ότι το μόνο που τους έτρεφε ήταν ο Κρίσνα. Ενώ συνέβαιναν όλα αυτά, ο Μπαλαράμα, που είναι ο κύριος κάθε γνώσης, στεκόταν εκεί χαμογελώντας. Γνώριζε πόσο δυνατός ήταν ο νεότερος αδελφός Του και ότι δεν υπήρχε λόγος ανησυχίας όταν ο Κρίσνα πάλευε με ένα συνηθισμένο φίδι του υλικού κόσμου. Γι' αυτό, δεν συμμετείχε καθόλου στην ανησυχία τους. Από την άλλη μεριά, όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα, ταραγμένοι, άρχισαν να ψάχνουν τον Κρίσνα ακολουθώντας τα ίχνη των ποδιών Του στο έδαφος και έτσι οδηγήθηκαν προς την όχθη του Γιαμούνα. Τελικά, ακολουθώντας τα αποτυπώματα των ποδιών του Κρίσνα, που έχουν τα σημάδια μιας σημαίας, ενός τόξου και ενός κοχυλιού, οι κάτοικοι της Βρινντάβανα έφτασαν στην όχθη του ποταμού και είδαν ότι όλες οι αγελάδες και τα αγόρια δάκρυζαν βλέποντας τον Κρίσνα τυλιγμένο στα πλοκάμια του μαύρου φιδιού. Τότε κυριεύθηκαν ακόμα περισσότερο από θλίψη. Όταν ο Μπαλαράμα χαμογελούσε βλέποντας τους θρήνους τους, όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα βυθίστηκαν στον ωκεανό της λύπης, επειδή νόμισαν ότι ο Κρίσνα ήταν τελειωμένος. Παρόλο που οι κάτοικοι της Βρινντάβανα δεν γνώριζαν πολλά για τον Κρίσνα, η αγάπη τους γι' Αυτόν ήταν πέρα από κάθε σύγκριση. Αμέσως μόλις είδαν ότι ο Κρίσνα ήταν μέσα στον Γιαμούνα, τυλιγμένος από το φίδι Καλίγια και ότι όλα τα αγόρια και οι αγελάδες θρηνούσαν, άρχισαν να σκέφτονται τη φιλία τους με τον Κρίσνα, το χαμογελαστό πρόσωπό Του, τα γλυκά Του λόγια και τις δοσοληψίες Του μαζί τους. Σκεφτόμενοι όλα αυτά και πιστεύοντας ότι ο Κρίσνα τους βρισκόταν τώρα στις αρπάγες του Καλίγια, αισθάνθηκαν ότι και οι τρεις κόσμοι ήταν αδειανοί. Και ο Κύριος Τσετάνια είπε ότι έβλεπε τους τρεις κόσμους αδειανούς επειδή έλειπε ο Κρίσνα. Αυτό είναι το ύψιστο στάδιο συνείδησης του Κρίσνα. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα βρίσκονταν στην υψηλότερη έκσταση, την αγάπη για τον Κρίσνα.

Όταν έφτασε η μητέρα Γιασόντα, ήθελε να μπει στον ποταμό Γιαμούνα και επειδή την εμπόδισαν, λιποθύμησε. Άλλοι φίλοι που ήταν το ίδιο λυπημένοι έριχναν δάκρυα σαν χείμαρρους βροχής ή σαν κύματα του ποταμού, αλλά για να συνεφέρουν τη μητέρα Γιασόντα, άρχισαν να μιλούν δυνατά για τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα. Η μητέρα Γιασόντα παρέμενε ακίνητη σαν πεθαμένη, επειδή η συνείδησή της ήταν συγκεντρωμένη στο πρόσωπο του Κρίσνα. Ο Νάνντα και οι υπόλοιποι, που είχαν αφιερώσει τα πάντα στον Κρίσνα, ακόμα και τη ζωή τους, ήταν έτοιμοι να μουν στα νερά του Γιαμούνα, αλλά ο Κύριος Μπαλαράμα τους εμπόδισε, επειδή γνώριζε πολύ καλά ότι δεν υπήρχε κίνδυνος.

Επί δύο ώρες ο Κρίσνα παρέμεινε ένα συνηθισμένο παιδί, πιασμένο στα πλοκάμια του Καλίγια, αλλά όταν είδε ότι όλοι οι κάτοικοι της Γκοκούλα – περιλαμβανομένων της μητέρας Του και του πατέρα Του, των γκοπι, των αγοριών και των αγελάδων- βρίσκονταν στο κατώφλι του θανάτου και ότι δεν είχαν καταφύγιο σωτηρίας από τον επερχόμενο θάνατο, ο Κρίσνα ελευθερώθηκε αμέσως. Άρχισε να εξαπλώνει το σώμα Του και όταν το φίδι προσπάθησε να Τον κρατήσει, ένιωσε μεγάλη καταπόνηση. Εξαιτίας της καταπόνησης, τα πλοκάμια του χαλάρωσαν και δεν είχε άλλη επιλογή από το να αφήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας ελεύθερο από το σφίξιμό του. Τότε ο Καλίγια θύμωσε πολύ και τα μεγάλα κεφάλια του φούσκωσαν. Ξεφυσούσε δηλητηριώδεις αναθυμιάσεις από τα ρουθούνια του, τα μάτια του έκαιγαν σαν φωτιά και φλόγες έβγαιναν από το στόμα του. Το μεγάλο φίδι έμεινε ακίνητο για κάποια ώρα, κοιτάζοντας τον Κρίσνα. Γλείφοντας τα χείλη του με διχαλωτές γλώσσες, το φίδι κοίταξε τον Κρίσνα με διπλά κεφάλια και οι ματιές του ήταν γεμάτες δηλητήριο. Ο Κρίσνα χύμηξε αμέσως επάνω του, ακριβώς όπως χυμάει ο Γκαρούντα πάνω στα φίδια. Όταν του επιτέθηκε ο Κρίσνα με αυτόν τον τρόπο, ο Καλίγια έψαξε για ευκαιρία να Τον δαγκώσει, αλλά ο Κρίσνα εκινείτο γύρω του. Καθώς ο Κρίσνα και ο Καλίγια εκινούντο σε κύκλο, το φίδι σιγά-σιγά κουράστηκε και η δύναμή του φαινόταν να ελαττώνεται σημαντικά. Ο Κρίσνα πίεσε αμέσως τα κεφάλια του φιδιού προς τα κάτω και πήδηξε πάνω τους. Τα λωτοειδή πόδια του Κυρίου βάρφηκαν κόκκινα από τις ακτίνες των πολύτιμων λίθων που φορούσε το φίδι στα κεφάλια του. Τότε Εκείνος που είναι ο αρχικός καλλιτέχνης όλων των καλών τεχνών, όπως ο χορός, άρχισε να χορεύει πάνω στα κεφάλια του φιδιού, παρόλο που εκινούντο μπρος-πίσω. Μόλις το είδαν αυτό, οι κάτοικοι των ανώτερων πλανητών άρχισαν να ρίχνουν λουλούδια, να χτυπούν τύμπανα, να παίζουν διαφόρων ειδών φλογέρες και να τραγουδούν διάφορες προσευχές

και τραγούδια. Με αυτόν τον τρόπο, όλοι οι κάτοικοι του ουρανού, όπως οι Γκανντάρβα, οι Σίντα και οι ημίθεοι, ευχαριστήθηκαν πολύ.

Ενώ ο Κρίσνα χόρευε στα κεφάλια του, ο Καλίγια προσπάθησε να Τον σπρώξει κάτω με τα άλλα κεφάλια του. Ο Καλίγια είχε περίπου εκατό κεφάλια, αλλά ο Κρίσνα τα έλεγχε όλα. Άρχισε να χτυπά τον Καλίγια με τα λωτοειδή πόδια Του και αυτό ήταν κάτι που το φίδι δεν μπορούσε να ανεχθεί. Σιγά-σιγά, ο Καλίγια κατέληξε να παλεύει για τη ζωή του. Ξερνούσε όλων των ειδών τις βρομιές και έβγαζε φωτιές. Καθώς ξερνούσε δηλητηριώδεις ουσίες από μέσα του, ο Καλίγια περιορίστηκε στην αμαρτωλή του κατάσταση. Από τον μεγάλο του θυμό και επειδή πάλευε για τη ζωή του, προσπάθησε να υψώσει ένα από τα κεφάλια του και να σκοτώσει τον Κύριο. Ο Κύριος έπιασε αμέσως αυτό το κεφάλι και το υπέταξε κλωτσώντας το και χορεύοντας επάνω του. Στην πραγματικότητα, έμοιαζε σαν να λατρευόταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κύριος Βίσνου· το δηλητήριο που έβγαине από τα στόματα του φιδιού έμοιαζε με προσφορές λουλουδιών. Τότε ο Καλίγια άρχισε να ξερνά αίμα αντί για δηλητήριο· ήταν εντελώς εξαντλημένος. Ολόκληρο το σώμα του έμοιαζε να είναι σπασμένο από τα χτυπήματα του Κυρίου. Μέσα στο μυαλό του, ωστόσο, άρχισε επιτέλους να καταλαβαίνει ότι ο Κρίσνα ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και άρχισε να υποτάσσεται σε Αυτόν. Συνειδητοποίησε ότι ο Κρίσνα ήταν ο Υπέρτατος Κύριος, ο κύριος των πάντων.

Οι γυναίκες του φιδιού, γνωστές ως Ναγκαπατνί, είδαν ότι ο άντρας τους είχε υποταχθεί από τα χτυπήματα του Κυρίου, που μέσα στη μήτρα Του παραμένει ολόκληρο το σύμπαν. Οι γυναίκες του Καλίγια προετοιμάστηκαν να λατρέψουν τον Κύριο, παρόλο που μέσα στη βιασύνη τους, τα φορέματά τους, τα μαλλιά τους και τα κοσμήματά τους αποδιοργανώθηκαν. Εγκαταλείφθηκαν και εκείνες στον Υπέρτατο Κύριο και άρχισαν να προσεύχονται. Παρουσιάστηκαν μπροστά Του βάζοντας πρώτα τα παιδιά τους και Τον προσκύνησαν ανήσυχες, με βαθιά υπόκλιση, στην όχθη του Γιαμούνα. Οι Ναγκαπατνί γνώριζαν ότι ο Κρίσνα είναι το καταφύγιο όλων των εγκαταλελειμμένων ψυχών και επιθυμούσαν να ελευθερώσουν τον άντρα τους από τον επικείμενο κίνδυνο, ευχαριστώντας τον Κύριο με τις προσευχές τους.

Οι Ναγκαπατνί προσευχήθηκαν ως εξής: «Ω αγαπημένε Κύριε, είσαι ίσος με όλους. Για Σένα, δεν υπάρχει διάκριση ανάμεσα στους γιους Σου, τους φίλους Σου ή τους εχθρούς Σου. Επομένως, η τιμωρία που απένειμες με τόση

καλοσύνη στον Καλίγια είναι απολύτως κατάλληλη. Ω Κύριε, έχεις έλθει ειδικά για να να εξοντώσεις όλων των ειδών τα ταραχοποιά στοιχεία μέσα στον κόσμο και επειδή είσαι η Απόλυτη Αλήθεια, δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο έλεος και την τιμωρία Σου. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι αυτή η φαινομενική τιμωρία του Καλίγια είναι στην πραγματικότητα κάποια ευλογία. Νομίζουμε ότι η τιμωρία Σου είναι το μέγα έλεός Σου πάνω μας, επειδή όταν τιμωρείς κάποιον, οι αντιδράσεις από τις αμαρτωλές πράξεις του εξαφανίζονται. Είναι ήδη φανερό ότι αυτό το πλάσμα που εμφανίζεται με το σώμα ενός φιδιού πρέπει να ήταν επιβαρυνμένο πολύ με όλων των ειδών τις αμαρτίες· διαφορετικά, πώς θα μπορούσε να έχει το σώμα φιδιού; Ο χορός Σου πάνω στα κεφάλια του ελαττώνει όλες τις συνέπειες της αμαρτωλής δράσης του, που οφείλεται σε αυτό το σώμα φιδιού που έχει. Είναι, επομένως, πολύ ευοίωνο ότι έχεις θυμώσει και τον έχεις τιμωρήσει με αυτόν τον τρόπο. Είμαστε κατάπληκτες βλέποντας πώς έχεις ευχαριστηθεί τόσο πολύ με αυτό το φίδι, που προφανώς έχει κάνει διάφορες ευσεβείς πράξεις στις περασμένες του ζωές. Θα πρέπει να ήταν όλοι πολύ ευχαριστημένοι που υποβλήθηκε σε κάθε είδους μετάνοιες και ασκητικότητες και θα πρέπει να είχε κάνει καλές πράξεις σε όλο το σύμπαν για όλα τα ζωντανά όντα».

Οι Ναγκαπατνί επιβεβαίωσαν ότι δεν μπορεί κάποιος να έλθει σε επαφή με τον Κρίσνα χωρίς να έχει εκτελέσει ευσεβείς πράξεις στην υπηρεσία αφοσίωσης σε προηγούμενες ζωές του. Όπως συνέστησε ο Κύριος Τσετάνια στη *Σικσαστακα* Του, πρέπει να εκτελεί κανείς υπηρεσία αφοσίωσης ψέλλοντας ταπεινά το *μαντρα* Χάρε Κρίσνα, θεωρώντας τον εαυτό του κατώτερο από ένα χορταράκι στο δρόμο και χωρίς να περιμένει τιμές για τον εαυτό του, αλλά να προσφέρει κάθε σεβασμό και τιμή στους άλλους. Οι Ναγκαπατνί έμειναν κατάπληκτες από το γεγονός ότι παρόλο που ο Καλίγια είχε το σώμα φιδιού ως αποτέλεσμα σοβαρών αμαρτωλών πράξεων, ταυτόχρονα ήταν σε επαφή με τον Κύριο, σε βαθμό που τα λωτοειδή πόδια του Κυρίου άγγιζαν τα κεφάλια του. Ασφαλώς αυτό δεν ήταν το αποτέλεσμα συνηθισμένων ευσεβών πράξεων. Αυτά τα δύο αντιφατικά πράγματα τις άφησαν κατάπληκτες. Συνέχισαν έτσι να προσεύχονται: «Ω αγαπημένε Κύριε, είμαστε κατάπληκτες που βλέπουμε να είναι τόσο τυχερός, ώστε να έχει τη σκόνη από τα λωτοειδή Σου πόδια στα κεφάλια του. Αυτή την τύχη την αποζητούν οι μεγάλοι άγιοι. Ακόμα και η θεά της τύχης υποβλήθηκε σε αυστηρές ασκητικότητες προκειμένου να έχει την ευλογία της σκόνης των

Η τιμωρία του Καλίγια ήταν στην πραγματικότητα ευλογία.

λωτοειδών ποδιών Σου και, συνεπώς, πώς συνέβη να αποκτήσει ο Καλίγια τόσο εύκολα αυτή τη σκόνη στα κεφάλια του; Έχουμε ακούσει από αυθεντικές πηγές ότι όσοι έχουν ευλογηθεί με τη σκόνη των λωτοειδών

ποδιών Σου δεν ενδιαφέρονται ούτε για την ανώτατη θέση του σύμπαντος, και συγκεκριμένα, τη θέση του Κυρίου Μπράμα, ούτε για βασιλεία σε ουράνιους πλανήτες ούτε για την κυριαρχία αυτού του πλανήτη. Αυτά τα πρόσωπα δεν επιθυμούν να κυβερνήσουν ούτε τους πλανήτες που βρίσκονται πάνω από τη Γη, όπως η Σινταλόκα· δεν ενδιαφέρονται ούτε για τις μυστικές δυνάμεις που αποκτά κανείς με τη μέθοδο του *γιογκα*. Οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες δεν λαχταρούν ούτε την απελευθέρωση της ένωσης με Εσένα. Κύριέ μας, παρόλο που ο Καλίγια έχει γεννηθεί σε ένα ζωικό είδος που τρέφεται από τις πιο απεχθείς καταστάσεις της υλικής φύσης, συνοδευόμενες από την ιδιότητα του θυμού, αυτός ο βασιλιάς των φιδιών έχει επιτύχει κάτι πολύ, πολύ σπάνιο. Ζωντανά όντα που περιπλανιούνται μέσα στο σύμπαν σε διάφορα ζωικά είδη μπορούν πολύ εύκολα να επιτύχουν τη μεγαλύτερη ευλογία μόνο χάρη στο έλεός Σου».

Βεβαιώνεται επίσης και στην *Τσετανια-τσαριταμριτα* ότι τα ζωντανά όντα περιπλανιούνται μέσα στο σύμπαν σε διάφορα ζωικά είδη, αλλά με το έλεος του Κρίσνα και του πνευματικού δασκάλου μπορούν να αποκτήσουν τον σπόρο της υπηρεσίας αφοσίωσης και έτσι ο δρόμος της απελευθέρωσης μπορεί να ανοίξει γι' αυτά.

«Γι' αυτό Σε προσκυνούμε με σεβασμό», συνέχισαν οι Ναγκαπατνί, «αγαπημένε μας Κύριε, επειδή είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο και επειδή ζεις ως Υπέρτατη Ψυχή μέσα σε κάθε ζωντανό ον· παρόλο που είσαι υπερβατικός ως προς την κοσμική εκδήλωση, όλα στηρίζονται σε Σένα. Είσαι η προσωποποίηση του ακούραστου αιώνιου χρόνου. Όλη η δύναμη του χρόνου υπάρχει μέσα Σου και γι' αυτό είσαι ο ορών και η ενσάρκωση του συνόλου του χρόνου, με τη μορφή παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος, μηνός, ημέρας, ώρας, στιγμής – των πάντων. Με άλλα λόγια, ω Κύριε, μπορείς να βλέπεις τέλεια όλες τις πράξεις που συμβαίνουν κάθε στιγμή, κάθε ώρα, κάθε μέρα, κάθε χρόνο, παρελθόν, παρόν και μέλλον. Εσύ ο Ίδιος είσαι η συμπαντική μορφή και όμως είσαι διαφορετικός από το σύμπαν. Είσαι ταυτόχρονα ένας και διαφορετικός από το σύμπαν. Σε προσκυνούμε, λοιπόν, με σεβασμό. Εσύ ο Ίδιος είσαι όλο το σύμπαν και όμως είσαι ο δημιουργός του σύμπαντος. Είσαι ο επιβλέπων και ο συντηρητής ολόκληρου του σύμπαντος και η αρχική αιτία. Παρόλο που είσαι παρών μέσα στο σύμπαν με τις τρεις ενσαρκώσεις Σου, τον Μπράμα, τον Βίσνου και τον Μαχέσβαρα, είσαι υπερβατικός ως προς την υλική δημιουργία. Παρόλο που είσαι η αιτία της εμφάνισης όλων των ειδών των ζωντανών όντων –των αισθήσεων, της ζωής, του νου, της νοημοσύνης- Σε συνειδητοποιεί κανείς με την εσωτερική

Σου ενέργεια. Ας προσκυνήσουμε, λοιπόν, Εσένα, που είσαι απεριόριστος, λεπτότερος από τον λεπτότερο, το κέντρο ολόκληρης της δημιουργίας και ο γνώστης των πάντων. Διαφόρων ειδών φιλόσοφοι προσπαθούν να Σε φτάσουν με εικασίες. Εσύ είσαι ο τελικός σκοπός όλων των φιλοσοφικών προσπαθειών και Εσένα περιγράφουν όλες οι φιλοσοφικές θεωρίες και όλα τα δόγματα. Ας προσκυνήσουμε, λοιπόν, Εσένα, επειδή είσαι η αρχή όλων των γραφών και η πηγή της γνώσης. Εσύ είσαι η ρίζα κάθε απόδειξης και το Υπέρτατο Πρόσωπο που μπορεί να απονεμίσει σε εμάς την υπέρτατη γνώση. Είσαι η αιτία κάθε είδους επιθυμίας και η αιτία κάθε είδους ικανοποίησης. Είσαι η προσωποποίηση των Βεδών. Γι' αυτό Σε προσκυνούμε με σεβασμό».

«Αγαπημένε μας Κύριε, είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, και είσαι επίσης ο υπέρτατος δικαιούχος της απόλαυσης και τώρα έχεις εμφανισθεί ως γιος του Βασουντέβα, ο οποίος είναι η εκδήλωση της αγνής κατάστασης της αγαθότητας. Είσαι η κυρίαρχη Θεότητα του νου και της νοημοσύνης, ο Πραντιούμνα και ο Ανιρούντα, και είσαι ο Κύριος όλων των Βαϊσνάβα. Με την επέκτασή Σου ως *τσατουρ-βιουχα*, και συγκεκριμένα, ως Βασουντέβα, Σανκάρσανα, Ανιρούντα και Πραντιούμνα, είσαι η αιτία της ανάπτυξης του νου και της νοημοσύνης. Μόνο με τις πράξεις Σου, τα ζωντανά όντα καλύπτονται από τη λήθη ή ανακαλύπτουν την αληθινή τους ταυτότητα. Αυτό βεβαιώνεται και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, στο δέκατο πέμπτο κεφάλαιο: ο Κύριος κάθετα ως Υπέρτατη Ψυχή στην καρδιά όλων και εξαιτίας της παρουσίας Του, το ζωντανό ον είτε λησμονεί τον εαυτό του είτε επαναφέρει την αρχική του ταυτότητα. Μπορούμε εν μέρει να κατανοήσουμε ότι είσαι μέσα στην καρδιά μας ως μάρτυρας όλων των πράξεών μας, αλλά είναι πολύ δύσκολο να εκτιμήσουμε την παρουσία Σου, μολονότι όλοι μας μπορούμε να το κάνουμε αυτό σε κάποιο βαθμό. Είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος των υλικών και των πνευματικών ενεργειών· είσαι, επομένως, ο υπέρτατος ηγέτης, παρόλο που διαφέρεις από αυτή την κοσμική εκδήλωση. Είσαι ο μάρτυρας και ο δημιουργός και το ίδιο το συστατικό της κοσμικής εκδήλωσης. Γι' αυτό Σε προσκυνούμε με σεβασμό. «Αγαπημένε μας Κύριε, όσον αφορά στη δημιουργία της κοσμικής εκδήλωσης, προσωπικά δεν έχεις να κάνεις τίποτε· επεκτείνοντας τα διάφορα είδη των ενεργειών Σου, και συγκεκριμένα, την κατάσταση της αγαθότητας, την κατάσταση του πάθους και την κατάσταση της άγνοιας, μπορείς να δημιουργήσεις, να συντηρήσεις και να εκμηδενίσεις αυτή την κοσμική εκδήλωση. Ως κυρίαρχος ολόκληρης της δύναμης του χρόνου, μπορείς απλώς να ρίξεις μια ματιά στην υλική ενέργεια, να δημιουργήσεις το σύμπαν και να θέσεις σε κίνηση τις διάφορες δυνάμεις της

υλικής φύσης, οι οποίες ενεργούν διαφορετικά σε διαφορετικά πλάσματα. Συνεπώς, κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει πώς διεξάγονται οι δραστηριότητές Σου μέσα στον κόσμο. Αγαπημένε μας Κύριε, παρόλο που έχεις επεκταθεί σε τρεις κύριες θεότητες στο σύμπαν, και συγκεκριμένα, στον Κύριο Μπράμα, τον Κύριο Βίσνου και τον Κύριο Σίβα, για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την καταστροφή, η εμφάνισή Σου ως Κύριος Βίσνου είναι ευλογία για όλα τα ζωντανά όντα. Επομένως, για όσους είναι ειρηνικοί και επιδιώκουν την υπέρτατη ειρήνη, συνιστάται η λατρεία της ειρηνικής εμφάνισής Σου ως Κύριος Βίσνου. Ω Κύριε, υποβάλλουμε τις προσευχές μας σε Σένα. Μπορείς να εκτιμήσεις ότι αυτό το φτωχό φίδι πρόκειται να αφήσει τη ζωή του. Γνωρίζεις ότι για εμάς τις γυναίκες η ζωή μας και τα πάντα είναι ο άντρας μας· γι' αυτό προσευχόμαστε σε Σένα, να συγχωρέσεις με καλοσύνη τον Καλίγια, τον άντρα μας, επειδή αν αυτό το φίδι πεθάνει, τότε θα βρεθούμε σε μεγάλη δυσκολία. Κοιτάζοντας μόνο εμάς, Σε παρακαλούμε συγχώρεσε αυτόν τον μεγάλο αμαρτωλό. Αγαπημένε μας Κύριε, κάθε ζωντανό ον είναι παιδί Σου και Εσύ συντηρείς όλα τα ζωντανά όντα. Αυτό το φίδι είναι επίσης παιδί Σου και μπορείς να τον συγχωρέσεις, παρόλο που Σε έχει προσβάλει, αναμφίβολα χωρίς να γνωρίζει τη δύναμή Σου. Προσευχόμαστε για να συγχωρεθεί αυτή τη φορά. Αγαπημένε μας Κύριε, Σου προσφέρουμε την υπηρεσία μας με αγάπη, επειδή είμαστε όλες αιώνιοι υπηρέτες Σου. Μπορείς να μας προστάξεις και να μας ζητήσεις να κάνουμε ό,τι θέλεις. Κάθε ζωντανό ον μπορεί να απαλλαγεί από κάθε είδους απελπισία, αν συμφωνήσει να τηρεί τις εντολές Σου».

Αφού οι Ναγκαπατνί υπέβαλαν τις προσευχές τους, ο Κύριος Κρίσνα απάλλαξε τον Καλίγια από την τιμωρία του. Ο Καλίγια ήταν ήδη λιπόθυμος από τα χτυπήματα του Κυρίου. Μόλις ανέκτησε τις αισθήσεις του και απαλλάχθηκε από την τιμωρία, ο Καλίγια ξαναβρήκε τη ζωτική του δύναμη και τη δύναμη των αισθήσεών του. Με χέρια σε στάση προσευχής, άρχισε να προσεύχεται ταπεινά στον Υπέρτατο Κύριο Κρίσνα: «Αγαπημένε μου Κύριε, έχω γεννηθεί σε ένα τέτοιο είδος, ώστε από τη φύση μου είμαι άγριος και φθονερός, όντας στη σκοτεινότερη περιοχή της άγνοιας. Γνωρίζεις καλά, Κύριε, ότι είναι πολύ δύσκολο να αφήσει κανείς τα φυσικά του ένστικτα, παρόλο που λόγω αυτών των ενστίγκτων το ζωντανό ον μεταναστεύει από το ένα σώμα στο άλλο». Βεβαιώνεται και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι είναι πολύ δύσκολο να δραπετεύσει κανείς από τα χέρια της υλικής φύσης, αλλά αν εγκαταλειφθεί κανείς στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κρίσνα, οι καταστάσεις της υλικής φύσης δεν μπορούν να επιδράσουν σε αυτόν.

«Αγαπημένε μου Κύριε», συνέχισε ο Καλίγια, «είσαι, επομένως, ο αρχικός δημιουργός όλων των καταστάσεων της υλικής φύσης, με τις οποίες δημιουργείται το σύμπαν. Είσαι η αιτία των διαφόρων ειδών νοοτροπίας που έχουν τα ζωντανά όντα, λόγω της οποίας έχουν αποκτήσει διάφορες ποικιλίες σωμάτων. Αγαπημένε μου Κύριε, έχω γεννηθεί φίδι· γι' αυτό, από φυσικό ένστικτο, είμαι πολύ άγριος. Πώς θα μπορούσα, λοιπόν, να εγκαταλείψω τη φύση μου χωρίς το έλεός Σου; Είναι πολύ δύσκολο να ξεφύγει κανείς από τα νύχια της *μαγιά* Σου. Με τη *μαγιά* Σου, παραμένουμε σκλαβωμένοι. Αγαπημένε μου Κύριε, συγχώρεσέ με, Σε παρακαλώ, για τις αναπόφευκτες υλικές μου τάσεις. Τώρα μπορείς να με τιμωρήσεις ή να με σώσεις όπως επιθυμείς».

Αφού άκουσε αυτά, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που ενεργούσε ως μικρό ανθρώπινο παιδί, διέταξε το φίδι ως εξής: «Πρέπει να αφήσεις αυτό το μέρος αμέσως και να πας στον ωκεανό. Φύγε χωρίς καθυστέρηση. Μπορείς να πάρεις μαζί σου όλα τα παιδιά σου, τις γυναίκες σου και όλα τα υπάρχοντά σου. Μη μολύνεις τα νερά του Γιαμούνα. Να μπορούν να τα πιουν οι αγελάδες Μου και τα βοσκόπουλα χωρίς φόβο». Τότε ο Κύριος ανήγγειλε ότι η διαταγή που δόθηκε στο φίδι Καλίγια πρέπει να απαγγελθεί και να ακουστεί από όλους, έτσι ώστε κανείς να μη φοβάται πια τον Καλίγια.

Όποιος ακούσει την αφήγηση του φιδιού Καλίγια και την τιμωρία του δεν χρειάζεται να φοβάται πλέον τις φθονερές πράξεις των φιδιών. Ο Κύριος ανακοίνωσε ακόμα: «Αν κάποιος κάνει μπάνιο στη λίμνη του Καλίγια, όπου λουζόμαστε Εγώ και οι φίλοι Μου, τα βοσκόπουλα, ή αν κάποιος, νηστεύοντας μία μέρα, κάνει προσφορές στους προγόνους από το νερό αυτής της λίμνης, θα απαλλαγεί από όλων των ειδών τις αντιδράσεις στις αμαρτίες του». Ο Κύριος διαβεβαίωσε επίσης τον Καλίγια: «'Ηλθες εδώ από φόβο για τον Γκαρούντα, που ήθελε να σε φάει στην όμορφη στεριά δίπλα στον ωκεανό. Τώρα, όταν δει τα σημάδια όπου άγγιξα τα κεφάλια σου με τα λωτοειδή Μου πόδια, ο Γκαρούντα δεν θα σε πειράξει».

Ο Κύριος ήταν ευχαριστημένος με τον Καλίγια και τις γυναίκες του. Αμέσως μόλις άκουσαν τις εντολές Του, οι γυναίκες του Καλίγια άρχισαν να Τον λατρεύουν κάνοντας σπουδαίες προσφορές ωραίων ενδυμάτων, πολλού από σανδαλόξυλο, λουλουδιών λωτού και όμορφων φρούτων. Με αυτόν τον τρόπο, ευχαρίστησαν τον αφέντη του Γκαρούντα, τον οποίο φοβόντουσαν πολύ. Έπειτα, υπακούοντας στις εντολές του Κυρίου Κρίσνα, έφυγαν όλοι από τη λίμνη που βρισκόταν μέσα στον Γιαμούνα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Έκτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Υποτάσσοντας τον Καλίγια». •

17. Σβήνοντας τη φωτιά του δάσους

Ο Βασιλιάς Παρίκσιτ, αφού άκουσε για την τιμωρία του Καλίγια, ρώτησε τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι γιατί ο Καλίγια άφησε την όμορφη χώρα του και γιατί ο Γκαρούντα ήταν τόσο ανταγωνιστικός μαζί του. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι πληροφόρησε τον Βασιλιά ότι το νησί το γνωστό ως Ναγκαλάγια κατοικούνταν από φίδια και ότι ο Καλίγια ήταν ένα από τα κυριότερα φίδια. Συνηθισμένος να τρώει φίδια, ο Γκαρούντα ερχόταν σε αυτό το νησί και σκότωνε πολλά φίδια όπως ήθελε. Μερικά από αυτά τα έτρωγε, αλλά ορισμένα από αυτά τα σκότωνε χωρίς λόγο. Η κοινωνία των φιδιών ήταν τόσο ενοχλημένη, ώστε ο αρχηγός τους, ο Βασούκι, έκανε έκκληση στον Κύριο Μπράμα για προστασία. Ο Κύριος Μπράμα έκανε μία συμφωνία βάσει της οποίας ο Γκαρούντα δεν θα δημιουργούσε προβλήματα: κάθε μέρα που η σελήνη ήταν μισογεμάτη η κοινότητα των φιδιών θα πρόσφερε στον Γκαρούντα ένα φίδι. Το φίδι έπρεπε να φυλάγεται κάτω από ένα δέντρο ως θυσιαστήρια προσφορά στον Γκαρούντα. Ο Γκαρούντα ήταν ικανοποιημένος με αυτή την προσφορά και γι' αυτό δεν ενοχλούσε τα υπόλοιπα φίδια.

Αλλά σιγά-σιγά, ο Καλίγια άρχισε να επωφελείται από αυτή την κατάσταση. Είχε γίνει περήφανος χωρίς λόγο για την ποσότητα του δηλητηρίου που είχε μαζέψει, καθώς και για την υλική του δύναμη, και σκέφτηκε, «Γιατί θα πρέπει να προσφέρεται αυτή η θυσία στον Γκαρούντα;» Και έπαψε να προσφέρει θυσία· αντί για θυσία, έτρωγε ο ίδιος την προσφορά που προοριζόταν για τον Γκαρούντα. Όταν ο Γκαρούντα, ο μέγας αφοσιωμένος υπηρέτης και μεταφορέας του Βίσνου, κατάλαβε ότι ο Καλίγια έτρωγε τις προσφορές, θύμωσε πολύ και πέταξε γρήγορα στον νησί για να σκοτώσει το προσβλητικό φίδι. Ο Καλίγια προσπάθησε να παλέψει με τον Γκαρούντα και τον αντιμετώπισε με τα πολλά κεφάλια του και τα κοφτερά

δηλητηριώδη δόντια του. Ο Καλίγια δοκίμασε να δαγκώσει τον Γκαρούντα και εκείνος, ο γιος του Τάρκσια, με μεγάλο θυμό και με τη μεγάλη δύναμη που ήταν αντάξια του μεταφορέα του Κυρίου Βίσνου, χτύπησε το σώμα του Καλίγια με τα λαμπερά, χρυσά φτερά του. Ο Καλίγια, που είναι γνωστός και ως Καντρούσουτα, γιος του Κάντρου, έφυγε αμέσως για τη λίμνη που είναι γνωστή ως Καλιγιαντάχα, κάτω από τον ποταμό Γιαμούνα, τον οποίον ο Γκαρούντα δεν μπορούσε να πλησιάσει.

Ο Γκαρούντα χτύπησε το σώμα του Καλίγια με τα λαμπερά, χρυσά φτερά του.

Ο Καλίγια κατέφυγε στα νερά του Γιαμούνα για τους εξής λόγους. Όπως ακριβώς ο Γκαρούντα πήγαινε στο νησί του Καλίγια, έτσι πήγαινε και στον Γιαμούνα για να πιάνει ψάρια και να τα τρώει. Εκεί, ωστόσο, υπήρχε ένας μεγάλος *γιογκι*, γνωστός ως Σωμπάρι, που διαλογιζόταν μέσα στο νερό και που συμπαθούσε τα ψάρια. Ζήτησε από τον Γκαρούντα να μην έρχεται εκεί και ενοχλεί τα ψάρια. Παρόλο που ο Γκαρούντα δεν δεχόταν εντολές από κανέναν, αφού ήταν ο μεταφορέας του Κυρίου Βίσνου, δεν παράκουσε την εντολή του μεγάλου *γιογκι*. Αντί να στέκεται εκεί και να τρώει πολλά ψάρια, έπαιρνε ένα μεγάλο ψάρι, που ήταν αρχηγός των ψαριών. Ο Σωμπάρι στενοχωρήθηκε που ο Γκαρούντα έπαιρνε ένα από τους αρχηγούς των ψαριών και αναλογιζόμενος την προστασία τους, καταράστηκε τον Γκαρούντα με τα ακόλουθα λόγια: «Από δω και στο εξής, από αυτή τη μέρα, αν ο Γκαρούντα έλθει εδώ να πιάσει ψάρια, τότε, το λέω αυτό με όλη μου τη δύναμη, θα πεθάνει αμέσως».

Αυτή η κατάρα ήταν γνωστή μόνο στον Καλίγια. Ο Καλίγια ήταν, επομένως, σίγουρος ότι ο Γκαρούντα δεν θα μπορούσε να πάει εκεί και γι' αυτό σκέφτηκε ότι ήταν συνετό να καταφύγει σε αυτή τη λίμνη μέσα στον Γιαμούνα. Αλλά αυτή η σκέψη του Καλίγια, να καταφύγει δηλαδή στον Σωμπάρι, δεν στέφτηκε από επιτυχία· τον έδιωξε μακριά από τον Γιαμούνα ο Κρίсна, ο κύριος του Γκαρούντα. Θα πρέπει να προσέξουμε ότι ο Γκαρούντα συνδέεται απευθείας με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και είναι τόσο ισχυρός που δεν υπόκειται ποτέ στις εντολές ή τις κατάρες κανενός. Στην πραγματικότητα, η κατάρα του Γκαρούντα, που στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται ότι έχει την ίδια σπουδαιότητα με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Μπαγκαβάν, αποτελούσε ύβρι από την πλευρά του σοφού Σωμπάρι. Παρόλο που ο Γκαρούντα δεν δοκίμασε να ανταποδώσει, ο σοφός δεν απέφυγε την τιμωρία για την υβριστική στάση του εναντίον ενός σπουδαίου Βαϊσνάβα. Εξαιτίας αυτής της προσβολής, ο Σωμπάρι έπεσε από τη θέση του *γιογκι* και έγινε οικογενειάρχης, απολαμβάνοντας με τις αισθήσεις του τον υλικό κόσμο. Η πτώση του Σωμπάρι, που υποτίθεται ότι ήταν βυθισμένος σε πνευματική έκσταση μέσω διαλογισμού, είναι ένα μάθημα για όσους προσβάλλουν τους Βαϊσνάβα.

Όταν ο Κρίсна βγήκε τελικά από τη λίμνη του Καλίγια, είδε όλους τους φίλους και τους συγγενείς Του στην όχθη του Γιαμούνα. Εμφανίστηκε μπροστά τους στολισμένος όμορφα, αλειμμένος παντού με αλοιφή *τσανντανα*, φορώντας πολύτιμα πετράδια και διαμάντια και καλυμμένος σχεδόν τελείως με χρυσάφι. Οι κάτοικοι της Βριντάβανα, βοσκοί και βοσκόπουλα, η μητέρα

Γιασόντα, ο Μαχαράζα Νάνντα και όλες οι αγελάδες και τα μοσχαράκια, είδαν τον Κρίσνα να έρχεται από τον Γιαμούνα και ήταν σαν να ξανάβρισκαν τη ζωή τους. Όταν κάποιος επανακτά τη ζωή του, συγκεντρώνεται φυσικά σε χαρές και τέρψεις. Έσφιξαν όλοι τον Κρίσνα στο στήθος τους και έτσι αισθάνθηκαν μεγάλη ανακούφιση. Η μητέρα Γιασόντα, η Ροχίνι, ο Μαχαράζα Νάνντα και οι βοσκοί ήταν τόσο ευτυχισμένοι που αγκάλιαζαν τον Κρίσνα και νόμιζαν ότι είχαν επιτύχει τον ύψιστο σκοπό της ζωής.

Ο Μπαλαράμα αγκάλιασε και Αυτός τον Κρίσνα, αλλά γελούσε επειδή γνώριζε τι θα συνέβαινε στον Κρίσνα όταν όλοι οι άλλοι ήταν κυριευμένοι από αγωνία. Όλα τα δέντρα στην όχθη του Γιαμούνα, όλες οι αγελάδες, οι ταύροι και τα μοσχαράκια ήταν τρισευτυχισμένα εξαιτίας της παρουσίας του Κρίσνα. Οι *μπραμανα* της Βρινντάβανα, μαζί με τις γυναίκες τους, ήλθαν αμέσως να συγχαρούν τον Κρίσνα και τα μέλη της οικογένειάς Του. Οι *μπραμανα* θεωρούνται οι πνευματικοί δάσκαλοι της κοινωνίας. Πρόσφεραν τις ευλογίες τους στον Κρίσνα και την οικογένειά Του λόγω της επικράτησης του Κρίσνα. Ζήτησαν επίσης με αυτή την ευκαιρία από τον Μαχαράζα Νάνντα να τους δώσει κάποια ελεημοσύνη. Επειδή ήταν τόσο ευχαριστημένος με την επιστροφή του Κρίσνα, ο Μαχαράζα Νάνντα έδωσε στους *μπραμανα* πολλές αγελάδες και πολύ χρυσάφι. Καθώς ο Μαχαράζα Νάνντα ήταν απασχολημένος με αυτόν τον τρόπο, η μητέρα Γιασόντα απλώς αγκάλιαζε τον Κρίσνα και Τον έβαλε να καθίσει στην αγκαλιά της ενώ έκλαιγε συνεχώς.

Επειδή ήταν σχεδόν βράδυ και όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα, μαζί με τις αγελάδες και τα μοσχαράκια, ήταν πολύ κουρασμένοι, αποφάσισαν να ξεκουραστούν στην όχθη του ποταμού. Στη μέση της νύχτας και ενώ αναπαύονταν, άναψε ξαφνικά μια μεγάλη φωτιά στο δάσος και γρήγορα φάνηκε ότι σύντομα θα καταβρόχθιζε όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα. Μόλις ένιωσαν τη ζέστη της φωτιάς, κατέφυγαν αμέσως στον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, παρόλο που έπαιζε σαν παιδί. Άρχισαν να λένε, «Αγαπημένε μας Κρίσνα! Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας! Αγαπημένε μας Μπαλαράμα, πηγή κάθε δύναμης! Σας παρακαλούμε σώστε μας από αυτή τη καταστροφική φωτιά που καταβροχθίζει τα πάντα. Δεν έχουμε άλλο καταφύγιο από Εσάς. Αυτή η ολέθρια φωτιά θα μας καταπιεί όλους!» Έτσι προσευχήθηκαν στον Κρίσνα, λέγοντας ότι δεν μπορούσαν να βρουν άλλο καταφύγιο από τα λωτοειδή Του πόδια. Ο Κύριος Κρίσνα, ευσπλαχνικός με τους ανθρώπους του τόπου Του, κατάπιε αμέσως ολόκληρη τη φωτιά του δάσους και τους έσωσε. Αυτό δεν

ήταν αδύνατο για τον Κρίσνα, επειδή είναι απεριόριστος. Έχει απεριόριστη δύναμη να κάνει ό,τι επιθυμεί.

✿ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Έβδομο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Σβήνοντας τη φωτιά του δάσους». ✿

18. Σκοτώνοντας τον δαίμονα Πραλαμμπασούρα

Αφού έσβησε την καταστροφική φωτιά, ο Κρίσνα, περιστοιχισμένος από συγγενείς, φίλους, αγελάδες, μοσχάρια και ταύρους και δοξαζόμενος με τα τραγούδια τους, μπήκε ξανά στη Βρινντάβανα, η οποία είναι πάντα γεμάτη αγελάδες. Ενώ ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα απολάμβαναν τη ζωή στη Βρινντάβανα ανάμεσα σε βοσκόπουλα, αγόρια και κορίτσια, η εποχή άλλαξε σιγά-σιγά σε καλοκαίρι. Το καλοκαίρι δεν είναι και τόσο ευπρόσδεκτο στην Ινδία, εξαιτίας της υπερβολικής ζέστης, αλλά στη Βρινντάβανα ήταν όλοι ευχαριστημένοι, επειδή το καλοκαίρι εκεί έμοιαζε με άνοιξη. Αυτό ήταν δυνατό μόνον επειδή κατοικούσαν εκεί ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, που είναι οι κύριοι ακόμα και του Κυρίου Μπράμα και του Κυρίου Σίβα. Στη Βρινντάβανα υπάρχουν πολλοί καταρράκτες που χύνουν συνεχώς νερό, και ο ήχος τους είναι τόσο γλυκός που σκεπάζει τον ήχο των τριζονιών. Και επειδή το νερό κυλά παντού, το δάσος δείχνει πάντα καταπράσινο και πανέμορφο.

Η καυτή ζέστη του ήλιου και οι υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού δεν ενοχλούσαν ποτέ τους κατοίκους της Βρινντάβανα. Οι λίμνες της Βρινντάβανα περιβάλλονται από πράσινο χορτάρι και από διάφορα είδη λωτών που ανθίζουν εκεί, όπως το *καλαρα-καντζοτπαλα*, και ο αέρας που φυσά στη Βρινντάβανα μεταφέρει την αρωματική γύρη αυτών των λωτών. Όταν τα σωματίδια του νερού από τα κύματα του Γιαμούνα, τις λίμνες και τους καταρράκτες άγγιζαν τα σώματα των κατοίκων της Βρινντάβανα, εκείνοι ένιωθαν αυτομάτως δροσιά. Γι' αυτό, το καλοκαίρι ουσιαστικά δεν τους ενοχλούσε.

Η Βρινντάβανα είναι τόσο όμορφο μέρος! Τα λουλούδια πάντα ανθίζουν και υπάρχουν διάφορα είδη στολισμένων ελαφιών. Τα πουλιά κελαϊδούν, τα

παγώνια λαλούν και χορεύουν και οι μέλισσες βουίζουν. Οι κούκκοι εκεί τραγουδούν όμορφα πέντε ειδών μελωδίες.

Ο Κρίσνα, η πηγή κάθε ευχαρίστησης, φυσώντας τη φλογέρα Του και συνοδευόμενος από τον Μπαλαράμα και άλλα βοσκόπουλα και αγελάδες, μπήκε στο όμορφο δάσος της Βρινντάβανα για να απολαύσει την ατμόσφαιρα. Περιπάτησαν ανάμεσα σε μικρά, φρέσκα φύλλα δέντρων, που τα λουλούδια τους έμοιαζαν με φτερά παγωνιού. Ήταν στεφανωμένοι με τέτοια λουλούδια και στολισμένοι με σχέδια φτιαγμένα με κιμωλία χρώματος ζαφοράς. Άλλοτε χόρευαν και τραγουδούσαν και άλλοτε πάλευαν ο ένας με τον άλλον. Ενώ ο Κρίσνα χόρευε, κάποια από τα βοσκόπουλα τραγουδούσαν και κάποια άλλα έπαιζαν τη φλογέρα τους· κάποια σάλπιζαν με τα κέρατα ταύρου ή χειροκροτούσαν, επαινώντας τον Κρίσνα, «Αγαπημένε αδελφέ, χορεύεις πολύ όμορφα». Στην πραγματικότητα, όλα αυτά τα αγόρια ήταν ημίθεοι που είχαν κατέβει από ανώτερους πλανήτες για να βοηθήσουν τον Κρίσνα με τις διασκεδάσεις Του. Οι ημίθεοι ντυμένοι σαν βοσκόπουλα ενθάρρυναν τον Κρίσνα με τον χορό Του, ακριβώς όπως ένας καλλιτέχνης ενθαρρύνει έναν άλλον με επαίνους. Μέχρι τότε, ούτε ο Κρίσνα ούτε ο Μπαλαράμα είχαν υποβληθεί στην τελετή του κουρέματος των μαλλιών· γι' αυτό τα μαλλιά Τους ήταν μπλεγμένα σαν τα φτερά των κοράκων. Έπαιζαν συνεχώς κρυφτό με τους φίλους Τους ή πηδούσαν ή πάλευαν μεταξύ τους. Μερικές φορές, ενώ οι φίλοι Του τραγουδούσαν και χόρευαν, ο Κρίσνα τους επαινούσε, «Αγαπημένοι Μου φίλοι, χορεύετε και τραγουδάτε πολύ όμορφα». Τα αγόρια έπαιζαν μπάλα με φρούτα που είχαν σχήμα καμπάνας και με στρογγυλά φρούτα *αμαλακι**. Έπαιζαν τυφλόμυγα, προκαλώντας και πιάνοντας ο ένας τον άλλον. Πότε-πότε μιμούντο τα ελάφια του δάσους και τα διάφορα πουλιά. Αστειεύονταν μεταξύ τους μιμούμενοι τα βατράχια και τους άρεσε να κάνουν κούνια κάτω από τα δέντρα. Μερικές φορές έπαιζαν μεταξύ τους παριστάνοντας τον βασιλιά και τους υπηκόους του. Με αυτόν το τρόπο, ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα, μαζί με όλους τους φίλους Τους, έπαιζαν όλων των ειδών τα παιχνίδια και απολάμβαναν την ήρεμη ατμόσφαιρα της Βρινντάβανα, που είναι γεμάτη ποτάμια, λίμνες, ρυάκια, όμορφα δέντρα και εξαιρετικά φρούτα και λουλούδια.

Αμαλακι: ένα δέντρο που έφερε ο σοφός Νάραντα από τον πνευματικό στον υλικό κόσμο για να ευχαριστήσει τον Υπέρτατο Κύριο. Οι καρποί του είναι πολύ πλούσιοι σε βιταμίνη C. (Σημ. του μετ.)

Ο Κρίσνα τους επαινούσε, «Αγαπημένοι Μου φίλοι, χορεύετε και τραγουδάτε πολύ όμορφα».

Κάποτε, ενώ ήταν απασχολημένοι με τις υπερβατικές διασκεδάσεις τους, ένας μεγάλος δαίμονας με το όνομα Πραλαμπασούρα ήλθε στη συντροφιά τους, θέλοντας να απαγάγει και τον Μπαλαράμα και τον Κρίσνα. Παρόλο που ο

Κρίσνα έπαιζε τον ρόλο ενός βοσκόπουλου, ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας μπορούσε να καταλάβει τα πάντα – παρελθόν, παρόν και μέλλον. Έτσι όταν ο Πραλαμμπασούρα ήλθε στη συντροφιά τους, ο Κρίσνα άρχισε να σκέφτεται πώς να σκοτώσει τον δαίμονα, αλλά φαινομενικά τον υποδέχθηκε ως φίλο. «Ω αγαπητέ Μου φίλε», είπε, «είναι πολύ καλό που ήλθες να πάρεις μέρος στις διασκεδάσεις μας». Μετά ο Κρίσνα φώναξε όλους τους φίλους Του και τους διέταξε: «Τώρα θα παίζουμε σε ζευγάρια. Θα προκαλέσουμε οι μεν τους δε σε ζευγάρια». Με αυτή την πρόταση, όλα τα αγόρια μαζεύτηκαν μαζί. Μερικά πήραν το μέρος του Κρίσνα, μερικά άλλα το μέρος του Μπαλαράμα και κανόνισαν να μονομαχήσουν. Οι νικημένοι θα έπρεπε να κουβαλήσουν τους νικητές στις πλάτες τους. Άρχισαν να παίζουν και συγχρόνως πρόσεχαν και τις αγελάδες όπως προχωρούσαν μέσα από το δάσος Μπανντιραβάνα. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, έχοντας ηττηθεί, έπρεπε να μεταφέρει τον Σριντάμα στην πλάτη Του και ο Μπαντρασένα μετέφερε τον Βρισάμπα. Μιμούμενος το παιχνίδι τους, ο Πραλαμμπασούρα, που εμφανίστηκε εκεί ως βοσκόπουλο, κουβαλούσε τον Μπαλαράμα στην πλάτη του. Ο Πραλαμμπασούρα ήταν ο μεγαλύτερος δαίμονας και είχε υπολογίσει ότι ο Κρίσνα ήταν το πιο δυνατό από τα βοσκόπουλα.

Προκειμένου να αποφύγει τη συντροφιά του Κρίσνα, ο Πραλαμμπασούρα μετέφερε τον Μπαλαράμα πολύ μακριά. Ο δαίμονας ήταν αναμφισβήτητα πολύ δυνατός, αλλά μετέφερε τον Μπαλαράμα, ο οποίος παρομοιάζεται με βουνό· άρχισε, λοιπόν, να αισθάνεται το βάρος και έτσι πήρε την αληθινή του μορφή. Όταν φανερώθηκε με τα αληθινά χαρακτηριστικά του, ήταν στολισμένος με μια χρυσή περικεφαλαία και σκουλαρίκια και έμοιαζε σαν ένα σύννεφο με κεραυνό που μεταφέρει τη σελήνη. Ο Μπαλαράμα παρατήρησε ότι το σώμα του δαίμονα απλωνόταν μέχρι τα σύννεφα, τα μάτια του ήταν εκτυφλωτικά σαν φλογισμένη φωτιά και το στόμα του άστραφτε με τα κοφτερά του δόντια. Στην αρχή, ο Μπαλαράμα έμεινε κατάπληκτος με την εμφάνιση του δαίμονα και άρχισε να αναρωτιέται, «Τι συνέβη και αυτό το πρόσωπο που Με μεταφέρει άλλαξε ξαφνικά εντελώς;» Αλλά γρήγορα κατάλαβε με καθαρό μυαλό πως κάποιος δαίμονας που σκόπευε να Τον σκοτώσει Τον μετέφερε μακριά από τους φίλους Του. Αμέσως χτύπησε το κεφάλι του δαίμονα με τη δυνατή γροθιά Του, όπως ακριβώς ο Βασιλιάς των

Ο Πραλαμπασούρα έμοιαζε σαν ένα σύννεφο με κεραυνό που μεταφέρει τη σελήνη.

ουράνιων πλανητών χτυπά ένα βουνό με τον κεραυνό του. Χτυπημένος από τη γροθιά του Μπαλαράμα, ο δαίμονας έπεσε κάτω νεκρός, σαν ένα φίδι με σπασμένο κεφάλι, και από το στόμα του έτρεχε αίμα. Όταν ο δαίμονας έπεσε,

έκανε έναν τρομερό θόρυβο, που ακούστηκε σαν να έπεφτε κάποιο βουνό χτυπημένο από τον κεραυνό του Βασιλιά Ίνντρα. Όλα τα αγόρια έτρεξαν σε εκείνο το σημείο. Εμβρόντητα από τη φρικτή σκηνή, άρχισαν να επαινούν τον Μπαλαράμα λέγοντας, «Μπράβο, μπράβο!». Τον αγκάλιασαν με μεγάλη αγάπη, νομίζοντας ότι είχε γυρίσει από τον θάνατο και Του πρόσφεραν τις ευλογίες τους και συγχαρητήρια. Οι ημίθεοι στους ουράνιους πλανήτες ενθουσιάστηκαν και έρραναν με λουλούδια το υπερβατικό σώμα του Μπαλαράμα, προσφέροντας και εκείνοι τις ευλογίες τους και τα συγχαρητήριά τους για τον φόνο του δαίμονα Πραλαμπασούρα.

✽ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Όγδοο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Σκοτώνοντας τον δαίμονα Πραλαμπασούρα». ✽

19. Καταπίνοντας τη φωτιά του δάσους

Ενώ ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα με τους φίλους Τους διασκέδαζαν με τον τρόπο που περιγράφηκε πιο πάνω, οι αγελάδες, επειδή δεν τις πρόσεχε κανείς, άρχισαν να απομακρύνονται και να τριγυρίζουν μόνες τους, μπαίνοντας όλο και περισσότερο μέσα στο δάσος, δελεασμένες από το φρέσκο χορτάρι. Οι γίδες, οι αγελάδες και τα βουβάλια ταξίδεψαν από το ένα δάσος στο άλλο και μπήκαν στο δάσος που είναι γνωστό ως Ισικαταβί. Πήγαν εκεί, επειδή αυτό το δάσος ήταν γεμάτο φρέσκο, καταπράσινο χορτάρι. Αλλά όταν μπήκαν στο δάσος, είδαν ότι υπήρχε μεγάλη φωτιά και άρχισαν να κλαίνε. Στην άλλη πλευρά του δάσους, ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα μαζί με τους φίλους Τους δεν μπορούσαν να βρουν τα ζώα και ήταν πολύ λυπημένοι. Προσπάθησαν να εντοπίσουν τις αγελάδες ακολουθώντας τα αποτυπώματα των ποδιών τους, καθώς και το μονοπάτι με το φαγωμένο χορτάρι. Τα αγόρια φοβόντουσαν ότι το μόνο μέσο βιοπορισμού τους, οι αγελάδες, είχε χαθεί. Γρήγορα, ωστόσο, άκουσαν το κλάμα των αγελάδων τους. Ο Κρίσνα άρχισε να τις καλεί με τα ονόματά τους πολύ δυνατά. Μόλις άκουσαν τον Κρίσνα να τις καλεί, άρχισαν αμέσως να απαντούν με μεγάλη χαρά. Αλλά τώρα η φωτιά τους είχε περικυκλώσει όλους και η κατάσταση ήταν πολύ τρομακτική. Οι φλόγες μεγάλωναν καθώς ο αέρας φυσούσε με μεγάλη δύναμη και φαινόταν ότι η φωτιά θα κατάπινε τα πάντα, κινητά και ακίνητα. Οι αγελάδες και τα μοσχάρια ήταν πολύ τρομαγμένες και κοιτούσαν προς τον Μπαλαράμα με τον τρόπο που κοιτάει κάποιος που πεθαίνει την εικόνα του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Έλεγαν, «Αγαπημένοι μας Κρίσνα και Μπαλαράμα, καιγόμαστε από τη ζέστη αυτής της φλογισμένης φωτιάς. Ας βρούμε καταφύγιο στα λωτοειδή Σας πόδια. Γνωρίζουμε ότι μπορείτε να μας προστατέψετε από αυτόν τον μεγάλο κίνδυνο. Αγαπημένες μας φίλε Κρίσνα,

είμαστε οι στενοί φίλοι Σου. Δεν είναι σωστό να υποφέρουμε έτσι. Εξαρτόμαστε όλοι απόλυτα από Εσένα και Εσύ γνωρίζεις τη θρησκευτική ζωή. Δεν γνωρίζουμε κανέναν εκτός από Εσένα».

Το Πρόσωπο της Θεότητας άκουσε τις ικετευτικές φωνές των φίλων Του και ρίχνοντας μια θελκτική ματιά επάνω τους, τους απάντησε. Μιλώντας με τα μάτια Του, εντύπωσε στους φίλους Του τη βεβαιότητα ότι δεν υπήρχε λόγος να φοβούνται. Τότε ο Κρίσνα, ο υπέρτατος μυστικιστής, το πανίσχυρο Πρόσωπο της Θεότητας, κατάπие στη στιγμή τις φλόγες της φωτιάς. Έτσι οι

Ο Κρίσνα, ο υπέρτατος μυστικιστής, το πανίσχυρο Πρόσωπο της Θεότητας, κατάπие στη στιγμή τις φλόγες της φωτιάς.

αγελάδες και τα αγόρια σώθηκαν από τον επικείμενο κίνδυνο. Από το φόβο τους, τα αγόρια ήταν σχεδόν αναίσθητα, αλλά όταν ξαναβρήκαν τις αισθήσεις τους και άνοιξαν τα μάτια τους, είδαν ότι ήταν και πάλι στο δάσος με τον Κρίσνα, τον Μπαλαράμα και τις αγελάδες. Είδαν με κατάπληξη ότι είχαν γλυτώσει εντελώς από την επίθεση της φωτιάς και ότι οι αγελάδες είχαν σωθεί και αυτές. Σκέφτηκαν μυστικά ότι ο Κρίσνα δεν μπορεί να είναι ένα συνηθισμένο αγόρι, αλλά κάποιος ημίθεος.

Το απόγευμα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, μαζί με τα αγόρια και τις αγελάδες, επέστρεψαν στη Βρινντάβανα, παίζοντας τις φλογέρες Τους. Καθώς πλησίαζαν στο χωριό, όλες οι γκοπι ήταν πολύ χαρούμενες. Όλη την ημέρα, όσο ο Κρίσνα ήταν στο δάσος, οι γκοπι Τον σκέφτονταν και όσο έλειπε νόμιζαν ότι κάθε στιγμή ήταν δώδεκα χρόνια.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Δέκατο Ένατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Καταπίνοντας τη φωτιά του δάσους». •

20. Περιγραφή του φθινοπώρου

Ο φόνος του Πραλαμπασούρα και η καταβρόχθιση της φωτιάς από τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα έγιναν τα αγαπημένα θέματα συζήτησης σε κάθε σπίτι της Βριντάβανα. Οι βοσκοί περιέγραψαν αυτά τα θαυμαστά κατορθώματα στις γυναίκες τους και σε όλους τους άλλους και όλοι είχαν μείνει κατάπληκτοι. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν ημίθεοι, οι οποίοι είχαν έλθει από καλοσύνη στη Βριντάβανα για να γίνουν παιδιά τους. Μετά από αυτά, ακολούθησε η περίοδος των βροχών. Στην Ινδία, μετά από την ανυπόφορη ζέστη του καλοκαιριού, η περίοδος των βροχών είναι πάντα πολύ ευπρόσδεκτη. Τα σύννεφα που μαζεύονται στον ουρανό, καλύπτοντας τον ήλιο και τη σελήνη, είναι πολύ ευχάριστα στους ανθρώπους, που περιμένουν τη βροχή οποιαδήποτε στιγμή. Μετά το καλοκαίρι, ο ερχομός της περιόδου των βροχών θεωρείται πηγή ζωής για όλους. Οι αστραπές και οι βροντές είναι και αυτά ευχάριστα στους ανθρώπους.

Τα σημάδια της περιόδου των βροχών μπορούν να παρομοιαστούν με τα σημάδια των ζωντανών όντων που καλύπτονται από τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης. Ο απεριόριστος ουρανός είναι σαν το Υπέρτατο Μπραμάν και τα μικροσκοπικά ζωντανά όντα είναι σαν τον καλυμμένο ουρανό, σαν τον ουρανό καλυμμένο από τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης. Αρχικά, όλοι είναι κομμάτια του Μπραμάν. Το Υπέρτατο Μπραμάν, ο απεριόριστος ουρανός, δεν μπορεί ποτέ να καλυφθεί από ένα σύννεφο, αλλά ένα τμήμα του μπορεί να καλυφθεί. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, τα ζωντανά όντα είναι κομμάτια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Είναι όμως ασήμαντα μέρη του Υπερτάτου Κυρίου. Αυτά τα μέρη είναι καλυμμένα από τις καταστάσεις της υλικής φύσης και συνεπώς, τα ζωντανά όντα κατοικούν

μέσα στον υλικό κόσμο. Το *μπραματζιοτι*, η πνευματική λάμψη, είναι ακριβώς σαν το ηλιακό φως· όπως ακριβώς το ηλιακό φως είναι γεμάτο μοριακά λαμπερά σωματίδια, έτσι και το *μπραματζιοτι* είναι γεμάτο μικροσκοπικά μέρη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Από αυτή την απεριόριστη επέκταση μικροσκοπικών μερών του Υπερτάτου Κυρίου, ορισμένα καλύπτονται από την επίδραση της υλικής φύσης, ενώ τα υπόλοιπα είναι ελεύθερα.

Τα σύννεφα είναι συσσωρευμένο νερό που έχει τραβήξει ο ήλιος από τη γη. Συνεχώς, επί οχτώ μήνες, ο ήλιος εξατμίζει κάθε είδους νερό από την επιφάνεια της γης και αυτό το νερό συσσωρεύεται με τη μορφή σύννεφων, τα οποία διανέμονται ως νερό όταν χρειάζεται. Κατά τον ίδιο τρόπο, η κυβέρνηση απαιτεί διάφορους φόρους από τους πολίτες, τους οποίους οι πολίτες είναι σε θέση να πληρώσουν από τις διάφορες υλικές δραστηριότητές τους: γεωργία, εμπόριο και βιομηχανία· έτσι η κυβέρνηση μπορεί επίσης να απαιτήσει φόρους με τη μορφή φόρου εισοδήματος και φόρου συναλλαγών. Αυτό παρομοιάζεται με την άντληση του νερού που κάνει ο ήλιος από τη γη. Όταν υπάρξει και πάλι ανάγκη νερού στην επιφάνεια της γης, ο ίδιος ήλιος μετατρέπει το νερό σε σύννεφα και το μοιράζει σε όλη τη γη. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι φόροι που έχει συλλέξει η κυβέρνηση πρέπει να κατανεμηθούν και πάλι στους ανθρώπους, με τη μορφή εκπαίδευσης, δημοσίων έργων, υγείας, κλπ. Αυτό είναι πολύ ουσιώδες για μία καλή κυβέρνηση. Η κυβέρνηση δεν θα πρέπει απλώς να απαιτεί φόρους για να τους κατασπαταλά· οι φόροι θα πρέπει να αξιοποιούνται για το δημόσιο καλό.

Κατά την περίοδο των βροχών, υπάρχουν ισχυροί άνεμοι που λυσσομανούν σε όλη τη χώρα και μεταφέρουν σύννεφα από το ένα μέρος στο άλλο για να μοιράσουν νερό. Όταν χρειάζεται επειγόντως νερό μετά τη θερινή περίοδο, τα σύννεφα είναι σαν έναν πλούσιο άνθρωπο, ο οποίος σε ώρες ανάγκης μοιράζει τα χρήματά του, ακόμα και αν χρειαστεί να ξοδέψει όλα όσα έχει. Έτσι και τα σύννεφα ξοδεύουν όλα όσα έχουν, μοιράζοντας το νερό τους σε όλη την επιφάνεια της γης.

Όταν ο Μαχαράζα Ντασαρατά, ο πατέρας του Κυρίου Ραματσάνντρα, πολεμούσε τους εχθρούς του, λέγεται ότι τους πλησίαζε σαν ένας αγρότης που ξεριζώνει τα άχρηστα φυτά και δέντρα. Και όταν υπήρχε ανάγκη να δώσει ελεημοσύνη, μοίραζε χρήματα σαν ένα σύννεφο που μοιράζει βροχή. Η διανομή βροχής από τα σύννεφα είναι τόσο πλουσιοπάροχη, ώστε συγκρίνεται με τη διανομή πλούτου από κάποιον πολύ μεγάλο και

γενναιόδωρο άνθρωπο. Η νεροποντή είναι τόσο γενναιόδωρη, ώστε το νερό πέφτει ακόμα και σε βράχους και σε λόφους και στους ωκεανούς και τις θάλασσες, όπου δεν χρειάζεται νερό. Είναι σαν ένας αγαθοεργός και πονόψυχος άνθρωπος που ανοίγει το θησαυροφυλάκιό του και μοιράζει τα χρήματά του χωρίς να κάνει διακρίσεις αν κάποιος χρειάζεται την ελεημοσύνη ή όχι. Δίνει ελεημοσύνη απλόχερα.

Πριν από τη βροχόπτωση, η επιφάνεια της γης χάνει όλη σχεδόν την ενέργειά της και φαίνεται πολύ φτωχική. Μετά τη βροχόπτωση, όλη η επιφάνεια της γης πρασινίζει από τη βλάστηση και φαίνεται πολύ υγιής και γερή. Εδώ γίνεται η παρομοίωση με τον άνθρωπο που υποβάλλεται σε ασκητικότητες για να εκπληρώσει κάποια υλική επιθυμία. Η άνθιση της γης μετά την περίοδο των βροχών παρομοιάζεται με την εκπλήρωση υλικών επιθυμιών. Μερικές φορές, όταν μία χώρα εξουσιάζεται από κάποια ανεπιθύμητη κυβέρνηση, άτομα και κόμματα υποβάλλονται σε αυστηρές ασκητικότητες για να αποκτήσουν τον έλεγχο της κυβέρνησης και όταν τον αποκτήσουν, ανθίζουν, δίνοντας στον εαυτό τους γενναιόδωρες αμοιβές. Αυτό είναι επίσης σαν την άνθιση της γης κατά την περίοδο των βροχών. Στην πραγματικότητα, θα πρέπει να υποβάλλεται κανείς σε αυστηρές ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης μόνο για να επιτύχει πνευματική ευτυχία. Στη *Σριμαντ-Μπαγκβαταμ* συνιστάται να αποδέχεται κανείς *ταπασα*, ασκητικότητες, για τη συνειδητοποίηση του Υπερτάτου Κυρίου. Αποδεχόμενος κανείς ασκητικότητες στην υπηρεσία αφοσίωσης, επανακτά την πνευματική του ζωή και αμέσως μόλις επανακτήσει κανείς την πνευματική του ζωή, απολαμβάνει απεριόριστη πνευματική ευδαιμονία. Αλλά αν κάποιος υποβληθεί σε ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης για υλικά κέρδη, αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι τα αποτελέσματα είναι πρόσκαιρα και ότι τα επιδιώκουν άτομα μειωμένης νοημοσύνης.

Κατά την περίοδο των βροχών, το βράδυ, υπάρχουν πολλές πυγολαμπίδες ορατές γύρω από τις κορυφές των δέντρων, εδώ κι εκεί, και λάμπουν σαν φώτα. Αλλά τα φωτεινά σώματα του ουρανού, τα άστρα και η σελήνη, δεν φαίνονται. Παρόμοια, στην εποχή του Κάλι, άτομα άθεα ή εγκληματίες είναι εμφανή σε περίοπτες θέσεις, ενώ άτομα που ακολουθούν τις βεδικές αρχές για πνευματική απελευθέρωση είναι ουσιαστικά δυσδιάκριτα. Αυτή η εποχή, η Κάλι-γιούγκα, παρομοιάζεται με τη συννεφιασμένη εποχή των ζωντανών όντων. Σε αυτή την εποχή, η αληθινή γνώση καλύπτεται από την επίδραση της υλικής προόδου του πολιτισμού. Οι φτηνοί διανοούμενοι, οι άθεοι και οι κατασκευαστές υποτιθέμενων θρησκειών προεξάρχουν σαν τις

πυγολαμπίδες, ενώ άτομα που ακολουθούν αυστηρά τις βεδικές αρχές, δηλαδή τις οδηγίες των γραφών, καλύπτονται από τα σύννεφα αυτής της εποχής. Οι άνθρωποι θα πρέπει να μάθουν να επωφελούνται από τα πραγματικά φωτεινά σώματα του ουρανού, τον ήλιο, τη σελήνη και τα άστρα, αντί του ισχνού φωτός των πυγολαμπίδων. Στην πραγματικότητα, η πυγολαμπίδα δεν μπορεί να δώσει κανένα φως μέσα στο σκοτάδι της νύχτας. Όπως τα σύννεφα μερικές φορές απομακρύνονται, ακόμα και κατά την περίοδο των βροχών, και η σελήνη, τα άστρα και ο ήλιος γίνονται ορατά, έτσι ακόμα και στην Κάλι-γιουγκα υπάρχουν μερικές φορές πλεονεκτήματα. Η βεδική κίνηση του Κυρίου Τσετάνια –η διανομή του *μαντρα* Χάρε Κρίσνα- ακούγεται με αυτόν τον τρόπο. Άνθρωποι που αγωνιούν ειλικρινά να βρουν αληθινή ζωή θα πρέπει να επωφεληθούν από αυτή την κίνηση, αντί να κοιτούν προς το φως των διανοουμένων και των αθέων.

Μετά την πρώτη βροχόπτωση, όταν υπάρχει στα σύννεφα ο ήχος της βροντής, όλα τα βατράχια αρχίζουν να κοάζουν, σαν σπουδαστές που ξαφνικά αρχίζουν να μελετούν για τις σπουδές τους. Οι σπουδαστές υποτίθεται ότι σηκώνονται συνήθως νωρίς το πρωί. Ωστόσο δεν σηκώνονται μόνοι τους, αλλά όταν χτυπήσει κάποιο κουδούνι στον ναό ή στο πολιτιστικό ίδρυμα στο οποίο φοιτούν. Με την εντολή του πνευματικού δασκάλου σηκώνονται αμέσως και αφού τελειώσουν με τα πρωινά τους καθήκοντα, κάθονται για να μελετήσουν τις Βέδες ή να ψάλουν βεδικά *μαντρα*. Όλοι κοιμούνται μέσα στο σκοτάδι της Κάλι-γιούγκα, αλλά όταν υπάρχει κάποιος μεγάλος *ατσαρια*, με το κάλεσμά του και μόνο, όλοι αρχίζουν να μελετούν τις Βέδες για να αποκτήσουν πραγματική γνώση. Κατά την περίοδο των βροχών, πολλές μικρές λιμνούλες, λίμνες και ρυάκια γεμίζουν με νερό· το υπόλοιπο διάστημα παραμένουν ξερά. Παρόμοια, οι υλιστές είναι στεγνοί, αλλά μερικές φορές, όταν βρίσκονται σε μία υποτιθέμενη κατάσταση αφθονίας, με σπίτι, παιδιά και τραπεζικό λογαριασμό, μοιάζουν να ανθίζουν, όμως αμέσως μετά, στεγνώνουν και πάλι, όπως τα μικρά ρυάκια και οι λιμνούλες. Ο ποιητής Βιντιαπατί είπε ότι στην κοινωνία των φίλων, της οικογένειας, των παιδιών, της συζύγου, κλπ., υπάρχει σίγουρα κάποια ευχαρίστηση, αλλά αυτή η ευχαρίστηση παρομοιάζεται με μία σταγόνα νερού στην έρημο. Όλοι λαχταρούν την ευτυχία, ακριβώς όπως στην έρημο όλοι λαχταρούν το νερό. Αν στην έρημο υπάρχει μία σταγόνα νερού, το νερό φυσικά υπάρχει, αλλά το όφελος από αυτή τη σταγόνα νερού είναι εντελώς ασήμαντο. Στον υλιστικό τρόπο της ζωής μας, λαχταρούμε έναν ωκεανό ευτυχίας, αλλά από την κοινωνία, τους φίλους και την εγκόσμια αγάπη δεν παίρνουμε περισσότερο

από μία σταγόνα νερού. Ήκανοποίησή μας δεν επιτυγχάνεται ποτέ, όπως τα μικρά ρυάκια, οι λίμνες και οι λιμνούλες δεν είναι ποτέ γεμάτα νερό στην εποχή της ξηρασίας.

Εξαιτίας της βροχόπτωσης, το χορτάρι, τα δέντρα και η βλάστηση φαίνονται καταπράσινα. Μερικές φορές το χορτάρι σκεπάζεται από ένα συγκεκριμένο είδος κόκκινου εντόμου και όταν το πράσινο με το κόκκινο συνδυασθούν με μανιτάρια που είναι σαν μικρές ομπρέλες, ολόκληρο το τοπίο αλλάζει, σαν ένα πρόσωπο που έχει γίνει ξαφνικά πλούσιο. Τότε οι αγρότες είναι πολύ χαρούμενοι βλέποντας τα χωράφια τους γεμάτα δημητριακά, αλλά οι καπιταλιστές –που αγνοούν μονίμως τα έργα της υπερφυσικής δύναμης- είναι δυστυχείς, επειδή φοβούνται τις ανταγωνιστικές τιμές. Σε ορισμένες περιοχές, ορισμένοι καπιταλιστές στην κυβέρνηση περιορίζουν την παραγωγή από τους αγρότες μεγάλης ποσότητας δημητριακών, μη γνωρίζοντας το πραγματικό γεγονός ότι όλα τα σιτηρά τα προμηθεύει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Σύμφωνα με τη βεδική εντολή, *εκο μπαχουναμ γιο βινταντατι καμαν*, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας συντηρεί τη δημιουργία· κανονίζει, επομένως, για τις αναγκαίες προμήθειες όλων των ζωντανών όντων. Όταν υπάρχει αύξηση του πληθυσμού, είναι δουλειά του Υπερτάτου Κυρίου να προμηθεύσει τον πληθυσμό με τροφή. Αλλά όσοι είναι άθεοι ή εγκληματίες δεν επιθυμούν την άφθονη παραγωγή σιτηρών, ειδικά αν είναι πλήγμα για τη δουλειά τους.

Κατά την περίοδο των βροχών, όλα τα ζωντανά όντα στη γη, στον ουρανό και στο νερό, αναζωογονούνται, ακριβώς σαν κάποιον που προσφέρει υπηρεσία αφοσίωσης και αγάπης στον Κύριο. Έχουμε πρακτική εμπειρία αυτού με τους σπουδαστές μας στη Διεθνή Ένωση για τη Συνείδηση του Κρίσνα. Πριν γίνουν σπουδαστές μας, έδειχναν βρόμικοι, παρόλο που είχαν από τη φύση τους πολύ όμορφα χαρακτηριστικά· αλλά επειδή δεν είχαν πληροφορίες για τη συνείδηση του Κρίσνα, φαινόntonτουσαν πολύ βρόμικοι και ήταν σε άθλια κατάσταση. Αφού όμως άρχισε να τους αρέσει η συνείδηση του Κρίσνα, η υγεία τους έχει βελτιωθεί και επειδή ακολουθούν τους κανόνες και τις ρυθμίσεις, η σωματική τους λάμψη έχει αυξηθεί. Όταν είναι ντυμένοι με ρούχα χρώματος ζαφοράς, με *τιλακα* στο μέτωπό τους και χάντρες στα χέρια τους και στον λαιμό τους, μοιάζουν σαν να έχουν έλθει κατευθείαν από τη Βαϊκούντα.

Στην εποχή των βροχών, όταν τα ποτάμια φουσκώνουν και κυλούν ορμητικά προς τους ωκεανούς και τις θάλασσες, δείχνουν σαν να ταραάζουν

τον ωκεανό. Κατά τον ίδιο τρόπο, αν κάποιος που ασχολείται με το *γιογκα*, τη μυστικιστική μέθοδο, δεν είναι πολύ προχωρημένος στην πνευματική ζωή, μπορεί να ταραχθεί από τη σεξουαλική ορμή. Εντούτοις, τα ψηλά βουνά, μολονότι καταβρέχονται από χειμάρρους βροχής, δεν αλλάζουν· έτσι, κάποιος προχωρημένος στη συνείδηση του Κρίσνα, ακόμα και αν αντιμετωπίζει δυσκολίες, δεν αισθάνεται αμηχανία, επειδή όποιος είναι προχωρημένος πνευματικά δέχεται οποιαδήποτε αντίξοχη κατάσταση της ζωής ως έλεος του Κυρίου και έτσι είναι πλήρως άξιος να εισέλθει στο πνευματικό βασίλειο.

Στην εποχή των βροχών κάποιοι δρόμοι δεν χρησιμοποιούνται συχνά και καλύπτονται από αγριόχορτα. Αυτό είναι ακριβώς όπως ένας *μπραμανα* που δεν είναι συνηθισμένος να μελετά και να εφαρμόζει τις αναμορφωτικές μεθόδους των βεδικών εντολών – καλύπτεται από τα αγριόχορτα της *μαγιά*. Σε αυτή την κατάσταση, λησμονώντας την καταστατική του φύση, λησμονεί τη θέση του - θέση αιώνιου υπηρέτη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Επειδή παρεκτρέπεται από την εποχιακή υπερανάπτυξη των άγριων χόρτων που δημιουργεί η *μαγιά*, ταυτίζεται με την παραγωγή της *μαγιά* και υποκύπτει στην πλάνη, λησμονώντας την πνευματική του ζωή.

Κατά την εποχή των βροχών, οι αστραπές εμφανίζονται σε μία ομάδα από σύννεφα και αμέσως μετά σε κάποια άλλη ομάδα. Αυτό το φαινόμενο παρομοιάζεται με μία λάγνα γυναίκα που δεν έχει σταθερά τον νου της σε έναν άντρα. Το σύννεφο παρομοιάζεται με ένα άξιο πρόσωπο, επειδή δίνει βροχή και έτσι θρέφει πολλούς ανθρώπους· παρόμοια, ένας άξιος άνθρωπος θρέφει πολλά ζωντανά όντα, όπως τα μέλη της οικογένειάς του και πολλούς εργαζόμενους στην επιχείρησή του. Δυστυχώς, ολόκληρη η ζωή του μπορεί να διαταραχθεί από μία γυναίκα που θα τον χωρίσει· όταν είναι ταραγμένος ο άντρας, ολόκληρη η οικογένεια καταστρέφεται, τα παιδιά σκορπίζουν, η επιχείρηση κλείνει και τίποτε δεν μένει ανεπηρέαστο. Γι' αυτό συνιστάται σε μία γυναίκα που θέλει να προοδεύσει στη συνείδηση του Κρίσνα να ζήσει ειρηνικά με τον άντρα της και το ζευγάρι να μη χωρίσει ποτέ, κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες. Οι σύζυγοι θα πρέπει να ελέγχουν τη σεξουαλική ικανοποίηση και να συγκεντρώνουν τον νου τους στη συνείδηση του Κρίσνα, έτσι ώστε η ζωή τους να είναι επιτυχημένη. Στο κάτω-κάτω, στον υλικό κόσμο ο άντρας χρειάζεται μια γυναίκα και η γυναίκα χρειάζεται έναν άντρα. Όταν συνδυάζονται, θα πρέπει να ζουν ειρηνικά με συνείδηση του Κρίσνα και δεν θα πρέπει να είναι ανήσυχοι όπως οι αστραπές, που αστράφτουν από τη μία ομάδα σύννεφων στην άλλη.

Μερικές φορές, εκτός από τους βρυχηθμούς των κεραυνών, εμφανίζεται και ένα ουράνιο τόξο, που στέκεται σαν τόξο χωρίς χορδή. Στην πραγματικότητα, ένα τόξο βρίσκεται σε κυρτή θέση, δεμένο στις δύο άκρες του από μία χορδή· αλλά στο ουράνιο τόξο, παρόλο που δεν υπάρχει τέτοια χορδή, αυτό στέκεται στον ουρανό τόσο όμορφα. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας κατεβαίνει στον υλικό κόσμο, εμφανίζεται σαν ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον, αλλά δεν στηρίζεται σε κάποια υλική συνθήκη. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ο Κύριος λέει ότι εμφανίζεται μέσω της εσωτερικής Του ενέργειας, η οποία είναι ελεύθερη από τα δεσμά της εξωτερικής ενέργειας. Ό,τι είναι δουλεία για τα συνηθισμένα πλάσματα είναι ελευθερία για το Πρόσωπο της Θεότητας. Στην εποχή των βροχών, το σεληνόφως καλύπτεται από σύννεφα, αλλά είναι ορατό κατά διαστήματα. Μερικές φορές φαίνεται ότι η σελήνη κινείται μαζί με τα σύννεφα, αλλά στην πραγματικότητα η σελήνη είναι ακίνητη· εξαιτίας των σύννεφων, φαίνεται και εκείνη να κινείται. Κατά τον ίδιο τρόπο, για κάποιον που έχει ταυτιστεί με τον κινούμενο υλικό κόσμο, η αληθινή του πνευματική λάμψη είναι καλυμμένη από την πλάνη και με την κίνηση των υλικών δραστηριοτήτων, νομίζει ότι κινείται μέσα από διάφορες σφαίρες της ζωής. Αυτό οφείλεται στο ψεύτικο εγώ, το οποίο είναι η οριοθέτηση μεταξύ πνευματικής και υλικής ύπαρξης, ακριβώς όπως το κινούμενο σύννεφο είναι η οριοθέτηση μεταξύ του σεληνόφωτος και του σκότους. Στην εποχή των βροχών, όταν τα σύννεφα εμφανίζονται για πρώτη φορά, αφού τα δουν, τα παγώνια αρχίζουν να χορεύουν με χαρά. Αυτό μπορεί να παρομοιασθεί με τα πρόσωπα που είναι πολύ ταλαιπωρημένα στον υλικό τρόπο ζωής. Αν μπορέσουν να βρουν τη συντροφιά κάποιου που προσφέρει υπηρεσία αγάπης και αφοσίωσης στον Κύριο, φωτίζονται, ακριβώς όπως τα παγώνια όταν χορεύουν. Έχουμε πρακτική εμπειρία αυτού, επειδή πολλοί από τους σπουδαστές μας ήταν βαριεστημένοι και σκυθρωποί πριν έλθουν στη συνείδηση του Κρίσνα, αλλά αφού ήλθαν σε επαφή με αφοσιωμένους υπηρέτες, χορεύουν σαν χαρούμενα παγώνια.

Τα φυτά και τα αναρριχητικά μεγαλώνουν πίνοντας νερό από το έδαφος. Παρόμοια, κάποιος που ασκείται σε ασκητικότητες ξεραίνεται· αφού ολοκληρωθούν οι αυστηρές ασκητικότητες και δει τα αποτελέσματα, αρχίζει να απολαμβάνει μια ζωή ικανοποίησης των αισθήσεων με την οικογένεια, την κοινωνία, τον έρωτα, το σπίτι και άλλα παραφερνάλια. Μερικές φορές παρατηρείται ότι οι γερανοί και οι πάπιες περιπλανιούνται διαρκώς στις όχθες των λιμνών και των ποταμών, παρόλο που οι όχθες είναι γεμάτες με

λασπωμένα σκουπίδια και αγκαθωτά αναρριχητικά. Κατά τον ίδιο τρόπο, οικογενειάρχες χωρίς συνείδηση του Κρίσνα βραδυπορούν διαρκώς στην υλική ζωή, παρά τα κάθε λογής προβλήματα. Στην οικογενειακή ζωή, ή σε οποιαδήποτε ζωή, κανείς δεν μπορεί να είναι εντελώς ευτυχισμένος χωρίς συνείδηση του Κρίσνα. Ο Σρίλα Ναροττάμα ντάσα Τάκουρ προσεύχεται να έχει τη συντροφιά κάποιου –είτε οικογενειάρχη είτε κάποιου που βρίσκεται στην τάξη της απάρνησης- που να υπηρετεί με υπερβατική αγάπη τον Κύριο και αναφωνεί πάντα το άγιο όνομα του Κυρίου Τσετάνια. Για τον υλιστή, οι εγκόσμιες υποθέσεις γίνονται πολύ επιθετικές, ενώ για κάποιον με συνείδηση του Κρίσνα, όλα δείχνουν να είναι ευτυχισμένα.

Μερικές φορές οι φράχτες γύρω από τα χωράφια σπάνε εξαιτίας καταρρακτώδους βροχής. Κατά τον ίδιο τρόπο, η αναξιόπιστη άθρη προπαγάνδα της εποχής του Κάλι καταργεί τα όρια των βεδικών εντολών. Έτσι οι άνθρωποι σταδιακά υποβαθμίζονται στην αθεΐα. Στην εποχή των βροχών, τα σύννεφα, σπρωγμένα από τον άνεμο, δίνουν νερό που καλωσορίζεται σαν νέκταρ. Όταν οι οπαδοί των Βεδών, οι *μπραμανα*, εμπνέουν πλούσιους ανθρώπους όπως τους βασιλιάδες και την εύπορη εμπορική κοινότητα να δίνουν ελεημοσύνη για την τέλεση μεγάλων θυσιών, η διανομή αυτού του πλούτου είναι επίσης σαν νέκταρ. Οι τέσσερεις διαιρέσεις της ανθρώπινης κοινωνίας, και συγκεκριμένα, οι *μπραμανα*, οι *κσατρια*, οι *βαϊσια* και οι *σουντρα*, πρέπει να ζουν ειρηνικά με διάθεση συνεργασίας· αυτό είναι δυνατό όταν καθοδηγούνται από τους έμπειρους βεδικούς *μπραμανα*, οι οποίοι τελούν θυσίες και μοιράζουν τον πλούτο σε ίσα μέρη.

Το δάσος της Βρινντάβανα έγινε καλύτερο με τις βροχές και γέμισε με ώριμα φρούτα, όπως μάνγκο, βατόμουρα και άλλα. Ο Κύριος Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τον Κύριο Μπαλαράμα και τους φίλους Του, μπήκε στο δάσος για να απολαύσει την καινούργια ατμόσφαιρα αυτής της εποχής. Οι αγελάδες, ταΐσμένες με φρέσκο χορτάρι, ήταν πολύ γερές και οι μαστοί τους ήταν γεμάτοι γάλα. Όταν ο Κύριος Κρίσνα τις φώναζε με τα ονόματά τους, ερχόντουσαν αμέσως σε Αυτόν απο αγάπη, και επειδή ήταν τόσο χαρούμενες, το γάλα έτρεχε από τους μαστούς τους. Ο Κύριος Κρίσνα ήταν πολύ χαρούμενος όταν περνούσε μέσα από το δάσος της Βρινντάβανα δίπλα από το ύψωμα Γκοβαρντάνα. Στις όχθες του Γιαμούνα είδε όλα τα δέντρα στολισμένα με μελίσσια που έσταζαν μέλι. Στο ύψωμα Γκοβαρντάνα υπήρχαν πολλοί καταρράκτες και ο ήχος τους ήταν πολύ όμορφος. Ο Κρίσνα τους άκουγε καθώς κοιτούσε μέσα στις σπηλιές του λόφου. Όταν η εποχή των

βροχών δεν είχε τελειώσει εντελώς αλλά γυρνούσε σε φθινόπωρο, μερικές φορές, και ειδικά όταν έβρεχε μέσα στο δάσος, ο Κρίσνα και οι σύντροφοί Του κάθονταν κάτω από ένα δέντρο ή μέσα στις σπηλιές του λόφου Γκοβαρντάνα και τους άρεσε να τρώνε τα ώριμα φρούτα και να συζητούν με μεγάλη χαρά. Όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν στο δάσος όλη μέρα, η μητέρα Γιασόντα τους έστελνε ρύζι ανακατεμένο με γιαούρτι, φρούτα και γλυκό. Ο Κρίσνα έπαιρνε τους φίλους Του και κάθονταν σε μία μεγάλη πλάκα από πέτρα στην όχθη του Γιαμούνα. Καθώς ο Κρίσνα, ο Μπαλαράμα και οι φίλοι Τους έτρωγαν, παρακολουθούσαν τις αγελάδες, τα μοσχαράκια και τους ταύρους. Οι αγελάδες έδειχναν κουρασμένες, καθώς στέκονταν με τους βαρείς μαστούς τους γεμάτους γάλα. Μασώντας το χορτάρι, ήταν χαρούμενες και ο Κρίσνα ήταν χαρούμενος να τις βλέπει. Καμάρωνε βλέποντας την ομορφιά του δάσους, που δεν ήταν τίποτε άλλο παρά η εκδήλωση της δικής Του ενέργειας.

Τέτοιες στιγμές ο Κρίσνα εξυμνούσε τις ιδιαίτερες δραστηριότητες της φύσης κατά την περίοδο των βροχών. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι η υλική ενέργεια, η φύση, δεν είναι ανεξάρτητη στις δραστηριότητές της. Η φύση ενεργεί υπό την επίβλεψη του Κρίσνα. Αναφέρεται επίσης στην *Μπραμα-σαμχίτα* ότι η υλική φύση, γνωστή ως Ντούργκα, ενεργεί ως σκιά του Κρίσνα. Όποια εντολή στέλνει ο Κρίσνα, η υλική φύση υπακούει. Επομένως, η φυσική ομορφιά που δημιουργείται κατά την περίοδο των βροχών γίνεται σύμφωνα με τις υποδείξεις του Κρίσνα. Γρήγορα όλες οι φυσικές δεξαμενές νερού καθαρίστηκαν και έγιναν πολύ ευχάριστες και φρέσκος δροσερός αέρας φυσούσε παντού λόγω της εμφάνισης του φθινοπώρου. Ο ουρανός καθάρισε εντελώς από τα σύννεφα και ξαναβρήκε το φυσικό γαλάζιο χρώμα του. Το ανθισμένο λουλούδι λωτού στο καθαρό νερό του δάσους έμοιαζε με κάποιο πρόσωπο που έχει πέσει κάτω από την άσκηση του *γιογκα*, αλλά έχει ξαναγίνει όμορφο αρχίζοντας και πάλι την πνευματική του ζωή.

Όλα γίνονται όμορφα με φυσικό τρόπο όταν έρχεται η εποχή του φθινοπώρου. Παρόμοια, όταν ένας υλιστής αναπτύσσει συμπάθεια για τη συνείδηση του Κρίσνα και την πνευματική ζωή, γίνεται και αυτός καθαρός όπως ο ουρανός και το νερό το φθινόπωρο. Η εποχή του φθινοπώρου διώχνει μακριά τα σκοτεινά σύννεφα από τον ουρανό καθώς και το ακάθαρμο νερό. Οι βρομιές στο έδαφος καθαρίζονται και αυτές. Παρόμοια, κάποιος που αρχίζει να του αρέσει η συνείδηση του Κρίσνα καθαρίζεται αμέσως από όλα τα βρόμικα πράγματα μέσα και έξω. Γι' αυτό ο Κρίσνα είναι γνωστός ως

Χαρί. «Χαρί» σημαίνει «εκείνος που παίρνει μακριά». Ο Κρίσνα παίρνει μακριά όλες τις ακάθαρτες συνήθειες από όποιον υιοθετήσει τη συνείδηση του Κρίσνα. Τα σύννεφα του φθινοπώρου είναι λευκά, γιατί δεν μεταφέρουν νερό. Παρόμοια, κάποιος που έχει αποσυρθεί, απαλλαγμένος από κάθε οικογενειακή ευθύνη, και συγκεκριμένα, τη συντήρηση του σπιτιού, της συζύγου και των παιδιών, και έχει αφοσιωθεί πλήρως στη συνείδηση του Κρίσνα, απελευθερώνεται από κάθε αγωνία και φαίνεται τόσο λευκός όσο τα σύννεφα το φθινόπωρο. Μερικές φορές, το φθινόπωρο οι καταρράκτες κατεβαίνουν από την κορυφή του λόφου για να προμηθεύσουν καθαρό νερό και μερικές φορές σταματούν. Παρόμοια, μερικές φορές μεγάλοι άγιοι διανέμουν καθαρή γνώση και μερικές φορές μένουν σιωπηλοί. Οι μικρές λιμνούλες που ήταν γεμάτες με νερό λόγω της εποχής των βροχών, το φθινόπωρο σιγά-σιγά ξεραίνονται. Όσο για τα μικροσκοπικά υδρόβια όντα που ζουν στις φυσικές δεξαμενές νερού, δεν μπορούν να καταλάβουν ότι ο αριθμός τους ελαττώνεται μέρα με τη μέρα, όπως τα πρόσωπα που είναι προσηλωμένα στην ύλη δεν μπορούν να καταλάβουν ότι η διάρκεια της ζωής τους ελαττώνεται μέρα με τη μέρα. Αυτά τα πρόσωπα συντηρούν αγελάδες, περιουσία, παιδιά, σύζυγο, φίλους και την κοινωνία. Εξαιτίας της μείωσης του νερού και της ανυπόφορης ζέστης του φθινοπώρου, τα μικρά πλάσματα που ζουν σε μικρές δεξαμενές νερού υποφέρουν· είναι ακριβώς σαν τα ανεξέλεγκτα πρόσωπα που είναι πάντα δυστυχισμένα, επειδή είναι ανίκανα να απολαύσουν τη ζωή ή να συντηρήσουν την οικογένειά τους. Η λασπωμένη γη σταδιακά στεγνώνει και τα μικρά φρέσκα λαχανικά αρχίζουν να μαραίνονται. Παρόμοια, για όποιον έχει υιοθετήσει τη συνείδηση του Κρίσνα, η λαχτάρα για οικογενειακές απολαύσεις σταδιακά ξεραίνεται.

Εξαιτίας της εμφάνισης του φθινοπώρου, το νερό των ωκεανών ηρεμεί και ησυχάζει, όπως ακριβώς ένα πρόσωπο προχωρημένο στην αυτοσυνειδητοποίηση δεν ενοχλείται πλέον από τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης. Το φθινόπωρο, οι αγρότες φυλάνε το νερό μέσα στους αγρούς, χτίζοντας δυνατούς τοίχους, έτσι ώστε το νερό που βρίσκεται στο χωράφι τους να μην μπορεί να φύγει. Δεν υπάρχει ελπίδα για νέες βροχοπτώσεις· γι' αυτό θέλουν να φυλάξουν ό,τι νερό υπάρχει στο χωράφι. Παρόμοια, κάποιος πραγματικά προχωρημένος στην αυτοσυνειδητοποίηση προστατεύει την ενέργειά του ελέγχοντας τις αισθήσεις του. Συνιστάται μετά τα πενήντα να αποσυρθεί κανείς από την οικογενειακή ζωή και να κρατήσει την ενέργειά του, αξιοποιώντας την για την πρόοδο της συνείδησης του Κρίσνα. Αν δεν μπορεί κάποιος να ελέγχει τις αισθήσεις και να τις απασχολεί στην

υπερβατική υπηρεσία αγάπης του Μουκούντα, δεν υπάρχει πιθανότητα σωτηρίας.

Στη διάρκεια της ημέρας το φθινόπωρο, ο ήλιος καίει, αλλά τη νύχτα, λόγω του καθαρού σεληνόφωτος, οι άνθρωποι ανακουφίζονται από την εξάντληση της ημέρας. Αν κάποιος βρει καταφύγιο στον Μουκούντα, δηλαδή τον Κρίσνα, μπορεί να σωθεί από την κούραση της εσφαλμένης ταύτισης του σώματος με τον εαυτό. Ο Μουκούντα, ο Κρίσνα, είναι επίσης πηγή παρηγοριάς για τα κορίτσια της Βρινντάβανα. Τα κορίτσια της Βρατζαμπούμι υποφέρουν διαρκώς, εξαιτίας του αποχωρισμού από τον Κρίσνα. Όταν συναντούν τον Κρίσνα στη διάρκεια του σεληνόφωτος της φθινοπωρινής νύχτας, η κούραση του αποχωρισμού τους ικανοποιείται και αυτή. Όταν ο ουρανός είναι εντελώς καθαρός από σύννεφα, τα άστρα τη νύχτα λάμπουν πολύ όμορφα· παρόμοια, όταν κάποιος βρίσκεται πράγματι στη συνείδηση του Κρίσνα, καθαρίζεται από όλα τα βρόμικα πράγματα και γίνεται όμορφος σαν τα άστρα του φθινοπωρινού ουρανού. Παρόλο που οι Βέδες συνιστούν *καρμα* (δράση) με τη μορφή προσφοράς θυσιών, ο τελικός σκοπός τους αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: πρέπει να δεχθεί κανείς τη συνείδηση του Κρίσνα αφού κατανοήσει εξαντλητικά τον σκοπό των Βεδών. Γι' αυτό η καθαρή καρδιά ενός αφοσιωμένου υπηρέτη με συνείδηση του Κρίσνα μπορεί να παρομοιασθεί με τον καθαρό ουρανό της εποχής του φθινοπώρου. Το φθινόπωρο, η σελήνη είναι πολύ φωτεινή μαζί με τα άστρα στον καθαρό ουρανό. Ο Ίδιος ο Κύριος Κρίσνα εμφανίσθηκε στον ουρανό της δυναστείας των Γιαντού και ήταν ακριβώς σαν τη σελήνη περιστοιχισμένη από άστρα, δηλαδή από τα μέλη της δυναστείας των Γιαντού. Όταν υπάρχουν άφθονα ανθισμένα λουλούδια στους κήπους του δάσους, η φρέσκια, αρωματισμένη αύρα προσφέρει μεγάλη ανακούφιση σε όποιον έχει υποφέρει στη διάρκεια του καλοκαιριού και της περιόδου των βροχών. Δυστυχώς, αυτές οι αύρες δεν μπορούσαν να ανακουφίσουν τις *γκοπι*, επειδή η καρδιά τους ήταν αφιερωμένη στον Κρίσνα. Οι άνθρωποι γενικά μπορεί να έβρισκαν ευχαρίστηση σε εκείνη την όμορφη φθινοπωρινή αύρα, αλλά οι *γκοπι*, επειδή δεν τις αγκάλιαζε ο Κρίσνα, δεν έβρισκαν ικανοποίηση.

Ο ερχομός της εποχής του φθινοπώρου φέρνει την εγκυμοσύνη σε όλες τις αγελάδες, τα ελάφια, τα πουλιά και γενικά σε όλα τα θηλυκά, επειδή εκείνη την εποχή συνήθως όλα τα αρσενικά ωθούνται από τη σεξουαλική επιθυμία. Αυτό είναι ακριβώς σαν τους υπερβατιστές, οι οποίοι με τη χάρη του Υπερτάτου Κυρίου δέχονται την ευλογία του προορισμού τους στη ζωή. Ο Σρίλα Ρούπα Γκοσουάμι έχει διδάξει στην *Ουπαντεσαμριτα* ότι θα πρέπει να

ακολουθεί κανείς την υπηρεσία αφοσίωσης με μεγάλο ενθουσιασμό, υπομονή και πίστη και θα πρέπει να τηρεί τους κανόνες και τις ρυθμίσεις, να μένει καθαρός από την υλική μόλυνση και να μένει στη συντροφιά αφοσιωμένων υπηρετών. Ακολουθώντας αυτές τις αρχές, είναι βέβαιο ότι θα επιτύχει τα επιθυμητά αποτελέσματα της υπηρεσίας αφοσίωσης. Για όποιον ακολουθεί με υπομονή τις ρυθμιστικές αρχές της υπηρεσίας αφοσίωσης, θα έλθει η ώρα που θα επιτύχει το αποτέλεσμα, όπως οι γυναίκες που θερίζουν αποτελέσματα όταν μένουν έγκυες.

Κατά το φθινόπωρο, τα λουλούδια των λωτών στις λίμνες φυτρώνουν σε μεγάλους αριθμούς, εξαιτίας της απουσίας κρίνων· και οι κρίνοι και οι λωτοί φυτρώνουν με τον ήλιο, αλλά την περίοδο του φθινοπώρου, ο καυτός ήλιος βοηθά μόνο τους λωτούς. Το παράδειγμα που αναφέρεται συνήθως είναι αυτό της χώρας, όπου ο βασιλιάς ή η κυβέρνηση είναι ισχυρός· η άνοδος ανεπιθύμητων στοιχείων όπως οι ληστές και οι κλέφτες δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Όταν οι πολίτες έχουν εμπιστοσύνη ότι δεν πρόκειται να τους επιτεθούν ληστές, αναπτύσσονται πολύ ικανοποιητικά. Μία ισχυρή κυβέρνηση παρομοιάζεται με το καυτό φως του ήλιου το φθινόπωρο· οι κρίνοι παρομοιάζονται με ανεπιθύμητα πρόσωπα όπως οι ληστές και τα λουλούδια των λωτών παρομοιάζονται με τους ικανοποιημένους πολίτες του κράτους. Κατά το φθινόπωρο, οι αγροί είναι γεμάτοι με ώριμα σιτηρά. Τότε οι άνθρωποι είναι ευτυχισμένοι με τη σοδειά και τελούν διάφορες ιεροτελεστίες, όπως η Νάβαννα, η προσφορά νέων σιτηρών στο Υπέρτατο πρόσωπο της Θεότητας. Τα νέα σιτηρά προσφέρονται πρώτα στις Θεότητες στους ναούς και όλοι είναι καλεσμένοι να πάρουν ρυζόγαλο παρασκευασμένο από αυτά τα νέα σιτηρά. Υπάρχουν και άλλες θρησκευτικές τελετές και λατρευτικές μέθοδοι, ιδιαίτερα στη Βεγγάλη, όπου τηρείται η μεγαλύτερη από όλες αυτές τις τελετές, η ονομαζόμενη *Ντουργκα Πουτζα*.

Στη Βρινντάβανα η εποχή του φθινοπώρου ήταν πανέμορφη τότε, εξαιτίας της παρουσίας του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Η εμπορική κοινότητα, η βασιλική οικογένεια και οι μεγάλοι σοφοί είχαν ελευθερία κινήσεων για να επιτύχουν τις ευλογίες που επιθυμούσαν. Παρόμοια, οι υπερβατιστές, όταν απαλλαγούν από τον εγκλεισμό στο υλικό σώμα, επιτυγχάνουν και αυτοί τον επιθυμητό στόχο τους. Κατά την περίοδο των βροχών, η εμπορική κοινότητα δεν μπορεί να κινηθεί από το ένα μέρος στο άλλο και γι' αυτό δεν έχουν τα κέρδη που επιθυμούν. Ούτε η βασιλική οικογένεια μπορεί να κινείται από το ένα μέρος στο άλλο για να συγκεντρώνει φόρους από τους ανθρώπους. Όσο για τα άγια

πρόσωπα που πρέπει να ταξιδεύουν για να κηρύττουν την υπερβατική γνώση, και εκείνα τα περιορίζει η εποχή των βροχών. Αλλά το φθινόπωρο, όλοι αφήνουν τα πλαίσιά τους. Στην περίπτωση των υπερβατιστών, είτε είναι γκιανι είτε γιογκι είτε αφοσιωμένοι υπηρέτες, εξαιτίας του υλικού σώματος δεν μπορούν να απολαύσουν πραγματικά τα πνευματικά επιτεύγματα. Αλλά αμέσως μόλις αφήσουν το σώμα τους, δηλαδή μετά τον θάνατο, οι γκιανι συγχωνεύονται με την πνευματική λαμψη του Υπερτάτου Κυρίου, οι γιογκι μεταφέρονται στους διάφορους ανώτερους πλανήτες και οι αφοσιωμένοι υπηρέτες πηγαίνουν στον πλανήτη του Υπερτάτου Κυρίου, την Γκολόκα Βρινντάβανα ή τους πλανήτες Βαϊκούντα, και έτσι απολαμβάνουν την αιώνια πνευματική ζωή.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Περιγραφή του φθινοπώρου». •

21. Η έλξη των γκοπι για τη φλογέρα του Κρίσνα

Ο Κρίσνα ήταν πολύ ευχαριστημένος με την ατμόσφαιρα του δάσους όπου τα λουλούδια άνθιζαν και οι μέλισσες βούιζαν χαρούμενες. Ενώ τα πουλιά, τα δέντρα και τα κλαδιά φαινότουσαν πολύ ευτυχισμένα, ο Κρίσνα, προσέχοντας τις αγελάδες και συνοδευόμενος από τον Σρι Μπαλαράμα και τα βοσκόπουλα, έπαιζε την υπερβατική φλογέρα Του. Όταν άκουσαν τον ήχο της φλογέρας του Κρίσνα, οι γκοπι στη Βρινντάβανα Τον θυμήθηκαν και άρχισαν να μιλούν μεταξύ τους για το πόσο όμορφα έπαιζε τη φλογέρα Του. Όταν οι γκοπι περιέγραφαν τον γλυκό ήχο της φλογέρας του Κρίσνα, θυμήθηκαν επίσης τις διασκεδάσεις τους μαζί Του· έτσι ο νους τους ταραχτηκε και τους ήταν αδύνατο να περιγράψουν σωστά τους όμορφους ήχους. Ενώ συζητούσαν γι' αυτούς τους υπερβατικούς ήχους, θυμήθηκαν ακόμα πώς ντυνόταν ο Κρίσνα, στολισμένος με ένα φτερό παγωνιού στο κεφάλι Του, σαν χορευτής, και με γαλάζια λουλούδια περασμένα στο αφτί Του. Τα ρούχα Του είχαν χρώμα χρυσοκίτρινο και ήταν στεφανωμένος με ένα περιδέραιο *βαϊτζαγιαντι*. Ντυμένος με τόσο ελκυστικό τρόπο, ο Κρίσνα γέμιζε τις τρύπες της φλογέρας Του με το νέκταρ που έβγαινε από τα χείλη Του. Τον θυμήθηκαν, λοιπόν, να μπαίνει στο δάσος της Βρινντάβανα, που είναι για πάντα δοξασμένο από τα αποτυπώματα των ποδιών του Κρίσνα και των συντρόφων Του.

Ο Κρίσνα ήταν πολύ ικανός με τη φλογέρα Του και οι γκοπι ήταν αιχμαλωτισμένες από τους ήχους αυτής της φλογέρας, η οποία δεν ήταν ελκυστική μόνο γι' αυτές, αλλά για όλα τα ζωντανά πλάσματα που την άκουγαν. Μία από τις γκοπι είπε στις φίλες της: « Η ύψιστη τελειότητα για τα μάτια είναι να δουν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα να μπαίνουν στο δάσος

παίζοντας τις φλογέρες Τους και προσέχοντας τις αγελάδες με τους φίλους Τους».

Τα πρόσωπα που κάνουν διαρκώς υπερβατικό διαλογισμό, βλέποντας τον Κρίσνα εσωτερικά και εξωτερικά, με τη σκέψη τους στον Κρίσνα να παίζει τη φλογέρα Του και να μπαίνει στο δάσος της Βρινντάβανα, έχουν φτάσει αληθινά στην τελειότητα του *σαμαντι*. *Σαμαντι* (έκσταση) σημαίνει απορρόφηση κάθε δραστηριότητας των αισθήσεων σε ένα συγκεκριμένο αντικείμενο και οι *γκοπι* υπαινίσσονται ότι οι διασκεδάσεις του Κρίσνα είναι η τελειότητα κάθε διαλογισμού και η τελειότητα του *σαμαντι*. Βεβαιώνεται επίσης στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι όποιος είναι πάντοτε απορροφημένος στη σκέψη του Κρίσνα είναι ο κορυφαίος *γιογκι*.

Μία άλλη *γκοπι* διατύπωσε την άποψη ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, ενώ φρόντιζαν τις αγελάδες, έμοιαζαν με ηθοποιούς που πρόκειται να παίξουν σε θεατρική σκηνή. Ο Κρίσνα ήταν ντυμένος με λαμπερά κίτρινα χρώματα και ο Μπαλαράμα με γαλάζια, και κρατούσαν στα χέρια Τους κλαδιά από μάνγκο, φτερά παγωνιού και δέσμες από λουλούδια. Στεφανωμένοι με γιρλάντες από λουλούδια λωτού, τραγουδούσαν μερικές φορές πολύ γλυκά ανάμεσα στους φίλους Τους. Μία *γκοπι* είπε στη φίλη της, «Γιατί ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι τόσο όμορφοι;» Μία άλλη *γκοπι* είπε, «Αγαπητή μου φίλη, δεν μπορούμε ούτε να φανταστούμε τι είδους ευλαβικές πράξεις έχει κάνει το καλάμι της φλογέρας Του για να χαίρεται τώρα το νέκταρ των χειλιών του Κρίσνα». Ο Κρίσνα μερικές φορές φιλάει τις *γκοπι*· γι' αυτό, το υπερβατικό νέκταρ των χειλιών Του είναι διαθέσιμο μόνο σε αυτές και τα χείλη Του θεωρούνται ιδιοκτησία τους. Οι *γκοπι*, λοιπόν, ρώτησαν: «Πώς είναι δυνατό η φλογέρα, που δεν είναι παρά ένα κομμάτι μπαμπού, να απολαμβάνει συνεχώς το νέκταρ των χειλιών του Κρίσνα; Επειδή το μπαμπού βρίσκεται στην υπηρεσία του Υπερτάτου Κυρίου, η μητέρα και ο πατέρας της φλογέρας πρέπει να είναι ευτυχισμένοι».

Οι λίμνες και τα ποτάμια θεωρούνται μητέρες των δέντρων, επειδή τα δέντρα ζουν πίνοντας μόνο νερό. Έτσι τα νερά των λιμνών και των ποταμών της Βρινντάβανα ήταν γεμάτα από ευτυχισμένα λουλούδια λωτού, επειδή τα νερά σκέφτονταν, «Πώς συμβαίνει ο γιος μας, το μπαμπού, να απολαμβάνει το νέκταρ των χειλιών του Κρίσνα;» Τα δέντρα μπαμπού που στέκονταν στις όχθες των ποταμών και των λιμνών ήταν κι εκείνα ευτυχισμένα βλέποντας τον απόγονό τους να υπηρετεί με αυτόν τον τρόπο τον Κύριο, όπως εκείνοι που είναι προχωρημένοι σε γνώση χαίρονται βλέποντας τους απογόνους τους

να υπηρετούν τον Κύριο. Τα δέντρα ήταν πλημμυρισμένα από χαρά και έδιναν ασταμάτητα μέλι, που κυλούσε από τα μελίσσια τα κρεμασμένα από τα κλαδιά των δέντρων.

Μερικές φορές οι γκοπι μιλούσαν για τον Κρίσνα στις φίλες τους, λέγοντας: «Αγαπημένες φίλες, η Βρινντάβανα φανερώνει τις δόξες ολόκληρης της Γης, επειδή αυτός ο πλανήτης δοξάζεται από τα αποτυπώματα των λωτοειδών ποδιών του γιου της Ντεβάκι. Εκτός αυτού, όταν ο Γκοβίντα παίζει τη φλογέρα Του, τα παγώνια τρελαίνονται στη στιγμή. Όταν τα ζώα, τα δέντρα και τα φυτά, είτε στην κορυφή του μεγάλου λόφου Γκοβαρντάνα είτε στη πεδιάδα, βλέπουν τον χορό των παγωνιών, μένουν όλα ακίνητα και ακούν τον υπερβατικό ήχο της φλογέρας με μεγάλη προσοχή. Νομίζουμε ότι αυτό το δώρο δεν είναι διαθέσιμο σε κανέναν άλλο πλανήτη». Παρόλο που οι γκοπι ήταν χωριατοπούλες, γνώριζαν τον Κρίσνα. Παρόμοια, μπορεί κανείς να μάθει τις υψηλότερες αλήθειες, ακούγοντας απλώς τις Βέδες από έγκυρες πηγές.

Μία άλλη γκοπι είπε, «Αγαπημένες φίλες, δείτε τα ελάφια! Μολονότι είναι χαζά ζώα, έχουν πλησιάσει τον γιο του Μαχαράζα Νάνντα, τον Κρίσνα. Όχι μόνο τα προσελκύει το φόρεμα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, αλλά αμέσως μόλις ακούσουν τον ήχο της φλογέρας, τα ελάφια, αρσενικά και θηλυκά, προσκυνούν τον Κύριο κοιτάζοντάς Τον με μεγάλη αγάπη». Οι γκοπι ζήλευαν, επειδή τα ελάφια μπορούσαν να προσφέρουν υπηρεσία στον Κρίσνα, μαζί με τους συζύγους τους. Οι γκοπι πίστευαν ότι οι ίδιες δεν ήταν τόσο τυχερές, επειδή κάθε φορά που ήθελαν να πάνε στον Κρίσνα, οι σύζυγοί τους δεν ήταν πολύ χαρούμενοι.

Μία άλλη γκοπι είπε, «Αγαπημένες μου φίλες, ο Κρίσνα είναι τόσο ωραία ντυμένος, που μοιάζει να είναι η ώθηση για διαφόρων ειδών τελετές, που τελούνται από τις γυναίκες. Ακόμα και οι γυναίκες των κατοίκων του ουρανού προσελκύονται όταν ακούσουν τον υπερβατικό ήχο της φλογέρας Του. Παρόλο που ταξιδεύουν στον αέρα στα αεροπλάνα τους, απολαμβάνοντας τη συντροφιά των ανδρών τους, όταν ακούσουν τον ήχο της φλογέρας του Κρίσνα, αναστατώνονται αμέσως. Τα μαλλιά τους ξεσφίγγονται και τα στενά φορέματά τους χαλαρώνουν». Αυτό σημαίνει ότι ο υπερβατικός ήχος της φλογέρας του Κρίσνα απλώνεται σε όλες τις γωνιές του σύμπαντος. Ακόμα, είναι αξιοσημείωτο ότι οι γκοπι γνώριζαν για τα διάφορα είδη αεροπλάνων που πετούν στον ουρανό.

Μία άλλη γκοπι είπε στις φίλες της, «Αγαπημένες μου φίλες, και οι αγελάδες επίσης μαγεύονται όταν ακούσουν τον υπερβατικό ήχο της φλογέρας του Κρίσνα. Ηχεί στα αυτιά τους σαν να κυλά νέκταρ και απλώνουν αμέσως τα μακριά αφτιά τους για να πιάσουν το υγρό νέκταρ της φλογέρας. Όσο για τα μοσχάρια, πιέζουν με το στόμα τους τις ρώγες των μαστών των αγελάδων για να θηλάσουν, αλλά δεν μπορούν να βγάλουν γάλα. Έχουν καταληφθεί από αφοσίωση και δάκρυα κυλούν από τα μάτια τους, φανερώνοντας παραστατικά πόσο εγκάρδια αγκαλιάζουν τον Κρίσνα». Αυτά τα φαινόμενα δείχνουν ότι ακόμα και οι αγελάδες και τα μοσχάρια στη Βρινντάβανα ήξεραν πώς να κλάψουν για τον Κρίσνα και να Τον αγκαλιάσουν εγκάρδια. Πράγματι, η αγάπη που γεννιέται από τη συνείδηση του Κρίσνα κορυφώνεται στα δάκρυα που κυλούν από τα μάτια.

Μία νεότερη γκοπι είπε στη μητέρα της, «Αγαπημένη μου μητέρα, τα πουλιά, που κοιτούν όλα τον Κρίσνα να παίζει τη φλογέρα Του, κάθονται με μεγάλη προσήλωση στα κλαδιά των διαφόρων δέντρων. Από τα χαρακτηριστικά τους φαίνεται ότι έχουν ξεχάσει τα πάντα και το μόνο που κάνουν είναι να ακούν τη φλογέρα του Κρίσνα. Αυτό αποδεικνύει ότι δεν είναι συνηθισμένα πουλιά· είναι μεγάλοι σοφοί και αφοσιωμένοι υπηρέτες και έχουν εμφανισθεί ως πουλιά στο δάσος της Βρινντάβανα για να ακούσουν τη φλογέρα του Κρίσνα». Οι μεγάλοι σοφοί και λόγιοι ενδιαφέρονται για τη βεδική γνώση, αλλά η ουσία της βεδικής γνώσης αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: *βενταϊς τσα σαρβαϊρ αχαμ εβα βεντιαχ*. Μέσω της γνώσης των Βεδών, πρέπει να κατανοήσει κανείς τον Κρίσνα. Από τη συμπεριφορά αυτών των πουλιών, φαίνεται ότι ήταν μεγάλοι λόγιοι της βεδικής γνώσης και ότι ανέπτυξαν συμπάθεια για τον υπερβατικό ήχο του Κρίσνα, απορρίπτοντας όλους τους κλάδους της βεδικής γνώσης. Ακόμα και ο ποταμός Γιαμούνα, επιθυμώντας να αγκαλιάσει τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα αφού άκουσε τον υπερβατικό ήχο της φλογέρας Του, έσπασε τα άγρια κύματά του για να κυλά όμορφα με λουλούδια λωτού στα χέρια, για να προσφέρει λουλούδια στον Μουκούντα με βαθιά αισθήματα.

Η καυτή ζέστη του φθινοπωρινού ήλιου ήταν μερικές φορές ανυπόφορη και γι' αυτό τα σύννεφα στον ουρανό εμφανίσθηκαν στοργικά πάνω από τον Κρίσνα, τον Μπαλαράμα και τους φίλους Τους ενώ φυσούσαν τις φλογέρες τους. Τα σύννεφα έπαιζαν τον ρόλο καταπραϊντικής ομπρέλας πάνω από τα κεφάλια Τους για να γίνουν φίλοι με τον Κρίσνα. Τα ακόλαστα ιθαγενή κορίτσια ικανοποιήθηκαν και αυτά πλήρως όταν άλειψαν τα προσωπά τους και τα στήθη τους με τη σκόνη της Βρινντάβανα, που ήταν κοκκινωπή από

την επαφή με τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Τα ιθαγενή κορίτσια είχαν ολοκληρωμένα στήθη και ήταν λάγνα, αλλά όταν οι εραστές τους άγγιξαν τα στήθη τους δεν έμειναν πολύ ικανοποιημένα. Όταν ήλθαν έξω, στην καρδιά του δάσους, είδαν ότι ενώ ο Κρίσνα περπατούσε, μερικά φύλλα και αναρριχητικά φυτά της Βρινντάβανα γινόντουσαν κόκκινα από τη σκόνη *κουνκουμα* που έπεφτε από τα λωτοειδή Του πόδια. Τα λωτοειδή Του πόδια ήταν κόκκινα, επειδή τα κρατούσαν οι *γκοπι* στα στήθη τους, που ήταν αλειμμένα με σκόνη *κουνκουμα*, αλλά όταν ο Κρίσνα διέσχισε το δάσος της Βρινντάβανα με τον Μπαλαράμα και τους φίλους Τους, η κοκκινωπή αυτή σκόνη έπεφτε στο έδαφος του δάσους. Έτσι τα λάγνα ιθαγενή κορίτσια, καθώς κοιτούσαν προς τον Κρίσνα που έπαιζε τη φλογέρα του, είδαν την κοκκινωπή *κουνκουμα* στο έδαφος και αμέσως την πήραν και την άλειψαν στα πρόσωπά τους και στα στήθη τους. Με αυτόν τον τρόπο ικανοποιήθηκαν πλήρως, παρόλο που δεν ικανοποιήθηκαν όταν οι εραστές τους άγγιξαν τα στήθη τους. Όλες οι λάγνες υλικές επιθυμίες μπορούν να ικανοποιηθούν αμέσως, αν έλθει κανείς σε επαφή με τη συνείδηση του Κρίσνα.

Μία άλλη *γκοπι* άρχισε να επαινεί τη μοναδική θέση του λόφου Γκοβαρντάνα με αυτόν τον τρόπο: «Πόσο τυχερός είναι αυτός ο μεγάλος λόφος Γκοβαρντάνα, γιατί απολαμβάνει τη συντροφιά του Κυρίου Κρίσνα και του Μπαλαράμα, που περπατούν σε αυτόν. Έτσι ο Γκοβαρντάνα βρίσκεται πάντοτε σε επαφή με τα λωτοειδή πόδια του Κυρίου. Και επειδή ο λόφος Γκοβαρντάνα είναι τόσο υποχρεωμένος στον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, προμηθεύει διαφόρων ειδών φρούτα, ρίζες και βότανα, καθώς και πολύ ευχάριστο κρυστάλλινο νερό από τις λίμνες του, προσφορά στον Κύριο». Εντούτοις, το καλύτερο δώρο που πρόσφερε ο λόφος Γκοβαρντάνα ήταν το φρέσκο γρασίδι για τις αγελάδες και τα μοσχάρια. Ο λόφος Γκοβαρντάνα γνώριζε πώς να ευχαριστεί τον Κύριο, ευχαριστώντας τους πιο αγαπημένους συντρόφους Του, τις αγελάδες και τα βοσκόπουλα.

Μία άλλη *γκοπι* είπε ότι όλα φαίνονταν υπέροχα όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα διέσχισαν το δάσος της Βρινντάβανα παίζοντας τις φλογέρες Τους και γίνονταν στενοί φίλοι με όλα τα είδη κινητών και ακίνητων ζωντανών πλασμάτων. Όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έπαιζαν τις υπερβατικές φλογέρες Τους, τα κινητά πλάσματα έμεναν συγκλονισμένα και σταματούσαν τις δραστηριότητές τους, ενώ τα ακίνητα ζωντανά πλάσματα, όπως τα δέντρα και τα φυτά, άρχιζαν να τρέμουν από έκσταση.

Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έφεραν σκοινιά για δέσιμο στους ώμους και τα χέρια Τους, σαν συνηθισμένα βοσκόπουλα. Ενώ άρμεγαν τις αγελάδες, τα αγόρια έδεναν τα πίσω πόδια με ένα μικρό σκοινί. Αυτό το σκοινί σχεδόν πάντοτε κρεμόταν από τους ώμους των αγοριών και δεν έλειπε και από τους ώμους του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Παρά το γεγονός ότι ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, έπαιζαν ακριβώς σαν βοσκόπουλα και γι' αυτό τα πάντα ήταν υπέροχα και ελκυστικά.

Ενώ ο Κρίσνα πρόσεχε τις αγελάδες στο δάσος της Βρινντάβανα ή στον λόφο Γκοβαρντάνα, οι γκοπι στο χωριό ήταν διαρκώς απορροφημένες στη σκέψη Του και στην περιγραφή των διαφόρων διασκεδάσεών Του. Αυτό είναι το τέλειο παράδειγμα συνείδησης του Κρίσνα: να παραμένει κανείς κατά κάποιο τρόπο πάντα προσηλωμένος στις σκέψεις του Κρίσνα. Το ζωντανό παράδειγμα είναι πάντα παρόν στη συμπεριφορά των γκοπι· γι' αυτό ο Κύριος Τσετάνια διακήρυξε ότι κανείς δεν μπορεί να λατρέψει τον Υπέρτατο Κύριο με καμία μέθοδο καλύτερη από τη μέθοδο των γκοπι. Οι γκοπι δεν είχαν γεννηθεί σε ανώτερες οικογένειες *μπραμανα* και *κσατρία*· είχαν γεννηθεί σε οικογένειες *βαϊσία* και όχι σε μεγάλες εμπορικές κοινότητες, αλλά σε οικογένειες βοσκών. Δεν είχαν πολύ καλή μόρφωση, παρόλο που άκουγαν κάθε είδους γνώση από τους *μπραμανα*, τις αυθεντίες της βεδικής γνώσης. Ο μοναδικός σκοπός των γκοπι ήταν να παραμένουν πάντα απορροφημένες στις σκέψεις του Κρίσνα.

● Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Πρώτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η έλξη των γκοπι για τη φλογέρα του Κρίσνα». ●

22. Κλέβοντας τα ρούχα των ανύπαντρων γκοπι

Σύμφωνα με τον βεδικό πολιτισμό, τα ανύπαντρα κορίτσια ηλικίας από δέκα έως δεκατεσσάρων ετών πρέπει να λατρεύουν είτε τον Κύριο Σίβα είτε τη θεά Ντούργκα προκειμένου να βρουν έναν καλό σύζυγο. Αλλά τα ανύπαντρα κορίτσια της Βρινντάβανα ήταν ήδη γοητευμένα από την ομορφιά του Κρίσνα. Λάτρευαν, ωστόσο, τη θεά Ντούργκα στην αρχή της εποχής *χεμαντα* (αμέσως πριν από τον χειμώνα). Ο πρώτος μήνας της εποχής *χεμαντα* ονομάζεται *Αγκραχαγιάννα* (Οκτώβριος-Νοέμβριος) και εκείνη την εποχή όλες οι ανύπαντρες *γκοπι* της Βρινντάβανα λάτρευαν τη θεά Ντούργκα με έναν όρκο. Πρώτα έφαγαν *χαβισιαννα*, ένα φαγώσιμο που παρασκευάζεται βράζοντας μαζί *μανγκ νταλ* (ένα είδος όσπριου) και ρύζι χωρίς καθόλου καρυκεύματα. Σύμφωνα με τη βεδική εντολή, αυτό το φαγώσιμο συνιστάται για να καθαρίσει το σώμα πριν από την τέλεση μιας ιεροτελεστίας. Όλες οι ανύπαντρες *γκοπι* της Βρινντάβανα λάτρευαν καθημερινά τη θεά Κατιάγιανι νωρίς το πρωί, αφού έκαναν μπάνιο στον ποταμό Γιαμούνα. Κατιάγιανι είναι ένα άλλο όνομα της θεάς Ντούργκα. Η θεά λατρεύεται με την κατασκευή μιας κούκλας φτιαγμένης από άμμο που αναμειγνύεται με χώμα από την όχθη του Γιαμούνα. Οι βεδικές γραφές συνιστούν να κατασκευάζεται μια θεότητα από διάφορα είδη υλικών στοιχείων· μπορεί να είναι ζωγραφισμένη, φτιαγμένη από μέταλλο, φτιαγμένη από πολύτιμα πετράδια, από ξύλο, από πηλό ή από πέτρα ή μπορεί να συλληφθεί στην καρδιά του λάτρη. Οι φιλόσοφοι Μαγιαβάντι θεωρούν όλες αυτές τις μορφές της θεότητας φανταστικές, αλλά στην πραγματικότητα είναι αποδεκτές στη βεδική γραμματεία ως ταυτόσημες είτε με τον Υπέρτατο Κύριο είτε με τον αντίστοιχο ημίθεο.

Οι ανύπαντρες *γκοπι* προετοίμαζαν τη θεά Ντούργκα και την λάτρευαν με αλοιφή *τσανντανα* (σανδαλόξυλο), γιρλάντες, θυμιατά και κάθε είδους

προσφορές – φρούτα, σιτηρά και κλαδάκια από δέντρα. Μετά τη λατρεία, είναι έθιμο να προσεύχονται για κάποια ευλογία. Τα ανύπαντρα κορίτσια προσεύχονταν με μεγάλη αφοσίωση στη θεά Κατιάγιανι, απευθυνόμενες σε αυτήν ως εξής: «Ω υπέρτατη αιώνια ενέργεια του Προσώπου της Θεότητας, ω υπέρτατη μυστική δύναμη, ω υπέρτατε κυρίαρχε του υλικού κόσμου, ω θεά, σε παρακαλούμε να είσαι καλή μαζί μας και να κανονίσεις να παντρευτούμε τον γιο του Μαχαράζα Νάνντα, τον Κρίσνα». Οι Βαϊσνάβα συνήθως δεν λατρεύουν κανέναν ημίθεο. Ο Σρίλα Ναροττάμα ντάσα Τάκουρ έχει απαγορεύσει αυστηρά κάθε λατρεία ημιθέων για όποιον θέλει να προοδεύσει στην αγνή υπηρεσία αφοσίωσης. Και όμως οι *γκοπι*, που η αγάπη τους για τον Κρίσνα δεν συγκρίνεται, λάτρεψαν την Ντούργκα. Και οι λάτρες των ημιθέων αναφέρουν μερικές φορές ότι οι *γκοπι* επίσης λάτρεψαν τη θεά Ντούργκα, αλλά θα πρέπει να καταλάβουμε τον σκοπό των *γκοπι*. Συνήθως οι άνθρωποι λατρεύουν τη θεά Ντούργκα για κάποια υλική ευλογία. Εδώ, οι *γκοπι* προσευχήθηκαν στη θεά για να γίνουν σύζυγοι του Κυρίου Κρίσνα. Το νόημα είναι ότι αν ο Κρίσνα είναι το κέντρο της δράσης, ο αφοσιωμένος υπηρέτης μπορεί να υιοθετήσει οποιοδήποτε μέσο για να επιτύχει αυτόν τον στόχο. Οι *γκοπι* μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε μέσο για να ικανοποιήσουν, δηλαδή να υπηρετήσουν τον Κρίσνα. Αυτό ήταν το απαράμιλλο χαρακτηριστικό των *γκοπι*. Λάτρεψαν πλήρως τη θεά Ντούργκα επί έναν μήνα για να αποκτήσουν τον Κρίσνα ως σύζυγο. Κάθε μέρα προσεύχονταν για τον Κρίσνα, τον γιο του Μαχαράζα Νάνντα, για να γίνει σύζυγός τους.

Νωρίς το πρωί, οι *γκοπι* πήγαιναν στην όχθη του Γιαμούνα για να κάνουν μπάνιο. Συγκεντρώνονταν μαζί, πιάνοντας η μία το χέρι της άλλης, και τραγουδούσαν δυνατά τις υπέροχες διασκεδάσεις του Κρίσνα. Είναι παλιά συνήθεια των Ινδών γυναικών και κοριτσιών, όταν κάνουν μπάνιο στο ποτάμι να αφήνουν τα ρούχα τους στην όχθη και να βουτούν στο νερό εντελώς γυμνές. Το τμήμα του ποταμού που κάνουν μπάνιο οι γυναίκες και τα κορίτσια είναι αυστηρώς απαγορευμένο για οποιοδήποτε αρσενικό και αυτό το σύστημα ισχύει ακόμα. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, γνωρίζοντας τον νου των ανύπαντρων νεαρών *γκοπι*, τις ευλόγησε με το αντικείμενο της επιθυμίας τους. Είχαν προσευχηθεί για να γίνει σύζυγός τους ο Κρίσνα και ο Κρίσνα ήθελε να εκπληρώσει τις επιθυμίες τους.

Κατά το τέλος του μήνα, ο Κρίσνα, μαζί με τους φίλους Του, εμφανίστηκε στη σκηνή. Ένα άλλο όνομα του Κρίσνα είναι Γιογκέσβαρα, δηλαδή κύριος όλων των μυστικών δυνάμεων. Ασκούμενος στον διαλογισμό, ο *γιογκι* μπορεί

να μελετήσει τις ψυχικές κινήσεις άλλων ανθρώπων και, ασφαλώς ο Κρίσνα μπορούσε να καταλάβει την επιθυμία των γκοπι. Εμφανιζόμενος στη σκηνή, ο Κρίσνα μάζεψε αμέσως όλα τα ρούχα των γκοπι, σκαρφάλωσε σε ένα δέντρο που ήταν κοντά και με χαμογελαστό πρόσωπο άρχισε να τους μιλά.

Ο Κρίσνα μάζεψε αμέσως όλα τα ρούχα των γκοπι, σκαρφάλωσε σε ένα δέντρο που ήταν κοντά και με χαμογελαστό πρόσωπο άρχισε να τους μιλά.

«Αγαπητά Μου κορίτσια», είπε. «Σας παρακαλώ, ελάτε εδώ η μία μετά την άλλη, προσευχηθείτε για τα ρούχα σας και μετά πάρτε τα. Δεν αστειεύομαι. Σας λέω την αλήθεια. Δεν θέλω να κάνω αστεία μαζί σας, επειδή τηρήσατε τις ρυθμιστικές αρχές επί έναν μήνα, λατρεύοντας τη θεά Κατιάγιανι. Σας παρακαλώ, μην έλθετε εδώ όλες μαζί. Ελάτε μία-μία· θέλω να σας δω όλες σε όλη την ομορφιά σας επειδή όλες έχετε πολύ λεπτή μέση. Σας ζήτησα να έλθετε μόνες. Τώρα, παρακαλώ, συμμορφωθείτε».

Όταν τα κορίτσια στο νερό άκουσαν τέτοια αστεία λόγια από τον Κρίσνα, άρχισαν να κοιτούν η μία την άλλη και να χαμογελούν. Ήταν πανευτυχείς που άκουσαν την απαίτηση του Κρίσνα, επειδή ήταν ήδη ερωτευμένες μαζί Του. Από ντροπή, κοιτούσαν η μία την άλλη, αλλά δεν μπορούσαν να βγουν από το νερό, επειδή ήταν γυμνές. Επειδή είχαν μείνει στο νερό πολύ ώρα, κρύωναν και έτρεμαν, αλλά παρ' όλα αυτά, όταν άκουσαν τα ευχάριστα και αστεία λόγια του Γκοβίνντα, ο νους τους αναστατώθηκε από χαρά. Άρχισαν να λένε στον Κρίσνα, «Αγαπητέ γιε του Μαχαράζα Νάνντα, Σε παρακαλούμε, μην αστειεύσαι μαζί μας με τέτοιο τρόπο. Δεν είναι καθόλου σωστό για μας. Είσαι ένα πολύ σεβαστό αγόρι επειδή είσαι γιος του Μαχαράζα Νάνντα και μας είσαι πολύ αγαπητός, αλλά δεν θα πρέπει να κάνεις αυτό το αστείο σ' εμάς, επειδή τώρα όλες μας τρέμουμε από το κρύο. Δώσε μας τα ρούχα μας αμέσως, Σε παρακαλούμε, αλλιώς θα υποφέρουμε». Έπειτα έκαναν έκκληση στον Κρίσνα υποταγμένες. «Αγαπητέ Σιαμασούννταρα», είπαν, «είμαστε όλες αιώνιοι υπηρέτες Σου. Ό,τι μας διατάξεις να κάνουμε, είμαστε υποχρεωμένες να το κάνουμε χωρίς δισταγμό, επειδή το θεωρούμε θρησκευτικό καθήκον μας. Αλλά αν επιμένεις στην πρότασή Σου, που μας είναι αδύνατο να δεχθούμε, τότε σίγουρα θα υποχρεωθούμε να πάμε στον Μαχαράζα Νάνντα και να κάνουμε τα παράπονά μας σε βάρος Σου. Αν ο Μαχαράζα Νάνντα δεν αναλάβει δράση, τότε θα πούμε στον Βασιλιά Κάμσα για την κακή συμπεριφορά Σου».

Μόλις άκουσε αυτή την έκκληση των ανύπαντρων γκοπι, ο Κρίσνα απάντησε, «Αγαπητά Μου κορίτσια, αν πιστεύετε ότι είστε αιώνιοι υπηρέτες Μου και πάντα έτοιμες να εκτελέσετε τις εντολές Μου, τότε η εντολή Μου είναι ότι με τα χαμογελαστά σας πρόσωπα, θα έλθετε, σας παρακαλώ, εδώ μόνες σας, η μία μετά την άλλη, και θα πάρετε τα ρούχα σας. Αν όμως δεν έλθετε εδώ και κάνετε παράπονά στον πατέρα Μου, δεν Με νοιάζει έτσι κι αλλιώς, γιατί ξέρω ότι ο πατέρας Μου είναι μεγάλος και δεν μπορεί να Μου κάνει τίποτε».

Όταν οι γκοπι είδαν ότι ο Κρίσνα ήταν πεισματάρης και αποφασισμένος, δεν είχαν άλλη επιλογή παρά να συμμορφωθούν με τη διαταγή Του. Η μία μετά την άλλη βγήκαν από το νερό, αλλά επειδή ήταν εντελώς γυμνές, προσπάθησαν να σκεπάσουν τη γύμνια τους βάζοντας το αριστερό τους χέρι πάνω από την ηβική χώρα. Σε αυτή τη στάση όλες τους έτρεμαν. Ο απλός τρόπος με τον οποίον παρουσιάστηκαν στον Κρίσνα ήταν τόσο αγνός, που ο Κύριος Κρίσνα ευχαριστήθηκε αμέσως μαζί τους. Έτσι όλες οι ανύπαντρες γκοπι που προσευχήθηκαν στην Κατιάγιανι να έχουν τον Κρίσνα σύζυγό τους ικανοποιήθηκαν. Μια γυναίκα δεν μπορεί να μείνει γυμνή μπροστά σε κανέναν άντρα εκτός από τον άντρα της. Οι ανύπαντρες γκοπι πόθησαν τον Κρίσνα για άντρα τους και Αυτός ικανοποίησε την επιθυμία τους με αυτόν τον τρόπο. Μένοντας ευχαριστημένος μαζί τους, πήρε τα ρούχα τους στον ώμο Του και άρχισε να μιλά ως εξής. «Αγαπητά Μου κορίτσια, κάνετε μεγάλη προσβολή που μπήκατε γυμνές στον Γιαμούνα. Εξαιτίας αυτού, η θεότητα του ποταμού Γιαμούνα, ο Βαρούνα-ντέβα, έχει δυσανεστηθεί μαζί σας. Γι' αυτό, σας παρακαλώ, αγγίζετε το μέτωπό σας με τα χέρια σας σε στάση προσευχής και υποκλιθείτε στον ημίθεο Βαρούνα, για να σας συγχωρέσει γι' αυτή την προσβλητική πράξη». Οι γκοπι ήταν απλές ψυχές και ό,τι τους έλεγε ο Κρίσνα το πίστευαν. Για να απαλλαγούν από την οργή του Βαρούνα-ντέβα, αλλά και για να πραγματοποιήσουν την επιθυμία τους και να εκπληρώσουν τους όρκους τους, καθώς και για να ευχαριστήσουν τελικά τον λατρευτό τους Κύριο Κρίσνα, συμμορφώθηκαν αμέσως με την εντολή Του. Έγιναν έτσι οι μεγαλύτερες ερωμένες του Κρίσνα και οι πιο υπάκουοι υπηρέτες Του.

Τίποτε δεν μπορεί να συγκριθεί με τη συνείδηση του Κρίσνα των γκοπι. Στην πραγματικότητα, τις γκοπι δεν τις ένοιαζε ο Βαρούνα ή όποιοςδήποτε άλλος ημίθεος· ήθελαν μόνο να ικανοποιήσουν τον Κρίσνα. Οι γκοπι ικανοποίησαν τον Κρίσνα και με την απλή συμπεριφορά τους κέρδισαν την εύνοιά Του· έτσι τους έδωσε τα ρούχα τους αμέσως. Παρόλο που ο Κρίσνα ξεγέλασε τις ανύπαντρες γκοπι και τις έκανε να σταθούν γυμνές μπροστά Του και χάρηκε με τα αστεία που τους είπε και παρόλο που τους συμπεριφέρθηκε σαν να ήταν κούκλες και έκλεψε τα ρούχα τους, αυτές ήταν ευχαριστημένες μαζί Του και δεν έκαναν ποτέ παράπονα εναντίον Του. Αυτή η στάση των γκοπι περιγράφεται από τον Κύριο Τσετάνια Μαχαπράμπού όταν προσεύχεται, «Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, μπορείς να με αγκαλιάσεις ή να με ποδοπατήσεις ή να μου ραγίσεις την καρδιά επειδή ποτέ δεν φανερώνεσαι μπροστά μου. Ό,τι θέλεις, μπορείς να το κάνεις, επειδή έχεις

απόλυτη ελευθερία. Αλλά ό,τι κι αν κάνεις, θα είσαι ο Κύριός μου αιωνίως, γιατί δεν έχω άλλον λατρευτό κύριο». Αυτή είναι η στάση των *γκοπι* απέναντι στον Κρίσνα.

Ο Κύριος Κρίσνα έμεινε ευχαριστημένος μαζί τους και εφόσον όλες επιθυμούσαν να Τον έχουν άντρα τους, τους είπε, «Αγαπητά μου κορίτσια με την καλή συμπεριφορά, γνωρίζω την επιθυμία σας για Μένα και γιατί λατρεύατε τη θεά Κατιάγιανι και επιδοκιμάζω απολύτως τις πράξεις σας. Οποιοδήποτε η συνείδηση είναι πάντοτε πλήρως απορροφημένη σ' Εμένα, έστω και με λάγνα διάθεση, είναι εξυψωμένος. Όπως ένας ψημένος σπόρος δεν μπορεί να καρποφορήσει, έτσι και οποιαδήποτε επιθυμία που έχει σχέση με την υπηρεσία αγάπης για Μένα δεν μπορεί να δώσει καρπούς, όπως συμβαίνει με τη συνηθισμένη δράση (*καρμα*)».

Στην *Μπραμα-σαμχίτα* υπάρχει η εξής δήλωση: *καρμανι νιρνταχατι κιντου τσα μπακτι-μπατζαμ*. Όλοι είναι δεμένοι από τις πράξεις τους που αποσκοπούν στην απόλαυση, αλλά οι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου, επειδή εργάζονται μόνο για την ικανοποίηση του Κυρίου, δεν υφίστανται καμία αντίδραση. Παρόμοια, η στάση των *γκοπι* απέναντι στον Κρίσνα, μολονότι φαινομενικά λάγνα, δεν θα πρέπει να θεωρείται σαν τις λάγνες επιθυμίες των συνηθισμένων γυναικών. Ο λόγος εξηγείται από τον Ίδιο τον Κρίσνα. Οι πράξεις της υπηρεσίας αφοσίωσης στον Κρίσνα είναι υπερβατικές ως προς οποιαδήποτε αποτελέσματα.

«Αγαπητές Μου *γκοπι*», συνέχισε ο Κρίσνα, «η επιθυμία σας να Με έχετε σύζυγό σας θα εκπληρωθεί, επειδή με αυτή την επιθυμία λατρέψατε τη θεά Κατιάγιανι. Σας υπόσχομαι ότι κατά την επόμενη εποχή του φθινοπώρου θα μπορέσετε να συναντηθείτε μαζί Μου και θα Με απολαύσετε ως άντρα σας».

Καταφεύγοντας στη σκιά των δέντρων, ο Κρίσνα ήταν πολύ ευτυχισμένος. Ενώ περπατούσε άρχισε να απευθύνεται στους κατοίκους της Βρινντάβανα. «Αγαπητέ Μου Στοκακρίσνα, αγαπητέ Μου Βαρουτάπα, αγαπητέ Μου Μπαντρασένα, αγαπητέ Μου Σουνταμά, αγαπητέ Μου Σουμπαλά, αγαπητέ Μου Αρτζούνα, αγαπητέ Μου Βισάλα, αγαπητέ Μου Ρισάμπα – δείτε αυτά τα καλότυχα δέντρα της Βρινντάβανα. Έχουν αφιερώσει τη ζωή τους για το καλό των άλλων. Υπομένουν όλων των ειδών τις φυσικές ταλαιπωρίες, όπως ανεμοστρόβιλους, καταρράκτες βροχής, ανυπόφορη ζέστη και διαπεραστικό κρύο, αλλά προσέχουν πολύ να ανακουφίσουν την κούρασή μας και να μας προσφέρουν καταφύγιο. Αγαπητοί Μου φίλοι, νομίζω ότι σε αυτή τη ζωή είναι δοξασμένα ως δέντρα. Προσέχουν τόσο πολύ να δώσουν καταφύγιο

στους άλλους, ώστε είναι σαν ευγενικοί, πολύ εξυψωμένοι, ευσπλαχνικοί άνθρωποι, οι οποίοι δεν αρνούνται ποτέ ελεημοσύνη σε όποιον τους πλησιάσει. Σε κανέναν δεν αρνούνται καταφύγιο αυτά τα δέντρα. Προσφέρουν διαφόρων ειδών ανέσεις στην ανθρώπινη κοινωνία, όπως τα φύλλα τους, τα λουλούδια, τη σκιά, τις ρίζες, τον φλοιό τους, αρωματικά εκχυλίσματα και καύσιμα. Είναι τα τέλεια παραδείγματα ευγενικής ζωής. Είναι σαν ένα ευγενικό πρόσωπο που έχει θυσιάσει τα πάντα –το σώμα του, τον νου του, τις πράξεις του τη νοημοσύνη του και τα λόγια του- για το καλό όλων των ζωντανών όντων».

Έτσι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας περπάτησε στην όχθη του Γιαμούνα, αγγίζοντας τα φύλλα των δέντρων και τους καρπούς τους, τα λουλούδια και τα κλαδιά τους και επαινώντας τις δοξασμένες καλές πράξεις τους. Διάφοροι άνθρωποι μπορεί να δέχονται ότι ορισμένες φιланθρωπικές δραστηριότητες είναι για το καλό της ανθρώπινης κοινωνίας, σύμφωνα με τις απόψεις τους, αλλά η φιλανθρωπική δραστηριότητα που μπορεί να προσφερθεί σε όλους τους ανθρώπους για αιώνιο όφελος είναι η διάδοση της κίνησης για τη συνείδηση του Κρίσνα. Θα πρέπει όλοι να είναι πρόθυμοι να διαδώσουν αυτή την κίνηση. Όπως δίδαξε ο Κύριος Τσετάνια, θα πρέπει να είναι κανείς πιο ταπεινός από ένα χορταράκι στο έδαφος και πιο ανεκτικός από ένα δέντρο. Η ανεκτικότητα των δέντρων εξηγείται από το Ίδιο τον Κρίσνα και όσοι κηρύσσουν τη συνείδηση του Κρίσνα θα πρέπει να πάρουν μαθήματα από τη διδασκαλία του Κυρίου Κρίσνα και του Κυρίου Τσετάνια μέσω της ευθείας μαθητικής διαδοχής Τους.

Ενώ περνούσε μέσα από το δάσος της Βριντάβανα, δίπλα στην όχθη του Γιαμούνα, ο Κρίσνα κάθισε σε ένα πανέμορφο σημείο και άφησε τις αγελάδες να πιουν το κρύο και διάφανο νερό του Γιαμούνα. Επειδή ήταν κουρασμένοι, τα βοσκόπουλα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήπιαν κι εκείνοι. Αφού είδε τις νεαρές γκοπι να κανουν μπάνιο στον Γιαμούνα, ο Κρίσνα πέρασε το υπόλοιπο του πρωινού Του με τα αγόρια.

❧ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Δεύτερο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Κλέβοντας τα ρούχα των ανύπαντρων γκοπι». ❧

23. Σώζοντας τις γυναίκες των *μπραμανα* που έκαναν θυσίες

Το πρωί πέρασε και τα βοσκόπουλα πείνασαν πολύ, επειδή δεν είχαν φάει πρωινό. Πήγαν αμέσως στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και είπαν, «Αγαπητοί Κρίσνα και Μπαλαράμα, είστε και οι δύο παντοδύναμοι· μπορείτε να σκοτώσετε πολλούς, πολλούς δαίμονες, αλλά σήμερα μας ταλαιπωρεί πολύ η πείνα και αυτό μας ενοχλεί. Σας παρακαλούμε, κανονίστε κάτι που θα μετριάσει την πείνα μας».

Όταν οι φίλοι Τους ζήτησαν αυτό το πράγμα, ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έδειξαν αμέσως συμπόνια για ορισμένες γυναίκες κάποιων *μπραμανα*, που έκαναν θυσίες. Αυτές οι γυναίκες ήταν μεγάλοι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου και ο Κρίσνα βρήκε την ευκαιρία να τις ευλογήσει. Είπε, «Αγαπητοί Μου φίλοι, πηγαίνετε, σας παρακαλώ, στο σπίτι των *μπραμανα* που μένουν κοντά. Κάνουν τώρα βεδικές θυσίες, γνωστές ως *ανγκιρασα*, επειδή επιθυμούν να υψωθούν στους ουράνιους πλανήτες. Σας παρακαλούμε, πηγαίνετε όλοι εκεί». Έπειτα ο Κρίσνα προειδοποίησε τους φίλους Του, «Αυτοί οι *μπραμανα* δεν είναι Βαϊσνάβα. Δεν μπορούν καν να ψάλουν τα ονόματά Μας, Κρίσνα και Μπαλαράμα. Είναι πολύ απασχολημένοι ψάλλοντας βεδικούς ύμνους, παρόλο που ο σκοπός της βεδικής γνώσης είναι να βρει κανείς Εμένα. Αλλά επειδή δεν τους έλκουν τα ονόματα Κρίσνα και Μπαλαράμα, καλύτερα να μην τους ζητήσετε τίποτε εκ μέρους Μου. Καλύτερα να ζητήσετε ελεημοσύνη εκ μέρους του Μπαλαράμα».

Συνήθως η ελεημοσύνη προσφέρεται σε *μπραμανα* ανώτερης τάξης, αλλά ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα δεν εμφανίστηκαν σε οικογένεια *μπραμανα*. Ο

Μπαλαράμα ήταν γνωστός ως γιος του Βασουντέβα, ενός *κσατρια*, και ο Κρίσνα ήταν γνωστός στη Βρινντάβανα ως γιος του Μαχαράζα Νάνντα, που ήταν *βαϊσία*. Κανένας από τους δύο δεν ανήκε στην κοινότητα των *μπραμανα*. Γι' αυτό ο Κρίσνα θεώρησε ότι οι *μπραμανα* που έκαναν τις θυσίες μπορεί να μην πείθονταν να δώσουν ελεημοσύνη σε έναν *κσατρια* και σε έναν *βαϊσία*. «Αλλά τουλάχιστον, αν προφέρετε το όνομα του Μπαλαράμα, ίσως προτιμήσουν να δώσουν ελεημοσύνη σε ένα *κσατρια*, παρά σ' Εμένα, επειδή είμαι μόνο ένας *βαϊσία*».

Μετά από αυτή την εντολή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, όλα τα αγόρια πήγαν στους *μπραμανα* και τους ζήτησαν ελεημοσύνη. Τους πλησίασαν με τα χέρια σε στάση προσευχής και έπεσαν στο έδαφος για να προσφέρουν τον σεβασμό τους. «Ω γήινοι θεοί, ακούστε μας, σας παρακαλούμε, εμάς, που ήλθαμε εδώ με εντολή του Κυρίου Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Ελπίζουμε να τους γνωρίζετε και τους δύο πολύ καλά και σας ευχόμαστε κάθε καλή τύχη. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα βόσκουν τις αγελάδες εδώ κοντά και εμείς Τους συνοδεύουμε. Έχουμε έλθει για να σας ζητήσουμε λίγο φαγητό. Είστε όλοι σας *μπραμανα* και γνωρίζετε τις θρησκευτικές αρχές και αν νομίζετε ότι θα πρέπει να μας δώσετε ελεημοσύνη, τότε δώστε μας λίγο φαγητό και θα το φάμε όλοι μας μαζί με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Είστε οι πιο αξιοσεβάστοι *μπραμανα* στην ανθρώπινη κοινωνία και πρέπει να γνωρίζετε τη θρησκευτική διαδικασία».

Παρόλο που τα αγόρια ήταν χωριατόπαιδα και δεν θα περίμενε κανείς να είναι διαβασμένα σε όλες τις βεδικές αρχές και τις θρησκευτικές τελετές, υπαινίχθηκαν ότι εξαιτίας της συναναστροφής τους με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, γνώριζαν όλες αυτές τις αρχές. Όταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, ζήτησαν φαγητό, τα αγόρια θα το έφερναν αμέσως χωρίς δισταγμό, επειδή στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι θα πρέπει να τελεί κανείς *γιαγκια* (θυσίες) μόνο για την ικανοποίηση του Βίσνου.

Τα αγόρια συνέχισαν, «Ο Κύριος Βίσνου ως Κρίσνα και Μπαλαράμα περιμένουν και θα πρέπει να μας δώσετε αμέσως ό,τι φαγητό έχετε». Εξήγησαν επίσης στους *μπραμανα* πώς πρέπει να γίνονται δεκτά τα φαγώσιμα. Συνήθως, οι Βαϊσνάβα, δηλαδή οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου, δεν συμμετέχουν σε συνηθισμένες θυσιαστήριες τελετές. Γνωρίζουν όμως πολύ καλά τις τελετουργίες που ονομάζονται *ντικσα*, *πασουσαμτα* *σωτραμνια*. Επιτρέπεται να δεχθεί κάποιος τροφή μετά τη

διαδικασία της *ντικσα*, πριν από την τελετή της θυσίας ζώων και πριν από τη *σωτραμανι*, δηλαδή την τελετή κατά την οποία προσφέρονται επίσης ποτά. Τα αγόρια είπαν, «Μπορούμε να πάρουμε το φαγητό σας σε αυτό το στάδιο της τελετής σας, επειδή τώρα δεν είναι απαγορευτικό. Μπορείτε, λοιπόν, να μας δώσετε το φαγητό».

Παρόλο που οι σύντροφοι του Κυρίου Κρίσνα και του Μπαλαράμα ήταν απλά βοσκόπουλα, ήταν σε θέση να υπαγορεύουν ακόμα και σε υψηλής τάξης *μπραμανα*, απασχολημένους με βεδικές ιεροτελεστίες θυσιών. Αλλά οι *σμαρτα-μπραμανα*, που τους απασχολούσαν μόνο οι θυσίες τους, δεν μπορούσαν να καταλάβουν την υπαγόρευση των υπερβατικών αφοσιωμένων υπηρετών του Κυρίου. Δεν μπορούσαν καν να εκτιμήσουν την επαιτεία του Υπερτάτου Κυρίου, του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Παρόλο που άκουσαν όλα τα επιχειρήματα εκ μέρους του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, δεν τους ένοιαξε γι' Αυτούς και αρνήθηκαν να μιλήσουν στα αγόρια. Παρά το γεγονός ότι η θέση τους ως προς τη γνώση των βεδικών θυσιαστηρίων τελετών ήταν πολύ υψηλή, όλοι αυτοί οι *μπραμανα* που δεν είναι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου, μολονότι νομίζουν ότι είναι πολύ εξυψωμένοι, είναι αδαή και ανόητα πρόσωπα. Όλες τους οι δραστηριότητες είναι άχρηστες, επειδή δεν γνωρίζουν τον σκοπό των Βεδών, όπως εξηγείται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: την κατανόηση του Κρίσνα. Παρά την πρόοδό τους στη βεδική γνώση και τις ιεροτελεστίες, δεν κατανοούν τον Κρίσνα· συνεπώς η γνώση τους των Βεδών είναι επιπόλαιη. Γι' αυτό ο Κύριος Τσετάνια έδωσε την πολύτιμη γνώμη Του, ότι δεν χρειάζεται να έχει γεννηθεί κάποιος σε οικογένεια *μπραμανα*· αν γνωρίζει τον Κρίσνα ή την επιστήμη της συνείδησης του Κρίσνα, είναι περισσότερο από *μπραμανα* και είναι κατάλληλος να γίνει πνευματικός δάσκαλος.

Υπάρχουν διάφορες λεπτομέρειες που πρέπει να τηρούνται κατά την τέλεση των θυσιών και είναι γνωστές όλες μαζί ως *ντεσα*. Είναι οι εξής: *καλα*, δηλαδή ο χρόνος, *πριτακ ντραβια*, δηλαδή τα διάφορα λεπτομερή παραφερνάλια, *μαντρα*, δηλαδή οι ύμνοι, *ταντρα*, δηλαδή οι μαρτυρίες των γραφών, *αγκνι*, δηλαδή η φωτιά, *ριτβιτζ*, δηλαδή οι έμπειροι ιερείς, *ντεβατα*, δηλαδή οι ημίθεοι, *βατζαμανα*, δηλαδή ο τελεστής των θυσιών, *κρατου*, δηλαδή η ίδια η θυσία, και *νταρμα*, δηλαδή οι διαδικασίες. Όλα αυτά είναι για την ικανοποίηση του Κρίσνα. Είναι βεβαιωμένο ότι Αυτός είναι ο πραγματικός δικαιούχος όλων των θυσιών, επειδή είναι ευθέως το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και η Υπέρτατη Απόλυτη Αλήθεια, πέρα από την αντίληψη ή τις εικασίες των υλικών αισθήσεων. Είναι παρών σαν ένα συνηθισμένο

ανθρώπινο παιδί. Αλλά για όσους ταυτίζονται με το σώμα, είναι πολύ δύσκολο να Τον κατανοήσουν. Οι *μπραμανα* ενδιαφέρονταν πολύ για τις ανέσεις του υλικού σώματος και για την ανύψωση στις ανώτερες πλανητικές κατοικίες που ονομάζονται *σβαργκα-βασα*. Ήταν, συνεπώς, εντελώς ανίκανοι να κατανοήσουν τη θέση του Κρίσνα.

Όταν τα αγόρια είδαν ότι οι *μπραμανα* δεν επρόκειτο να τους μιλήσουν, ήταν πολύ απογοητευμένα. Γύρισαν, λοιπόν, πίσω στον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και εξήγησαν όλα όσα είχαν συμβεί. Αφού άκουσε όσα είχαν να πουν τα αγόρια, το Υπέρτατο Πρόσωπο άρχισε να χαμογελά. Τους είπε ότι δεν θα πρέπει να είναι στενοχωρημένοι επειδή οι *μπραμανα* αρνήθηκαν να τους βοηθήσουν, γιατί έτσι είναι η επαιτεία. Τους έπεισε ότι όταν κάποιος μαζεύει πράγματα ή ζητιανεύει, δεν θα πρέπει να νομίζει ότι θα έχει πάντα επιτυχία. Μπορεί σε κάποια μέρη να αποτύχει, αλλά αυτό δεν θα πρέπει να τον απογοητεύσει. Ο Κύριος Κρίσνα τους ζήτησε να πάνε ξανά, αλλά αυτή τη φορά στις γυναίκες εκείνων των *μπραμανα* που έκαναν θυσίες. Τους πληροφόρησε επίσης ότι εκείνες οι γυναίκες ήταν μεγάλοι αφοσιωμένοι υπηρέτες. «Είναι διαρκώς απορροφημένες στη σκέψη Μας. Πηγαίνετε και ζητείστε φαγητό εκ μέρους Μου και εκ μέρους του Μπαλαράμα και είμαι βέβαιος ότι θα σας δώσουν όσο φαγητό επιθυμείτε».

Εκτελώντας την εντολή του Κρίσνα, τα αγόρια πήγαν αμέσως στις γυναίκες των *μπραμανα*. Τις βρήκαν να κάθονται μέσα στο σπίτι τους. Ήταν πολύ όμορφα στολισμένες με κοσμήματα. Αφού πρόσφεραν τα σέβη τους υποκλινόμενα, τα αγόρια είπαν, «Αγαπητές μητέρες, σας παρακαλούμε δεχθείτε την ταπεινή υποταγή μας και ακούστε αυτά που έχουμε να σας πούμε. Θέλουμε να σας πληροφορήσουμε ότι ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι εδώ κοντά. Έχουν έλθει εδώ με τις αγγελάδες και να ξέρετε ότι βρισκόμαστε εδώ ύστερα από τις εντολές Τους. Είμαστε όλοι πολύ πεινασμένοι· γι' αυτό ήλθαμε σε σας για φαγητό. Σας παρακαλούμε, δώστε μας κάτι να φάμε εμείς και ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα».

Αμέσως μόλις τα άκουσαν αυτά, οι γυναίκες των *μπραμανα* είχαν αγωνία για τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Αυτή η αντίδραση ήταν αυθόρμητη. Δεν χρειάστηκε να πεισθούν για τη σημασία του Κρίσνα και του Μπαλαράμα· αμέσως μόλις άκουσαν τα ονόματά Τους, αγωνιούσαν να Τους δουν. Έχοντας προοδεύσει πνευματικά επειδή σκέφτονταν τον Κρίσνα διαρκώς, πραγματοποιούσαν μυστικιστικό διαλογισμό της ύψιστης μορφής. Όλες τους άρχισαν να ασχολούνται δραστήρια γεμίζοντας διάφορα δοχεία με ωραία

φαγώσιμα. Επειδή είχαν προσφερθεί στη θυσία, όλα τα φαγητά ήταν πολύ γευστικά. Αφού ετοίμασαν ολόκληρη γιορτή, ετοιμάστηκαν να πάνε στον Κρίσνα, το πανάκριβο αντικείμενο της αγάπης τους, ακριβώς όπως τα ποτάμια κυλούν προς τη θάλασσα.

Για πολύ καιρό οι γυναίκες αυτές είχαν αγωνία να δουν τον Κρίσνα. Όταν όμως ετοιμάζονταν να φύγουν από το σπίτι τους για να πάνε να Τον δούν, οι άντρες τους, οι πατεράδες τους, οι γιοι τους και οι συγγενείς τους τους ζήτησαν να μην πάνε. Αλλά αυτές δεν συμμορφώθηκαν. Όταν έναν αφοσιωμένο υπηρέτη τον καλέσει η έλξη του Κρίσνα, δεν νοιάζεται για σωματικούς δεσμούς. Οι γυναίκες μπήκαν στο δάσος της Βρινντάβανα στη όχθη του Γιαμούνα, που ήταν κατάφυτο με βλάστηση και νέες κληματαριές και λουλούδια. Μέσα στο δάσος, είδαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα να βόσκουν τις αγελάδες μαζί με τους στοργικούς φίλους Τους.

Οι γυναίκες των *μπραμανα* είδαν με τα ίδια τους τα μάτια το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και μπήκε μέσα στην καρδιά τους από τα μάτια τους.

Οι γυναίκες των *μπραμανα* είδαν τον Κρίσνα να φορά ένα ρούχο που έλαμπε σαν χρυσάφι. Φορούσε μια ωραία γιρλάντα από λουλούδια του δάσους και ένα φτερό από παγώνι στο κεφάλι Του. Ήταν επίσης βαμμένος με τα ορυκτά

που βρίσκει κανείς στη Βρινντάβανα και έμοιαζε ακριβώς σαν ένας ηθοποιός-χορευτής σε θεατρική σκηνή. Τον είδαν να ακουμπά το ένα Του χέρι στον ώμο του φίλου Του και στο άλλο Του χέρι κρατούσε ένα λουλούδι λωτού. Τα αφτιά Του ήταν στολισμένα με κρίνα, φορούσε σημάδια από *τιλακα* και χαμογελούσε με χάρη. Οι γυναίκες των *μπραμανα* είδαν με τα ίδια τους τα μάτια το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, για το οποίο είχαν ακούσει τόσα πολλά, το οποίο τους ήταν τόσο αγαπητό και στο οποίο ο νους τους ήταν απορροφημένος συνεχώς. Τώρα Τον έβλεπαν πρόσωπο με πρόσωπο και ο Κρίσνα μπήκε μέσα στην καρδιά τους από τα μάτια τους.

Άρχισαν να αγκαλιάζουν τον Κρίσνα με την ψυχή τους, όσο ήθελαν, και ο πόνος του αποχωρισμού μετριάστηκε αμέσως. Ήταν σαν μεγάλοι σοφοί, οι οποίοι, με την πρόοδο της γνώσης τους, συγχωνεύονται μέσα στην ύπαρξη του Υπερτάτου. Ως Υπέρτατη Ψυχή που ζει μέσα στην καρδιά όλων, ο Κύριος Κρίσνα μπορούσε να καταλάβει τον νου τους: είχαν έλθει σε Αυτόν παρά τις διαμαρτυρίες των συγγενών τους, των πατεράδων τους, των συζύγων τους, των αδελφών τους και παρά τα καθήκοντα που είχαν στο σπιτικό τους. Είχαν έλθει μόνο για να δουν Αυτόν, που ήταν η ζωή και η ψυχή τους. Ακολουθούσαν πραγματικά την οδηγία του Κρίσνα στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: θα πρέπει να εγκαταλειφθεί κανείς σ' Αυτόν, αφήνοντας κάθε είδους ασχολία και θρησκευτικά καθήκοντα. Οι γυναίκες των *μπραμανα* εκτέλεσαν πράγματι την οδηγία της *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ολοκληρωτικά. Γι' αυτό, άρχισε να τους μιλά, χαμογελώντας με τρόπο υπέροχο. Σχετικά με αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι όταν ο Κρίσνα μπήκε μέσα στην καρδιά των γυναικών και όταν Τον αγκάλιασαν και ένιωσαν την υπερβατική ευδαιμονία της συγχώνευσης με Αυτόν, ο Υπέρτατος Κύριος Κρίσνα δεν έχασε την ταυτότητά Του ούτε οι γυναίκες αυτές έχασαν τη δική τους. Η ατομικότητα και του Κυρίου και των γυναικών παρέμεινε, αλλά παρ' όλα αυτά, ένιωσαν ενότητα ύπαρξης. Όταν μία ερωμένη υποτάσσεται στον εραστή της χωρίς ίχνος προσωπικής σκέψης, αυτό ονομάζεται ενότητα. Ο Κύριος Τσετάνια μας έχει διδάξει αυτό το αίσθημα της ενότητας στη *Σικσαστακα* Του: ο Κρίσνα μπορεί να συμπεριφέρεται ελεύθερα, να κάνει ό,τι θέλει, αλλά ο αφοσιωμένος υπηρέτης θα πρέπει να βρίσκεται πάντοτε σε ενότητα ή σε συμφωνία με τις επιθυμίες Του. Οι γυναίκες των *μπραμανα* επέδειξαν αυτή την ενότητα στην αγάπη τους για τον Κρίσνα.

Ο Κρίσνα τις καλωσόρισε με τα ακόλουθα λόγια: «Αγαπημένες Μου γυναίκες των *μπραμανα*, είστε όλες πολύ τυχερές και πολύ ευπρόσδεκτες εδώ. Πείτε Μου, σας παρακαλώ, τι μπορώ να κάνω για σας. Ο ερχομός σας εδώ,

αψηφώντας όλους τους περιορισμούς και τα εμπόδια των συγγενών, των πατεράδων, των αδελφών και των συζύγων σας για να Με δείτε είναι απολύτως ταιριαστός. Όποιος το κάνει αυτό γνωρίζει πραγματικά το συμφέρον του εαυτού του, επειδή η προσφορά υπερβατικής υπηρεσίας αγάπης σ' Εμένα, χωρίς κίνητρα ή περιορισμούς, είναι πράγματι ευοίωνη για τα ζωντανά όντα».

Εδώ ο Κύριος Κρίσνα επιβεβαιώνει ότι το ύψιστο στάδιο τελειότητας των υποκείμενων σε όρους ψυχών είναι η εγκατάλειψη σε Αυτόν. Πρέπει να αφήσει κανείς όλες τις άλλες υποχρεώσεις. Αυτή η πλήρης εγκατάλειψη στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι ο πλέον ευοίωνος δρόμος για την υποκείμενη σε όρους ψυχή, επειδή ο Υπέρτατος Κύριος είναι το υπέρτατο αντικείμενο αγάπης. Σε τελευταία ανάλυση, όλοι αγαπούν τον Κρίσνα, αλλά η συνειδητοποίηση είναι ανάλογη με την πρόοδο της γνώσης. Καταλήγει κανείς στην κατανόηση ότι ο εαυτός είναι η πνευματική ψυχή και η πνευματική ψυχή δεν είναι παρά μέρος του Υπερτάτου Κυρίου· συνεπώς, ο Υπέρτατος Κύριος είναι ο τελικός στόχος της αγάπης και έτσι θα πρέπει κανείς να εγκαταλειφθεί σ' Αυτόν. Αυτή η εγκατάλειψη θεωρείται ευοίωνη για την υποκείμενη σε όρους ψυχή. Η ζωή μας, η περιουσία μας, το σπίτι μας, η γυναίκα μας, τα παιδιά μας, η πατρίδα μας, η κοινωνία και όλα τα παραφερνάλια που μας είναι πολύ αγαπητά, είναι επεκτάσεις του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Είναι το κεντρικό αντικείμενο της αγάπης, επειδή μας δίνει κάθε ευδαιμονία, επεκτεινόμενος με τόσο πολλούς τρόπους ανάλογα με τις διαφορετικές καταστάσεις μας, και συγκεκριμένα, σωματικές, νοητικές και πνευματικές.

«Αγαπημένες Μου γυναίκες των *μπραμανα*», είπε ο Κρίσνα. «Μπορείτε τώρα να γυρίσετε στα σπίτια σας. Ασχοληθείτε με θυσιαστήριες δραστηριότητες και υπηρετείστε τους άντρες σας και τις υποθέσεις του σπιτιού σας, έτσι ώστε οι άντρες σας να είναι ευχαριστημένοι μ' εσάς και οι θυσίες τις οποίες έχουν αρχίσει να εκτελεστούν σωστά. Στο κάτω-κάτω, οι άντρες σας είναι οικογενειάρχες και χωρίς τη βοήθειά σας, πώς θα μπορέσουν να εκτελέσουν τα επιβεβλημένα καθήκοντά τους;»

Οι γυναίκες των *μπραμανα* απάντησαν, «Αγαπημένε Κύριε, αυτού του είδους η οδηγία δεν Σου ταιριάζει. Η αιώνια υπόσχεσή Σου είναι ότι θα προστατεύεις πάντοτε τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου και τώρα πρέπει να εκπληρώσεις αυτή την υπόσχεση. Οποιοσδήποτε έλθει και εγκαταλειφθεί σ' Εσένα, δεν επιστρέφει ποτέ στην υπό όρους ζωή της υλικής ύπαρξης.

Περιμένουμε τώρα να εκπληρώσεις την υπόσχεσή Σου. Έχουμε εγκαταλειφθεί στα λωτοειδή Σου πόδια, που είναι καλυμμένα με φύλλα *τουλασι* και έτσι δεν έχουμε καμία επιθυμία να επιστρέψουμε στη συντροφιά των υποτιθέμενων συγγενών, φίλων και της κοινωνίας και να αφήσουμε το καταφύγιο των λωτοειδών ποδιών Σου. Και τι θα κάνουμε γυρίζοντας στο σπίτι; Οι άντρες μας, οι αδελφοί μας, οι πατεράδες μας, οι γιοι μας, οι μητέρες μας και οι φίλοι μας δεν περιμένουν να μας δουν, επειδή τους έχουμε ήδη αφήσει. Γι' αυτό, δεν έχουμε κάποιο καταφύγιο στο οποίο να επιστρέψουμε. Σε παρακαλούμε, λοιπόν, μη μας ζητάς να γυρίσουμε σπίτι, αλλά κανόνισε να μείνουμε εδώ, κάτω από τα λωτοειδή Σου πόδια, έτσι ώστε να μπορέσουμε να ζήσουμε αιώνια υπό την προστασία Σου».

Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας απάντησε, «Αγαπημένες Μου γυναίκες, μείνετε βέβαιες ότι οι άντρες σας δεν θα σας παραμελήσουν όταν επιστρέψετε, ούτε οι αδελφοί σας, οι γιοι σας ή οι πατεράδες σας θα αρνηθούν να σας δεχθούν. Επειδή είστε αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες Μου, όχι μόνο οι συγγενείς σας, αλλά και οι άνθρωποι γενικά, καθώς και οι ημίθεοι, θα είναι ικανοποιημένοι μαζί σας». Ο Κρίσνα βρίσκεται ως Υπέρτατη Ψυχή μέσα στην καρδιά όλων. Έτσι αν κάποιος γίνει αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου Κρίσνα, γίνεται αμέσως ευχάριστος σε όλους. Ο αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κρίσνα δεν είναι ποτέ εχθρικός με κανέναν. Ένα λογικό πρόσωπο δεν μπορεί να είναι εχθρός ενός αγνού αφοσιωμένου υπηρέτη. «Η υπερβατική αγάπη για Μένα δεν εξαρτάται από τους σωματικούς δεσμούς», είπε ακόμα ο Κρίσνα, «αλλά όποιου ο νους είναι απορροφημένος πάντοτε σ' Εμένα, θα έλθει σίγουρα, πολύ σύντομα, σ' Εμένα, για να έχει την αιώνια συντροφιά Μου».

Αφού άκουσαν τις οδηγίες του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, όλες οι γυναίκες επέστρεψαν στο σπίτι τους, στους άντρες τους. Χαρούμενοι που είδαν τις γυναίκες τους να επιστρέφουν, οι *μπραμανα* εκτέλεσαν τις θυσίες καθισμένοι μαζί, όπως είναι η εντολή των *σαστρα* (των γραφών). Σύμφωνα με τις βεδικές αρχές, οι θρησκευτικές τελετές πρέπει να τελούνται από τον άντρα και τη γυναίκα μαζί. Όταν οι γυναίκες των *μπραμανα* επέστρεψαν, οι θυσίες εκτελέστηκαν σωστά και όμορφα. Ωστόσο, μία από τις γυναίκες των *μπραμανα*, που εμποδίστηκε με τη βία να πάει να δει τον Κρίσνα, άρχισε να Τον σκέφτεται σύμφωνα με τα όσα είχε ακούσει για τα σωματικά χαρακτηριστικά Του. Απορροφημένη εντελώς στη σκέψη Του, άφησε το υλικό σώμα της που ήταν δέσμιο των νόμων της φύσης.

Ο Σρι Γκοβίντα, το πάντοτε χαρούμενο Πρόσωπο της Θεότητας, αποκάλυψε τις υπερβατικές διασκεδάσεις Του, εμφανιζόμενος σαν ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον και απόλαυσε το φαγητό που Του πρόσφεραν οι γυναίκες των *μπραμανα*. Με αυτόν τον τρόπο, προσέλκυσε κοινούς ανθρώπους στη συνείδηση του Κρίσνα. Προσέλκυσε στα λόγια Του και την ομορφιά Του όλες τις αγελάδες, τα βοσκόπουλα και τα κορίτσια της Βρινντάβανα.

Μετά την επιστροφή των γυναικών τους από τον Κρίσνα, οι *μπραμανα* που έκαναν τις θυσιαστήριες τελετές άρχισαν να μετανιώνουν για την αμαρτία τους να αρνηθούν φαγητό στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Μπόρεσαν τελικά να καταλάβουν το λάθος τους· απασχολημένοι με τις βεδικές ιεροτελεστίες, είχαν αμελήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που είχε εμφανισθεί σαν ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον και ζήτησε λίγο φαγητό. Άρχισαν να καταδικάζουν τον εαυτό τους όταν είδαν την πίστη και την αφοσίωση των γυναικών τους. Λυπήθηκαν πολύ, επειδή παρόλο που οι γυναίκες τους ήταν υψωμένες στο επίπεδο της αγνής υπηρεσίας αφοσίωσης, αυτοί δεν μπορούσαν να καταλάβουν έστω και λίγο πώς να αγαπήσουν και πώς να προσφέρουν υπερβατική υπηρεσία αγάπης στην Υπέρτατη Ψυχή. Άρχισαν να συζητούν μεταξύ τους. «Στο διάβολο που γεννηθήκαμε *μπραμανα*! Στο διάβολο η γνώση μας όλων των βεδικών γραφών! Στο διάβολο η τέλεση μεγάλων θυσιών και η τήρηση όλων των κανόνων και των ρυθμίσεων! Στο διάβολο η οικογένειά μας! Στο διάβολο η άξια υπηρεσία μας στις ιεροτελεστίες σύμφωνα με τις περιγραφές των γραφών! Στο διάβολο όλα αυτά, γιατί δεν έχουμε αναπτύξει υπερβατική υπηρεσία αγάπης για το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που βρίσκεται πέρα από τις εικασίες του νου, του σώματος και των αισθήσεων».

Οι μορφωμένοι *μπραμανα*, έμπειροι στις βεδικές ιεροτελεστίες, ήταν εύλογα μετανιωμένοι, επειδή χωρίς την ανάπτυξη συνείδησης του Κρίσνα, η εκπλήρωση όλων των θρησκευτικών καθηκόντων είναι απλώς σπατάλη χρόνου και ενέργειας. Συνέχισαν να μιλούν μεταξύ τους, «Η εξωτερική ενέργεια του Κρίσνα είναι τόσο δυνατή, που μπορεί να προκαλέσει τέτοια ψευδαίσθηση, ικανή να καταβάλει ακόμα και τον μεγαλύτερο μυστικιστή *γιογκι*. Παρόλο που εμείς οι έμπειροι *μπραμανα* υποτίθεται ότι είμαστε οι δάσκαλοι όλων των άλλων τμημάτων της ανθρώπινης κοινωνίας, έχουμε πέσει κι εμείς στην πλάνη της εξωτερικής ενέργειας. Δείτε πόσο τυχερές είναι αυτές οι γυναίκες που έχουν αφιερώσει με τόση αφοσίωση τη ζωή τους στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κρίσνα. Μπορούσαν εύκολα να

αφήσουν τους οικογενειακούς δεσμούς, που είναι κάτι τόσο δύσκολο. Η οικογενειακή ζωή είναι σαν ένα σκοτεινό πηγάδι για τη συνέχιση των υλικών δυστυχιών».

Συνήθως οι γυναίκες, έχοντας πολύ απλή καρδιά, μπορούν πολύ εύκολα να υιοθετήσουν τη συνείδηση του Κρίσνα και όταν αναπτύσσουν αγάπη για τον Κρίσνα, μπορούν εύκολα να απελευθερωθούν από τα νύχια της *μαγια*, πράγμα που είναι πολύ δύσκολο ακόμα και για τους υποτιθέμενους ευφυείς και μορφωμένους ανθρώπους να υπερνικήσουν. Σύμφωνα με τη βεδική εντολή, οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να υποβληθούν στην εξαγνιστική διαδικασία της μύησης με την ιερή κλωστή ούτε τους επιτρέπεται να ζουν ως *μπραματσαρι* στο *ασραμα* του πνευματικού δασκάλου· ούτε συνιστάται να υποβληθούν στην αυστηρή διαδικασία της πειθαρχίας· ούτε είναι πολύ έμπειρες στη συζήτηση φιλοσοφικών θεμάτων ή της αυτοσυνειδητοποίησης. Και από τη φύση τους, δεν είναι πολύ αγνές· ούτε είναι πολύ προσκολλημένες σε ευοίωνες δραστηριότητες. «Αλλά πόσο θαυμάσιο είναι που έχουν αναπτύξει υπερβατική αγάπη για τον Κρίσνα, τον Κύριο όλων των μυστικιστών *γιογκι!*», αναφώνησαν οι *μπραμανα*. «Έχουν ξεπεράσει όλους εμάς σε σταθερή πίστη και αφοσίωση στον Κρίσνα. Επειδή είμαστε πολύ προσκολλημένοι στον υλιστικό τρόπο ζωής, μολονότι υποτίθεται ότι είμαστε δάσκαλοι σε όλες τις εξαγνιστικές διαδικασίες, δεν γνωρίζαμε πραγματικά τον σκοπό της ζωής. Παρόλο που τα βοσκόπουλα μας υπενθύμισαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, Τους αγνοήσαμε. Τώρα πιστεύουμε ότι ήταν απλώς μια πράξη ευσπλαχνίας προς εμάς από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας το ότι έστειλε τους φίλους Του να επαιτήσουν φαγητό από εμάς. Διαφορετικά, δεν είχε λόγο να τους στείλει. Μπορούσε να ικανοποιήσει την πείνα τους εκεί και τότε, απλώς με τη θέλησή Του».

Αν κάποιος αρνηθεί την αυτάρκεια του Κρίσνα ακούγοντας ότι φρόντιζε τις αγελάδες για να ζήσει ή αν αμφιβάλει για το ότι δεν είχε ανάγκη φαγητό, νομίζοντας ότι πεινούσε πραγματικά, τότε θα πρέπει να καταλάβει ότι η θεά της τύχης βρίσκεται πάντοτε στην υπηρεσία Του. Με αυτόν τον τρόπο, η θεά μπορεί να σταματήσει την κακή συνήθειά της να μην μπορεί να παραμείνει ακίνητη. Στις βεδικές γραφές όπως η *Μπραμα-σαμχιτα* αναφέρεται ότι τον Κρίσνα στον τόπο Του Τον υπηρετούν με μεγάλο σεβασμό όχι μία αλλά χιλιάδες θεές της τύχης. Είναι, επομένως, απλώς πλάνη να νομίζει κανείς ότι ο Κρίσνα ζητιανεύει φαγητό από τους *μπραμανα*. Στην πραγματικότητα, ήταν ένα τέχνασμα για να τους δείξει το έλεος Του να Τον δεχθούν με διάθεση αγνής υπηρεσίας αφοσίωσης. Ο σκοπός των τελετουργικών σύνεργων, του

κατάλληλου μέρους, του κατάλληλου χρόνου, των διαφόρων ειδών αντικειμένων για την τέλεση των ιεροτελεστιών, των βεδικών ύμνων, των ιερέων που είναι ικανοί να τελέσουν μία τέτοια θυσία, της φωτιάς και των ημιθέων, του οργανωτή της θρησκείας και των θρησκευτικών αρχών, είναι η κατανόηση του Κρίσνα, επειδή ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Είναι ο Υπέρτατος Κύριος Βίσνου και ο Κύριος όλων των μυστικιστών *γιογκι*.

«Επειδή έχει εμφανισθεί ως παιδί στη δυναστεία των Γιαντού, είμασταν τόσο ανόητοι ώστε δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε πως είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας», είπαν οι *μπραμανα*. «Αλλά από την άλλη, είμαστε πολύ περήφανοι, επειδή έχουμε τόσο εξυψωμένες γυναίκες, οι οποίες έχουν αναπτύξει αγνή υπερβατική υπηρεσία του Κυρίου, χωρίς να είναι δέσμιες της άκαμπτης θέσης μας. Ας προσφέρουμε, λοιπόν, με σεβασμό την υποταγή μας στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου Κρίσνα, που υπό την επίδραση της παραπλανητικής Του ενέργειας, της επονομαζόμενης *μαγια*, είμαστε απορροφημένοι σε πράξεις που αποσκοπούν στην απόλαυση. Γι' αυτό προσευχόμαστε στον Κύριο να είναι καλός μαζί μας και να μας συγχωρέσει, επειδή είμαστε απλώς ξελογιασμένοι με την εξωτερική Του ενέργεια. Παραβήκαμε την εντολή Του δίχως να γνωρίζουμε τις υπερβατικές δόξες Του».

Οι *μπραμανα* μετάνιωσαν για τις αμαρτωλές πράξεις τους. Ήθελαν να πάνε οι ίδιοι να Του προσφέρουν την υποταγή τους, αλλά φοβούμενοι τον Κάμσα, δεν μπόρεσαν να πάνε. Με άλλα λόγια, είναι πολύ δύσκολο να εγκαταλειφθεί κανείς πλήρως στο Πρόσωπο της Θεότητας, χωρίς να έχει εξαγνισθεί από την υπηρεσία αφοσίωσης. Το παράδειγμα των μορφωμένων *μπραμανα* και των γυναικών τους είναι πολύ παραστατικό. Τις γυναίκες των *μπραμανα*, επειδή ήταν εμπνευσμένες από την αγνή υπηρεσία αφοσίωσης, δεν τις ένοιαζε καμία αντιξοότητα. Πήγαν αμέσως στον Κρίσνα. Αλλά οι *μπραμανα*, παρόλο που έφτασαν στο σημείο να γνωρίζουν την υπεροχή του Κυρίου και ένιωθαν τύψεις, φοβόντουσαν ακόμα τον Κάμσα, επειδή ήταν υπερβολικά εθισμένοι στη δράση που αποβλέπει στην απόλαυση.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Τρίτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο

Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Σώζοντας τις γυναίκες των μπραμανα που
έκαναν θυσίες». ❷

24. Λατρεύοντας το μεγάλο ύψωμα Γκοβαρντάνα

Ενώ ήταν απασχολημένοι με τους *μπραμανα* που αφιέρωναν πολύ χρόνο για την τέλεση βεδικών θυσιών, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είδαν επίσης ότι οι βοσκοί προετοίμαζαν μια παρόμοια θυσία για να κατευνάσουν τον Ίντρα, τον Βασιλιά του ουρανού, που είναι υπεύθυνος για την προμήθεια του νερού. Όπως αναφέρεται στην *Τσετανια-τσαριταμριτα*, ένας αφοσιωμένος υπηρέτης του Κρίσνα έχει ισχυρή και σταθερή πίστη στην αντίληψη ότι αν απλώς ασχολείται με τη συνείδηση του Κρίσνα και την υπερβατική υπηρεσία αγάπης του Κρίσνα, τότε είναι απαλλαγμένος από όλες τις άλλες υποχρεώσεις. Ένας αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου Κρίσνα δεν είναι υποχρεωμένος να τελέσει καμία από τις ιεροτελεστίες που συνιστούν οι Βέδες· ούτε χρειάζεται να λατρεύει κάποιους ημίθεους. Αν κάποιος είναι αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου Κρίσνα, γίνεται αντιληπτό ότι έχει τελέσει όλων των ειδών τις βεδικές ιεροτελεστίες και όλων των ειδών τις λατρείες ημιθέων. Τελώντας απλώς τις βεδικές ιεροτελεστίες ή λατρεύοντας τους ημίθεους, δεν μπορεί κάποιος να αναπτύξει υπηρεσία αφοσίωσης για τον Κρίσνα, αλλά όποιος ασχολείται πλήρως στην υπηρεσία του Κυρίου έχει ήδη τελειώσει με όλες τις βεδικές επιταγές.

Ο Κρίσνα διέταξε να μπει τέλος σε όλες αυτές τις δραστηριότητες από τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, γιατί ήθελε να εδραιώσει αποκλειστικά την υπηρεσία αφοσίωσης κατά την παρουσία Του στη Βρινντάβανα. Ο Κρίσνα γνώριζε ότι οι βοσκοί ετοιμάζονταν για τη θυσία στον Ίντρα, επειδή είναι ο παντογνώστης Θεός, αλλά για λόγους εθιμοτυπικούς, άρχισε να ρωτά με μεγάλο σεβασμό και υπακοή τα πιο ηλικιωμένα πρόσωπα, όπως ο Μαχαράζα Νάνντα και άλλοι.

Ο Κρίσνα ρώτησε τον πατέρα Του, «Αγαπημένε Μου πατέρα, τι είναι αυτή η προετοιμασία για μια μεγάλη θυσία; Ποιο είναι το αποτέλεσμα μιας τέτοιας θυσίας και για ποιον προορίζεται; Πώς τελείται; Έχεις την καλοσύνη να Μου πεις; Ανυπομονώ να μάθω τη διαδικασία και γι' αυτό, σε παρακαλώ, εξήγησέ Μου τον σκοπό αυτής της θυσίας». Όταν ο Κρίσνα έκανε αυτές τις ερωτήσεις, ο πατέρας Του, ο Μαχαράζα Νάνντα, παρέμεινε σιωπηλός, νομίζοντας ότι το μικρό του αγόρι δεν θα μπορούσε να καταλάβει τις πολυπλοκότητες της τέλεσης της *γιαγκια*. Εντούτοις, ο Κρίσνα επέμεινε: «Αγαπημένε Μου πατέρα, για όσους είναι γενναιόδωροι και άγιοι, δεν υπάρχουν μυστικά. Δεν θεωρούν κανέναν φίλο ή εχθρό, επειδή είναι πάντα ανοιχτοί με όλους. Και ακόμα και για όσους δεν είναι πολύ γενναιόδωροι, τίποτε δεν θα πρέπει να μένει κρυφό για τα μέλη της οικογένειας και τους φίλους, μολονότι η μυστικότητα μπορεί να τηρείται για πρόσωπα εχθρικά. Επομένως, δεν μπορείς να κρατάς μυστικά από Εμένα. Όλοι ασχολούνται με δραστηριότητες που αποσκοπούν στην απόλαυση. Ορισμένοι γνωρίζουν τι είναι αυτές οι δραστηριότητες και γνωρίζουν και το αποτέλεσμα, ενώ κάποιοι κάνουν πράγματα χωρίς να γνωρίζουν ούτε τον σκοπό τους ούτε το αποτέλεσμα. Όποιος ενεργεί με πλήρη γνώση, παίρνει το πλήρες αποτέλεσμα· όποιος ενεργεί χωρίς γνώση, δεν έχει τόσο τέλειο αποτέλεσμα. Γι' αυτό πες Μου, σε παρακαλώ, τον σκοπό αυτής της θυσίας την οποία πρόκειται να κάνεις. Είναι σύμφωνη με τις βεδικές εντολές; Ή είναι απλώς κάποια δημοφιλής τελετή; Πες Μου, σε παρακαλώ, με λεπτομέρειες γι' αυτή τη θυσία».

Ακούγοντας αυτή την ερώτηση του Κρίσνα, ο Μαχαράζα Νάνντα απάντησε, «Αγαπημένο μου αγόρι, αυτή η τελετουργία είναι λίγο-πολύ παραδοσιακή. Επειδή η βροχόπτωση οφείλεται στο έλεος του Βασιλιά Ίντρα και τα σύννεφα είναι οι εκπρόσωποί του και επειδή το νερό είναι τόσο σημαντικό για τη ζωή μας, οφείλουμε να δείξουμε κάποια ευγνωμοσύνη στον κύριο της βροχής, τον Μαχαράζα Ίντρα. Γι' αυτό κανονίζουμε να εξευμενίσουμε τον Βασιλιά Ίντρα, επειδή είχε την καλοσύνη να μας στείλει σύννεφα που έριξαν αρκετή ποσότητα βροχής για επιτυχημένες γεωργικές εργασίες. Το νερό είναι πολύ σημαντικό· χωρίς βροχές, δεν μπορούμε να καλλιεργούμε και να παράγουμε σιτηρά. Δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς βροχές. Είναι απαραίτητες για την επιτυχία των θρησκευτικών τελετών, για την οικονομική ανάπτυξη και, τελικά, για την απελευθέρωση. Γι' αυτό, δεν θα πρέπει να εγκαταλείψουμε αυτή την παραδοσιακή τελετουργία· αν κάποιος την εγκαταλείψει, επηρεασμένος από τη λαγνεία ή την απληστία ή τον φόβο, τότε δεν είναι πολύ καλό γι' αυτόν».

Αφού τα άκουσε αυτά, ο Κρίσνα το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, μπροστά στον πατέρα Του και σε όλους τους βοσκούς της Βρινντάβανα, μίλησε με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξαγριώσει τον ουράνιο Βασιλιά Ίντρα. Πρότεινε να παραιτηθούν από τη θυσία. Ο λόγος για τον οποίο ήθελε να αποτρέψει τη θυσία που θα τελούσαν για την ευχαρίστηση του Ίντρα ήταν διπλός. Πρώτα απ' όλα, όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, δεν υπάρχει λόγος να λατρεύει κάποιος του ημίθεους για υλική πρόοδο· όλα τα αποτελέσματα που αντλούνται από τη λατρεία των ημιθέων είναι απλώς πρόσκαιρα και μόνον όσοι έχουν περιορισμένη νοημοσύνη ενδιαφέρονται για πρόσκαιρα αποτελέσματα. Δεύτερον, οποιαδήποτε πρόσκαιρα αποτελέσματα αντλεί κάποιος από τη λατρεία των ημιθέων, στην πραγματικότητα παραχωρούνται με την άδεια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ξεκάθαρα, *μαγιαϊβα βιχιταν χι ταν*. Οποιαδήποτε ωφέλεια υποτίθεται ότι αντλεί κανείς από τους ημίθεους, στην πραγματικότητα απονέμεται από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Χωρίς την άδεια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, κανείς δεν μπορεί να απονείμει καμία ωφέλεια στους άλλους. Αλλά μερικές φορές οι ημίθεοι περηφανεύονται υπό την επίδραση της υλικής φύσης· νομίζοντας ότι είναι το παν, προσπαθούν να ξεχάσουν την υπεροχή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται καθαρά ότι σε αυτή την περίπτωση ο Κρίσνα ήθελε να εξαγριώσει τον Βασιλιά Ίντρα. Η έλευση του Κρίσνα είχε σκοπό ιδιαίτερα την εξόντωση των δαιμόνων και την προστασία των αφοσιωμένων υπηρετών. Ο Βασιλιάς Ίντρα ήταν ασφαλώς αφοσιωμένος υπηρέτης, όχι δαίμονας, αλλά επειδή περηφανεύτηκε, ο Κρίσνα ήθελε να του δώσει ένα μάθημα. Στην αρχή προσπάθησε να θυμώσει τον Ίντρα σταματώντας την Ίντρα Πούτζα, τη λατρεία του Ίντρα, που ετοιμάζονταν να κάνουν οι βοσκοί της Βρινντάβανα.

Με αυτόν τον σκοπό κατά νου, ο Κρίσνα άρχισε να μιλά σαν να ήταν άθεος που υποστήριζε τη φιλοσοφία *καρμα-μιμαμσα*. Οι υπέρμαχοι αυτής της φιλοσοφίας δεν δέχονται την υπέρτατη εξουσία του Προσώπου της Θεότητας. Διατυπώνουν το επιχείρημα ότι αν κάποιος εργάζεται όμορφα, τα αποτελέσματα θα έλθουν οπωσδήποτε. Η γνώμη τους είναι πως ακόμα και αν υπάρχει κάποιος Θεός που χορηγεί στον άνθρωπο τα αποτελέσματα των πράξεών του, δεν υπάρχει λόγος να λατρεύεται, επειδή αν ο άνθρωπος δεν εργαστεί, ο Θεός δεν μπορεί να χορηγήσει κανένα καλό αποτέλεσμα. Λένε πως αντί να λατρεύουν έναν ημίθεο ή τον Θεό, οι άνθρωποι θα πρέπει να δίνουν προσοχή στα δικά τους καθήκοντα και έτσι τα καλά αποτελέσματα θα

έρχονται οπωσδήποτε. Ο Κύριος Κρίσνα άρχισε να μιλά στον πατέρα Του σύμφωνα με αυτές τις αρχές της φιλοσοφίας *καρμα-μιμαμσα*. «Αγαπημένε Μου πατέρα», είπε, «δεν νομίζω ότι χρειάζεται να λατρέψεις κάποιον ημίθεο για την επιτυχημένη τέλεση των γεωργικών εργασιών σου. Κάθε ζωντανό ον γεννιέται σύμφωνα με το προηγούμενο *καρμα* του και αφήνει αυτή τη ζωή δεχόμενο απλώς τα αποτελέσματα του τωρινού του *καρμα*. Όλοι γεννιούνται σε διαφορετικά είδη ζωής σύμφωνα με την προηγούμενη δράση τους και γεννιούνται στην επόμενη ζωή σύμφωνα με τη δράση τους σε αυτή τη ζωή. Διαφορετικοί βαθμοί υλικής ευτυχίας και δυστυχίας, ανέσεων και μειονεκτημάτων στη ζωή, είναι διαφορετικά αποτελέσματα διαφορετικών ειδών δράσης, είτε από την προηγούμενη είτε από αυτή τη ζωή».

Ο Μαχαράζα Νάνντα και οι άλλοι ηλικιωμένοι βοσκοί πρόβαλαν το επιχείρημα ότι αν δεν ικανοποιηθεί η κυρίαρχη θεότητα, δεν μπορεί να αντλήσει κάποιος καλά αποτελέσματα μόνο με υλικές δραστηριότητες. Αυτό είναι πράγματι γεγονός. Για παράδειγμα, μερικές φορές βλέπουμε ότι παρά την πρώτη τάξεως ιατρική βοήθεια ή τις απόπειρες ενός πρώτης τάξεως γιατρού, ο άρρωστος πεθαίνει. Συμπεραίνουμε, επομένως, ότι η πρώτη τάξεως ιατρική αγωγή ή οι απόπειρες ενός πρώτης τάξεως γιατρού δεν είναι από μόνα τους η αιτία της θεραπείας του ασθενούς· πρέπει να υπάρχει το χέρι του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Παρόμοια, η φροντίδα του πατέρα και της μητέρας για τα παιδιά τους δεν είναι η αιτία της άνεσης των παιδιών. Μερικές φορές βλέπουμε ότι παρά τις φροντίδες των γονιών, τα παιδιά χειροτερεύουν ή υποκύπτουν στον θάνατο. Συνεπώς, οι υλικές αιτίες δεν είναι αρκετές για αποτελέσματα. Πρέπει να υπάρχει η επικύρωση του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Γι' αυτό ο Μαχαράζα Νάνντα υποστήριξε ότι προκειμένου να επιτύχουν καλά αποτελέσματα για τις γεωργικές εργασίες τους, πρέπει να ικανοποιήσουν τον Ίντρα, τη θεότητα που επιβλέπει την προμήθεια της βροχής. Ο Κύριος Κρίσνα αναίρεσε αυτό το επιχείρημα, λέγοντας ότι οι ημίθεοι χορηγούν αποτελέσματα μόνο σε πρόσωπα που έχουν εκτελέσει τα επιβεβλημένα τους καθήκοντα· συνεπώς, οι ημίθεοι εξαρτώνται από την εκτέλεση των καθηκόντων και δεν είναι απόλυτοι κύριοι στη χορήγηση καλών αποτελεσμάτων σε οποιονδήποτε».

«Αγαπημένε Μου πατέρα, δεν υπάρχει λόγος να λατρεύουμε τον ημίθεο Ίντρα», είπε ο Κύριος Κρίσνα. «Ο καθένας πρέπει να επιτύχει το αποτέλεσμα της δικής του εργασίας. Μπορούμε πράγματι να δούμε ότι απασχολείται κανείς σύμφωνα με τη φυσική τάση της εργασίας του· και σύμφωνα με αυτή τη φυσική τάση, όλα τα ζωντανά όντα, είτε είναι άνθρωποι

είτε είναι ημίθεοι, επιτυγχάνουν τα αντίστοιχα αποτελέσματα. Όλα τα ζωντανά όντα επιτυγχάνουν ανώτερα ή κατώτερα σώματα και δημιουργούν εχθρούς, φίλους ή ουδέτερα στοιχεία μόνον εξαιτίας των διαφορετικών ειδών της εργασίας τους. Θα πρέπει να προσέχει κανείς να εκτελεί τα καθήκοντά του σύμφωνα με το φυσικό του ένστικτο και να μην εκτρέπει την προσοχή του στη λατρεία διαφόρων ημιθέων. Οι ημίθεοι θα είναι ικανοποιημένοι με τη σωστή εκτέλεση όλων των καθηκόντων και επομένως δεν υπάρχει λόγος να τους λατρεύουμε. Καλύτερα να εκτελούμε τα επιβεβλημένα καθήκοντά μας πολύ όμορφα. Στην πραγματικότητα, δεν μπορεί να είναι κάποιος ευτυχισμένος χωρίς να εκτελεί ταρέποντα επιβεβλημένα καθήκοντά του. Επομένως, όποιος δεν εκτελεί σωστά τα επιβεβλημένα καθήκοντά του παρομοιάζεται με μία ανήθικη γυναίκα. Τα επιβεβλημένα καθήκοντα που αρμόζουν στους *μπραμανα* είναι η μελέτη των *Βεδών*· των *κσατρια*, είναι η προστασία των πολιτών· τα καθήκοντα που αρμόζουν στους *βαϊσια* είναι η γεωργία, το εμπόριο και η προστασία των αγελάδων· και το καθήκον που αρμόζει στους *σουντρα* είναι η υπηρεσία των ανώτερων τάξεων, και συγκεκριμένα, των *μπραμανα*, των *κσατρια* και των *βαϊσια*. Εμείς ανήκουμε στην κοινότητα των *βαϊσια* και το καθήκον που μας αρμόζει είναι η γεωργία ή το εμπόριο αγροτικών προϊόντων, η προστασία των αγελάδων ή ο τραπεζικός τομέας».

Ο Κρίσνα ταυτίστηκε με την κοινότητα των *βαϊσια*, επειδή ο Μαχαράζα Νάντα προστάτευε πολλές αγελάδες και ο Κρίσνα τις φρόντιζε. Απαρίθμησε τέσσερα είδη επαγγελματικών υποχρεώσεων για την κοινότητα των *βαϊσια*, και συγκεκριμένα, τη γεωργία, το εμπόριο, την προστασία των αγελάδων και τον τραπεζικό τομέα. Παρόλο που οι *βαϊσια* μπορούν να ασχοληθούν με οποιοδήποτε από αυτά τα επαγγέλματα, η κύρια ασχολία των αντρών της Βριντάβανα ήταν η προστασία των αγελάδων.

Ο Κρίσνα συνέχισε να εξηγεί στον πατέρα Του: «Αυτή η κοσμική εκδήλωση βρίσκεται κάτω από την επίδραση των τριών καταστάσεων της υλικής φύσης – της αγαθότητας, του πάθους και της άγνοιας. Αυτές οι τρεις καταστάσεις είναι οι αιτίες της δημιουργίας, της συντήρησης και της καταστροφής. Το σύννεφο δημιουργείται από τη δράση της κατάστασης του πάθους· άρα είναι η κατάσταση του πάθους που προκαλεί τη βροχή. Και μετά τη βροχή, τα ζωντανά όντα αποκομίζουν το αποτέλεσμα – την επιτυχία στις γεωργικές εργασίες. Τι σχέση έχει, λοιπόν, ο Ίντρα με αυτή την υπόθεση; Ακόμα και αν δεν ικανοποιήσετε τον Ίντρα, τι μπορεί να κάνει; Δεν αποκομίζουμε κάποιο ιδιαίτερο όφελος από τον Ίντρα. Ακόμα και αν είναι

εκεί, ρίχνει νερό και στον ωκεανό, όπου δεν χρειάζεται το νερό. Ρίχνει, λοιπόν, νερό στον ωκεανό και στην ξηρά· δεν εξαρτάται από τη λατρεία μας. Όσον αφορά εμάς, δεν έχουμε ανάγκη να πάμε σε κάποια άλλη πόλη ή χωριό ή ξένη χώρα. Υπάρχουν ανακτορικά κτίρια στις πόλεις, αλλά εμείς είμαστε ικανοποιημένοι ζώντας στο δάσος της Βρινντάβανα. Η ιδιαίτερη σχέση μας είναι με τον μεγάλο λόφο Γκοβαρντάνα και με το δάσος της Βρινντάβανα και τίποτε περισσότερο. Γι' αυτό σου ζητώ, αγαπημένε Μου πατέρα, να αρχίσεις μια θυσία που θα ικανοποιήσει τους ντόπιους *μπραμανα* και τον λόφο Γκοβαρντάνα και ας μην έχουμε καμία σχέση με τον Ίνντρα».

Αφού άκουσε αυτά τα λόγια του Κρίσνα, ο Νάνντα Μαχαράζα απάντησε, «Αγαπημένο μου παιδί, αφού το ζητάς, θα κανονίσω μια ξεχωριστή θυσία για τους ντόπιους *μπραμανα* και τον λόφο Γκοβαρντάνα. Αλλά για την ώρα, ας κάνω αυτή τη θυσία που είναι γνωστή ως *ινντρα-γιαγκια*».

Αλλά ο Κρίσνα απάντησε, «Αγαπημένε Μου πατέρα, μην καθυστερείς. Η θυσία που προτείνεις για τον λόφο Γκοβαρντάνα και τους ντόπιους *μπραμανα* θα πάρει πολύ χρόνο. Καλύτερα να πάρεις τα διάφορα παραφερνάλια και ό,τι άλλο έχεις κανονίσει για τη θυσία *ινντρα-γιαγκια* και να τα χρησιμοποιήσεις αμέσως για να ικανοποιήσεις τον λόφο Γκοβαρντάνα και τους ντόπιους *μπραμανα*».

Τελικά ο Μαχαράζα Νάνντα υπέκυψε. Τότε οι βοσκοί ρώτησαν τον Κρίσνα πώς ήθελε να τελεστεί η θυσία και ο Κρίσνα τους έδωσε τις ακόλουθες οδηγίες. «Προετοιμάστε πολύ ωραία φαγητά κάθε λογής με τα σιτηρά και το γκι (καθαρό βούτυρο) που συγκεντρώσατε για τη θυσία. Προετοιμάστε ρύζι, νταλ (όσπρια), χαλβά, *πακορα*, *πουρι* και όλων των ειδών τις προετοιμασίες από γάλα, όπως ρυζόγαλο, *σανντεσα*, *ρασαγκουλα* και *λαντου* και προσκαλέστε τους μορφωμένους *μπραμανα* που μπορούν να ψάλουν τους βεδικούς ύμνους και κάνετε προσφορές στη φωτιά. Θα πρέπει να δώσετε στους *μπραμανα* κάθε λογής σιτηρά σε ελεημοσύνη. Μετά στολίστε όλες τις αγελάδες και ταΐστε τες καλά. Αφού κάνετε όλα αυτά, δώστε χρήματα σε ελεημοσύνη στους *μπραμανα*. Όσον αφορά τα κατώτερα ζώα, όπως τα σκυλιά και τις κατώτερες βαθμίδες ανθρώπων, όπως οι *τσαννταλα*, ή η πέμπτη τάξη ανθρώπων που δεν τους αγγίζουμε, να δώσετε και σε αυτούς *πρασαντα* (καθαγιασμένη τροφή) πλουσιοπάροχα. Αφού δώσετε ωραίο χορτάρι στις αγελάδες, η θυσία η γνωστή ως *γκοβαρντανα πουτζα* μπορεί να ξεκινήσει αμέσως. Αυτή η θυσία θα Με ευχαριστήσει πολύ».

Με αυτά τα λόγια, ο Κύριος Κρίσνα ουσιαστικά περιέγραψε όλη την οικονομία της κοινότητας των *βαϊσια*. Σε όλες τις κοινότητες τη ανθρώπινης κοινωνίας, καθώς και στο βασίλειο των ζώων, ανάμεσα στις αγελάδες, τους σκύλους, τις κατσίκες, κλπ., όλοι έχουν έναν ρόλο να παίζουν. Ο καθένας πρέπει να εργάζεται σε συνεργασία με τους άλλους για το συνολικό όφελος όλης της κοινωνίας, η οποία περιλαμβάνει όχι μόνο έμψυχα αντικείμενα, αλλά και άψυχα αντικείμενα, όπως οι λόφοι και η γη. Η κοινότητα των *βαϊσια* είναι υπεύθυνη ειδικά για την οικονομική βελτίωση της κοινωνίας, παράγοντας δημητριακά, προστατεύοντας τις αγελάδες, μεταφέροντας την τροφή όταν είναι αναγκαίο και αναλαμβάνοντας τον τραπεζικό και οικονομικό τομέα.

Από αυτά τα λόγια μαθαίνουμε επίσης ότι οι γάτες και οι σκύλοι, παρόλο που δεν είναι και τόσο σημαντικοί, δεν πρέπει να παραμελούνται. Η προστασία των αγελάδων είναι σημαντικότερη από την προστασία των γάτων και των σκύλων. Μία άλλη νύξη που γίνεται σε αυτές τις δηλώσεις είναι ότι ούτε οι *τσαννταλα*, δηλαδή εκείνοι που δεν αγγίζουμε, πρέπει να παραμελούνται από τις ανώτερες τάξεις. Όλοι είναι σημαντικοί, αλλά ορισμένοι είναι άμεσα υπεύθυνοι για την πρόοδο της ανθρώπινης κοινωνίας και κάποιοι άλλοι είναι υπεύθυνοι έμμεσα. Εντούτοις, όταν υπάρχει συνείδηση του Κρίσνα, τότε υπάρχει και φροντίδα για το συμφέρον όλων.

Η θυσία η γνωστή ως Γκοβαρντάνα Πούτζα τηρείται στην κίνηση για τη συνείδηση του Κρίσνα. Ο Κύριος Τσετάνια έχει συστήσει ότι αφού ο Κρίσνα είναι άξιος λατρείας, το ίδιο ισχύει και για τη γη Του, τη Βρινντάβανα και τον λόφο Γκοβαρντάνα. Για να επιβεβαιώσει αυτή τη δήλωση, ο Κύριος Κρίσνα είπε ότι η Γκοβαρντάνα Πούτζα είναι εξίσου καλή με τη δική Του λατρεία. Από εκείνη την ημέρα, η Γκοβαρντάνα Πούτζα εξακολουθεί να τελείται και είναι γνωστή ως *αννακουτα*. Σε όλους τους ναούς της Βρινντάβανα ή και έξω από τη Βρινντάβανα, τεράστιες ποσότητες τροφής προετοιμάζονται σε αυτή την τελετή και διανέμονται πλουσιοπάροχα στον πληθυσμό. Μερικές φορές το φαγητό πετιέται στο πλήθος και τους αρέσει να το μαζεύουν από το έδαφος. Από αυτά τα περιστατικά, μπορούμε να καταλάβουμε ότι το *πρασανταμ*, η τροφή που προσφέρεται στον Κρίσνα, δεν μολύνεται, ακόμα και όταν πετιέται στο έδαφος. Γι' αυτό οι άνθρωποι το μαζεύουν και το τρώνε με μεγάλη ευχαρίστηση.

Επομένως, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, συμβούλευσε τους βοσκούς να σταματήσουν την Ίντρα-γιαγκια και να αρχίσουν την

Γκοβαρντάνα Πούτζα, προκειμένου να τιμωρήσει τον Ίντρα που είχε γίνει πολύ περήφανος, επειδή ήταν ο υπέρτατος κύριος των ουράνιων πλανητών. Οι τίμιοι και απλοί βοσκοί με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα δέχθηκαν την πρόταση του Κρίσνα και εκτέλεσαν λεπτομερώς όλα όσα τους συνέστησε. Τέλεσαν τη λατρεία του λόφου Γκοβαρντάνα και περπάτησαν κυκλικά γύρω από τον λόφο. (Μετά από την εγκαινίαση της Γκοβαρντάνα Πούτζα, οι άνθρωποι στη Βρινντάβανα ντύνονται ακόμα όμορφα και συγκεντρώνονται κοντά στον λόφο Γκοβαρντάνα για να λατρεύουν τον λόφο και να περπατήσουν κυκλικά γύρω του, οδηγώντας μαζί τους και τις αγελάδες τους.) Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κυρίου Κρίσνα, ο Μαχαράζα Νάνντα και οι βοσκοί κάλεσαν μορφωμένους *μπραμανα* και άρχισαν να λατρεύουν τον λόφο Γκοβαρντάνα ψάλλοντας βεδικούς ύμνους και προσφέροντας *πρασανταμ*. Οι κάτοικοι της Βρινντάβανα συγκεντρώθηκαν μαζί, στόλισαν τις αγελάδες τους και τις τάισαν χορτάρι. Έχοντας τις αγελάδες μπροστά, άρχισαν να βαδίζουν κυκλικά γύρω από τον λόφο Γκοβαρντάνα. Οι *γκοπι* ντύθηκαν και εκείνες με πολυτελή ενδύματα και κάθισαν σε άρματα που τα έσερναν ταύροι, ψάλλοντας τις δόξες των διασκεδάσεων του Κρίσνα. Συγκεντρωμένοι εκεί ως ιερείς για την Γκοβαρντάνα Πούτζα, οι *μπραμανα* πρόσφεραν τις ευλογίες τους στους βοσκούς και τις γυναίκες τους, τις *γκοπι*.

Όταν όλα είχαν τελειώσει, ο Κρίσνα πήρε μια μεγάλη υπερβατική μορφή και ανακοίνωσε στους κατοίκους της Βρινντάβανα ότι Εκείνος ο Ίδιος ήταν ο λόφος Γκοβαρντάνα, για να πείσει τους αφοσιωμένους υπηρέτες ότι ο λόφος Γκοβαρντάνα και ο Κρίσνα ήταν το ίδιο. Τότε ο Κρίσνα άρχισε να τρώει όλο το φαγητό που είχαν προσφέρει εκεί. Η ταύτιση του Κρίσνα με τον λόφο Γκοβαρντάνα τιμάται ακόμα και μεγάλοι αφοσιωμένοι υπηρέτες παίρνουν πέτρες από τον λόφο Γκοβαρντάνα και τις λατρεύουν ακριβώς όπως λατρεύουν τη Θεότητα του Κρίσνα στους ναούς. Γι' αυτό οι αφοσιωμένοι υπηρέτες συλλέγουν μικρές πέτρες ή βότσαλα από τον λόφο Γκοβαρντάνα και τα λατρεύουν στο σπίτι τους, επειδή η λατρεία αυτή είναι το ίδιο καλή με τη λατρεία της Θεότητας. Η μορφή του Κρίσνα που άρχισε να τρώει τις προσφορές συνιστούσε μία ξεχωριστή μορφή και ο Ίδιος ο Κρίσνα μαζί με τους άλλους κατοίκους της Βρινντάβανα άρχισε να προσκυνά τη Θεότητα, καθώς και τον λόφο Γκοβαρντάνα. Προσκυνώντας την τεράστια μορφή του Κρίσνα και τον λόφο Γκοβαρντάνα, ο Κρίσνα ανήγγειλε, «Δείτε πώς ο λόφος Γκοβαρντάνα έχει πάρει αυτή την τεράστια μορφή και μας ευλογεί δεχόμενος όλες τις προσφορές μας». Ο Κρίσνα ανήγγειλε ακόμα σε εκείνη τη συνάθροιση, «Όποιος αμελεί να προσφέρει τη λατρεία Γκοβαρντάνα Πούτζα,

όπως την διενεργώ ο Ίδιος προσωπικά, δεν θα είναι ευτυχισμένος. Υπάρχουν πολλά φίδια στον λόφο Γκοβαρντάνα και όσοι αμελούν το επιβεβλημένο καθήκον της Γκοβαρντάνα Πούτζα θα τους δαγκώσουν αυτά τα φίδια και θα πεθάνουν. Για να εξασφαλίσουν την καλή τύχη των αγελάδων τους, αλλά και των ίδιων, όλοι οι άνθρωποι της Βρινντάβανα κοντά στον λόφο Γκοβαρντάνα πρέπει να λατρεύουν αυτόν τον λόφο, όπως ακριβώς έχω υποδείξει».

Έτσι τελώντας τη θυσία Γκοβαρντάνα Πούτζα, όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα ακολούθησαν τις οδηγίες του Κρίσνα, του γιου του Βασουντέβα, και έπειτα επέστρεψαν στα σπίτια τους.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Τέταρτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Λατρεύοντας τον μεγάλο λόφο Γκοβαρντάνα». •

25. Καταστροφική βροχή στη Βρινντάβανα

Όταν ο Ίνντρα κατάλαβε ότι ο Κρίσνα είχε σταματήσει τη θυσία που του πρόσφεραν οι βοσκοί της Βρινντάβανα, θύμωσε και ξέσπασε τον θυμό του στους κατοίκους της Βρινντάβανα, που είχαν επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα, παρόλο που ο Ίνντρα γνώριζε πολύ καλά ότι τους προστάτευε προσωπικά ο Κρίσνα. Ως υπεύθυνος για διάφορα είδη σύννεφων, ο Ίνντρα κάλεσε το σύννεφο *σαμβαρτακα*. Αυτό το σύννεφο καλείται όταν είναι απαραίτητο να αφανιστεί ολόκληρη η κοσμική εκδήλωση. Ο Ίνντρα διέταξε το σύννεφο *σαμβαρτακα* να πάει πάνω από τη Βρινντάβανα και να πλημμυρίσει ολόκληρη την περιοχή με εκτεταμένη πλημμύρα. Με δαιμονικό τρόπο, ο Ίνντρα νόμιζε ότι είναι το παντοδύναμο υπέρτατο πρόσωπο. Όταν οι δαίμονες αποκτούν μεγάλη δύναμη, αψηφούν τον υπέρτατο κυρίαρχο, το Πρόσωπο της Θεότητας. Ο Ίνντρα, αν και δεν ήταν δαίμονας, είχε ξιπαστεί με την υλική του θέση και ήθελε να προκαλέσει του υπέρτατο κυρίαρχο. Θεώρησε τον εαυτό του, τουλάχιστον προς το παρόν, τόσο ισχυρό όσο ο Κρίσνα. Ο Ίνντρα είπε, «Δείτε την αυθάδεια των κατοίκων της Βρινντάβανα! Είναι απλώς κάτοικοι του δάσους, αλλά επειδή είναι ξεμυαλισμένοι με τον φίλο τους, τον Κρίσνα, που δεν είναι τίποτε παρά ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον, τολμούν να αψηφήσουν τους ημίθεους».

Ο Κρίσνα έχει δηλώσει στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι οι λάτρεις των ημιθέων δεν είναι πολύ νοήμονες. Έχει δηλώσει επίσης ότι θα πρέπει να αφήσει κανείς κάθε είδους λατρεία και να συγκεντρωθεί απλώς στη συνείδηση του Κρίσνα. Η πρόκληση του θυμού του Ίνντρα και αργότερα η τιμωρία του είναι μία καθαρή ένδειξη για τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του ότι όσοι έχουν συνείδηση του Κρίσνα δεν χρειάζεται να λατρεύουν κανέναν ημίθεο, ακόμα και αν τυχαίνει αυτός ο ημίθεος να έχει θυμώσει. Ο Κρίσνα προσφέρει στους

αφοσιωμένους υπηρέτες Του κάθε προστασία και θα πρέπει να εξαρτώνται πλήρως από το έλεός Του.

Ο Ίντρα καταράστηκε την πράξη των κατοίκων της Βρινντάβανα και είπε, «Αψηφώντας την εξουσία των ημιθέων, οι κάτοικοι της Βρινντάβανα θα υποφέρουν στην υλική ύπαρξη. Έχοντας παραμελήσει τη θυσία στους ημίθεους, δεν μπορούν να διασχίσουν τα εμπόδια του ωκεανού των υλικών δυστυχιών». Ο Ίντρα συνέχισε, «Αυτοί οι βοσκοί της Βρινντάβανα έχουν αψηφήσει την εξουσία μου εξαιτίας της συμβουλής αυτού του ομιλητικού παιδιού, που είναι γνωστό ως Κρίσνα. Δεν είναι παρά ένα παιδί και πιστεύοντας αυτό το παιδί, με έχουν εξαγριώσει». Έτσι διέταξε το σύννεφο *σαμβαρτακα* να πάει και να καταστρέψει την ευημερία της Βρινντάβανα. «Οι άνθρωποι της Βρινντάβανα», είπε ο Ίντρα, «έχουν γίνει πολύ περήφανοι λόγω της υλικής ευημερίας τους και της αυτοπεποίθησής τους εξαιτίας της παρουσίας του μικρούλη φίλου τους, του Κρίσνα. Είναι απλώς φλύαρος, παιδιάστικός και με άγνοια της συνολικής κοσμικής κατάστασης, παρόλο που θεωρεί τον Εαυτό Του πολύ προχωρημένο σε γνώση. Επειδή έχουν πάρει τον Κρίσνα τόσο σοβαρά, πρέπει να τιμωρηθούν και γι' αυτό διέταξα το σύννεφο *σμαβαρτακα* να πάει εκεί και να πλημμυρίσει τον τόπο. Πρέπει να καταστραφούν μαζί με τις αγελάδες τους».

Από εδώ φαίνεται ότι στα χωριά ή γενικά έξω από τις πόλεις, οι κάτοικοι βασιζόνταν στις αγελάδες για την ευημερία τους. Όταν οι αγελάδες καταστρέφονται, οι άνθρωποι στερούνται κάθε είδους ευημερία. Όταν ο Βασιλιάς Ίντρα διέταξε το σύννεφο *σαμβαρτακα* και άλλα σύννεφα συνοδείας να πάνε στη Βρινντάβανα, τα σύννεφα φοβήθηκαν αυτή την αποστολή. Αλλά ο Βασιλιάς Ίντρα τα διαβεβαίωσε, «Πηγαίνετε και θα έλθω κι εγώ πάνω στον ελέφαντά μου, συνοδευόμενος από μεγάλες καταιγίδες. Και θα βάλω τα δυνατά μου να τιμωρήσω τους κατοίκους της Βρινντάβανα».

Με εντολή του Βασιλιά Ίντρα, όλα τα επικίνδυνα σύννεφα εμφανίσθηκαν πάνω από τη Βρινντάβανα και άρχισαν να ρίχνουν νερό ασταμάτητα, με όλη τους τη δύναμη. Οι βροντές και οι αστραπές ήταν συνεχείς, ο δυνατός άνεμος λυσομανούσε και η βροχή έπεφτε αδιάκοπα. Η βροχή έμοιαζε να πέφτει σαν κοφτερά μυτερά βέλη. Ρίχνοντας καταρράκτες νερού χωρίς διακοπή, τα σύννεφα γέμισαν σιγά-σιγά όλη τη γη της Βρινντάβανα με νερό και δεν μπορούσε να διακρίνει κανείς τα ψηλότερα από τα χαμηλότερα μέρη. Η κατάσταση ήταν πολύ επικίνδυνη, ειδικά για τα ζώα. Η βροχή συνοδευόταν από ισχυρούς άνεμους και κάθε ζωντανό πλάσμα στη Βρινντάβανα άρχισε να

τρέμει από το διαπεραστικό κρύο. Ανίκανοι να βρουν κάποια άλλη πηγή σωτηρίας, πλησίασαν όλοι τον Γκοβίντα για να βρουν καταφύγιο στα λωτοειδή Του πόδια. Ιδιαίτερα οι αγελάδες, πολύ ταραγμένες από τη δυνατή βροχή, έσκυψαν τα κεφάλια τους και βάζοντας τα μοσχάρια τους κάτω από το σώμα τους, πλησίασαν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας για να βρουν καταφύγιο στα λωτοειδή Του πόδια. Εκείνη την ώρα, όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα άρχισαν να προσεύχονται στον Κύριο Κρίσνα. «Αγαπητέ Κρίσνα», έλεγαν, «είσαι παντοδύναμος και πολύ στοργικός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου. Προστάτεψέ μας τώρα, Σε παρακαλούμε, που μας βασανίζει τόσο πολύ ο θυμωμένος Ίντρα».

Όταν άκουσε αυτή την προσευχή, ο Κρίσνα μπορούσε και Αυτός να καταλάβει ότι ο Ίντρα, επειδή είχε στερηθεί την τιμή της θυσίας του, έριχνε βροχή συνοδευόμενη από βαριά κομμάτια χαλάζι και δυνατούς ανέμους, παρόλο που όλα αυτά δεν ταίριαζαν με την εποχή. Ο Κρίσνα κατάλαβε ότι αυτό ήταν μία εσκεμμένη επίδειξη οργής από τον Ίντρα. Γι' αυτό συμπέρανε, «Αυτός ο ημίθεος που θεωρεί τον εαυτό του υπέρτατο έχει δείξει τη μεγάλη του δύναμη, αλλά θα του απαντήσω ανάλογα με τη θέση Μου και θα του μάθω ότι δεν είναι αυτόνομος στη διαχείριση των υποθέσεων του σύμπαντος. Εγώ είμαι ο Υπέρτατος Κύριος υπεράνω όλων και έτσι θα του αφαιρέσω το ψεύτικο εγώ, που έχει αυξηθεί από τη δύναμή του. Οι ημίθεοι είναι αφοσιωμένοι υπηρέτες Μου και γι' αυτό δεν είναι δυνατό να ξεχνούν την υπεροχή Μου, αλλά για κάποιο λόγο έχει ξιπαστεί με την υλική του δύναμη και έτσι τώρα έχει τρελαθεί. Θα ενεργήσω με τέτοιο τρόπο, ώστε θα τον απαλλάξω από αυτό το ψεύτικο εγώ. Θα προστατέψω τους αγνούς αφοσιωμένους υπηρέτες Μου στη Βρινντάβανα, που τώρα εξαρτώνται αποκλειστικά από το έλεός Μου και τους οποίους έχω πάρει υπό την προστασία Μου. Θα τους σώσω με τη μυστική Μου δύναμη».

Με αυτές τις σκέψεις, ο Κύριος Κρίσνα σήκωσε αμέσως τον μεγάλο λόφο Γκοβαρντάνα με το ένα χέρι, όπως ακριβώς ένα παιδί σηκώνει ένα μανιτάρι από το έδαφος. Φανέρωσε έτσι την υπερβατική Του διασκέδαση της ύψωσης του λόφου Γκοβαρντάνα. Έπειτα ο Κύριος Κρίσνα μίλησε στους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, «Αγαπημένοι Μου αδελφοί, αγαπημένε Μου πατέρα, αγαπημένοι Μου κάτοικοι της Βρινντάβανα, μπορείτε τώρα να μπειτε με ασφάλεια κάτω από την ομπρέλα του λόφου Γκοβαρντάνα, τον οποίο έχω σηκώσει. Μη φοβηθείτε τον λόφο και μη σκεφτείτε ότι θα πέσει από το χέρι Μου. Έχετε ταλαιπωρηθεί πάρα πολύ από τη βαριά βροχή και τον δυνατό άνεμο· γι' αυτό σήκωσα αυτόν τον λόφο, που θα σας προστατέψει σαν

Μη φοβηθείτε τον λόφο και μη σκεφτείτε ότι θα πέσει από το χέρι Μου.

μία τεράστια ομπρέλα. Νομίζω ότι αυτό είναι το κατάλληλο σχέδιο για να ανακουφιστείτε από τον άμεσο κίνδυνο. Να είστε ευτυχισμένοι μαζί με τα ζωντανά σας κάτω από αυτή την ομπρέλα». Με τη διαβεβαίωση του Κυρίου

Κρίσνα, όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα μπήκαν κάτω από τον μεγάλο λόφο και έμοιαζαν ασφαλείς μαζί με τις περιουσίες τους και τα ζωντανά τους.

Οι κάτοικοι της Βρινντάβανα έμειναν εκεί μαζί με τα ζώα τους επί μία εβδομάδα, χωρίς να ενοχλούνται από την πείνα, τη δίψα ή οποιαδήποτε άλλη δυσφορία. Ήταν κατάπληκτοι βλέποντας πώς ο Κρίσνα κρατούσε ψηλά το βουνό με το μικρό δάχτυλο του αριστερού χεριού Του. Βλέποντας την πρωτοφανή μυστική δύναμη του Κρίσνα, ο Ίντρα, ο Βασιλιάς του ουρανού, έμεινε κεραυνοβολημένος και με την αποφασιστικότητά του κλονισμένη. Κάλεσε αμέσως όλα τα σύννεφα να πάνσουν. Όταν ο ουρανός καθάρισε τελείως από κάθε σύννεφο και έγινε ξανά λιακάδα, οι δυνατοί άνεμοι σταμάτησαν. Τότε ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, γνωστός ως Αυτός που σήκωσε τον λόφο Γκοβαρντάνα, είπε, «Αγαπημένοι Μου βοσκοί, τώρα μπορείτε να φύγετε και να πάρετε τις γυναίκες σας, τα παιδιά σας, τις αγελάδες και ό,τι πολύτιμο έχετε, επειδή όλα έχουν τελειώσει. Η πλημμύρα έχει υποχωρήσει, μαζί με τα φουσκωμένα νερά του ποταμού».

Όλοι οι άντρες φόρτωσαν ό,τι είχαν στις άμαξες και σιγά-σιγά έφυγαν με τις αγελάδες τους και τα υπόλοιπα πράγματά τους. Αφού όλα είχαν τακτοποιηθεί, ο Κύριος Κρίσνα πολύ αργά τοποθέτησε τον λόφο Γκοβαρντάνα στην ίδια ακριβώς θέση που ήταν προηγουμένως. Όταν όλα είχαν τελειώσει, όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα πλησίασαν τον Κρίσνα και Τον αγκάλιασαν εκστατικοί. Οι *γκοπι*, όντας από τη φύση τους πολύ στοργικές με τον Κρίσνα, Του πρόσφεραν πηγμένο γάλα ανακατεμένο με τα δάκρυά τους και Τον έρRAINαν με αδιάκοπες ευλογίες. Η μητέρα Γιασόντα, η μητέρα Ροχίνι, ο Νάντα και ο Μπαλαράμα, που είναι δυνατότερος από τους δυνατούς, αγκάλιασαν τον Κρίσνα ο ένας μετά τον άλλον, με αυθόρμητα αισθήματα αγάπης και Τον ευλόγησαν ξανά και ξανά. Στους ουρανούς, διάφοροι ημίθεοι από διάφορα πλανητικά συστήματα, όπως η Σινταλόκα, η Γκανταρβαλόκα και η Τσαραναλόκα, έδειχναν κι εκείνοι την πλήρη ικανοποίησή τους. ΈρRAINαν με βροχή από λουλούδια την επιφάνεια της Γης και φυσούσαν διάφορα κοχύλια. Χτυπούσαν τύμπανα και εμπνεόμενοι από θεϊκά αισθήματα, οι κάτοικοι της Γκανταρβαλόκα άρχισαν να παίζουν τα έγχορδα μουσικά τους όργανα για να ευχαριστήσουν τον Κύριο. Μετά από αυτό το περιστατικό, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, περιστοιχισμένο από τους αγαπημένους Του φίλους και τα ζωντανά, επέστρεψε στο σπίτι Του. Ως συνήθως, οι *γκοπι* άρχισαν να ψέλνουν τις δοξασμένες διασκεδάσεις του Κυρίου Κρίσνα πολύ συναισθηματικά, επειδή έψελναν από την καρδιά τους.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Πέμπτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Καταστροφική βροχή στη Βρινντάβανα». •

26. Ο υπέροχος Κρίσνα

Χωρίς να καταλαβαίνουν την πολυπλοκότητα του Κρίσνα, του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, και χωρίς να γνωρίζουν τα ασυνήθιστα πνευματικά πλούτη Του, οι αθώοι βοσκοί και τα βοσκόπουλα της Βρινντάβανα συζητούσαν τα θαυμαστά έργα του Κρίσνα, τα οποία ξεπερνούν τα έργα όλων των ανθρώπων.

Κάποιος από αυτούς είπε, «Αγαπητοί μου φίλοι, αν σκεφτεί κανείς τα εκπληκτικά έργα Του, πώς είναι δυνατό ένα τόσο ασυνήθιστο παιδί να έλθει να ζήσει μ' εμάς στη Βρινντάβανα; Δεν είναι δυνατό. Φανταστείτε! Είναι μόνον εφτά χρόνων! Πώς συνέβη και σήκωσε τον λόφο Γκοβαρντάνα με το ένα χέρι και τον κράτησε ψηλά όπως ο βασιλιάς των ελεφάντων κρατά ένα λουλούδι λωτού; Το να σηκώσει ένα λουλούδι λωτού είναι κάτι εντελώς ασήμαντο για έναν ελέφαντα και με παρόμοιο τρόπο ο Κρίσνα σήκωσε τον λόφο Γκοβαρντάνα χωρίς κόπο. Όταν ήταν μωρό και δεν μπορούσε καλά-καλά να βλέπει, σκότωσε έναν μεγάλο θηλυκό δαίμονα, την Πούτανα. Καθώς ρουφούσε το στήθος της, ρούφηξε και τη ζωή της. Ο Κρίσνα σκότωσε την Πούτανα όπως ακριβώς ο αιώνιος χρόνος σκοτώνει ένα ζωντανό πλάσμα όταν έλθει η ώρα του. Όταν ήταν μόνο τριών μηνών, κοιμόταν κάτω από μία χειράμαξα. Αναζητώντας το στήθος της μητέρας Του, άρχισε να κλαίει και να τινάζει τα πόδια Του προς τα πάνω. Και από τις κλωτσιές των μικρών ποδιών Του, η άμαξα έσπασε αμέσως και διαλύθηκε σε κομμάτια. Όταν ήταν μόνον ενός έτους, Τον πήρε μακριά ο δαίμονας Τρινάβαρτα. μεταμφιεσμένος σε ανεμοστρόβιλο και παρόλο που Τον πήρε πολύ ψηλά στον ουρανό, κρεμάστηκε από τον λαιμό του δαίμονα και τον ανάγκασε να πέσει από τον ουρανό και να πεθάνει στη στιγμή. Κάποτε η μητέρα Του, ενοχλημένη επειδή έκλεβε το βούτυρο, Τον έδεσε σε ένα ξύλινο γουδί και το παιδί το

έσπρωξε σε ένα ζευγάρι δέντρων, γνωστών ως *γιαμαλα αρτζούνα*, και τα έκανε να πέσουν. Κάποτε, ενώ έβοσκε τα μοσχάρια στο δάσος μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα, εμφανίσθηκε ένας δαίμονας με το όνομα Μπακάσουρα και ο Κρίσνα άνοιξε αμέσως και έσπασε στα δύο το ράμφος του δαίμονα. Όταν ο δαίμονας Βατσάσουρα ανακατεύτηκε με τα μοσχάρια που έβοσκε ο Κρίσνα, θέλοντας να Τον σκοτώσει, Αυτός εντόπισε αμέσως τον δαίμονα, τον σκότωσε και τον πέταξε σε ένα δέντρο. Όταν ο Κρίσνα μαζί με τον αδελφό Του, τον Μπαλαράμα, μπήκαν στο δάσος Ταλαβάνα, ο δαίμονας Ντενουκάσουρα, με τη μορφή γαδάρου, Τους επιτέθηκε και σκοτώθηκε αμέσως από τον Μπαλαράμα, που άρπαξε τα πίσω πόδια του και τον πέταξε σε ένα φοινικόδεντρο. Παρόλο που ο Ντενουκάσουρα είχε τη βοήθεια της κουστωδίας του, επίσης με τη μορφή γαϊδάρων, σκοτώθηκαν όλοι τους και το δάσος Ταλαβάνα άνοιξε για τη χρήση των ζώων και των κατοίκων της Βρινντάβανα. Όταν ο Πραλαμπασούρα εισχώρησε μέσα στους φίλους Του, τα βοσκόπουλα, προκάλεσε τον θάνατό του από τον Μπαλαράμα. Μετά από αυτό, ο Κρίσνα έσωσε τους φίλους Του και τις αγελάδες από τη μεγάλη φωτιά του δάσους και τιμώρησε το φίδι Καλίγια στη λίμνη του Γιαμούνα και το ανάγκασε να φύγει από την περιοχή του ποταμού Γιαμούνα· έτσι καθάρισε τα νερά του Γιαμούνα απο το δηλητήριο του μεγάλου φιδιού».

Κάποιος άλλος από τους φίλους του Μαχαράζα Νάνντα είπε, «Αγαπητέ μου Νάνντα, δεν ξέρουμε γιατί μας αρέσει τόσο πολύ ο γιος σου, ο Κρίσνα. Θέλουμε να Τον ξεχάσουμε, αλλά είναι αδύνατο. Γιατί είμαστε τόσο φυσικά στοργικοί μαζί Του; Σκέψου πόσο υπέροχο είναι! Από τη μια μεριά είναι μόνο ένα παιδί εφτά χρόνων και από την άλλη, σηκώνει τόσο εύκολα έναν τεράστιο λόφο όπως ο λόφος Γκοβαρντάνα! Ω Μαχαράζα Νάνντα, έχουμε τώρα μεγάλη αμφιβολία· ο γιος σου, ο Κρίσνα, πρέπει να είναι ένας από τους ημίθεους. Δεν είναι συνηθισμένο παιδί. Ίσως είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας».

Ακούγοντας τους επαίνους των βοσκών της Βρινντάβανα, ο Βασιλιάς Νάνντα είπε, «Αγαπητοί μου φίλοι, απαντώντας σε όσα είπατε, μπορώ να σας πω απλώς τα λόγια του Γκαργκαμούνι, έτσι ώστε να διαλυθούν οι απορίες σας. Όταν ήλθε για να κάνει τη βάφτιση, είπε ότι το παιδί αυτό κατεβαίνει σε διάφορες χρονικές περιόδους με διάφορα χρώματα και ότι αυτή τη φορά έχει εμφανισθεί στη Βρινντάβανα με ένα σκούρο χρώμα και είναι γνωστός ως Κρίσνα. Προηγουμένως, είχε λευκό χρώμα, ύστερα κόκκινο χρώμα και μετά κίτρινο χρώμα. Είπε ακόμα ότι αυτό το παιδί ήταν κάποτε γιος του

Βασουντέβα και όλοι όσοι γνωρίζουν σχετικά με την προηγούμενη γέννησή Του Τον λένε Βāsουντέβα. Είπε μάλιστα ότι ο γιος μου έχει πολλά ονόματα, ανάλογα με τις διάφορες ιδιότητες και τα διάφορα έργα Του. Ο Γκαργκατσάρια με διαβεβαίωσε ότι αυτό το αγόρι θα είναι εξ ολοκλήρου ευοίωνο για την οικογένειά μου και ότι θα είναι σε θέση να δίνει υπερβατική μακάρια ευχαρίστηση σε όλους τους βοσκούς και τις αγελάδες της Βρινντάβανα. Μολονότι θα βρεθούμε σε διαφόρων ειδών δυσκολίες, με τη χάρη αυτού του παιδιού θα απαλλαγούμε πολύ εύκολα από αυτές. Είπε επίσης ότι προηγουμένως αυτό το αγόρι έσωσε τον κόσμο από μία ανεξέλεγκτη κατάσταση και έσωσε όλους τους έντιμους ανθρώπους από τα χέρια των ανέντιμων. Είπε επίσης ότι όποιος τυχερός άνθρωπος προσκολληθεί σε αυτό το αγόρι, τον Κρίσνα, δεν θα νικηθεί ποτέ από τους εχθρούς του. Γενικά, είναι ακριβώς σαν τον Κύριο Βίσνου, ο οποίος παίρνει πάντοτε το μέρος των ημιθέων, που, επομένως, δεν ηττώνται ποτέ από τους δαίμονες. Ο Γκαργκατσάρια συμπέρανε έτσι ότι το παιδί μου θα μεγαλώσει ακριβώς όπως ο Βίσνου σε υπερβατική ομορφιά, αρετές, έργα, επιρροή και πλούτη και έτσι δεν θα πρέπει να εκπλήττουν τα θαυμαστά έργα Του. Αφού μου τα είπε αυτά, ο Γκαργκατσάρια γύρισε στο σπίτι του και από τότε βλέπουμε συνεχώς τα θαυμαστά έργα αυτού του παιδιού. Σύμφωνα με την εκδοχή του Γκαργκατσάρια, θεωρώ ότι πρέπει να είναι ο Ίδιος ο Ναράγιανα ή ίσως πλήρες τμήμα του Ναράγιανα».

Όταν όλοι οι βοσκοί άκουσαν πολύ προσεκτικά τα λόγια του Γκαργκατσάρια από τον Νάντα Μαχαράζα, εκτίμησαν καλύτερα τα θαυμαστά έργα του Κρίσνα και ήταν πολύ χαρούμενοι και ικανοποιημένοι. Άρχισαν να επαινούν τον Μαχαράζα Νάντα, γιατί όλες οι αμφιβολίες που είχαν για τον Κρίσνα διαλύθηκαν επειδή ζήτησαν τη συμβουλή του. Είπαν, «Ας μας προστατεύει ο Κρίσνα, που είναι τόσο καλός, όμορφος και ευσπλαχνικός. Όταν ο οργισμένος Ίντρα έστειλε χειμάρρους βροχής, συνοδευόμενους από χαλάζι και δυνατούς ανέμους, Αυτός αμέσως μας συμπόνεσε και μας έσωσε μαζί με τις οικογένειές μας, τις αγελάδες μας και τις περιουσίες μας, σηκώνοντας τον μεγάλο λόφο Γκοβαρντάνα, όπως ένα παιδί σηκώνει ένα μανιτάρι. Μας έσωσε με τόσο θαυμαστό τρόπο. Είθε να συνεχίσει να μας ελεεί ρίχνοντας τη ματιά Του σ' εμάς και τις αγελάδες μας. Είθε να ζούμε ειρηνικά κάτω από την προστασία του υπέροχου Κρίσνα».

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Έκτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο υπέροχος Κρίσνα». •

27. Προσευχές από τον Ίντρα, τον Βασιλιά του ουρανού

Όταν ο Κρίσνα έσωσε τους κατοίκους της Βρινντάβανα από την οργή του Ίντρα σηκώνοντας τον λόφο Γκοβαρντάνα, μία αγελάδα *σουραμπι* από την Γκολόκα Βρινντάβανα, καθώς και ο Βασιλιάς Ίντρα από τον ουράνιο πλανήτη, εμφανίσθηκαν μπροστά Του. Ο Ίντρα, ο Βασιλιάς του ουρανού, είχε επίγνωση της προσβολής του στον Κρίσνα· γι' αυτό εμφανίσθηκε μπροστά Του κρυφά από κάποιο απομονωμένο μέρος. Έπεσε αμέσως κάτω στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, παρόλο που το στέμμα του έλαμπε εκτυφλωτικά σαν το φως του ήλιου. Ο Ίντρα γνώριζε την υψηλή θέση του Κρίσνα, επειδή ο Κρίσνα είναι ο κύριος του Ίντρα, αλλά δεν μπορούσε να πιστέψει ότι ο Κρίσνα θα κατέβαινε να ζήσει στη Βρινντάβανα ανάμεσα στους βοσκούς. Όταν ο Κρίσνα αψήφησε την εξουσία του Ίντρα, ο Ίντρα θύμωσε, επειδή νόμιζε πως είναι το παν μέσα στο σύμπαν και ότι κανείς δεν ήταν τόσο ισχυρός όσο αυτός. Αλλά μετά από αυτό το περιστατικό, το ψεύτικο, αλαζονικό γόητρό του είχε καταστραφεί. Με επίγνωση της υποδεέστερης θέσης του, εμφανίσθηκε μπροστά στον Κρίσνα με τα χέρια του σε στάση προσευχής και άρχισε να προσφέρει στον Κρίσνα τις ακόλουθες προσευχές.

«Αγαπημένε μου Κύριε», είπε ο Ίντρα, «περήφανος από το ψεύτικο γόητρό μου, νόμισα πως με είχες προσβάλει απαγορεύοντας στους βοσκούς να τελέσουν την *ινντρα-γιαγκια* και πίστεψα ότι ήθελες να απολαύσεις τις προσφορές που επρόκειτο να κάνουν κατά τη θυσία. Νόμισα πως εν ονόματι μιας θυσίας για τον λόφο Γκοβαρντάνα, έπαιρνες το μερίδιο του κέρδους μου και γι' αυτό έκανα λάθος για τη θέση Σου. Τώρα με τη χάρη Σου, μπορώ να

καταλάβω ότι είσαι ο Υπέρτατος Κύριος, το Πρόσωπο της Θεότητας, και ότι είσαι υπερβατικός ως προς όλες τις υλικές ιδιότητες. Η υπερβατική θέση Σου

Ο Βασιλιάς Ίνντρα εμφανίσθηκε μπροστά Του κρυφά, από κάποιο απομονωμένο μέρος.

είναι η βισουντα-σαττβαμ, που βρίσκεται πάνω από το επίπεδο της υλικής κατάστασης της αγαθότητας και ο υπερβατικός τόπος Σου βρίσκεται πέρα

από την ενόχληση των υλικών ιδιοτήτων. Το όνομα, η φήμη, η μορφή, οι ιδιότητες και οι διασκεδάσεις Σου είναι όλα πέρα από την υλική φύση και δεν ταράζονται ποτέ από τις υλικές καταστάσεις. Ο τόπος Σου είναι προσιτός μόνο σε όποιον υποβάλλεται σε αυστηρές ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης και είναι εντελώς απαλλαγμένος από την επέλαση των υλικών ιδιοτήτων, όπως το πάθος και η άγνοια. Αν κάποιος νομίζει ότι όταν έρχεσαι στον υλικό κόσμο δέχεσαι τις καταστάσεις της υλικής φύσης, κάνει λάθος. Τα δίχτυα των υλικών ιδιοτήτων δεν είναι ποτέ σε θέση να Σε αγγίσουν και ασφαλώς δεν τα δέχεσαι όταν παρουσιάζεσαι σε αυτόν τον κόσμο. Δεν υπόκεισαι ποτέ στους νόμους της υλικής φύσης.

«Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι ο αρχικός πατέρας αυτής της κοσμικής εκδήλωσης. Είσαι ο υπέρτατος πνευματικός δάσκαλος αυτού του κόσμου και ο αρχικός ιδιοκτήτης των πάντων. Ως αιώνιος χρόνος, είσαι ικανός να τιμωρήσεις τους υβριστές. Μέσα στον υλικό κόσμο υπάρχουν πολλοί ανόητοι όπως εγώ που θεωρούν τον εαυτό τους Υπέρτατο Κύριο, το παν μέσα στο σύμπαν. Είσαι τόσο ευσπλαχνικός, ώστε χωρίς να τιμωρείς τις προσβολές τους, επινοείς τους τρόπους ώστε το ψεύτικο γόητρό τους να υποταχθεί και να μπορέσουν να γνωρίσουν ότι Εσύ, και κανένας άλλος, είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας.

«Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι ο υπέρτατος πατέρας, ο υπέρτατος πνευματικός δάσκαλος και ο υπέρτατος βασιλιάς. Έχεις, επομένως, το δικαίωμα να τιμωρείς όλα τα ζωντανά όντα όποτε υπάρχει κάποια απόκλιση στη συμπεριφορά τους. Ο πατέρας, ο πνευματικός δάσκαλος και ο υπέρτατος κρατικός αξιωματούχος θέλουν πάντα το καλό των γιων τους, των μαθητών τους και των πολιτών τους αντίστοιχα. Συνεπώς, οι ευχέτες έχουν το δικαίωμα να τιμωρούν όσους εξαρτώνται από αυτούς. Με τη δική Σου θέληση εμφανίζεσαι αισίως στη Γη, με τις αιώνιες ποικιλίες μορφών· έρχεσαι για να δοξάσεις τον πλανήτη της Γης και ιδιαίτερα για να τιμωρήσεις τα πρόσωπα που ισχυρίζονται ψευδώς ότι είναι ο Θεός. Στον υλικό κόσμο υπάρχει ένας συνηθισμένος ανταγωνισμός ανάμεσα στα διάφορα είδη ζωντανών όντων για να γίνουν υπέρτατοι ηγέτες της κοινωνίας και αφού αποτύχουν να αποκτήσουν την ύψιστη αρχηγική θέση, ανόητα πρόσωπα ισχυρίζονται ότι είναι ο Θεός, το Υπέρτατο Πρόσωπο. Υπάρχουν πολλές τέτοιες ανόητες προσωπικότητες σε αυτόν τον κόσμο, όπως εγώ, αλλά με την πάροδο του χρόνου, όταν συνέρχονται, υποτάσσονται σ' Εσένα και Σου προσφέρουν και πάλι την κατάλληλη υπηρεσία. Και αυτός είναι ο σκοπός Σου όταν τιμωρείς πρόσωπα που Σε φθονούν.

«Αγαπημένε μου Κύριε, διέπραξα ένα μεγάλο σφάλμα στα λωτοειδή Σου πόδια, επειδή ήμουν λανθασμένα περήφανος για τα υλικά πλούτη μου, χωρίς να γνωρίζω την απεριόριστη δύναμή Σου. Γι' αυτό, Κύριέ μου, Σε παρακαλώ, σύγχωρεσέ με, επειδή είμαι ο μεγαλύτερος ανόητος. Σε παρακαλώ, δώσε μου την ευλογία Σου, ώστε να μην επαναλάβω το ίδιο λάθος. Αν νομίζεις, Κύριέ μου, ότι η προσβολή μου είναι πολύ μεγάλη και δεν μπορεί να συγχωρεθεί, τότε κάνω έκκληση σε Σένα, λέγοντας ότι είμαι αιώνιος υπηρέτης Σου· Η εμφάνισή Σου σε αυτόν τον κόσμο γίνεται για να προσφέρεις προστασία στους αιώνιους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου και να καταστρέψεις τους δαίμονες που διατηρούν μεγάλη στρατιωτική δύναμη για να επιβαρύνουν την ίδια την ύπαρξη της Γης. Εφόσον είμαι αιώνιος υπηρέτης Σου, Σε παρακαλώ, συγχωρεσέ με».

«Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Σε προσκυνώ με σεβασμό, επειδή είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο και η Υπέρτατη Ψυχή. Είσαι ο γιος του Βασουντέβα και ο Υπέρτατος Κύριος, ο Κρίσνα, ο κύριος όλων των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών. Σε παρακαλώ, δέξου την προσκύνησή μου. Είσαι η προσωποποίηση της υπέρτατης γνώσης. Μπορείς να εμφανισθείς οπουδήποτε, ανάλογα με την επιθυμία Σου, σε οποιαδήποτε από τις υπερβατικές μορφές Σου. Είσαι η ρίζα όλης της δημιουργίας και η Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών όντων. Εξαιτίας της χονδροειδούς άγνοιάς μου, δημιούργησα μεγάλη αναταραχή στη Βρινντάβανα, στέλνοντας χείμαρρους βροχής και βαριά καταιγίδα από χαλάζι. Αυτά τα έκανα από μεγάλη οργή, επειδή σταμάτησες τη θυσία που θα γινόταν για την ικανοποίησή μου. Αλλά αγαπημένε μου Κύριε, είσαι τόσο καλός μαζί μου, ώστε μου έδωσες το έλεός Σου, καταστρέφοντας όλη την ψεύτικη περηφάνεια μου. Γι' αυτό καταφεύγω στα λωτοειδή Σου πόδια. Αγαπημένε μου Κύριε, δεν είσαι απλώς ο υπέρτατος κυρίαρχος, αλλά και ο πνευματικός δάσκαλος όλων των ζωντανών όντων».

Αφού τον εξύμνησε με αυτόν τον τρόπο ο Ίνντρα, ο Κύριος Κρίσνα, χαμογελώντας υπέροχα, είπε, «Αγαπημένε Μου Ίνντρα, σταμάτησα τη θυσία σου για να σου δείξω το αναίτιο έλεός Μου και να αφυπνίσω τη μνήμη σου ότι είμαι ο αιώνιος αφέντης σου. Δεν είμαι απλώς ο αφέντης σου, αλλά είμαι ο αφέντης και όλων των άλλων ημιθέων. Θα πρέπει να θυμάσαι πάντοτε ότι όλα τα υλικά πλούτη σου οφείλονται στο έλεός Μου. Όλοι θα πρέπει να θυμούνται πάντοτε ότι είμαι ο Υπέρτατος Κύριος. Μπορώ να δείξω την εύνοιά Μου σε οποιονδήποτε και να τιμωρήσω οποιονδήποτε, επειδή δεν υπάρχει κάποιος ανώτερος από Εμένα. Αν δω ότι κάποιος είναι κυριευμένος

από ψεύτικη υπερηφάνεια, για να του δείξω το αναίτιο έλεός Μου, αποσύρω όλα τα πλούτη του».

Είναι αξιοσημείωτο ότι ο Κρίσνα μερικές φορές αφαιρεί όλα τα πλούτη, προκειμένου να διευκολύνει την εγκατάλειψη κάποιου πλούσιου ανθρώπου σε Αυτόν. Αυτή είναι μία ιδιαίτερη εύνοια του Κυρίου. Ορισμένες φορές βλέπουμε ότι κάποιος είναι πολύ εύπορος από υλική άποψη, αλλά εξαιτίας της υπηρεσίας που προσφέρει στον Κύριο με αφοσίωση, μπορεί να πέσει στη φτώχεια. Δεν θα πρέπει, ωστόσο, να νομίζουμε ότι επειδή λάτρεψε τον Υπέρτατο Κύριο έγινε φτωχός. Το αληθινό νόημα είναι ότι όταν κάποιος είναι αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης, αλλά ταυτόχρονα, από κακό υπολογισμό, θέλει να κυριαρχήσει στην υλική φύση, ο Κύριος δείχνει το ιδιαίτερο έλεός Του, παίρνοντας μακριά όλα τα υλικά πλούτη, μέχρι να εγκαταλειφθεί επιτέλους στον Υπέρτατο Κύριο.

Αφού έδωσε οδηγίες στον Ίντρα, ο Κύριος Κρίσνα του ζήτησε να επιστρέψει στο βασίλειό του, στον ουράνιο πλανήτη, και να θυμάται πάντοτε ότι δεν είναι ποτέ ο υπέρτατος, αλλά πάντοτε υποδεέστερος του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Τον συμβούλεψε επίσης να παραμείνει Βασιλιάς του ουρανού, αλλά να προσέχει την ψεύτικη περηφάνεια.

Μετά από αυτό, η υπερβατική αγελάδα *σουραμπι*, που είχε έλθει και αυτή μαζί με τον Ίντρα να δει τον Κρίσνα, Του πρόσφερε με σεβασμό την υποταγή της και Τον λάτρεψε. Η *σουραμπι* προσευχήθηκε ως εξής. «Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, είσαι ο πιο ισχυρός από όλους τους μυστικιστές *γιογκι*, επειδή είσαι η ψυχή όλου του σύμπαντος και μόνον από Εσένα συντελείται όλη αυτή η κοσμική εκδήλωση. Συνεπώς, παρόλο που ο Ίντρα προσπάθησε όσο μπορούσε να σκοτώσει τους απογόνους μου, τις αγελάδες της Βρινντάβανα, παρέμειναν υπό την προστασία Σου και Εσύ τις προστάτεψες όλες τόσο καλά. Δεν γνωρίζουμε κανέναν άλλο σαν τον Υπέρτατο ούτε πηγαίνουμε σε κάποιον άλλο θεό ή ημίθεο για προστασία. Γι' αυτό Εσύ είσαι ο Ίντρα μας, Εσύ είσαι ο Υπέρτατος Πατέρας όλης της κοσμικής εκδήλωσης και Εσύ είσαι ο προστάτης και ο σωτήρας όλων των αγελάδων, των *μπραμανα*, των ημιθέων και άλλων που είναι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου. Ω Υπέρτατη Ψυχή του σύμπαντος, άσε μας να Σε λούσουμε με το γάλα μας, επειδή Εσύ είσαι ο Ίντρα μας. Ω Κύριε, εμφανίζεσαι για να ελαττώσεις το βάρος των ακάθαρτων πράξεων στη Γη».

Με αυτόν το τρόπο, ο Κρίσνα λούστηκε με το γάλα των αγελάδων *σουραμπι* και ο Ίντρα λούστηκε με το νερό του ουράνιου Γάγγη μέσω της προβοσκίδας

του ελέφαντα που τον μεταφέρει. Μετά από αυτό, ο ουράνιος βασιλιάς Ίνντρα, μαζί με τις αγελάδες *σουραμπι* και όλους τους άλλους ημίθεους και τις μητέρες τους, λάτρεψε τον Κύριο Κρίσνα κάνοντάς Του μπάνιο με νερό του Γάγγη και γάλα των *σουραμπι*. Έτσι ο Γκοβίνντα, ο Κύριος Κρίσνα, έμεινε ευχαριστημένος με όλους τους. Οι κάτοικοι όλων των ανώτερων πλανητικών συστημάτων, όπως η Γκανταρβαλόκα, η Πιτριλόκα, η Σινταλόκα και η Τσαρναλόκα, όλοι μαζί δόξαζαν τον Κύριο ψάλλοντας το άγιο όνομα Του. Οι γυναίκες τους και οι κόρες τους χόρευαν με μεγάλη χαρά. Ευχαρίστησαν τον Κύριο πολύ πετώντας αδιάκοπα λουλούδια από τον ουρανό. Όταν όλα τακτοποιήθηκαν όμορφα και χαρούμενα, οι αγελάδες πλημμύρισαν την επιφάνεια της γης με το γάλα τους. Τα νερά των ποταμών κυλούσαν και έτρεφαν τα δέντρα, που παρήγαγαν καρπούς και λουλούδια με διάφορα χρώματα και διάφορες γεύσεις. Τα δέντρα έσταζαν σταγόνες μέλι. Οι λόφοι και τα βουνά παρήγαγαν ισχυρά φαρμακευτικά φυτά και πολύτιμους λίθους. Λόγω της παρουσίας του Κρίσνα, όλα αυτά τα πράγματα συνέβησαν πολύ όμορφα και τα κατώτερα ζώα, που συνήθως ένιωθαν φθόνο, δεν ήταν πια φθονερά.

Αφού ικανοποίησε τον Κρίσνα, που είναι ο Κύριος όλων των αγελάδων της Βριντάβανα, γνωστός ως Γκοβίνντα, ο Βασιλιάς Ίνντρα ζήτησε την άδειά Του να επιστρέψει στο ουράνιο βασίλειό του. Περιστοιχιζόταν από όλων των ειδών τους ημίθεους που διέσχισαν μαζί του το κοσμικό διάστημα. Αυτό το σπουδαίο περιστατικό είναι ένα ισχυρό παράδειγμα του πώς η συνείδηση του Κρίσνα μπορεί να ωφελήσει τον κόσμο. Ακόμα και τα κατώτερα ζώα ξέχασαν τη φθονερή φύση τους και υψώθηκαν στις ιδιότητες των ημιθέων.

✠ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Έβδομο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Προσευχές από τον Ίνντρα, τον Βασιλιά του ουρανού». ✠

28. Ελευθερώνοντας τον Μαχαράζα Νάνντα από τα χέρια του Βαρούνα

Η τελετή για τον λόφο Γκοβαρντάνα έγινε την ημέρα της νέας σελήνης. Μετά από αυτό, υπήρξαν χείμαρροι βροχής και καταιγίδες με χαλάζι, που επέβαλε ο Βασιλιάς Ίντρα, επί επτά ημέρες. Πέρασαν εννέα ημέρες της γέμισης της σελήνης, τη δέκατη μέρα ο Βασιλιάς Ίντρα λάτρεψε τον Κύριο Κρίσνα και έτσι το ζήτημα ρυθμίστηκε ικανοποιητικά. Μετά από αυτό, την ενδέκατη μέρα της πανσελήνου, ήταν *εκαντασι*. Ο Μαχαράζα Νάνντα τήρησε τη νηστεία όλη μέρα και νωρίς την ημέρα της *ντβαντασι*, την ημέρα μετά την *εκαντασι*, πήγε να κάνει μπάνιο στον ποταμό Γιαμούνα. Μπήκε βαθιά στο νερό του ποταμού, αλλά συνελήφθη αμέσως από τους υπηρέτες του Βαρούνα ντέβα. Αυτοί οι υπηρέτες έφεραν τον Μαχαράζα Νάνντα μπροστά στον ημίθεο Βαρούνα και τον κατηγορήσαν ότι έκανε το μπάνιο του στον ποταμό λάθος ώρα. Σύμφωνα με αστρονομικούς υπολογισμούς, η ώρα κατά την οποία έκανε το μπάνιο του ήταν δαιμονική. Η αλήθεια είναι ότι ο Μαχαράζα Νάνντα ήθελε να κάνει μπάνιο στον ποταμό Γιαμούνα νωρίς το πρωί, πριν από την ανατολή, αλλά ήταν κάπως πολύ νωρίς και η ώρα ήταν δυσοίωνη. Γι' αυτό τον συνέλαβαν.

Όταν ο Μαχαράζα Νάνντα μεταφέρθηκε από τους υπηρέτες του Βαρούνα μακριά, οι σύντροφοί του άρχισαν να φωνάζουν δυνατά τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Αμέσως ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα κατάλαβαν ότι ο Μαχαράζα Νάνντα είχε συλληφθεί από τον Βαρούνα και έτσι πήγαν στην κατοικία του Βαρούνα, γιατί είχαν δεσμευθεί να προσφέρουν προστασία. Οι κάτοικοι της Βριντάβανα, οι ανόθευτοι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου, μη έχοντας άλλο καταφύγιο από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας,

Ο θεός των υδάτων κρατούσε τον Μαχαράζα Νάνντα αιχμάλωτο κάτω από τη θάλασσα.

φώναξαν φυσικά Αυτόν για βοήθεια, ακριβώς όπως τα παιδιά, που δεν γνωρίζουν άλλη προστασία από την προστασία των γονιών τους. Ο ημίθεος Βαρούνα υποδέχθηκε τον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα με μεγάλο σεβασμό και είπε, «Αγαπημένε μου Κύριε, αυτήν ακριβώς τη στιγμή, λόγω

της παρουσίας Σου, από υλική άποψη έχω ηττηθεί. Παρόλο που κατέχω όλους τους θησαυρούς του νερού, γνωρίζω ότι αυτά τα υπάρχοντα δεν κάνουν τη ζωή επιτυχημένη. Αλλά αυτή τη στιγμή, καθώς Σε κοιτάζω, η ζωή μου γίνεται εντελώς επιτυχημένη, επειδή βλέποντάς Σε, δεν χρειάζεται να δεχθώ ένα άλλο υλικό σώμα. Γι' αυτό, ω Κύριε, Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, Υπέρτατο Μπραμάν και Υπέρτατη Ψυχή των πάντων, Σε προσκυνώ με σεβασμό. Είσαι το υπέρτατο υπερβατικό πρόσωπο· δεν υπάρχει πιθανότητα να Σου επιβληθεί η επίδραση της υλικής φύσης. Λυπάμαι πολύ γιατί από ανοησία, επειδή δεν γνώριζα τι να κάνω ή τι να μην κάνω, έχω συλλάβει τον πατέρα Σου, τον Μαχαράζα Νάνντα, κατά λάθος. Ζητώ, λοιπόν, τη συγχώρεσή Σου για την προσβολή που έκαναν οι υπηρέτες μου. Νομίζω ότι ήταν δικό Σου σχέδιο, για να μου δείξεις το έλεός Σου με την προσωπική παρουσία Σου εδώ. Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, Γκοβίνντα, δείξε μου το έλεός Σου· εδώ είναι ο πατέρας Σου. Μπορείς να τον πάρεις πίσω αμέσως».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, έσωσε τον πατέρα Του και τον παρουσίασε στους φίλους του με μεγάλη χαρά. Ο Μαχαράζα Νάνντα ήταν έκπληκτος που ο ημίθεος, παρόλο που είχε τόσα πλούτη, πρόσφερε τόσο σεβασμό στον Κρίσνα. Αυτό ήταν εκπληκτικό για τον Νάνντα και άρχισε να περιγράφει το περιστατικό στους φίλους και τους συγγενείς του με μεγάλο θαυμασμό.

Στην πραγματικότητα, παρόλο που ο Κρίσνα φερόταν με τόσο θαυμαστό τρόπο, ο Μαχαράζα Νάνντα και η μητέρα Γιασόντα δεν μπορούσαν να σκεφθούν ότι ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Αντίθετα, Τον αντιμετώπιζαν πάντοτε ως το αγαπημένο τους παιδί. Έτσι ο Μαχαράζα Νάνντα δεν πίστεψε ότι ο Βαρούνα λάτρεψε τον Κρίσνα επειδή ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας· μάλλον πίστεψε ότι επειδή ο Κρίσνα ήταν τόσο υπέροχο παιδί, Τον σεβόταν ακόμα και ο Βαρούνα. Οι φίλοι του Μαχαράζα Νάνντα, όλοι οι βοσκοί, ανυπομονούσαν να μάθουν αν ο Κρίσνα ήταν πράγματι το Υπέρτατο Πρόσωπο και αν επρόκειτο να τους σώσει. Όταν, λοιπόν, συζητούσαν έτσι μεταξύ τους, ο Κρίσνα κατάλαβε τον νου τους και για να τους διαβεβαιώσει σχετικά με τη μοίρα τους στο πνευματικό βασίλειο, τους έδειξε τον πνευματικό ουρανό. Συνήθως, οι κοινοί άνθρωποι εργάζονται απλώς σκληρά στον υλικό κόσμο και δεν γνωρίζουν ότι υπάρχει ένα άλλο βασίλειο, ένας άλλος ουρανός, που είναι γνωστός ως πνευματικός ουρανός, όπου η ζωή είναι αιώνια, μακάρια και γεμάτη γνώση. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκίτα*, όποιος επιστρέψει σε εκείνον τον πνευματικό ουρανό, δεν γυρίζει ποτέ σε αυτόν τον υλικό κόσμο του θανάτου και της δυστυχίας.

Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι πάντα ανυπόμονος να δώσει πληροφορίες στις υποκείμενες σε όρους ψυχές ότι υπάρχει ένας πνευματικός ουρανός, πολύ-πολύ πέρα από αυτόν τον υλικό ουρανό, υπερβατικός ως προς όλα τα αμέτρητα σύμπαντα που έχουν δημιουργηθεί μέσα στο σύνολο της υλικής ενέργειας. Ο Κρίσνα είναι βεβαίως πάντα πολύ καλός με κάθε υποκείμενη σε όρους ψυχή, αλλά, όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, κλίνει ιδιαίτερα προς τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του. Ακούγοντας αυτές τις ερωτήσεις, ο Κρίσνα σκέφθηκε αμέσως ότι οι αφοσιωμένοι υπηρέτες της Βριντάβανα θα πρέπει να πληροφορηθούν για τον πνευματικό ουρανό και τους πλανήτες Βαϊκούντα που βρίσκονται εκεί. Στον υλικό κόσμο, κάθε υποκείμενη σε όρους ψυχή βρίσκεται στο σκοτάδι της άγνοιας. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι υποκείμενες σε όρους ψυχές βρίσκονται κάτω από την αντίληψη αυτής της σωματικής ύπαρξης.

Όλοι έχουν την εντύπωση ότι ανήκουν σε αυτόν τον υλικό κόσμο και με αυτή την αντίληψη της ζωής, όλοι εργάζονται στην άγνοια, σε διάφορες μορφές ζωής. Οι δραστηριότητες του συγκεκριμένου σωματικού τύπου ονομάζονται *καρμα*, δηλαδή δράση που αποσκοπεί στην απόλαυση. Όλες οι υποκείμενες σε όρους ψυχές, έχοντας αυτή τη σωματική αντίληψη της ζωής, εργάζονται σύμφωνα με τον συγκεκριμένο τύπο του σώματός τους. Οι δραστηριότητες αυτές δημιουργούν τη μελλοντική υποκείμενη σε όρους ζωή. Επειδή έχουν ελάχιστες πληροφορίες για τον πνευματικό κόσμο, δεν συμπαθούν συνήθως τις πνευματικές δραστηριότητες, οι οποίες ονομάζονται *μπακτι-γιογκα*. Όσοι εφαρμόζουν με επιτυχία το *μπακτι-γιογκα*, αφού αφήσουν το παρόν σώμα, πηγαίνουν κατευθείαν στον πνευματικό κόσμο και τοποθετούνται σε κάποιον από τους πλανήτες Βαϊκούντα. Οι κάτοικοι της Βριντάβανα είναι όλοι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες. Ο προορισμός τους αφού αφήσουν αυτό το σώμα είναι η Κρισναλόκα. Ξεπερνούν ακόμα και τις Βαϊκουνταλόκα. Το γεγονός είναι πως σε όσους έχουν πάντοτε συνείδηση του Κρίσνα και προσφέρουν ώριμη, αγνή υπηρεσία αφοσίωσης, προσφέρεται η ευκαιρία μετά τον θάνατο να κερδίσουν τη συναναστροφή του Κρίσνα στα σύμπαντα του υλικού κόσμου. Οι διασκεδάσεις του Κρίσνα συνεχίζονται αδιάκοπα, είτε σε αυτό το σύμπαν είτε σε κάποιο άλλο σύμπαν. Όπως η ηλιακή σφαίρα διασχίζει πολλά μέρη αυτού του πλανήτη της Γης, έτσι και η *κρίσνα-λίλα*, η υπερβατική έλευση και οι διασκεδάσεις του Κρίσνα, συνεχίζονται και αυτές ασταμάτητα, είτε σε αυτό είτε σε κάποιο άλλο σύμπαν. Οι ώριμοι αφοσιωμένοι υπηρέτες, που έχουν ολοκληρώσει πλήρως τη συνείδηση του Κρίσνα, μεταφέρονται αμέσως στο σύμπαν όπου

εμφανίζεται ο Κρίσνα. Σε εκείνο το σύμπαν, οι αφοσιωμένοι υπηρέτες έχουν την πρώτη ευκαιρία τους να συναναστραφούν με τον Κρίσνα προσωπικά και απευθείας. Η εκπαίδευση συνεχίζεται, όπως βλέπουμε στη *λιλα* του Κρίσνα στη Βρινντάβανα σε αυτόν τον πλανήτη. Γι' αυτό ο Κρίσνα αποκάλυψε το πραγματικό γνώρισμα των πλανητών Βαϊκούντα, έτσι ώστε κάτοικοι της Βρινντάβανα να μπορούν να ξέρουν τον προορισμό τους.

Έτσι ο Κρίσνα τους έδειξε τον αιώνιο, παντοτινό πνευματικό ουρανό, που είναι απεριόριστος και γεμάτος γνώση. Μέσα στον υλικό κόσμο υπάρχουν πολλές διαβαθμίσεις μορφών και σύμφωνα με αυτές τις διαβαθμίσεις, η γνώση εκδηλώνεται κατ' αναλογία. Για παράδειγμα, η γνώση στο σώμα ενός παιδιού δεν είναι τόσο τέλεια όσο η γνώση στο σώμα ενός ενήλικου. Παντού υπάρχουν διαβαθμίσεις ζωντανών όντων, στα υδρόβια, στα φυτά και στα δέντρα, στα ερπετά και τα έντομα, στα πουλιά και τα κτήνη, στις πολιτισμένες και τις απολίτιστες ανθρώπινες μορφές ζωής. Πάνω από την ανθρώπινη μορφή ζωής υπάρχουν οι ημίθεοι, οι Τσάρανα και οι Σίντα, μέχρι την Μπραμαλόκα, όπου ζει ο Κύριος Μπράμα, και ανάμεσα σε αυτούς τους ημίθεους υπάρχουν πάντα διάφορες διαβαθμίσεις της γνώσης. Αλλά πέρα από αυτόν τον υλικό κόσμο, στον ουρανό Βαϊκούντα, όλοι έχουν πλήρη γνώση. Εκεί όλα τα ζωντανά όντα προσφέρουν υπηρεσία στον Κύριο, είτε στους πλανήτες Βαϊκούντα είτε στην Κρίσναλόκα.

Όπως βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, πλήρης γνώση σημαίνει να γνωρίζει κανείς ότι ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Στις Βέδες και την *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ακόμα ότι στο *μπραματζιοτι*, δηλαδή στον πνευματικό ουρανό, δεν χρειάζεται το φως του ήλιου, της σελήνης ή ηλεκτρισμός. Όλοι εκείνοι οι πλανήτες είναι αυτόφωτοι και όλοι τους είναι αιώνιοι. Στο *μπραματζιοτι*, στον πνευματικό ουρανό, δεν τίθεται θέμα δημιουργίας και καταστροφής. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνει επίσης ότι πέρα από τον υλικό ουρανό υπάρχει ένας άλλος αιώνιος πνευματικός ουρανός όπου όλα υπάρχουν αιωνίως. Μπορεί κανείς να πάρει πληροφορίες για τον πνευματικό ουρανό μόνο από μεγάλους σοφούς και άγια πρόσωπα που έχουν ήδη υπερβεί την επίδραση των τριών υλικών καταστάσεων της φύσης. Αν δεν βρίσκεται κάποιος διαρκώς σε εκείνο το υπερβατικό επίπεδο, δεν είναι δυνατό να καταλάβει την πνευματική φύση.

Γι' αυτό συνιστάται να υιοθετήσει κανείς το *μπακτι-γιογκα* και να παραμένει είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα στη συνείδηση του Κρίσνα, η οποία μας τοποθετεί πέρα από το πεδίο των καταστάσεων της υλικής φύσης.

Όποιος έχει συνείδηση του Κρίσνα μπορεί εύκολα να καταλάβει τη φύση του πνευματικού ουρανού και των Βαϊκουνταλόκα. Οι κάτοικοι της Βρινντάβανα, έχοντας πάντοτε συνείδηση του Κρίσνα, μπορούσαν να καταλάβουν πολύ εύκολα την υπερβατική φύση των Βαϊκουνταλόκα.

Έτσι ο Κρίσνα οδήγησε όλους τους βοσκούς, με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα, στη λίμνη από όπου αργότερα ο Ακρούρα είδε το πλανητικό σύστημα Βαϊκούντα. Έκαναν αμέσως μπάνιο και είδαν την αληθινή φύση των Βαϊκουνταλόκα. Αφού είδαν τον πνευματικό ουρανό και τις Βαϊκουνταλόκα, όλοι οι άντρες, με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα, αισθάνθηκαν υπέροχη ευδαιμονία και βγαίνοντας από τον ποταμό, είδαν τον Κρίσνα, που λατρευόταν με εξαισίες προσευχές.

❧ *Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Όγδοο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ελευθερώνοντας τον Μαχαράζα Νάνντα από τα χέρια του Βαρούνα».* ❧

29. Ο χορός ρασα: Εισαγωγή

Στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται ότι ο χορός *ρασα* έγινε τη νύχτα της πανσελήνου στην εποχή της *σαρατ*. Από αναφορές προηγούμενων κεφαλαίων, φαίνεται ότι η γιορτή για τον λόφο Γκοβαρντάνα (η Γκοβαρντάνα Πούτζα) έγινε αμέσως μετά τη σκοτεινή νύχτα χωρίς σελήνη του μηνός Καρττίκα και από εκεί και μετά γινόταν η τελετή της *μπρατριντβιτιγια*: τότε εκδηλώθηκε η οργή του Ίντρα με χείμαρρους βροχής και καταιγίδες με χαλάζι και ο Κύριος Κρίσνα σήκωσε τον λόφο Γκοβαρντάνα επί επτά ημέρες, μέχρι την ένατη νύχτα της σελήνης. Από εκεί και πέρα, τη δέκατη νύχτα, οι κάτοικοι της Βριντάβανα συζητούσαν μεταξύ τους για τα υπέροχα έργα του Κρίσνα και την επόμενη μέρα, ο Μαχαράζα Νάνντα τήρησε την *εκαντασι*. Την επόμενη μέρα, την *ντβαντασι*, ο Μαχαράζα Νάνντα πήγε να κάνει μπάνιο στον Γάγγη και συνελήφθη από τους άντρες του Βαρούνα: έπειτα απελευθερώθηκε από τον Κύριο Κρίσνα. Τότε ο Μαχαράζα Νάνντα, μαζί με τους βοσκούς, είδε τον πνευματικό ουρανό.

Με αυτό τον τρόπο, η νύχτα της πανσελήνου της εποχής *σαρατ* έφτασε στο τέλος της. Η νύχτα της πανσελήνου του μήνα Ασβίνα ονομάζεται *σαραντ-πουρνιμα*. Φαίνεται από την αναφορά της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* ότι ο Κρίσνα έπρεπε να περιμένει άλλον ένα χρόνο για μία τέτοια σελήνη, πριν απολαύσει τον χορό *ρασα* με τις *γκοπι*. Στην ηλικία των επτά ετών σήκωσε τον λόφο Γκοβαρντάνα. Άρα ο χορός *ρασα* πραγματοποιήθηκε όταν ήταν οχτώ ετών.

Από τη βεδική γραμματεία φαίνεται ότι όταν ένας ηθοποιός του θεάτρου χορεύει ανάμεσα σε πολλές χορεύτριες, αυτός ο ομαδικός χορός ονομάζεται χορός *ρασα*. Όταν ο Κρίσνα είδε τη νύχτα της πανσελήνου την εποχή *σαρατ*, στολίστηκε με διάφορα λουλούδια της εποχής, και ειδικά με λουλούδια

μαλλικα, που είναι πολύ αρωματικά, θυμήθηκε τις προσευχές των *γκοπι* στη θεά Κατιάγιανι, όπου προσευχήθηκαν για να γίνει άντρας τους ο Κρίσνα. Σκέφτηκε ότι η νύχτα της πανσελήνου την εποχή *σαρατ* ήταν πολύ κατάλληλη για ένα ωραίο χορό. Έτσι η επιθυμία τους να αποκτήσουν τον Κρίσνα ως άντρα τους θα εκπληρωνόταν.

Οι σχετικές λέξεις που χρησιμοποιούνται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* είναι *μπαγκαβαν απι*. Αυτό σημαίνει ότι παρόλο που ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, δεν έχει καμία επιθυμία που πρέπει να ικανοποιηθεί, επειδή είναι πάντοτε πλήρης με έξι ειδών πνευματικά πλούτη. Παρ' όλα αυτά, ήθελε να απολαύσει τη συντροφιά των *γκοπι*. Οι λέξεις *μπαγκαβαν απι* σημαίνουν ότι αυτός ο χορός δεν είναι όπως ένας συνηθισμένος χορός νεαρών αγοριών και κοριτσιών. Οι συγκεκριμένες λέξεις που χρησιμοποιούνται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* είναι *γιογκαμαγιαμ ουπασριταχ*, που σημαίνει ότι αυτός ο χορός με τις *γκοπι* είναι στο επίπεδο της *γιογκαμαγια* και όχι της *μαχαμαγια*. Ο χορός των αγοριών και των κοριτσιών στον υλικό κόσμο είναι το βασίλειο της *μαχαμαγια*, της εξωτερικής ενέργειας. Ο χορός *ρασα* του Κρίσνα με τις *γκοπι* είναι στο επίπεδο της *γιογκαμαγια*. Η διαφορά μεταξύ του επιπέδου της *γιογκαμαγια* και της *μαχαμαγια* παρομοιάζεται στην *Τσετανια-τσαριταμριτα* με τη διαφορά μεταξύ χρυσού και σιδήρου. Από τη σκοπιά της μεταλλουργίας, ο χρυσός και ο σίδηρος είναι και τα δύο μέταλλα, αλλά η ποιότητα είναι εντελώς διαφορετική. Κατά τον ίδιο τρόπο, παρόλο που ο χορός *ρασα* και η επαφή του Κυρίου Κρίσνα με τις *γκοπι* φαίνονται σαν συνηθισμένη συναναστροφή νεαρών αγοριών και κοριτσιών, η ποιότητα είναι εντελώς διαφορετική. Η διαφορά αναγνωρίζεται από μεγάλους Βαϊσνάβα, επειδή μπορούν να καταλάβουν τη διαφορά μεταξύ της αγάπης του Κρίσνα και της λαγνείας.

Στο επίπεδο της *μαχαμαγια*, οι χοροί συμβαίνουν στη βάση της ικανοποίησης των αισθήσεων. Αλλά όταν ο Κρίσνα κάλεσε τις *γκοπι* ηχώντας τη φλογέρα Του, οι *γκοπι* με μεγάλη βιασύνη έτρεξαν στο σημείο του χορού *ρασα* με την υπερβατική επιθυμία να ικανοποιήσουν τον Κρίσνα. Ο συγγραφέας της *Τσετανια-τσαριταμριτα*, ο Κρισναντάσα Καβιράζα Γκοσουάμι, έχει εξηγήσει ότι λαγνεία σημαίνει ικανοποίηση των αισθήσεων και αγάπη σημαίνει επίσης ικανοποίηση των αισθήσεων, αλλά για τον Κρίσνα. Με άλλα λόγια, όταν οι πράξεις γίνονται στο επίπεδο της προσωπικής ικανοποίησης των αισθήσεων, ονομάζονται υλικές δραστηριότητες, ενώ όταν γίνονται για την ικανοποίηση του Κρίσνα, τότε είναι πνευματικές δραστηριότητες. Σε οποιοδήποτε επίπεδο δράσης, η αρχή

της ικανοποίησης των αισθήσεων υπάρχει. Αλλά στο πνευματικό επίπεδο, η ικανοποίηση των αισθήσεων γίνεται για το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κρίσνα, ενώ στο υλικό επίπεδο γίνεται για τον εκτελεστή. Για παράδειγμα, στο υλικό επίπεδο, όταν ένας υπηρέτης υπηρετεί τον κύριό του, δεν προσπαθεί να ικανοποιήσει τις αισθήσεις του κυρίου του, αλλά μάλλον τις δικές του αισθήσεις. Ο υπηρέτης δεν θα υπηρετούσε τον κύριό του αν σταματούσε η πληρωμή. Αυτό σημαίνει ότι ο υπηρέτης υπηρετεί τον κύριό του για να ικανοποιήσει τις αισθήσεις του. Στο πνευματικό επίπεδο, ο υπηρέτης του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας υπηρετεί τον Κρίσνα χωρίς πληρωμή και συνεχίζει την υπηρεσία του σε όλες τις περιστάσεις. Αυτή είναι η διαφορά μεταξύ της συνείδησης του Κρίσνα και της υλικής συνείδησης.

Φαίνεται ότι ο Κρίσνα απόλαυσε τον χορό *ρασα* με τις *γκοπι* όταν ήταν οχτώ χρόνων. Εκείνη την εποχή, πολλές από τις *γκοπι* ήταν παντρεμένες, επειδή στην Ινδία, ειδικά εκείνες τις μέρες, τα κορίτσια παντρεύονταν σε πολύ νεαρή ηλικία. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις κοριτσιών που κάνουν παιδί σε ηλικία δώδεκα χρόνων. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, όλες οι *γκοπι* που ήθελαν τον Κρίσνα για άντρα τους ήταν ήδη παντρεμένες. Την ίδια ώρα, εξακολουθούσαν να ελπίζουν ότι ο Κρίσνα θα γινόταν άντρας τους. Η στάση τους απέναντι στον Κρίσνα ήταν η στάση της αγάπης μιας ερωμένης. Γι' αυτό οι ερωτικές υποθέσεις του Κρίσνα με τις *γκοπι* ονομάζονται *παρακιγια-ρασα*. Όταν ένας παντρεμένος ή μία παντρεμένη ποθεί κάποια άλλη γυναίκα ή κάποιον άλλον άντρα, αυτό ονομάζεται *παρακιγια-ρασα*.

Στην πραγματικότητα, ο Κρίσνα είναι ο άντρας όλων, επειδή είναι ο υπέρτατος δικαιούχος της απόλαυσης. Οι *γκοπι* ήθελαν τον Κρίσνα για άντρα τους, αλλά στην πραγματικότητα δεν υπήρχε πιθανότητα να παντρευτεί ο Κρίσνα όλες τις *γκοπι*. Αλλά επειδή είχαν τη φυσική τάση να δεχθούν τον Κρίσνα για υπέρτατο άντρα τους, η σχέση ανάμεσα στις *γκοπι* και τον Κρίσνα ονομάζεται *παρακιγια-ρασα*. Αυτή η *παρακιγια-ρασα* υφίσταται αιωνίως στην Γκολόκα Βριντάβανα, στον πνευματικό ουρανό, όπου δεν υπάρχει πιθανότητα μέθης, η οποία χαρακτηρίζει την *παρακιγια-ρασα* στον υλικό κόσμο. Στον υλικό κόσμο, η *παρακιγια-ρασα* είναι απεχθής, ενώ στον πνευματικό κόσμο είναι παρούσα στις εξαισιες σχέσεις του Κρίσνα με τις *γκοπι*. Υπάρχουν πολλές άλλες σχέσεις με τον Κρίσνα: κυρίου και υπηρέτη, φίλου με φίλο, γονιού με παιδί και εραστή με ερωμένη. Από όλες αυτές τις *ρασα*, η *παρακιγια-ρασα* θεωρείται η κορυφαία.

Ο Κρίσνα, ο υπέρτατος δικαιούχος της απόλαυσης, θέλησε να απολαύσει τη συντροφιά των γκοπι.

Ο υλικός κόσμος είναι η διαστρεβλωμένη αντανάκλαση του πνευματικού κόσμου· είναι ακριβώς σαν την αντανάκλαση ενός δέντρου στην όχθη μιας λίμνης ή ενός ποταμού: το ψηλότερο τμήμα του δέντρου φαίνεται ότι είναι το χαμηλότερο. Κατά τον ίδιο τρόπο, η *παρακιγια-ρασα*, όταν αντανακλάται διαστρεβλωμένα στον υλικό κόσμο, είναι απεχθής. Επομένως, όταν οι άνθρωποι μιμούνται τον χορό *ρασα* του Κρίσνα με τις *γκοπι*, απολαμβάνουν απλώς τη διαστρεβλωμένη, απεχθή αντανάκλαση της υπερβατικής *παρακιγια-ρασα*. Δεν υπάρχει πιθανότητα απόλαυσης της υπερβατικής *παρακιγια-ρασα* μέσα στον υλικό κόσμο. Αναφέρεται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* ότι δεν θα πρέπει να μιμείται κάποιος την *παρακιγια-ρασα* ούτε καν στον ύπνο του ή στη φαντασία του. Όσοι το κάνουν, πίνουν το πιο θανατηφόρο δηλητήριο.

Όταν ο Κρίσνα, ο υπέρτατος δικαιούχος της απόλαυσης, θέλησε να απολαύσει τη συντροφιά των *γκοπι* εκείνη τη νύχτα με πανσέληνο της εποχής *σαρατ*, ακριβώς εκείνη τη στιγμή, η σελήνη, ο κύριος των άστρων, εμφανίστηκε στον ουρανό επιδεικνύοντας τα ομορφότερα χαρακτηριστικά της. Η νύχτα της πανσελήνου την εποχή της *σαρατ* είναι η πιο όμορφη νύχτα

του χρόνου. Στην Ινδία υπάρχει ένα σπουδαίο μνημείο που ονομάζεται Ταζ Μαχάλ, στην Άγρα, μια πόλη της επαρχίας Ούτταρ Πραντές, και αυτός ο μεγαλοπρεπής τάφος είναι φτιαγμένος από πρώτης τάξεως μάρμαρο. Κατά τη διάρκεια της νύχτας της πανσελήνου την εποχή της *σαρατ*, πολλοί επισκέπτες πηγαίνουν να δουν την όμορφη αντανάκλαση της σελήνης στο μνημείο. Έτσι αυτή η πανσέληνος τιμάται ακόμα και σήμερα για την ομορφιά της.

Όταν η πανσέληνος ανέτειλε στην ανατολή, χρωμάτισε τα πάντα με ένα κοκκινωπό χρώμα. Με την ανατολή της σελήνης, ολόκληρος ο ουρανός έμοιαζε βαμμένος με κόκκινο *κουνκουμα*. Όταν ένας άντρας που λείπει από το σπίτι του πολύ καιρό επιστρέφει, διακοσμεί το πρόσωπο της γυναίκας του με κόκκινο *κουνκουμα*. Αυτή η πολυαναμενόμενη ανατολή της σελήνης την εποχή της *σαρατ* άλειψε με αυτόν τον τρόπο τον ουρανό της ανατολής.

Η εμφάνιση της σελήνης μεγάλωσε την επιθυμία του Κρίσνα να χορέψει με τις *γκοπι*. Το δάσος ήταν γεμάτο με αρωματικά λουλούδια. Η ατμόσφαιρα ήταν δροσερή και γιορτινή. Όταν ο Κύριος Κρίσνα άρχισε να παίζει τη φλογέρα Του, οι *γκοπι* σε όλη τη Βρινντάβανα μαγεύτηκαν. Η έλξη τους για τον ήχο της φλογέρας αυξήθηκε χιλιάδες φορές λόγω της ανατολής της πανσελήνου, του κόκκινου ορίζοντα, της ήρεμης και δροσερής ατμόσφαιρας και των ανθισμένων λουλουδιών. Όλες αυτές οι *γκοπι* ήταν από τη φύση τους πολύ γοητευμένες από την ομορφιά του Κρίσνα και όταν άκουσαν τον ήχο της φλογέρας, έγιναν φαινομενικά λάγνες για να ικανοποιήσουν τις αισθήσεις του Κρίσνα.

Αμέσως μόλις άκουσαν τον ήχο της φλογέρας, άφησαν τις ασχολίες τους και προχώρησαν προς το σημείο που στεκόταν ο Κρίσνα. Ενώ έτρεχαν πολύ γρήγορα, τα σκουλαρίκια τους κουνιόντουσαν μπρος-πίσω. Έτρεξαν όλες προς το μέρος που είναι γνωστό ως Βαμσιβάτα. Κάποιες από αυτές άρμεγαν τις αγελάδες, αλλά άφησαν το άρμεγμα στη μέση και πήγαν αμέσως στον Κρίσνα. Μία από αυτές είχε μαζέψει το γάλα και το είχε βάλει σε μία κατσαρόλα στη φωτιά για να το βράσει, αλλά δεν την ένοιαζε καθόλου αν το γάλα θα έβραζε πολύ και θα χυνόταν· έφυγε αμέσως για να δει τον Κρίσνα. Μερικές από αυτές θήλαζαν τα μωρά τους και μερικές σερβίριζαν φαγητό στα μέλη της οικογένειάς τους, αλλά άφησαν όλες αυτές τις δουλειές και έτρεξαν βιαστικά προς το σημείο όπου ο Κρίσνα έπαιζε τη φλογέρα Του. Ορισμένες από αυτές σερβίριζαν τον άντρα τους ή έτρωγαν οι ίδιες, αλλά έφυγαν κι αυτές αμέσως. Μερικές από αυτές ήθελαν να περιποιηθούν το πρόσωπό τους με καλλυντικά και να ντυθούν όμορφα πριν πάνε στον Κρίσνα, αλλά δυστυχώς

δεν μπόρεσαν να τελειώσουν την περιποίηση του προσώπου τους ούτε να βάλουν το φόρεμά τους σωστά, εξαιτίας της αγωνίας τους να συναντήσουν τον Κρίσνα αμέσως. Τα πρόσωπά τους ήταν βαμμένα βιαστικά και ήταν ντυμένες πρόχειρα· μερικές, έβαλαν το κάτω μέρος των ρούχων τους στο πάνω μέρος του σώματός τους και το πάνω μέρος των ρούχων, κάτω.

Ενώ όλες οι γκοπι έφευγαν από τα σπίτια τους βιαστικά, οι άντρες τους, οι αδελφοί τους και οι πατεράδες τους ήταν κατάπληκτοι και απορημένοι να μάθουν πού πάνε. Επειδή ήταν νεαρά κορίτσια, τις προστάτευαν ή οι άντρες τους ή οι μεγαλύτεροι αδελφοί τους ή οι πατεράδες τους. Όλοι οι κηδεμόνες τους τους απαγόρευσαν να πάνε στον Κρίσνα, αλλά τους αγνόησαν. Όταν κάποιος προσελκυσθεί από τον Κρίσνα και αποκτήσει πλήρη συνείδηση του Κρίσνα, δεν ενδιαφέρεται για κανένα εγκόσμιο καθήκον, ακόμα και αν είναι επείγον. Η συνείδηση του Κρίσνα είναι τόσο ισχυρή, που ανακουφίζει όλους από όλες τις υλικές δραστηριότητες. Ο Σρίλα Ρούπα Γκοσουάμι έχει γράψει μερικούς πολύ ωραίους στίχους, όπου μία γκοπι συμβουλεύει κάποια άλλη, «Αγαπημένη μου φίλη, αν επιθυμείς να απολαύσεις τη συντροφιά της υλικής κοινωνίας, φιλίας και αγάπης, τότε, σε παρακαλώ, μην πας να δεις αυτό το χαμογελαστό αγόρι, τον Γκοβίντα, που στέκεται στην όχθη του Γιαμούνα και παίζει τη φλογέρα Του, με τα χείλη Του να φωτίζονται από τις ακτίνες της πανσελήνου». Ο Σρίλα Ρούπα Γκοσουάμι μας μαθαίνει εμμέσως ότι όποιος έχει αιχμαλωτισθεί από το πανέμορφο χαμογελαστό πρόσωπο του Κρίσνα, έχει χάσει κάθε έλξη για υλικές απολάυσεις. Αυτό είναι το τεστ της προόδου στη συνείδηση του Κρίσνα: όποιος προοδεύει στη συνείδηση του Κρίσνα θα χάσει υποχρεωτικά το ενδιαφέρον του για τις υλικές δραστηριότητες και την προσωπική ικανοποίηση των αισθήσεων.

Ορισμένες από τις γκοπι τις είχαν κρατήσει κυριολεκτικά για να μην πάνε στον Κρίσνα και τις είχαν κλειδώσει δια της βίας στα δωμάτιά τους. Μην μπορώντας να πάνε στον Κρίσνα, άρχισαν να διαλογίζονται την υπερβατική μορφή Του κλείνοντας τα μάτια τους. Είχαν ήδη τη μορφή του Κρίσνα μέσα στον νου τους. Αποδείχτηκαν οι μεγαλύτεροι γιογκι· όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, όποιος σκέφτεται διαρκώς τον Κρίσνα μέσα στην καρδιά του με πίστη και αγάπη, θεωρείται ο κορυφαίος γιογκι. Πράγματι, ένας γιογκι συγκεντρώνει τον νου του στη μορφή του Κυρίου Βίσνου. Αυτό είναι πραγματικό γιογκα. Ο Κρίσνα είναι η αρχική μορφή όλων των *βισνου-ταττβα*. Οι γκοπι δεν μπορούσαν να πάνε στον Κρίσνα οι ίδιες και έτσι άρχισαν να Τον διαλογίζονται ως τέλειοι γιογκι.

Στο στάδιο της υπό όρους ζωής των ζωντανών όντων υπάρχουν δύο ειδών αποτελέσματα της δράσης που αποβλέπει στην απόλαυση: το υποκείμενο σε όρους ζωντανό ον που κάνει διαρκώς αμαρτωλές πράξεις, υποφέρει, και το ζωντανό ον που κάνει ευσεβείς πράξεις, απολαμβάνει. Σε οποιαδήποτε περίπτωση –υλικό πόνο ή υλική απόλαυση– το ζωντανό ον υπόκειται στους όρους της υλικής φύσης.

Οι *γκοπι* που συντροφεύουν τον Κρίсна –που συγκεντρώνονται στο μέρος όπου εμφανίζεται ο Κρίсна– προέρχονται από διάφορες ομάδες. Οι περισσότερες *γκοπι* είναι αιώνιοι σύντροφοι του Κρίсна. Όπως αναφέρεται στην *Μπραμα-σαμχίτα, ανανντα-τσινμαγια-ρασα-πρατιμπαβιταμπιχ*: στον πνευματικό κόσμο, οι σύντροφοι του Κρίсна, και ιδιαίτερα οι *γκοπι*, είναι η εκδήλωση της δύναμης της ευχαρίστησης του Κυρίου Κρίсна. Είναι επεκτάσεις της Σριμάτι Ρανταράνι. Αλλά όταν ο Κρίсна φανερώνει τις υπερβατικές διασκεδάσεις Του στον υλικό κόσμο, σε κάποια από τα σύμπαντα, δεν έρχονται μόνο οι αιώνιοι σύντροφοι του Κυρίου, αλλά επίσης και όσοι έχουν προαχθεί σε αυτή τη θέση από τον υλικό κόσμο. Οι *γκοπι* που προσχώρησαν στις διασκεδάσεις του Κρίсна μέσα στον υλικό κόσμο προέρχονταν από τη θέση των συνηθισμένων ανθρώπινων όντων. Αν τις δέσμευαν οι αντιδράσεις στη δράση τους, ο διαρκής διαλογισμός του Κρίсна τις είχε απαλλάξει πλήρως από αυτή την αντίδραση στο *καρμα* τους. Η λαχτάρα τους να δουν τον Κρίсна και ο μεγάλος πόνος τους επειδή δεν μπορούσαν να Τον δουν, τις απάλλαξε από κάθε αντίδραση στις αμαρτίες τους και η έκσταση της υπερβατικής αγάπης τους για τον Κρίсна κατά την απουσία Του, ήταν ανώτερη από κάθε αντίδραση στις υλικές ευσεβείς πράξεις τους. Η δέσμια της ύλης ψυχή υπόκειται στη γέννηση και τον θάνατο, είτε από ευσεβείς είτε από αμαρτωλές πράξεις, αλλά οι *γκοπι* που άρχισαν να διαλογίζονται τον Κρίсна υπερέβησαν και τις δύο αυτές θέσεις, εξαγνίσθηκαν και έτσι υψώθηκαν στη θέση των *γκοπι* που ήταν ήδη επεκτάσεις της δύναμής Του για ευχαρίστηση. Όλες οι *γκοπι* που συγκέντρωσαν τον νου τους στον Κρίсна με πνεύμα ερωτικής αγάπης απολυμάνθηκαν πλήρως από όλες τις αντιδράσεις της υλικής φύσης που προέρχονται από τη δράση, και κάποιες από αυτές άφησαν αμέσως το υλικό σώμα τους που αναπτύσσεται από τις τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης.

Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ άκουσε τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι να εξηγεί την κατάσταση των *γκοπι* που συγκεντρώθηκαν με τον Κρίсна για τον χορό *ρασα*. Όταν άκουσε ότι μερικές από τις *γκοπι*, συγκεντρωνόμενες απλώς στον Κρίсна ως εραστή τους, ελευθερώθηκαν από κάθε μόλυνση της υλικής

γέννησης και του θανάτου, είπε, «Οι γκοπι δεν γνώριζαν ότι ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Τον δέχθηκαν ως ένα πολύ όμορφο αγόρι και Τον θεώρησαν εραστή τους. Πώς, λοιπόν, είναι δυνατό να ελευθερώθηκαν από τις υλικές συνθήκες με τη σκέψη απλώς ενός εραστή;». Εδώ θα πρέπει να λάβει κανείς υπόψη του ότι ο Κρίσνα και τα συνηθισμένα ζωντανά όντα είναι από ποιοτική άποψη ένα. Τα συνηθισμένα ζωντανά όντα, όντας μέρη του Κρίσνα, είναι και αυτά Μπραμάν, αλλά ο Κρίσνα είναι ο Υπέρτατος, είναι Παραμπραμάν. Το ερώτημα είναι ότι αν είναι δυνατό για τον αφοσιωμένο υπηρέτη να ελευθερωθεί από το υλικό, μολυσμένο στάδιο σκεπτόμενος απλώς τον Κρίσνα, τότε γιατί αυτό δεν είναι δυνατό και για άλλους, που επίσης σκέφτονται κάποιον; Αν κάποια σκέφτεται τον άντρα της ή τον γιο της ή αν κάποιος σκέφτεται οποιοδήποτε άλλο ζωντανό ον, και εφόσον όλα τα ζωντανά όντα είναι Μπραμάν, τότε γιατί δεν ελευθερώνονται όλοι από το μολυσμένο στάδιο της υλικής φύσης; Αυτή είναι μία πολύ έξυπνη ερώτηση, επειδή οι άθεοι μιμούνται πάντοτε τον Κρίσνα. Αυτές τις μέρες της Κάλι-γιούγκα, υπάρχουν πολλοί απατεώνες που θεωρούν τον εαυτό τους μεγάλο όσο και ο Κρίσνα και που κάνουν τους ανθρώπους να πιστεύουν ότι το να σκέφτονται αυτούς είναι εξίσου καλό με το να σκέφτονται τον Κύριο Κρίσνα. Γι' αυτό ο Μαχαράζα Παρίκσιτ, αντιλαμβανόμενος την επικίνδυνη κατάσταση των τυφλών οπαδών των δαιμονικών μιμητών, έκανε αυτή την ερώτηση και ευτυχώς είναι καταγεγραμμένη στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, για να προειδοποιήσει τους αθώους ανθρώπους ότι το να σκέφτεται κανείς έναν συνηθισμένο άνθρωπο και το να σκέφτεται τον Κρίσνα δεν είναι το ίδιο.

Πράγματι, ακόμα και το να σκέφτεται κανείς τους ημίθεους δεν μπορεί να συγκριθεί με τη σκέψη του Κρίσνα. Η *Βαϊσναβα Ταντρα* προειδοποιεί ότι όποιος τοποθετεί τον Βίσνου, τον Ναράγιανα ή τον Κρίσνα στο ίδιο επίπεδο με τους ημίθεους αποκαλείται *πασαντα*, ηλίθιος. Ακούγοντας αυτή την ερώτηση του Μαχαράζα Παρίκσιτ, ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι απάντησε, «Αγαπημένε μου Βασιλιά, η ερώτησή σου έχει ήδη απαντηθεί, ακόμα και πριν από αυτό το περιστατικό».

Επειδή ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ήθελε να ξεκαθαρίσει την κατάσταση, ο πνευματικός του δάσκαλος του απάντησε πολύ έξυπνα, «Γιατί κάνεις ξανά την ίδια ερώτηση, η οποία έχει απαντηθεί; Γιατί ξεχνάς τόσο εύκολα;». Ο πνευματικός δάσκαλος είναι πάντοτε σε ανώτερη θέση και έτσι έχει το δικαίωμα να μαλώσει τον μαθητή του με αυτόν τον τρόπο. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι γνώριζε ότι ο Μαχαράζα Παρίκσιτ έκανε την ερώτηση όχι για την δική του κατανόηση, αλλά ως μία προειδοποίηση για τους μελλοντικούς

αθώους ανθρώπους, που μπορεί να θεωρήσουν ότι κάποιοι άλλοι είναι ίσοι με τον Κρίσνα.

Τότε ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι θύμησε στον Μαχαράζα Παρίκσιτ τα σχετικά με τη σωτηρία του Σισουπάλα. Ο Σισουπάλα φθονούσε πάντα τον Κρίσνα και εξαιτίας του φθόνου του ο Κρίσνα τον σκότωσε. Εφόσον ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Σισουπάλα κέρδισε τη σωτηρία του βλέποντας απλώς τον Κρίσνα. Αν ένα φθονερό πρόσωπο μπορεί να σωθεί συγκεντρώνοντας απλώς τον νου του στον Κρίσνα, τότε πόσο περισσότερο ισχύει αυτό για τις *γκοπι*, που είναι τόσο αγαπητές στον Κρίσνα και Τον σκέφτονται πάντοτε με αγάπη; Πρέπει να υπάρχει κάποια διαφορά ανάμεσα σε φίλους και εχθρούς. Αν οι εχθροί του Κρίσνα μπορούσαν να ελευθερωθούν από την υλική μόλυνση και να γίνουν ένα με τον Υπέρτατο, τότε σίγουρα οι αγαπημένοι Του φίλοι όπως οι *γκοπι* είναι ελεύθεροι και μαζί Του.

Εκτός αυτού, στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ο Κρίσνα αποκαλείται Χρισικέσα. Και ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι είπε επίσης ότι ο Κρίσνα είναι ο Χρισικέσα, η Υπέρτατη Ψυχή, ενώ ένας συνηθισμένος άνθρωπος είναι μία υποκείμενη σε όρους ψυχή, καλυμμένη από το υλικό σώμα. Ο Κρίσνα και το σώμα του Κρίσνα είναι το ίδιο, επειδή είναι ο Χρισικέσα. Όποιος κάνει διάκριση μεταξύ του Κρίσνα και του σώματος του Κρίσνα είναι ο μεγαλύτερος ανόητος. Ο Κρίσνα είναι ο Χρισικέσα και ο Αντοκσάτζα. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ, σε αυτή την περίπτωση, χρησιμοποίησε αυτές τις δύο συγκεκριμένες λέξεις. Ο Χρισικέσα είναι η Υπέρτατη Ψυχή και ο Αντοκσάτζα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, υπερβατικός ως προς την υλική φύση. Για να δείξει εύνοια στα συνηθισμένα ζωντανά όντα, από το αναίτιο έλεός Του, εμφανίζεται όπως ακριβώς είναι. Δυστυχώς, ανόητα πρόσωπα Τον θεωρούν εσφαλμένα ως άλλο ένα συνηθισμένο πρόσωπο και έτσι γίνονται άξια να πάνε στην κόλαση. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι επαναδιαβεβαίωσε ότι ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, άφθαρτος, απροσμέτρητος και ελεύθερος από κάθε υλική μόλυνση.

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι συνέχισε να πληροφορεί τον Μαχαράζα Παρίκσιτ ότι ο Κρίσνα δεν είναι ένα συνηθισμένο πρόσωπο. Είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, πλήρης πνευματικών ιδιοτήτων. Εμφανίζεται στον υλικό κόσμο από το αναίτιο έλεός Του και οποτεδήποτε εμφανίζεται, εμφανίζεται όπως ακριβώς είναι, χωρίς αλλαγή. Αυτό βεβαιώνεται και στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*. Εκεί ο Κύριος λέει ότι εμφανίζεται

μέσα στην πνευματική Του δύναμη. Δεν εμφανίζεται υπό τον έλεγχο της υλικής δύναμης. Η υλική δύναμη βρίσκεται υπό τον έλεγχό Του. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι η υλική δύναμη λειτουργεί υπό την εποπτεία Του. Βεβαιώνεται επίσης και στην *Μπραμα-σαμχिता* ότι η υλική δύναμη, γνωστή ως Ντούργκα, ενεργεί σαν σκιά η οποία κινείται με την κίνηση της ουσίας. Το συμπέρασμα είναι ότι αν κάποιος, με οποιονδήποτε τρόπο, προσκολληθεί στον Κρίσνα ή προσελκυσθεί από Αυτόν, είτε λόγω της ομορφιάς Του είτε λόγω των ιδιοτήτων Του είτε λόγω του πλούτου Του, της φήμης Του, της δύναμής Του, της απάρνησής Του ή της γνώσης Του, ή ακόμα και μέσω λαγνείας, θυμού ή φόβου, στοργής ή φιλίας, τότε η σωτηρία του και η ελευθερία του από την υλική μόλυνση είναι εξασφαλισμένες.

Στο Δέκατο Όγδοο Κεφάλαιο της *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ο Κύριος δηλώνει επίσης ότι όποιος κηρύσσει τη συνείδηση του Κρίσνα Του είναι πολύ αγαπητός. Ένας κήρυκας έχει να αντιμετωπίσει πολλές δυσκολίες στον αγώνα του να κηρύξει την αγνή συνείδηση του Κρίσνα. Μερικές φορές πρέπει να υποφέρει πολλά σωματικά τραύματα και κάποιες άλλες πρέπει να συναντήσει τον θάνατο. Όλα αυτά είναι μεγάλες ασκητικότητες για λογαριασμό του Κρίσνα. Γι' αυτό ο Κρίσνα λέει ότι ένας τέτοιος κήρυκας Του είναι πολύ, πολύ αγαπητός. Αν οι εχθροί του Κρίσνα μπορούν να αναμένουν σωτηρία επειδή συγκεντρώνουν απλώς τον νου τους σε Αυτόν, τότε τι μπορούν να περιμένουν όσοι είναι τόσο αγαπητοί στον Κρίσνα; Το συμπέρασμα θα πρέπει να είναι ότι η σωτηρία όσων κηρύσσουν τη συνείδηση του Κρίσνα στον κόσμο είναι εξασφαλισμένη σε κάθε περίπτωση. Αυτοί οι κήρυκες όμως δεν νοιάζονται ποτέ για τη σωτηρία, επειδή στην πραγματικότητα, όποιος ασχολείται με τη συνείδηση του Κρίσνα, την υπηρεσία αφοσίωσης, έχει ήδη επιτύχει τη σωτηρία. Γι' αυτό ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι διαβεβαίωσε τον Βασιλιά Παρίκσιτ ότι θα έπρεπε να είναι πάντα βέβαιος ότι όποιος έλκεται από τον Κρίσνα επιτυγχάνει την απελευθέρωση από την υλική δουλεία, επειδή ο Κρίσνα είναι ο υπερβατικός κύριος κάθε μυστικής δύναμης.

Όταν συγκεντρώθηκαν όλες οι γκοπι, όπως περιγράφηκε, μπροστά στον Κρίσνα, άρχισε να τους μιλά, να τις καλωσορίζει, αλλά και να τις αποθαρρύνει, παίζοντας με τις λέξεις. Ο Κρίσνα είναι ο υπέρτατος ομιλητής· είναι ο ομιλητής της *Μπαγκαβαντ-γκιτα*. Μπορεί να μιλήσει για τα υψηλότερα φιλοσοφικά, πολιτικά, οικονομικά θέματα – για οτιδήποτε. Και μίλησε επίσης στις γκοπι, που Του ήταν τόσο αγαπητές. Ήθελε να τις γοητεύσει με λεκτικά παιχνίδια και έτσι άρχισε να τους μιλάει ως εξής.

«Ω κυρίες της Βρινντάβανα, είπε ο Κρίσνα. «Είστε πολύ τυχερές και Μου είστε πολύ αγαπητές. Χαίρομαι πολύ που ήλθατε εδώ και εύχομαι να είναι όλα καλά στη Βρινντάβανα. Τώρα είμαι στις διαταγές σας. Τι μπορώ να κάνω για σας; Για ποιο λόγο ήλθατε εδώ μεσάνυχτα; Σας παρακαλώ, καθίστε και πείτε Μου τι μπορώ να κάνω για σας;».

Οι γκοπι είχαν έλθει στον Κρίσνα για να απολάυσουν τη συντροφιά Του, να χορέψουν μαζί Του, να Τον αγκαλιάσουν και να Τον φιλήσουν και όταν ο Κρίσνα άρχισε να τις υποδέχεται τόσο τυπικά, με κάθε εθιμοτυπία, ξαφνιάστηκαν. Τις αντιμετώπιζε ως συνηθισμένες γυναίκες του καλού κόσμου. Γι' αυτό άρχισαν να χαμογελούν μεταξύ τους και άκουγαν ανυπόμονα τον Κρίσνα να μιλά με αυτόν τον τρόπο. Όταν είδε ότι Του χαμογελούσαν, είπε, «Αγαπητές Μου φίλες, θα πρέπει να ξέρετε ότι είναι μεσάνυχτα και το δάσος είναι πολύ επικίνδυνο. Αυτή την ώρα όλα τα άγρια θηρία της ζούγκλας, οι τίγρεις, οι αρκούδες, τα τσακάλια και οι λύκοι, τριγυρνούν στο δάσος. Είναι, λοιπόν, πολύ επικίνδυνο για σας. Δεν μπορείτε να βρείτε ένα ασφαλές μέρος τώρα. Όπου κι αν πάτε, θα δείτε ότι όλα αυτά τα ζώα περιφέρονται για να βρουν τη λεία τους. Γι' αυτό νομίζω ότι πήρατε μεγάλο ρίσκο που ήλθατε εδώ τέτοια ώρα. Σας παρακαλώ, γυρίστε πίσω αμέσως, χωρίς καθυστέρηση».

Όταν είδε ότι συνέχιζαν να χαμογελούν, είπε, «Εκτιμώ πάρα πολύ τα σωματικά σας χαρακτηριστικά. Όλες σας έχετε πολύ ωραία, πολύ λεπτή μέση». Όλες οι γκοπι ήταν εκπληκτικά όμορφες. Περιγράφονται με τη λέξη *σουμαντιαμα*· λέγεται ότι το επίπεδο ομορφιάς μιας γυναίκας είναι *σουμαντιαμα* όταν το μεσαίο τμήμα του σώματος είναι πολύ λεπτό.

Ο Κρίσνα ήθελε να τους εντυπωθεί η ιδέα ότι δεν ήταν αρκετά μεγάλες για να φροντίσουν τον εαυτό τους. Πράγματι, είχαν ανάγκη από προστασία. Δεν ήταν πολύ φρόνιμο να έλθουν μεσάνυχτα στον Κρίσνα. Ο Κρίσνα υπαινίχθηκε ότι και Εκείνος ήταν πολύ νέος όπως και εκείνες. «Δεν φαίνεται και πολύ σωστό για νέα κορίτσια και αγόρια να μένουν μαζί τα μεσάνυχτα». Αφού άκουσαν αυτή τη συμβουλή, οι γκοπι δεν έδειχναν πολύ χαρούμενες· γι' αυτό ο Κρίσνα άρχισε να τονίζει το ζήτημα με διαφορετικό τρόπο.

«Αγαπητές Μου φίλες, καταλαβαίνω ότι έχετε φύγει από το σπίτι σας χωρίς την άδεια των κηδεμόνων σας· γι' αυτό πιστεύω ότι οι μητέρες σας, οι πατεράδες σας, οι μεγαλύτεροι αδελφοί σας ή ακόμα και οι γιοι σας και πολύ περισσότερο οι άντρες σας, θα πρέπει να έχουν μεγάλη αγωνία για να σας βρουν. Όσο είστε εδώ, θα πρέπει να ψάχνουν σε διάφορα μέρη και ο νους

τους θα πρέπει να είναι πολύ ταραγμένος. Μην καθυστερείτε, λοιπόν. Γυρίστε πίσω, σας παρακαλώ, και ηρεμείστε τους».

Όταν οι γκοπι έδειξαν λίγο ενοχλημένες και θυμωμένες από την ειλικρινή συμβουλή του Κρίσνα, έστρεψαν την προσοχή τους στην ομορφιά του δάσους. Εκείνη την ώρα ολόκληρο το δάσος φωτιζόταν από το λαμπρό φως της σελήνης, ο αέρας φυσούσε σιωπηλά πάνω στα ανθισμένα λουλούδια και τα πράσινα φύλλα των δέντρων λικνίζονταν στη δροσερή αύρα. Ο Κρίσνα βρήκε την ευκαιρία που κοιτούσαν το δάσος για να τις συμβουλέψει. «Νομίζω ότι βγήκατε για να δείτε το πανέμορφο δάσος της Βρινντάβανα αυτή τη νύχτα», είπε, «αλλά τώρα θα πρέπει να είστε ικανοποιημένες. Επιστρέψτε, λοιπόν, στα σπίτια σας χωρίς καθυστέρηση. Καταλαβαίνω ότι είστε όλες σας πολύ αγνές γυναίκες, οπότε τώρα που είδατε την όμορφη ατμόσφαιρα του δάσους της Βρινντάβανα, γυρίστε πίσω, σας παρακαλώ, και υπηρετείστε πιστά τους άντρες σας. Μερικές από εσάς πρέπει να έχετε μωρά τώρα, παρόλο που είστε πολύ νέες. Θα πρέπει να έχετε αφήσει τα μωρά σας στο σπίτι και θα πρέπει να κλαίνε. Σας παρακαλώ, γυρίστε αμέσως στα σπίτια σας και ταΐστε τα με το γάλα σας. Μπορώ ακόμα να καταλάβω ότι έχετε μεγάλη αγάπη για Μένα και από αυτή την υπερβατική αγάπη ήλθατε εδώ, ακούγοντάς Με να παίζω τη φλογέρα Μου. Τα αισθήματα στοργής και αγάπης που έχετε για Μένα είναι πολύ δικαιολογημένα, επειδή είμαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Όλα τα ζωντανά πλάσματα είναι μέρη Μου και είναι φυσικό να είναι στοργικά μαζί Μου. Αυτή η στοργή για Μένα, λοιπόν, είναι πολύ ευπρόσδεκτη και σας συγχαίρω γι' αυτό. Τώρα μπορείτε να επιστρέψετε στα σπίτια σας. Ένα άλλο πράγμα που πρέπει να σας εξηγήσω είναι ότι για μία αγνή γυναίκα, η υπηρεσία στον άντρα της χωρίς υποκρισία είναι η καλύτερη θρησκευτική αρχή. Η γυναίκα δεν θα πρέπει να είναι μόνο πιστή και αγνή στον άντρα της, αλλά και ευγενική με τους φίλους του, υπάκουη με τους γονείς του και στοργική με τους νεότερους αδελφούς του. Και το πιο σημαντικό απ' όλα, η γυναίκα πρέπει να φροντίζει τα παιδιά».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Κρίσνα εξήγησε τα καθήκοντα της γυναίκας. Υπογράμμισε ακόμα το ζήτημα της υπηρεσίας του άντρα: «Ακόμα και αν δεν είναι πολύ καλός χαρακτήρας ή ακόμα και αν δεν είναι πολύ εύπορος ή καλότυχος ή ακόμα και αν είναι γέρος ή ανάπηρος εξαιτίας χρόνιων ασθενειών –όποια και αν είναι η κατάσταση του συζύγου- η γυναίκα δεν θα πρέπει να τον χωρίσει, αν θέλει πραγματικά να υψωθεί στα ανώτερα πλανητικά συστήματα αφού αφήσει αυτό το σώμα. Εκτός αυτού, θεωρείται απεχθές στην κοινωνία αν μία γυναίκα είναι άπιστη και ψάχνει για άλλον

άντρα. Τέτοιου είδους συνήθειες θα αποτρέψουν μία γυναίκα να υψωθεί στους ουράνιους πλανήτες και τα αποτελέσματα αυτών των συνηθειών είναι πολύ ταπεινωτικά. Μία παντρεμένη γυναίκα δεν θα πρέπει να ψάχνει για εραστή, επειδή αυτό δεν εγκρίνεται από τις βεδικές αρχές της ζωής. Αν νομίζετε ότι είστε πολύ προσκολλημένες σ' Εμένα και επιθυμείτε τη συντροφιά Μου, σας συμβουλεύω να μην προσπαθήσετε να Με απολαύσετε προσωπικά. Είναι καλύτερα να πάτε σπίτι, να μιλάτε απλώς για Μένα, να Με σκεφτόσαστε και με αυτή τη μέθοδο της συνεχούς ενθύμησης και της ψάλμωδίας των ονομάτων Μου, θα υψωθείτε σίγουρα στο πνευματικό επίπεδο. Δεν υπάρχει λόγος να στέκεστε κοντά Μου. Σας παρακαλώ, γυρίστε στα σπίτια σας».

Η οδηγία που δόθηκε εδώ από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας στις *γκοπι* δεν ήταν καθόλου σαρκαστική. Τέτοιου είδους οδηγίες θα πρέπει να λαμβάνονται πολύ σοβαρά υπόψη από όλες τις τίμιες γυναίκες. Εδώ το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας υπογραμμίζει ιδιαίτερα την αγνότητα των γυναικών. Επομένως αυτή η αρχή θα πρέπει να τηρείται από κάθε σοβαρή γυναίκα που θέλει να υψωθεί σε ένα ανώτερο στάδιο ζωής. Ο Κρίσνα είναι το κέντρο κάθε στοργής για όλα τα ζωντανά πλάσματα. Όταν αυτή η στοργή αναπτυχθεί για τον Κρίσνα, τότε υπερβαίνει κανείς όλες τις βεδικές οδηγίες. Αυτό ήταν δυνατό για τις *γκοπι*, επειδή έβλεπαν τον Κρίσνα πρόσωπο με πρόσωπο. Αυτό δεν είναι δυνατό για οποιαδήποτε γυναίκα στην υπό όρους κατάσταση. Δυστυχώς, μιμούμενοι τη συμπεριφορά του Κρίσνα με τις *γκοπι*, κάποιοι ανόητοι παίρνουν μερικές φορές τη θέση του Κρίσνα, ακολουθώντας τη φιλοσοφία του μονισμού ή της ενότητας, και εκμεταλλεύονται πολύ ανεύθυνα τη *ρασα-λιλα* για να παρασύρουν πολλές αθώες γυναίκες και να τις παραπλανήσουν εν ονόματι της πνευματικής συνειδητοποίησης. Ως προειδοποίηση, ο Κύριος Κρίσνα υπαινίσσεται εδώ πως ό,τι ήταν δυνατό για τις *γκοπι*, δεν είναι δυνατό για τις συνηθισμένες γυναίκες. Παρόλο που μία γυναίκα μπορεί πράγματι να υψωθεί μέσω προχωρημένης συνείδησης του Κρίσνα, δεν θα πρέπει να παρασύρεται από απατεώνες που ισχυρίζονται ότι είναι ο Κρίσνα. Θα πρέπει να επικεντρώνει τις πράξεις αφοσίωσης στο ψάλσιμο και τον διαλογισμό του Κρίσνα, όπως συνιστάται εδώ. Δεν θα πρέπει να ακολουθεί κάποιος τους αποκαλούμενους *σαχατζιγια*, δηλαδή τους υποτιθέμενους αφοσιωμένους υπηρέτες, οι οποίοι τα παίρνουν όλα πολύ ελαφρά.

Όταν ο Κρίσνα μίλησε με τόσο αποθαρρυντικό τρόπο στις *γκοπι*, αυτές ήταν πολύ λυπημένες, επειδή πίστεψαν ότι η επιθυμία τους να απολαύσουν τον

χορό ρασα με τον Κρίσνα θα διαψευδότην. Έτσι ήταν γεμάτες αγωνία. Από τη μεγάλη λύπη τους, οι γκοπι ανέπνεαν πολύ βαριά. Αντί να κοιτούν τον Κρίσνα, κοιτούσαν το έδαφος και χάραζαν διάφορες καμπύλες στο χώμα με τα δάχτυλα των ποδιών τους. Έχυναν πολλά δάκρυα που ξέπλεναν το βάψιμο του προσώπου τους. Το νερό από τα δάκρυά τους ανακατευόταν με την κόκκινη σκόνη *κουνκουμα* στα στήθη τους και έπεφτε στο έδαφος. Δεν μπορούσαν να πουν τίποτα στον Κρίσνα και στέκονταν απλώς εκεί σιωπηλά. Με τη σιωπή τους έλεγαν ότι η καρδιά τους είχε πληγωθεί σοβαρά.

Οι γκοπι δεν ήταν συνηθισμένες γυναίκες. Στην ουσία, ήταν στο ίδιο επίπεδο με τον Κρίσνα. Είναι οι αιώνιοι σύντροφοί Του. Όπως βεβαιώνεται στην *Μπραμα-σαμχίτα*, είναι επεκτάσεις της χαροποιού δύναμης του Κρίσνα και ως δύναμή Του δεν διαφέρουν από Αυτόν. Παρόλο που τα λόγια του Κρίσνα τους προκάλεσαν θλίψη, δεν ήθελαν να χρησιμοποιήσουν σκληρά λόγια εναντίον Του. Ήθελαν όμως να μαλώσουν τον Κρίσνα για τα σκληρόκαρδα λόγια Του και γι' αυτό άρχισαν να μιλούν με φωνή που κόμπιαζε. Δεν ήθελαν να πουν σκληρά λόγια εναντίον του Κρίσνα, επειδή ο Κρίσνα ήταν ο αγαπημένος τους, η καρδιά τους και η ψυχή τους. Οι γκοπι είχαν μόνο τον Κρίσνα στην καρδιά τους. Ήταν εντελώς παραδομένες και αφοσιωμένες ψυχές. Φυσικά, όταν άκουσαν τέτοια σκληρόκαρδα λόγια προσπάθησαν να απαντήσουν, αλλά στην προσπάθειά τους, καταρράκτες δακρύων έπεφταν από τα μάτια τους. Τελικά, κατάφεραν να μιλήσουν.

«Κρίσνα», είπαν, «Είσαι πολύ σκληρός! Δεν θα έπρεπε να μιλάς έτσι. Είμαστε ολκληρωτικά παραδομένες ψυχές. Σε παρακαλούμε, δέξου μας και μη μιλάς με αυτόν τον σκληρό τρόπο. Βέβαια, είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις, αλλά δεν αξίζει στη θέση Σου να μας μεταχειρίζεσαι με αυτόν τον σκληρό τρόπο. Έχουμε έλθει σ' Εσένα αφήνοντας τα πάντα πίσω μας, για να βρούμε καταφύγιο στα λωτοειδή Σου πόδια. Γνωρίζουμε πως είσαι εντελώς ανεξάρτητος και μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις, αλλά Σου ζητούμε να μη μας απορρίψεις. Είμαστε αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου. Υπάρχουν πολλοί αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου Ναράγιανα που Τον λατρεύουν για σωτηρία και Εκείνος τους προσφέρει σωτηρία. Κατά τον ίδιο τρόπο, πώς μπορείς Εσύ να μας απορρίψεις, όταν δεν έχουμε άλλο καταφύγιο από τα λωτοειδή Σου πόδια;

«Ω αγαπημένε Κρίσνα», συνέχισαν, «είσαι ο υπέρτατος δάσκαλος. Δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό. Οι οδηγίες Σου στις γυναίκες να είναι πιστές στους άντρες τους και ευσπλαχνικές με τα παιδιά τους, να φροντίζουν τις

υποθέσεις του σπιτιού και να είναι υπάκουες στα μεγαλύτερα μέλη της οικογένειας, είναι ασφαλώς σε συμφωνία με τις αρχές των *σαστρα*. Αλλά γνωρίζουμε επίσης ότι όλες αυτές οι οδηγίες των *σαστρα* μπορούν να τηρηθούν τέλεια, αν κάποιος βρίσκεται κάτω από την προστασία των λωτοειδών Σου ποδιών. Οι άντρες μας, οι φίλοι μας, τα μέλη της οικογένειας και τα παιδιά μας είναι όλοι αγαπητοί και ευχάριστοι σ' εμάς, μόνο χάρη στη δική Σου παρουσία, επειδή Εσύ είσαι η Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών πλασμάτων. Χωρίς την παρουσία Σου, είναι κανείς ασήμαντος. Όταν αφήνεις το σώμα, το σώμα πεθαίνει αμέσως και σύμφωνα με την εντολή των *σαστρα*, ένα νεκρό σώμα πρέπει αμέσως να πεταχτεί στο ποτάμι ή να καεί. Είσαι, επομένως, σε τελευταία ανάλυση, το πιο αγαπημένο πρόσωπο σε αυτόν τον κόσμο. Τοποθετώντας την πίστη μας και την αγάπη μας στο πρόσωπό Σου, δεν υπάρχει πιθανότητα να μείνουμε χωρίς σύζυγο, φίλους, γιους ή θυγατέρες. Αν μία γυναίκα Σε δεχθεί ως υπέρτατο σύζυγο, δεν θα μείνει ποτέ χωρίς σύζυγο, όπως συμβαίνει στη σωματική αντίληψη της ζωής. Αν Σε δεχθούμε ως ύστατο σύζυγο, τότε δεν τίθεται θέμα χωρισμού, διαζυγίου ή χηρείας. Είσαι ο αιώνιος σύζυγος, ο αιώνιος γιος, ο αιώνιος φίλος και ο αιώνιος κύριος, και όποιος εισχωρεί σε μία σχέση με Εσένα είναι αιωνίως ευτυχισμένος. Εφόσον είσαι ο δάσκαλος όλων των θρησκευτικών αρχών, πρέπει πρώτα να λατρευτούν τα λωτειδή Σου πόδια. Κατά συνέπεια, οι *σαστρα* αναφέρουν, *ατσαρια-ουπασανα*: η λατρεία των λωτοειδών Σου ποδιών είναι η πρώτη αρχή. Εκτός αυτού, όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, είσαι ο μοναδικός δικαιούχος της απόλαυσης, ο μοναδικός ιδιοκτήτης και ο μοναδικός φίλος. Συνεπώς, έχουμε έλθει σ' Εσένα, αφήνοντας στην άκρη όλους τους υποτιθέμενους φίλους, την κοινωνία και την υποτιθέμενη αγάπη και τώρα Εσύ μπορείς να μας απολάυσεις. Είθε να μας απολαμβάνεις αιωνίως. Είθε να είσαι ο ιδιοκτήτης μας, γιατί αυτό είναι φυσικό Σου δικαίωμα, και είθε να είσαι ο υπέρτατος φίλος μας, γιατί είσαι έτσι κι αλλιώς. Ας Σε αγκαλιάσουμε, λοιπόν, ως υπέρτατο αγαπημένο».

Τότε οι *γκοπι* είπαν στον Κρίσνα που έχει μάτια σαν πέταλα λωτού, «Σε παρακαλούμε, μην αποθαρρύνεις την ενδόμυχη από καιρό επιθυμία μας να Σε έχουμε άντρα μας. Οποιοσδήποτε ευφυής άνθρωπος ενδιαφέρεται για το συμφέρον του, εναποθέτει όλο το πνεύμα της αγάπης του σ' Εσένα. Όσοι είναι παραπλανημένοι από την εξωτερική ενέργεια, όσοι θέλουν να ικανοποιούνται με ψεύτικες ιδέες, επιχειρούν να απολαύσουν χωριστά από Εσένα. Οι υποτιθέμενοι σύζυγοι, φίλοι, γιοι, κόρες ή πατεράδες και μητέρες είναι απλώς πηγή υλικής δυστυχίας. Κανένας δεν έγινε ευτυχισμένος στον

υλικό κόσμο επειδή είχε πατέρα, μητέρα, σύζυγο, γιο, κόρη ή φίλους. Παρόλο που ο πατέρας και η μητέρα πρέπει να προστατεύουν τα παιδιά, υπάρχουν πολλά παιδιά που υποφέρουν από έλλειψη τροφής και προστασίας. Υπάρχουν πολλοί καλοί γιατροί, αλλά όταν ένας ασθενής πεθάνει, κανένας γιατρός δεν μπορεί να τον αναστήσει. Υπάρχουν πολλά μέσα προστασίας, αλλά αν κάποιος είναι καταδικασμένος, κανένα προστατευτικό μέσο δεν μπορεί να βοηθήσει, και χωρίς την προστασία Σου, οι υποτιθέμενες πηγές προστασίας γίνονται απλώς πηγές διαρκούς δυστυχίας. Γι' αυτό κάνουμε έκκληση σε Σένα, αγαπημένε Κύριε όλων των κυρίων, μη, παρακαλούμε, μη σκοτώσεις την από καιρό ενδόμυχη επιθυμία μας να Σε έχουμε υπέρτατο σύζυγο.

«Αγαπημένε Κρίσνα, ως γυναίκες, είμαστε ασφαλώς ικανοποιημένες όταν η καρδιά μας ασχολείται με τις οικογενειακές υποθέσεις, αλλά την καρδιά μας την έχεις ήδη κλέψει. Δεν μπορούμε πια να την απασχολήσουμε σε οικογενειακές υποθέσεις. Εκτός αυτού, μας ζητάς επανειλημμένως να επιστρέψουμε στο σπίτι μας και αυτή είναι μία πολύ σωστή συμβουλή, αλλά δυστυχώς έχουμε μείνει συγκλονισμένες εδώ. Τα πόδια μας δεν έχουν τη δύναμη να κάνουν ούτε ένα βήμα μακριά από τα λωτοειδή Σου πόδια. Συνεπώς, ακόμα και αν, επειδή μας το ζητάς, επιστρέψουμε στο σπίτι μας, τι θα κάνουμε εκεί; Έχουμε χάσει όλη μας την ικανότητα να ενεργούμε χωρίς Εσένα. Αντί να απασχολούμε την καρδιά μας σε οικογενειακές υποθέσεις ως γυναίκες, έχουμε αναπτύξει τώρα έναν διαφορετικού τύπου πόθο, ο οποίος κατακαίει την καρδιά μας. Τώρα Σου ζητούμε, αγαπημένε Κρίσνα, να σβήσεις αυτή τη φωτιά με το πανέμορφο χαμόγελό Σου και τον υπερβατικό ήχο που βγαίνει από τα χείλη Σου. Αν δεν συμφωνήσεις να μας κάνεις αυτή τη χάρη, θα καούμε οπωσδήποτε στη φωτιά του χωρισμού. Σε εκείνη την κατάσταση, θα σκεφτόμαστε απλώς Εσένα και τα πανέμορφα χαρακτηριστικά Σου και θα αφήσουμε το σώμα μας στη στιγμή. Με αυτόν τον τρόπο, νομίζουμε ότι θα είναι δυνατό να μείνουμε στα λωτοειδή Σου πόδια στην επόμενη ζωή μας. Αγαπημένε Κρίσνα, αν λες πως πηγαίνοντας σπίτι, στους άντρες μας, θα ικανοποιήσουμε τη λάγνα φλόγα του πόθου μας, το μόνο που μπορούμε να πούμε είναι ότι αυτό δεν είναι πια δυνατό. Μας έδωσες την ευκαιρία να μας απολαύσεις Εσύ στο δάσος και έχεις αγγίξει τα στήθη μας μία φορά στο παρελθόν, πράγμα το οποίο θεωρήσαμε ευλογία, όπως έκαναν και οι θεές της τύχης, που τις απολαμβάνεις Εσύ στις Βαϊκούντα. Εφόσον έχουμε γευθεί αυτή την υπερβατική απόλαυση, δεν μας ενδιαφέρει πλέον να πάμε σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από Εσένα για να ικανοποιήσουμε τον πόθο μας. Αγαπημένε Κρίσνα, τα λωτοειδή πόδια της

θεάς της τύχης λατρεύονται πάντοτε από τους ημίθεους, παρόλο που αυτή αναπαύεται πάντοτε στο στήθος Σου στους πλανήτες Βαϊκούντα. Υποβλήθηκε σε μεγάλες ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης για να βρει καταφύγιο στα λωτοειδή Σου πόδια, τα οποία είναι πάντοτε καλυμμένα από φύλλα *τουλασι*. Τα λωτοειδή Σου πόδια είναι το κατάλληλο καταφύγιο για τους υπηρέτες Σου και η θεά της τύχης, αντί να μένει στο στήθος Σου, κατεβαίνει προς τα κάτω και λατρεύει τα λωτοειδή Σου πόδια. Τώρα έχουμεβάλει τον εαυτό μας κάτω από τη σκόνη των ποδιών Σου. Σε παρακαλούμε, μη μας απορρίψεις, γιατί είμαστε εντελώς παραδομένες ψυχές.

«Αγαπημένε Κρίσνα, είσαι γνωστός ως Χαρί. Διαλύεις όλες τις λύπες όλων των ζωντανών όντων και ιδιαίτερα όσων έχουν αφήσει το σπίτι τους και την οικογενειακή προσκόλληση και έχουν καταφύγει εντελώς σ' Εσένα. Αφήσαμε το σπίτι μας με την ελπίδα ότι θα αφιερώσουμε εντελώς τη ζωή μας στην υπηρεσία Σου. Ικετεύουμε απλώς να είμαστε υπηρέτες Σου. Δεν θέλουμε να Σου ζητήσουμε να μας δεχθείς ως γυναίκες Σου. Δέξου μας απλώς ως υπηρέτριές Σου. Αφού είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και Σου αρέσει να απολαμβάνεις την *παρακιγια-ρασα* και είσαι διάσημος υπερβατικός γυναικάς, ήλθαμε να ικανοποιήσουμε τις υπερβατικές Σου επιθυμίες. Θέλουμε επίσης και τη δική μας ικανοποίηση, επειδή βλέποντας απλώς το χαμογελαστό πρόσωπό Σου έχουμε γίνει πολύ λάγνες. Ήλθαμε σ' Εσένα στολισμένες με κοσμήματα και φουστάνια, αλλά αν δεν μας αγκαλιάσεις, όλα τα φορέματα και όλα τα όμορφα χαρακτηριστικά παραμένουν ατελή. Είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο και αν ολοκληρώσεις την απόπειρα της αμφιέσής μας ως *πουρουσα-μπουσана*, αρσενικό κόσμημα, τότε όλες οι επιθυμίες μας και το στόλισμα του σώματός μας είναι πλήρη.

«Αγαπημένε Κρίσνα, έχουμε απλώς αιχμαλωτισθεί βλέποντάς Σε με *τιλακα* και με σκουλαρίκια και βλέποντας το πανέμορφο πρόσωπό Σου σκεπασμένο με σκορπισμένα μαλλιά και το εκπληκτικό χαμόγελό Σου. Όχι μόνο με αυτά, αλλά μας προσελκύουν και τα μπράτσα Σου, που πάντα προσφέρουν ασφάλεια στις παραδομένες ψυχές. Και παρόλο που μας προσελκύει και το στήθος Σου, που το αγκαλιάζει συνεχώς η θεά της τύχης, δεν επιθυμούμε να πάρουμε τη θέση της. Θα είμαστε ικανοποιημένες αν είμαστε απλώς οι υπηρέτριές Σου. Αν, ωστόσο, μας κατηγορήσεις ότι ενθαρρύνουμε την πορνεία, τότε το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ρωτήσουμε πού είναι εκείνη η γυναίκα και στους τρεις κόσμους που δεν έχει αιχμαλωτισθεί από την ομορφιά Σου και τα ρυθμικά τραγούδια που παίζει η υπερβατική φλογέρα Σου. Μέσα σε αυτούς τους τρεις κόσμους δεν υπάρχει διάκριση

μεταξύ ανδρών και γυναικών σε σχέση με Σένα, επειδή και οι άνδρες και οι γυναίκες ανήκουν στην ενδιάμεση ενέργειά Σου, την *πρακριτι*. Κανείς δεν είναι πραγματικά ο απολαμβάνων ή το αρσενικό· ο σκοπός όλων είναι να τους απολαμβάνεις Εσύ. Δεν υπάρχει γυναίκα στους τρεις κόσμους που να μπορεί να μην παρεκτραπεί από τον δρόμο της αγνότητας, αν προσελκυσθεί από Εσένα, επειδή η ομορφιά Σου είναι τόσο εντυπωσιακή, ώστε όχι μόνο οι άνδρες και οι γυναίκες, αλλά και οι αγελάδες, τα πουλιά, τα κτήνη και ακόμα και τα δέντρα, τα φρούτα και τα λουλούδια –οι πάντες και τα πάντα– γοητεύονται και πολύ περισσότερο εμείς. Είναι, εντούτοις, οριστικά ξεκαθαρισμένο ότι όπως ο Κύριος Βίσνου προστατεύει πάντοτε τους ημίθεους από την επέλαση των δαιμόνων, έτσι κι Εσύ έχεις έλθει στη Βρινντάβανα για να προσφέρεις στους κατοίκους προστασία από κάθε είδους δυστυχία. Ω αγαπημένε φίλε των δυστυχισμένων, βάλε Σε παρακαλούμε το χέρι Σου στα φλεγόμενα στήθη μας, καθώς και στο κεφάλι μας, επειδή έχουμε παραδοθεί σ' Εσένα ως αιώνιες υπηρέτριες. Αν, ωστόσο, νομίζεις ότι οι λωτοειδείς παλάμες Σου μπορεί να καούν και να γίνουν στάχτη αν τις βάλεις στα φλεγόμενα στήθη μας, Σε διαβεβαιώνουμε ότι οι παλάμες Σου θα αισθανθούν ευχαρίστηση και όχι πόνο, όπως το λουλούδι του λωτού, που μολονότι πολύ λεπτό και τρυφερό, απολαμβάνει την καυτή ζέση του ήλιου».

Ακούγοντας την αγωνιώδη έκκληση των *γκοπι*, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας άρχισε να χαμογελά και όντας πολυ καλός με τις *γκοπι*, ο Κύριος, μολονότι αυτάρκης, άρχισε να τις αγκαλιάζει και να τις φιλάει όπως ποθούσαν. Όταν ο Κρίσνα, χαμογελώντας, κοίταξε τις *γκοπι*, η ομορφιά των προσώπων τους πολλαπλασιάστηκε εκατό φορές. Καθώς ήταν ανάμεσά τους και τις απολάμβανε, έμοιαζε με την πανσέληνο περιτριγυρισμένη από εκατομμύρια λαμπερά άστρα. Έτσι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, περιστοιχισμένο από εκατοντάδες *γκοπι* και στολισμένο με μια γιρλάντα με πολλά χρώματα, άρχισε να περιπλανιέται μέσα στο δάσος της Βρινντάβανα, μερικές φορές τραγουδώντας στον Εαυτό Του και μερικές φορές τραγουδώντας με τις *γκοπι*. Με αυτόν το τρόπο, ο Κύριος και οι *γκοπι* έφτασαν στη δροσερή αμμόδη όχθη του Γιαμούνα, όπου υπήρχαν κρίνα και λουλούδια λωτού. Σε μια τέτοια υπερβατική ατμόσφαιρα, οι *γκοπι* και ο Κρίσνα απολάμβαναν ο ένας τον άλλον. Καθώς περπατούσαν στην όχθη του Γιαμούνα, ο Κρίσνα έβαζε μερικές φορές τα χέρια Του γύρω από το κεφάλι μιας *γκοπι* ή γύρω από το στήθος της ή τη μέση της. Τσιμπώντας ο ένας τον άλλον και αστειευόμενοι, και κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον, απολάμβαναν. Όταν ο Κρίσνα άγγιζε τα σώματα των *γκοπι*, ο πόθος τους να Τον

αγκαλιάσουν μεγάλωνε. Απολάμβαναν όλοι τις διασκεδάσεις τους. Έτσι οι γκοπι ευλογήθηκαν με όλο το έλεος του Υπερτάτου Προσώπου τη Θεότητας, επειδή απόλαυσαν τη συντροφιά Του χωρίς ίχνος εγκόσμιας σεξουαλικής ζωής.

Οι γκοπι, ωστόσο, άρχισαν σύντομα να αισθάνονται πολύ περήφανες, πιστεύοντας ότι είναι οι πιο τυχερές γυναίκες στο σύμπαν, επειδή είχαν την εύνοια της συντροφιάς του Κρίσνα. Ο Κύριος Κρίσνα, που είναι γνωστός ως Κέσαβα, κατάλαβε αμέσως την περηφάνειά τους, που προήλθε από τη μεγάλη τους τύχη να Τον απολαύσουν προσωπικά, και για να τους δείξει το αναίτιο έλεός Του, καθώς και για να χαλιναγωγήσει την ψεύτικη περηφάνειά τους, εξαφανίσθηκε αμέσως από τη σκηνή, φανερώνοντας τη δύναμη της απάρνησής Του. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι πάντοτε πλήρες με έξι είδη πλούτου και αυτή είναι μία περίπτωση που φανέρωσε τον πλούτο της απάρνησής Του. Αυτή η απάρνηση επιβεβαιώνει την ολική έλλειψη προσκόλλησης του Κρίσνα. Είναι πάντοτε αυτάρκης και δεν εξαρτάται από τίποτα. Αυτό είναι το επίπεδο στο οποίο συντελούνται οι υπερβατικές διασκεδάσεις.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Εικοστό Ένατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο χορός ρασα: Εισαγωγή». •

30. Ο Κρίσνα κρύβεται από τις γκοπι

Όταν ο Κρίσνα ξαφνικά εξαφανίστηκε από τη συντροφιά των γκοπι, άρχισαν να Τον ψάχνουν παντού. Όταν δεν μπόρεσαν να Τον βρουν πουθενά, φοβήθηκαν και έκαναν σχεδόν σαν τρελές γι' Αυτόν. Σκεφτόντουσαν τις διασκέδασεις τους με τον Κρίσνα με μεγάλη αγάπη και τρυφερότητα. Απορροφημένες στη σκέψη Του, εμφάνισαν απώλεια μνήμης και με υγρά μάτια άρχισαν να βλέπουν τις ίδιες ακριβώς διασκέδασεις με τον Κρίσνα, τις ωραίες ομιλίες μαζί Του, τις αγκαλιές, τα φιλιά και όλα τα άλλα. Νιώθοντας τόση έλξη για τον Κρίσνα, άρχισαν να μιμούνται τον χορό Του, το περπάτημα και το χαμόγελό Του, σαν να ήταν αυτές ο Κρίσνα. Εξαιτίας της απουσίας του Κρίσνα, έγιναν όλες τρελές· η κάθε μια τους άρχισε να λέει στις άλλες ότι η ίδια ήταν ο Κρίσνα. Σύντομα, μαζεύτηκαν όλες μαζί και έψαλαν το όνομα του Κρίσνα πολύ δυνατά και πήγαιναν από το ένα μέρος του δάσους στο άλλο, ψάχνοντας γι' Αυτόν. Πράγματι, ο Κρίσνα διαπερνά τα πάντα· είναι στον ουρανό και είναι στο δάσος· είναι μέσα στην καρδιά και είναι πάντοτε παντού.

Γι' αυτό οι γκοπι άρχισαν να ρωτούν τα δέντρα και τα φυτά για τον Κρίσνα. Υπήρχαν διάφορα είδη μεγάλων δέντρων και μικρών φυτών στο δάσος και οι γκοπι τα προσφωνούσαν, λέγοντας. «Αγαπητή βανιανή, έχεις δει τον γιο του Μαχαράζα Νάντα να περνά από δω, γελώντας και παίζοντας τη φλογέρα Του; Έκλεψε τις καρδιές μας και έφυγε. Αν Τον έχετε δει, πείτε μας, σας παρακαλούμε, προς τα πού πήγε. Αγαπητό δέντρο ασoka, αγαπητό λουλούδι ναγκα, αγαπητό λουλούδι τσαμπακα, είδατε τον νεότερο αδελφό του Μπαλαράμα να περνά από δω; Έχει εξαφανισθεί εξαιτίας της περηφάνειας μας». Οι γκοπι γνώριζαν τον λόγο της ξαφνικής εξαφάνισης του Κρίσνα. Μπορούσαν να καταλάβουν ότι ενώ απολάμβαναν τον Κρίσνα, πίστεψαν ότι

ήταν οι πιο τυχερές γυναίκες στο σύμπαν και επειδή ένιωσαν περηφάνεια, ο Κρίσνα εξαφανίσθηκε αμέσως για να περιορίσει την περηφάνεια τους. Στον Κρίσνα δεν αρέσει οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Του να είναι περήφανοι για την υπηρεσία που Του προσφέρουν. Δέχεται την υπηρεσία όλων, αλλά δεν Του αρέσει κάποιος αφοσιωμένος υπηρέτης να αισθάνεται ανώτερος από τους άλλους. Αν υπάρχουν μερικές φορές τέτοια αισθήματα, ο Κρίσνα τα τελειώνει αλλάζοντας τη στάση Του προς τον αφοσιωμένο υπηρέτη.

Έπειτα οι γκοπι απευθύνθηκαν στα φυτά τουλασι: «Αγαπητή τουλασι, είσαι η πολυαγαπημένη του Κυρίου Κρίσνα, επειδή τα φύλλα σου είναι πάντοτε στα πόδια Του. Αγαπητό λουλούδι *μαλατι*, αγαπητό λουλούδι *μαλλικα*, αγαπητό γιασεμί, όλα εσάς θα πρέπει να σας άγγιξε ο Κρίσνα καθώς περνούσε από εδώ, αφού μας πρόσφερε υπερβατική απόλαυση. Είδατε τον Μάνταβα να περνά από εδώ; Ω δέντρα μάνγκο, ω δέντρα αρτοκαρπού, ω αχλαδιές και δέντρα *ασανα*! Ω βατόμουρα και δέντρα *μπαελ* και λουλούδια *κανταμμπα*, είστε όλα πολύ ευσεβή δέντρα για να ζείτε στην όχθη του Γιαμούνα. Ο Κρίσνα πρέπει να πέρασε από δω. Θα μας πείτε, σας παρακαλούμε, προς τα πού πήγε;»

Ύστερα οι γκοπι κοίταζαν το έδαφος που διέσχιζαν και απευθύνθηκαν στη γη, «Αγαπητή γη, δεν γνωρίζουμε σε πόσες πράξεις εξιλέωσης και σε πόσες ασκητικότητες έχεις υποβληθεί για να ζεις τώρα με τα αποτυπώματα των ποδιών του Κυρίου Κρίσνα πάνω σου. Είσαι πολύ ευτυχισμένη· τα μαλλιά στο σώμα σου είναι αυτά τα χαρούμενα δέντρα και φυτά. Ο Κύριος Κρίσνα πρέπει να ήταν πολύ ευχαριστημένος μαζί σου, διαφορετικά πώς θα μπορούσε να σε αγκαλιάσει με τη μορφή του Βάραχα, του αγριόχοιρου; Όταν βυθίστηκες στο νερό, σε έσωσε, παίρνοντας όλο το βάρος σου επάνω στους χαυλιόδοντες Του».

Αφού απευθύνθηκαν στα αμέτρητα δέντρα και φυτά, έστρεψαν τα πρόσωπά τους προς τα πανέμορφα ελάφια που τις κοιτούσαν πολύ ευχάριστα. «Φαίνεται», είπαν στα ελάφια, «ότι ο Κρίσνα, που είναι ο Ίδιος ο Υπέρτατος Ναράγιανα, θα πρέπει να πέρασε από εδώ με τη σύντροφό Του, τη Λάκσμι, τη θεά της τύχης. Αλλιώς, πώς μπορεί το άρωμα της γιρλάντας Του, που είναι αλειμμένη με κόκκινη σκόνη *κουνκουμα* από το στήθος της θεάς της τύχης, να μεταφέρεται από το αεράκι που φυσά εδώ; Φαίνεται ότι θα πρέπει να πέρασαν από εδώ και να άγγιζαν τα σώματά σας και γι' αυτό αισθάνεσθε τόσο ευχάριστα και μας κοιτάτε με συμπάθεια. Θα μας πείτε, λοιπόν, σας παρακαλούμε, προς τα πού πήγε ο Κρίσνα; Ο Κρίσνα είναι ο φίλος και

ευχέτης της Βρινντάβανα. Είναι τόσο καλός μαζί σας όσο είναι και μ' εμάς· επομένως, αφού μας άφησε, θα πρέπει να βρέθηκε στη συντροφιά σας. Ω τυχερά δέντρα, σκεφτόμαστε τον Κρίσνα, τον νεότερο αδελφό του Μπαλαράμα. Καθώς περνούσε από εδώ, με το ένα χέρι να αναπαύεται στον ώμο της θεάς της τύχης και το άλλο χέρι να γυρίζει ένα λουλούδι λωτού γύρω-γύρω, θα πρέπει να ήταν πολύ χαρούμενος να δεχθεί την υποταγή σας και θα πρέπει να σας κοίταξε με μεγάλη ευχαρίστηση».

Κάποιες από τις γκοπι άρχισαν τότε να απευθύνονται στις υπόλοιπες γκοπι, τις φίλες τους, λέγοντας, «Αγαπημένες φίλες, γιατί δεν ρωτάτε αυτές τις περικοκλάδες, που είναι τόσο χαρούμενες αγκαλιάζοντας τα μεγάλα δέντρα, σαν να ήταν άντρες τους; Φαίνεται ότι τα λουλούδια αυτών των αναρριχητικών φυτών θα πρέπει να τα άγγιξαν τα νύχια του Κρίσνα. Αλλιώς, πώς θα μπορούσαν να αισθάνονται τόσο χαρούμενα;»

Αφού οι γκοπι έψαξαν για τον Κρίσνα εδώ κι εκεί, όταν κουράστηκαν, άρχισαν να μιλούν σαν τρελές γυναίκες. Μπορούσαν να ικανοποιηθούν μόνο παριστάνοντας τις διάφορες διασκεδάσεις του Κρίσνα. Μία από αυτές μιμήθηκε τον θηλυκό δαίμονα Πούτανα και μία άλλη μιμήθηκε τον Κρίσνα και ρούφηξε το στήθος της. Μία γκοπι μιμήθηκε μία χειράμαξα και μία άλλη έπεσε κάτω από την άμαξα και άρχισε να κλωτσάει τα πόδια της, ακουμπώντας τις ρόδες της άμαξας, όπως έκανε ο Κρίσνα για να σκοτώσει τον δαίμονα Σακατάσουρα. Μιμήθηκαν τον Κρίσνα όταν ήταν παιδάκι, ξαπλωμένος στο έδαφος, και μία από αυτές έκανε τον δαίμονα Τρινάβαρτα και μετέφερε το μικρό παιδί, τον Κρίσνα, με τη βία στον ουρανό· και μία άλλη άρχισε να μιμείται τον Κρίσνα ενώ προσπαθούσε να περπατήσει, κουδουνίζοντας τα κουδουνάκια των ποδιών Του. Δύο γκοπι μιμήθηκαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και πολλές άλλες μιμήθηκαν τους φίλους Του, τα βοσκόπουλα. Μία γκοπι πήρε τη μορφή του Μπακάσουρα και μία άλλη την ανάγκασε να πέσει κάτω όπως έκανε ο δαίμονας Μπακάσουρα όταν σκοτώθηκε· παρόμοια, μία άλλη γκοπι νίκησε τον Βατσάσουρα. Ακριβώς όπως ο Κρίσνα φώναζε τις αγελάδες Του με τα ονόματά τους, έτσι και οι γκοπι Τον μιμήθηκαν, φωνάζοντας τις αγελάδες με τα ονόματά τους. Μία γκοπι έπαιζε φλογέρα και μία άλλη την επαινούσε, με τον ίδιο τρόπο που οι φίλοι του Κρίσνα Τον επαινούσαν όταν έπαιζε τη φλογέρα Του. Μία γκοπι πήρε μία άλλη γκοπι στους ώμους της, ακριβώς όπως ο Κρίσνα έπαιρνε τους φίλους Του. Απορροφημένη στις σκέψεις του Κρίσνα, η γκοπι που κουβαλούσε την άλλη γκοπι στους ώμους της καμάρωνε ότι ήταν ο Κρίσνα: «Κοιτάξτε τις κινήσεις μου!» Μία γκοπι σήκωσε το χέρι της με τα ρούχα που το σκέπαζαν

και είπε, «Μη φοβηθείτε τις καταρρακτώδεις βροχές και τους τρομερούς τυφώνες. Θα σας σώσω!». Με αυτόν τον τρόπο μιμήθηκε την ύψωση του λόφου Γκοβαρντάνα. Μία *γκοπι* έβαλε με τη βία τα πόδια της στο κεφάλι μιας άλλης *γκοπι* και είπε, «Απαίσιε Καλίγια! Θα σε τιμωρήσω πολύ. Πρέπει να φύγεις από αυτό το μέρος. Έχω κατέβει στη Γη για να τιμωρήσω όλων των ειδών τους κακούργους!». Μία άλλη *γκοπι* είπε στις φίλες της, «Δείτε! Οι φλόγες από τη φωτιά του δάσους έρχονται να μας καταβροχθίσουν. Σας παρακαλώ, κλείστε τα μάτια σας και θα σας σώσω αμέσως από αυτόν τον επερχόμενο κίνδυνο».

Με αυτόν τον τρόπο, όλες οι *γκοπι* αισθάνονταν σαν τρελές την απουσία του Κρίσνα. Ρωτούσαν γι'Αυτόν τα δέντρα και τα φυτά. Σε μερικά μέρη βρήκαν αποτυπώματα των σημαδιών των ποδιών Του, και συγκεκριμένα, της σημαίας, του λωτού της τρίαينا, του κεραυνού, κλπ. Όταν είδαν αυτά τα σημάδια αναφώνησαν, «Ω εδώ είναι τα αποτύπωμα από τα σημάδια του πέλματος του Κρίσνα. Όλα τα σημάδια, όπως η σημαία, ο λωτός, η τρίαينا και ο κεραυνός, διακρίνονται εδώ καθαρά». Ακολούθησαν τα αποτυπώματα και σύντομα είδαν κάποια άλλα αποτυπώματα δίπλα τους και στενοχωρήθηκαν πολύ. «Αγαπημένες φίλες, δείτε! Τίνος είναι αυτά τα άλλα αποτυπώματα; Είναι δίπλα στα αποτυπώματα του γιου του Μαχαράζα Νάνντα. Είναι σίγουρα ο Κρίσνα που πέρασε από δω, ακουμπώντας το χέρι Του σε κάποια άλλη *γκοπι*, ακριβώς όπως ένας ελέφαντας πηγαίνει δίπλα-δίπλα με το αγαπημένο του ταίρι. Πρέπει, λοιπόν, να καταλάβουμε ότι αυτή η συγκεκριμένη *γκοπι* υπηρέτησε τον Κρίσνα με μεγαλύτερη και πιο τρυφερή αγάπη απ' όσο εμείς. Γι'αυτόν τον λόγο, παρόλο που άφησε εμάς, δεν μπόρεσε να αφήσει τη δική της συντροφιά. Την πήρε μαζί Του. Αγαπημένες φίλες, σκεφτείτε πόσο υπερβολικά δοξασμένη είναι η σκόνη αυτού του μέρους. Η σκόνη των λωτοειδών ποδιών του Κρίσνα λατρεύεται ακόμα και από τον Κύριο Μπράμα και τον Κύριο Σίβα και τη θεά της τύχης, τη Λάκσμι. Αλλά ταυτόχρονα, είμαστε πολύ λυπημένες που αυτή η συγκεκριμένη *γκοπι* έχει πάει μαζί με τον Κρίσνα, επειδή μοιράζεται το νέκταρ των φιλιών του Κρίσνα και μας αφήνει στην άκρη να θρηνούμε. Ω φίλες, δείτε! Σε αυτό το συγκεκριμένο σημείο δεν βλέπουμε τα αποτυπώματα των ποδιών αυτής της *γκοπι*. Φαίνεται ότι επειδή υπάρχουν στο έδαφος μερικές βελόνες από ξερό χορτάρι, ο Κρίσνα πήρε τη Ρανταράνι στους ώμους Του. Ω, Του είναι τόσο αγαπητή! Ο Κρίσνα θα πρέπει να μάζεψε μερικά λουλούδια σε αυτό το σημείο για να ικανοποιήσει τη Ρανταράνι, επειδή εδώ που στάθηκε όρθιος για να φτάσει τα λουλούδια από τα ψηλότερα κλαδιά του δέντρου, βρίσκουμε μόνο

τα μισά αποτυπώματα των ποδιών Του. Αγαπημένες φίλες, δείτε πώς ο Κρίσνα θα πρέπει να κάθισε εδώ μαζί με τη Ρανταράνι και προσπάθησε να βάλει λουλούδια στα μαλλιά Της. Μπορείτε να είστε βέβαιες ότι και οι δυο Τους κάθισαν μαζί εδώ». Ο Κρίσνα είναι αυτάρκης· δεν υπάρχει τίποτε να απολαύσει από κάποια άλλη πηγή, αλλά παρ' όλα αυτά, για να ικανοποιήσει τον αφοσιωμένο υπηρέτη Του, αντιμετώπισε τη Ρανταράνι ακριβώς όπως ένα λάγνο αγόρι αντιμετωπίζει το κορίτσι του. Ο Κρίσνα είναι τόσο καλός, ώστε υπομένει πάντοτε τις ενοχλήσεις που δημιουργούν οι φιλενάδες Του.

Με αυτόν τον τρόπο, όλες οι γκοπι επεσήμαναν τα λάθη της συγκεκριμένης γκοπι που είχε πάει μόνη Της με τον Κρίσνα. Έλεγαν ότι η κύρια γκοπι, η Ρανταράνι, που είχε φύγει μόνη Της με τον Κρίσνα, πρέπει να είναι πολύ περήφανη για τη θέση Της, πιστεύοντας ότι είναι η σπουδαιότερη γκοπι. «Αλλά πώς μπόρεσε ο Κρίσνα να φύγει μόνο με Αυτήν και να μας κάνει πέρα, αν δεν είναι εξαιρετικά όμορφη και άξια; Θα πρέπει να πήρε τον Κρίσνα βαθιά στο δάσος και να Του είπε, 'Αγαπημένε Μου Κρίσνα, είμαι πολύ κουρασμένη. Δεν μπορώ να προχωρήσω. Σε παρακαλώ, πάρε Με όπου Σου αρέσει'. Όταν μίλησε στον Κρίσνα με αυτόν τον τρόπο, ο Κρίσνα ίσως είπε στη Ρανταράνι, 'Εντάξει, καλύτερα να ανέβεις στον ώμο Μου'. Αλλά ο Κρίσνα θα πρέπει να εξαφανίστηκε αμέσως και τώρα η Ρανταράνι θα πρέπει να θρηνεί γι' Αυτόν, 'Αγαπημένε Μου εραστή, πολυαγαπημένε Μου, είσαι τόσο ελκυστικός και τόσο δυνατός. Πού έχεις πάει; Δεν είμαι παρά η πιο υπάκουη υπηρέτριά Σου. Είμαι πολύ ταραγμένη. Έλα, Σε παρακαλώ, και μείνε και πάλι μαζί Μου'. Ωστόσο ο Κρίσνα δεν πηγαίνει σε Αυτήν. Θα πρέπει να Την παρακολουθεί από απόσταση και να απολαμβάνει τη λύπη Της».

Έπειτα, οι γκοπι προχώρησαν όλο και πιο βαθιά στο δάσος, αναζητώντας τον Κρίσνα, αλλά όταν έμαθαν ότι είχε αφήσει τη Ρανταράνι μόνη Της, λυπήθηκαν πολύ. Αυτό είναι το τεστ της συνείδησης του Κρίσνα. Στην αρχή ζήλεψαν λίγο που ο Κρίσνα είχε φύγει μόνο με τη Ρανταράνι, εγκαταλείποντας όλες τις άλλες γκοπι, αλλά μόλις έμαθαν ότι ο Κρίσνα είχε αφήσει και τη Ρανταράνι και ότι ήταν μόνη Της θρηνώντας γι' Αυτόν, ένιωσαν συμπάθεια γι' Αυτήν. Οι γκοπι βρήκαν τη Ρανταράνι και άκουσαν τα πάντα από Αυτήν, πώς φέρθηκε άσχημα στον Κρίσνα, πώς αισθάνθηκε περηφάνεια και πώς τιμωρήθηκε για την περηφάνεια Της. Αφού τα άκουσαν αυτά, οι γκοπι ένιωσαν μεγάλη συμπάθεια. Έπειτα οι γκοπι μαζί με τη Ρανταράνι προχώρησαν κι άλλο μέσα στο δάσος, μέχρι που δεν μπορούσαν πια να δουν το φως της σελήνης.

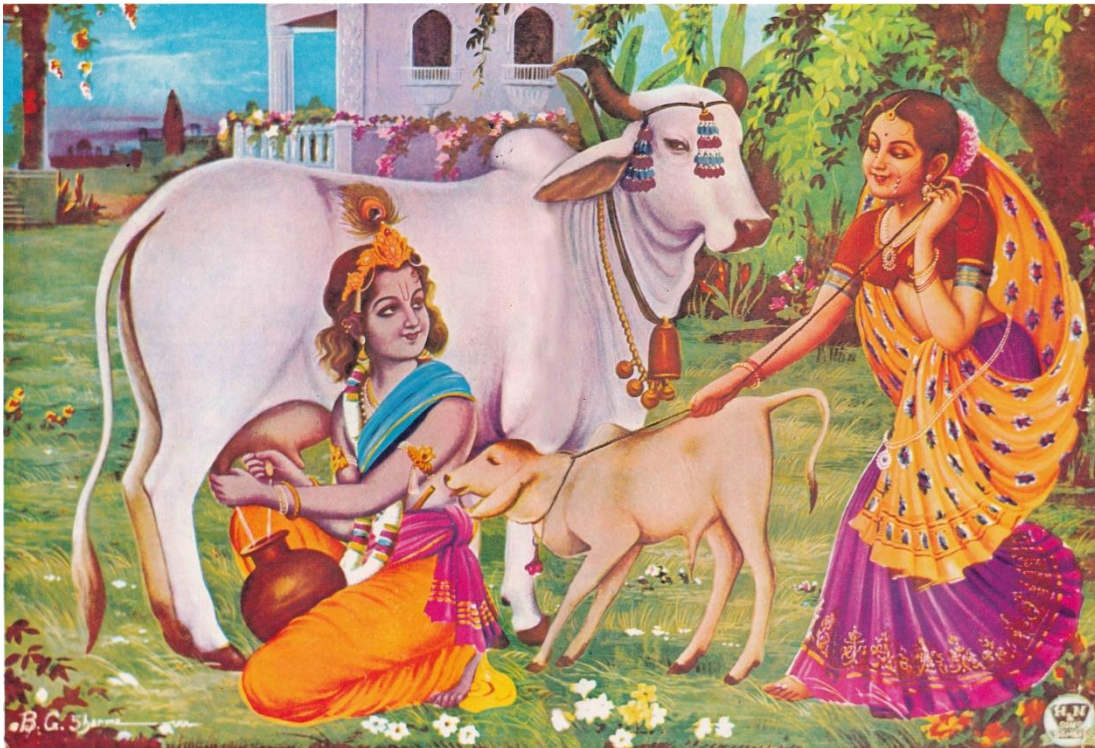
Όταν είδαν ότι σκοτείνιαζε, σταμάτησαν. Ο νους τους και η νοημοσύνη τους απορροφήθηκαν στις σκέψεις του Κρίσνα· άρχισαν να μιμούνται τα έργα και τα λόγια του Κρίσνα. Επειδή η καρδιά τους και η ψυχή τους ήταν εντελώς δοσμένες στον Κρίσνα, άρχισαν να ψέλνουν τις δόξες Του, λησμονώντας τελείως τις οικογενειακές τους υποθέσεις. Με αυτόν τον τρόπο, οι γκοπι μαζεύτηκαν όλες μαζί στην όχθη του Γιαμούνα και υποθέτοντας ότι ο Κρίσνα θα γυρίσει σε αυτές, έψελναν τις δόξες του Σρι Κρίσνα – Χαρέ Κρίσνα, Χαρέ Κρίσνα, Κρίσνα Κρίσνα, Χαρέ Χαρέ, Χαρέ Ράμα, Χαρέ Ράμα, Ράμα Ράμα, Χαρέ Χαρέ.

❧ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίσνα κρύβεται από τις γκοπι». ❧

31. Τραγούδια από τις γκοπι

Μία γκοπι είπε, «Αγαπημένε μου Κρίσνα, από τότε που γεννήθηκες σε αυτή τη γη της Βρατζαμπούμι, όλα μοιάζουν τόσο υπέροχα. Η γη της Βρινντάβανα έχει γίνει δοξασμένη και είναι σαν η θεά της τύχης να βρίσκεται πάντοτε εδώ. Όμως μόνο εμείς είμαστε δυστυχισμένες, επειδή Σε αναζητούμε, αλλά δεν μπορούμε να Σε δούμε, παρόλο που προσπαθούμε τόσο σκληρά. Η ζωή μας εξαρτάται ολοκληρωτικά από Εσένα· γι' αυτό Σου ζητούμε να έλθεις και πάλι σ' εμάς».

Οι γκοπι θυμόντουσαν τις διασκεδάσεις τους με τον Κρίσνα.

Μία άλλη γκοπι είπε, «Αγαπημένε μου Κρίσνα, είσαι η ψυχή και η ζωή ακόμα και των λωτών που φυτρώνουν στα νερά των λιμνών, που γίνονται διάφανα από τις βροχές του φθινοπώρου. Παρόλο που τα λουλούδια του λωτού είναι τόσο όμορφα, χωρίς τη ματιά Σου ξεθωιάζουν. Με παρόμοιο τρόπο, χωρίς Εσένα, και εμείς σβήνουμε. Πράγματι, δεν είμαστε ούτε γυναίκες Σου ούτε σκλάβες. Ποτέ δεν ξόδεψες χρήματα για μας, αλλά μας γοητεύουν οι ματιές Σου. Αν τώρα πεθάνουμε χωρίς να δεχθούμε αυτές τις ματιές, θα είσαι υπεύθυνος για τον θάνατό μας. Ο φόνος γυναικών είναι οπωσδήποτε μεγάλη αμαρτία και αν δεν έλθεις να μας δεις και πεθάνουμε, θα υποφέρεις από τις αντιδράσεις στην αμαρτία. Έλα, λοιπόν, να μας δεις, Σε παρακαλούμε. Μην νομίζεις ότι μπορεί κανείς να σκοτωθεί μόνο με όπλα. Εμάς μας σκοτώνει η απουσία Σου. Θα πρέπει να το σκεφτείς ότι ευθύνεσαι για τον φόνο γυναικών. Είμαστε υποχρεωμένες σ' Εσένα, επειδή μας έχεις προστατέψει πολλές φορές: από το δηλητηριασμένο νερό του Γιαμούνα, από το φίδι Καλίγια, από τον Μπακάσουρα, από την οργή του Ίντρα και τις καταρακτώδεις βροχές του, από τη φωτιά του δάσους και σε τόσο πολλές άλλες περιπτώσεις. Είσαι ο μέγιστος και ο ισχυρότερος όλων. Είναι θαυμάσιο που μας έχεις προστατέψει από τόσους κινδύνους, αλλά μας κάνει εντύπωση που μας παραμελείς αυτή τη στιγμή. «Αγαπημένε Κρίσνα, αγαπημένε φίλε, γνωρίζουμε πολύ καλά ότι δεν είσαι πραγματικά γιος της μητέρας Γιασόντα και του βοσκού Νάνντα. Είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και η Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών όντων. Έχεις εμφανισθεί από το αναίτιο έλεός Σου σε αυτόν τον κόσμο επειδή Σου το ζήτησε ο Κύριος Μπράμα για την προστασία του κόσμου. Οφείλεται μόνο στην καλοσύνη Σου ότι έχεις εμφανισθεί στη δυναστεία των Γιαντού. Ω άριστε της δυναστείας των Γιαντού, αν κάποιος, φοβισμένος από αυτόν τον υλιστικό τρόπο ζωής, βρει καταφύγιο στα λωτοειδή Σου πόδια, δεν του αρνείσαι ποτέ την προστασία Σου. Οι κινήσεις Σου είναι γλυκές και είσαι ανεξάρτητος, αγγίζοντας τη θεά της τύχης με το ένα χέρι και κρατώντας λουλούδι λωτού στο άλλο. Αυτό είναι το εκπληκτικό Σου γνώρισμα. Σε παρακαλούμε, λοιπόν, φανερώσου σ' εμάς και ευλόγησέ μας με τον λωτό του χεριού Σου.

«Αγαπημένε Κρίσνα, σκοτώνεις κάθε φόβο των κατοίκων της Βρινντάβανα. Είσαι ο υπέρτατα ισχυρός ήρωας και γνωρίζουμε ότι μπορείς να σκοτώσεις την αχρείαστη περηφάνεια του αφοσιωμένου υπηρέτη Σου, καθώς και την περηφάνεια γυναικών όπως εμείς με το πανέμορφο χαμόγελό Σου. Είμαστε απλώς υπηρέτριες και σκλάβες Σου· γι' αυτό Σε παρακαλούμε, δέξου μας, φανερώνοντας το πανέμορφο σαν λωτό πρόσωπό Σου.

«Αγαπημένε Κρίσνα, έχουμε γίνει πράγματι πολύ λάγνες, αφού μας έχουν αγγίξει τα λωτειδή Σου πόδια. Τα λωτοειδή Σου πόδια σκοτώνουν οπωσδήποτε όλων των ειδών τις αμαρτωλές πράξεις των αφοσιωμένων υπηρετών Σου που έχουν καταφύγει σε αυτά. Είσαι τόσο καλός, ώστε ακόμα και τα ζώα καταφεύγουν στα λωτοειδή Σου πόδια. Τα λωτοειδή Σου πόδια είναι επίσης η κατοικία της θεάς της τύχης, αλλά παρ' όλα αυτά χορεύεις με αυτά πάνω στο κεφάλι του φιδιού Καλίγια. Τώρα Σου ζητάμε να βάλεις, αν έχεις την καλοσύνη, τα λωτοειδή Σου πόδια στα στήθη μας και να κατευνάσεις τις λάγνες επιθυμίες μας να Σε αγγίξουμε.

«Ω Κύριε, τα ελκυστικά σαν λωτοί μάτια Σου είναι τόσο όμορφα και ευχάριστα. Τα γλυκά Σου λόγια είναι τόσο γοητευτικά που δίνουν ευχαρίστηση ακόμα και στους μεγαλύτερους λόγιους, που κι εκείνοι γοητεύονται από Εσένα. Και εμείς γοητευόμαστε από την ομιλία Σου και την ομορφιά του προσώπου και των ματιών Σου. Σε παρακαλούμε, λοιπόν, ικανοποίησέ μας με τα σαν νέκταρ φιλιά Σου. Αγαπημένε Κύριε, τα λόγια που έχεις πει Εσύ ή τα λόγια που περιγράφουν τα έργα Σου είναι γεμάτα νέκταρ και απλώς λέγοντάς τα ή ακούγοντάς τα, μπορεί κανείς να σωθεί από τη φλογισμένη φωτιά της υλικής ύπαρξης. Μεγάλοι ημίθεοι όπως ο Κύριος Μπράμα και ο Κύριος Σίβα ψάλλουν πάντοτε τις δόξες των λόγων Σου. Το κάνουν για να εξαλείψουν τα αμαρτωλά έργα όλων των ζωντανών όντων στον υλικό κόσμο. Αν κάποιος προσπαθήσει απλώς να ακούσει τα υπερβατικά λόγια Σου, μπορεί πολύ γρήγορα να υψωθεί στο επίπεδο των ευσεβών έργων. Για τους Βαϊσνάβα, τα λόγια Σου προσφέρουν υπερβατική ευχαρίστηση και τα άγια πρόσωπα που μοιράζουν το υπερβατικό Σου μήνυμα σε όλο τον κόσμο είναι πρώτης τάξεως ευεργέτες. (Αυτό επιβεβαιώθηκε επίσης από τον Ρούπα Γκοσουάμι όταν προσφώνησε τον Κύριο Τσετάνια ως την πλέον γενναιόδωρη ενσάρκωση, επειδή ο Κύριος Τσετάνια μοίρασε τα λόγια του Κρίσνα και την αγάπη για τον Κρίσνα δωρεάν σε όλο τον κόσμο.)

«Αγαπημένε Κρίσνα», συνέχισαν οι γκοπι, «είσαι πολύ πανούργος. Μπορείς να φανταστείς πόσο αναστατωμένες είμαστε τώρα που θυμόμαστε το χαμόγελό Σου, τις ευχάριστες ματιές Σου, τον περίπατο μαζί Σου στο δάσος της Βρινντάβανα και τους ευοίωνους διαλογισμούς Σου. Οι συζητήσεις Σου μ' εμάς σε μοναχικά μέρη ζέσταιναν την καρδιά μας. Τώρα είμαστε όλες λυπημένες με τη θύμηση της συμπεριφοράς Σου. Σε παρακαλούμε, σώσε μας. Αγαπημένε Κρίσνα, γνωρίζεις ασφαλώς πόσο στενοχωρημένες είμαστε όταν φεύγεις έξω από τη Βρινντάβανα για να βοσκήσεις τις αγελάδες στο δάσος. Πόσο λυπημένες είμαστε όταν σκεφτόμαστε ότι τα τρυφερά λωτοειδή Σου

πόδια τα τρυπούν το ξερό χορτάρι και οι μικρές πέτρες στο δάσος! Είμαστε τόσο δεμένες μαζί Σου, που σκεφτόμαστε πάντοτε μόνο τα λωτοειδή Σου πόδια.

«Ω Κρίσνα, όταν επιστρέφεις από τα βοσκοτόπια μαζί με τα ζώα, βλέπουμε το πρόσωπό Σου σκεπασμένο από τα σγουρά μαλλιά Σου και σκονισμένο από τη σκόνη που σηκώνουν οι οπλές των αγελάδων. Βλέπουμε το ελαφρώς χαμογελαστό πρόσωπό Σου και η επιθυμία μας να απολαύσουμε αυξάνεται. Ω αγαπημένε Κρίσνα, είσαι ο υπέρτατος εραστής και δίνεις πάντα καταφύγιο στις παραδομένες ψυχές. Εκπληρώνεις τις επιθυμίες όλων· Τα λωτοειδή Σου πόδια τα λατρεύει ακόμα και ο Κυριος Μπράμα, ο δημιουργός του σύμπαντος. Σε όποιον λατρεύει τα λωτοειδή Σου πόδια, Εσύ, χωρίς αμφιβολία, δίνεις πάντοτε τις ευλογίες Σου. Αν έχεις, λοιπόν, την καλοσύνη, δείξε μας ότι είσαι ευχαριστημένος μαζί μας, κράτησε τα λωτοειδή Σου πόδια στα στήθη μας και έτσι ανακούφισε την δυστυχία που νιώθουμε. Αγαπημένε Κρίσνα, ζητάμε τα φιλιά Σου, που τα δίνεις ακόμα και στη φλογέρα Σου. Ο ήχος της φλογέρας Σου συναρπάζει όλο τον κόσμο και τις καρδιές μας. Αν, λοιπόν έχεις την καλοσύνη, γύρισε πίσω και φίλησέ μας με το θεσπέσιο στόμα Σου».

Όταν ο Κύριος Κρίσνα τελικά ξαναεμφανισθήκε και συναντήθηκε με τις γκοπι, έδειχνε πολύ όμορφος, πράγμα πολύ ταιριαστό για κάποιον που έχει όλων των ειδών τα πλούτη. Στην *Μπραμα-σαμχιτα* αναφέρεται, *αναντα-τσιν-μαγια-ρασα-πρατιμπαβιταμπιχ*: ο Κρίσνα από μόνος Του δεν είναι ιδιαίτερα όμορφος, αλλά όταν η ενέγειά Του –και ειδικά η ενέργεια που δίνει χαρά, η οποία εκπροσωπείται από τη Ρανταράνι- επεκτείνεται, φαίνεται υπέροχος. Η αντίληψη Μαγιαβάντα περί τελειότητας της Απόλυτης Αλήθειας χωρίς την ενέργεια, τη δύναμη, οφείλεται σε ανεπαρκή γνώση. Πράγματι, έξω από την εκδήλωση των διαφόρων δυνάμεών Της, η Απόλυτη Αλήθεια δεν είναι πλήρης. *Αναντα-τσιν-μαγια-ρασα* σημαίνει ότι το σώμα Του είναι μία υπερβατική μορφή αιώνιας ευδαιμονίας και γνώσης. Ο Κρίσνα περιστοιχίζεται πάντοτε από διάφορες δυνάμεις και γι' αυτό είναι τέλειος και πανέμορφος. Από την *Μπραμα-σαμχιτα* και τη *Σκαντα Πουрана* καταλαβαίνουμε ότι ο Κρίσνα είναι πάντα περιστοιχισμένος από πολλές χιλιάδες θεές της τύχης. Όλες οι γκοπι είναι θεές της τύχης και ο Κρίσνα τις πήρε από το χέρι στην όχθη του Γιαμούνα.

Από πολλές χιλιάδες γκοπι, η Ρανταράνι είναι η πιο εξέχουσα.

Στη *Σκανντα Πουρανα* αναφέρεται πως από πολλές χιλιάδες γκοπι, 16.000 ξεχωρίζουν· από αυτές τις 16.000 γκοπι, 108 είναι ιδιαίτερα σημαντικές· από αυτές τις 108 γκοπι, η Ρανταράνι και η Τσανντραβάλι ξεχωρίζουν· και από αυτές τις δύο γκοπι, η Ρανταράνι είναι η πιο σημαντική.

Όταν ο Κρίσνα μπήκε στο δάσος στην όχθη του Γιαμούνα, το φως της σελήνης σκόρπιζε το σκοτάδι. Λόγω της εποχής, άνθιζαν λουλούδια όπως τα *κουνντα* και τα *κανταμμπα* και μια γλυκιά αύρα μετέφερε το άρωμά τους. Εξαιτίας του αρώματος, οι μέλισσες πετούσαν και αυτές στον αέρα, νομίζοντας ότι το άρωμα ήταν μέλι. Οι *γκοπι* έφτιαξαν ένα κάθισμα για τον Κρίσνα, στρώνοντας την άμμο και βάζοντας υφάσματα πάνω της.

Οι περισσότερες από τις *γκοπι* που ήταν εκεί ήταν οπαδοί των Βεδών. Σε προηγούμενη γέννησή τους, κατά την έλευση του Κυρίου Ραματσάντρα, ήταν λόγιοι των Βεδών οι οποίοι επιθύμησαν τη συναναστροφή του Κυρίου Ραματσάντρα με συζυγική αγάπη. Ο Ραματσάντρα τους έδωσε την ευλογία να είναι παρόντες στην έλευση του Κυρίου Κρίσνα και Εκείνος θα ικανοποιούσε την επιθυμία τους. Κατά την έλευση του Κρίσνα, οι λόγιοι των Βεδών γεννήθηκαν με τη μορφή *γκοπι* στη Βριντάβανα· ως νεαρές *γκοπι* είχαν τη συναναστροφή του Κρίσνα προς εκπλήρωση της επιθυμίας της προηγούμενης γέννησής τους. Ο τελικός στόχος της τέλει επιθυμίας τους ικανοποιήθηκε και ήταν τόσο χαρούμενες που δεν είχαν τίποτε άλλο να επιθυμήσουν. Αυτό επιβεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: αν κάποιος αποκτήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τότε δεν έχει επιθυμία για τίποτε. Όταν οι *γκοπι* είχαν τον Κρίσνα στη συντροφιά τους, όχι μόνο η λύπη τους, αλλά και οι θρήνοι τους κατά την απουσία του Κρίσνα καταπραΰνθηκαν. Αισθάνονταν ότι δεν είχαν καμία επιθυμία να ικανοποιηθούν. Ικανοποιημένες πλήρως στη συντροφιά του Κρίσνα, άπλωσαν τα υφάσματά τους στο έδαφος. Τα ρούχα τους ήταν φτιαγμένα από λεπτό λινό ύφασμα και αλλειμμένα με κόκκινη σκόνη *κουνκουμα*, η οποία στόλιζε τα στήθη τους. Με μεγάλη φροντίδα έστρωσαν ένα κάθισμα για τον Κρίσνα. Ο Κρίσνα ήταν η ζωή τους και η ψυχή τους και γι' αυτό έφτιαξαν ένα πολύ αναπαυτικό κάθισμα γι' Αυτόν.

Καθισμένος ανάμεσα στις *γκοπι*, ο Κρίσνα φαινόταν πιο όμορφος. Μεγάλοι *γιογκι* όπως ο Κύριος Σίβα, ο Κύριος Μπράμα ή ακόμα και ο Κύριος Σέσα και άλλοι προσπαθούν πάντοτε να σταθεροποιήσουν την προσοχή τους στον Κρίσνα μέσα στην καρδιά τους, αλλά εδώ οι *γκοπι* είδαν πράγματι τον Κρίσνα μπροστά τους να κάθεται στα ρούχα τους. Στην κοινωνία των *γκοπι*, ο Κρίσνα φαινόταν πολύ όμορφος. Ήταν τα ομορφότερα κορίτσια των τριών κόσμων και συγκεντρώθηκαν μαζί γύρω από τον Κρίσνα.

Εδώ μπορεί να τεθεί το ερώτημα πώς ο Κρίσνα κάθισε πλάι σε τόσο πολλές *γκοπι* και όμως κάθισε μόνος Του. Υπάρχει μία σημαντική λέξη σε αυτή τη

στροφή, η λέξη *ισβαρα*. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, *ισβααραχ* *σαρβα-μπουταναμ*. Η λέξη *ισβαρα* αναφέρεται στον Υπέρτατο Κύριο ως Υπέρτατη Ψυχή που κάθεται στην καρδιά όλων. Ο Κρίσνα φανέρωσε αυτή τη δύναμη της επέκτασης ως Παραμάτμα (Υπέρτατη Ψυχή) σε αυτή τη συνάντηση με τις *γκοπι*. Ο Κρίσνα καθόταν στο πλάι κάθε *γκοπι*, αθέατος από τις άλλες. Ο Κρίσνα ήταν τόσο καλός με τις *γκοπι*, ώστε αντί να κάθεται στην καρδιά τους και να Τον αντιλαμβάνονται με γιογκικό διαλογισμό, κάθισε στο πλευρό τους. Με το να καθίσει εκτός, έδειξε ειδική εύνοια στις *γκοπι*, οι οποίες ήταν οι επιλεγμένες ομορφονιές σε ολόκληρη τη δημιουργία. Έχοντας αποκτήσει τον πολυαγαπημένο τους Κύριο, οι *γκοπι* άρχισαν να Τον ευχαριστούν κουνώντας τα φρύδια τους και χαμογελώντας και επίσης καταπνίγοντας τον θυμό τους. Κάποιες από αυτές πήραν τα λωτοειδή Του πόδια στην αγκαλιά τους και τους έκαναν μαλάξεις. Και ενώ χαμογελούσαν, εξέφρασαν εμπιστευτικά τον καταπνιγμένο θυμό τους, λέγοντας, «Αγαπημένες Κρίσνα, είμαστε συνηθισμένες γυναίκες της Βρινντάβανα και δεν γνωρίζουμε πολλά από τη βεδική γνώση – τι είναι σωστό και τι είναι λάθος. Γι' αυτό ρωτάμε Εσένα και αφού είσαι πολύ μορφωμένος, μπορείς να δώσεις την κατάλληλη απάντηση. Στις δοσοληψίες μεταξύ εραστών, συναντάμε τριών ειδών ανθρώπους. Μία κατηγορία απλώς δέχεται, μία άλλη ανταποκρίνεται ευνοϊκά, ακόμα και αν ο εραστής είναι αντίθετος, και μία τρίτη κατηγορία ούτε ενεργεί αντίθετα ούτε απαντά ευνοϊκά στις δοσοληψίες αγάπης. Από αυτές τις τρεις κατηγορίες, λοιπόν, ποια προτιμάς, ή ποια θεωρείς έντιμη;».

Απαντώντας, ο Κρίσνα είπε, «Αγαπημένες Μου φίλες, όσοι απλώς ανταποκρίνονται στις δοσοληψίες αγάπης της άλλης πλευράς είναι σαν έμποροι. Δίνουν στις ερωτικές υποθέσεις τόσα όσα παίρνουν από την άλλη πλευρά. Ουσιαστικά δεν τίθεται θέμα αγάπης. Είναι απλώς εμπορική συναλλαγή και είναι εγωιστική και εγωκεντρική. Καλύτερη είναι η δεύτερη κατηγορία ανθρώπων, οι οποίοι αγαπούν παρά την εναντίωση της αντίθετης πλευράς· ακόμα και όσοι δεν διαθέτουν ούτε ίχνος ερωτικής διάθεσης είναι καλύτεροι από τους εμπόρους. Μπορεί να δει κανείς ειλικρινή αγάπη όταν ο πατέρας και η μητέρα αγαπούν τα παιδιά τους, παρά την αδιαφορία των παιδιών τους. Όσοι ανήκουν στην τρίτη κατηγορία ούτε ανταποκρίνονται ούτε αδιαφορούν· μπορούν να διαιρεθούν παραπέρα σε δύο κατηγορίες. Η μία είναι οι αυτοϊκανοποιημένοι, οι οποίοι δεν χρειάζονται την αγάπη κανενός. Ονομάζονται *ατμαραμα*, που σημαίνει ότι είναι απορροφημένοι στη σκέψη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας και έτσι δεν τους νοιάζει αν κάποιος τους αγαπάει ή όχι. Αλλά μία άλλη κατηγορία είναι οι αγνώμονες.

Αποκαλούνται άκαρδοι. Οι άνθρωποι αυτής της κατηγορίας επαναστατούν εναντίον των ανώτερων προσώπων. Για παράδειγμα, ένας γιος, παρά το ότι δέχεται όλων των ειδών τα πράγματα από τους γονείς του που τον αγαπούν, μπορεί να είναι ανάλγητος και να μην ανταποκρίνεται. Όσοι ανήκουν σε αυτή την κατηγορία είναι συνήθως γνωστοί ως *γκουρουντρουχα*, που σημαίνει ότι δέχονται χάρες από τους γονείς τους ή τον πνευματικό δάσκαλο, αλλά παρ' όλα αυτά, αδιαφορούν γι' αυτούς».

Ο Κρίσνα έμμεσα απάντησε στις ερωτήσεις των *γκοπι*, ακόμα και σε εκείνες τις ερωτήσεις που υπαινίσσονταν ότι ο Κρίσνα δεν αντιμετώπισε σωστά τις δοσοληψίες τους. Απαντώντας, ο Κρίσνα είπε ότι Αυτός, ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι αυτοϊκανοποιημένος. Δεν χρειάζεται την αγάπη κανενός, αλλά ταυτόχρονα είπε ότι δεν είναι αγνώμων.

«Αγαπημένες Μου φίλες», συνέχισε ο Κρίσνα, «μπορεί να είστε ταραγμένες με τα λόγια Μου και τις πράξεις Μου, αλλά θα πρέπει να γνωρίζετε ότι μερικές φορές δεν ανταποκρίνομαι στις δοσοληψίες με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Μου. Φαίνεται ότι οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Μου είναι πολύ προσκολλημένοι σ' Εμένα, αλλά μερικές φορές δεν ανταποκρίνομαι στα αισθήματά τους σωστά, για να αυξήσω την αγάπη τους για Μένα όλο και περισσότερο. Αν μπορούν να Με πλησιάσουν πολύ εύκολα, μπορεί να νομίσουν 'ο Κρίσνα είναι τόσο εύκολα διαθέσιμος'. Έτσι μερικές φορές δεν ανταποκρίνομαι. Αν κάποιος δεν έχει χρήματα αλλά μετά από λίγο καιρό μαζέψει μεγάλα πλούτη και μετά τα χάσει, θα σκέφτεται τη χαμένη περιουσία του είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα. Κατά τον ίδιο τρόπο, για να αυξήσω την αγάπη των αφοσιωμένων υπηρετών Μου, μερικές φορές φαίνεται ότι έχω χαθεί από αυτούς και αντί να Με ξεχνούν, αισθάνονται την αγάπη τους να μεγαλώνει. Αγαπημένες Μου φίλες, μη σκεφτείτε ούτε στιγμή ότι σας έχω αντιμετωπίσει σαν συνηθισμένους αφοσιωμένους υπηρέτες. Γνωρίζω τι είστε. Έχετε απαρνηθεί κάθε είδους κοινωνικές και θρησκευτικές υποχρεώσεις· έχετε αφήσει κάθε σχέση με τους γονείς σας. Χωρίς να σας νοιάζουν οι κοινωνικές συμβάσεις και οι θρησκευτικές υποχρεώσεις, έχετε έλθει σ' Εμένα και Με έχετε αγαπήσει και γι' αυτό είμαι τόσο υποχρεωμένος σε σας, που δεν μπορώ να σας αντιμετωπίσω σαν συνηθισμένους αφοσιωμένους υπηρέτες. Μη νομίζετε ότι ήμουν μακριά σας. Ήμουν κοντά σας. Έβλεπα πόσο αγωνιούσατε για Μένα όσο έλειπα. Σας παρακαλώ, λοιπόν, μην προσπαθείτε να βρείτε λάθη σ' Εμένα. Επειδή Με θεωρείτε τόσο αγαπημένο για σας, σας παρακαλώ συγχωρέστε Με, αν έχω κάνει κάποιο λάθος. Δεν μπορώ να ξεπληρώσω την παντοτινή αγάπη σας για Μένα, ακόμα

και στη διάρκεια της ζωής των ημιθέων των ουράνιων πλανητών. Είναι αδύνατο να σας ξεπληρώσω ή να δείξω ευγνωμοσύνη για την αγάπη σας· γι' αυτό, σας παρακαλώ, να είστε ευχαριστημένες με τις δικές σας ευσεβείς πράξεις. Έχετε δείξει παραδειγματική έλξη για Μένα, ξεπερνώντας τις μεγαλύτερες δυσκολίες που προκύπτουν από τις οικογενειακές σχέσεις. Σας παρακαλώ, να είστε ευχαριστημένες με τον δικό σας υποδειγματικό χαρακτήρα, γιατί δεν μου είναι δυνατό να σας ξεπληρώσω το χρέος Μου».

Ο υποδειγματικός χαρακτήρας της υπηρεσίας αφοσίωσης που επέδειξαν οι αφοσιωμένοι υπηρέτες της Βρινντάβανα είναι ο αγνότερος τύπος αφοσίωσης. Οι έγκυρες γραφές ορίζουν ότι η υπηρεσία αφοσίωσης πρέπει να είναι *αχαϊτούκα* και *απρατιχατα*. Αυτό σημαίνει ότι η υπηρεσία αφοσίωσης στον Κρίσνα δεν μπορεί να εμποδιστεί από πολιτικές ή θρησκευτικές συμβάσεις. Το στάδιο της υπηρεσίας αφοσίωσης είναι πάντοτε υπερβατικό. Ειδικά οι *γκοπι* έδειξαν τόσο πολύ αγνή υπηρεσία αφοσίωσης στον Κρίσνα, ώστε ο Ίδιος ο Κρίσνα έμεινε υποχρεωμένος σε αυτές. Γι' αυτό ο Κύριος Τσετάνια είπε πως η υπηρεσία αφοσίωσης που εκδήλωσαν οι *γκοπι* στη Βρινντάβανα υπερέχει όλων των άλλων μεθόδων προσέγγισης του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Πρώτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Τραγούδια από τις γκοπι». •

32. Περιγραφή του χορού *ρασα*

Ακούγοντας έτσι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κρίσνα, να μιλά για να τις γαληνέψει, οι *γκοπι* ευχαριστήθηκαν πολύ. Και όχι μόνο ακούγοντας τα λόγια Του, αλλά και αγγίζοντας τα χέρια και τα πόδια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, ανακουφίστηκαν τελείως από τον μεγάλο πόνο του αποχωρισμού. Μετά από αυτό, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας άρχισε τον χορό *ρασα*. Όταν κάποιος χορεύει ανάμεσα σε πολλά κορίτσια, αυτός ο χορός ονομάζεται *ρασα*. Έτσι ο Κρίσνα άρχισε να χορεύει ανάμεσα στα πιο όμορφα και τυχερά κορίτσια μέσα στους τρεις κόσμους. Οι *γκοπι* της Βρινντάβανα, που ήταν τόσο γοητευμένες από Αυτόν, χόρεψαν με τον Κρίσνα χέρι-χέρι.

Ο χορός *ρασα* του Κρίσνα δεν θα πρέπει να συγκρίνεται ποτέ με οποιονδήποτε υλικό χορό, όπως οι χοροεσπερίδες και οι κοσμικοί χοροί. Ο χορός *ρασα* είναι μία εντελώς πνευματική παράσταση. Για να εδραιώσει αυτό το γεγονός, ο Κρίσνα, ο υπέρτατος μυστικιστής, επεκτάθηκε σε πολλές μορφές και στάθηκε δίπλα στην κάθε *γκοπι*. Βάζοντας τα χέρια Του στους ώμους των *γκοπι* και δεξιά και αριστερά Του, άρχισε να χορεύει ανάμεσά τους. Οι μυστικές επεκτάσεις του Κρίσνα δεν έγιναν αντιληπτές από τις *γκοπι*, επειδή ο Κρίσνα εμφανίστηκε μόνος Του στην κάθε μια από αυτές. Η κάθε *γκοπι* νόμιζε ότι ο Κρίσνα χόρευε μόνο μαζί της. Πάνω από αυτόν τον υπέροχο χορό, πετούσαν πολλά αεροπλάνα που μετέφεραν τους κατοίκους των ουράνιων πλανητών, οι οποίοι ήταν πολύ ανυπόμονοι να δουν τον θαυμάσιο χορό του Κρίσνα με τις *γκοπι*. Οι Γκανντάρβα και οι Κιννάρα τραγουδούσαν και, συνοδευόμενοι από τις γυναίκες τους, όλοι οι Γκανντάρβα έρRAINαν με λουλούδια τους χορευτές.

Ο χορός ρασα

Καθώς ο Κρίσνα και οι γκοπι χόρευαν μαζί, το κουδούνισμα από τα καμπανάκια τους, τα βραχιόλια τους και τα κοσμήματά τους δημιουργούσε μια υπέροχη μουσική. Φαινόταν ότι ο Κρίσνα ήταν ένα πρασινωπό μενταγιόν από ζαφείρι στο μέσο ενός χρυσού περιδέλαιου, στολισμένου με πολύτιμους λίθους. Καθώς ο Κρίσνα και οι γκοπι χόρευαν, παρουσίαζαν εξαιρετικά σωματικά χαρακτηριστικά. Οι κινήσεις των ποδιών τους, η τοποθέτηση των χεριών τους του ενός στον άλλον, οι κινήσεις των φρυδιών τους, τα χαμόγελά τους, οι κινήσεις του στήθους των γκοπι και των φορεμάτων τους, τα σκουλαρίκια τους, τα μάγουλά τους, τα μαλλιά τους με τα λουλούδια καθώς τραγουδούσαν και χόρευαν, όλα αυτά συνδυάζονταν μαζί και έμοιαζαν με σύννεφα, με κεραυνό, με χιόνι και με αστραπή. Τα σωματικά χαρακτηριστικά του Κρίσνα έμοιαζαν με μια συστάδα από σύννεφα, τα τραγούδια τους ήταν σαν κεραυνός, η ομορφιά των γκοπι έμοιαζε με αστραπή στον ουρανό και οι σταγόνες του ιδρώτα τους στα πρόσωπά τους έμοιαζαν σαν να πέφτει χιόνι. Με αυτόν τον τρόπο χόρευαν συνεχώς οι γκοπι και ο Κρίσνα.

Ο λαιμός των γκοπι χρωματίστηκε κόκκινος, εξαιτίας της επιθυμίας τους να απολαύσουν τον Κρίσνα όλο και περισσότερο. Για να τις ικανοποιήσει, ο

Κρίσνα άρχισε να χτυπά τα χέρια Του στον ρυθμό που τραγουδούσαν. Στην πραγματικότητα, όλος ο κόσμος είναι γεμάτος με το τραγούδι του Κρίσνα, αλλά αυτό το εκτιμούν με διαφορετικό τρόπο τα διάφορα είδη ζωντανών όντων. Αυτό βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα: γιε γιατα μαμ πραπαντιαντε*. Ο Κρίσνα χορεύει και κάθε ζωντανό ον επίσης χορεύει, αλλά υπάρχει διαφορά ανάμεσα στον χορό του πνευματικού κόσμου και τον χορό του υλικού κόσμου. Αυτό εκφράζεται από τον συγγραφέα της *Τσετανια-τσαριταμριτα*, που λέει ότι ο χορευτής-αφέντης είναι ο Κρίσνα και όλοι είναι υπηρέτες Του. Όλοι προσπαθούν να μιμηθούν τον χορό του Κρίσνα. Όσοι έχουν πράγματι συνείδηση του Κρίσνα ανταποκρίνονται σωστά στον χορό του Κρίσνα: δεν προσπαθούν να χορέψουν ανεξάρτητα. Αλλά όσοι βρίσκονται στον υλικό κόσμο προσπαθούν να μιμηθούν τον Κρίσνα ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Τα ζωντανά όντα χορεύουν υπό τη διεύθυνση της *μαγια* του Κρίσνα και νομίζουν ότι είναι ίσα με τον Κρίσνα. Αυτό όμως δεν είναι γεγονός. Στη συνείδηση του Κρίσνα αυτή η εσφαλμένη αντίληψη απουσιάζει, επειδή όποιος έχει συνείδηση του Κρίσνα γνωρίζει ότι ο Κρίσνα είναι ο υπέρτατος αφέντης και όλοι είναι υπηρέτες Του. Πρέπει να χορεύει κανείς για να ευχαριστήσει τον Κρίσνα και όχι να μιμείται ή να προσπαθεί να γίνει ίσος με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Οι *γκοπι* ήθελαν να ευχαριστήσουν τον Κρίσνα και γι' αυτό, καθώς ο Κρίσνα τραγουδούσε, ανταποκρίνονταν και Τον ενθάρρυναν λέγοντας, «Μπράβο, μπράβο!». Μερικές φορές έπαιζαν μουσική για να Τον ευχαριστήσουν κι Εκείνος επαινούσε το τραγούδι τους.

Όταν κάποιες από τις *γκοπι* κουράστηκαν πολύ από τον χορό και από την κίνηση του σώματός τους, έβαλαν τα χέρια τους στους ώμους του Σρι Κρίσνα. Τότε τα μαλλιά τους χαλάρωσαν και μερικά από τα λουλούδια τους έπεσαν στο έδαφος. Όταν έβαλαν τα χέρια τους στον ώμο του Κρίσνα, κυριεύθηκαν από το άρωμα του σώματός Του, το οποίο ανέβλυζε από τον λωτό, κάποια άλλα αρωματικά λουλούδια και από την αλοιφή του σανδαλόξυλου. Ξεχείλιζαν από έλξη γι' Αυτόν και άρχισαν να φιλιούνται. Μερικές *γκοπι* άγγιζαν τον Κρίσνα μάγουλο με μάγουλο και ο Κρίσνα τους πρόσφερε μασημένους καρπούς μπέτελ από το στόμα Του με φιλιά και αυτές τους δέχονταν με μεγάλη χαρά. Δεχόμενες αυτούς τους καρπούς μπέτελ, οι *γκοπι* προόδευσαν πνευματικά.

Οι *γκοπι* κουράστηκαν από τον παρατεταμένο χορό και το τραγούδι. Ο Κρίσνα χόρευε δίπλα τους και για να μετριάσουν την κούρασή τους, πήραν το χέρι του Σρι Κρίσνα και το έβαλαν στα στήτα στήθη τους. Το χέρι του

Ράντα-Κρίσνα

Κρίσνα και τα στήθη των γκοπι είναι ευοίωνα αιωνίως· γι' αυτό όταν συνδυάστηκαν, και τα δύο επαυξήθηκαν πνευματικά. Οι γκοπι ευχαριστήθηκαν τόσο πολύ τη συντροφιά του Κρίσνα, του συζύγου της θεάς της τύχης, ώστε λησμόνησαν ότι είχαν κάποιον άλλον σύζυγο στον κόσμο και όταν τις αγκάλιαζαν τα μπράτσα του Κρίσνα και χόρευαν και τραγουδούσαν μαζί Του, λησμόνησαν τα πάντα. Έτσι περιγράφει η *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* την ομορφιά των γκοπι ενώ χόρευαν με τον Κρίσνα τον χορό *ρασα*. Είχαν λουλούδια λωτού στα αυτιά τους και τα πρόσωπά τους ήταν στολισμένα με κρέμα από σανδαλόξυλο. Φορούσαν *τιλακα* και είχαν σταγόνες ιδρώτα στα χαμογελαστά στόματά τους. Τα πόδια τους κουδούνιζαν από τα κουδούνια και τα βραχιόλια που φορούσαν. Τα λουλούδια από τα μαλλιά τους έπεφταν στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα και Αυτός ήταν πολύ ευχαριστημένος.

Όπως αναφέρεται στην *Μπραμα-σαμχिता*, όλες αυτές οι γκοπι είναι επεκτάσεις της ενέργειας του Κρίσνα που δίνει χαρά. Αγγίζοντας τα σώματά τους με τα χέρια Του και κοιτάζοντας τα ευχάριστα μάτια τους, ο Κρίσνα απόλαυσε τις γκοπι όπως ακριβώς ένα παιδί απολαμβάνει να παίζει με την αντανάκλαση του σώματός του στον καθρέφτη. Όταν ο Κρίσνα άγγιξε τα

διάφορα μέρη του σώματός τους, οι γκοπι αισθάνθηκαν φορτισμένες με πνευματική ενέργεια. Δεν μπορούσαν να τακτοποιήσουν τα λυμένα ρούχα τους, παρόλο που προσπαθούσαν να τα διατηρήσουν όπως έπρεπε. Τα μαλλιά τους και τα ρούχα τους σκόρπισαν και τα κοσμήματά τους χαλάρωσαν καθώς έχασαν τον εαυτό τους στη συντροφιά του Κρίσνα.

Ενώ ο Κρίσνα απολάμβανε τη συντροφιά των γκοπι στον χορό *ρασα*, οι κατάπληκτοι ημίθεοι και οι γυναίκες τους συγκεντρώθηκαν στον ουρανό. Η σελήνη, επηρεασμένη πολύ από ένα είδος λαγνείας, παρακολουθούσε τον χορό και έμεινε κατάπληκτη από θαυμασμό. Οι γκοπι είχαν προσευχηθεί στη θεά Κατιάγιανι να έχουν τον Κρίσνα σύζυγό τους. Τώρα ο Κρίσνα ικανοποιούσε την επιθυμία τους επεκτεινόμενος σε τόσο πολλές μορφές όσες ήταν και οι γκοπι και τις απολάμβανε ακριβώς σαν σύζυγος.

Ο Σρίλα Σουκαντέβα Γκοσουάμι έχει σχολιάσει ότι ο Κρίσνα είναι αυτάρκης, *ατμαραμα*. Δεν χρειάζεται κανέναν άλλον για την ικανοποίησή Του. Επειδή οι γκοπι ήθελαν τον Κρίσνα για σύζυγό τους, εκπλήρωσε την επιθυμία τους. Όταν ο Κρίσνα είδε ότι οι γκοπι είχαν κουραστεί από τον χορό, άρχισε αμέσως να χαϊδεύει το πρόσωπό τους με τα χέρια Του για να διώξει την κούρασή τους. Ανταποδίδοντας την τρυφερότητα του Κρίσνα, οι γκοπι Τον κοιτούσαν με πολλή αγάπη. Ήταν εξαιρετικά χαρούμενες με το ευοίωνο άγγιγμα του χεριού του Κρίσνα. Τα χαμογελαστά πρόσωπά τους έλαμπαν από ομορφιά και άρχισαν να τραγουδούν τις δόξες του Κρίσνα με υπερβατική ευχαρίστηση. Ως αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες, όσο περισσότερο απολάμβαναν οι γκοπι τη συντροφιά του Κρίσνα, τόσο φωτίζονταν από τις δόξες Του και έτσι μπορούσαν και αυτές να ανταποκριθούν. Ήθελαν να ευχαριστήσουν τον Κρίσνα δοξάζοντας τις υπερβατικές διασκεδάσεις Του. Ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο κύριος όλων των κυρίων, και οι γκοπι ήθελαν να Τον λατρέψουν για την ασυνήθιστη επίδειξη ελέους σε αυτές.

Οι γκοπι μαζί με τον Κρίσνα μπήκαν στα νερά του Γιαμούνα για να απαλύνουν την κούρασή τους από τον χορό *ρασα*. Οι γιρλάντες από κρίνα γύρω από τον λαιμό τους είχαν γίνει κομμάτια από τα αγκαλιάσματα και την επαφή με το σώμα του Κρίσνα και τα λουλούδια είχαν κοκκινίσει από τη σκόνη *κουνκουμα* με την οποία είχαν αλείψει τα στήθη τους. Οι αγριομέλισσες βούιζαν γύρω τους για να μαζέψουν μέλι από τα λουλούδια. Ο Κρίσνα και οι γκοπι μπήκαν στα νερά του Γιαμούνα όπως μπαίνει στο νερό ένας ελέφαντας μαζί με τις πολλές θηλυκές συντρόφους του. Λησμόνησαν

την αληθινή τους ταυτότητα παίζοντας στο νερό, απολαμβάνοντας τη συντροφιά ο ένας του άλλου και απαλύνοντας την κούραση από τον χορό *ρασα*. Οι *γκοπι* πετούσαν νερό στο σώμα του Κρίσνα χαμογελώντας και ο Κρίσνα το απολάμβανε. Ενώ ο Κρίσνα ευχαριστιόταν με τα αστεία των *γκοπι* και με το νερό που Του πετούσαν, οι ημίθεοι στους ουράνιους πλανήτες τους έρραιναν με λουλούδια. Έτσι οι ημίθεοι δόξασαν τον εξάισιο χορό του Κρίσνα, του υπέρτατου δικαιούχου της απόλαυσης, και τις διασκεδάσεις Του με τις *γκοπι* στα νερά του Γιαμούνα.

Μετά από αυτό, ο Κύριος Κρίσνα και οι *γκοπι* βγήκαν από το νερό και άρχισαν να περπατούν στην όχθη του Γιαμούνα, όπου φυσούσε ένα δροσερό αεράκι, μεταφέροντας πάνω από το νερό και τη γη τα αρώματα από διάφορα είδη λουλουδιών. Ενώ περπατούσαν στη όχθη του Γιαμούνα, ο Κρίσνα απήγγειλε διάφορα είδη ποιημάτων. Απόλαυσε έτσι τη συντροφιά των *γκοπι* στο γαλήνιο φως της σελήνης του φθινοπώρου.

Η σεξουαλική επιθυμία διεγείρεται ιδιαίτερα το φθινόπωρο, αλλά το θαυμάσιο πράγμα σχετικά με την επαφή του Κρίσνα με τις *γκοπι* είναι ότι δεν υπήρχε θέμα σεξουαλικής επιθυμίας. Ήταν *αβαρουντα-σωραταχ*, δηλαδή απόλυτα ελεγχόμενη σεξουαλική επιθυμία, όπως αναφέρεται καθαρά στην περιγραφή του Σουκαντέβα Γκοσουάμι στην *Μπαγκαβατα*. Υπάρχει διάκριση μεταξύ του χορού του Κυρίου Κρίσνα με τις *γκοπι* και του συνηθισμένου χορού των ζωντανών όντων του υλικού κόσμου. Προκειμένου να αποσαφηνίσει περαιτέρω παρανοήσεις σχετικά με τον χορό *ρασα* και τις υποθέσεις του Κρίσνα με τις *γκοπι*, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ, ο ακροατής της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, είπε στον Σουκαντέβα Γκοσουάμι, «Ο Κρίσνα εμφανίσθηκε στη Γη για να εδραιώσει τις ρυθμιστικές αρχές της θρησκείας και να χαλιναγωγήσει την επικράτηση της αθρησκείας. Αλλά η συμπεριφορά του Κρίσνα με τις *γκοπι* ίσως ενθαρρύνει τις άθρησκες αρχές στον υλικό κόσμο. Εκπλήσσομαι που συμπεριφέρθηκε με αυτόν τον τρόπο, απολαμβάνοντας τη συντροφιά των γυναικών κάποιων άλλων τα μεσάνυχτα». Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι εκτίμησε πολύ αυτή τη δήλωση του Μαχαράζα Παρίκσιτ. Η απάντηση προβλέπει τις απεχθείς πράξεις των ιμπερσοναλιστών Μαγιαβάντι, οι οποίοι τοποθετούν τον εαυτό τους στη θέση του Κρίσνα και απολαμβάνουν τη συντροφιά νεαρών κοριτσιών και γυναικών.

Οι βασικές βεδικές εντολές δεν επιτρέπουν ποτέ σε κάποιον να απολαμβάνει το σεξ με οποιαδήποτε γυναίκα εκτός από τη δική του. Η απόλαυση των *γκοπι* από τον Κρίσνα φαίνεται να παραβιάζει ξεκάθαρα

αυτούς τους κανόνες. Ο Μαχαράζα Παρίκσιτ κατανόησε την όλη κατάσταση από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι, αλλά για να ξεκαθαρίσει την υπερβατική φύση του Κρίσνα και των *γκοπι* στον χορό *ρασα* ακόμα περισσότερο, εξέφρασε την απορία του. Αυτό είναι πολύ σημαντικό προκειμένου να εμποδιστεί η αχαλίνωτη επαφή με γυναίκες από τους *πρακριτα-σαχατζιγια*.

Σε αυτή τη δήλωση, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ έχει χρησιμοποιήσει διάφορες σημαντικές λέξεις, οι οποίες χρειάζονται διευκρίνιση. Η πρώτη λέξη, *τζουγκουπσιταμ*, σημαίνει «απεχθές», «αισχρό». Η πρώτη αμφιβολία του Μαχαράζα Παρίκσιτ ήταν η εξής: ο Κύριος Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Προσωπο της Θεότητας, που έχει έλθει για να εδραιώσει θρησκευτικές αρχές. Γιατί, λοιπόν, συναντήθηκε με τις γυναίκες κάποιων άλλων μεσάνυχτα και απόλαυσε μαζί τους χορό, εναγκαλισμούς και φιλία; Σύμφωνα με τις βεδικές εντολές, αυτό δεν επιτρέπεται. Επίσης, όταν οι *γκοπι* πήγαν σ' Εκείνον, τους έδωσε οδηγίες να γυρίσουν στα σπίτια τους. Το να καλέσει κανείς τις γυναίκες άλλων ή νέα κορίτσια και να απολαύσει χορεύοντας μαζί τους είναι ασφαλώς αισχρό σύμφωνα με τις Βέδες. Γιατί να το κάνει αυτό ο Κρίσνα;

Μία άλλη λέξη που χρησιμοποιείται εδώ είναι η λέξη *απτακαμα*. Κάποιοι μπορεί να το θεωρήσουν δεδομένο ότι ο Κρίσνα ήταν πολύ λάγνος ανάμεσα σε νέα κορίτσια, αλλά ο Μαχαράζα Παρίκσιτ είπε ότι αυτό δεν ήταν δυνατόν. Δεν θα μπορούσε να είναι λάγνος. Κατ'αρχάς, αν το υπολογίσουμε από την υλική σκοπιά, ήταν μόνο οχτώ ετών. Σε αυτή την ηλικία ένα αγόρι δεν μπορεί να είναι λάγνο. *Απτακαμα* σημαίνει ότι το Υπέρτατο Προσωπο της Θεότητας είναι αυτοϊκανοποιημένο. Ακόμα και αν ήταν λάγνος, δεν χρειάζεται βοήθεια από άλλους για να ικανοποιήσει τις λάγνες επιθυμίες Του. Το επόμενο σημείο είναι πως, μολονότι δεν ήταν λάγνος ο Ίδιος, ίσως να εξαναγκάστηκε από τις λάγνες επιθυμίες των *γκοπι*. Αλλά ο Μαχαράζα Παρίκσιτ χρησιμοποίησε μετά μια άλλη λέξη, τη λέξη *γιαντου-πατι*, που σημαίνει ότι ο Κρίσνα είναι το επιφανέστερο πρόσωπο στη δυναστεία των Γιαντού. Οι βασιλείς της δυναστείας των Γιαντού εθεωρούντο οι πλέον ευσεβείς και το ίδιο και οι απόγονοί τους. Έχοντας γεννηθεί σ' εκείνη τη δυναστεία, πώς θα μπορούσε ο Κρίσνα να εξαναγκασθεί, ακόμα και από τις *γκοπι*; Επομένως, το συμπέρασμα είναι πως δεν ήταν δυνατό για τον Κρίσνα να κάνει οτιδήποτε αισχρό. Αλλά ο Μαχαράζα Παρίσιτ είχε την απορία *γιατί* ο Κρίσνα να ενεργήσει με αυτόν τον τρόπο. Ποιος ήταν ο αληθινός σκοπός Του;

Μία άλλη λέξη που χρησιμοποίησε ο Μαχαράζα Παρίκσιτ όταν απευθύνθηκε στον Σουκαντέβα Γκοσουάμι είναι η λέξη *σουβρατα*, που

σημαίνει «να ορκιστεί κανείς ότι θα κάνει ευσεβείς πράξεις». Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι ήταν ένας μορφωμένος *μπραματσαρι* και υπ' αυτές τις συνθήκες δεν του ήταν δυνατό να υποκύψει στο σεξ. Αυτό απαγορεύεται αυστηρά στους *μπραματσαρι* και πολύ περισσότερο σε έναν *μπραματσαρι* όπως ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι. Αλλά επειδή οι περιστάσεις του χορού *ρασα* ήταν πολύ ύποπτες, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ ζήτησε διευκρινίσεις από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι απάντησε αμέσως ότι οι παραβιάσεις των θρησκευτικών αρχών από τον υπέρτατο κυρίαρχο μαρτυρούν τη μεγάλη Του δύναμη. Για παράδειγμα, η φωτιά μπορεί να κατακάψει οποιοδήποτε απεχθές πράγμα· αυτό είναι η εκδήλωση της υπεροχής της φωτιάς. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο ήλιος μπορεί να απορροφήσει νερό από ούρα ή από κόπρανα, αλλά ο ήλιος δεν μολύνεται· αντίθετα, εξαιτίας της επίδρασης του ήλιου, το μολυσμένο, ρυπαρό μέρος απολυμαίνεται και αποστειρώνεται.

Μπορεί κανείς να προβάλει το επιχείρημα ότι αφού ο Κρίσνα είναι η υπέρτατη αρχή, οι πράξεις Του θα πρέπει να ακολουθούνται από όλους. Απαντώντας σε αυτή την ερώτηση, ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι είπε πολύ καθαρά ότι ο *ισβαρاناμ*, δηλαδή ο υπέρτατος κυρίαρχος, μπορεί ορισμένες φορές να παραβαίνει τις οδηγίες Του, αλλά αυτό είναι δυνατό μόνο για τον Ίδιο τον κυρίαρχο και όχι για τους οπαδούς Του. Οι ασυνήθιστες και εξαιρετικές πράξεις του κυρίαρχου δεν πρέπει ποτέ να βρίσκουν μιμητές. Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι προειδοποίησε ότι οι οπαδοί που είναι δέσμιοι της ύλης, που δεν είναι κυρίαρχοι, δεν θα πρέπει ποτέ ούτε καν να φαντάζονται ότι μπορούν να μιμηθούν τις εξαιρετικές δραστηριότητες του κυρίαρχου. Ένας φιλόσοφος Μαγιαβάντι μπορεί να ισχυρίζεται ψευδώς ότι είναι ο Θεός, ο Κρίσνα, αλλά δεν μπορεί να ενεργήσει πράγματι όπως ο Κρίσνα. Μπορεί να πείσει τους οπαδούς του να μιμηθούν τεχνητά τον χορό *ρασα*, αλλά είναι ανίκανος να σηκώσει τον λόφο Γκοβαρντάνα. Στο παρελθόν είχαμε πολλές εμπειρίες ανόητων Μαγιαβάντι, οι οποίοι εξαπατούσαν τους οπαδούς τους, παριστάνοντας τον Κρίσνα, προκειμένου να απολαύσουν τη *ρασα-λιλα*. Σε πολλές περιπτώσεις εμποδίστηκαν από την κυβέρνηση, συνελήφθησαν και τιμωρήθηκαν. Στην Ορίσσα, ο Τάκουρ Μπακτιβινόντ τιμώρησε και εκείνος μία υποτιθέμενη ενσάρκωση του Βίσνου, που αντέγραφε τη *ρασα-λιλα* με νεαρά κορίτσια. Υπήρχαν πολλές καταγγελίες εις βάρος του. Εκείνη την εποχή, ο Μπακτιβινόντ Τάκουρ ήταν δικαστής και η κυβέρνηση του ανέθεσε να ασχοληθεί με εκείνον τον ανόητο, τον οποίο τιμώρησε πολύ αυστηρά. Ο χορός *ρασα-λιλα* δεν μπορεί να αντιγραφεί από κανέναν. Ο Σουκαντέβα

Γκοσουάμι προειδοποιεί ότι δεν θα πρέπει ούτε καν να σκέφτεται κάποιος να τον μιμηθεί. Αναφέρει συγκεκριμένα ότι αν, από ανοησία, προσπαθήσει κάποιος να μιμηθεί τον χορό *ρασα* του Κρίσνα, θα σκοτωθεί, ακριβώς όπως κάποιος που θελήσει να μιμηθεί τον Κύριο Σίβα πίνοντας έναν ωκεανό από δηλητήριο. Ο Κύριος Σίβα κατάπιε έναν ωκεανό από δηλητήριο και τον κράτησε στον λαιμό του. Το δηλητήριο έκανε τον λαιμό του μπλε· και γι' αυτό ο Κύριος Σίβα αποκαλείται Νιλάκαντα. Αλλά αν ένα συνηθισμένο πρόσωπο επιχειρήσει να μιμηθεί τον Κύριο Σίβα πίνοντας δηλητήριο ή καπνίζοντας *γκαντζα*, είναι βέβαιο ότι θα νικηθεί και θα πεθάνει σύντομα. Οι δοσοληψίες του Κυρίου Κρίσνα με τις *γκοπι* ήταν κάτω από πολύ ειδικές συνθήκες.

Οι περισσότερες από τις *γκοπι* ήταν μεγάλοι σοφοί στην προηγούμενη ζωή τους, έμπειροι στη μελέτη των Βεδών και όταν Κύριος Κρίσνα εμφανίστηκε ως Κύριος Ραματσάνντρα ήθελαν να απολαύσουν μαζί Του. Ο Κύριος Ραματσάνντρα τους έδωσε την ευλογία να εκπληρωθούν οι επιθυμίες τους όταν θα εμφανιζόταν ως Κρίσνα. Συνεπώς η επιθυμία των *γκοπι* να απολαύσουν την εμφάνιση του Κυρίου Κρίσνα ήταν μία επιθυμία που έτρεφαν για πολύ καιρό. Έτσι πλησίασαν τη θεά Κατιάγιανι για να έχουν τον Κρίσνα σύζυγό τους. Υπάρχουν και πολλές άλλες περιπτώσεις, οι οποίες μαρτυρούν την υπέρτατη εξουσία του Κρίσνα και δείχνουν ότι δεν δεσμεύεται από τους κανόνες και τις ρυθμίσεις του υλικού κόσμου. Σε ειδικές περιπτώσεις, ενεργεί όπως επιθυμεί για να ευνοήσει τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του. Αυτό είναι δυνατό μόνο γι' Αυτόν, επειδή είναι ο υπέρτατος κυρίαρχος. Γενικά, οι άνθρωποι θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες του Κυρίου Κρίσνα όπως τις παρουσιάζει στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* και δεν θα πρέπει ούτε καν να σκέφτονται να μιμηθούν τον Κύριο Κρίσνα στον χορό *ρασα*.

Η ύψωση του λόφου Γκοβαρντάνα, το σκότωμα μεγάλων δαιμόνων όπως η Πούτανα και άλλοι είναι προφανώς ασυνήθιστες πράξεις. Κατά τον ίδιο τρόπο, και ο χορός *ρασα* είναι μία ασυνήθιστη πράξη και δεν μπορεί να αντιγραφεί από κανέναν συνηθισμένο άνθρωπο. Ένας συνηθισμένος άνθρωπος που ασχολείται με τα επιβεβλημένα καθήκοντά του, όπως ο Αρτζούνα, θα πρέπει να εκτελεί το καθήκον του για την ικανοποίηση του Κρίσνα· αυτό είναι στα πλαίσια των δυνατοτήτων του. Ο Αρτζούνα ήταν πολεμιστής και ο Κρίσνα ήθελε να πολεμήσει για την ικανοποίησή Του. Ο Αρτζούνα συμφώνησε, παρόλο που στην αρχή ήταν απρόθυμος να πολεμήσει. Τα καθήκοντα είναι απαραίτητα για τα συνηθισμένα πρόσωπα. Δεν θα πρέπει να κάνουν άλματα και να προσπαθούν να μιμηθούν τον

Κρίσνα, παραδιδόμενοι στη *ρασα-λιλα* και προκαλώντας έτσι την καταστροφή τους. Θα πρέπει να γνωρίζει κανείς με βεβαιότητα ότι ο Κρίσνα δεν είχε προσωπικό συμφέρον σε οτιδήποτε έκανε για να ευλογήσει τις *γκοπι*. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, *να μαμ καρμανι λιμπαντι*: ο Κρίσνα δεν απολαμβάνει ποτέ ούτε υποφέρει από τα αποτελέσματα των πράξεών Του. Δεν είναι, επομένως, δυνατό να ενεργήσει με τρόπο άθρησκο. Είναι υπερβατικός ως προς όλες τις πράξεις και τις θρησκευτικές αρχές. Οι καταστάσεις της υλικής φύσης δεν μπορούν να Τον αγγίζουν. Είναι ο υπέρτατος κυρίαρχος όλων των ζωντανών όντων, στην ανθρώπινη κοινωνία, στην κοινωνία των ημιθέων και στις κατώτερες μορφές ζωής. Είναι ο υπέρτατος κυρίαρχος όλων των ζωντανών όντων και της υλικής φύσης· συνεπώς, δεν έχει καμία σχέση με τις θρησκευτικές ή τις άθρησκες αρχές.

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι συμπεραίνει περαιτέρω ότι οι μεγάλοι σοφοί και αφοσιωμένοι υπηρέτες, που έχουν ξεπλυθεί εντελώς από την υπό όρους ζωή, μπορούν να κινούνται ελεύθερα ακόμα και στη μόλυνση της υλικής φύσης, φυλάγοντας τον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, στην καρδιά τους. Με αυτόν τον τρόπο, ούτε εκείνοι υπόκεινται στους νόμους της ευχαρίστησης και του πόνου των καταστάσεων της υλικής φύσης. Πώς είναι δυνατό τότε για τον Κρίσνα, που εμφανίζεται στη δική Του εσωτερική δύναμη, να υπόκειται στους νόμους του *καρμα*;

Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ο Κύριος λέει πως όποτε εμφανίζεται, το κάνει μέσω της εσωτερικής Του δύναμης· δεν αναγκάζεται να δεχθεί ένα σώμα από τους νόμους του *καρμα*, όπως τα συνηθισμένα ζωντανά όντα. Όλα τα άλλα ζωντανά όντα αναγκάζονται να δεχθούν έναν συγκεκριμένο τύπο σώματος από τις προηγούμενες πράξεις τους. Αλλά όταν εμφανίζεται ο Κρίσνα, το σώμα στο οποίο εμφανίζεται δεν Του επιβάλλεται από την προηγούμενη δράση Του. Το σώμα Του είναι όχημα για την υπερβατική ευχαρίστησή Του, η οποία τίθεται σε ισχύ από την εσωτερική Του δύναμη. Δεν έχει καμία υποχρέωση στους νόμους του *καρμα*. Ο μονιστής Μαγιαβάντι είναι υποχρεωμένος να δεχθεί ένα συγκεκριμένο σώμα, εξαναγκασμένος από τους νόμους της φύσης· συνεπώς, ο ισχυρισμός του ότι είναι ένα με τον Κρίσνα ή τον Θεό είναι μόνο θεωρητικός. Αυτά τα πρόσωπα που ισχυρίζονται ότι είναι ίσα με τον Κρίσνα και εντρυφούν στη *ρασα-λιλα* δημιουργούν μία επικίνδυνη κατάσταση για τους ανθρώπους. Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι ήδη παρών ως Υπέρτατη Ψυχή μέσα στα σώματα των *γκοπι* και των συζύγων τους. Είναι ο οδηγός όλων των ζωντανών όντων, όπως βεβαιώνεται στην *Κατα Ουπανισαντ*: *νιτιο νιτιαναμ τσετανας τσεταναναμ*. Η

Υπέρτατη Ψυχή κατευθύνει την ατομική ψυχή στη δράση και η Υπέρτατη Ψυχή είναι ο δράστης και ο μάρτυρας κάθε δράσης.

Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνεται ότι ο Κρίσνα είναι παρών στην καρδιά όλων και από Αυτόν προέρχεται κάθε δράση, κάθε θύμηση και κάθε λησμονιά. Είναι το αρχικό πρόσωπο, που μπορεί να γίνει γνωστό με τη βεδική γνώση. Είναι ο συγγραφέας της φιλοσοφίας *Βενταντα* και γνωρίζει τη *Βενταντα* τέλεια. Οι υποτιθέμενοι Βενταντιστές και οι Μαγιαβάντι δεν μπορούν να κατανοήσουν τον Κρίσνα όπως ακριβώς είναι· παραπλανούν απλώς τους οπαδούς τους μιμούμενοι τις πράξεις του Κρίσνα με τρόπο μη έγκυρο. Ο Κρίσνα, η Υπέρτατη Ψυχή του καθενός, βρίσκεται ήδη μέσα στο σώμα όλων· συνεπώς, αν συναντήσει κάποιον ή αν αγκαλιάσει κάποιον, δεν τίθεται θέμα ιδιοκτησίας.

Ορισμένοι θέτουν το ερώτημα ότι αν ο Κρίσνα είναι αυτάρκης, γιατί θα έπρεπε να φανερώσει τις διασκεδάσεις Του με τις *γκοπι*, οι οποίες ταράζουν τους υποτιθέμενους ηθικολόγους αυτού του κόσμου; Η απάντηση είναι ότι αυτές οι πράξεις δείχνουν ιδιαίτερο έλεος στις πεσμένες, τις υποκείμενες σε όρους ψυχές. Οι *γκοπι* είναι και αυτές επέκταση της εσωτερικής Του ενέργειας, αλλά επειδή ο Κρίσνα ήθελε να δείξει τη *ρασα-λιλα*, εμφανίσθηκαν και εκείνες ως συνηθισμένα ανθρώπινα όντα. Στον υλικό κόσμο, η ευχαρίστηση εκδηλώνεται τελικώς στη σεξουαλική έλξη ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα. Ο άντρας ζει για να έλκεται από τις γυναίκες και η γυναίκα ζει για να έλκεται από τους άντρες. Αυτή είναι η βασική αρχή της υλικής ζωής. Μόλις αυτές οι έλξεις συνδυασθούν, ο άνθρωποι εμπλέκονται όλο και περισσότερο στην υλική ύπαρξη. Για να τους δείξει ιδιαίτερο έλεος, ο Κρίσνα φανέρωσε αυτόν τον χορό *ρασα-λιλα*. Είναι για να ξελογιάσει τις πεσμένες ψυχές. Αφού έλκονται τόσο πολύ από το σεξ, μπορούν να απολαύσουν την ίδια ζωή με τον Κρίσνα και να απελευθερωθούν έτσι από την υλική συνθήκη. Στο Δεύτερο Άσμα της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*, ο Μαχαράζα Παρίκσιτ εξηγεί επίσης ότι οι διασκεδάσεις και οι δραστηριότητες του Κυρίου Κρίσνα είναι φάρμακο για τις υποκείμενες σε όρους ψυχές. Αν απλώς ακούν για τον Κρίσνα, ανακουφίζονται από την υλική αρρώστια. Είναι εθισμένες στην υλική απόλαυση και συνηθισμένες να διαβάζουν σεξουαλική λογοτεχνία, αλλά ακούγοντας αυτές τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα με τις *γκοπι*, θα ανακουφιστούν από την υλική μόλυνση.

Το πώς θα πρέπει να ακούν και από ποιον εξηγείται επίσης από τον Σουκαντέβα Γκοσουάμι. Η δυσκολία είναι ότι όλος ο κόσμος είναι γεμάτος

Μαγιαβάντι και όταν γίνονται επαγγελματίες αφηγητές της *Σριμαντ-Μαγκαβαταμ* και οι άνθρωποι, χωρίς να γνωρίζουν το αποτέλεσμα της φιλοσοφίας Μαγιαβάντα, ακούν από τέτοια πρόσωπα, περιέρχονται σε σύγχυση. Οι συζητήσεις της *ρασα-λιλα* γενικά δεν συνιστώνται, επειδή οι άνθρωποι συνήθως είναι επηρεασμένοι από τη φιλοσοφία Μαγιαβάντα, αλλά αν κάποιος που είναι προχωρημένος πνευματικά τους εξηγήσει και οι άνθρωποι τον ακούσουν, τότε ασφαλώς οι ακροατές θα υψωθούν σταδιακά στο επίπεδο της συνείδησης του Κρίσνα και θα απελευθερωθούν από την μολυσμένη υλική ζωή.

Ένα άλλο ενδιαφέρον σημείο είναι ότι όλες οι *γκοπι* που χόρεψαν με τον Κρίσνα δεν βρίσκονταν στο υλικό τους σώμα. Χόρεψαν με τον Κρίσνα στο πνευματικό τους σώμα. Οι άντρες τους νόμιζαν ότι οι γυναίκες τους κοιμόντουσαν στο πλευρό τους. Οι υποτιθέμενοι άντρες των *γκοπι* ήταν ήδη ξετρελαμένοι με την εξωτερική ενέργεια του Κρίσνα· έτσι, χάρη στην ίδια αυτή ενέργεια, δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι οι γυναίκες τους είχαν πάει να χορέψουν με τον Κρίσνα. Οπότε, πού βασίζονται οι κατηγορίες κατά του Κρίσνα ότι χόρευε με τις γυναίκες κάποιων άλλων; Τα σώματα των *γκοπι*, τα οποία ανήκαν στους άντρες τους, ήταν ξαπλωμένα στο κρεβάτι τους, αλλά τα πνευματικά μέρη του Κρίσνα χόρευαν μαζί Του. Ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο, το όλο πνεύμα, και χόρεψε με τα πνευματικά σώματα των *γκοπι*. Δεν υπάρχει, επομένως, λόγος να κατηγορήσει κανείς τον Κρίσνα για οτιδήποτε.

Αφού ο χορός *ρασα* τελείωσε, η νύχτα έγινε *μπραμα-μουχουρτα*. Η *μπραμα-μουχουρτα* είναι η περίοδος της μιάμισης ώρας περίπου πριν την ανατολή. Συνιστάται να σηκώνεται κανείς από το κρεβάτι εκείνη την ώρα και, αφού τελειώσει με το καθημερινό πλύσιμο, να αρχίσει τις πνευματικές δραστηριότητες, να προσφέρει *μανγκαλα-αρατρικα* στη Θεότητα, δηλαδή την πρώτη προσφορά λατρείας στη Θεότητα, και να ψάλει το *μαντρα* Χάρε Κρίσνα. Αυτή η περίοδος της ημέρας είναι πολύ βολική για την εκτέλεση πνευματικών δραστηριοτήτων. Όταν εκείνη η ευοίωνη στιγμή έφτασε, ο Κρίσνα ζήτησε από τις *γκοπι* να φύγουν. Παρόλο που ήταν απρόθυμες να αφήσουν τη συντροφιά Του, ήταν πολύ υπάκουες και αγαπητές σε Αυτόν. Μόλις ο Κρίσνα τους ζήτησε να πάνε σπίτι, έφυγαν αμέσως και γύρισαν στα σπίτια τους. Ο Σουκαντέβα Γκοςουάμι ολοκληρώνει αυτό το επεισόδιο της *ρασα-λιλα* επισημαίνοντας ότι αν κάποιος ακούσει από τη σωστή πηγή τις διασκεδάσεις του Κρίσνα, που είναι ο Ίδιος ο Βίσνου, και των *γκοπι*, που είναι επεκτάσεις της ενέργειάς Του, θα ανακουφιστεί από τον πιο επικίνδυνο τύπο

ασθένειας, και συγκεκριμένα, από τη λαγνεία. Αν κάποιος ακούσει πραγματικά τη *ρασα-λιλα*, θα ελευθερωθεί πλήρως από τη λάγνα επιθυμία της σεξουαλικής ζωής και θα υψωθεί στο ανώτατο επίπεδο πνευματικής κατανόησης. Συνήθως, επειδή ακούν από Μαγιαβάντι και είναι και οι ίδιοι Μαγιαβάντι, οι άνθρωποι εμπλέκονται όλο και περισσότερο στη σεξουαλική ζωή. Η υποκείμενη σε όρους ψυχή θα πρέπει να ακούει για τον χορό *ρασα-λιλα* από έναν έγκυρο πνευματικό δάσκαλο και να εκπαιδευθεί από αυτόν έτσι ώστε να μπορεί να καταλάβει την όλη κατάσταση· μπορεί έτσι να υψωθεί κανείς στο ανώτατο επίπεδο πνευματικής ζωής, διαφορετικά θα είναι σε σύγχυση. Η υλική λαγνεία είναι ένα είδος αρρώστιας της καρδιάς και προκειμένου να θεραπευθεί η αρρώστια της καρδιάς της πεσμένης ψυχής, συνιστάται να ακούει, αλλά όχι από τους ανόητους ιμπερσοναλιστές. Αν κάποιος ακούσει από τις σωστές πηγές με τη σωστή κατανόηση, τότε η κατάστασή του θα είναι διαφορετική.

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι έχει χρησιμοποιήσει τη λέξη *σραντανβιτα* για κάποιον που είναι εκπαιδευμένος στην πνευματική ζωή. Η *σραντα*, η πίστη, είναι η αρχή. Όποιος έχει αναπτύξει την πίστη του στον Κρίσνα, ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, Υπέρτατη Πνευματική Ψυχή, μπορεί και να περιγράψει και να ακούσει. Ο Σουκαντέβα χρησιμοποιεί και τη λέξη *ανουσρινουγιατ*. Πρέπει να ακούει κανείς από τη μαθητική διαδοχή. *Ανου* σημαίνει «ακολουθώ», αλλά σημαίνει και «πάντοτε». Όστε πρέπει να ακολουθεί κανείς πάντοτε τη μαθητική διαδοχή και όχι να ακούει από κάποιον αδέσποτο επαγγελματία αφηγητή, Μαγιαβάντι ή συνηθισμένο άνθρωπο. *Ανουσρινουγιατ* σημαίνει ότι πρέπει να ακούει κανείς από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, που βρίσκονται στη μαθητική διαδοχή και έχουν πάντοτε συνείδηση του Κρίσνα. Όταν κάποιος θέλει να ακούσει με αυτόν τον τρόπο, τότε το αποτέλεσμα θα είναι σίγουρο. Ακούγοντας τη *ρασα-λιλα*, υψώνεται κανείς στο ανώτατο επίπεδο πνευματικής ζωής.

Ο Σουκαντέβα Γκοσουάμι χρησιμοποιεί δύο συγκεκριμένες λέξεις, *μπακτιμ* και *παραμ*. *Μπακτιμ παραμ* σημαίνει προσφορά υπηρεσίας αφοσίωσης πάνω από το στάδιο του νεοφώτιστου. Όσοι αισθάνονται απλώς έλξη για τη λατρεία στον ναό, αλλά δεν γνωρίζουν τη φιλοσοφία του *μπακτι* βρίσκονται στο στάδιο του νεοφώτιστου. Αυτού του είδους το *μπακτι* δεν είναι το στάδιο της τελειότητας. Το στάδιο της τελειότητας του *μπακτι*, η υπηρεσία αφοσίωσης, είναι εντελώς ελεύθερο από την υλική μόλυνση. Η πιο επικίνδυνη πλευρά της μόλυνσης είναι η λαγνεία, η σεξουαλική ζωή. Η *μπακτιμ παραμ*, η υπηρεσία αφοσίωσης, είναι τόσο ισχυρή, ώστε όσο περισσότερο προοδεύει κανείς σε

αυτή την κατεύθυνση, τόσο περισσότερο χάνει την έλξη του για την υλική ζωή. Κάποιος που αντλεί πραγματικά όφελος από την ακρόαση του χορού *ρασα-λιλα*, φτάνει ασφαλώς στο υπερβατικό επίπεδο. Χάνει οπωσδήποτε κάθε ίχνος λαγνείας στην καρδιά του.

Ο Σρίλα Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ επισημαίνει ότι σύμφωνα με την *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, η ημέρα και η νύχτα του Μπράμα είναι περίοδοι ηλιακών ετών που επεκτείνονται σε 4.300.000 χρόνια, πολλαπλασιασμένα επί 1.000. Σύμφωνα με τον Σρίλα Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ, ο χορός *ρασα* εκτελέστηκε κατά τη μακρά περίοδο της νύχτας του Μπράμα, αλλά οι *γκοπι* δεν μπορούσαν να το καταλάβουν. Προκειμένου να ικανοποιήσει την επιθυμία τους, ο Κρίсна επιμήκυνε τη νύχτα ώστε να καλύψει μια τόσο μεγάλη χρονική περίοδο. Μπορεί κανείς να ρωτήσει πώς είναι αυτό δυνατό, και ο Σρίλα Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ μας θυμίζει ότι ο Κρίсна, μολονότι δεμένος με ένα κοντό σκοινί, μπόρεσε να δείξει στη μητέρα Του ολόκληρο το σύμπαν μέσα στο στόμα Του. Πώς ήταν αυτό δυνατό; Η απάντηση είναι ότι μπορεί να κάνει οτιδήποτε για την ευχαρίστηση των αφοσιωμένων υπηρετών Του. Κατά τον ίδιο τρόπο, επειδή οι *γκοπι* ήθελαν να απολαύσουν τον Κρίсна, τους δόθηκε η ευκαιρία να Τον συναναστραφούν για μία μακρά περίοδο. Αυτό έγινε σύμφωνα με την υπόσχεσή Του. Όταν ο Κρίсна έκλεψε τα ρούχα των *γκοπι* ενώ έκαναν μπάνιο στο Τσιργκάτ, στον Γιαμούνα, ο Κρίсна υποσχέθηκε να εκπληρώσει την επιθυμία τους κάποια μελλοντική νύχτα. Μία νύχτα, λοιπόν, απόλαυσαν τη συντροφιά του Κρίсна ως αγαπημένου τους άντρα, αλλά εκείνη η νύχτα δεν ήταν μία συνηθισμένη νύχτα. Ήταν μία νύχτα του Μπράμα και κράτησε εκατομμύρια χρόνια. Τα πάντα είναι δυνατά για τον Κρίсна, γιατί είναι ο υπέρτατος κυρίαρχος.

✪ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίсна) για το Τριακοστό Δεύτερο Κεφάλαιο του έργου Κρίсна, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Περιγραφή του χορού ρασα». ✪

33. Η απελευθέρωση του Βιντιάνταρα και η θανάτωση του δαίμονα Σανκάσουρα

Μια φορά κι έναν καιρό, οι βοσκοί της Βρινντάβανα, με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα, επιθύμησαν να πάνε στο Αμμπικάβανα για να γιορτάσουν τη Σιβαρατρί, την ημέρα της εμφάνισης του Κυρίου Σίβα. Ο χορός *ρασα-λιλα* έγινε το φθινόπωρο και μετά από αυτό, η επόμενη μεγάλη γιορτή είναι το Χολί ή Ντολαγιάτρα. Ανάμεσα στη γιορτή Ντολαγιάτρα και τη γιορτή *ρασα-λιλα* υπάρχει μία σημαντική γιορτή που ονομάζεται Σιβαρατρί, η οποία γιορτάζεται ιδιαίτερα από τους Σαϊβίτες, δηλαδή τους αφοσιωμένους υπηρέτες του Κυρίου Σίβα. Αλλά μερικές φορές οι Βαϊσνάβα γιορτάζουν και εκείνοι τη γιορτή αυτή, επειδή δέχονται τον Κύριο Σίβα ως τον σημαντικότερο Βαϊσνάβα. Πάντως η Σιβαρατρί δεν γιορτάζεται πολύ τακτικά από τους *μπακτα*, τους αφοσιωμένους υπηρέτες του Κρίσνα. Γι' αυτό στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* λέγεται «μια φορά κι έναν καιρό», που σημαίνει ότι δεν τηρούσαν τακτικά τη Σιβαρατρί, αλλά κάποτε θέλησαν να πάνε στο Αμμπικάβανα από περιέργεια. Το Αμμπικάβανα βρίσκεται κάπου στην επαρχία Γκουτζαράτ. Λέγεται ότι το Αμμπικάβανα βρίσκεται στον ποταμό Σαρασβατί, αλλά δεν συναντάμε ποταμό Σαρασβατί στην επαρχία Γκουτζαράτ· ο μόνος ποταμός εκεί είναι ο ποταμός ο Σαβαρματί. Στην Ινδία, όλοι οι μεγάλοι τόποι προσκυνήματος βρίσκονται σε ωραία ποτάμια, όπως ο Γάγγης, ο Γιαμούνα, ο Σαρασβατί, ο Ναρμάντα, ο Γκονταβαρί, ο Καβέρι, κλπ. Το Αμμπικάβανα βρισκόταν στην όχθη του Σαρασβατί και οι βοσκοί με τον Μαχαράζα Νάνντα πήγαν εκεί.

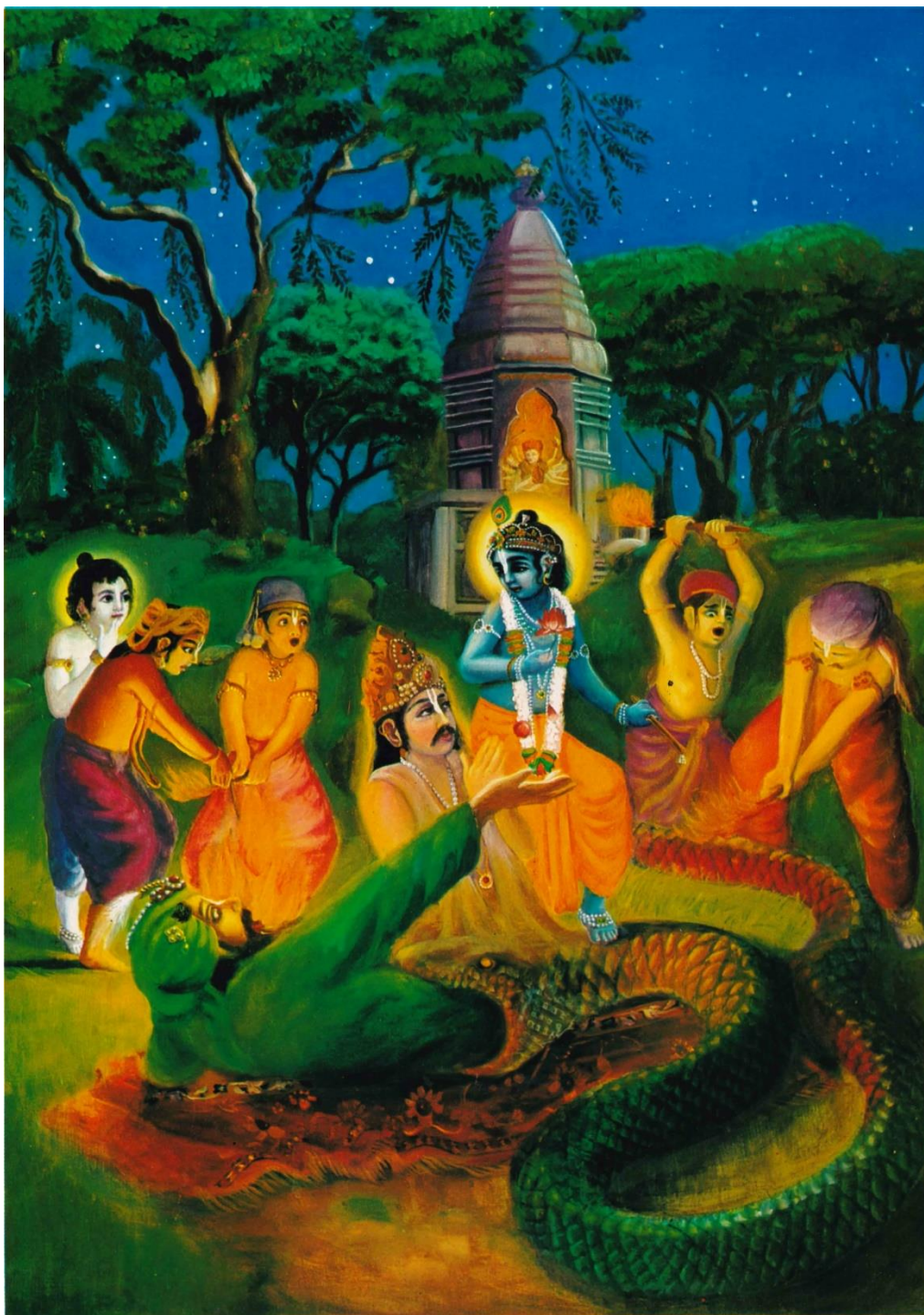
Άρχισαν να λατρεύουν τη θεότητα του Κυρίου Σίβα και της Αμπίκα με μεγάλη αφοσίωση. Είναι συνήθης πρακτική, όπου υπάρχει ναός του Κυρίου Σίβα, πρέπει να υπάρχει κι ένας άλλος ναός της Αμπίκα (της Ντούργκα),

επειδή η Αμπίκα είναι η σύζυγος του Κυρίου Σίβα και η πιο δοξασμένη από τις αγνές γυναίκες. Δεν ζει χωρίς τη συντροφιά του άντρα της. Αφού έφτασαν στο Αμμπικάβανα, οι βοσκοί της Βρινντάβανα πρώτα έκαναν μπάνιο στον ποταμό Σαρασβατί. Αν πάει κάποιος σε τόπο προσκυνήματος, το πρώτο του καθήκον είναι να κάνει μπάνιο και ορισμένες φορές να ξυρίσει το καφάλι του. Αυτή είναι η πρώτη δουλειά. Αφού έκαναν μπάνιο, λάτρεψαν τις θεότητες και έπειτα έδωσαν ελεημοσύνη στα άγια μέρη.

Σύμφωνα με το βεδικό σύστημα, ελεημοσύνη δίνεται στους *μπραμανα*. Αναφέρεται στις βεδικές *σαστρα* ότι μόνο οι *μπραμανα* και οι *σαννιασι* μπορούν να δεχθούν ελεημοσύνη. Οι βοσκοί από τη Βρινντάβανα πρόσφεραν αγελάδες στολισμένες με χρυσά κοσμήματα και πανέμορφες γιρλάντες. Στους *μπραμανα* δίνεται ελεημοσύνη, επειδή δεν έχουν κάποια επαγγελματική απασχόληση. Ασχολούνται με τα καθήκοντα των *μπραμανα*, όπως περιγράφονται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, και συγκεκριμένα, πρέπει να είναι πολύ μορφωμένοι και να εκτελούν ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης. Δεν πρέπει να είναι μόνο οι ίδιοι μορφωμένοι, αλλά να διδάσκουν και τους άλλους. Ο σκοπός των *μπραμανα* δεν είναι να παραμένουν *μπραμανα* μόνοι τους· θα πρέπει να δημιουργούν και άλλους *μπραμανα*. Αν βρεθεί κάποιος που συμφωνεί να γίνει μαθητής ενός *μπραμανα*, του δίνεται και εκείνου η ευκαιρία να γίνει *μπραμανα*. Ο *μπραμανα* ασχολείται πάντοτε με τη λατρεία του Κυρίου Βίσνου. Γι' αυτό οι *μπραμανα* αξίζουν να δέχονται κάθε είδους ελεημοσύνη. Αν όμως οι *μπραμανα* δεχθούν υπερβολική ελεημοσύνη, πρέπει να την μοιράσουν για την υπηρεσία του Βίσνου. Γι' αυτό στις βεδικές γραφές συνιστάται να δίνει κανείς ελεημοσύνη στους *μπραμανα* και έτσι ευχαριστεί τον Κύριο Βίσνου και όλους τους ημίθεους.

Οι προσκυνητές κάνουν μπάνιο, λατρεύουν τη Θεότητα και δίνουν ελεημοσύνη· συνιστάται επίσης να νηστεύουν για μία ημέρα. Θα πρέπει να επισκέπτονται τους τόπους προσκυνήματος και να μένουν εκεί τουλάχιστον τρεις μέρες. Η πρώτη μέρα είναι μέρα νηστείας και το βράδυ μπορούν να πουν λίγο νερό, επειδή το νερό δεν παραβιάζει τη νηστεία.

Οι βοσκοί με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάνντα πέρασαν τη νύχτα στην όχθη του Σαρασβατί. Νήστεψαν όλη μέρα και ήπιαν λίγο νερό το βράδυ. Αλλά ενώ ξεκουράζονταν, εμφανίστηκε μπροστά τους ένα μεγάλο φίδι από το κοντινό δάσος και άρχισε να καταπίνει τον Μαχαράζα Νάνντα. Ο Νάνντα άρχισε να φωνάζει απελπισμένος, «Αγαπημένε μου γιε Κρίσνα, έλα Σε παρακαλώ και σώσε με από αυτόν τον κίνδυνο! Αυτό το φίδι με καταπίνει!».

Τότε εμφανίσθηκε ο Κρίσνα επί σκηνής και άγγιξε το φίδι με τα λωτοειδή Του πόδια.

Όταν ο Μαχαράζα Νάνντα φώναζε για βοήθεια, όλοι οι βοσκοί σηκώθηκαν και είδαν τι συνέβαινε. Πήραν αμέσως μεγάλα κούτσουρα από τη φωτιά και άρχισαν να χτυπούν το φίδι για να το σκοτώσουν. Αλλά παρόλο που το

χτυπούσαν με ξύλα που έκαιγαν, το φίδι δεν επρόκειτο να αφήσει Μαχαράζα Νάνντα.

Τότε εμφανίσθηκε ο Κρίσνα επί σκηνής και άγγιξε το φίδι με τα λωτοειδή Του πόδια. Αμέσως μόλις τον άγγιξαν τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, το φίδι έριξε το δέρμα του και εμφανίσθηκε ως ένας πανέμορφος ημίθεος που τον έλεγαν Βιντιάνταρα. Τα χαρακτηριστικά του σώματός του ήταν τόσο όμορφα, που έμοιαζε να είναι άξιος λατρείας. Το σώμα του ανέδιδε λάμψη και ακτινοβολία και στον λαιμό φορούσε ένα χρυσό περιδέрайο. Υποκλίθηκε στον Κύριο Κρίσνα και στάθηκε μπροστά Του πολύ ταπεινά. Ο Κρίσνα ρώτησε τον ημίθεο: «Φαίνεσαι πολύ καλός ημίθεος και ευνοημένος από τη θεά της τύχης. Πώς συνέβη και έκανες τόσο αισχρά πράγματα και πώς πήρες το σώμα ενός φιδιού;». Τότε ο ημίθεος άρχισε να αφηγείται την ιστορία της προηγούμενης ζωής του.

«Αγαπημένε μου Κύριε», είπε, «στην προηγούμενη ζωή μου λεγόμουν Βιντιάνταρα και ήμουν γνωστός σε όλο τον κόσμο για την ομορφιά μου. Επειδή ήμουν διάσημο πρόσωπο, ταξίδευα παντού με το αεροπλάνο μου. Ενώ ταξίδευα, είδα έναν μεγάλο σοφό που τον έλεγαν Ανγκίρα. Ήταν πολύ άσχημος και επειδή εγώ ήμουν περήφανος για την ομορφιά μου, τον περιγέλασα. Λόγω αυτής της αμαρτίας, καταδικάστηκα από τον μεγάλο σοφό να πάρω τη μορφή φιδιού».

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι πριν ευνοηθεί κάποιος από τον Κρίσνα, βρίσκεται πάντοτε κάτω από τις καταστάσεις της υλικής φύσης, ανεξάρτητα από το πόσο ψηλά μπορεί να είναι από υλική άποψη. Ο Βιντιάνταρα ήταν από υλική άποψη ένας εξυψωμένος ημίθεος και πολύ όμορφος. Είχε υψηλή υλική θέση και μπορούσε να ταξιδεύει παντού με το αεροπλάνο του. Παρ' όλα αυτά, είχε καταδικαστεί να γίνει φίδι στην επόμενη ζωή του. Οποιοδήποτε πρόσωπο εξυψωμένο από υλική άποψη μπορεί να καταδικαστεί σε κάποιο απεχθές ζωικό είδος αν δεν προσέχει. Αποτελεί παρανόηση ότι δεν μπορεί ποτέ κάποιος να υποβιβασθεί αφού αποκτήσει ανθρώπινο σώμα. Ο ίδιος ο Βιντιάνταρα δηλώνει πως παρόλο που ήταν ημίθεος, καταδικάστηκε να γίνει φίδι. Αλλά επειδή τον άγγιξαν τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, απέκτησε αμέσως συνείδηση του Κρίσνα. Παραδέχθηκε, ωστόσο, ότι στην προηγούμενη ζωή του ήταν πράγματι αμαρτωλός. Όποιος έχει συνείδηση του Κρίσνα γνωρίζει ότι είναι πάντοτε ο υπηρέτης του υπηρέτη του Κρίσνα· είναι εντελώς ασήμαντος και οτιδήποτε καλό κάνει οφείλεται στη χάρη του Κρίσνα και του πνευματικού δασκάλου.

Ο ημίθεος Βιντιάνταρα συνέχισε να μιλά στον Σρι Κρίсна. «Επειδή ήμουν πολύ περήφανος για τη θεσπέσια ομορφιά του σώματός μου», είπε, «χλεύαζα τα άσχημα χαρακτηριστικά του μεγάλου σοφού Ανγκίρα. Με καταράστηκε για την αμαρτία μου και έγινα φίδι. Τώρα πιστεύω πως εκείνη η κατάρα του σοφού δεν ήταν καθόλου κατάρα· ήταν μεγάλη ευλογία για μένα. Αν δεν με είχε καταραστεί, δεν θα είχα πάρει το σώμα φιδιού και δεν θα με είχαν κλωστήσει τα λωτοειδή Σου πόδια και έτσι δεν θα είχα ελευθερωθεί από την υλική μόλυνση».

Στην υλική ύπαρξη, τέσσερα πράγματα είναι πολύτιμα: η γέννηση σε καλή οικογένεια, τα μεγάλα πλούτη, η μεγάλη μόρφωση και η μεγάλη ομορφιά. Αυτά θεωρούνται υλικά περιουσιακά στοιχεία. Δυστυχώς, χωρίς συνείδηση του Κρίсна, αυτά τα υλικά περιουσιακά στοιχεία γίνονται μερικές φορές αιτίες αμαρτίας και εξαθλίωσης. Παρά το γεγονός ότι ο Βιντιάνταρα ήταν ημίθεος και είχε ένα πανέμορφο σώμα, είχε καταδικαστεί στο σώμα ενός φιδιού εξαιτίας της περηφάνειας του. Το φίδι θεωρείται το πιο σκληρό και φθονερό ζωντανό ον, αλλά όσοι είναι ανθρώπινα όντα και είναι φθονεροί με τους άλλους, θεωρούνται πιο μοχθηροί ακόμα και από τα φίδια. Το φίδι μπορεί να υποταχθεί με βότανα και σαγηνευτικά *μαντρα*, αλλά ένας φθονερός άνθρωπος δεν μπορεί να ελεγχθεί από κανέναν.

«Αγαπημένε μου Κύριε», συνέχισε ο Βιντιάνταρα, «τώρα, εφόσον πιστεύω πως έχω ελευθερωθεί από κάθε είδους αμαρτωλές πράξεις, Σου ζητώ την άδεια να επιστρέψω στον τόπο μου, τον ουράνιο πλανήτη». Αυτό το αίτημα δείχνει ότι όσοι είναι προσκολλημένοι σε πράξεις που αποβλέπουν στην απόλαυση, επιθυμώντας προαγωγή στις ανέσεις των ανώτερων πλανητικών συστημάτων, δεν μπορούν να επιτύχουν τον τελικό σκοπό της ζωής τους χωρίς την έγκριση του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Αναφέρεται επίσης στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι οι λιγότερο νοήμονες θέλουν να επιτύχουν υλικά οφέλη και γι' αυτό λατρεύουν διαφόρων ειδών ημίθεους, αλλά στην πραγματικότητα αποκτούν την ευλογία των ημιθέων με την άδεια του Κυρίου Βίσνου, δηλαδή του Κρίсна. Οι ημίθεοι δεν έχουν εξουσία να απονείμουν υλικά κέρδη. Ακόμα και αν κάποιος είναι προσκολλημένος σε υλικές ευλογίες, μπορεί να λατρέψει τον Κρίсна, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και να ζητήσει ευλογία από Αυτόν. Ο Κρίсна είναι πλήρως ικανός να δώσει ακόμα και υλικές ευλογίες. Υπάρχει, ωστόσο, διαφορά, στο αίτημα για υλικές ευλογίες από τους ημίθεους και από τον Κρίсна. Ο Μαχαράζα Ντρούβα λάτρεψε το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας για κάποια υλική ευλογία, αλλά όταν πέτυχε πράγματι την εύνοια του Υπερτάτου Κυρίου και

Τον είδε, ήταν τόσο ικανοποιημένος, ώστε αρνήθηκε να δεχθεί οποιαδήποτε υλική ευλογία. Ο ευφυής άνθρωπος δεν ζητά χάρες από τους ημίθεους ούτε τους λατρεύει· αποκτά απευθείας συνείδηση του Κρίσνα και αν έχει κάποια επιθυμία για υλικά οφέλη, τα ζητά από τον Κρίσνα και όχι από τους ημίθεους.

Ο Βιντιάνταρα, περιμένοντας την άδεια του Κρίσνα για να επιστρέψει στους ουράνιους πλανήτες, είπε, «Τώρα, επειδή με έχουν αγγίξει τα λωτοειδή Σου πόδια, έχω απαλλαγεί από όλων των ειδών τους υλικούς πόνους. Είσαι ο ισχυρότερος από όλους τους μυστικιστές. Είσαι το αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας. Είσαι ο κύριος όλων των αφοσιωμένων υπηρετών. Είσαι αυτός που φροντίζει όλα τα πλανητικά συστήματα και γι' αυτό ζητώ την άδειά Σου. Μπορείς να με δεχθείς ως πλήρως εγκαταλελειμμένο σ' Εσένα. Γνωρίζω πολύ καλά ότι όσοι ψάλλουν διαρκώς το άγιο όνομά Σου απαλλάσσονται από κάθε αντίδραση στις αμαρτίες τους και σίγουρα, όσοι είναι αρκετά τυχεροί και τους αγγίζουν τα λωτοειδή Σου πόδια, απελευθερώνονται. Γι' αυτό είμαι βέβαιος ότι τώρα έχω απαλλαγεί από την κατάρρα του *μπραμανα*, επειδή απλώς με άγγιξαν τα λωτοειδή Σου πόδια».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Βιντιάνταρα πήρε άδεια από τον Κύριο Κρίσνα να επιστρέψει στο σπίτι του στα ανώτερα πλανητικά συστήματα. Αφού δέχθηκε αυτή την τιμή, άρχισε να βαδίζει κυκλικά γύρω από τον Κύριο. Και αφού Τον προσκύνησε με σεβασμό, επέστρεψε στον ουράνιο πλανήτη του. Έτσι και ο Μαχαράζα Νάντα γλύτωσε από τον κίνδυνο να καταβροχθισθεί από το φίδι.

Οι βοσκοί που είχαν έλθει για να τελέσουν την ιεροτελεστία της λατρείας του Κυρίου Σίβα και της Αμπίκα τελείωσαν τη δουλειά τους και ετοιμάζονταν να επιστρέψουν στη Βριντάβανα. Ενώ επέστρεφαν, θυμήθηκαν τα θαυμαστά έργα του Κρίσνα. Συζητώντας για το περιστατικό της σωτηρίας του Βιντιάνταρα, προσκολλήθηκαν στον Κρίσνα ακόμα περισσότερο. Είχαν έλθει για να λατρέψουν τον Κύριο Σίβα και την Αμπίκα, αλλά προσκολλήθηκαν ακόμα περισσότερο στον Κρίσνα. Παρόμοια, και οι *γκοπι* λάτρεψαν τη θεά Κατιάγιανι για να προσκολληθούν όλο και περισσότερο στον Κρίσνα. Αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι όσοι είναι προσκολλημένοι στη λατρεία των ημιθέων όπως ο Κύριος Μπράμα, ο Σίβα, ο Ίντρα και ο Τσάντρα για κάποιο προσωπικό όφελος, είναι λιγότερο ευφυείς και έχουν λησμονήσει τον αληθινό σκοπό της ζωής. Αλλά οι βοσκοί κάτοικοι της Βριντάβανα δεν ήταν συνηθισμένοι άνθρωποι. Ό,τι και αν έκαναν, το έκαναν για τον Κρίσνα. Αν κάποιος λατρεύει ημίθεους όπως ο Κύριος Σίβα και ο Κύριος Μπράμα για να προσκολληθεί περισσότερο στον

Κρίσνα, αυτό επιδοκιμάζεται. Αλλά αν κάποιος πηγαίνει στους ημίθεους για προσωπικό όφελος, αυτό καταδικάζεται.

Μετά από αυτό το περιστατικό, μία πολύ ευχάριστη νύχτα, ο Κρίσνα και ο μεγαλύτερος αδελφός Του, ο Μπαλαράμα, που είναι ασύλληπτα ισχυροί, πήγαν στο δάσος της Βρινντάβανα. Συνοδευόντουσαν από τα κορίτσια της Βρατζαμπούμι και απολάμβαναν την συντροφιά ο ένας του άλλου. Τα νεαρά κορίτσια της Βράτζα ήταν ντυμένα πολύ ωραία, αλειμμένα με κρέμα από σανδαλόξυλο και στολισμένα με λουλούδια. Η σελήνη έλαμπε στον ουρανό, περιστοιχισμένη από άστρα που λαμποκοπούσαν, το δροσερό αεράκι φυσούσε μεταφέροντας το άρωμα των λουλουδιών *μαλικά* και οι αγριομέλισσες ήταν ξετρελαμένες με αυτό το άρωμα. Εκμεταλλευόμενοι την ευχάριστη ατμόσφαιρα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα τραγουδούσαν πολύ μελωδικά. Τα κορίτσια ήταν τόσο απορροφημένα με το ρυθμικό τραγούδι Τους, που σχεδόν ξέχασαν τον εαυτό τους· τα μαλλιά τους λύθηκαν, τα φορέματά τους χαλάρωσαν και οι γιρλάντες με τα λουλούδια άρχισαν να πέφτουν στο έδαφος.

Τότε, ενώ ήταν τόσο απορροφημένες, σχεδόν σε κατάσταση τρέλας, ένας δαίμονας συνεργάτης του Κούβερα (του θησαυροφύλακα των ουράνιων πλανητών) εμφανίσθηκε επί σκηνής. Το όνομα του δαίμονα ήταν Σανκάσουρα, επειδή είχε στο κεφάλι του ένα πολύτιμο πετράδι που έμοιαζε με θαλασσινό κοχύλι. Όπως οι δύο γιοι του Κούβερα ήταν περήφανοι για τα πλούτη τους και δεν ενδιαφέρθηκαν για την παρουσία του σοφού Νάραντα, έτσι και ο Σανκάσουρα ήταν επίσης περήφανος για τα υλικά πλούτη του. Νόμιζε ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν δύο συνηθισμένα βοσκόπουλα που απολάμβαναν τη συντροφιά πολλών όμορφων κοριτσιών. Συνήθως, στον υλικό κόσμο, όποιος έχει πολλά πλούτη πιστεύει ότι θα πρέπει να απολαμβάνει όλες τις όμορφες γυναίκες. Ο Σανκάσουρα σκεφτόταν ότι αφού ανήκε στην πλούσια συντροφιά του Κούβερα, αυτός, και όχι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, θα έπρεπε να απολαμβάνει τη συντροφιά τόσο πολλών όμορφων κοριτσιών. Γι' αυτό αποφάσισε να τα αναλάβει εκείνος. Εμφανίσθηκε μπροστά στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και τα κορίτσια της Βράτζα και άρχισε να οδηγεί τα κορίτσια προς τον βορρά. Τα διέταζε σαν να ήταν ιδιοκτήτης τους και σύζυγός τους, παρά την παρουσία του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Οδηγούμενες μακριά δια της βίας από τον Σανκάσουρα, τα κορίτσια της Βράτζα άρχισαν να καλούν τα ονόματα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα για προστασία. Οι δύο αδελφοί άρχισαν αμέσως να τις ακολουθούν, παίρνοντας μεγάλα κούτσουρα στα χέρια Τους. «Μη φοβάστε,

μη φοβάστε», φώναζαν στις γκοπι, «ερχόμαστε αμέσως να τιμωρήσουμε αυτόν τον δαίμονα». Πολύ γρήγορα έφτασαν τον Σανκάσουρα. Καταλαβαίνοντας ότι οι δύο αδελφοί ήταν πολύ δυνατοί, ο Σανκάσουρα άφησε τη συντροφιά των γκοπι και έτρεξε από φόβο για τη ζωή του. Αλλά ο Κρίсна δεν τον άφηνε να φύγει. Εμπιστεύτηκε τις γκοπι στη φροντίδα του Μπαλαράμα και ακολούθησε τον Σανκάσουρα όπου και αν πήγαινε. Ο Κρίсна ήθελε να πάρει το πολύτιμο πετράδι που έμοιαζε με θαλασσινό κοχύλι από το κεφάλι του δαίμονα. Αφού τον ακολούθησε για μια μικρή απόσταση, ο Κρίсна τον έπιασε, χτύπησε το κεφάλι του με τη γροθιά Του και τον σκότωσε. Ύστερα πήρε το πολύτιμο πετράδι και επέστρεψε. Παρουσία όλων των κοριτσιών της Βράτζα, προσέφερε το πολύτιμο πετράδι στον αδελφό Του, τον Μπαλαράμα.

✪ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίсна) για το Τριακοστό Τρίτο Κεφάλαιο του έργου Κρίсна, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η απελευθέρωση του Βιντιάνταρα και η θανάτωση του δαίμονα Σανκάσουρα». ✪

34. Τα αισθήματα αποχωρισμού των γκοπι

Οι γκοπι της Βριντάβαν ήταν τόσο προσκολλημένες στον Κρίσνα, ώστε δεν ήταν ευχαριστημένες μόνο με τον χορό *ρασα* τη νύχτα. Ήθελαν να είναι σε επαφή μαζί Του και να απολαμβάνουν τη συντροφιά Του και την ημέρα. Όταν ο Κρίσνα πήγαινε στο δάσος με τους φίλους Του, τα βοσκόπουλα, οι γκοπι δεν συμμετείχαν σωματικά, αλλά η καρδιά τους πήγαινε μαζί Του. Και επειδή η καρδιά τους πήγαινε μαζί Του, ήταν σε θέση να απολαμβάνουν τη συντροφιά Του μέσω ισχυρών αισθημάτων αποχωρισμού. Η απόκτηση αυτού του ισχυρού αισθήματος αποχωρισμού είναι η διδασκαλία του Κυρίου Τσετάνια και της ευθείας μαθητικής διαδοχής των Γκοσουάμι. Όταν δεν είμαστε σε φυσική επαφή με τον Κρίσνα, μπορούμε να Τον συναναστρεφόμεστε όπως οι γκοπι, μέσω αισθημάτων αποχωρισμού. Η υπερβατική μορφή του Κρίσνα, οι ιδιότητές Του, οι διασκεδάσεις Του και η ακολουθία Του είναι όλα ταυτόσημα με Αυτόν. Υπάρχουν εννέα διαφορετικά είδη υπηρεσίας αφοσίωσης. Η υπηρεσία αφοσίωσης στον Κρίσνα με αισθήματα αποχωρισμού υψώνει τον αφοσιωμένο υπηρέτη στο ανώτατο επίπεδο τελειότητας, στο επίπεδο των γκοπι.

Στην προσευχή του Σρινιβάτσα Ατσάρια στους έξι Γκοσουάμι αναφέρεται ότι άφησαν τα υλικά πλούτη της κυβερνητικής υπηρεσίας τους και τη μεγαλοπρεπή ζωή και πήγαν στη Βριντάβανα, όπου έζησαν σαν συνηθισμένοι επαίτες, ζητιανεύοντας από πόρτα σε πόρτα. Αλλά είχαν πλουτίσει τόσο πολύ από αισθήματα αποχωρισμού των γκοπι, ώστε απολάμβαναν υπερβατική ευχαρίστηση κάθε στιγμή. Παρόμοια, όταν ο Κύριος Τσετάνια ήταν στο Τζαγκαννάτα Πουρί, ήταν στον ρόλο της Ρανταράνι, αισθανόμενος αποχωρισμό από τον Κρίσνα. Όσοι ανήκουν στη μαθητική διαδοχή της σαμπραντάγια Μάντβα-Γκωντίγια θα πρέπει και αυτοί

να αισθάνονται τον αποχωρισμό του Κρίσνα, να λατρεύουν την υπερβατική μορφή Του και να συζητούν για την υπερβατική διδασκαλία Του, τις διασκεδάσεις Του, τις ιδιότητές Του, την ακολουθία Του και τους συντρόφους Του. Ο πνευματικός δάσκαλος θα πρέπει να μεταδίδει στους αφοσιωμένους υπηρέτες την ύψιστη τελειότητα της αφοσίωσης. Αισθήματα διαρκούς αποχωρισμού κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του Κυρίου είναι η τελειότητα της συνείδησης του Κρίσνα.

Οι γκοπι συζητούσαν για τον Κρίσνα μεταξύ τους ως εξής: «Αγαπημένες μου φίλες», έλεγε μία γκοπι, «ξέρετε ότι όταν ο Κρίσνα ξαπλώνει στο έδαφος στηρίζεται στον αριστερό Του αγκώνα και το κεφάλι Του στηρίζεται στο αριστερό Του χέρι; Κουνάει τα ελκυστικά φρύδια Του ενώ παίζει τη φλογέρα Του με τα λεπτά Του δάχτυλα και ο ήχος που παράγει δημιουργεί μια τόσο ωραία ατμόσφαιρα, που οι κάτοικοι των ουράνιων πλανητών, οι οποίοι ταξιδεύουν στο διάστημα με τις γυναίκες τους και τις αγαπημένες τους, σταματούν τα αεροπλάνα τους, επειδή μένουν άναυδοι με τον ήχο της φλογέρας Του. Τότε οι γυναίκες των ημιθέων που βρίσκονται στα αεροπλάνα ντρέπονται για το τραγούδι τους και για τα μουσικά τους προσόντα. Όχι μόνο αυτό, αλλά βασανίζονται από συζυγική αγάπη και τα μαλλιά τους, καθώς και τα στενά φορέματά τους χαλαρώνουν αμέσως».

Μία άλλη γκοπι έλεγε, «Αγαπημένες μου φίλες, ο Κρίσνα είναι τόσο όμορφος, ώστε η θεά της τύχης μένει πάντοτε στο στήθος Του και Αυτός είναι πάντοτε στολισμένος με ένα χρυσό περιδέριο. Ο όμορφος Κρίσνα παίζει τη φλογέρα Του για να αναζωογονήσει την καρδιά πολλών αφοσιωμένων υπηρέτων. Είναι ο μοναδικός φίλος των βασανισμένων ζωντανών όντων. Όταν παίζει τη φλογέρα Του, όλες οι αγελάδες και τα άλλα ζώα της Βρινντάβανα, παρόλο που είναι απασχολημένα τρώγοντας, παίρνουν μόνο μια μπουκιά τροφής στο στόμα τους και σταματάνε να μασάνε. Τα αφτιά τους σηκώνονται και μένουν κατάπληκτα. Δεν φαίνοντα να είναι ζωντανά αλλά μοιάζουν ζωγραφισμένα. Το παίξιμο της φλογέρας από τον Κρίσνα είναι τόσο ελκυστικό, ώστε γοητεύει ακόμα και τα ζώα και πολύ περισσότερο εμάς».

Μία άλλη γκοπι έλεγε, «Αγαπημένες μου φίλες, όχι μόνο τα ζώα, αλλά ακόμα και τα άψυχα αντικείμενα όπως τα ποτάμια και οι λίμνες της Βρινντάβανα μένουν κατάπληκτα όταν περνάει ο Κρίσνα με τα φτερά παγωνιού στο κεφάλι Του και το σώμα Του αλειμμένο με τα ορυκτά της Βρινντάβανα. Με φύλλα και λουλούδια να στολίζουν το σώμα Του, μοιάζει με ήρωα. Όταν παίζει τη φλογέρα Του και καλεί τις αγελάδες μαζί με τον

Μπαλαράμα, ο ποταμός Γιαμούνα σταματάει να κυλά και περιμένει τον αέρα που μεταφέρει σκόνη από τα λωτοειδή Του πόδια. Ο ποταμός Γιαμούνα είναι άτυχος όπως εμείς· δεν δέχεται το έλεος του Κρίσνα. Ο ποταμός μένει απλώς κατάπληκτος, σταματώντας τα κύματά του, ακριβώς όπως εμείς σταματάμε να κλαίμε από απογοήτευση για τον Κρίσνα».

Κατά την απουσία του Κρίσνα, οι γκοπι έκλαιγαν διαρκώς, αλλά μερικές φορές, όταν περίμεναν ότι ο Κρίσνα θα έλθει, σταματούσαν να κλαίνε. Αλλά όταν έβλεπαν ότι ο Κρίσνα δεν ερχόταν, τότε πάλι απογοητεύονταν και άρχιζαν να κλαίνε. Ο Κρίσνα είναι το αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας, η αρχή όλων των μορφών του Βίσνου και όλα τα βοσκόπουλα είναι ημίθεοι. Ο Κύριος Βίσνου περιστοιχίζεται πάντοτε και λατρεύεται από διάφορους ημίθεους όπως ο Κύριος Σίβα, ο Κύριος Μπράμα, ο Ίντρα, ο Τσάνντρα και άλλοι. Όταν ο Κρίσνα διέσχισε το δάσος της Βρινντάβανα και περπάτησε στον λόφο Γκοβαρντάνα, συνοδευόταν από τα βοσκόπουλα. Ενώ περπατούσε, έπαιζε τη φλογέρα Του για να καλέσει τις αγελάδες Του. Χάρη στην επαφή μαζί Του, τα δέντρα, τα φυτά και η υπόλοιπη βλάστηση στο δάσος απέκτησαν όλα τους αμέσως συνείδηση του Κρίσνα. Όποιος έχει συνείδηση του Κρίσνα θυσιάζει τα πάντα για τον Κρίσνα. Παρόλο που τα δέντρα και τα φυτά δεν έχουν πολύ ανεπτυγμένη συνείδηση, μέσω της επαφής με τον Κρίσνα και τους φίλους Του απέκτησαν και αυτά συνείδηση του Κρίσνα. Τότε θέλησαν να μοιράσουν τα πάντα, φρούτα, λουλούδια, ό,τι κι αν είχαν, ενώ μέλι έτρεχε αδιάκοπα από τα κλαδιά τους.

Όταν ο Κρίσνα περπατούσε στην όχθη του Γιαμούνα, Τον έβλεπαν στολισμένο όμορφα με *τιλακα* στο κεφάλι Του. Ήταν στεφανωμένος με διαφόρων ειδών λουλούδια του δάσους και το σώμα Του ήταν αλειμμένο με πολτό από σανδαλόξυλο και φύλλα *τουλασι*. Οι μέλισσες ήταν ξετρελαμένες με αυτόν τον θησαυρό και το γλυκό νέκταρ της ατμόσφαιρας. Ευχαριστημένος με τον βόμβο των μελισσών, ο Κρίσνα έπαιζε τη φλογέρα Του και όλοι μαζί οι ήχοι ήταν τόσο γλυκοί στην ακοή, ώστε τα υδρόβια, οι γερανοί, οι κύκνοι, οι πάπιες και τα άλλα πουλιά ήταν γοητευμένα. Αντί να πετούν ή να κολυμπούν, έμειναν σαστισμένα. Έκλειναν τα μάτια τους και λάτρευαν τον Κρίσνα διαλογιζόμενα εκστατικά.

Μία γκοπι είπε, «Αγαπημένες μου φίλες, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι ντυμένοι όμορφα με σκουλαρίκια και περιδέραια από μαργαριτάρια. Απολαμβάνουν τον Εαυτό Τους στην κορυφή του λόφου Γκοβαρντάνα και όλα είναι απορροφημένα σε υπερβατική χαρά όταν ο Κρίσνα παίζει τη

φλογέρα Του, γοητεύοντας ολόκληρη τη δημιουργημένη εκδήλωση. Όταν παίζει, τα σύννεφα σταματούν τις εκκωφαντικές βροντές τους, από τον φόβο τους γι' Αυτόν. Αντί να ενοχλούν τον ήχο της φλογέρας Του, ανταποκρίνονται με ήπιες βροντές και έτσι συγχαίρουν τον Κρίσνα, τον φίλο τους».

Ο Κρίσνα είναι δεκτός ως φίλος των σύννεφων, επειδή και τα σύννεφα και ο Κρίσνα δίνουν ικανοποίηση στους ανθρώπους όταν είναι αναστατωμένοι. Όταν οι άνθρωποι καίγονται εξαιτίας υπερβολικής ζέστης, τα σύννεφα τους ικανοποιούν με βροχή. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν οι άνθρωποι που ζουν υλιστική ζωή αναστατώνονται από τη φλεγόμενη φωτιά των υλικών πόνων, ο Κρίσνα τους προσφέρει ανακούφιση. Τα σύννεφα και ο Κρίσνα, έχοντας και το ίδιο χρώμα, θεωρούνται φίλοι. Θέλοντας να συγχαρούν τον ανώτερο φίλο τους, τα σύννεφα δεν έριξαν νερό αλλά λουλούδια και σκέπασαν το κεφάλι του Κρίσνα για να Τον προστατέψουν από τον καυτό ήλιο.

Μία από τις γκοπι είπε στη μητέρα Γιασόντα, «Αγαπημένη μου μητέρα, ο γιος σου είναι πολύ ικανός ανάμεσα στα βοσκόπουλα. Γνωρίζει όλες τις τέχνες, πώς να βοσκήσει τις αγελάδες και πώς να παίζει τη φλογέρα Του. Συνθέτει τα δικά Του τραγούδια και για να τα τραγουδήσει, βάζει τη φλογέρα στο στόμα Του. Όταν παίζει, το πρωί ή το απόγευμα, όλοι οι ημίθεοι όπως ο Κύριος Σίβα, ο Μπράμα, ο Ίνντρα και ο Τσάνντρα σκύβουν το κεφάλι τους και ακούν με μεγάλη προσοχή. Παρόλο που είναι πολύ μορφωμένοι και έμπειροι, δεν μπορούν να καταλάβουν τις μουσικές συνθέσεις της φλογέρας του Κρίσνα. Ακούν απλώς με προσοχή και προσπαθούν να καταλάβουν, αλλά πέφτουν σε σύγχυση και τίποτα περισσότερο».

Μία άλλη γκοπι είπε, «Αγαπημένες μου φίλες, όταν ο Κρίσνα επιστρέφει σπίτι με τις αγελάδες Του, τα αποτυπώματα των πελμάτων των ποδιών Του – με τη σημαία, τον κεραυνό, την τρίαينا και το λουλούδι λωτού-ανακουφίζουν τον πόνο που αισθάνεται η γη όταν την διασχίζουν οι αγελάδες. Περπατάει με βηματισμό τόσο ελκυστικό και κρατάει τη φλογέρα Του. Και μόνο κοιτάζοντάς Τον, γινόμαστε αχόρταγες να απολαύσουμε τη συντροφιά Του. Τότε οι κινήσεις μας σταματούν. Γινόμαστε σαν δέντρα και στεκόμαστε εντελώς ακίνητες. Ξεχνάμε ακόμα και πώς φαινόμαστε».

Ο Κρίσνα είχε πολλές χιλιάδες αγελάδες που ήταν χωρισμένες σε ομάδες ανάλογα με το χρώμα τους. Ανάλογα με το χρώμα τους είχαν επίσης και διαφορετικά ονόματα. Όταν επέστρεφε από τα βοσκοτόπια, έβρισκε όλες τις αγελάδες συγκεντρωμένες. Όπως οι Βαϊσνάβα ψέλνουν 108 χάντρες, οι

οποίες αντιπροσωπεύουν τις 108 κυριότερες γκοπι, έτσι και ο Κρίσνα έψελνε επίσης 108 διαφορετικές ομάδες αγελάδων.

«Όταν ο Κρίσνα επιστρέφει, στεφανώνεται με γιρλάντες από φύλλα τουλασι», περιέγραψε μία γκοπι σε μια φίλη της. «Βάζει το χέρι Του στον ώμο ενός βοσκόπουλου φίλου Του και αρχίζει να φυσά την υπερβατική φλογέρα Του. Οι γυναίκες των μαύρων ελαφιών γοητεύονται μόλις ακούσουν τον ήχο της φλογέρας Του, ο οποίος μοιάζει με τον ήχο της βινα, του ινδικού λαούτου. Τα ελάφια έρχονται στον Κρίσνα και σαγηνεύονται τόσο πολύ, που στέκονται ακίνητα, ξεχνώντας τα σπίτια τους και τους άντρες τους. Όπως εμείς, που γοητευόμαστε από τον ωκεανό των υπερβατικών ιδιοτήτων του Κρίσνα, τα θηλυκά ελάφια σαγηνεύονται από τον ήχο της φλογέρας Του».

Μία άλλη γκοπι είπε στη μητέρα Γιασόντα, «Αγαπημένη μου μητέρα, όταν ο γιος σου γυρίζει σπίτι, στολίζεται με τα μπουμπούκια του λουλουδιού κουνντα και για να δώσει χαρά στους φίλους Του, φυσά τη φλογέρα Του. Το αεράκι που φυσά από τον νοτιά κάνει ευχάριστη την ατμόσφαιρα, επειδή είναι γεμάτο αρώματα και πολύ δροσερό. Ημίθεοι όπως οι Γκανντάρβα και οι Σίντα επωφελούνται από αυτή την ατμόσφαιρα και προσφέρουν προσευχές στον Κρίσνα, ηχώντας τις σάλπιγγες και τα τύμπανά τους. Ο Κρίσνα είναι πολύ καλός με τους κατοίκους της Βράτζα-μούμι, της Βρινντάβανα, και όταν επιστρέφει με τις αγελάδες και τους φίλους Του, Τον θυμούνται ως Αυτόν που σήκωσε τον λόφο Γκοβαρντάνα. Επωφελούμενοι από αυτή την ευκαιρία, ημίθεοι όπως ο Κύριος Μπράμα και ο Κύριος Σίβα κατεβαίνουν για να προσφέρουν τις απογευματινές τους προσευχές και συνοδεύουν τα βοσκόπουλα στον δοξασμό των ιδιοτήτων του Κρίσνα.

«Ο Κρίσνα παρομοιάζεται με τη σελήνη, γεννημένος στον ωκεανό της μήτρας της Ντεβάκι. Όταν επιστρέφει το απόγευμα, μοιάζει κουρασμένος, αλλά προσπαθεί να δώσει χαρά στους κατοίκους της Βρινντάβανα με την ευοίωνη παρουσία Του. Όταν ο Κρίσνα επιστρέφει, στεφανωμένος με λουλούδια, το πρόσωπό Του φαίνεται πανέμορφο. Περπατά στη Βρινντάβανα με βηματισμό ελέφαντα και μπαίνει στο σπίτι Του αργά-αργά. Με την επιστροφή Του, οι άντρες, οι γυναίκες και οι αγελάδες της Βρινντάβανα ξεχνούν στη στιγμή την καυτή ζέστη της ημέρας».

Οι γκοπι θυμόντουσαν αυτές τις περιγραφές των υπερβατικών διασκεδάσεων και των έργων του Κρίσνα όσο ο Κρίσνα απουσίαζε από τη Βρινντάβανα. Μας δίνουν μια ιδέα της έλξης που ασκεί ο Κρίσνα. Το παράδειγμα των γκοπι είναι πολύ διδακτικό για όσους προσπαθούν να

απορροφηθούν στη συνείδηση του Κρίσνα. Μπορεί κανείς πολύ εύκολα να συναναστραφεί με τον Κρίσνα, ενθουμούμενος απλώς τις υπερβατικές διασκεδάσεις Του. Όλοι έχουν την τάση να αγαπούν κάποιον. Το ότι ο Κρίσνα θα πρέπει να είναι το αντικείμενο της αγάπης είναι το κεντρικό σημείο της συνείδησης του Κρίσνα. Ψάλλοντας διαρκώς το *μαντρα* Χάρε Κρίσνα και ενθουμούμενος τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα, μπορεί κανείς να έχει πλήρη συνείδηση του Κρίσνα και έτσι να κάνει τη ζωή του θεϊκή και αποδοτική.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Τέταρτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Τα αισθήματα αποχωρισμού των γκοπι». •

35. Ο Κάμσα στέλνει τον Ακρούρα για τον Κρίσνα

Η Βρινντάβανα ήταν συνεχώς απορροφημένη στη σκέψη του Κρίσνα. Όλοι θυμόντουσαν τις διασκεδάσεις Του και ήταν διαρκώς βυθισμένοι στον ωκεανό της υπερβατικής ευδαιμονίας. Αλλά ο υλικός κόσμος είναι τόσο μολυσμένος, ώστε ακόμα και στη Βρινντάβανα οι *ασουρα*, οι δαίμονες, προσπαθούσαν να διαταράξουν την ειρηνική κατάσταση.

Ένας δαίμονας με το όνομα Αριστάσουρα μπήκε στο χωριό σαν ένας μεγάλος ταύρος με γιγάντιο σώμα και κέρατα, σκάβοντας τη γη με τις σπλές του. Όταν ο δαίμονας μπήκε στη Βρινντάβανα, έμοιαζε σαν να έτρεμε όλη η γη, σαν να ήταν σεισμός. Βρυχήθηκε αγριεμένα και αφού έσκαψε τη γη στην ακροποταμιά, μπήκε μέσα στο χωριό. Ο φοβερός βρυχηθμός του ταύρου ήταν τόσο διαπεραστικός, ώστε κάποιες αγελάδες και γυναίκες που κυοφορούσαν απέβαλαν. Το σώμα του ήταν τόσο μεγάλο, γεροδεμένο και δυνατό, ώστε ένα σύννεφο αιωρείτο πάνω από το σώμα του, όπως ακριβώς τα σύννεφα αιωρούνται πάνω από τα βουνά. Ο Αριστάσουρα μπήκε στη Βρινντάβανα με τόσο τρομακτική εμφάνιση, ώστε βλέποντας απλώς αυτόν τον μεγάλο δαίμονα, όλοι οι άντρες και οι γυναίκες φοβήθηκαν πολύ, ενώ οι αγελάδες και τα άλλα ζώα έφυγαν από το χωριό.

Η κατάσταση έγινε πολύ τρομακτική και όλοι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα άρχισαν να φωνάζουν, «Κρίσνα, Κρίσνα, Σε παρακαλούμε έλα να μας σώσεις!». Ο Κρίσνα είδε και Εκείνος τις αγελάδες να τρέχουν μακριά και απάντησε αμέσως, «Μη φοβάστε. Μη φοβάστε». Έπειτα εμφανίστηκε μπροστά στον Αριστάσουρα και είπε, «Είσαι το πιο άθλιο από όλα τα ζωντανά όντα. Τι θα κερδίσεις με όλα αυτά; Αν έχεις έλθει για να αμφισβητήσεις την εξουσία Μου, τότε είμαι έτοιμος να σε πολεμήσω». Με αυτόν τον τρόπο, ο Κρίσνα προκάλεσε τον δαίμονα, που θύμωσε και αγρίεψε πολύ με τα λόγια

του Κρίσνα. Ο Κρίσνα στάθηκε μπροστά στον ταύρο, με το χέρι Του ακουμπισμένο στον ώμο ενός φίλου Του. Ο ταύρος άρχισε να προχωράει προς το μέρος του Κρίσνα θυμωμένος. Σκάβοντας τη γη με τις οπλές του, ο Αριστάσουρα σήκωσε την ουρά του, που έμοιαζε σαν να έχει σύννεφα να αιωρούνται γύρω της. Τα μάτια του ήταν κόκκινα και τα κουνούσε με θυμό. Σημαδεύοντας με τα κέρατά του τον Κρίσνα, του επιτέθηκε, σαν να ήταν κεραυνός του Ίντρα. Αλλά ο Κρίσνα άρπαξε αμέσως τα κέρατά του και τον πέταξε μακριά, ακριβώς όπως ένας γιγάντιος ελέφαντας απωθεί έναν μικρό εχθρικό ελέφαντα. Παρόλο που ο δαίμονας έμοιαζε πολύ κουρασμένος και ιδρωμένος, βρήκε το κουράγιο να σηκωθεί. Επιτέθηκε και πάλι στον Κρίσνα με μεγάλη δύναμη και θυμό. Ενώ έτρεχε προς τον Κρίσνα, ανέπνεε πολύ βαριά. Ο Κρίσνα έπιασε ξανά τα κέρατά του και τον πέταξε αμέσως στο έδαφος, σπάζοντας τα κέρατά του. Τότε ο Κρίσνα άρχισε να τον κλωτσάει, όπως ακριβώς στίβει κάποιος ένα βρεγμένο πανί. Από τις κλωτσιές του Κρίσνα, ο Αριστάσουρα υποχώρησε και άρχισε να κουνάει τα πόδια του βίαια. Ματωμένος και αποβάλλοντας κόπρανα και ούρα, με τα μάτια του έξω από τις κόγχες του, πέρασε στο βασίλειο του θανάτου.

Οι ημίθεοι από τους ουράνιους πλανήτες έρραιναν με λουλούδια τον Κρίσνα για τα θαυμαστά κατορθώματά Του. Ο Κρίσνα ήταν ήδη η ζωή και η ψυχή των κατοίκων της Βρινντάβανα και αφού σκότωσε αυτόν τον δαίμονα με τη μορφή ταύρου, έγινε το επίκεντρο του ενδιαφέροντος όλων. Μαζί με τον Μπαλαράμα, μπήκε θριαμβευτικά στη Βρινντάβανα και οι κάτοικοι δόξαζαν Αυτόν και τον Μπαλαράμα με μεγάλη αγαλλίαση. Όταν κάποιος κάνει έναν θαυμαστό άθλο, οι συγγενείς του και οι φίλοι του πανηγυρίζουν δικαιολογημένα.

Ήταν μετά από αυτό το περιστατικό που ο μεγάλος σοφός Νάραντα αποκάλυψε το μυστικό του Κρίσνα. Ο Νάραντα είναι συνήθως γνωστός ως *ντεβανταρσανα*, που σημαίνει ότι μπορεί να ιδωθεί μόνο από τους ημίθεους ή από πρόσωπα του ίδιου επιπέδου με τους ημίθεους. Όμως ο Νάραντα επισκέφθηκε τον Κάμσα, ο οποίος δεν ήταν καθόλου στο επίπεδο των ημιθέων, αλλά παρ' όλα αυτά τον είδε. Βεβαίως ο Κάμσα είδε και τον Κρίσνα, οπότε δεν προκαλεί απορία που είδε και τον Νάραντα, αλλά συνήθως πρέπει να έχει κανείς εξαγνισμένα μάτια προκειμένου να δει τον Κύριο και τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του. Βεβαίως, με τη συναναστροφή ενός αγνού αφοσιωμένου υπηρέτη, μπορεί κανείς να αντλήσει ένα αδιόρατο όφελος, που ονομάζεται *αγκιατασουκριτι*. Δεν μπορεί να κατανοήσει πώς σημειώνει

Από τις κλωτσιές του Κρίσνα, ο Αριστάσουρα υποχώρησε και άρχισε να κουνάει τα πόδια του βίαια.

πρόοδο, αλλά παρ' όλα αυτά σημειώνει πρόοδο βλέποντας τον αφοσιωμένο υπηρέτη του Κυρίου. Η αποστολή του Σοφού Νάραντα ήταν να τελειώνει τα πράγματα γρήγορα. Ο Κρίσνα εμφανίστηκε για να σκοτώσει τους δαίμονες και ο Κάμσα ήταν ο κυριότερος δαίμονας. Ο Νάραντα ήθελε να επιταχύνει τα

πράγματα· γι' αυτό πλησίασε αμέσως τον Κάμσα, έχοντας τη σωστή πληροφόρηση. «Πρόκειται να σκοτωθείς από τον όγδοο γιο του Βασουντέβα», είπε ο Νάραντα στον Κάμσα. «Αυτός ο όγδοος γιος είναι ο Κρίσνα. Σε παραπλάνησε ο Βασουντέβα και σε έκανε να πιστέψεις ότι το όγδοο παιδί του ήταν κορίτσι. Στην πραγματικότητα, η κόρη γεννήθηκε από τη Γιασόντα, τη γυναίκα του Μαχαράζα Νάνντα, και ο Βασουντέβα αντάλλαξε το κορίτσι, έτσι ώστε να παραπλανηθείς. Ο Κρίσνα είναι γιος του Βασουντέβα, όπως και ο Μπαλαράμα. Φοβισμένος από την αποτρόπαια φύση σου, ο Βασουντέβα τους έχει κρύψει διακριτικά στη Βρινντάβανα, μακριά από το οπτικό σου πεδίο». Στη συνέχεια ο Νάραντα πληροφόρησε τον Κάμσα, «Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι ινκόγκνιτο στη φροντίδα του Μαχαράζα Νάνντα. Όλοι οι *ασουρα*, οι φίλοι σου, που έστειλες στη Βρινντάβανα για να σκοτώσουν διάφορα παιδιά, έχουν σκοτωθεί όλοι από τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα».

Μόλις ο Κάμσα πληροφορήθηκε όλα αυτά από τον σοφό Νάραντα, έβγαλε από τη θήκη του το κοφτερό σπαθί του και ήταν έτοιμος να σκοτώσει τον Βασουντέβα για την υποκρισία του. Αλλά ο Νάραντα τον ηρέμησε. «Δεν πρόκειται να σκοτωθείς από τον Βασουντέβα», του είπε. «Γιατί έχεις τόση αγωνία να τον σκοτώσεις; Καλύτερα να προσπαθήσεις να σκοτώσεις τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα». Αλλά για να ικανοποιήσει την οργή του, ο Κάμσα συνέλαβε τον Βασουντέβα και τη γυναίκα του και τους έδεσε με σιδερένιες αλυσίδες. Ενεργώντας με βάση τις καινούργιες πληροφορίες, ο Κάμσα κάλεσε αμέσως τον δαίμονα Κέσι και του ζήτησε να πάει στη Βρινντάβανα αμέσως για να φέρει τον Μπαλαράμα και τον Κρίσνα. Στην πραγματικότητα, ο Κάμσα ζήτησε από τον Κέσι να πάει στη Βρινντάβανα για να σκοτωθεί από τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και έτσι να αποκτήσει τη σωτηρία του. Έπειτα ο Κάμσα κάλεσε τους έμπειρους εκπαιδευτές ελεφάντων, τον Τσανούρα, τον Μουστίκα, τον Σάλα, τον Τοσάλα, κλπ., και τους είπε, «Αγαπητοί μου φίλοι, προσπαθήστε να με ακούσετε με προσοχή. Στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα, στη Βρινντάβανα, υπάρχουν δύο αδελφοί, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα. Στην πραγματικότητα είναι γιοι του Βασουντέβα. Όπως γνωρίζετε, είναι το πεπρωμένο μου να σκοτωθώ από τον Κρίσνα· υπάρχει η ανάλογη προφητεία. Τώρα σας ζητώ να κανονίσετε να γίνει ένας αγώνας πάλης. Άνθρωποι από όλα τα μέρη της χώρας θα έλθουν να δουν τη γιορτή. Θα κανονίσω να είναι εκεί αυτοί οι δύο αδελφοί και εσείς θα προσπαθήσετε να Τους σκοτώσετε στον στίβο της πάλης».

Οι γηγενείς του βόρειου τμήματος της Ινδίας απολαμβάνουν ακόμα τους αγώνες πάλης και από τις αναφορές της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* φαίνεται ότι πριν 5.000 χρόνια η πάλη ήταν δημοφιλής. Ο Κάμσα σχεδίασε να οργανώσει έναν τέτοιο διαγωνισμό με αγώνες πάλης και να καλέσει τους ανθρώπους να έλθουν. Είπε επίσης στους εκπαιδευτές των ελεφάντων, «Να βεβαιωθείτε ότι θα φέρετε τον ελέφαντα Κουβαλαγιαπίντα και να τον έχετε στην πύλη του χώρου των αγώνων. Προσπαθείστε να συλλάβετε τον Κρίсна και τον Μπαλαράμα κατά την άφιξή Τους και να Τους σκοτώσετε».

Ο Κάμσα συμβούλεψε επίσης τους φίλους του να κανονίσουν να λατρεύουν τον Κύριο Σίβα προσφέροντας θυσίες ζώων και τελώντας τη θυσία που ονομάζεται *ντανουρ-γιαγκια*, καθώς και τη θυσία που τελείται τη δέκατη τέταρτη μέρα της σελήνης, γνωστής ως *τσατουρντασι*. Αυτή η μέρα πέφτει τρεις ημέρες μετά την *εκαντασι* και προορίζεται για τη λατρεία του Κυρίου Σίβα. Ένα από τα πλήρη τμήματα του Κυρίου Σίβα ονομάζεται Καλαμπαϊράβα. Η μορφή αυτή του Κυρίου Σίβα λατρεύεται από τους δαίμονες που του προσφέρουν γδαρμένα ζώα. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται ακόμα στην Ινδία, σε ένα μέρος ονομαζόμενο Βαϊντιανάταντάμα, όπου οι δαίμονες προσφέρουν θυσίες ζώων στη θεότητα του Καλαμπαϊράβα. Ο Κάμσα ανήκε σε εκείνη την ομάδα δαιμόνων. Ήταν επίσης έμπειρος διπλωμάτης και έτσι κανόνισε γρήγορα να σκοτώσουν οι δαιμονικοί φίλοι του τον Κρίсна και τον Μπαλαράμα.

Μετά κάλεσε τον Ακρούρα, έναν από τους απογόνους της οικογένειας Γιαντού, στην οποία γεννήθηκε ο Κρίсна ως γιος του Βασουντέβα. Όταν ο Ακρούρα ήλθε να δει τον Κάμσα, ο Κάμσα του έσφιξε το χέρι πολύ ευγενικά και είπε, «Αγαπητέ μου Ακρούρα, πραγματικά δεν έχω καλύτερο φίλο στις δυναστείες Μπότζα και Γιαντού από εσένα. Είσαι το πιο γενναιόδωρο πρόσωπο και γι' αυτό, ως φίλος σου, σε ικετεύω για μια ελεημοσύνη. Πράγματι, έχω καταφύγει σ' εσένα όπως ακριβώς ο Βασιλιάς Ίντρα καταφεύγει στον Βίσνου. Σου ζητώ να πας αμέσως στη Βρινντάβανα και να βρεις δύο αγόρια που Τα λένε Κρίсна και Μπαλαράμα. Είναι γιοι του Μαχαράζα Νάντα. Πάρε αυτό το ωραίο άρμα, ειδικά προετοιμασμένο για αυτά τα αγόρια, και φέρε Τα εδώ αμέσως. Αυτό σου ζητώ. Το σχέδιό μου είναι να σκοτώσω αυτά τα δύο αγόρια. Μόλις φτάσουν στην πύλη, θα είναι εκεί ένας γιγάντιος ελέφαντας που ονομάζεται Κουβαλαγιαπίντα που θα περιμένει και πιθανόν να μπορέσει να Τους σκοτώσει. Αλλά αν με κάποιο τρόπο ξεφύγουν, θα συναντήσουν τους παλαιστές και θα σκοτωθούν από αυτούς. Αυτό είναι το σχέδιό μου. Και αφού σκοτώσω αυτά τα δύο αγόρια,

θα σκοτώσω τον Βασουντέβα και τον Νάνντα, που στηρίζουν τις δυναστείες Βρίσνα και Μπότζα. Θα σκοτώσω επίσης τον πατέρα μου, τον Ουγκρασένα και τον αδελφό του Ντεβάκα, επειδή είναι εχθροί μου και εμπόδια στη διπλωματία και την πολιτική μου. Έτσι θα απαλλαγώ από όλους τους εχθρούς μου. Ο Τζαράσαντα είναι πεθερός μου και έχω έναν σπουδαίο φίλο πίθηκο, ονομαζόμενο Ντριβίντα. Με τη βοήθειά τους θα είναι εύκολο να σκοτώσω όλους τους βασιλιάδες πάνω στο πρόσωπο της γης που υποστηρίζουν τους ημίθεους. Αυτό είναι το σχέδιό μου. Με αυτόν τον τρόπο θα απαλλαγώ από κάθε αντιπολίτευση και θα μου είναι πολύ ευχάριστο να κυβερνώ τον κόσμο χωρίς εμπόδια. Μάθε ακόμα ότι ο Σαμπάρα, ο Ναράκασουρα και ο Μπανάσουρα είναι στενοί μου φίλοι και όταν ξεκινήσω αυτόν τον πόλεμο εναντίον των βασιλιάδων που υποστηρίζουν τους ημίθεους, θα με βοηθήσουν σημαντικά. Ασφαλώς και θα ξεφορτωθώ όλους τους εχθρούς μου. Πήγαινε, σε παρακαλώ, αμέσως στη Βρινντάβανα και ενθάρρυνε τα αγόρια να έλθουν εδώ να δουν την ομορφιά της Ματούρα και να ευχαριστηθούν τον διαγωνισμό της πάλης».

Αφού άκουσε το σχέδιο του Κάμσα, ο Ακρούρα αποκρίθηκε, «Αγαπητέ Βασιλιά, το σχέδιό σου είναι εξαιρετικά φτιαγμένο για να εξουδετερώσει τα εμπόδια στις διπλωματικές σου δραστηριότητες. Αλλά θα πρέπει να είσαι λίγο επιφυλακτικός, διαφορετικά τα σχέδια σου δεν θα αποδώσουν. Στο κάτω-κάτω, άλλα θέλουν οι άνθρωποι και άλλα προστάζει ο Θεός. Μπορεί να κάνουμε πολύ μεγάλα σχέδια, αλλά αν δεν εγκριθούν από την υπέρτατη εξουσία, θα αποτύχουν. Όλοι στον υλικό κόσμο γνωρίζουν πως η ανώτερη δύναμη είναι ο τελικός κριτής των πάντων. Μπορεί κάποιος να κάνει ένα πολύ μεγάλο σχέδιο με το καρπερό μυαλό του, αλλά θα πρέπει να ξέρει ότι θα δρέψει τους καρπούς, δυστυχία και ευτυχία. Δεν έχω όμως να πω τίποτα εναντίον της πρότασής σου. Ως φίλος, θα εκτελέσω την εντολή σου και θα φέρω εδώ τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, όπως το επιθυμείς».

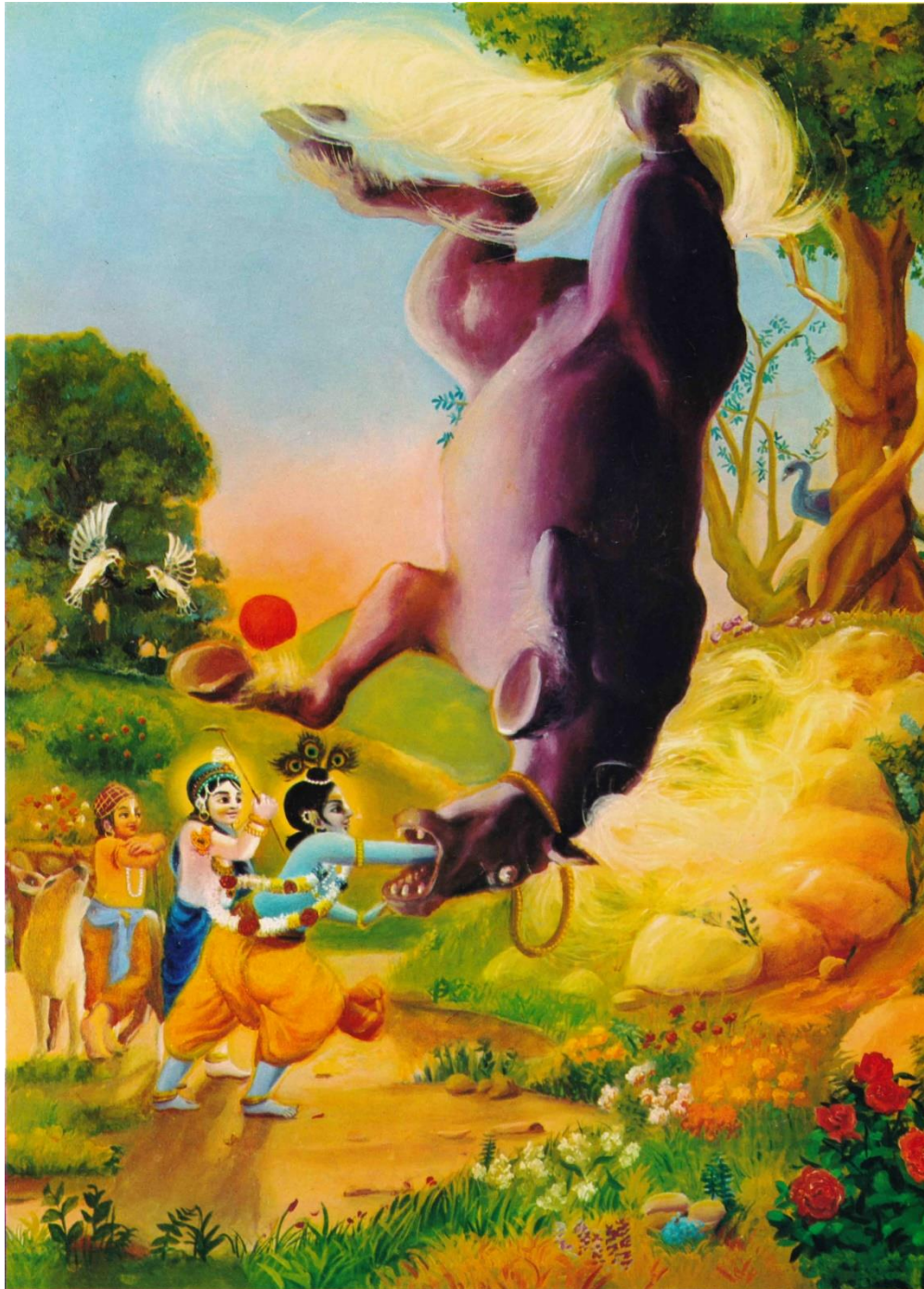
Αφού έδωσε οδηγίες στους φίλους του με διάφορους τρόπους, ο Κάμσα ξεκουράστηκε και ο Ακρούρα πήγε στη Βρινντάβανα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Πέμπτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κάμσα στέλνει τον Ακρούρα για τον Κρίσνα». •

36. Σκοτώνοντας τον δαίμονα Κέσι και τον Βιομάσουρα

Αφού πήρε οδηγίες από τον Κάμσα, ο δαίμονας Κέσι πήρε τη μορφή ενός τρομερού αλόγου. Μπήκε στην περιοχή της Βρινντάβανα με τη χαίτη του ν' ανεμίζει και τις οπλές του να σκάβουν τη γη. Χλιμίντριζε και τρομοκρατούσε όλο τον κόσμο. Ο Κρίσνα είδε ότι ο δαίμονας τρομοκρατούσε όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα με το χλιμίντρισμά του και με την ουρά του να περιστρέφεται στον αέρα σαν ένα μεγάλο σύννεφο. Ο Κρίσνα κατάλαβε ότι το άλογο Τον προκαλούσε να παλαίψουν. Ο Κύριος δέχθηκε την πρόκληση και στάθηκε μπροστά στον δαίμονα Κέσι. Καθώς τον καλούσε να παλαίψουν, το άλογο προχωρούσε προς τον Κρίσνα, κάνοντας έναν τρομερό ήχο σαν βρυχηθμό λιονταριού. Ο Κέσι όρμησε προς τον Κύριο με μεγάλη ταχύτητα και προσπάθησε να Τον πατήσει με τα πόδια του, που ήταν δυνατά και σκληρά σαν πέτρα. Ωστόσο, ο Κρίσνα άρπαξε αμέσως τα πόδια του και τον πέρδευσε. Κάπως θυμωμένος, ο Κρίσνα άρχισε να κινείται γύρω από το άλογο με επιδεξιότητα. Μετά από λίγους γύρους, το πέταξε εκατό μέτρα μακριά, όπως ο Γκαρούντα πετά ένα μεγάλο φίδι. Πεταμένο από τον Κρίσνα, το άλογο λιποθύμησε αμέσως, αλλά μετά από λίγο ξαναβρήκε τις αισθήσεις του και με μεγάλο θυμό και δύναμη όρμησε προς τον Κρίσνα ξανά, αυτή τη φορά με το στόμα ανοιχτό. Μόλις ο Κέσι Τον έφτασε, ο Κρίσνα έσπρωξε το αριστερό Του χέρι μέσα στο στόμα του αλόγου. Το άλογο ένιωσε μεγάλο πόνο, επειδή το χέρι του Κρίσνα του φάνηκε σαν καυτό σιδερένιο ραβδί. Αμέσως τα δόντια του έπεσαν. Το χέρι του Κρίσνα μέσα στο στόμα του αλόγου άρχισε να φουσκώνει και ο Κέσι πνιγόταν. Καθώς το μεγάλο άλογο ασφυκτιούσε, εμφανίσθηκε στο σώμα του ιδρώτας και πετούσε τα πόδια του εδώ κι εκεί. Όταν ήλθε η τελευταία του πνοή, οι βολβοί των

Το χέρι του Κρίσνα του φάνηκε στον Κέσι σαν καυτό σιδερένιο ραβδί.

ματιών του φούσκωσαν στις κόγχες τους και απέβαλε κόπρανα και ούρα ταυτόχρονα. Έτσι η ζωτική του δύναμη τελείωσε και ξεψύχησε. Όταν το άλογο ήταν νεκρό, το στόμα του χαλάρωσε και ο Κρίσνα μπόρεσε να βγάλει το χέρι Του χωρίς δυσκολία. Δεν ένιωσε έκπληξη που ο δαίμονας Κέσι

σκοτώθηκε τόσο εύκολα, αλλά οι ημίθεοι ήταν κατάπληκτοι και από τη μεγάλη τους εκτίμηση πρόσφεραν στον Κρίσνα τους χαιρετισμούς τους ραίνοντάς Τον με λουλούδια.

Μετά από αυτό το περιστατικό, ο σοφός Νάραντα, ο μεγαλύτερος από όλους τους αφοσιωμένους υπηρέτες, ήλθε να δει τον Κρίσνα σε ένα απομονωμένο μέρος και να συζητήσει μαζί Του. «Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα», είπε, «είσαι η απεριόριστη Υπέρτατη Ψυχή, ο υπέρτατος κυρίαρχος όλως των μυστικών δυνάμεων, ο Κύριος όλου του σύμπαντος, το Πρόσωπο της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα. Εσύ είσαι ο τόπος ανάπαυσης της κοσμικής εκδήλωσης, ο αφέντης όλων των αφοσιωμένων υπηρετών και ο Κύριος όλων. Αγαπημένε μου Κύριε, ως Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών όντων, παραμένεις κρυμμένος μέσα στις καρδιές, ακριβώς όπως η φωτιά παραμένει κρυμμένη σε κάθε κομμάτι καυσίμου. Είσαι ο μάρτυρας όλων των πράξεων των ζωντανών όντων και είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος μέσα στις καρδιές τους. Είσαι αυτάρκης· πριν από τη δημιουργία, υπήρχες, και με την ενέργειά Σου έχεις δημιουργήσει όλο το υλικό σύμπαν. Σύμφωνα με το τέλει σχέδιό Σου, ο υλικός κόσμος έχει δημιουργηθεί από την αλληλεπίδραση των καταστάσεων της φύσης και από Εσένα συντηρείται και εκμηδενίζεται. Παρόλο που είσαι ανεπηρέαστος από όλες αυτές τις δραστηριότητες, είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος αιωνίως. Αγαπημένε μου Κύριε, έχεις έλθει στο πρόσωπο της γης για να σκοτώσεις όλους τους υποτιθέμενους βασιλιάδες, που στην πραγματικότητα είναι δαίμονες. Αυτά τα τελώνια εξαπατούν τους ανθρώπους ντυμένα με το ένδυμα της βασιλικής τάξης. Έχεις έλθει για να εκπληρώσεις τα δικά Σου λόγια, ότι έρχεσαι στον υλικό κόσμο για να προστατέψεις τις αρχές της θρησκείας και να καταστρέψεις τους ανεπιθύμητους κακούργους. Αγαπημένε μου Κύριε, γι' αυτόν τον λόγο είμαι βέβαιος πως μεθαύριο θα δω δαίμονες όπως τον Τσανούρα, τον Μουστίκα και τους υπόλοιπους παλαιστές και ελέφαντες, καθώς και τον ίδιο τον Κάμσα, να σκοτώνονται από Εσένα. Και αυτό θα το δω με τα ίδια μου τα μάτια. Μετά από αυτό, ελπίζω να μπορέσω να δω τη θανάτωση άλλων δαιμόνων, όπως ο Σάνκα, ο Γιάβανα, ο Μούρα και Ναρακάσουρα. Θα δω ακόμα πώς θα πάρεις το λουλούδι *παριτζατα* από το βασίλειο του ουρανού και πώς θα νικήσεις τον ίδιο τον Βασιλιά του ουρανού.

«Αγαπημένε μου Κύριε», συνέχισε ο σοφός Νάραντα, «θα μπορέσω τότε να δω πώς θα παντρευτείς τις πριγκίπισσες, τις θυγατέρες των ευγενών βασιλιάδων, πληρώνοντας το τίμημα της δύναμης των *κσατρία*». (Όποτε ένας *κσατρία* θέλει να παντρευτεί μια πανέμορφη και άξια πριγκίπισσα, κόρη ενός

σπουδαίου βασιλιά, πρέπει να πολεμήσει με τους ανταγωνιστές του και να βγει νικητής. Τότε του προσφέρεται το χέρι της πριγκίπισσας ως ελεημοσύνη.)

«Θα δω επίσης πώς σώζεις τον Βασιλιά Νρίγκα από μία κολασμένη κατάσταση», είπε ο σοφός Νάραντα. «Αυτό θα το υποδυθείς στην Ντβάρακα. Θα μπορέσω ακόμα να δω πώς θα πάρεις τη γυναίκα Σου και το πολύτιμο πετράδι *σιαμαντακα* και πώς θα σώσεις τον γιο ενός *μπραμανα* από τον θάνατο, αφού μεταφερθεί ήδη σε έναν άλλον πλανήτη. Μετά από αυτό, θα μπορέσω να Σε δω να σκοτώνεις τον δαίμονα Πωνντράκα και να κάνεις στάχτη το βασίλειο του Κάσι. Θα δω πώς θα σκοτώσεις τον Βασιλιά του Τσέντι και τον Ντανταβάκρα σε μεγάλες μάχες εκ μέρους του Μαχαράζα Γιουντιστίρα. Εκτός από όλα αυτά, θα μπορέσω να δω πολλές άλλες ιπποτικές πράξεις ενώ θα παραμένεις στην Ντβάρακα. Και όλες αυτές οι πράξεις που θα τελεστούν χάρη στο έλεός Σου, θα τραγουδιούνται από μεγάλους ποιητές για πάντα. Στη μάχη του Κουρουκσέτρα, θα πάρεις μέρος ως αρματηλάτης του φίλου Σου Αρτζούνα, και ως αήττητη ενσάρκωση του θανάτου, του αιώνιου χρόνου, θα κατατροπώσεις όλους τους εμπόλεμους που θα είναι συγκεντρωμένοι εκεί. Θα δω έναν μεγάλο αριθμό στρατιωτικών δυνάμεων να σκοτώνεται σε εκείνο το πεδίο της μάχης. Κύριέ μου, ας προσκυνήσω με σεβασμό τα λωτοειδή Σου πόδια. Βρίσκεσαι πλήρως στο υπερβατικό επίπεδο, σε πλήρη γνώση και μακαριότητα. Είσαι πλήρης αφ' εαυτού και πέρα από κάθε επιθυμία. Φανερώνοντας την εσωτερική Σου δύναμη, έχεις προκαλέσει την επίδραση της *μαγια*. Η άπειρη δύναμή Σου δεν μπορεί καν να μετρηθεί από κανέναν. Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος. Βρίσκεσαι κάτω από τη δική Σου εσωτερική δύναμη και είναι απλώς μάταιο να νομίζει κανείς ότι εξαρτάσαι από κάποια από τις δημιουργίες Σου.

«Έχεις γεννηθεί στη δυναστεία των Γιαντού ή Βρίσνι. Η έλευσή Σου στο πρόσωπο της γης, στην αρχική Σου μορφή αιώνιας ευτυχισμένης γνώσης, είναι η διασκέδασή Σου. Δεν εξαρτάσαι από τίποτε άλλο, εκτός από τον Εαυτό Σου· γι' αυτό προσκυνώ με σεβασμό τα λωτοειδή Σου πόδια».

Ο σοφός Νάραντα ήθελε να εντυπώσει στους ανθρώπους γενικά ότι ο Κρίσνα είναι πλήρως ανεξάρτητος. Τα έργα Του, όπως η εμφάνισή Του στη δυναστεία των Γιαντού ή η φιλία Του με τον Αρτζούνα, δεν Τον αναγκάζουν υποχρεωτικά να ενεργήσει για να απολαύσει τα αποτελέσματά τους. Είναι όλα διασκεδάσεις και γι' Αυτόν είναι ένα παιχνίδι. Αλλά για μας, είναι πραγματικά, χειροπιαστά γεγονότα.

Αφού προσκύνησε με σεβασμό τον Κύριο Κρίσνα, ο σοφός Νάραντα πήρε την άδεια να φύγει. Αφού σκότωσε τον δαίμονα Κέσι, ο Κρίσνα επέστρεψε στη φροντίδα των αγελάδων με τους φίλους Του στο δάσος, σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Έτσι ο Κρίσνα ασχολείται αιωνίως με τα υπερβατικά έργα Του στη Βρινντάβανα με τους φίλους Του, τα βοσκόπουλα και τις γκοπι, αλλά μερικές φορές φανερώνει την εξαιρετική γενναιότητα του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, σκοτώνοντας διάφορους τύπους δαιμόνων.

Αργότερα εκείνο το πρωινό, ο Κρίσνα πήγε να παίζει με τους φίλους Του, τα βοσκόπουλα, στην κορυφή του λόφου Γκοβαρντάνα. Έπαιζαν το παιχνίδι «κλέφτες κι αστυνόμοι». Ορισμένα από τα παιδιά έγιναν αστυφύλακες, κάποια έγιναν κλέφτες και κάποια άλλα έγιναν πρόβατα. Ενώ απολάμβαναν με αυτόν τον τρόπο τις παιδικές τους διασκεδάσεις, ένας δαίμονας γνωστός με το όνομα Βιομάσουρα, «ο δαίμονας που πετάει στον ουρανό», εμφανίσθηκε επί σκηνης. Ήταν γιος ενός άλλου μεγάλου δαίμονα ονόματι Μάγια. Αυτοί οι δαίμονες μπορούν να κάνουν εκπληκτικά μαγικά πράγματα. Ο Βιομάσουρα έπαιζε τον ρόλο ενός από τα βοσκόπουλα που έκαναν τους κλέφτες και έκλεψε πολλά παιδιά που έπαιζαν τον ρόλο των προβάτων. Το ένα μετά το άλλο, πήρε όλα σχεδόν τα παιδιά, τα πήγε στις σπηλιές του βουνού και σφράγισε τα στόμια των σπηλαίων με βράχους. Ο Κρίσνα κατάλαβε το τέχνασμα του δαίμονα· γι' αυτό τον άρπαξε όπως το λιοντάρι αρπάζει ένα πρόβατο. Ο δαίμονας προσπάθησε να φουσκώσει και να γίνει σαν λόφος για να αποφύγει τη σύλληψη, αλλά ο Κρίσνα δεν τον άφησε να ξεφύγει από τα χέρια Του. Τον πέταξε αμέσως στο έδαφος με μεγάλη δύναμη και τον σκότωσε, όπως σκοτώνονται τα ζώα στα σφαγεία. Αφού σκότωσε τον δαίμονα Βιόμα, ο Κύριος Κρίσνα ελευθέρωσε όλους τους φίλους Του από τις σπηλιές του βουνού. Έπειτα υμνήθηκε από τους φίλους Του και τους ημίθεους γι' αυτά τα θαυμαστά έργα. Μετά επέστρεψε στη Βρινντάβανα με τις αγελάδες και τους φίλους Του.

✽ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Έκτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Σκοτώνοντας τον δαίμονα Κέσι και τον Βιομάσουρα». ✽

37. Η άφιξη του Ακρούρα στη Βρινντάβανα

Ο σοφός Νάραντα δεν ανέφερε τη θανάτωση του Βιομάσουρα από τον Κρίσνα, πράγμα που σημαίνει ότι σκοτώθηκε την ίδια μέρα με τον δαίμονα Κέσι. Ο δαίμονας Κέσι σκοτώθηκε νωρίς το πρωί και έπειτα τα αγόρια πήγαν να βοσκήσουν τις αγελάδες στον λόφο Γκοβαρντάνα και εκεί ήταν που σκοτώθηκε ο Βιομάσουρα. Και οι δύο δαίμονες σκοτώθηκαν πρωί. Ο Κάμσα ζήτησε από τον Ακρούρα να φτάσει στη Βρινντάβανα το απόγευμα. Αφού πήρε οδηγίες από τον Κάμσα, ο Ακρούρα ξεκίνησε το επόμενο πρωί με άμαξα για τη Βρινντάβανα. Επειδή ο ίδιος ο Ακρούρα ήταν μεγάλος αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου, ενώ πήγαινε στη Βρινντάβανα άρχισε να υμνεί τον Κύριο. Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες είναι πάντοτε απορροφημένοι σε σκέψεις του Κρίσνα και ο Ακρούρα σκεφτόταν διαρκώς τα λωτοειδή μάτια του Κυρίου Κρίσνα.

Δεν γνώριζε τι είδους ευσεβείς πράξεις θα πρέπει να είχε κάνει για να κερδίσει την ευκαιρία να πάει να δει τον Κύριο Κρίσνα. Ο Ακρούρα σκέφτηκε ότι αν ήθελε ο Κρίσνα, θα του ήταν δυνατό να Τον δει. Ο Ακρούρα συλλογίστηκε πως ήταν πολύ τυχερός που πήγαινε να δει τον Κρίσνα, τον οποίον επιθυμούν να δουν οι μεγάλοι μυστικιστές *γιογκι*. Είχε πεισθεί πως εκείνη την ημέρα όλες οι αντιδράσεις για τις αμαρτίες της περασμένης ζωής του θα τελείωναν και ότι η καλότυχη ανθρώπινη μορφή ζωής που του είχε δοθεί θα ήταν επιτυχημένη. Σκέφτηκε ακόμα πως είχε ευνοηθεί πολύ από τον Κάμσα, που τον είχε στείλει να φέρει πίσω τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και έτσι να του επιτρέψει να δει τον Κύριο. Ο Ακρούρα συνέχισε να σκέφτεται ότι στο παρελθόν μεγάλοι σοφοί και άγια πρόσωπα απελευθερώθηκαν από τον υλικό κόσμο, βλέποντας απλώς τα αστραφτερά νύχια των λωτοειδών ποδιών του Κρίσνα.

«Αυτό το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας έχει έλθει τώρα σαν ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον και είναι μεγάλη τύχη για μένα να μπορώ να Τον δω πρόσωπο με πρόσωπο», σκέφτηκε ο Ακρούρα. Ήταν συνεπαρμένος με την προσδοκία να δει τα ίδια εκείνα λωτοειδή πόδια που λατρεύονται από μεγάλους ημίθεους όπως ο Μπράμα, ο Νάραντα και ο Κύριος Σίβα, που βαδίζουν στο έδαφος της Βρινντάβανα και αγγίζουν τα στήθη των γκοπι, που είναι καλυμμένα με αχνό χρώμα *κουνκουμα*. Σκέφτηκε, «Είμαι τόσο τυχερός, που θα μπορέσω να δω εκείνα τα ίδια λωτοειδή πόδια σήμερα και σίγουρα θα μπορέσω να δω το πανέμορφο πρόσωπο του Κρίσνα, το οποίο είναι σημαδεμένο στο μέτωπο και τη μύτη με *τιλακα*. Θα δω ακόμα και το χαμόγελό Του και τα σγουρά μαύρα μαλλιά Του. Μπορώ να είμαι βέβαιος γι' αυτή την ευκαιρία, επειδή βλέπω ότι σήμερα τα ελάφια περνούν δεξιά μου. Σήμερα θα μπορέσω πράγματι να δω το πνευματικό βασίλειο της Βισνουλόκα, επειδή ο Κρίσνα είναι ο Υπέρτατος Βίσνου και έχει έλθει ο Ίδιος, με τη δική Του θέληση. Είναι η πηγή κάθε ομορφιάς· γι' αυτό τα μάτια μου σήμερα θα γεμίσουν».

Ο Ακρούρα γνώριζε πέρα από κάθε αμφιβολία ότι ο Κύριος Κρίσνα είναι ο Υπέρτατος Βίσνου. Ο Κύριος Βίσνου ρίχνει μια ματιά στην υλική ενέργεια και έτσι παίρνει σάρκα και οστά η κοσμική εκδήλωση. Και μολονότι ο Κύριος Βίσνου είναι ο δημιουργός αυτού του υλικού κόσμου, είναι ελεύθερος, μέσω της δικής Του ενέργειας, από την επίδραση της υλικής ενέργειας. Μέσω της εσωτερικής Του δύναμης μπορεί να διαπεράσει το σκοτάδι της υλικής ενέργειας. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Κρίσνα, ο αρχικός Βίσνου, επεκτείνοντας την εσωτερική Του δύναμη, δημιούργησε τους κατοίκους της Βρινντάβανα. Βεβαιώνεται επίσης και στην *Μπραμα-σαμχίτα* ότι τα παραφερνάλια και ο τόπος του Κρίσνα είναι επεκτάσεις της εσωτερικής Του δύναμης. Η ίδια αυτή εσωτερική δύναμη φανερώνεται στη Γη ως Βρινντάβανα, όπου ο Κρίσνα απολαμβάνει μαζί με τους γονείς Του και με τη συντροφιά των φίλων Του, των βοσκόπουλων, και των γκοπι. Από τα λόγια του Ακρούρα, είναι φανερό ότι αφού ο Κρίσνα είναι υπερβατικός ως προς τις καταστάσεις της υλικής φύσης, οι κάτοικοι της Βρινντάβανα, που υπηρετούν του Κύριο με αγάπη, είναι επίσης υπερβατικοί.

Ο Ακρούρα σκέφτηκε ακόμα την αναγκαιότητα των υπερβατικών διασκεδάσεων του Κυρίου. Σκέφτηκε πως τα υπερβατικά έργα, η διδασκαλία, οι ιδιότητες και οι διασκεδάσεις του Κρίσνα είναι όλα για το καλό των ανθρώπων. Οι άνθρωποι μπορούν να παραμένουν διαρκώς στη συνείδηση του Κρίσνα, συζητώντας για την υπερβατική μορφή του Κυρίου, τις ιδιότητες, τις

διασκεδάσεις και τα παραφερνάλιά Του. Με αυτόν τον τρόπο, ολόκληρο το σύμπαν μπορεί να ζήσει πράγματι αίσια και να προοδεύσει ειρηνικά. Αλλά χωρίς συνείδηση του Κρίσνα, ο πολιτισμός δεν είναι παρά διακόσμηση ενός νεκρού σώματος. Ένα νεκρό σώμα μπορεί να είναι στολισμένο πολύ όμορφα, αλλά χωρίς τη συνείδηση αυτά τα στολίδια είναι άχρηστα. Η ανθρώπινη κοινωνία χωρίς συνείδηση του Κρίσνα είναι άχρηστη και άψυχη.

Ο Ακρούρα σκέφτηκε, «Αυτό το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, έχει εμφανισθεί τώρα ως ένας από τους απογόνους της δυναστείας των Γιαντού. Οι αρχές της θρησκείας είναι οι νόμοι που έχει θεσπίσει. Όσοι τηρούν αυτούς τους νόμους είναι ημίθεοι και όσοι δεν τους τηρούν είναι δαίμονες. Έχει έλθει ο Ίδιος για να προστατέψει τους ημίθεους, που είναι πολύ υπάκουοι στους νόμους του Υπερτάτου Κυρίου. Για τους ημίθεους και τους αφοσιωμένους υπηρέτες του Κυρίου είναι χαρά να υπακούουν στους νόμους του Κρίσνα, και στον Κρίσνα δίνει χαρά να τους προσφέρει κάθε είδους προστασία. Αυτά τα έργα του Κρίσνα, η προστασία που προσφέρει στους αφοσιωμένους υπηρέτες και ο φόνος των δαιμόνων, όπως βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, είναι πάντα καλό για τους ανθρώπους να τα ακούν και να τα αφηγούνται. Τα δοξασμένα έργα του Κυρίου θα τραγουδιούνται εσαεί όλο και περισσότερο από τους αφοσιωμένους υπηρέτες και τους ημίθεους.

«Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι ο πνευματικός δάσκαλος όλων των πνευματικών δασκάλων· είναι ο σωτήρας όλων των πεσμένων ψυχών και ο ιδιοκτήτης των τριών κόσμων. Οποιοσδήποτε μπορεί να Τον δει, αν τα μάτια του είναι αλειμμένα με αγάπη για τον Θεό. Σήμερα θα μπορέσω να δω το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, το οποίο με την υπερβατική ομορφιά Του έχει προσελκύσει τη θεά της τύχης να ζήσει μαζί Του αιωνίως. Μόλις φτάσω στη Βριντάβανα, θα κατέβω από το άρμα και θα πέσω μπρούμυτα να προσκυνήσω με σεβασμό τον Υπέρτατο Κύριο, τον αφέντη της υλικής φύσης και όλων των ζωντανών όντων. Τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα τα λατρεύουν πάντοτε οι μεγάλοι μυστικιστές *γιογκι*· θα λατρέψω, λοιπόν, κι εγώ τα λωτοειδή Του πόδια και θα γίνω ένας από τους φίλους Του στη Βριντάβανα, όπως τα βοσκόπουλα. Όταν προσκυνήσω τον Κρίσνα με αυτόν τον τρόπο, σίγουρα θα βάλει το ατρόμητο λωτοειδές χέρι Του στο κεφάλι μου. Το χέρι Του προσφέρεται σε όλες τις υποκείμενες σε όρους ψυχές που βρίσκουν καταφύγιο κάτω από τα λωτοειδή πόδια Του. Ο Κρίσνα είναι ο έσχατος σκοπός της ζωής για όλους τους ανθρώπους που φοβούνται την υλική ύπαρξη και ασφαλώς όταν Τον δω, θα μου προσφέρει

το καταφύγιο των λωτοειδών ποδιών Του. Λαχταρώ το άγγιγμα των όμοιων με λωτούς χεριών Του στο κεφάλι μου».

Έτσι ο Ακρούρα περίμενε ευλογίες από το χέρι του Κρίσνα. Γνώριζε ότι ο Ίνντρα, που είναι ο Βασιλιάς του ουρανού και αφέντης των τριών κόσμων – των ανώτερων, των μεσαίων και των κατώτερων πλανητικών συστημάτων- ευλογήθηκε από τον Κύριο επειδή του πρόσφερε απλώς λίγο νερό και ο Κρίσνα το δέχθηκε. Παρόμοια, ο Μαχαράζα Μπάλι έδωσε μόνο ένα μέτρο γης ως ελεημοσύνη στον Βάμανα ντέβα και πρόσφερε επίσης λίγο νερό, που ο Κύριος Βάμανα ντέβα το δέχθηκε, και γι' αυτό ο Μαχαράζα Μπάλι απέκτησε τη θέση του Ίνντρα. Όταν *οι γκοπι* χόρευαν με τον Κρίσνα στον χορό *ρασα*, κουράστηκαν, και ο Κρίσνα άλειψε στα πρόσωπά τους με το χέρι Του, που είναι αρωματικό όσο ένα λουλούδι λωτού, τις σταγόνες του ιδρώτα τους, που ήταν σαν μαργαριτάρια, και οι *γκοπι* αναζωογονήθηκαν στη στιγμή. Έτσι ο Ακρούρα περίμενε ευλογία από το υπέρτατο χέρι του Κρίσνα. Το χέρι του Κρίσνα είναι ικανό να προσφέρει ευλογία σε όλων των ειδών τους ανθρώπους αν αναπτύξουν τη συνείδηση του Κρίσνα. Αν κάποιος επιθυμεί υλική ευτυχία όπως ο Βασιλιάς του ουρανού, μπορεί να αντλήσει αυτή την ευλογία από το χέρι του Κρίσνα· αν κάποιος επιθυμεί απελευθέρωση από τις οδύνες της υλικής ύπαρξης, μπορεί και αυτός να αποκτήσει ευλογία από τον Κρίσνα· και αν κάποιος, σε αγνή υπερβατική αγάπη για τον Κρίσνα, επιθυμεί προσωπική επαφή και το άγγιγμα του υπερβατικού σώματός Του, μπορεί επίσης να κερδίσει ευλογία από το χέρι Του.

Ο Ακρούρα φοβόταν, εντούτοις, επειδή ήταν εξουσιοδοτημένος από τον Κάμσα, τον εχθρό του Κρίσνα. Σκεφτόταν, «Θα δω τον Κρίσνα ως αγγελιοφόρος του εχθρού». Και την ίδια στιγμή σκεφτόταν, «Ο Κρίσνα βρίσκεται στην καρδιά όλων ως Υπέρτατη Ψυχή και επομένως θα πρέπει να γνωρίζει την καρδιά μου». Παρόλο που ο Ακρούρα ήταν έμπιστος του εχθρού του Κρίσνα, η καρδιά του ήταν καθαρή. Ήταν αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κρίσνα. Διακινδύνευσε την οργή του Κάμσα για να συναντήσει τον Κρίσνα. Ήταν βέβαιος ότι παρόλο που πήγαινε ως εκπρόσωπος του Κάμσα, ο Κρίσνα δεν θα τον δεχόταν ως εχθρό. «Μολονότι είμαι σε αμαρτωλή αποστολή, εξουσιοδοτημένος από τον Κάμσα, όταν πλησιάσω το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, θα σταθώ μπροστά Του με κάθε ταπεινοφροσύνη και με χέρια σε στάση ικεσίας. Σίγουρα θα χαρεί με τη διάθεση αφοσίωσης που έχω και ίσως χαμογελάσει με αγάπη και με κοιτάξει και με ελευθερώσει έτσι από όλων των ειδών τις συνέπειες των αμαρτιών μου. Τότε θα είμαι στο επίπεδο της υπερβατικής ευδαιμονίας και της γνώσης. Αφού ο Κρίσνα

γνωρίζει την καρδιά μου, ασφαλώς όταν Τον πλησιάσω, θα με αγκαλιάσει. Δεν είμαι απλώς ένα από τα μέλη της δυναστείας των Γιαντού, αλλά είμαι και αγνός, ανόθευτος αφοσιωμένος υπηρέτης. Με το ευπλαχνικό Του αγκάλιασμα, το σώμα μου, η καρδιά και η ψυχή μου θα καθαριστούν εντελώς από τη δράση και την αντίδραση της περασμένης ζωής μου. Όταν τα σώματά μας έλθουν σε επαφή, θα σταθώ αμέσως με τα χέρια μου σε στάση ικεσίας, με κάθε ταπεινοφροσύνη. Σίγουρα ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα θα μου φωνάξουν, ‘Ακρούρα, θείε’, και εκείνη την ώρα όλη μου η ζωή θα είναι δοξασμένη. Αν δεν αναγνωριστεί κάποιος από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, η ζωή του δεν μπορεί να είναι επιτυχημένη».

Εδώ αναφέρεται ξεκάθαρα ότι θα πρέπει να προσπαθεί κανείς να αναγνωρισθεί από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας λόγω της υπηρεσίας και της αφοσίωσής του, χωρίς τα οποία η ανθρώπινη μορφή ζωής είναι καταδικασμένη. Όπως σημειώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, ο Υπέρτατος Κύριος, το Πρόσωπο της Θεότητας, είναι ίσος με όλους. Δεν έχει φίλους και εχθρούς. Ενδιαφέρεται όμως για κάποιον αφοσιωμένο υπηρέτη που Του προσφέρει υπηρεσία με αφοσίωση και αγάπη. Και η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* επίσης αναφέρει ότι ο Υπέρτατος Κύριος ανταποκρίνεται στην υπηρεσία αφοσίωσης που Του προσφέρει ο αφοσιωμένος υπηρέτης Του. Ο Ακρούρα σκέφτηκε ότι ο Κρίσνα ήταν σαν το δέντρο της επιθυμίας στους ουράνιους πλανήτες, το οποίο δίνει καρπούς σύμφωνα με την επιθυμία του λάτρη. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι επίσης η πηγή των πάντων. Ο αφοσιωμένος υπηρέτης θα πρέπει να γνωρίζει πώς να Του προσφέρει υπηρεσία και να αναγνωριστεί έτσι από Αυτόν. Γι’ αυτό η *Τσετανια-τσαριταμριτα* εξηγεί ότι θα πρέπει να υπηρετεί κανείς και τον πνευματικό δάσκαλο και τον Κρίσνα ταυτόχρονα και με αυτόν τον τρόπο να σημειώσει πρόοδο στη συνείδηση του Κρίσνα. Υπηρεσία που προσφέρεται στον Κρίσνα υπό την καθοδήγηση του πνευματικού δασκάλου είναι αυθεντική υπηρεσία, επειδή ο πνευματικός δάσκαλος είναι ο εκδηλωμένος εκπρόσωπος του Κρίσνα. Ο Σρι Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ λέει ότι όταν κάποιος ικανοποιεί τον πνευματικό δάσκαλο, ικανοποιεί τον Υπέρτατο Κύριο. Είναι ακριβώς σαν την υπηρεσία σε ένα κυβερνητικό γραφείο. Πρέπει να εργάζεται κανείς υπό την επίβλεψη του επικεφαλής του τμήματος. Αν ο προϊστάμενος του τμήματος είναι ικανοποιημένος με την υπηρεσία ενός συγκεκριμένου ατόμου, η προαγωγή και η αύξηση του μισθού θα έλθουν αυτομάτως.

Ο Ακρούρα κατακλύσθηκε από όλα τα σημάδια της έκστασης· έκλαιγε και το σώμα του έτρεμε.

Έπειτα ο Ακρούρα σκέφτηκε, «Όταν Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ευχαριστηθούν με τις προσευχές μου, σίγουρα θα πάρουν το χέρι μου, θα με δεχθούν στα σπίτια Τους και θα μου προσφέρουν κάθε είδους ικανοποιητική φιλοξενία και σίγουρα θα με ρωτήσουν για τις δραστηριότητες του Κάμσα και των φίλων του».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Ακρούρα, ο γιος του Σβάπαλκα, διαλογίστηκε τον Σρι Κρίσνα κατά το ταξίδι του από τη Ματούρα. Έφτασε στη Βρινντάβανα προς το τέλος της μέρας. Ο Ακρούρα έκανε ολόκληρο το ταξίδι χωρίς να γνωρίζει πόση ώρα έκανε. Όταν έφτασε στη Βρινντάβανα, ο ήλιος έδυε. Αμέσως μόλις μπήκε στα όρια της Βρινντάβανα, είδε τα ίχνη των ποδιών των αγελάδων και του Κυρίου Κρίσνα, με τα αποτυπώματα από τα σημάδια των πελμάτων Του – τη σημαία, την τρίαίνα, τον κεραυνό και το λουλούδι λωτού. Μόλις είδε τα σημάδια του Κρίσνα, ο Ακρούρα πήδησε αμέσως από το άρμα του, από σεβασμό. Κατακλύστηκε από όλα τα σημάδια της έκστασης· έκλαιγε και το σώμα του έτρεμε. Από την έντονη χαρά που ένιωθε, βλέποντας τη σκόνη που είχαν αγγίζει τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, ο Ακρούρα έπεσε μπρούμυτα, με το πρόσωπό του στο έδαφος και άρχισε να κυλιέται.

Το ταξίδι του Ακρούρα στη Βρινντάβανα είναι παραδειγματικό. Όποιος σκοπεύει να επισκεφθεί τη Βρινντάβανα θα πρέπει να ακολουθήσει τα ιδανικά βήματα του Ακρούρα και να σκέφτεται πάντοτε τις διασκεδάσεις και τα έργα του Κυρίου. Μόλις φτάσει κανείς στα όρια της Βρινντάβανα, θα πρέπει να αλείψει αμέσως τη σκόνη της Βρινντάβανα στο σώμα του χωρίς αν σκέφτεται την υλική θέση του και το γόητρό του. Ο Ναροττάμα ντάσα Τάκουρ έχει τραγουδήσει στο περίφημο ποίημά του, *βισαγια-τσαριγια καβε σουντα χαβε μανα*: «Όταν εξαγνισθεί ο νους μου, αφού εγκαταλείψει τη μόλυνση της υλικής αισθησιακής απόλαυσης, θα είμαι σε θέση να επισκεφθώ τη Βρινντάβανα». Πράγματι, δεν μπορεί να πάει κάποιος στη Βρινντάβανα αγοράζοντας εισιτήριο. Ο Ακρούρα δείχνει τη μέθοδο του πηγαίμου στη Βρινντάβανα.

Όταν ο Ακρούρα μπήκε στη Βρινντάβανα, είδε τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα να επιβλέπουν το άρμεγμα των αγελάδων. Ο Κρίσνα φορούσε κίτρινα ρούχα και ο Μπαλαράμα γαλαζωπά. Ο Ακρούρα είδε επίσης ότι τα μάτια του Κρίσνα ήταν ακριβώς σαν πανέμορφα λουλούδια λωτού του φθινοπώρου. Είδε τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα στο άνθος της νιότης Τους. Παρόλο που έμοιαζαν στα σωματικά τους χαρακτηριστικά, ο Κρίσνα είχε μαυριδερή επιδερμίδα, ενώ ο Μπαλαράμα λευκή. Και οι δύο ήταν το καταφύγιο της θεάς της τύχης. Είχαν καλοχτισμένα σώματα, όμορφα χέρια, ευχάριστα πρόσωπα και ήταν δυνατοί σαν ελέφαντες. Αφού είχε δει τα αποτυπώματα των ποδιών Τους, ο Ακρούρα έβλεπε τώρα τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα πρόσωπο με πρόσωπο. Μολονότι ήταν οι προσωπικότητες με τη μεγαλύτερη επιρροή, τον κοίταζαν με χαμογελαστά πρόσωπα. Ο Ακρούρα ήταν σε θέση να καταλάβει ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είχαν επιστρέψει

από το δάσος όπου είχαν πάει τις αγελάδες για βοσκή· είχαν κάνει μπάνιο, φορούσαν καθαρά ρούχα και ήταν στεφανωμένοι με λουλούδια και περιδέραια από πολύτιμα πετράδια. Τα σώματά Τους ήταν αλειμμένα με αλοιφή από σανδαλόξυλο. Στον Ακρούρα άρεσε πολύ το άρωμα των λουλουδιών και του σανδαλόξυλου και η σωματική Τους παρουσία. Θεώρησε τον εαυτό του πολύ τυχερό που έβλεπε τον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, και την πλήρη επέκτασή Του, τον Μπαλαράμα, πρόσωπο με πρόσωπο, επειδή γνώριζε ότι ήταν τα αρχικά πρόσωπα της δημιουργίας.

Όπως αναφέρεται στην *Μπραμα-σαμχίτα*, ο Κρίσνα είναι το αρχικό Πρόσωπο της Θεότητας και η αιτία όλων των αιτιών. Ο Ακρούρα ήταν σε θέση να καταλάβει ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας εμφανίστηκε αυτοπροσώπως για το καλό της δημιουργίας Του, για να επανεδραιώσει τις αρχές της θρησκείας και για να εξολοθρεύσει τους δαίμονες. Με τη σωματική Τους λάμψη, οι δύο αδελφοί σκόρπιζαν όλο το σκοτάδι του κόσμου, σαν να ήταν βουνά από ζαφείρι και ασήμι. Χωρίς να διστάσει, ο Ακρούρα κατέβηκε αμέσως από το άρμα του και έπεσε καταγής σαν ραβδί μπροστά στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Μόλις άγγιξε τα λωτοειδή πόδια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, κατακλύστηκε από υπερβατική ευδαιμονία· είχε έναν κόμπο στη φωνή του και δεν μπορούσε να μιλήσει. Εξαιτίας της υπερβατικής παρουσίας του Κρίσνα, ακατάπαυστοι χείμαρροι δακρύων κυλούσαν από τα μάτια του. Έμεινε συγκλονισμένος σε έκσταση, σαν να είχε στερέψει από κάθε δύναμη όρασης και ομιλίας. Ο Κύριος Κρίσνα, που είναι πολύ καλός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, σήκωσε τον Ακρούρα με τα χέρια Του και τον αγκάλιασε. Φαινόταν σαν να ήταν πολύ ευχαριστημένος με τον Ακρούρα. Ο Μπαλαράμα αγκάλιασε κι Εκείνος τον Ακρούρα. Πιάνοντάς τον από το χέρι, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα τον οδήγησαν στο καθιστικό Τους δωμάτιο, όπου του πρόσφεραν ένα πολύ όμορφο κάθισμα και νερό για να πλύνει τα πόδια του. Τον περιποιήθηκαν με παρασκευάσματα από μέλι και άλλα υλικά. Όταν ο Ακρούρα κάθισε αναπαυτικά, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα του πρόσφεραν δώρο μία αγελάδα και ύστερα του έφεραν εύγευστα πιάτα με εδέσματα, που ο Ακρούρα τα δέχθηκε. Όταν ο Ακρούρα τελείωσε το φαγητό, ο Μπαλαράμα του πρόσφερε καρπούς μπέτελ και μπαχαρικά, καθώς και αλοιφή σανδαλόξυλου, για να τον κάνει να νιώσει ευχάριστα και αναπαυτικά. Ο Κύριος Κρίσνα τηρούσε πλήρως το βεδικό σύστημα υποδοχής ενός καλεσμένου, για να δείξει στους άλλους πώς να υποδέχονται στο σπίτι τους έναν επισκέπτη. Είναι βεδική εντολή ότι ακόμα και αν ένας επισκέπτης είναι εχθρός, θα πρέπει να γίνει δεκτός τόσο καλά,

ώστε να μην αισθάνεται καμία απειλή από τον οικοδεσπότη. Αν ο οικοδεσπότης είναι φτωχός, θα πρέπει να προσφέρει τουλάχιστον ένα ψάθινο χαλάκι για κάθισμα και ένα ποτήρι νερό. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα υποδέχθηκαν τον Ακρούρα με τρόπο που ταίριαζε στην υψηλή θέση του.

Αφού ο Ακρούρα είχε γίνει δεκτός κατάλληλα και είχε καθίσει, ο Μαχαράζα Νάνντα, ο θετός πατέρας του Κρίσνα, είπε, «Αγαπητέ μου Ακρούρα, τι να σε ρωτήσω; Ξέρω πως σε προστατεύει ο Κάμσα, που είναι πολύ σκληρός και δαιμονικός. Η προστασία του είναι ακριβώς σαν την προστασία που προσφέρει ο φύλακας του σφαγείου στα ζώα που θα σφάζει μελλοντικά. Ο Κάμσα είναι τόσο εγωιστής, ώστε έχει σκοτώσει τους γιους της ίδιας της αδελφής του και, επομένως, πώς μπορώ να πιστέψω ειλικρινά ότι προστατεύει τους πολίτες της Ματούρα;». Αυτή η δήλωση είναι πολύ σημαντική. Αν οι πολιτικοί και οι αρχηγοί κρατών ενδιαφέρονται μόνο για τον εαυτό τους, δεν μπορούν ποτέ να φροντίσουν το καλό των πολιτών.

Καθώς ο Νάνντα Μαχαράζα μιλούσε στον Ακρούρα με ευχάριστα λόγια, ο Ακρούρα ξέχασε όλη την κούρασή του από το ολόήμερο ταξίδι του από τη Ματούρα στη Βρινντάβανα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Έβδομο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η άφιξη του Ακρούρα στη Βρινντάβανα». •

38. Το ταξίδι της επιστροφής του Ακρούρα και η επίσκεψη στη Βισνουλόκα μέσα στον ποταμό Γιαμούνα

Ο Κύριος Κρίσνα και ο Μαχαράζα Νάντα υποδέχθηκαν ζεστά τον Ακρούρα και του πρόσφεραν ένα μέρος για να αναπαυθεί τη νύχτα. Στο μεταξύ, οι δύο αδελφοί Μπαλαράμα και Κρίσνα πήγαν να φάνε το βραδυνό Τους. Ο Ακρούρα κάθισε στο κρεβάτι του και άρχισε να συλλογίζεται ότι όλα όσα προσδοκούσε ενώ ερχόταν από τη Ματούρα στη Βριντάβανα είχαν εκπληρωθεί. Ο Κύριος Κρίσνα είναι ο σύζυγος της θεάς της τύχης· αν είναι ευχαριστημένος με τον αγνό αφοσιωμένο υπηρέτη Του, μπορεί να προσφέρει οτιδήποτε επιθυμεί ο αφοσιωμένος υπηρέτης. Αλλά ο αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης δεν ζητά τίποτε από τον Κύριο για το προσωπικό του όφελος.

Αφού έφαγαν το βραδυνό τους, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήλθαν να πουν καληνύχτα στον Ακρούρα. Ο Κρίσνα ρώτησε για τον θείο από τη μητέρα Του, τον Κάμσα, «Πώς τα πάει με τους φίλους του; Τι κάνουν οι συγγενείς Μου; Ρώτησε επίσης και για τα σχέδια του Κάμσα. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας πληροφόρησε τότε τον Ακρούρα ότι η παρουσία του εκεί ήταν πολύ ευπρόσδεκτη. Τον ρώτησε αν όλοι οι συγγενείς και οι φίλοι Του ήταν καλά και χωρίς καμία αρρώστια. Ο Κρίσνα ανέφερε ότι λυπόταν πολύ που ο Κάμσα ήταν επικεφαλής του βασιλείου· είπε ότι ο Κάμσα ήταν ο μεγαλύτερος αναχρονισμός σε ολόκληρο το σύστημα διακυβέρνησης και ότι δεν μπορούσαν να περιμένουν κανένα καλό για τους πολίτες όσο κυβερνούσε. Έπειτα ο Κρίσνα είπε, «Ο πατέρας Μου έχει υποστεί πολλές δοκιμασίες, μόνο και μόνο επειδή είμαι γιος του. Γι' αυτόν τον λόγο, έχει χάσει πολλούς άλλους

γιους. Θεωρώ τον Εαυτό Μου τόσο τυχερό που έχεις έλθει ως φίλος Μου και συγγενής. Καλέ Μου φίλε Ακρούρα, πες Μου, σε παρακαλώ, τον σκοπό του ερχομού σου στη Βρινντάβανα».

Μετά από αυτή την ερώτηση, ο Ακρούρα, που ανήκε στη δυναστεία των Γιαντού, εξήγησε τα πρόσφατα γεγονότα στη Ματούρα, περιλαμβανομένης της απόπειρας του Κάμσα να σκοτώσει τον Βασουντέβα, τον πατέρα του Κρίσνα. Περιέγραψε όσα είχαν συμβεί μετά την αποκάλυψη του Νάραντα ότι ο Κρίσνα ήταν γιος του Βασουντέβα. Καθισμένος στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα, δίπλα του, ο Ακρούρα αφηγήθηκε όλες τις ιστορίες που είχαν σχέση με τον Κάμσα. Είπε πώς ο Νάραντα συνάντησε τον Κάμσα και πώς ο ίδιος εξουσιοδοτήθηκε από τον Κάμσα να έλθει στη Βρινντάβανα. Ο Ακρούρα εξήγησε στον Κρίσνα ότι ο Νάραντα είχε πει στον Κάμσα τα πάντα σχετικά με τη μεταφορά του Κρίσνα από τη Ματούρα στη Βρινντάβανα αμέσως μετά τη γέννησή Του και σχετικά με τη θανάτωση από Αυτόν όλων των δαιμόνων που έστειλε ο Κάμσα. Τότε ο Ακρούρα εξήγησε στον Κρίσνα τον σκοπό του ερχομού του στη Βρινντάβανα: να Τον πάει πίσω στη Ματούρα. Αφού άκουσαν γι' αυτά τα σχέδια, ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα, που είναι πολύ ικανοί στη θανάτωση των αντιπάλων Τους, γέλασαν ελαφρώς με τα σχέδια του Κάμσα.

Ζήτησαν από τον Μαχαράζα Νάνντα να προσκαλέσει όλα τα βοσκόπουλα να πάνε στη Ματούρα για να πάρουν μέρος στην τελετή που είναι γνωστή ως *ντανουρ-γιαγκια*. Ο Κάμσα ήθελε να πάνε όλοι εκεί και να συμμετάσχουν στην τελετή. Μόλις το ζήτησε ο Κρίσνα, ο Μαχαράζα Νάνντα ζήτησε αμέσως να έλθουν όλα τα βοσκόπουλα και τους είπε να συγκεντρώσουν όλων των ειδών τις ετοιμασίες από γάλα και να τις παρουσιάσουν στην τελετή. Έστειλε επίσης οδηγίες στον αρχηγό της αστυνομίας της Βρινντάβανα να πει σε όλους τους κατοίκους σχετικά με τη μεγάλη τελετή *ντανουρ-γιαγκια* του Κάμσα και να τους προσκαλέσει να έλθουν και εκείνοι. Ο Μαχαράζα Νάνντα πληροφόρησε τα βοσκόπουλα ότι θα ξεκινούσαν το επόμενο πρωί. Κανόνισαν, λοιπόν, να πάρουν μαζί τους στη Ματούρα όλες τις αγελάδες και τους ταύρους.

Όταν οι *γκοπι* είδαν ότι ο Ακρούρα είχε έλθει να πάρει τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα στη Ματούρα, κυριεύθηκαν από αγωνία. Μερικές από αυτές ήταν τόσο λυπημένες, ώστε τα πρόσωπά τους έγιναν μαύρα και η ανάσα τους ζεστή και είχαν ταχυπαλμία. Πρόσεξαν ότι τα μαλλιά τους και τα φορέματά τους λύθηκαν αμέσως. Ακούγοντας τα νέα ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα

έφευγαν για τη Ματούρα, κάποιες άλλες γκοπι που έκαναν δουλειές του σπιτιού σταμάτησαν να δουλεύουν σαν να είχαν ξεχάσει τα πάντα, όπως κάποιος που καλείται να παρουσιαστεί για να πεθάνει και να αφήσει αυτόν τον κόσμο την ίδια στιγμή. Κάποιες άλλες λιποθύμησαν αμέσως επειδή θα αποχωρίζονταν τον Κρίσνα. Θυμούμενες το ελκυστικό χαμόγελό Του και τις συζητήσεις που είχε μαζί τους, οι γκοπι κατακλύστηκαν από θλίψη. Όλες τους θυμήθηκαν τα χαρακτηριστικά του Προσώπου της Θεότητας, πώς πήγαινε από το ένα μέρος στο άλλο στην περιοχή της Βρινντάβανα και πώς, με τα αστεία Του, έκλεβε τις καρδιές τους. Με τη σκέψη του Κρίσνα και του επικείμενου αποχωρισμού τους από Αυτόν, οι γκοπι συναντήθηκαν όλες μαζί, με τις καρδιές τους να χτυπούν βαριά. Απορροφημένες εντελώς στη σκέψη του Κρίσνα, δάκρυα κυλούσαν από τα μάτια τους. Άρχισαν να συζητούν ως εξής.

«Ω Πρόνοια, είσαι τόσο σκληρή! Φαίνεται πως δεν ξέρεις πώς να δείχνεις έλεος στους άλλους. Τα κανονίζεις έτσι ώστε φίλοι συναντούν ο ένας τον άλλον, αλλά χωρίς να ικανοποιούν τις επιθυμίες τους, τους χωρίζεις. Αυτό μοιάζει εντελώς σαν παιδικό παιχνίδι που δεν έχει νόημα. Είναι πολύ απαίσιο να κανονίζεις να μας δείξεις τον όμορφο Κρίσνα, που τα γαλαζωπά σγουρά μαλλιά Του ομορφαίνουν το πλατύ μέτωπό Του και την αιχμηρή μύτη Του, που πάντα χαμογελά για να περιορίζει τις διαμάχες στον υλικό κόσμο, και μετά να κανονίζεις να μας χωρίσεις από Αυτόν. Ω Πρόνοια, είσαι τόσο σκληρή! Αλλά το πιο εκπληκτικό είναι ότι παρουσιάζεσαι τώρα ως ‘Ακρούρα’, που σημαίνει ‘όχι σκληρός’. Στην αρχή εκτιμήσαμε τη μαστοριά σου να μας δώσεις αυτά τα μάτια για να βλέπουμε το πανέμορφο πρόσωπο του Κρίσνα, αλλά τώρα, σαν ανόητο πλάσμα, προσπαθείς να μας πάρεις τα μάτια, ώστε να μη δούμε ξανά τον Κρίσνα εδώ. Ο Κρίσνα, ο γιος του Μαχαράζα Νάνντα, είναι επίσης πολύ σκληρός! Πρέπει πάντοτε να έχει καινούργιους φίλους· δεν Του αρέσει να κρατά τις φιλίες Του για μεγάλο χρονικό διάστημα με κανέναν. Εμείς, οι γκοπι της Βρινντάβανα, έχουμε γίνει αφήσει τα σπίτια μας, τους φίλους και τους συγγενείς μας, έχουμε γίνει υπηρέτριες του Κρίσνα, αλλά Αυτός μας παραμελεί και φεύγει. Ούτε καν μας κοιτάζει, παρόλο που είμαστε εντελώς παραδομένες σε Αυτόν. Τώρα όλα τα νέα κορίτσια της Ματούρα θα έχουν την ευκαιρία. Περιμένουν την άφιξη του Κρίσνα και θα απολαύσουν το γλυκό χαμογελαστό πρόσωπό Του και θα πιουν το μέλι του. Μολονότι γνωρίζουμε ότι ο Κρίσνα είναι πολύ σταθερός και αποφασισμένος, αντιμετωπίζουμε την απειλή των νέων κοριτσιών της Ματούρα, που μόλις δει τα όμορφα πρόσωπά τους θα χαθεί. Φοβόμαστε ότι

θα Τον ελέγχουν και ότι θα μας ξεχάσει, επειδή εμείς είμαστε χωριατοπούλες. Δεν θα είναι πια καλός μαζί μας. Γι' αυτό δεν περιμένουμε να γυρίσει στη Βρινντάβανα. Δεν πρόκειται να αφήσει τη συντροφιά των κοριτσιών της Ματούρα».

Οι γκοπι άρχισαν να φαντάζονται τις μεγάλες τελετές στην πόλη της Ματούρα. Ο Κρίσνα θα διασχίζει τους δρόμους και οι κυρίες με τα νεαρά κορίτσια της πόλης θα Τον κοιτάζουν από τα μπαλκόνια τους. Η πόλη της Ματούρα περιελάμβανε διάφορες κοινότητες, γνωστές ως Ντασάρχα, Μπότζα, Ανντάκα και Σατβάτα. Όλες αυτές οι κοινότητες ήταν διάφοροι κλάδοι της ίδιας οικογένειας στην οποία εμφανίσθηκε ο Κρίσνα, και συγκεκριμένα, της δυναστείας των Γιαντού. Περίμεναν όλοι την άφιξη του Κρίσνα. Είχε επιβεβαιωθεί ότι ο Κρίσνα, που είναι το στήριγμα της θεάς της τύχης και η πηγή κάθε ευχαρίστησης, επρόκειτο να επισκεφθεί την πόλη της Ματούρα.

Ύστερα οι γκοπι άρχισαν να καταδικάζουν τις ενέργειες του Ακρούρα. Έλεγαν ότι έπαιρνε τον Κρίσνα, που τους ήταν ο πιο αγαπητός από όλους και η χαρά των ματιών τους. Ο Ακρούρα Τον έπαιρνε μακριά τους χωρίς να τις ενημερώσει ή να τις παρηγορήσει. Δεν θα έπρεπε να είναι τόσο ανελέητος, αλλά θα έπρεπε να τους είχε δείξει συμπόνια. Οι γκοπι συνέχισαν να λένε: «Το πιο εκπληκτικό απ' όλα είναι ότι ο Κρίσνα, ο γιος του Νάνντα, χωρίς σκέψη, έχει ήδη καθίσει στο άρμα. Από αυτό φαίνεται ότι ο Κρίσνα δεν είναι πολύ έξυπνος. Τελικά, ίσως να είναι έξυπνος, αλλά δεν είναι πολύ πολιτισμένος. Όχι μόνο ο Κρίσνα, αλλά και όλοι οι βοσκοί είναι τόσο άκαρδοι, που ζεύουν ήδη τα βόδια και τα μοσχάρια για το ταξίδι στη Ματούρα. Τα ηλικιωμένα άτομα στη Βρινντάβανα είναι και αυτά άσπλαχνα· δεν σκέφτονται την κατάστασή μας, ώστε να σταματήσουν το ταξίδι του Κρίσνα στη Ματούρα. Ακόμα και οι ημίθεοι είναι πολύ σκληρόκαρδοι με μας· δεν εμποδίζουν τον πηγαισμό Του στη Ματούρα».

Οι γκοπι προσευχήθηκαν στους ημίθεους να δημιουργήσουν κάποια φυσική αναταραχή, όπως έναν ανεμοστρόβιλο, μία καταιγίδα ή μία μεγάλη νεροποντή, έτσι ώστε ο Κρίσνα να μην μπορεί να πάει στη Ματούρα. Δεν έχουμε άλλη επιλογή παρά αυτή την άμεση δράση. Όλοι έχουν συμμαχήσει εναντίον μας για να πάρουν μακριά τον Κρίσνα. Χωρίς Αυτόν δεν μπορούμε

να ζήσουμε μία στιγμή». Έτσι οι γκοπι αποφάσισαν να φράξουν το πέρασμα

Οι γκοπι περικύκλωσαν το άρμα για να δουν τον Κρίσνα με αξιολύπητα μάτια.

απ' όπου θα περνούσε το άρμα του Κρίσνα. Έλεγαν μεταξύ τους: «Έχουμε περάσει μια πολύ μακριά νύχτα –που φάνηκε σαν μία στιγμή- χορεύοντας τον χορό ρασα με τον Κρίσνα. Βλέπαμε το γλυκό Του χαμόγελο, αγκαλιαζόμασταν και συζητούσαμε. Τώρα, πώς θα ζήσουμε έστω και μία στιγμή αν φύγει μακριά μας; Στο τέλος της μέρας, το απόγευμα, ο Κρίσνα γύριζε σπίτι με τους φίλους Του, μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα. Το πρόσωπό Του ήταν πασαλειμμένο με τη σκόνη που σήκωναν οι οπλές των αγελάδων, χαμογελούσε, έπαιζε τη φλογέρα Του και μας κοιτούσε με τόση καλοσύνη. Πώς θα μπορέσουμε να Τον ξεχάσουμε; Πώς θα μπορέσουμε να ξεχάσουμε τον Κρίσνα, που είναι η ζωή και η ψυχή μας; Έχει ήδη κλέψει την καρδιά μας με τόσο πολλούς τρόπους όλες τις μέρες μας και όλες τις νύχτες μας, και αν φύγει, δεν υπάρχει πιθανότητα να συνεχίσουμε να ζούμε». Σκεφτόμενες με αυτόν τον τρόπο, οι γκοπι θρηνούσαν όλο και πιο σπαρακτικά για την αναχώρηση του Κρίσνα από τη Βριντάβανα. Δεν μπορούσαν να εμποδίσουν τον νου τους και άρχισαν να κραυγάζουν γοερά,

καλώντας τον Κρίσνα με τα διάφορα ονόματά Του, «Ω αγαπημένε Νταμοντάρα! Ω αγαπημένε Μάνταβα!».

Οι γκοπι έκλαιγαν όλη νύχτα πριν απο την αναχώρηση του Κρίσνα. Μόλις ξημέρωσε, ο Ακρούρα τελείωσε το πρωινό του μπάνιο, ανέβηκε στο άρμα του και ξεκίνησε για τη Ματούρα με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Ο Μαχαράζα Νάντα και οι βοσκοί ανέβηκαν σε βοϊδάμαξες αφού τις φόρτωσαν με γάλα και γαλακτοκομικά είδη, όπως γιαούρτι, γκι, κλπ. μέσα σε μεγάλα πήλινα δοχεία και ακολούθησαν το άρμα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Παρόλο που ο Κρίσνα τους είχε ζητήσει να μην αποκλείσουν τον δρόμο τους, όλες οι γκοπι περικύκλωσαν το άρμα και στάθηκαν για να δουν τον Κρίσνα με αξιολύπητα μάτια. Ο Κρίσνα επηρεάστηκε πολύ βλέποντας την αξιοθρήνητη κατάσταση των γκοπι, αλλά είχε υποχρέωση να πάει στη Ματούρα, επειδή αυτό είχε προαναγγείλει ο Νάραντα. Γι' αυτό ο Κρίσνα παρηγόρησε τις γκοπι. Τους είπε ότι δεν θα πρέπει να λυπούνται· θα επέστρεφε πολύ σύντομα αφού τελειώσει τις δουλειές Του. Δεν μπορούσε όμως να τις πείσει να διαλυθούν. Ωστόσο, το άρμα άρχισε να κατευθύνεται δυτικά και καθώς προχωρούσε, οι γκοπι το ακολουθούσαν νοερά όσο το δυνατό πιο μακριά. Παρακολουθούσαν τη σημαία πάνω στο άρμα όσο ήταν ορατή· τελικά, μπορούσαν να δουν μόνο τη σκόνη του άρματος από απόσταση. Οι γκοπι δεν κινήθηκαν καθόλου από τη θέση τους και στάθηκαν εκεί μέχρι που το άρμα χάθηκε εντελώς. Παρέμειναν ακίνητες, σαν να ήταν ζωγραφιές. Οι γκοπι έκριναν ότι ο Κρίσνα δεν επρόκειτο να επιστρέψει αμέσως και με μεγάλη απογοήτευση στην καρδιά τους, επέστρεψαν στα σπίτια τους. Εξαιρετικά ταραγμένες από την απουσία του Κρίσνα, σκεφτόντουσαν απλώς μέρα-νύχτα τις διασκεδάσεις Του και αυτό τους έδινε κάποια παρηγοριά.

Ο Κύριος, συνοδευόμενος από τον Ακρούρα και τον Μπαλαράμα, οδήγησε το άρμα με μεγάλη ταχύτητα προς την όχθη του Γιαμούνα. Κάνοντας απλώς μπάνιο στον Γιαμούνα, μπορεί κανείς να μειώσει την αντίδραση στην αμαρτωλή δράση του. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έκαναν το μπάνιο Τους στο ποτάμι και έπλυναν τα πρόσωπά Τους. Αφού ήπιαν το διάφανο, πεντακάθαρο νερό του Γιαμούνα, ξαναπήραν τη θέση Τους στο άρμα. Το άρμα ήταν σταματημένο κάτω από τη σκιά μεγάλων δέντρων και οι δύο αδελφοί κάθισαν εκεί. Ο Ακρούρα ζήτησε την άδειά Τους να κάνει κι εκείνος μπάνιο στον Γιαμούνα. Σύμφωνα με το βεδικό τελετουργικό, αφού κάνει κάποιος μπάνιο στο ποτάμι, θα πρέπει να σταθεί τουλάχιστον μισοβυθισμένος

και να ψιθυρίσει το *μαντρα* Γκαγιάτρι. Ενώ στεκόταν στο ποτάμι, ο Ακρούρα είδε ξαφνικά τον Μπαλαράμα και τον Κρίσνα μέσα στο νερό. Απόρησε που

Ο Ακρούρα είδε τον Μπαλαράμα μεταμορφωμένο σε Σέσα Νάγκα και τον Κρίσνα μεταμορφωμένο σε Μάχα-Βίσνου.

Τους είδε εκεί, επειδή ήταν βέβαιος ότι καθόντουσαν στο άρμα. Σαστισμένος, βγήκε αμέσως από το νερό και πήγε να δει πού ήταν τα αγόρια· ξαφνιάστηκε πολύ όταν είδε ότι καθόντουσαν στο άρμα όπως πριν. Όταν Τους είδε στο άρμα, άρχισε να αναρωτιέται αν Τους είχε δει στο νερό. Γι' αυτό πήγε πίσω στο ποτάμι. Αυτή τη φορά δεν είδε μόνο τον Μπαλαράμα και τον Κρίσνα εκεί, αλλά πολλούς από τους ημίθεους και όλους τους Σίντα, τους Τσάρανα και τους Γκανντάρβα. Στεκόντουσαν όλοι μπροστά στον Κύριο, που ήταν ξαπλωμένος. Είδε επίσης τον Σέσα Νάγκα με χιλιάδες κεφάλια. Ο Κύριος Σέσα Νάγκα ήταν καλυμμένος με γαλάζια ρούχα και οι λαιμοί Του ήταν όλοι λευκοί. Οι λευκοί λαιμοί του Σέσα Νέγκα φαινόταν σαν ακριβώς σαν χιονισμένα βουνά. Στην κυρτή κοιλιά του Σέσα Νάγκα, ο Ακρούρα είδε τον Κρίσνα να κάθεται πολύ νηφάλιος, με τέσσερα χέρια. Τα μάτια Του ήταν σαν τα κόκκινα πέταλα του λωτού.

Με άλλα λόγια, αφού επέστρεψαν από το μπάνιο Τους, ο Ακρούρα είδε τον Μπαλαράμα μεταμορφωμένο σε Σέσα Νάγκα και τον Κρίσνα μεταμορφωμένο σε Μάχα-Βίσνου. Είδε το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας με τα τέσσερα χέρια να χαμογελά πολύ όμορφα. Ήταν πολύ ευχάριστος με όλους και κοιτούσε προς το μέρος όλων. Φαινόταν πανέμορφος με την ανασηκωμένη μύτη Του, το πλατύ μέτωπό Του, τα τεντωμένα αφτιά Του και τα κοκκινωπά χείλη Του. Τα μπράτσα Του, που έφταναν τα γόνατά Του, ήταν πολύ γεροδεμένα. Οι ώμοι Του ήταν ψηλοί, το στέρνο Του πολύ φαρδύ και είχε το σχήμα θαλασσινού κοχυλιού. Ο αφαλός Του ήταν βαθύς και η κοιλιά Του είχε τρεις γραμμές. Η μέση του ήταν φαρδιά και μεγάλη, θυμίζοντας γοφούς γυναίκας, και οι μηροί Του έμοιζαν με προβοσκίδες ελεφάντων. Τα άλλα τμήματα των ποδιών Του, οι αρθρώσεις και τα κάτω άκρα, ήταν όλα πανέμορφα· τα νύχια των ποδιών Του ήταν εκθαμβωτικά και τα δάχτυλα των ποδιών Του ήταν όμορφα όσο τα πέταλα του λωτού. Η περικεφαλαία Του ήταν στολισμένη με πολύτιμα πετράδια. Φορούσε μια ωραία ζώνη γύρω από τη μέση Του και μια ιερή κλωστή γύρω από το πλατύ στέρνο Του. Είχε βραχιόλια στα χέρια Του και περιβραχιόνια στα μπράτσα Του. Φορούσε κουδούνια στους αστραγάλους Του. Είχε εκτυφλωτική ομορφιά και οι παλάμες Του ήταν σαν λουλούδια λωτού. Γινόταν ακόμα πιο όμορφος με τα διάφορα εμβλήματα της μορφής του Βίσνου, της Βίσνου-μούρτι, δηλαδή το θαλασσινό κοχύλι, το ρόπαλο, τον δίσκο και το λουλούδι λωτού, τα οποία κρατούσε στα τέσσερα χέρια Του. Το στέρνο Του είχε τα ιδιαίτερα σημάδια του Βίσνου και γύρω από τον λαιμό Του φορούσε γιρλάντες από λουλούδια.

Γενικά, ήταν πανέμορφος. Ο Ακρούρα είδε επίσης τον Κύριο περιστοιχισμένον από στενούς συντρόφους Του, όπως οι Κουμάρα -ο Σανάκα, ο Σανάτανα, ο Σανάντα και ο Σανάτ-κουμάρα- και άλλους συντρόφους όπως ο Σουνάντα και ο Νάντα, καθώς και ημίθεους όπως ο Μπράμα και ο Κύριος Σίβα. Ήταν εκεί και οι εννέα μεγάλοι σοφοί, ενώ αφοσιωμένοι υπηρέτες όπως ο Πράλαντα και ο Νάραντα πρόσφεραν στον Κύριο προσευχές με καθαρή καρδιά και αγνά λόγια. Αφού είδε το υπερβατικό Πρόσωπο της Θεότητας, ο Ακρούρα κυριεύθηκε αμέσως από μεγάλη αφοσίωση και ολόκληρο το σώμα του διέτρεχε υπερβατικό ρίγος. Παρόλο που προς το παρόν βρισκόταν σε σύγχυση, διατήρησε καθαρή τη συνείδησή του και προσκύνησε τον Κύριο. Με χέρια σε στάση ικεσίας και τρεμάμενη φωνή, άρχισε να προσφέρει προσευχές στον Κύριο.

✿ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Όγδοο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Το ταξίδι της επιστροφής του Ακρούρα και η επίσκεψη στη Βισνουλόκα μέσα στον ποταμό Γιαμούνα». ✿

39. Οι προσευχές του Ακρούρα

Ο Ακρούρα πρόσφερε τις προσευχές του ως εξής: « Αγαπημένε μου Κύριε, Σε προσκυνώ με σεβασμό, επειδή είσαι η υπέρτατη αιτία όλων των αιτιών και το αρχικό ανεξάντλητο Πρόσωπο, ο Ναράγιανα. Από τον αφαλό Σου φυτρώνει ένα λουλούδι λωτού και από αυτόν τον λωτό γεννιέται ο Μπράμα, ο δημιουργός αυτού του σύμπαντος. Αφού ο Μπράμα είναι η αιτία αυτού του σύμπαντος, Εσύ είσαι η αιτία όλων των αιτιών. Όλα τα στοιχεία αυτής της κοσμικής εκδήλωσης –η γη, το νερό, η φωτιά, ο αέρας, ο αιθέρας, το εγώ και η συνολική υλική ενέργεια, δηλαδή η φύση, η ενδιάμεση ενέργεια, δηλαδή τα ζωντανά όντα, ο νους, οι αισθήσεις, τα αντικείμενα των αισθήσεων και οι ημίθεοι που ελέγχουν τις υποθέσεις του κόσμου- παράγονται όλα από το σώμα Σου. Εσύ είσαι η Υπέρτατη Ψυχή των πάντων, αλλά κανείς δεν γνωρίζει την υπερβατική Σου μορφή. Όλοι σε αυτόν τον υλικό κόσμο είναι επηρεασμένοι από τις καταστάσεις της υλικής φύσης. Ημίθεοι όπως ο Κύριος Μπράμα, καλυμμένοι από την επίδραση της υλικής Σου φύσης, δεν γνωρίζουν ακριβώς την υπερβατική Σου ύπαρξη πέραν της κοσμικής εκδήλωσης των τριών καταστάσεων της υλικής φύσης. Μεγάλοι σοφοί και μυστικιστές Σε λατρεύουν ως το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, την αρχική αιτία όλων των ζωντανών όντων, όλης της κοσμικής εκδήλωσης και όλων των ημιθέων. Σε λατρεύουν επειδή περιλαμβάνεις τα πάντα. Ορισμένοι από τους μορφωμένους *μπραμανα* Σε λατρεύουν τηρώντας τις τελετουργίες της Βέδας Ριγκ. Προσφέρουν διαφόρων ειδών θυσίες στο όνομα διαφόρων θεών. Και υπάρχουν και άλλοι, που τους αρέσει να λατρεύουν την υπερβατική γνώση. Είναι πολύ γαλήνιοι και εύχονται να εγκαταλείψουν κάθε είδους υλικές δραστηριότητες. Σε αναζητούν μέσω της φιλοσοφίας, γνωστής ως *γκιανα-γιογκα*.

«Υπάρχουν επίσης αφοσιωμένοι υπηρέτες γνωστοί ως *μπαγκαβατα*, που Σε λατρεύουν ως Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Αφού μνηθούν με τον σωστό τρόπο στη μέθοδο *παντσαρατρα*, στολίζουν τα σώματά τους με *τιλακα* και λατρεύουν τις διάφορες μορφές Σου ως Βίσνου. Υπάρχουν και άλλοι, γνωστοί ως Σαϊβίτες, οπαδοί διαφόρων *ατσαρια*, οι οποίοι Σε λατρεύουν στη μορφή του Κυρίου Σίβα».

Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι η λατρεία των ημιθέων είναι επίσης έμμεσα λατρεία του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, του Ναράγιανα. Πράγματι, πριν από τη δημιουργία, δεν υπήρχε κανείς εκτός από τον Ναράγιανα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Η λατρεία ενός ημιθέου δεν είναι στο ίδιο επίπεδο με τη λατρεία του Ναράγιανα.

Ο Ακρούρα είπε, «Παρόλο που ο νους όσων είναι αφοσιωμένοι υπηρέτες των ημιθέων είναι σταθεροποιημένος σε ένα συγκεκριμένο ημίθεο, επειδή είσαι η Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών όντων, περιλαμβανομένων των ημιθέων, η λατρεία των ημιθέων κατευθύνεται έμμεσα σ' Εσένα. Μερικές φορές, αφού κυλήσουν κάτω από τα βουνά κατά την περίοδο των βροχών, τα μικρά ποτάμια αποτυγχάνουν να φτάσουν στη θάλασσα· ορισμένα από αυτά φτάνουν στη θάλασσα, ορισμένα όχι. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι λάτρες των ημιθέων μπορεί ή δεν μπορεί να Σε φτάσουν. Δεν υπάρχει εγγύηση. Η επιτυχία τους εξαρτάται από τη δύναμη της λατρείας τους».

Σύμφωνα με τη βεδική αρχή, όταν κάποιος λάτρης λατρεύει έναν συγκεκριμένο ημίθεο, διενεργεί επίσης και κάποιες ιεροτελεστίες για τον Ναράγιανα, τον *γιαγκεσβαρα*, επειδή στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται ότι οι ημίθεοι δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες των λατρών τους χωρίς την επικύρωση του Ναράγιανα, δηλαδή του Κρίσνα. Οι ακριβείς λέξεις που χρησιμοποιούνται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* είναι *μαγιαϊβα βιχιταν χι ταν*, που σημαίνει ότι οι ημίθεοι μπορούν να δώσουν κάποια ευλογία αφού εξουσιοδοτηθούν από τον Υπέρτατο Κύριο. Όταν ο λάτρης του ημιθέου έλθει στα λογικά του, μπορεί να καταλήξει στο εξής συμπέρασμα: «Ο ημίθεος μπορεί να προσφέρει ευλογία μόνον αφού εξουσιοδοτηθεί από τον Υπέρτατο Κύριο· οπότε γιατί να μη λατρεύω απευθείας τον Υπέρτατο Κύριο;». Οι λάτρες των ημιθέων ίσως έλθουν στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, αλλά ορισμένοι άλλοι, που θεωρούν ότι η λατρεία των ημιθέων είναι το παν, δεν μπορούν να φτάσουν στον τελικό στόχο.

Ο Ακρούρα συνέχισε τις προσευχές του: «Αγαπημένε μου Κύριε, ολόκληρος ο κόσμος είναι γεμάτος με τις τρεις υλικές καταστάσεις της φύσης,

και συγκεκριμένα, την αγαθότητα, το πάθος και την άγνοια. Όλοι μέσα στον υλικό κόσμο είναι καλυμμένοι από αυτές τις καταστάσεις, από τον Κύριο Μπράμα έως τα ακίνητα φυτά και δέντρα. Αγαπημένε μου Κύριε, Σε προσκυνώ με σεβασμό, επειδή Εσύ είσαι πέρα από την επίδραση των τριών αυτών καταστάσεων. Εκτός από Εσένα, όλοι μεταφέρονται μακριά από τα κύματα αυτών των καταστάσεων. Αγαπημένε μου Κύριε, η φωτιά είναι το στόμα Σου, η γη είναι τα πόδια Σου, ο ήλιος είναι το μάτι Σου, ο ουρανός είναι ο αφαλός Σου και οι κατευθύνσεις είναι τα αφτιά Σου. Το διάστημα είναι το κεφάλι Σου, οι ημίθεοι είναι τα μπράτσα Σου, οι ωκεανοί και οι θάλασσες είναι η κοιλιά Σου και οι άνεμοι με τον αέρα είναι η δύναμη και η ζωτικότητα Σου. Όλα τα φυτά και τα βότανα είναι οι τρίχες του σώματός Σου, τα σύννεφα είναι τα μαλλιά Σου, τα βουνά είναι τα κόκκαλα και τα νύχια Σου, οι μέρες και οι νύχτες είναι το σπίθισμα των βλεφαρίδων Σου, ο Πρατζάπατι (ο πρόγονος) είναι τα γεννητικά Σου όργανα και οι βροχές είναι το σπέρμα Σου».

«Αγαπημένε μου Κύριε, όλα τα ζωντανά όντα, περιλαμβανομένων ορισμένων βαθμίδων ημιθέων, επικυρίαρχων, βασιλέων και άλλων ζωντανών όντων, υποτίθεται ότι στηρίζονται σε Σένα. Ως μικρό τμήμα της μεγάλης μονάδας, δεν μπορεί να Σε γνωρίσει κάποιος μέσω πειραματικής γνώσης. Μπορεί μόνο να κατανοήσει κανείς την υπερβατική ύπαρξή Σου ως τον μεγάλο ωκεανό μέσα στον οποίον περιλαμβάνονται διάφορες βαθμίδες ζωντανών όντων ή ως τον καρπό *κανταμπα*, από τον οποίον βγαίνουν μικροσκοπικά κουνούπια. Αγαπημένε μου Κύριε, οι αιώνιες μορφές και οι ενσαρκώσεις τις οποίες δέχεσαι και οι οποίες εμφανίζονται σε αυτόν τον κόσμο, έχουν στόχο την ανακούφιση των ζωντανών όντων από την άγνοια, την πλάνη και τους θρήνους. Συνεπώς, όλοι οι άνθρωποι μπορούν να εκτιμήσουν τις ενσαρκώσεις και τις διασκεδάσεις Σου και να δοξάζουν αιωνίως τα έργα Σου. Κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει πόσες μορφές και ενσαρκώσεις έχεις, ούτε τον αριθμό των συμπάντων τα οποία υπάρχουν μέσα Σου».

«Ας προσκυνήσω, λοιπόν, με σεβασμό την ενσάρκωση του ψαριού, που εμφανίστηκε στην καταστροφή, παρόλο που Εσύ, Κύριε, είσαι η αιτία όλων των αιτιών. Ας προσκυνήσω με σεβασμό την ενσάρκωση Χαγιαγκρίβα, που σκότωσε τους δύο δαίμονες, τον Μάντου και τον Καϊτάμπα· ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως γιγαντιαία χελώνα που κράτησε το μεγάλο βουνό Μάννταρα και ως αγριόχοιρος που έσωσε τον πλανήτη Γη, ο οποίος είχε πέσει μέσα στα νερά του Γκαρμποντάκα. Ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, Κύριε, που εμφανίστηκες ως Νρισιμχαντέβα, ο οποίος

έσωσε όλων των ειδών τους αφοσιωμένους υπηρέτες από την τρομακτική κατάσταση των άθεων θηριωδιών. Ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως Βάμανα-ντέβα και κάλυψες τους τρεις κόσμους απλώνοντας απλώς τα λωτοειδή Σου πόδια. Ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως Κύριος των Μπρίγκου, για να σκοτώσεις όλους τους άπιστους κυβερνήτες του κόσμου. Και ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως Κύριος Ράμα, για να σκοτώσεις δαίμονες όπως ο Ράβανα. Σε λατρεύουν όλοι οι αφοσιωμένοι υπηρέτες Σου ως αρχηγό της δυναστείας του Ραγκού, ως Κύριο Ραματσάνντρα. Ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως Κύριος Βāsουντέβα, Κύριος Σανκάρσανα, Κύριος Πραντιούμνα και Κύριος Ανιρούντα. Ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως Κύριος Βούδας, για να προκαλέσεις σύγχυση στους άθεους και τους δαίμονες. Και ας προσκυνήσω με σεβασμό Εσένα, που εμφανίστηκες ως Κάλκι, για να τιμωρήσεις την υποτιθέμενη βασιλική τάξη, που εξαθλιώθηκε στη απεχθή κατάσταση των *μλετσα*, οι οποίοι είναι κάτω από τη δικαιοδοσία των βεδικών ρυθμιστικών αρχών».

«Αγαπημένε μου Κύριε, όλοι στον υλικό κόσμο υπόκεινται στους όρους της παραπλανητικής Σου ενέργειας. Υπό το κράτος της εντύπωσης της ψεύτικης ταυτότητας και της ψεύτικης ιδιοκτησίας, όλοι μεταναστεύουν από το ένα σώμα στο άλλο, στον δρόμο της δράσης που αποσκοπεί στην απόλαυση και της αντίδρασης σε αυτή τη δράση. Αγαπημένε μου Κύριε, ούτε εγώ αποτελώ εξαίρεση σε αυτές τις υποκείμενες σε όρους ψυχές. Νομίζω κι εγώ εσφαλμένα ότι είμαι ευτυχισμένος, κατέχοντας το σπίτι μου, τη γυναίκα μου, τα παιδιά μου, τη χώρα μου, την περιουσία μου και τα αποτελέσματα όλων αυτών. Με αυτόν τον τρόπο, ενεργώ σαν να είμαι σε όνειρο, επειδή τίποτε από αυτά δεν είναι μόνιμο. Είμαι ένας ανόητος, απορροφημένος συνεχώς σε τέτοιες σκέψεις, που τις αποδέχομαι ως μόνιμες και ως αλήθεια. Αγαπημένε μου Κύριε, εξαιτίας της εσφαλμένης ταύτισής μου, έχω αποδεχθεί όλα όσα είναι πρόσκαιρα, όπως το υλικό σώμα, το οποίο δεν είναι πνευματικό και αποτελεί την πηγή κάθε είδους άθλιας κατάστασης. Επειδή βρίσκομαι σε σύγχυση από τέτοιου είδους αντιλήψεις για τη ζωή, είμαι πάντοτε απορροφημένος σε σκέψεις δυαδικότητας και έχω λησμονήσει Εσένα, που είσαι η δεξιαμενή κάθε υπερβατικής ευχαρίστησης. Στερούμαι την υπερβατική συντροφιά Σου και είμαι σαν ένα ανόητο πλάσμα που πηγαίνει να βρει νερό στην έρημο, αφήνοντας μία τοποθεσία με νερό, γεμάτη με φυτά και λαχανικά που τρέφονται από αυτό. Οι υποκείμενες σε όρους ψυχές θέλουν να σβήσουν τη δίψα τους, αλλά δεν γνωρίζουν πού να βρουν νερό. Αφήνουν τον τόπο όπου

υπάρχει πηγή νερού και τρέχουν στην έρημο, όπου δεν υπάρχει νερό. Αγαπημένε μου Κύριε, όσοι βρίσκονται στο στάδιο της υπό όρους υλικής ύπαρξης δεν μπορούν να εκτιμήσουν τα λωτοειδή Σου πόδια, αλλά με τον έναν ή τον άλλον τρόπο έχω έλθει κοντά στα λωτοειδή Σου πόδια και αυτό το θεωρώ αναίτιο έλεός Σου σε μένα. Μπορείς να ενεργείς με οποιονδήποτε τρόπο, επειδή είσαι ο υπέρτατος κυρίαρχος. Μπορώ έτσι να καταλάβω ότι όταν κάποιος γίνει άξιος να σωθεί από τον δρόμο των επανειλημμένων γεννήσεων και θανάτων, οφείλεται μόνο στο αναίτιο έλεός Σου ότι προοδεύει και άλλο, για να προσκολληθεί στην αναίτια υπηρεσία αφοσίωσης σ' Εσένα».

Ο Ακρούρα έπεσε κάτω μπροστά στον Κύριο και είπε, «Αγαπημένε μου Κύριε, η αιώνια υπερβατική μορφή Σου είναι γεμάτη γνώση. Συγκεντρώνοντας απλώς κανείς τον νου του στη μορφή Σου, μπορεί να κατανοήσει με πλήρη γνώση τα πάντα, επειδή Εσύ είσαι η αρχική πηγή κάθε γνώσης. Είσαι ο υπέρτατος ισχυρός, που κατέχει όλων των ειδών τις ενέργειες. Είσαι το Υπέρτατο Μπραμάν και το Υπέρτατο Πρόσωπο, ο υπέρτατος κυρίαρχος και ο αφέντης των υλικών ενεργειών. Σε προσκυνώ με σεβασμό επειδή είσαι ο Βāsounτέβα, το στήριγμα όλης της δημιουργίας. Είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα και είσαι επίσης η Υπέρτατη Ψυχή που κατοικεί στην καρδιά όλων και δίνει κατευθύνσεις για δράση. Τώρα, Κύριέ μου, είμαι εντελώς παραδομένος σ' Εσένα. Σε παρακαλώ, προστάτεψέ με».

✽ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τριακοστό Ένατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Οι προσευχές του Ακρούρα». ✽

40. Η είσοδος του Κρίσνα στη Ματούρα

Ενώ ο Ακρούρα πρόσφερε τις προσευχές του στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κύριος εξαφανίστηκε από το νερό, ακριβώς όπως ένας έμπειρος θεατρικός ηθοποιός αλλάζει ρούχα και παίρνει την αρχική του μορφή. Αφού η Βίσνου-μούρτι, η μορφή του Βίσνου εξαφανίστηκε, ο Ακρούρα βγήκε έξω από το νερό. Τελειώνοντας την υπόλοιπη ιεροτελεστία του, πήγε κοντά στο άρμα του Μπαλαράμα και του Κρίσνα και έμεινε κατάπληκτος από θαυμασμό. Ο Κρίσνα τον ρώτησε αν είχε δει κάτι υπέροχο μέσα στο νερό ή στο διάστημα. Ο Ακρούρα είπε, «Αγαπημένε μου Κύριε, όλα τα υπέροχα πράγματα που συμβαίνουν στον κόσμο, είτε στον ουρανό είτε στο νερό είτε στη στεριά, στην πραγματικότητα εμφανίζονται στη συμπαντική Σου μορφή. Έτσι όταν έχω δει Εσένα, τι υπέροχα πράγματα δεν έχω δει;». Αυτά τα λόγια επιβεβαιώνουν τη βεδική εκδοχή ότι όποιος γνωρίζει τον Κρίσνα γνωρίζει τα πάντα και ότι όποιος έχει δει τον Κρίσνα, έχει δει τα πάντα, ανεξάρτητα από το πόσο υπέροχο μπορεί να είναι κάτι. «Αγαπημένε μου Κύριε», συνέχισε ο Ακρούρα, «δεν μπορεί να υπάρξει κάτι πιο υπέροχο από την υπερβατική Σου μορφή. Όταν έχω δει την υπερβατική Σου μορφή, τι έχει απομείνει να δω;».

Αφού τα είπε αυτά, ο Ακρούρα ξεκίνησε αμέσως το άρμα. Πριν τελειώσει η μέρα, είχαν φτάσει σχεδόν στα περίχωρα της Ματούρα. Όσο προχωρούσαν από τη Βριντάβανα στη Ματούρα, όλοι οι περαστικοί κατά μήκος της διαδρομής που έβλεπαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, δεν μπορούσαν παρά να Τους κοιτάζουν ξανά και ξανά. Στο μεταξύ, οι άλλοι κάτοικοι της Βριντάβανα, με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάντα και τον Ουπανάντα, είχαν ήδη φτάσει στη Ματούρα πηγαίνοντας μέσα από δάση και ποτάμια και περίμεναν την άφιξη του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Φτάνοντας στην είσοδο της Ματούρα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα κατέβηκαν από το άρμα

και έδωσαν τα χέρια στον Ακρούρα. Ο Κρίσνα πληροφόρησε τον Ακρούρα, «Τώρα μπορείς να πας στο σπίτι σου, επειδή θα μπούμε στη Ματούρα μαζί με τους συντρόφους Μας». Ο Ακρούρα απάντησε, «Αγαπημένε μου Κύριε, δεν μπορώ να πάω στη Ματούρα μόνος μου και να Σε αφήσω. Είμαι ο εγκαταλελειμμένος σ' Εσένα υπηρέτης Σου. Σε παρακαλώ, μην προσπαθείς να με αποφύγεις. Σε παρακαλώ, έλα μαζί μου, μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό Σου και τους φίλους Σου τα βοσκόπουλα και άγιασε το σπίτι μου. Αγαπημένε μου Κύριε, αν έλθεις, το σπίτι μου θα είναι αγιασμένο από τη σκόνη των λωτοειδών ποδιών Σου. Το νερό που αναβλύζει από τον ιδρώτα των λωτοειδών ποδιών Σου, δηλαδή ο Γάγγης, εξαγνίζει τα πάντα, ακόμα και τους προγόνους, τον θεό της φωτιάς και τους άλλους ημίθεους. Ο Μαχαράζα Μπάλι έχει γίνει διάσημος πλένοντας τα λωτοειδή Σου πόδια και όλοι οι συγγενείς του έχουν φτάσει στους ουράνιους πλανήτες λόγω της επαφής τους με το νερό του Γάγγη. Ο ίδιος ο Μαχαράζα Μπάλι απόλαυσε όλα τα υλικά πλούτη και αργότερα υψώθηκε στην υψηλότερη και δοξασμένη θέση της απελευθέρωσης. Το νερό του Γάγγη όχι μόνο καθαγιάζει τους τρεις κόσμους, αλλά μεταφέρεται στο κεφάλι του Κυρίου Σίβα. Ω Υπέρτατε Κύριε όλων των κυρίων! Ω κύριε του σύμπαντος! Σε προσκυνώ με σεβασμό».

Όταν τα άκουσε αυτά, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, απάντησε, «Ακρούρα, θα έλθω οπωσδήποτε στο σπίτι σου με τον μεγαλύτερο αδελφό Μου, τον Μπαλαράμα, αλλά μόνο αφού σκοτώσω όλους τους δαίμονες που φθονούν τη δυναστεία των Γιαντού. Με αυτόν τον τρόπο, θα ευχαριστήσω όλους τους συγγενείς Μου». Ο Ακρούρα απογοητεύθηκε λίγο από αυτά τα λόγια του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, αλλά δεν μπορούσε να αψηφήσει την εντολή. Γι' αυτό μπήκε στη Ματούρα και πληροφόρησε τον Κάμσα σχετικά με την άφιξη του Κρίσνα και μετά πήγε στο σπίτι του.

Μετά την αναχώρηση του Ακρούρα, ο Κύριος Κρίσνα, ο Μπαλαράμα και τα βοσκόπουλα μπήκαν στη Ματούρα να δουν την πόλη. Παρατήρησαν ότι η πύλη της Ματούρα ήταν φτιαγμένη από πρώτης τάξεως μάρμαρο, κατασκευασμένη εξαιρετικά και ότι οι πόρτες ήταν φτιαγμένες από καθαρό χρυσάφι. Παντού υπήρχαν υπέροχοι κήποι και ολόκληρη η πόλη είχε ολόγυρά της κανόνια, έτσι ώστε κανένας εχθρός δεν θα μπορούσε να μπει πολύ εύκολα. Είδαν ότι όλες οι διαβάσεις των δρόμων ήταν στολισμένες με χρυσάφι. Και υπήρχαν πολλά σπίτια πλουσίων, όλα συμμετρικά, λες και είχαν κατασκευαστεί από τον ίδιο μηχανικό. Τα σπίτια ήταν διακοσμημένα με ακριβούς πολύτιμους λίθους και κάθε σπίτι είχε όμορφους συνδυασμούς

δέντρων, φρούτων και λουλουδιών. Οι κήποι, οι διάδρομοι και οι βεράντες των σπιτιών ήταν στολισμένοι με μεταξωτά υφάσματα και κεντήματα με πολύτιμα πετράδια και μαργαριτάρια. Μπροστά από τα παράθυρα των μπαλκονιών υπήρχαν περιστέρια και παγώνια που περπατούσαν και γουργούριζαν. Τα μαγαζιά όλων των εμπορών δημητριακών μέσα στην πόλη ήταν στολισμένα με διάφορα είδη λουλουδιών και γιρλάντες, φρέσκο χορτάρι και ανθισμένα τριαντάφυλλα. Οι κεντρικές πόρτες των σπιτιών ήταν στολισμένες με στάμνες και άλλα δοχεία γεμάτα με νερό και όλες οι εισοδοί των σπιτιών ήταν ραντισμένες με ένα μίγμα από νερό και γιαούρτι. Υπήρχαν λουλούδια στολισμένα με λάμπες διαφόρων μεγεθών που έκαιγαν πάνω από τις πόρτες και υπήρχαν επίσης διάκοσμοι από φρέσκα φύλλα μάνγκο και μετάξι σε όλες τις πόρτες των σπιτιών.

Όταν απλώθηκε η ειδηση ότι ο Κρίσνα, ο Μπαλαράμα και τα βοσκόπουλα ήταν μέσα στην πόλη της Ματούρα, συγκεντρώθηκαν όλοι οι κάτοικοι, και οι κυρίες με τα κορίτσια πήγαν αμέσως στις ταράτσες των σπιτιών για να Τους δουν. Περίμεναν την άφιξη του Κρίσνα και του Μπαλαράμα με μεγάλη αγωνία και από την υπερβολική λαχτάρα τους να δουν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, οι κυρίες δεν ντύθηκαν με πολύ κατάλληλο τρόπο. Ορισμένες από αυτές έβαλαν τα φορέματά τους σε λάθος μέρος. Ορισμένες έβαψαν τα μάτια τους μόνο στη μία πλευρά και μερικές φόρεσαν κουδουνάκια μόνο στο ένα πόδι ή φόρεσαν μόνο ένα σκουλαρίκι. Έτσι με μεγάλη βιασύνη, χωρίς καν να στολιστούν σωστά, ήλθαν να δουν τον Κρίσνα από τις σκεπές των σπιτιών. Κάποιες από αυτές έτρωγαν το μεσημεριανό τους, αλλά όταν άκουσαν ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν στην πόλη, άφησαν το φαγητό τους και έτρεξαν στη στέγη. Κάποιες άλλες ήταν στο μπάνιο, αλλά χωρίς να τελειώσουν κανονικά το μπάνιο τους, ήλθαν να δουν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Βαδίζοντας πολύ αργά και χαμογελώντας, ο Κύριος Κρίσνα έκλεψε αμέσως τις καρδιές τους. Αυτός που είναι ο σύζυγος της θεάς της τύχης περνούσε μέσα από τους δρόμους σαν ελέφαντας. Για ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα οι γυναίκες της Ματούρα άκουγαν για τον Κρίσνα, τον Μπαλαράμα και τα ασυνήθιστα χαρακτηριστικά Τους και είχαν αναπτύξει μεγάλη έλξη γι' Αυτούς λαχταρώντας να Τους δουν. Τώρα που πράγματι έβλεπαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα να περνούν από τον δρόμο και έβλεπαν το γλυκό Τους χαμόγελο, η χαρά των γυναικών έφτασε το σημείο της έκστασης. Όταν Τους είδαν πραγματικά με τα ίδια τους τα μάτια, έβαλαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα μέσα στην καρδιά τους και άρχισαν να Τους αγκαλιάζουν όσο λαχταρούσαν. Οι τρίχες τους σηκώθηκαν σε έκσταση.

Είχαν ακούσει για τον Κρίσνα, αλλά δεν Τον είχαν δει ποτέ και τώρα η επιθυμία τους είχε ικανοποιηθεί. Αφού ανέβηκαν στις στέγες των επαύλεων της Ματούρα, οι κυρίες έρραιναν με λουλούδια τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Όταν οι δύο αδελφοί περνούσαν μέσα από τους δρόμους, όλοι οι *μπραμανα* στη γειτονιά βγήκαν από τα σπίτια τους με σανδαλόξυλο και λουλούδια και Τους υποδέχθηκαν στην πόλη με σεβασμό. Όλοι οι κάτοικοι της Ματούρα συζητούσαν μεταξύ τους για τις υψηλές και ευσεβείς πράξεις των βοσκών της Βρινντάβανα. Οι κάτοικοι της Ματούρα ήταν έκπληκτοι με τις ευσεβείς πράξεις που οι βοσκοί της Βρινντάβανα θα πρέπει να είχαν κάνει στις προηγούμενες ζωές τους για να μπορούν να βλέπουν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα καθημερινά ως βοσκόπουλα.

Ενώ ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα διέσχιζαν την πόλη με αυτόν τον τρόπο, είδαν έναν πλύστη και βαφέα υφασμάτων. Ο Κρίσνα του ζήτησε με χαρά μερικά όμορφα ρούχα. Του υποσχέθηκε ότι αν ο πλύστης Του έδινε το πιο όμορφο βαμμένο ύφασμα, θα γινόταν πολύ ευτυχισμένος και θα είχε την καλύτερη τύχη. Ο Κρίσνα δεν ήταν ούτε ζητιάνος ούτε χρειαζόταν υφάσματα, αλλά το αίτημά Του δείχνει ότι όλοι θα πρέπει να είναι πρόθυμοι να προσφέρουν στον Κρίσνα ό,τι επιθυμεί. Αυτός είναι ο σκοπός της συνείδησης του Κρίσνα.

Δυστυχώς ο πλύστης ήταν υπηρέτης του Κάμσα και γι' αυτό δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει το αίτημα του Κυρίου Κρίσνα, του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της κακής συναναστροφής. Θα μπορούσε να είχε παραδώσει αμέσως τον ρουχισμό στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που του υποσχέθηκε κάθε καλή τύχη, αλλά επειδή ήταν υπηρέτης του Κάμσα, ο αμαρτωλός δαίμονας δεν μπορούσε να δεχθεί την προσφορά. Αντί να είναι ευχαριστημένος, ήταν πολύ θυμωμένος και αρνήθηκε το αίτημα του Κυρίου λέγοντας, «Πώς γίνεται να ζητάς ρούχα που προορίζονται για τον Βασιλιά;». Έπειτα ο πλύστης άρχισε να δίνει οδηγίες στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα: «Αγαπητά μου παιδιά, στο μέλλον μην είστε τόσο αγενείς ώστε να ζητάτε πράγματα που ανήκουν στον Βασιλιά. Διαφορετικά, θα τιμωρηθείτε από τους ανθρώπους της κυβέρνησης. Θα σας συλλάβουν και θα σας τιμωρήσουν και θα βρεθείτε σε δύσκολη θέση. Έχω προσωπική εμπειρία αυτού του γεγονότος. Όποιος θέλει να χρησιμοποιήσει παράνομα την περιουσία του Βασιλιά, τιμωρείται πολύ αυστηρά».

Ακούγοντας αυτά τα λόγια, ο Κύριος Κρίσνα, ο γιος της Ντεβάκι, θύμωσε πολύ με τον πλύστη και χτυπώντας τον με το πάνω μέρος του χεριού Του,

χώρισε το κεφάλι αυτού του ανθρώπου από το σώμα του. Ο πλύστης έπεσε στο έδαφος νεκρός. Με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος Κρίσνα επιβεβαίωσε τη δήλωση ότι κάθε μέρος του σώματός Του μπορεί να κάνει ό,τι θέλει. Χωρίς σπαθί, παρά μόνο με το χέρι Του, έκοψε το κεφάλι του πλύστη. Αυτό είναι απόδειξη ότι ο Υπέρτατος Κύριος είναι παντοδύναμος. Αν θέλει να κάνει κάτι, μπορεί να το κάνει χωρίς εξωτερική βοήθεια.

Μετά από αυτό το φρικτό περιστατικό, οι υπάλληλοι του πλύστη σκόρπισαν αμέσως, αφήνοντας τον ρουχισμό. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πήραν τα ρούχα και ντύθηκαν όπως ήθελαν· τα υπόλοιπα ρούχα τα έδωσαν στα βοσκόπουλα, που κι εκείνα τα χρησιμοποίησαν όπως ήθελαν. Ό,τι δεν χρησιμοποίησαν έμεινε εκεί. Έπειτα συνέχισαν την πορεία τους. Στο μεταξύ, ένας αφοσιωμένος υπηρέτης-ράφτης βρήκε την ευκαιρία να προσφέρει υπηρεσία και ετοίμασε μερικά όμορφα ρούχα για τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Ντυμένοι έτσι πολύ όμορφα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έμοιαζαν με ελέφαντες, ντυμένοι με χρωματιστά ρούχα την ημέρα της πανσελήνου της σκοτεινής σελήνης. Ο Κρίσνα ήταν πολύ ευχαριστημένος με τον ράφτη και του έδωσε την ευλογία της *σαρουπια-μουκτι*, που σημαίνει ότι όταν θα άφηνε το σώμα του, θα απελευθερωνόταν και θα αποκτούσε ένα σώμα ακριβώς σαν του τετράχειρα Ναράγιανα στους πλανήτες Βαϊκούντα. Του ικανοποίησε επίσης την επιθυμία ότι όσο ζει θα κερδίζει αρκετά πλούτη για να μπορεί να απολαμβάνει την ικανοποίηση των αισθήσεών του. Με αυτό το περιστατικό ο Κρίσνα απόδειξε πως όσοι είναι αφοσιωμένοι υπηρέτες με συνείδηση του Κρίσνα δεν θα στερηθούν τις υλικές απολαύσεις ή την ικανοποίηση των αισθήσεων. Θα έχουν άφθονες ευκαιρίες για τέτοια πράγματα, αλλά αφού αφήσουν αυτή τη ζωή, θα τους επιτραπεί να εισέλθουν στους πνευματικούς πλανήτες Βαϊκούντα-λόκα ή στην Κρίσναλόκα, την Γκολόκα Βριντάβανα.

Αφού ντύθηκαν όμορφα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πήγαν σε έναν ανθοπώλη ονόματι Σουντάμα. Μόλις έφτασαν στην περιοχή του σπιτιού του, ο ανθοπώλης βγήκε αμέσως έξω και με μεγάλη αφοσίωση έπεσε κάτω, με το πρόσωπό του στο έδαφος, για να προσκυνήσει. Πρόσφερε ωραία καθίσματα στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και ζήτησε από τους βοηθούς του να φέρουν λουλούδια και καρπούς μπέτελ, αλειμμένους με κρέμα από *τσανντανα*. Η υποδοχή του ανθοπώλη ευχαρίστησε πολύ τον Κύριο.

Ο ανθοπώλης ικέτευε τον Κύριο να παραμείνει αιώνιος υπηρέτης Του.

Ο ανθοπώλης πρόσφερε τις προσευχές του στον Κύριο πολύ ταπεινά και υπάκουα, λέγοντας. «Αγαπημένε μου Κύριε, επειδή ήλθες στο μέρος μου, πιστεύω ότι όλοι οι πρόγονοί μου και όλοι οι άξιοι λατρείας ανώτεροί μου είναι ικανοποιημένοι και έχουν σωθεί. Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι η

υπέρτατη αιτία όλων των αιτιών αυτής της κοσμικής εκδήλωσης, αλλά για το όφελος των κατοίκων της Γης, έχεις εμφανισθεί μαζί με το πλήρες τμήμα Σου, για να προστατέψεις τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου και να εξολοθρεύσεις τους δαίμονες. Είσαι ισότιμα διατεθειμένος ως φίλος με όλα τα ζωντανά όντα· είσαι η Υπέρτατη Ψυχή και δεν κάνεις διακρίσεις μεταξύ φίλων και εχθρών. Παρ' όλα αυτά, χαίρεσαι να προσφέρεις στους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου το ιδιαίτερο αποτέλεσμα των πράξεων αφοσίωσης. Κύριέ μου, προσεύχομαι να μου πεις, Σε παρακαλώ, τι θέλεις να κάνω, επειδή είμαι αιώνιος υπηρέτης Σου. Αν μου επιτρέψεις να κάνω κάτι, θα είναι μεγάλη χάρη σ' εμένα». Ο ανθοπώλης, ο Σουντάμα, ήταν πολύ ευχαριστημένος μέσα στην καρδιά του που έβλεπε τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα στο μέρος του και έτσι, ως εκλεκτότερη επιθυμία του, έφτιαξε δύο εξαιρετικές γιρλάντες από διάφορα λουλούδια και τις πρόσφερε στον Κύριο. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν πολύ ευχαριστημένοι με την ειλικρινή υπηρεσία του και ο Κρίσνα πρόσφερε στον ανθοπώλη τους χαιρετισμούς Του και την ευλογία Του, πράγματα που είναι πάντα πρόθυμος να προσφέρει στις ψυχές που εγκαταλείπονται σε Αυτόν. Όταν δόθηκε στον ανθοπώλη η ευλογία του Κυρίου, ικέτεψε τον Κύριο να μείνει αιώνιος υπηρέτης Του στην υπηρεσία αφοσίωσης και με αυτή την υπηρεσία να κάνει καλό σε όλα τα ζωντανά πλάσματα. Με αυτό, γίνεται σαφές ότι ένας αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου με συνείδηση του Κρίσνα, δεν θα πρέπει να είναι ικανοποιημένος μόνο με τη δική του πρόοδο στην υπηρεσία αφοσίωσης· θα πρέπει να είναι πρόθυμος να εργασθεί για το καλό όλων των άλλων. Αυτό το παράδειγμα ακολούθησαν οι έξι Γκοσουάμι της Βρινντάβανα. Γι' αυτό αναφέρεται σε αυτή την προσευχή, *λοκαναμ χιτακαρινω*: οι Βαϊσνάβα, δηλαδή οι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου, δεν είναι εγωιστές. Ότι όφελος αντλούν από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας ως ευλογία, θέλουν να το μοιράσουν σε όλα τα άλλα πρόσωπα. Αυτή είναι η σπουδαιότερη από όλες τις ανθρωπιστικές δραστηριότητες. Ευχαριστημένος με τον ανθοπώλη, ο Κύριος Κρίσνα δεν του έδωσε απλώς ευλογία για οτιδήποτε επιθυμούσε, αλλά πέρα και πάνω από αυτό, του πρόσφερε κάθε υλικό πλούτο, οικογενειακή ευημερία, μακρά διάρκεια ζωής και οτιδήποτε άλλο επιθυμούσε η καρδιά του μέσα στον υλικό κόσμο.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η είσοδος του Κρίσνα στη Ματούρα». •

41. Ο Κρίσνα σπάζει το τόξο στον χώρο της θυσίας

Αφού άφησαν το μέρος του ανθοπώλη, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είδαν μία νέα γυναίκα καμπουριασμένη να μεταφέρει στους δρόμους της πόλης ένα πιάτο με κρέμα σανδαλόξυλου. Επειδή ο Κρίσνα είναι η πηγή κάθε ευχαρίστησης, ήθελε να ευθυμήσει τους συντρόφους Του αστειευόμενος με την καμπούρα γυναίκα. Ο Κρίσνα απευθύνθηκε σε αυτήν λέγοντας, «Ω ψηλή νέα γυναίκα, ποια είσαι; Πες Μου, για ποιον κουβαλās αυτή την κρέμα σανδαλόξυλου στο χέρι σου; Νομίζω ότι θα έπρεπε να προσφέρεις αυτό το σανδαλόξυλο σ' Εμένα και αν το κάνεις, είμαι βέβαιος πως θα είσαι καλότυχη». Ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και γνώριζε τα πάντα σχετικά με την καμπούρα γυναίκα. Με τις ερωτήσεις Του έδειξε πως δεν υπάρχει λόγος να υπηρετεί κανείς έναν δαίμονα· καλύτερα να υπηρετεί κανείς τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και να απαλλαγεί από τα αποτελέσματα των αμαρτιών.

Η γυναίκα απάντησε στον Κρίσνα, «Αγαπητέ μου Σιαμασούννταρα, αγαπητό πανέμορφο μαυριδερό αγόρι, ίσως γνωρίζεις ότι είμαι υπηρέτρια του Κάμσα. Του προμηθεύω κρέμα σανδαλόξυλου καθημερινά. Ο Βασιλιάς είναι πολύ ευχαριστημένος μαζί μου επειδή του προμηθεύω αυτό το ωραίο πράγμα, αλλά τώρα βλέπω ότι δεν υπάρχει κανείς που να αξίζει αυτό το σανδαλόξυλο περισσότερο από Εσάς, τα δύο αδέρφια». Σαγηνευμένη από τα πανέμορφα χαρακτηριστικά του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, από την ομιλία Τους, τις ματιές Τους και τις άλλες ενέργειές Τους, η καμπούρα γυναίκα άλειψε με κρέμα σανδαλόξυλου τα σώματά Τους με μεγάλη ικανοποίηση και αφοσίωση. Οι δύο υπερβατικοί επαίτες, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, ήταν από τη φύση Τους πολύ όμορφοι και με πολύ όμορφη επιδερμίδα και ήταν

ντυμένοι με όμορφα χρωματιστά ρούχα. Το επάνω μέρος του σώματός Τους ήταν ήδη πολύ ελκυστικό και όταν η καμπούρα γυναίκα το άλειψε με σανδαλόξυλο, έδειχναν ακόμα πιο όμορφοι. Ο Κρίσνα ευχαριστήθηκε πολύ με αυτή την υπηρεσία και σκεφτόταν πώς να ανταμείψει αυτή τη γυναίκα. Με άλλα λόγια, για να προσελκύσει κανείς την προσοχή του Κυρίου, ο αφοσιωμένος υπηρέτης με συνείδηση του Κρίσνα πρέπει να Τον υπηρετήσει με μεγάλη αγάπη και αφοσίωση. Ο Κρίσνα δεν μπορεί να ευχαριστηθεί με τίποτε άλλο εκτός από υπερβατική υπηρεσία αγάπης σε Αυτόν. Με αυτές τις σκέψεις, ο Κύριος Κρίσνα πίεσε τα πόδια της καμπούρας γυναίκας με τα δάχτυλα των ποδιών Του και πιάνοντας τα μάγουλά Της με τα δάχτυλά Του την τράβηξε απότομα για να την ισιώσει. Στη στιγμή, η καμπούρα γυναίκα έγινε ένα πανέμορφο ευθύγραμμο κορίτσι, με πλατείς γοφούς, λεπτή μέση και πολύ όμορφα καλοσχηματισμένα στήθη. Εφόσον ο Κρίσνα έμεινε ευχαριστημένος με την υπηρεσία της και εφόσον την άγγιξαν τα χέρια του Κρίσνα, έγινε το πιο όμορφο κορίτσι απ' όλα τα κορίτσια. Αυτό το περιστατικό δείχνει ότι υπηρετώντας τον Κρίσνα, ο αφοσιωμένος υπηρέτης υψώνεται αμέσως στην υψηλότερη θέση. Από κάθε άποψη, η υπηρεσία αφοσίωσης είναι τόσο ισχυρή, ώστε όποιος την υιοθετήσει αποκτά όλες τις θεϊκές ιδιότητες. Ο Κρίσνα προσελκύνθηκε από αυτή τη γυναίκα όχι για την ομορφιά της, αλλά για την υπηρεσία της· αμέσως μόλις πρόσφερε υπηρεσία, έγινε η ομορφότερη γυναίκα. Κάποιος που έχει συνείδηση του Κρίσνα δεν είναι υποχρεωμένος να έχει αρετές ή να είναι όμορφος· αφού αποκτήσει συνείδηση του Κρίσνα και προσφέρει υπηρεσία στον Κρίσνα, αποκτά πολλές αρετές και γίνεται πολύ όμορφος.

Όταν η γυναίκα μεταμορφώθηκε με τη χάρη του Κρίσνα σε ένα εξαιρετικά όμορφο νέο κορίτσι, αισθάνθηκε φυσικά πολύ υποχρεωμένη στον Κρίσνα και προσελκύνθηκε επίσης από την ομορφιά Του. Χωρίς δισταγμό, άρπαξε το πίσω μέρος του υφάσματος Του και άρχισε να το τραβάει. Χαμογέλασε ερωτοτροπώντας και παραδέχθηκε πως ήταν ερεθισμένη από λάγνες επιθυμίες. Ξέχασε πως ήταν στον δρόμο και μπροστά στον μεγαλύτερο αδελφό του Κρίσνα και τους φίλους Του.

Πρότεινε ανοιχτά στον Κρίσνα: «Αγαπημένε μου ήρωα, δεν μπορώ να Σε αφήσω έτσι. Πρέπει να έλθεις στο σπίτι μου. Είμαι ήδη πολύ γοητευμένη από την ομορφιά Σου και θα πρέπει επομένως να Σε υποδεχθώ καλά, επειδή είσαι το καλύτερο αρσενικό. Θα πρέπει κι Εσύ να είσαι πολύ καλός με μένα». Με απλά λόγια, πρότεινε στον Κρίσνα να πάει στο σπίτι της και να ικανοποιήσει τις λάγνες επιθυμίες της. Φυσικά ο Κρίσνα αισθάνθηκε λίγο αμήχανα

μπροστά στον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα, αλλά γνώριζε ότι το κορίτσι ήταν απλό και γοητευμένο· χαμογέλασε, λοιπόν, απλώς με τα λόγια της. Κοιτάζοντας προς τους φίλους Του, τα βοσκόπουλα, απάντησε στο κορίτσι, «Αγαπητό Μου πανέμορφο κορίτσι, είμαι πολύ χαρούμενος με την πρόσκλησή σου και πρέπει να έλθω στο σπίτι σου αφού τελειώσω τις άλλες δουλειές που έχω εδώ. Ένα τόσο όμορφο κορίτσι όπως εσύ είναι το μόνο μέσο παρηγοριάς για κάποιον σαν Εμένα, γιατί είμαι μακριά από το σπίτι Μου και δεν είμαι παντρεμένος. Ασφαλώς, μιας και είσαι κατάλληλη φιλενάδα, μπορείς να μας ανακουφίσεις από κάθε είδους διανοητική αναστάτωση. Ο Κρίσνα ικανοποίησε το κορίτσι με αυτόν τον τρόπο, με γλυκόλογα. Αφήνοντάς την εκεί, προχώρησε προς την αγορά, όπου οι πολίτες προετοιμάζονταν να Τον υποδεχθούν με διαφόρων ειδών δώρα και ιδίως με μπέτελ, λουλούδια και σανδαλόξυλο.

Οι έμποροι στην αγορά λάτρεψαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα με μεγάλο σεβασμό. Όταν ο Κρίσνα περνούσε στον δρόμο, όλες οι γυναίκες στα γύρω σπίτια ήλθαν να Τον δουν και μερικές από τις νεότερες σχεδόν λιποθύμησαν, αιχμαλωτισμένες από την ομορφιά Του. Τα μαλλιά τους και τα στενά τους φορέματα χαλάρωσαν και ξέχασαν πού βρισκόντουσαν.

Έπειτα ο Κρίσνα ρώτησε τους κατοίκους σχετικά με την τοποθεσία του χώρου της θυσίας. Ο Κάμσα είχε κανονίσει για τη θυσία που ονομάζεται *ντανουρ-γιαγκια*, και για να ορίσει τη συγκεκριμένη θυσία είχε τοποθετήσει ένα μεγάλο τόξο κοντά στον θυσιαστήριο βωμό. Το τόξο ήταν πολύ μεγάλο και υπέροχο και θύμιζε το ουράνιο τόξο στον ουρανό. Μέσα στον χώρο της θυσίας, το τόξο προστατευόταν από αστυφύλακες και φρουρούς, τοποθετημένους από τον Βασιλιά Κάμσα. Καθώς ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πλησίαζαν το τόξο, Τους προειδοποίησαν να μην πλησιάσουν περισσότερο, αλλά ο Κρίσνα αγνόησε αυτή την προειδοποίηση. Πήγε με τη βία κοντά στον βωμό και πήρε αμέσως το μεγάλο τόξο στο αριστερό Του χέρι. Αφού πέρασε τη χορδή στο τόξο παρουσία του πλήθους, το τέντωσε και το έσπασε στη μέση σε δύο κομμάτια, όπως ένας ελέφαντας σπάζει τα ζαχαροκάλαμα στους αγρούς. Όλοι οι παρόντες θαύμασαν τη δύναμη του Κρίσνα. Ο ήχος του τόξου που ράγισε και έσπασε γέμισε τον ουρανό και τη γη και ακούστηκε από τον Κάμσα. Όταν ο Κάμσα άκουσε τι είχε γίνει, φοβήθηκε για τη ζωή του. Ο φύλακας του τόξου, που ήταν εκεί και έβλεπε, θύμωσε πολύ. Διέταξε τους άντρες του να πάρουν τα όπλα τους και άρχισε να τρέχει προς τον Κρίσνα, φωνάζοντας, «Συλλάβετέ Τον! Σκοτώστε Τον! Σκοτώστε Τον!». Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν περικυκλωμένοι. Όταν είδαν τις απειλητικές κινήσεις

των φρουρών, θύμωσαν και παίρνοντας τα δύο κομμάτια του σπασμένου τόξου, άρχισαν να χτυπούν τους άντρες του φύλακα. Ενώ η αναστάτωση συνεχιζόταν, ο Κάμσα έστειλε μια μικρή ομάδα στρατιωτών να βοηθήσουν τους φρουρούς, αλλά ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πολέμησαν μαζί τους και τους σκότωσαν.

Μετά από αυτό, ο Κρίσνα δεν προχώρησε περισσότερο μέσα στον χώρο της θυσίας, αλλά βγήκε έξω από την πύλη και προχώρησε προς το μέρος που είχαν διαλέξει για την ανάπαυσή τους. Στη διαδρομή επισκέφθηκε διάφορα μέρη στην πόλη της Ματούρα με μεγάλη χαρά. Βλέποντας τα έργα και τα θαυμαστά ανδραγαθήματα του Κρίσνα, όλοι οι κάτοικοι της Ματούρα σκέφτηκαν ότι τα δύο αδέλφια ήταν ημίθεοι που είχαν έλθει στη Ματούρα και όλοι τους κοίταζαν με μεγάλη κατάπληξη. Οι δύο αδελφοί έκαναν τον περίπατό Τους ανέμελοι στον δρόμο, χωρίς να νοιάζονται για τους νόμους και τις εντολές του Κάμσα.

Όταν ήλθε το βράδυ, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, μαζί με τους φίλους Τους τα βοσκόπουλα, πήγαν στα περίχωρα της πόλης, όπου είχαν μαζευτεί όλα τα άρματα. Έτσι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έδωσαν κάποιες προκαταρκτικές ενδείξεις για την άφιξή Τους στον Κάμσα και εκείνος μπορούσε να καταλάβει τι είδους σοβαρός κίνδυνος τον περίμενε την επόμενη μέρα στον χώρο της θυσίας.

Όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ξεκινούσαν από τη Βρινντάβανα για τη Ματούρα, οι κάτοικοι της Βρινντάβανα είχαν φανταστεί τη μεγάλη τύχη των κατοίκων της Ματούρα, που θα μπορούσαν να δουν την απaráμιλλη ομορφιά του Κρίσνα, ο οποίος λατρεύεται από τους αγνούς αφοσιωμένους υπηρέτες Του και από τη θεά της τύχης. Οι φαντασίες των κατοίκων της Βρινντάβανα πραγματοποιήθηκαν, επειδή οι κάτοικοι της Ματούρα ικανοποιήθηκαν πλήρως βλέποντας τον Κρίσνα.

Όταν ο Κρίσνα επέστρεψε στο μέρος που είχε κατασκηνώσει, δέχθηκε τη φροντίδα των υπηρετών Του, οι οποίοι έπλυναν τα λωτοειδή Του πόδια, Του πρόσφεραν ένα ωραίο κάθισμα και Του έφεραν γάλα και γευστικά φαγητά. Αφού έφαγε το βραδυνό Του και σκέφτηκε το πρόγραμμα της επόμενης μέρας, αναπαύθηκε πολύ γαλήνιος. Έτσι πέρασε εκεί τη νύχτα.

Από την άλλη πλευρά, όταν ο Κάμσα πληροφορήθηκε σχετικά με το σπάσιμο του θαυμαστού τόξου και τον φόνο του φύλακα και των στρατιωτών από τον Κρίσνα, μπόρεσε εν μέρει να συνειδητοποιήσει τη δύναμη του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας. Μπόρεσε να συνειδητοποιήσει ότι ο

όγδοος γιος της Ντεβάκι είχε εμφανισθεί και ότι τώρα ο θάνατός του ήταν αναμενόμενος. Σκεφτόμενος τον επικείμενο θάνατό του, δεν μπόρεσε να ησυχάσει όλη νύχτα. Είχε πολλά δυσοίωνα οράματα και ήταν σε θέση να καταλάβει ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, που είχαν φτάσει στα περίχωρα της πόλης, ήταν οι αγγελιοφόροι του θανάτου του. Άρχισε να βλέπει διάφορα δυσοίωνα σημάδια και στον ύπνο του και στον ξύπνιο του. Όταν κοίταξε στον καθρέφτη, δεν μπορούσε να δει το κεφάλι του, παρόλο που το κεφάλι του ήταν στη θέση του. Έβλεπε τα ουράνια σώματα στον ουρανό διπλά, παρόλο που ήταν μονά. Έβλεπε τρύπες στη σκιά του και άκουγε έναν βόμβο στα αφτιά του. Τα δέντρα μπροστά του έμοιαζαν να είναι από χρυσάφι και δεν μπορούσε να δει τα αποτυπώματα των ποδιών του στο χώμα ή στη λάσπη. Σε όνειρο, είδε διάφορα είδη φαντασμάτων να μεταφέρονται σε ένα άρμα που το έσερναν γαδούρια. Ονειρεύτηκε επίσης ότι κάποιος του έδωσε δηλητήριο και ότι το ήπιε. Ονειρεύτηκε επίσης ότι περπατούσε έξω γυμνός, φορώντας μια γιρλάντα από λουλούδια και πασαλειμμένος με λάδι σε όλο του το σώμα. Έτσι, καθώς ο Κάμσα είδε διάφορα σημάδια θανάτου κοιμισμένος και ξύπνιος, μπόρεσε να καταλάβει ότι ο θάνατος ήταν βέβαιος και έτσι, με μεγάλη αγωνία, δεν μπόρεσε να ξεκουραστεί εκείνο το βράδυ. Μόλις η νύχτα τέλειωσε, κανόνισε πολύ δραστήρια τον αγώνα πάλης.

Ηρένα της πάλης είχε καθαριστεί πολύ όμορφα και είχε στολιστεί με σημαίες, διάκοσμους και λουλούδια και ο αγώνας είχε αναγγελθεί με τύμπανα. Ηξέδρα φαινόταν πολύ όμορφη επειδή ήταν στολισμένη με γιρλάντες και σημαϊάκια. Διαφόρων ειδών θεωρεία είχαν ετοιμαστεί για τα αξιοσέβαστα πρόσωπα – βασιλιάδες, *μπραμανα* και *κσατρια*. Για τους βασιλιάδες είχαν κρατηθεί θρόνοι και για τους άλλους υπήρχαν καθίσματα. Τελικά έφτασε και ο Κάμσα, συνοδευόμενος από διάφορους υπουργούς και γραμματείς και κάθισε στην υπερυψωμένη εξέδρα που είχε φτιαχτεί ειδικά γι' αυτόν. Δυστυχώς, παρόλο που καθόταν στο μέσο όλων των υπουργών της κυβέρνησης, η καρδιά του είχε ταχυπαλμία από τον φόβο του θανάτου. Προφανώς ο ανελέητος θάνατος δεν νοιάζεται ακόμα και για πρόσωπα τόσο ισχυρά όσο ο Κάμσα. Όταν έρχεται ο θάνατος, δεν νοιάζεται για κανένα υψηλό αξίωμα.

Όταν όλα ήταν έτοιμα, οι παλαιστές, οι οποίοι επρόκειτο να δείξουν τη δεξιοτεχνία τους στους συγκεντρωμένους, ανέβηκαν στην αρένα. Ήταν στολισμένοι με λαμπρά ρούχα και κοσμήματα. Μερικοί από τους διάσημους παλαιστές ήταν ο Τσανούρα, ο Μουστίκα, ο Σάλα, ο Κούτα και ο Τοσάλα. Ενθαρρυμένοι από τη μουσική συναυλία, προχώρησαν προς την αρένα με

μεγάλο ζήλο. Οι αξιοσέβαστοι βοσκοί που ήλθαν από τη Βρινντάβανα με επικεφαλής τον Νάνντα, έγιναν επίσης ευπρόσδεκτοι από τον Κάμσα. Αφού πρόσφεραν στον Κάμσα τις ετοιμασίες από γάλα που είχαν φέρει μαζί τους, οι βοσκοί κάθισαν και αυτοί στις θέσεις τους δίπλα στον Βασιλιά, σε μία εξέδρα ειδικά προορισμένη γι' αυτούς.

✚ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Πρώτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίσνα σπάζει το τόξο στον χώρο της θυσίας». ✚

42. Ο θάνατος του ελέφαντα Κουβαλαγιαπίντα

Αφού έκαναν το μπάνιο Τους και τελείωσαν όλα τα υπόλοιπα πρωινά καθήκοντα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα άκουσαν τα τύμπανα να χτυπούν από την αρένα της πάλης. Ετοιμάστηκαν αμέσως να πάνε σ' εκείνο το σημείο για να διασκεδάσουν. Όταν έφτασαν στην πύλη της παλαιστικής αρένας, είδαν έναν μεγάλο ελέφαντα ονόματι Κουβαλαγιαπίντα, που τον φρόντιζε ένας επιστάτης. Ο επιστάτης Τους έκλεινε την είσοδο εσκεμμένα, κρατώντας τον ελέφαντα μπροστά από την πύλη. Ο Κρίσνα κατάλαβε την πρόθεση του επιστάτη και ετοιμάστηκε σφίγγοντας τα ρούχα Του πριν παλαίψει με τον ελέφαντα. Απευθύνθηκε στον επιστάτη με πολύ σοβαρή φωνή, βροντερή σαν σύννεφο: «Αχρείε επιστάτη, κάνε στην άκρη και άσε Με να περάσω από την πύλη. Αν Μου κλείσεις τον δρόμο, θα στείλω και εσένα και τον ελέφαντά σου στο σπίτι της προσωποποίησης του θανάτου».

Ο επιστάτης, προσβεβλημένος με αυτόν τον τρόπο από τον Κρίσνα, θύμωσε πολύ και για να προκαλέσει τον Κρίσνα, όπως ήταν προσχεδιασμένο, παρότρυνε τον ελέφαντα να επιτεθεί. Τότε ο ελέφαντας κινήθηκε προς το μέρος του Κρίσνα σαν αναπόφευκτος θάνατος. Όρμησε προς το μέρος Του και προσπάθησε να Τον αρπάξει με την προβοσκίδα του, αλλά ο Κρίσνα πολύ επιδέξια κινήθηκε πίσω από τον ελέφαντα. Μην μπορώντας να δει παρά μόνο την άκρη της μύτης του, ο ελέφαντας δεν μπορούσε να δει τον Κρίσνα που κρυβόταν πίσω από τα πόδια του, αλλά δοκίμασε να Τον πιάσει με την προβοσκίδα του. Ο Κρίσνα απέφυγε και πάλι πολύ γρήγορα την προβοσκίδα του ελέφαντα και έτρεξε ξανά πίσω από τον ελέφαντα, αρπάζοντας την ουρά του. Κρατώντας τον ελέφαντα από την ουρά του, ο Κρίσνα την τραβούσε και με πολύ μεγάλη δύναμη τον έσυρε για τουλάχιστον είκοσι πέντε μέτρα, όπως

Ο ελέφαντας κινήθηκε προς το μέρος του Κρίσνα σαν αναπόφευκτος θάνατος.

ο Γκαρούντα σέρνει ένα ασήμαντο φίδι. Ο Κρίσνα τραβούσε τον ελέφαντα από τη μία πλευρά στην άλλη, αριστερά και δεξιά, όπως ακριβώς τραβούσε την ουρά των μοσχαριών όταν ήταν μικρό παιδί. Έπειτα, πήγε μπροστά στον ελέφαντα και του έδωσε ένα δυνατό χαστούκι. Ύστερα ξεγλίστρησε μακριά

από το οπτικό πεδίο του ελέφαντα και έτρεξε πίσω του. Πέφτοντας κάτω στο έδαφος, ο Κρίσνα ξάπλωσε μπροστά από τα δύο πόδια του ελέφαντα και τον έκανε να σκοντάψει και να πέσει. Ο Κρίσνα σηκώθηκε αμέσως, αλλά ο ελέφαντας, νομίζοντας ότι είναι ακόμα ξαπλωμένος στο έδαφος, προσπάθησε να χώσει έναν από τους χαυλιόδοντές του στο σώμα του Κρίσνα, καρφώνοντάς τον στο έδαφος. Παρόλο που ο ελέφαντας ήταν ταλαιπωρημένος και θυμωμένος, ο επιστάτης, ανεβασμένος στο κεφάλι του, προσπάθησε να τον ερεθίσει περισσότερο. Τότε ο ελέφαντας όρμησε σαν τρελός εναντίον του Κρίσνα. Μόλις έφτασε κοντά Του, ο Κρίσνα άρπαξε την προβοσκίδα του και τον τράβηξε κάτω. Όταν ελέφαντας και επιστάτης βρέθηκαν κάτω, ο Κρίσνα πήδησε στην πλάτη του ελέφαντα, την έσπασε και σκότωσε και τον επιστάτη. Αφού σκότωσε τον ελέφαντα, ο Κρίσνα πήρε έναν χαυλιόδοντα στον ώμο Του. Στολισμένος με σταγόνες ιδρώτα και ραντισμένος με το αίμα του ελέφαντα, αισθανόταν πολύ μακάριος και έτσι προχώρησε προς την αρένα της πάλης. Ο Κύριος Μπαλαράμα πήρε τον άλλο χαυλιόδοντα του ελέφαντα στον δικό Του ώμο. Συνοδευόμενοι από τους φίλους Τους τα βοσκόπουλα, μπήκαν στην αρένα.

Όταν ο Κρίσνα μπήκε στην παλαιστική αρένα με τον Μπαλαράμα και τους φίλους Τους, φάνηκε διαφορετικός στους διάφορους ανθρώπους, ανάλογα με τις διάφορες σχέσεις (*ρασα*) που είχαν μαζί Του. Ο Κρίσνα είναι η δεξαμενή κάθε σχέσης και κάθε είδους *ρασα*, ευοίωνης και δυσοίωνης. Στους παλαιστές έμοιαζε με κεραυνό. Στους ανθρώπους γενικά έμοιαζε με το πιο πανέμορφο πρόσωπο. Στα θηλυκά έμοιαζε με το πιο ελκυστικό αρσενικό, την προσωποποίηση του Έρωτα, και έτσι αύξησε τον πόθο τους. Οι βοσκοί που ήταν παρόντες έβλεπαν τον Κρίσνα σαν έναν συγγενή τους, προερχόμενο από το ίδιο χωριό, τη Βρινντάβανα. Οι βασιλιάδες *κσατρια* που ήταν εκεί Τον έβλεπαν ως τον τον ισχυρότερο κυβερνήτη. Στους γονείς Του, τον Νάντα και τη Γιάσόντα, έμοιαζε σαν το πιο αξιαγάπητο παιδί. Στον Κάμσα, τον Βασιλιά της δυναστείας Μπότζα, έμοιαζε με την προσωποποίηση του θανάτου. Στους μη νοήμονες έμοιαζε με κάποιον ανίκανο. Στους παρευρισκόμενους *γιογκι* έμοιαζε με την Υπέρτατη Ψυχή. Στα μέλη της οικογένειας Βρίσνι έμοιαζε με τον πιο διάσημο απόγονο της δυναστείας. Έτσι, έχοντας διαφορετική αναγνώριση από τις διάφορες κατηγορίες ανθρώπων που ήταν εκεί, ο Κρίσνα μπήκε στην αρένα της πάλης με τον Μπαλαράμα και τους φίλους Του. Έχοντας μάθει ότι ο Κρίσνα είχε ήδη σκοτώσει τον ελέφαντα, τον Κουβαλαγιαπίντα, ο Κάμσα γνώριζε πέρα από κάθε αμφιβολία ότι ο Κρίσνα ήταν ανυπέρβλητος. Έτσι Τον φοβήθηκε πάρα

πολύ. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είχαν μακριά χέρια. Ήταν ντυμένοι πανέμορφα και ήταν ελκυστικοί για όλους τους ανθρώπους που ήταν συγκεντρωμένοι εκεί. Ήταν ντυμένοι σαν να πήγαιναν να υποδυθούν σε μία θεατρική σκηνή και τράβηξαν την προσοχή όλων.

Οι κάτοικοι της πόλης της Ματούρα που είδαν τον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ευχαριστήθηκαν πολύ και κοίταζαν το πρόσωπό Του με αχόρταγες ματιές, σαν να έπιναν το νέκταρ του ουρανού. Το να βλέπουν τον Κρίσνα τους έδινε τόσο μεγάλη ευχαρίστηση, που έμοιαζε σαν να μην έπιναν απλώς το νέκταρ της θέας του προσώπου Του, αλλά ταυτόχρονα μύριζαν το άρωμά Του και έγλειφαν τη γεύση του σώματός Του και Τον αγκάλιαζαν Αυτόν και τον Μπαλαράμα με τα χέρια τους. Συζητούσαν μεταξύ τους για τους δύο υπερβατικούς αδελφούς. Είχαν ακούσει για μεγάλο χρονικό διάστημα για την ομορφιά και τα έργα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, αλλά τώρα τους έβλεπαν οι ίδιοι πρόσωπο με πρόσωπο. Πίστευαν ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν δύο πλήρεις ενσαρκώσεις του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, του Ναράγιανα, οι οποίες είχαν εμφανισθεί στη Βρινντάβανα.

Ο κάτοικοι της Ματούρα άρχισαν να απαγγέλλουν τις διασκεδάσεις του Κρίσνα, τη γέννησή Του ως γιου του Βασουντέβα, την ανάθεση της φροντίδας Του στον Μαχαράζα Νάντα και τη γυναίκα του στην Γκοκούλα και όλα εκείνα τα γεγονότα που οδήγησαν στον ερχομό Του στη Ματούρα. Μιλούσαν για τον φόνο του θηλυκού δαίμονα Πούτανα, καθώς και για τον φόνο του Τρινάβarta, που ήλθε ως ανεμοστρόβιλος. Θυμήθηκαν επίσης τη σωτηρία των δίδυμων αδελφών από μέσα από τα δέντρα *γιαμαλα αρτζουννα*. Οι κάτοικοι της Ματούρα έλεγαν μεταξύ τους: «Ο Σανκάσουρα, ο Κέσι, ο Ντενουκάσουρα και πολλοί άλλοι δαίμονες σκοτώθηκαν από τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα στη Βρινντάβανα. Ο Κρίσνα έσωσε επίσης όλους τους βοσκούς της Βρινντάβανα από καταστροφική φωτιά. Τιμώρησε το φίδι Καλίγια στα νερά του Γιαμούνα και χαλιναγώγησε την τεχνητή περηφάνεια του ουράνιου βασιλιά, του Ίντρα. Ο Κρίσνα κράτησε τον μεγάλο λόφο Γκοβαρντάνα με το ένα χέρι επί επτά συνεχείς ημέρες και έσωσε όλους τους κατοίκους της Γκοκούλα από αδιάκοπη βροχή, τυφώνα και ανεμοθύελλα. Θυμήθηκαν ακόμα και άλλα συναρπαστικά έργα Του: «Τα κορίτσια της Βράτζα ήταν τόσο χαρούμενα βλέποντας την ομορφιά του Κρίσνα και παίρνοντας μέρος στις δραστηριότητές Του, ώστε ξέχασαν τον σκοπό της υλικής ύπαρξης. Σκεφτόμενες τον Κρίσνα και βλέποντάς Τον, ξέχασαν κάθε είδους υλική κούραση». Οι κάτοικοι της Ματούρα συζητούσαν για τη δυναστεία των Γιαντού, λέγοντας πως επειδή ο Κρίσνα εμφανίσθηκε σε αυτή

τη δυναστεία, οι Γιαντού θα παρέμεναν η πιο ένδοξη οικογένεια σε ολόκληρο το σύμπαν. Ενώ συζητούσαν έτσι για τα έργα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, άκουσαν τους ήχους από διάφορες μπάντες που ανήγγειλαν τον αγώνα πάλης.

Ο περίφημος παλαιστής Τσανούρα άρχισε τότε να συζητά με τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. «Αγαπητοί μου Κρίσνα και Μπαλαράμα», είπε, «έχουμε ακούσει για τα προηγούμενα έργα Σας. Είσαστε μεγάλοι ήρωες και γι' αυτό σας κάλεσε ο Βασιλιάς. Έχουμε ακούσει ότι τα μπράτσα Σας είναι πολύ δυνατά. Ο Βασιλιάς και όλοι οι παριστάμενοι θα επιθυμούσαν να δουν μία επίδειξη των παλαιστικών ικανοτήτων Σας. Ο πολίτης θα πρέπει να είναι υπάκουος και να ευχαριστεί τον νου του βασιλιά· με αυτόν τον τρόπο, ο πολίτης αποκτά κάθε είδους καλή τύχη. Όποιος δεν ενδιαφέρεται να ενεργήσει υπάκουα είναι δυστυχής, επειδή προκαλεί την οργή του βασιλιά. Είσαστε βοσκόπουλα και έχουμε ακούσει ότι ενώ βόσκετε τις αγελάδες Σας στο δάσος, Σας αρέσει να παλεύετε μεταξύ Σας. Γι' αυτό επιθυμούμε να παλέψετε μαζί μας, ώστε να ευχαριστηθούν όλοι οι άνθρωποι που βρίσκονται εδώ, μαζί με τον Βασιλιά».

Ο Κρίσνα κατάλαβε αμέσως τον σκοπό των λόγων του Τσανούρα και ετοιμάστηκε να παλέψει μαζί του. Αλλά σύμφωνα με τον χρόνο και τις περιστάσεις, μίλησε ως εξής: «Είσαι υπήκοος του Βασιλιά της Μπότζα και ζεις στη ζούγκλα. Κι εμείς είμαστε έμμεσα υπήκοοί του και προσπαθούμε να τον ευχαριστήσουμε όσο είναι δυνατό. Αυτή η πρόταση για πάλη είναι μία μεγάλη χάρη εκ μέρους του αλλά το γεγονός είναι ότι εμείς είμαστε παιδιά. Μερικές φορές παίζουμε στο δάσος της Βρινντάβανα με τους φίλους Μας, που έχουν την ίδια ηλικία με Εμάς. Πιστεύουμε ότι το να παλεύουμε με πρόσωπα της ίδιας ηλικίας και δύναμης είναι καλό για Μας, αλλά το να παλέψουμε με σπουδαίους παλαιστές όπως εσύ δεν θα ήταν καλό για το κοινό. Θα ήταν αντίθετο με τις θρησκευτικές αρχές». Ο Κρίσνα υπονόησε με αυτόν τον τρόπο ότι οι διάσημοι, δυνατοί παλαιστές δεν θα έπρεπε να προκαλέσουν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα σε πάλη.

Απαντώντας, ο Τσανούρα είπε, «Αγαπητέ μου Κρίσνα, μπορούμε να καταλάβουμε ότι δεν είσαι ούτε παιδί ούτε νεαρός. Είσαι υπερβατικός ως προς όλους, όπως είναι και ο μεγαλύτερος αδελφός Σου, ο Μπαλαράμα. Έχεις ήδη σκοτώσει τον ελέφαντα Κουβαλαγιαπίντα, ο οποίος μπορούσε να παλέψει και να νικήσει τους άλλους ελέφαντες. Τον σκότωσες με θαυμαστό τρόπο. Εξαιτίας της δύναμής Σου, επιβάλλεται να αγωνιστείς με τους

δυνατότερους παλαιστές από εμάς. Γι' αυτό εύχομαι να παλέψω μαζί Σου και ο μεγαλύτερος αδελφός Σου, ο Μπαλαράμα, θα παλέψει με τον Μουστίκα».

✿ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Δεύτερο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο θάνατος του ελέφαντα Κουβαλαγιαπίντα». ✿

43. Ο θάνατος του Κάμσα

Αφού οι παλαιστές του Κάμσα έδειξαν την αποφασιστικότητά τους, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο φονέας του Μάντου, αντιμετώπισε τον Τσανούρα και ο Κύριος Μπαλαράμα, ο γιος της Ροχίνι, αντιμετώπισε τον Μουστίκα. Ο Κρίσνα με τον Τσανούρα και μετά ο Μπαλαράμα με τον Μουστίκα πιάστηκαν σφιχτά από τα χέρια και τα πόδια και άρχισαν να πιέζουν ο ένας τον άλλον για να ρίξουν τον αντίπαλό τους κάτω και να νικήσουν. Ένωσαν τις παλάμες τους, τις κνήμες τους, τα κεφάλια τους, τα στήθη τους και χτυπούσαν ο ένας τον άλλον. Ο αγώνας γινόταν πιο έντονος καθώς έσπρωχναν τον αντίπαλό τους από το ένα μέρος στο άλλο. Έριχναν ο ένας τον άλλον στο έδαφος και έτρεχαν γρήγορα μπρος-πίσω από τον αντίπαλό τους, προσπαθώντας να πετύχουν τη σωστή λαβή για να τον νικήσουν. Ο αγώνας γινόταν σταδιακά πιο έντονος. Σήκωναν τον αντίπαλο από το έδαφος, τον έσερναν, τον έσπρωχναν και πιάνονταν σφιχτά από τα χέρια και από τα πόδια. Όλες οι πλευρές παρουσίαζαν τις τεχνικές της πάλης με τέλειο τρόπο και όλοι προσπαθούσαν όσο μπορούσαν να νικήσουν τον αντίπαλό τους.

Αλλά το κοινό της αρένας δεν ήταν πολύ ευχαριστημένο, επειδή οι αντίπαλοι δεν ήταν ταιριαστοί. Θεωρούσαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα παιδιά που είχαν απέναντί τους τους παλαιστές Τσανούρα και Μουστίκα, οι οποίοι ήταν τεράστιοι σε μέγεθος άντρες και σκληροί σαν βράχοι. Όντας συμπονετικοί και συμπαθώντας τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, πολλοί από τους θεατές συζητούσαν ως εξής. «Αγαπητοί φίλοι, αυτό είναι επικίνδυνο». Ένας άλλος έλεγε, «Ακόμα και μπροστά στον Βασιλιά αυτή η πάλη γίνεται με άνισους όρους». Το κοινό είχε πάψει να ευχαριστείται τον αγώνα. Δεν

μπορούσαν να ενθαρρύνουν την πάλη μεταξύ ισχυρών και αδύναμων. «Ο Μουστίκας και ο Τσαρούνας είναι σαν κεραυνοί, δυνατοί σαν μεγάλα βουνά,

Το κοινό της αρένας δεν ήταν πολύ ευχαριστημένο, επειδή οι αντίπαλοι δεν ήταν ταιριαστοί.

ενώ ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι δύο εύθραυστα αγόρια σε πολύ τρυφερή ηλικία. Η αρχή της δικαιοσύνης έχει εγκαταλείψει αυτή τη συνάθροιση. Όσοι έχουν επίγνωση των πολιτισμένων αρχών της δικαιοσύνης δεν θα μείνουν να παρακολουθήσουν αυτόν τον άδικο αγώνα. Όσοι παρακολουθούν αυτόν το αγώνα πάλης δεν είναι πολύ φωτισμένοι· γι' αυτό, είτε μιλήσουν είτε παραμείνουν σιωπηλοί, θα υποστούν τις αντιδράσεις της αμαρτίας τους». «Αλλά, αγαπητοί μου φίλοι», έλεγε κάποιος άλλος, «κοιτάξτε το πρόσωπο του Κρίσνα. Στο πρόσωπό Του στάζουν σταγόνες ιδρώτα από το κυνήγι του αντιπάλου Του, όμως το πρόσωπό Του μοιάζει με λουλούδι λωτού με σταγόνες νερού. Και βλέπετε πώς το πρόσωπο του Μπαλαράμα έχει γίνει ιδιαίτερα όμορφο; Έχει μια κοκκινωπή απόχρωση στο λευκό πρόσωπό Του, επειδή παλεύει δυνατά με τον Μουστίκας».

Οι κυρίες από το κοινό συζητούσαν και αυτές μεταξύ τους, «Αγαπητές φίλες, φανταστείτε απλώς πόσο καλότυχη είναι η γη της Βρινντάβανα όπου

είναι παρόν το Ίδιο το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, στολισμένο πάντοτε με γιρλάντες από λουλούδια και βόσκοντας τις αγελάδες μαζί με τον αδελφό Του, τον Κύριο Μπαλαράμα. Συνοδεύεται πάντα από τους φίλους Του τα βοσκόπουλα και παίζει την υπερβατική Του φλογέρα. Οι κάτοικοι της Βρινντάβανα είναι καλότυχοι που μπορούν να βλέπουν διαρκώς τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, τα οποία λατρεύονται από μεγάλους ημίθεους όπως ο Κύριος Σίβα και ο Μπράμα και η θεά της τύχης. Δεν μπορούμε να υπολογίσουμε πόσο πολλές ευσεβείς πράξεις έχουν κάνει τα κορίτσια της Βρατζαμπούμι ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και να βλέπουν την απaráμιλλη ομορφιά του υπερβατικού σώματός Του. Ημορφιά του Κυρίου είναι πέρα από κάθε σύγκριση. Κανείς δεν είναι ανώτερος ή ίσος Του σε ομορφιά επιδερμίδας ή σε σωματική λάμψη. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι η δεξαμενή πληθώρας αγαθών – πλούτου, δύναμης, ομορφιάς, φήμης, γνώσης και απάρνησης. Οι *γκοπι* είναι τόσο τυχερές που μπορούν να βλέπουν και να σκέφτονται τον Κρίσνα είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα, αρχίζοντας από το πρωί, από την ώρα που αρμέγουν τις αγελάδες, που αποφλοιώνουν το ρύζι ή που χτυπούν το βούτυρο για να πήξει. Ενώ καθαρίζουν το σπίτι τους και πλένουν το πάτωμα, είναι μονίμως απορροφημένες στη σκέψη του Κρίσνα».

Οι *γκοπι* προσφέρουν ένα τέλειο παράδειγμα του πώς μπορεί να εφαρμόζει κάποιος τη συνείδηση του Κρίσνα ακόμα και αν ασχολείται με διάφορων ειδών εργασίες. Όντας απορροφημένος κανείς διαρκώς στη σκέψη του Κρίσνα, δεν μπορεί να προσβληθεί από τη μόλυνση των υλικών δραστηριοτήτων. Γι' αυτό οι *γκοπι* βρίσκονται σε τέλεια έκσταση, σε *σαμαντι*, στο ύψιστο στάδιο τελειότητας της μυστικιστικής δύναμης. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνεται ότι όποιος σκέφτεται διαρκώς τον Κρίσνα είναι πρώτης τάξεως *γιογκι*, μεταξύ των διαφόρων *γιογκι*. «Αγαπητές μου φίλες», είπε μία κυρία σε μία άλλη, «πρέπει να δεχθούμε ότι τα έργα των *γκοπι* αποτελούν την ύψιστη μορφή ευσεβείας: διαφορετικά, πώς θα μπορούσαν να έχουν την ευκαιρία να βλέπουν τον Κρίσνα πρωί κι απόγευμα, όταν πηγαίνει στα βοσκοτόπια με τις αγελάδες και τους φίλους Του το πρωί και όταν επιστρέφει το απόγευμα; Τον βλέπουν συχνά να παίζει τη φλογέρα Του και να χαμογελά εξάίσια».

Όταν ο Κύριος Κρίσνα, η Υπέρτατη Ψυχή κάθε ζωντανού όντος, κατάλαβε ότι οι κυρίες της συνάθροισης είχαν αγωνία γι' Αυτόν, αποφάσισε να μη συνεχίσει να παλεύει, αλλά να σκοτώσει τους παλαιστές αμέσως. Οι γονείς του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, ο Μαχαράζα Νάνντα, η Γιασόντα, ο

Βασουντέβα και η Ντεβάκι, είχαν κι αυτοί αγωνία, επειδή δεν γνώριζαν την απεριόριστη δύναμη των παιδιών τους. Ο Κύριος Μπαλαράμα αγωνιζόταν με τον παλαιστή Μουστίκα με τον ίδιο τρόπο που ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, αγωνιζόταν και πάλευε με τον Τσανούρα. Ο Κύριος Κρίσνα φάνηκε σκληρός με τον Τσανούρα και τον χτύπησε αμέσως τρεις φορές με τη γροθιά Του. Ο σπουδαίος παλαιστής ταρακουνήθηκε και παραπάτησε, προς μεγάλη έκπληξη του κοινού. Τότε ο Τσανούρα διακινδύνευσε για τελευταία φορά να επιτεθεί στον Κρίσνα, όπως ένα γεράκι εφορμά σε ένα άλλο. Με διπλωμένα τα δυο του χέρια, χτύπησε το στήθος του Κρίσνα, αλλά ο Κύριος Κρίσνα δεν ενοχλήθηκε ούτε στο ελάχιστο, όχι περισσότερο από ένα ελέφαντα που τον χτυπά μια γιρλάντα από λουλούδια. Ο Κρίσνα έπιασε γρήγορα τα δύο χέρια του Τσανούρα και άρχισε να τον γυρίζει γύρω-γύρω, και με αυτή τη φυγόκεντρο κίνηση ο Τσανούρα έχασε τη ζωή του. Τότε ο Κρίσνα τον πέταξε στο έδαφος. Ο Τσανούρα έπεσε όπως η σημαία του Ίντρα και όλα τα ωραία του κοσμήματα σκόρπισαν εδώ κι εκεί.

Ο Μουστίκα χτύπησε κι εκείνος τον Μπαλαράμα και ο Μπαλαράμα επέστρεψε τα χτυπήματα με μεγάλη δύναμη. Ο Μουστίκα άρχισε να παραπατά, ενώ από το στόμα του κυλούσαν αίμα και εμετός. Απελπισμένος, άφησε τη ζωτική του πνοή και έπεσε, όπως πέφτει ένα δέντρο στη διάρκεια τυφώνα. Αφού οι δύο παλαιστές είχαν σκοτωθεί, εμφανίστηκε ένας παλαιστής ονόματι Κούτα. Ο Κύριος Μπαλαράμα τον άρπαξε αμέσως με το αριστερό Του χέρι και τον σκότωσε χαλαρά. Έμφανίστηκε ένας άλλος παλαιστής ονόματι Σάλα και ο Κρίσνα τον κλώτσησε αμέσως σπάζοντας το κεφάλι του. Ένας άλλος παλαιστής ονόματι Τοσάλα παρουσιάστηκε και σκοτώθηκε με τον ίδιο τρόπο. Έτσι όλοι οι μεγάλοι παλαιστές σκοτώθηκαν από τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και οι παλαιστές που απέμειναν άρχισαν να φεύγουν από το στάδιο, από φόβο για τη ζωή τους. Όλοι οι φίλοι του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, τα βοσκόπουλα, Τους πλησίασαν με μεγάλη χαρά και Τους έδωσαν συγχαρητήρια. Ενώ τύμπανα χτυπούσαν και μιλούσαν για τη νίκη Τους, τα κουδουνάκια των ποδιών του Κρίσνα και του Μπαλαράμα κουδούνιζαν.

Όλοι οι παρευρισκόμενοι χειροκροτούσαν εκστατικά και κανείς δεν μπορούσε να υπολογίσει τα όρια της χαράς τους. Οι *μπραμανα* που ήταν παρόντες εξυμνούσαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα ενθουσιασμένοι. Μόνο ο Κάμσα ήταν σκυθρωπός· ούτε χειροκρότησε ούτε έδωσε την ευλογία του στον Κρίσνα. Ο Κάμσα ήταν έντονα δυσαρεστημένος που τα τύμπανα ηχούσαν για τη νίκη του Κρίσνα και πολύ λυπημένος που οι παλαιστές είχαν

σκοτωθεί ή είχαν φύγει από το στάδιο. Γι' αυτό διέταξε τα τύμπανα να σταματήσουν αμέσως να παίζουν και απευθύνθηκε στους φίλους του ως εξής: «Διατάζω να φύγουν αμέσως από τη Ματούρα οι δύο γιοι του Βασουντέβα. Από τα βοσκόπουλα που έχουν έλθει μαζί Τους να αφαιρεθούν όλα τους τα πλούτη. Ο Μαχαράζα Νάνντα να συλληφθεί αμέσως και να θανατωθεί για την πονηρή συμπεριφορά του και ο αχρείος ο Βασουντέβα θα πρέπει κι εκείνος να σκοτωθεί χωρίς καθυστέρηση. Επίσης ο πατέρας μου, ο Ουγκρασένα, που πάντα υποστήριζε τους εχθρούς μου ενάντια στη θέλησή μου, θα πρέπει και αυτός να θανατωθεί.

Όταν ο Κάμσα μίλησε με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος Κρίσνα θύμωσε πολύ και μέσα σε ένα δευτερόλεπτο πήδησε πάνω από τους ψηλούς φρουρούς του Βασιλιά Κάμσα. Ο Κάμσα ήταν προετοιμασμένος για την επίθεση του Κρίσνα, επειδή γνώριζε από την αρχή ότι επρόκειτο να είναι η αιτία του θανάτου του. Έβγαλε αμέσως το ξίφος από τη θήκη του και προετοιμάστηκε να απαντήσει στην πρόκληση του Κρίσνα με το ξίφος και την ασπίδα του. Καθώς ο Κάμσα χειριζόταν το ξίφος του πάνω-κάτω, εδώ κι εκεί, ο Κύριος Κρίσνα, ο υπέρτατος ισχυρός Κύριος, τον έπιασε με μεγάλη δύναμη. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που είναι το καταφύγιο όλης της δημιουργίας, η οποία εκδηλώνεται από τον όμοιο με λωτό αφαλό Του, έριξε αμέσως κάτω το στέμμα από το κεφάλι του Κάμσα και άρπαξε τα μακριά μαλλιά του στο χέρι Του. Άτερα έσυρε τον Κάμσα από το κάθισμά του στην εξέδρα της πάλης και τον πέταξε κάτω. Τότε ο Κρίσνα κάθισε στο στήθος του Κάμσα σαν αναβάτης, με ένα πόδι σε κάθε πλευρά, και άρχισε να τον χτυπάει ξανά και ξανά. Από τις γροθιές Του, ο Κάμσα έχασε τη ζωτική του δύναμη.

Για να βεβαιώσει τους γονείς Του ότι ο Κάμσα ήταν νεκρός, ο Κύριος Κρίσνα τον έσυρε όπως το λιοντάρι σέρνει έναν ελέφαντα αφού τον σκοτώσει. Αυτό το θέαμα προκάλεσε αμέσως μεγάλο θόρυβο από όλες τις πλευρές, καθώς μερικοί θεατές εξέφρασαν τον ενθουσιασμό τους, ενώ κάποιοι άλλοι ξεφώνιζαν οδυρόμενοι. Από τη μέρα που ο Κάμσα άκουσε πως θα σκοτωνόταν από τον όγδοο γιο της Ντεβάκι, σκεφτόταν συνεχώς τον Κρίσνα είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα χωρίς διακοπή, ακόμα και όταν έτρωγε, όταν περπατούσε, όταν ανέπνεε, και φυσικά δέχθηκε την ευλογία της απελευθέρωσης. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* αναφέρεται, *σαντα ταντ-μπαβα-μπαβιταχ*: η επόμενη ζωή κάποιου είναι σύμφωνα με τις σκέψεις στις οποίες είναι πάντοτε απορροφημένος. Ο Κάμσα σκεφτόταν τον Κρίσνα με τον τροχό Του, δηλαδή τον Ναράγιανα, ο οποίος κρατάει έναν τροχό, ένα θαλασσινό κοχύλι, ένα λουλούδι λωτού και ένα ρόπαλο.

Από τις γροθιές του Κρίσνα, ο Κάμσα έχασε τη ζωτική του δύναμη.

Σύμφωνα με τη γνώμη των αυθεντιών, ο Κάμσα απέκτησε *σαρουπια-μουκτι* μετά τον θάνατό του, που πάει να πει ότι απέκτησε την ίδια μορφή με αυτή του Ναράγιανα (του Βίσνου). Στους πλανήτες Βαϊκούντα όλοι οι κάτοικοι έχουν τα ίδια σωματικά χαρακτηριστικά με αυτά του Ναράγιανα. Μετά τον θάνατό του, ο Κάμσα απελευθερώθηκε και πήρε προαγωγή για τη Βαϊκούντα-λόκα. Από αυτό το περιστατικό μπορούμε να καταλάβουμε ότι ακόμα και κάποιος που σκέφτεται το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας ως εχθρό απελευθερώνεται και αποκτά μία θέση στον πλανήτη Βαϊκούντα και, συνεπώς, πόσο μεγαλύτερη πρέπει να είναι η ανταμοιβή των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών, οι οποίοι είναι πάντοτε απορροφημένοι σε θετικές σκέψεις του Κρίσνα; Ακόμα και ένας εχθρός που σκοτώνεται από τον Κρίσνα απελευθερώνεται και τοποθετείται στο απρόσωπο *μπραματζισοτι*. Εφόσον το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι πανάγαθο, όποιος Το σκέφτεται, είτε ως εχθρός είτε ως φίλος, απελευθερώνεται. Αλλά η απελευθέρωση του αφοσιωμένου υπηρέτη και η απελευθέρωση του εχθρού δεν είναι η ίδια. Ο

εχθρός συνήθως δέχεται την απελευθέρωση *σαγιουτζία* και μερικές φορές την απελευθέρωση *σαρουπια*.

Ο Κάμσα είχε οχτώ αδελφούς, με επικεφαλής τον Κάνκα. Όλοι τους ήταν νεότεροί του και όταν έμαθαν ότι ο μεγαλύτερος αδελφός τους είχε σκοτωθεί, συναντήθηκαν και έτρεξαν γρήγορα στον Κρίσνα με μεγάλη οργή για να Τον σκοτώσουν. Ο Κάμσα και οι αδελφοί του ήταν όλοι θείοι του Κρίσνα από την πλευρά της μητέρας Του. Ήταν όλοι αδελφοί της μητέρας του Κρίσνα, της Ντεβάκι. Όταν ο Κρίσνα σκότωσε τον Κάμσα, σκότωσε τον εκ μητρός θείο Του, πράγμα το οποίο είναι αντίθετο στις ρυθμίσεις των βεδικών εντολών. Μολονότι ο Κρίσνα είναι ανεξάρτητος από κάθε βεδική εντολή, παραβαίνει τις βεδικές εντολές μόνο σε αναπόφευκτες περιπτώσεις. Ο Κάμσα δεν θα μπορούσε να σκοτωθεί από κανέναν άλλον παρά μόνο από τον Κρίσνα· επομένως, ο Κρίσνα ήταν υποχρεωμένος να τον σκοτώσει. Όσον αφορά στους οχτώ αδελφούς του Κάμσα, ανέλαβε να τους σκοτώσει όλους ο Μπαλαράμα. Ήθελε του Μπαλαράμα, η Ροχίνι, μολονότι γυναίκα του Βασουντέβα, δεν ήταν αδελφή του Κάμσα· γι' αυτό τους οχτώ αδελφούς του Κάμσα ανέλαβε να σκοτώσει ο Μπαλαράμα. Πήρε αμέσως κάποιο διαθέσιμο όπλο (πιθανότατα τη προβοσκίδα του ελέφαντα που έφερε μαζί Του) και σκότωσε τους οχτώ αδελφούς, τον έναν μετά τον άλλον, όπως ένα λιοντάρι σκοτώνει ένα κοπάδι από ελάφια. Έτσι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα επαλήθευσαν τη δήλωση ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας εμφανίζεται για να προστατέψει τους ευσεβείς και να σκοτώσει τους ασεβείς δαίμονες, που είναι πάντοτε εχθροί των ημιθέων.

Οι ημίθεοι από τα ανώτερα πλανητικά συστήματα έρραιν με λουλούδια, συγχαίροντας τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Μεταξύ των ημιθέων, υπήρχαν ισχυρές προσωπικότητες όπως ο Κύριος Μπράμα και ο Σίβα και όλοι συγκεντρώθηκαν μαζί για να γιορτάσουν τον θάνατο του Κάμσα. Χτυπούσαν τύμπανα και έρραιν με λουλούδια από τους ουράνιους πλανήτες και οι γυναίκες των ημιθέων χόρευαν σε έκσταση.

Οι γυναίκες του Κάμσα και των οχτώ αδελφών του ήταν θλιμμένες εξαιτίας του ξαφνικού χαμού των ανδρών τους και χτυπούσαν τα κεφάλια τους, χύνοντας καταρράκτες δακρύων. Έκλαιγαν πολύ δυνατά και αγκάλιαζαν τα σώματα των ανδρών τους. Οι γυναίκες του Κάμσα και των αδελφών του θρηνούσαν, λέγοντας στα νεκρά κορμιά: «Αγαπημένοι μας σύζυγοι, είστε τόσο καλοί και είστε οι προστάτες των μελών της οικογένειάς σας. Τώρα, μετά τον θάνατό σας, έχουμε πεθάνει κι εμείς, μαζί με τα παιδιά σας και τα

σπίτια σας. Δεν φαινόμαστε πια πολύ καλά. Εξαιτίας του θανάτου σας, οι αίσιες τελετές που επρόκειτο να συμβούν, όπως η θυσία του τόξου, έχουν όλες ακυρωθεί. Αγαπημένοι μας σύζυγοι, φερθήκατε άσχημα σε πρόσωπα που ήταν ακηλίδωτα και ως αποτέλεσμα σκοτωθήκατε. Αυτό είναι αναπόφευκτο, επειδή όποιος βασανίζει κάποιον αθώο, πρέπει να τιμωρηθεί από τους νόμους της φύσης. Γνωρίζουμε ότι ο Κύριος Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Είναι ο υπέρτατος κύριος των πάντων και ο υπέρτατος δικαιούχος των πάντων και, επομένως, όποιος αγνοεί την εξουσία Του δεν μπορεί ποτέ να είναι ευτυχισμένος και τελικά, όπως εσείς, συναντά τον θάνατο».

Εφόσον ο Κρίσνα ήταν τόσο καλός και στοργικός με τις θείες Του, άρχισε να τις παρηγορεί όσο ήταν δυνατό. Έπειτα, οι μεταθανάτιες τελετουργίες έγιναν κάτω από την προσωπική επίβλεψη του Κρίσνα, επειδή συνέβη να είναι ανηψιός όλων των νεκρών πριγκίπων. Αφού τελείωσαν αυτή τη δουλειά, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ελευθέρωσαν αμέσως τον πατέρα Τους και τη μητέρα Τους, τον Βασουντέβα και την Ντεβάκι, που είχαν φυλακιστεί από τον Κάμσα. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έπεσαν στα πόδια των γονιών Τους και τους πρόσφεραν προσευχές. Ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι είχαν υποφέρει τόσο πολλά βάσανα επειδή ο Κρίσνα ήταν γιος τους· ήταν εξαιτίας του Κρίσνα που ο Κάμσα τους δημιουργούσε πάντοτε προβλήματα. Η Ντεβάκι και ο Βασουντέβα είχαν πλήρη επίγνωση της υψηλής θέσης του Κρίσνα ως Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας· γι' αυτό, παρόλο που ο Κρίσνα άγγιξε τα πόδια τους και τους πρόσφερε την υποταγή Του και προσευχές, δεν Τον αγκάλιασαν, αλλά σηκώθηκαν απλώς για να ακούσουν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Παρόλο που ο Κρίσνα είχε γεννηθεί ως γιος τους, ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι είχαν πάντοτε επίγνωση της θέσης Του.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Τρίτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο θάνατος του Κάμσα». •

44. Ο Κρίσνα συνεφέρει τον γιο του δασκάλου Του

Όταν ο Κύριος Κρίσνα είδε ότι ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι παρέμεναν σε ευλαβική διάθεση, επέκτεινε αμέσως την επίδραση της *γιογκαμαγια*, έτσι ώστε να μπορούν να φέρονται στον Ίδιο και στον Μπαλαράμα ως παιδιά τους. Όπως στον υλικό κόσμο η σχέση που υπάρχει μεταξύ πατέρα και μητέρας αφενός και παιδιών αφετέρου μπορεί να εδραιωθεί μεταξύ διαφόρων ζωντανών όντων με την επίδραση της παραπλανητικής ενέργειας, έτσι και με την επίδραση της *γιογκαμαγια*, ο αφοσιωμένος υπηρέτης μπορεί να εδραιώσει μία σχέση στην οποία το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας είναι παιδί του. Αφού δημιούργησε αυτή την κατάσταση με τη *γιογκαμαγια*, ο Κρίσνα, εμφανιζόμενος μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό Του Μπαλαράμα ως οι πλέον ένδοξοι και λαμπροί γιοι της δυναστείας των Σατβάτα, απευθύνθηκε στον Βασουντέβα και την Ντεβάκι ταπεινά και με σεβασμό ως εξής: «Αγαπημένη Μου πατέρα και αγαπημένη Μου μητέρα, παρόλο που πάντοτε είχατε πολλή αγωνία για την προστασία της ζωής Μας, δεν μπορέσατε ποτέ να Μας χαρείτε είτε ως μωρά σας είτε ως παιδιά στην ανάπτυξή μας είτε ως έφηβους». Ο Κρίσνα εμμέσως επαίνεσε τον Μαχαράζα Νάνντα και τη Γιασόντα ως λαμπρούς γονείς, επειδή παρόλο που ο Ίδιος και ο Μπαλαράμα δεν είχαν γεννηθεί από αυτούς, ο Νάνντα και η Γιασόντα χάρηκαν πραγματικά τις παιδικές Τους διασκέδασεις. Χάρη στον διακανονισμό της φύσης, οι γονείς απολαμβάνουν την παιδική ηλικία των ενσάρκωμένων ζωντανών όντων. Ακόμα και στο βασίλειο των ζώων οι γονείς είναι στοργικοί με τα μικρά τους. Αιχμαλωτισμένοι από τα έργα των παιδιών τους, δείχνουν μεγάλη φροντίδα για το καλό τους. Όσο για τον Βασουντέβα και την Ντεβάκι, είχαν πάντοτε μεγάλη αγωνία για την προστασία των γιων τους, του Κρίσνα και του

Μπαλαράμα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο Κρίσνα, μετά την εμφάνισή Του, μεταφέρθηκε αμέσως σε ένα άλλο σπίτι. Ο Μπαλαράμα μεταφέρθηκε και Αυτός από τη μήτρα της Ντεβάκι στη μήτρα της Ροχίνι.

Ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι ήταν γεμάτοι αγωνία για την προστασία του Κρίσνα και του Μπαλαράμα και γι' αυτό δεν μπόρεσαν να χαρούν τις παιδικές διασκέδασεις Τους. Ο Κρίσνα είπε, «Δυστυχώς, με εντολή της μοίρας Μας, δεν μπορέσαμε να ανατραφούμε από τους γονείς Μας και να απολαύσουμε τις παιδικές χαρές στο σπίτι Μας. Αγαπημένοι Μου πατέρα και μητέρα, ο άνθρωπος έχει ένα χρέος να ξεπληρώσει στους γονείς του, από τους οποίους αποκτά αυτό το σώμα, που μπορεί να του δώσει όλα τα οφέλη της υλικής ύπαρξης. Σύμφωνα με τη βεδική οδηγία, η ανθρώπινη μορφή ζωής επιτρέπει σε κάποιον να τελέσει όλων των ειδών τις θρησκευτικές δραστηριότητες, να εκπληρώσει όλων των ειδών τις επιθυμίες και να αποκτήσει όλων των ειδών τα πλούτη. Και μόνο σε αυτή την ανθρώπινη μορφή υπάρχει κάθε πιθανότητα να απελευθερωθεί κανείς από την υλική ύπαρξη. Αυτό το σώμα παράγεται από τις συνδυασμένες προσπάθειες του πατέρα και της μητέρας. Κάθε ανθρώπινο ον θα πρέπει να είναι υποχρεωμένο στους γονείς του και να καταλάβει ότι δεν μπορεί να ξεπληρώσει το χρέος του σε αυτούς. Αν, αφού μεγαλώσει, ο γιος δεν προσπαθήσει να ικανοποιήσει τους γονείς του με τις πράξεις του ή με μία πλουσιοπάροχη χορηγία, τιμωρείται ασφαλώς μετά τον θάνατό του από τον επόπτη του θανάτου και υποχρεώνεται να φάει τις σάρκες του. Αν κάποιος είναι σε θέση να φροντίσει ή να προστατέψει τους ηλικιωμένους γονείς, τα παιδιά, τον πνευματικό δάσκαλο, τους *μπραμανα* και άλλα πρόσωπα που δεν μπορούν να συντηρήσουν τον εαυτό τους, αλλά δεν το κάνει, θεωρείται ήδη νεκρός, παρόλο που υποτίθεται ότι αναπνέει. Αγαπημένοι Μου πατέρα και μητέρα, είχατε πάντοτε μεγάλη αγωνία για την προστασία Μας, αλλά δυστυχώς δεν μπορούσαμε να σας προσφέρουμε κάποια υπηρεσία. Μέχρι τώρα, σπαταλήσαμε απλώς τον χρόνο Μας· δεν μπορούσαμε να σας υπηρετήσουμε για λόγους πέρα από τον έλεγχό Μας. Μητέρα και πατέρα, σας παρακαλούμε συγχωρέστε Μας για τις αμαρτωλές πράξεις Μας».

Όσο το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας μιλούσε σαν ένα αθώο αγόρι με πολύ γλυκά λόγια, ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι αιχμαλωτίστηκαν από γονική στοργή και Τους αγκάλιασαν με μεγάλη ευχαρίστηση. Ήταν μαγεμένοι και δεν μπορούσαν να μιλήσουν ή να απαντήσουν στα λόγια του Κρίσνα, αλλά μόνο να αγκαλιάσουν τον Ίδιο και τον Μπαλαράμα με μεγάλη αγάπη και να παραμείνουν σιωπηλοί, χύνοντας ασταμάτητα δάκρυα.

Παρηγορώντας έτσι τον πατέρα Του και τη μητέρα Του, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, εμφανιζόμενος ως αγαπημένος γιος της Ντεβάκι, πλησίασε τον παππού Του, τον Ουγκρασένα, και ανακοίνωσε ότι τώρα ο Ουγκρασένα θα είναι ο Βασιλιάς του βασιλείου των Γιαντού. Ο Κάμσα είχε κυβερνήσει το βασίλειο των Γιαντού δια της βίας, παρά την παρουσία του πατέρα του, τον οποίο είχε συλλάβει. Αλλά μετά τον θάνατο του Κάμσα, ο πατέρας του ελευθερώθηκε και ανακοινώθηκε πως θα είναι ο Βασιλιάς του βασιλείου των Γιαντού. Φαίνεται πως εκείνες τις μέρες, στο δυτικό τμήμα της Ινδίας, υπήρχαν πολλά μικρά βασίλεια, τα οποία τα κυβερνούσαν η δυναστεία Ανντάκα, η δυναστεία Βρίσνι και η δυναστεία Μπότζα. Ο Μαχαράζα Ουγκρασένα ανήκε στη δυναστεία Μπότζα· επομένως ο Κρίσνα εμμέσως δήλωσε πως ο Βασιλιάς της δυναστείας Μπότζα θα ήταν αυτοκράτορας των υπόλοιπων μικρών βασιλείων. Επίτηδες ζήτησε από τον Μαχαράζα Ουγκρασένα να τα κυβερνήσει, επειδή ήταν υπήκοοί του. Η λέξη *πρατζα* χρησιμοποιείται και για τους απογόνους και για τους πολίτες και ο Κρίσνα ανήκε στους *πρατζα* και ως εγγονός του Μαχαράζα Ουγκρασένα και ως μέλος της δυναστείας Γιαντού. Δέχθηκε οικειοθελώς την διακυβέρνηση του Μαχαράζα Ουγκρασένα. Πληροφόρησε τον Ουγκρασένα: «Εξαιτίας της κατάρας του Γιαγιάτι, οι βασιλείς της δυναστείας Γιαντού δεν θα ξεσηκωθούν εναντίον του θρόνου. Θα είναι χαρά Μας να σε υπηρετούμε ως υπηρέτες σου. Η πλήρης Μας συνεργασία μαζί σου θα κάνει τη θέση σου πιο ένδοξη και θα εξασφαλίσει ότι οι βασιλείς άλλων δυναστειών δεν θα διστάσουν να πληρώσουν τους ανάλογους φόρους. Προστατευμένος από Εμάς, θα σε τιμούν ακόμα και οι ημίθεοι από τους ουράνιους πλανήτες. Αγαπημένε Μου παππού, από φόβο για τον μακαρίτη θείο Μου Κάμσα, όλοι οι βασιλείς που ανήκουν στη δυναστεία Γιαντού, τη δυναστεία Βρίσνι, τη δυναστεία Ανντάκα, τη δυναστεία Μάντου, τη δυναστεία Ντασάρχα και τη δυναστεία Κουκούρα ήταν πολύ φοβισμένοι και ταραγμένοι. Τώρα μπορείς να τους ηρεμήσεις όλους και να τους διαβεβαιώσεις για την ασφάλειά τους. Όλο το βασίλειο θα έχει ειρήνη».

Όλοι οι βασιλείς των γειτονικών περιοχών είχαν αφήσει τα σπίτια τους από τον φόβο του Κάμσα και ζούσαν σε μακρινά σημεία της χώρας. Τώρα, μετά τον θάνατο του Κάμσα και την αποκατάσταση του Ουγκρασένα ως Βασιλιά, στους γειτονικούς βασιλείς προσφέρονταν όλων των ειδών τα δώρα και οι ανέσεις. Έπειτα επέστρεψαν στα σπίτια τους. Μετά από αυτόν τον καλό πολιτικό διακανονισμό, οι κάτοικοι της Ματούρα ήταν χαρούμενοι να ζουν στη Ματούρα, προστατευμένοι από τα δυνατά μπράτσα του Κρίσνα και του

Μπαλαράμα. Εξαιτίας καλής διακυβέρνησης λόγω της παρουσίας του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, οι κάτοικοι της Ματούρα αισθάνθηκαν πλήρη ικανοποίηση με την εκπλήρωση όλων των υλικών επιθυμιών τους και αναγκών και επειδή έβλεπαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα καθημερινά, πρόσωπο με πρόσωπο, σύντομα ξέχασαν όλες τις υλικές δυστυχίες εντελώς. Μόλις έβλεπαν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα να βγαίνουν στον δρόμο, ντυμένοι πολύ όμορφα, χαμογελώντας και κοιτώντας εδώ κι εκεί, οι πολίτες γέμιζαν αμέσως με εκστατική αγάπη, βλέποντας απλώς την προσωπική παρουσία του Μουκούντα. Η λέξη *μουκουντα* αναφέρεται σε κάποιον που μπορεί να προσφέρει απελευθέρωση και υπερβατική ευδαιμονία. Η παρουσία του Κρίσνα λειτουργούσε σαν ένα τέτοιο αναζωογονητικό τονωτικό, έτσι ώστε όχι μόνο η νεότερη γενιά, αλλά ακόμα και οι ηλικιωμένοι άνθρωποι της Ματούρα ζωντάνεψαν πλήρως με νεανική ενέργεια και δύναμη, βλέποντάς Τον απλώς τακτικά.

Ο Μαχαράζα Νάνντα και η Γιασόντα ζούσαν κι εκείνοι στη Ματούρα, επειδή ήταν εκεί ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, αλλά μετά από λίγο καιρό θέλησαν να επιστρέψουν στη Βρινντάβανα. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα στάθηκαν μπροστά τους και τους αγκάλιασαν πολύ στοργικά και με συγκίνηση. Ο Κρίσνα είπε τα εξής: «Αγαπημένοι Μου πατέρα και μητέρα, παρόλο που γεννήθηκα από τον Βασουντέβα και την Ντεβάκι, εσείς είσασταν οι αληθινοί γονείς Μας, επειδή από τη γέννηση και την παιδική Μας ηλικία, Μας μεγαλώσατε με μεγάλη στοργή και αγάπη. Η στοργική σας αγάπη για Μας ήταν περισσότερο από όσα μπορεί κανείς να προσφέρει στα παιδιά του. Είστε πραγματικά πατέρας και μητέρα Μας, επειδή Μας μεγαλώσατε σαν παιδιά σας μια εποχή που είμασταν σαν ορφανά. Για συγκεκριμένους λόγους, ο πατέρας Μας και η μητέρα Μας Μας εγκατέλειψαν και εσείς Μας προστατέψατε. Αγαπημένοι Μου πατέρα και μητέρα, γνωρίζω ότι επιστρέφοντας στη Βρινντάβανα και αφήνοντάς Μας εδώ θα νιώσετε αποχωρισμό, αλλά σας παρακαλώ να είστε βέβαιοι ότι θα επιστρέψω στη Βρινντάβανα αμέσως μόλις δώσω λίγη ικανοποίηση στον αληθινό Μου πατέρα και την αληθινή Μου μητέρα, τον Βασουντέβα και την Ντεβάκι, τον παππού Μου και τους άλλους συγγενείς και μέλη της οικογένειας». Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ευχαρίστησαν τον Νάνντα και τη Γιασόντα με γλυκόλογα και με δώρα· τους πρόσφεραν υφάσματα, κοσμήματα και καλοφτιαγμένα εργαλεία για το σπίτι. Τους ικανοποίησαν, καθώς και τους φίλους Τους και τους γείτονές Τους που είχαν έλθει μαζί Τους από τη Βρινντάβανα στη Ματούρα, όσο το δυνατό καλύτερα. Λόγω της υπερβολικής πατρικής στοργής

για τον Μπαλαράμα και τον Κρίσνα, ο Μαχαράζα Νάνντα είχε δάκρυα στα μάτια του. Τους αγκάλιασε και ξεκίνησε μαζί με τους βοσκούς για τη Βρινντάβανα.

Μετά από αυτό, ο Βασουντέβα κανόνισε να μνηθεί ο γιος του με ιερή κλωστή, ως δείγμα δεύτερης γέννησης, η οποία είναι ουσιώδης για τις ανώτερες τάξεις της ανθρώπινης κοινωνίας. Ο Βασουντέβα κάλεσε τον οικογενειακό ιερέα και μορφωμένους *μπραμανα* και η τελετή της ιερής κλωστής του Κρίσνα και του Μπαλαράμα τελέστηκε όπως έπρεπε. Στη διάρκεια της τελετής, ο Βασουντέβα έδωσε διάφορα κοσμήματα ως ελεημοσύνη στους *μπραμανα* και τους χάρισε αγελάδες στολισμένες με μεταξωτά υφάσματα και χρυσά κοσμήματα. Στο παρελθόν, κατά τη γέννηση του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, ο Βασουντέβα ήθελε να δώσει αγελάδες ως ελεημοσύνη στους *μπραμανα*, αλλά επειδή φυλακίστηκε από τον Κάμσα, μπορούσε να το κάνει αυτό μόνο μέσα στον νου του. Με τον θάνατο του Κάμσα, έδωσε στους *μπραμανα* αληθινές αγελάδες. Τότε ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα μνηθήκαν κατάλληλα με την ιερή κλωστή και επανέλαβαν το ψάλσιμο του *μαντρα γκαγιατρι*. Το *μαντρα γκαγιατρι* προσφέρεται στους μαθητές μετά την τελετή της ιερής κλωστής και ο Μπαλαράμα με τον Κρίσνα εκτέλεσαν σωστά το καθήκον του ψαλσίματος αυτού του *μαντρα*. Όποιος ψέλνει αυτό το *μαντρα* πρέπει να τηρεί ορισμένες αρχές και όρκους. Μολονότι ο Μπαλαράμα και ο Κρίσνα ήταν υπερβατικά πρόσωπα, ακολουθούσαν αυστηρά τις ρυθμιστικές αρχές. Και οι δύο μνηθήκαν από τον οικογενειακό ιερέα Γκαργκατσάρια, γνωστόν συνήθως ως Γκαργκαμούνι, τον *ατσαρια* της δυναστείας Γιαντού. Σύμφωνα με τον βεδικό πολιτισμό, κάθε αξιοσέβαστο πρόσωπο έχει έναν *ατσαρια*, δηλαδή πνευματικό δάσκαλο. Κάποιος που δεν έχει μνηθεί και εκπαιδευθεί από έναν *ατσαρια* δεν θεωρείται πλήρως πολιτισμένος άνθρωπος. Λέγεται, επομένως, ότι όποιος έχει πλησιάσει έναν *ατσαρια* βρίσκεται πράγματι σε τέλεια γνώση. Ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο κύριος κάθε παιδείας και γνώσης. Δεν είχαν ανάγκη να δεχθούν πνευματικό δάσκαλο, *ατσαρια*, και όμως, για να διδάξουν τους κοινούς ανθρώπους, δέχθηκαν και Αυτοί πνευματικό δάσκαλο για την πρόοδο της πνευματικής γνώσης.

Συνηθίζεται, αφού μνηθεί κάποιος στο *μαντρα γκαγιατρι*, να ζήσει μακριά από το σπίτι του για ένα διάστημα υπό την καθοδήγηση και τη φροντίδα του *ατσαρια*, προκειμένου να εκπαιδευτεί στην πνευματική ζωή. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου πρέπει να εργασθεί κανείς κάτω από τον πνευματικό δάσκαλο ως κοινός οικιακός υπηρέτης. Υπάρχουν πολλοί κανόνες και

ρυθμίσεις για έναν *μπραματσαρι* που ζει κάτω από τη φροντίδα ενός *ατσαρια*, και ο Κύριος Κρίσνα με τον Μπαλαράμα ακολούθησαν αυστηρά αυτές τις ρυθμιστικές αρχές όσο ζούσαν κάτω από την καθοδήγηση του πνευματικού τους δασκάλου, του σοφού Σανντιπανί στο σπίτι του, στη βόρεια Ινδία. Σύμφωνα με τις εντολές των γραφών, ο πνευματικός δάσκαλος θα πρέπει να γίνεται σεβαστός και να αντιμετωπίζεται στο ίδιο επίπεδο με το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ακολούθησαν ακριβώς αυτές τις αρχές με μεγάλη αφοσίωση και εφάρμοσαν τους κανονισμούς του *μπραματσαρια*, ευχαριστώντας έτσι τον πνευματικό Τους δάσκαλο, που Τους δίδαξε τη βεδική γνώση. Όντας πολύ ικανοποιημένος, ο σοφός Σανντιπανί Τους δίδαξε όλες τις περιπλοκές της βεδικής γνώσης, καθώς και τη συμπληρωματική γραμματεία, όπως οι *Ουπανισαντ*. Επειδή ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν *κσατρια*, εκπαιδεύτηκαν συγκεκριμένα στη στρατιωτική επιστήμη, την πολιτική και τα μαθηματικά. Στην πολιτική υπάρχουν έξι κλάδοι της γνώσης – πώς να κάνει κανείς ειρήνη, πώς να πολεμάει, πώς να δημιουργεί ηρεμία, πώς να διαιρεί και να κυβερνάει, πώς να προσφέρει καταφύγιο, κλπ. Όλα αυτά τα ζητήματα εξηγήθηκαν και διδάχθηκαν στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα.

Η πηγή του νερού του ποταμού είναι ο ωκεανός. Η εξάτμιση του νερού του ωκεανού δημιουργεί τα σύννεφα και το ίδιο νερό μοιράζεται με τη μορφή βροχής σε όλη την επιφάνεια της γης και μετά επιστρέφει στον ωκεανό από τα ποτάμια. Έτσι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, είναι η πηγή κάθε είδους γνώσης, αλλά επειδή έπαιζαν σαν συνηθισμένα ανθρώπινα παιδιά, έθεσαν το παράδειγμα, έτσι ώστε όλοι να μπορούν να δεχθούν γνώση από τη σωστή πηγή. Έτσι δέχθηκαν να λάβουν γνώση από έναν πνευματικό δάσκαλο.

Αφού άκουγαν μόνο μία φορά από τον δάσκαλο, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα μάθαιναν όλες τις τέχνες και τις επιστήμες. Σε εξήντα τέσσερεις μέρες και εξήντα τέσσερεις νύχτες έμαθαν όλες τις απαραίτητες τέχνες και επιστήμες που χρειάζονται στην ανθρώπινη κοινωνία. Στη διάρκεια της ημέρας μάθαιναν από τον δάσκαλο ένα συγκεκριμένο θέμα και μέχρι τη νύχτα, αφού είχαν ακούσει από τον δάσκαλο, είχαν γίνει ειδικοί σε εκείνον τον κλάδο της γνώσης.

Πρώτα απ' όλα, έμαθαν πώς να τραγουδούν, πώς να συνθέτουν τραγούδια και πώς να αναγνωρίζουν τις διάφορες μελωδίες· έμαθαν τους ευμενείς και δυσμενείς τόνους και τα μέτρα, πώς να τραγουδούν διαφόρων ειδών ρυθμούς

και μελωδίες και πώς να τους ακολουθούν χτυπώντας διαφόρων ειδών τύμπανα. Έμαθαν πώς να χορεύουν με ρυθμό, μελωδία και διάφορα τραγούδια. Έμαθαν πώς να γράφουν θεατρικά έργα και τα διάφορα είδη ζωγραφικής, αρχίζοντας από τις διάφορες τέχνες του χωριού και έως τα ανώτατα στάδια τελειότητας. Έμαθαν επίσης πώς να ζωγραφίζουν *τιλακα* στο πρόσωπο και να φτιάχνουν διαφόρων ειδών κουκκίδες στο μέτωπο και στα μάγουλα. Έπειτα έμαθαν την τέχνη να ζωγραφίζουν στο πάτωμα με υγρή κρέμα από ρύζι και αλεύρι· τέτοιες ζωγραφίες είναι πολύ δημοφιλείς σε ευοίωνες τελετές που γίνονται σε οικογενειακές στιγμές ή σε ναούς. Έμαθαν πώς να φτιάχνουν ένα μέρος ανάπαυσης με λουλούδια και πώς να διακοσμούν τα ρούχα και τα φύλλα με πολύχρωμες ζωγραφίες. Έμαθαν επίσης πώς να τοποθετούν διάφορα πολύτιμα πετράδια σε κοσμήματα. Έμαθαν την τέχνη να κουδουνίζουν τα δοχεία του νερού. Τα δοχεία γεμίζονται με νερό μέχρι ένα συγκεκριμένο σημείο, έτσι ώστε όταν κάποιος τα χτυπά, παράγονται διάφορες μελωδίες και όταν κάποιος τα χτυπά συγχρόνως παράγουν έναν μελωδικό ήχο. Έμαθαν ακόμα πώς να πετούν νερό στα ποτάμια και τις λίμνες όταν κάνουν μπάνιο με τους φίλους τους. Έμαθαν επίσης πώς να διακοσμούν με λουλούδια. Αυτή την τέχνη της διακόσμησης μπορεί να την δει κανείς ακόμα και σήμερα σε διάφορους ναούς της Βρινντάβανα κατά την θερινή περίοδο. Ονομάζεται *πουλαμπαντι*. Η εξέδρα, ο θρόνος, οι τοίχοι και η οροφή είναι πλήρως στολισμένα και ένα μικρό αρωματικό συντριβάνι από λουλούδια στήνεται στο κέντρο. Λόγω αυτών των λουλουδένιων διακοσμήσεων, οι άνθρωποι, εξαντλημένοι από τη ζέστη της καλοκαιρινής περιόδου, αναζωογονούνται.

Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έμαθαν την τέχνη της κομμωτικής με διάφορες τεχνοτροπίες, καθώς και την τέχνη της τοποθέτησης της περικεφαλαίας σε διάφορες θέσεις στο κεφάλι. Έμαθαν επίσης πώς να παίζουν σε μια θεατρική σκηνή, πώς να στολίζουν θεατρικούς ηθοποιούς με στολίδια από λουλούδια γύρω από τα αφτιά και πώς να ραντίζουν με κρέμα από σανδαλόξυλο και νερό για να δημιουργούν ένα όμορφο άρωμα. Έμαθαν επίσης την τέχνη να κάνουν μαγικά. Μέσα στο πεδίο της μαγείας υπάρχει μία τέχνη που ονομάζεται *μπαχουρουπι*, με την οποία ντύνεται κάποιος με τέτοιο τρόπο, ώστε όταν πάει κοντά σε έναν φίλο του, δεν μπορεί να αναγνωρισθεί. Έμαθαν επίσης πώς να φτιάχνουν ροφήματα τα οποία χρειάζονται σε διάφορες περιστάσεις και σπούδασαν τα σιρόπια, τις γεύσεις και τα αποτελέσματα της μέθης. Έμαθαν πώς να χειρίζονται λεπτές κλωστές για να κάνουν τις κούκλες του κουκλοθεάτρου να χορεύουν και έμαθαν πώς να περνούν και να κουρδίζουν

τις χορδές σε μουσικά όργανα, όπως η βινα, το σιτάρ και ο ταμπουράς, για να παράγουν μελωδικούς ήχους. Έπειτα έμαθαν πώς να φτιάχνουν και να λύνουν γρίφους. Έμαθαν την τέχνη του διαβάσματος βιβλίων, από τα οποία ακόμα και ένας ανόητος μαθητής μπορεί πολύ εύκολα να μάθει να διαβάσει την αλφαβήτα και να κατανοήσει τη γραφή. Ύστερα έμαθαν πώς να κάνουν πρόβες και να παίζουν ένα θεατρικό έργο. Έμαθαν ακόμα την τέχνη της λύσης σταυρόλεξων, πώς να συμπληρώνουν τα γράμματα που λείπουν και να φτιάχνουν ολόκληρες λέξεις.

Έμαθαν επίσης πώς να δημιουργούν λογοτεχνικά έργα σχεδιάζοντας εικονογράμματα. Σε ορισμένες χώρες του κόσμου, η εικονογραφική λογοτεχνία υφίσταται ακόμα. Μία ιστορία αναπαριστάνεται με εικόνες· για παράδειγμα, η ζωγραφιά ενός ανθρώπου και ενός σπιτιού παριστάνουν κάποιον άνθρωπο που πηγαίνει στο σπίτι του. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έμαθαν επίσης την τέχνη της αρχιτεκτονικής – πώς να κατασκευάζουν κατοικίες. Έμαθαν να διακρίνουν τα πολύτιμα πετράδια μελετώντας τη λάμψη και την ποιότητα των χρωμάτων τους. Έπειτα έμαθαν την τέχνη να δένουν διαμάντια και πολύτιμους λίθους με χρυσό και ασήμι. Έμαθαν επίσης πώς να μελετούν το έδαφος για να βρίσκουν ορυκτά. Αυτή η μελέτη του εδάφους είναι στις μέρες μας πολύ εξειδικευμένη επιστήμη, αλλά στο παρελθόν ήταν κοινή γνώση, ακόμα και για τους απλούς ανθρώπους. Έμαθαν να μελετούν τα βότανα και τα φυτά και να βγάζουν από τα συστατικά τους θεραπευτικά εκχυλίσματα. Με τη μελέτη των διαφόρων ειδών φυτών, έμαθαν πώς να διασταυρώνουν τα φυτά και να παράγουν διάφορα είδη καρπών. Έμαθαν πώς να εκπαιδεύουν τα πρόβατα και τους κόκορες να παλεύουν για λόγους διασκέδασης. Μετά έμαθαν πώς να μαθαίνουν τους παπαγάλους να μιλούν και να απαντούν στις ερωτήσεις των ανθρώπων.

Έμαθαν εφαρμοσμένη ψυχολογία – πώς να επηρεάζουν τον νου των άλλων και έτσι να τους κάνουν να ενεργούν σύμφωνα με την επιθυμία τους. Μερικές φορές αυτό ονομάζεται υπνωτισμός. Έμαθαν πώς να λούζουν τα μαλλιά, να τα βάφουν με διάφορα χρώματα και να τα τυλίγουν με διάφορους τρόπους. Έμαθαν την τέχνη να λένε τι είναι γραμμένο σε ένα βιβλίο χωρίς να το βλέπουν. Έμαθαν να μπορούν να λένε τι κρύβει κάποιος στη γροθιά του. μερικές φορές τα παιδιά μιμούνται αυτή την τέχνη, όχι πολύ επιτυχημένα. Κάποιο παιδί κρύβει κάτι στη γροθιά του και ρωτά τους φίλους του, «Μπορείτε να μου πείτε τι είναι μέσα;» και οι φίλοι του κάνουν κάποιες υποθέσεις, παρόλο που δεν είναι σε θέση να πουν. Υπάρχει όμως μία τέχνη

με την οποία μπορεί κανείς να καταλάβει και να πει τι κρατά κάποιος στη γροθιά του.

Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έμαθαν πώς να μιλούν και να καταλαβαίνουν τις γλώσσες διαφόρων χωρών. Δεν έμαθαν μόνο τις γλώσσες των ανθρώπων. Ο Κρίσνα μπορούσε να μιλά ακόμα και με τα ζώα και τα πουλιά. Στοιχεία γι' αυτό συναντάμε στη γραμματεία των Βαϊσνάβα, στα λογοτεχνικά έργα που συνέθεσαν οι Γκοσουάμι. Έπειτα έμαθαν πώς να φτιάχνουν άμαξες και αεροπλάνα από λουλούδια. Λέγεται στη *Ραμαγιάνα* ότι αφού νίκησε τον Ράβανα, ο Ραματσάνντρα μεταφέρθηκε από τη Λάνκα στη Μπάρατα-βάρσα σε ένα αεροπλάνο από λουλούδια, που ονομαζόταν *πουσπα-ρατα*. Μετά ο Κρίσνα έμαθε την τέχνη της πρόβλεψης των γεγονότων διαβάζοντας τα σημάδια. Σε ένα βιβλίο με τον τίτλο *Καναρ βατσανα* περιγράφονται τα διάφορα είδη σημαδιών και οιωνών. Αν κάποιος που βγαίνει έξω δει κάποιον άλλον με έναν κουβά νερό, αυτό είναι ένα πολύ καλό σημάδι. Αλλά αν δει κάποιον με έναν άδειο κουβά, αυτό δεν είναι καλό σημάδι. Κατά τον ίδιο τρόπο, αν ένας δει γάλα αγελάδας μαζί με ένα μοσχαρακι, είναι καλό σημάδι. Το αποτέλεσμα της κατανόησης αυτών των σημαδιών είναι ότι μπορεί κάποιος να προβλέψει τα γεγονότα και ο Κρίσνα έμαθε αυτή την τέχνη. Έμαθε επίσης την τέχνη της σύνθεσης *ματρικα*. Ένα *ματρικα* είναι ένα σταυρόλεξο με τρία γράμματα στη σειρά· μετρώντας οποιοδήποτε από αυτά τα τρία από οποιαδήποτε πλευρά, το μέτρημα θα είναι εννιά. Τα *ματρικα* είναι διαφόρων ειδών και είναι για διάφορους σκοπούς.

Ο Κρίσνα έμαθε την τέχνη της κοπής πολύτιμων λίθων, όπως τα διαμάντια, και την τέχνη των ερωτήσεων και των απαντήσεων με την άμεση σύνθεση ποίησης μέσα στον νου Του. Έμαθε την επιστήμη της δράσης και αντίδρασης φυσικών συνδυασμών και μεταθέσεων. Έμαθε την τέχνη του ψυχίατρου, ο οποίος μπορεί να κατανοήσει τις ψυχικές κινήσεις κάποιου άλλου. Έμαθε πώς να ικανοποιεί τις επιθυμίες κάποιου. Οι επιθυμίες είναι πολύ δύσκολο να εκπληρωθούν· αλλά αν κάποιος επιθυμεί κάτι παράλογο που δεν μπορεί ποτέ να εκπληρωθεί, η επιθυμία μπορεί να κατασταλεί και να ικανοποιηθεί και αυτό είναι τέχνη. Με αυτή την τέχνη μπορεί κανείς να καταστείλει τις σεξουαλικές ορμές όταν διεγείρονται, όπως συμβαίνει ακόμα και στη ζωή των *μπραματσαρι*. Με αυτή την τέχνη μπορεί κανείς να κάνει ακόμα και έναν εχθρό φίλο του ή να μεταφέρει την άμεση δράση ενός φυσικού στοιχείου σε άλλα πράγματα.

Ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, η πηγή κάθε γνώσης των τεχνών και των επιστημών, έδειξαν πόσο τέλεια ήταν η κατανόησή Τους όταν προσφέρθηκαν να υπηρετήσουντον δάσκαλό Τους, απονέμοντάς του ό,τι επιθυμούσε. Αυτή η προσφορά από τον μαθητή στον δάσκαλο ονομάζεται *γκουρου-ντακσινα*. Είναι ουσιώδες για τον μαθητή να ικανοποιήσει τον δάσκαλο σε ανταπόδοση της μάθησης που έχει λάβει, είτε υλικής είτε πνευματικής. Όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πρόσφεραν την υπηρεσία Τους με αυτόν τον τρόπο, ο δάσκαλος, ο σοφός Σανντιπανί, σκέφτηκε πως θα ήταν φρόνιμο να Τους ζητήσει κάτι ασυνήθιστο, κάτι που κανείς κοινός μαθητής δεν θα μπορούσε να προσφέρει. Γι' αυτό, συμβουλευτήκε τη γυναίκα του τι να Τους ζητήσει. Είχαν ήδη δει τις ασυνήθιστες δυνάμεις του Κρίσνα και του Μπαλαράμα και ήταν σε θέση να καταλάβουν ότι τα δύο αγόρια ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Αποφάσισαν, λοιπόν, να Τους ζητήσουν την επιστροφή του γιου τους, ο οποίος είχε πνιγεί στον ωκεανό, στην όχθη του Πραμπασακσέτρα.

Όταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα άκουσαν από τον δάσκαλό Τους για τον θάνατο του γιου του στην όχθη του Πραμπασακσέτρα, ξεκίνησαν αμέσως για τον ωκεανό με το άρμα Τους. Φτάνοντας στην παραλία, ζήτησαν από τη θεότητα που ελέγχει τον ωκεανό να επιστρέψει τον γιο του δασκάλου Τους. Η θεότητα του ωκεανού εμφανίσθηκε αμέσως ενώπιον του Κυρίου και Τον προσκύνησε με σεβασμό και μεγάλη ταπεινοφροσύνη.

Ο Κύριος είπε, «Στο παρελθόν προκάλεσες τον πνιγμό του γιου του δασκάλου Μας. Σε διατάζω να τον επιστρέψεις».

Η θεότητα του ωκεανού απάντησε, «Το αγόρι δεν το πήρα πραγματικά εγώ, αλλά αιχμαλωτίστηκε από έναν δαίμονα ονόματι Παντσατζάνα. Αυτός ο μεγάλος δαίμονας παραμένει συνήθως βαθιά στο νερό, με τη μορφή κοχυλιού. Ο γιος του δασκάλου Σας μπορεί να βρίσκεται στην κοιλιά του δαίμονα που τον έχει καταβροχθίσει».

Όταν το άκουσε αυτό, ο Κρίσνα βούτηξε βαθιά στο νερό και έπιασε τον δαίμονα Παντσατζάνα. Τον σκότωσε στη στιγμή, αλλά δεν μπορούσε να βρει τον γιο του δασκάλου Του μέσα στην κοιλιά του. Γι' αυτό πήρε το νεκρό σώμα του δαίμονα (στο σχήμα ενός κοχυλιού) και επέστρεψε στο άρμα Του, στην όχθη του Πραμπασακσέτρα. Από εκεί ξεκίνησε για το Σαμιαμανί, την κατοικία του Γιαμαράζα, του επόπτη του θανάτου. Συνοδευόμενος από τον μεγαλύτερο αδελφό Του Μπαλαράμα, που είναι επίσης γνωστός ως Χαλαγιούντα, ο Κρίσνα έφτασε εκεί και φύσηξε το κοχύλι Του.

Φτάνοντας στην παραλία, ζήτησαν από τη θεότητα που ελέγχει τον ωκεανό να επιστρέψει τον γιο του δασκάλου Τους.

Ακούγοντας τον ήχο του κοχυλιού, ο Γιαμαράζα εμφανίστηκε και υποδέχθηκε τον Σρι Κρίσνα με κάθε σεβασμό και υποταγή. Ο Γιαμαράζα κατάλαβε ποιοι ήταν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα και γι' αυτό πρόσφερε αμέσως ταπεινά την υπηρεσία του στον Κύριο. Ο Κύριος Κρίσνα είχε εμφανισθεί στην επιφάνεια της γης ως ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον, αλλά

στην πραγματικότητα, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι η Υπέρτατη Ψυχή που ζει μέσα στην καρδιά κάθε ζωντανής οντότητας. Είναι ο Ίδιος ο Βίσνου, αλλά έπαιζαν σαν συνηθισμένα ανθρώπινα αγόρια. Καθώς ο Γιαμαράζα πρόσφερε τις υπηρεσίες του στον Κύριο, ο Σρι Κρίσνα του ζήτησε να επιστρέψει τον γιο του δασκάλου Του, που είχε έλθει σε εκείνον ως αποτέλεσμα της δράσης του. «Θεωρώντας τη διακυβέρνησή Μου ως υπέρτατη», είπε ο Κρίσνα, «θα πρέπει αμέσως να παραδώσεις τον γιο του δασκάλου Μου».

Ο Γιαμαράζα επέστρεψε το αγόρι στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και ο Κρίσνα με τον Μπαλαράμα το έφεραν στον πατέρα του. Τα δύο αδέρφια ρώτησαν τον δάσκαλό Τους αν είχε κάτι άλλο να ζητήσει από Αυτούς, αλλά εκείνος αποκρίθηκε, «Αγαπημένα μου παιδιά, έχετε κάνει αρκετά για μένα. Τώρα είμαι πλήρως ικανοποιημένος. Τι άλλη ανάγκη μπορεί να έχει κάποιος που έχει μαθητές σαν Εσάς; Αγαπημένα μου παιδιά, μπορείτε τώρα να επιστρέψετε στο σπίτι Σας. Αυτά τα ένδοξα έργα Σας θα είναι για πάντα φημισμένα σε όλο τον κόσμο. Είστε πάνω από κάθε ευλογία, αλλά είναι χρέος μου να Σας ευλογήσω. Σας δίνω την ευλογία πως οτιδήποτε λέτε θα παραμένει φρέσκο αιωνίως, όπως η διδασκαλία των Βεδών. Τα διδάγματά Σας δεν θα τιμούνται απλώς σε αυτό το σύμπαν η σε αυτή τη χιλιετία, αλλά σε όλα τα μέρη και σε όλες τις εποχές και θα παραμένουν όλο και πιο νέα και σημαντικά». Εξαιτίας αυτής της ευλογίας από τον δάσκαλό Του, η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* του Κυρίου Κρίσνα είναι αιωνίως όλο και περισσότερο φρέσκια και είναι φημισμένη όχι μόνο σε αυτό το σύμπαν, αλλά και σε άλλους πλανήτες και σε άλλα σύμπαντα.

Όταν τους διέταξε ο δάσκαλός Τους, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα επέστρεψαν αμέσως στο σπίτι Τους με τα άρματά Τους. Ταξίδεψαν με μεγάλη ταχύτητα σαν τον άνεμο και έκαναν μεγάλο θόρυβο, όπως η σύγκρουση των σύννεφων. Όλοι οι κάτοικοι της Ματούρα, που δεν είχαν δει τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα για μεγάλο διάστημα, χάρηκαν πολύ που Τους έβλεπαν ξανά. Ήταχαρούμενοι, όπως κάποιος που ξαναβρίσκει τη χαμένη του περιουσία.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Τέταρτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίσνα συνεφέρει τον γιο του δασκάλου Του». •

45. Ο Ούνταβα επισκέπτεται τη Βρινντάβανα

Ο Μαχαράζα Νάνντα επέστρεψε στη Βρινντάβανα χωρίς τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Συνοδευόταν μόνο από τους βοσκούς και τα βοσκόπουλα. Ήταν ασφαλώς μία θλιβερή σκηνή για τις γκοπι, τη μητέρα Γιασόντα, τη Σριμάτι Ρανταράνι και όλους τους κατοίκους της Βρινντάβανα. Πολλοί αφοσιωμένοι υπηρέτες έχουν προσπαθήσει να επιλύσουν το ζήτημα της απουσίας του Κρίσνα από τη Βρινντάβανα, επειδή σύμφωνα με τις απόψεις ειδικών, ο Κρίσνα, το αρχικό Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, δεν φεύγει ποτέ ούτε ένα βήμα μακριά από τη Βρινντάβανα. Παραμένει πάντοτε εκεί. Η εξήγηση των έμπειρων αφοσιωμένων υπηρετών είναι ότι ο Κρίσνα δεν έλειψε πραγματικά από τη Βρινντάβανα· επέστρεψε μαζί με τον Μαχαράζα Νάνντα, όπως είχε υποσχεθεί.

Όταν πήγαινε στη Ματούρα πάνω στο άρμα που οδηγούσε ο Ακρούρα και οι γκοπι έκλειναν ουσιαστικά τον δρόμο, ο Κρίσνα τις διαβεβαίωσε ότι θα επέστρεφε αφού τελειώσει τις δουλειές Του στη Ματούρα. Τους είπε να μην ταραάζονται και έτσι τις καθησύχασε. Αλλά όταν δεν επέστρεψε μαζί με τον Μαχαράζα Νάνντα, έμοιαζε είτε ότι τις κορόιδεψε είτε ότι δεν μπόρεσε να κρατήσει την υπόσχεσή Του. Έμπειροι αφοσιωμένοι υπηρέτες, εντούτοις, έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Κρίσνα δεν είναι από αυτούς που εξαπατούν ούτε από αυτούς που δεν τηρούν τις υποσχέσεις τους. Ο Κρίσνα, στην αρχική Του ταυτότητα, επέστρεψε μαζί με τον Μαχαράζα Νάνντα και έμεινε με τις γκοπι και τη μητέρα Γιασόντα στην επέκτασή Του *μπαβα*. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έμειναν στη Ματούρα, όχι στις αρχικές Τους μορφές, αλλά στις επεκτάσεις Τους ως Βāsουντέβα και Σανκάρσανα. Οι αληθινοί Κρίσνα και Μπαλαράμα ήταν στη Βρινντάβανα, στην εκδήλωση *μπαβα*, ενώ στη Ματούρα εμφανίσθηκαν στις επεκτάσεις *πραμπαβα* και

βαϊμπαβα. Αυτή είναι η έμπειρη γνώμη προχωρημένων αφοσιωμένων υπηρετών του Κρίσνα. Αλλά όταν ο Μαχαράζα Νάνντα προετοιμαζόταν να επιστρέψει στη Βρινντάβανα, υπήρξε συζήτηση μεταξύ εκείνου, του Κρίσνα και του Μπαλαράμα σχετικά με το πώς θα μπορούσαν τα δύο αγόρια να ζήσουν αποχωρισμένα από τον Νάνντα. Η τελική απόφαση του αποχωρισμού ήταν προϊόν αμοιβαίας συμφωνίας.

Ο Βασουντέβα και η Ντεβάκι συνέβαινε να είναι οι αληθινοί γονείς του Κρίσνα και του Μπαλαράμα. Ήθελαν να Τους κρατήσουν τώρα λόγω του θανάτου του Κάμσα. Όσο ο Κάμσα ήταν ζωντανός, βρίσκονταν κάτω από την προστασία του Μαχαράζα Νάνντα στη Βρινντάβανα. Τώρα, φυσικά, ο πατέρας και η μητέρα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα ήθελαν να μείνουν μαζί τους, ειδικά για τη μεταρρυθμιστική εξαγνιστική τελετή, την τελετή της ιερής κλωστής. Ήθελαν επίσης να Τους προσφέρουν κατάλληλη εκπαίδευση, επειδή αυτό είναι το καθήκον του πατέρα. Άλλο ένα ζήτημα ήταν ότι όλοι οι φίλοι του Κάμσα έξω από τη Ματούρα σχεδίαζαν να επιτεθούν στη Ματούρα. Και γι' αυτόν τον λόγο επίσης η παρουσία του Κρίσνα ήταν απαραίτητη. Ο Κρίσνα δεν ήθελε να ενοχλείται η Βρινντάβανα από εχθρούς όπως ο Ντανταβακρά και ο Τζαράσαντα. Αν ο Κρίσνα πήγαινε στη Βρινντάβανα, αυτοί οι εχθροί δεν θα έκαναν έφοδο μόνο στη Ματούρα, αλλά θα πήγαιναν και στη Βρινντάβανα, με αποτέλεσμα οι φιλήσυχοι κάτοικοι της Βρινντάβανα να ενοχληθούν. Γι' αυτό ο Κρίσνα αποφάσισε να μείνει στη Ματούρα και ο Μαχαράζα Νάνντα να επιστρέψει στη Βρινντάβανα. Παρόλο που οι κάτοικοι της Βρινντάβανα αισθάνονταν αποχωρισμό από τον Κρίσνα, ο Κρίσνα ήταν πάντοτε παρών μαζί τους με τη *λιλα* Του, δηλαδή τις διασκεδάσεις Του, και αυτό τους έκανε εκστατικούς.

Αφού ο Κρίσνα είχε αναχωρήσει από τη Βρινντάβανα για τη Ματούρα, οι κάτοικοι της Βρινντάβανα, και ιδιαίτερα η μητέρα Γιασόντα, ο Μαχαράζα Νάνντα, η Σριμάτι Ρανταράνι, οι *γκοπι* και τα βοσκόπουλα, σκέφτονταν μόνο τον Κρίσνα κάθε στιγμή. Σκέφτονταν, «Ο Κρίσνα έπαιζε έτσι. Ο Κρίσνα φυσούσε τη φλογέρα Του. Ο Κρίσνα αστειευόταν μ' εμάς, ο Κρίσνα μας αγκάλιαζε». Αυτό ονομάζεται *λιλα-σμαρανα* και είναι η μέθοδος συναναστροφής με τον Κρίσνα που συνιστούν οι μεγάλοι αφοσιωμένοι υπηρέτες· ακόμα και ο Κύριος Τσετάνια απόλαυσε τη συναναστροφή *λιλα-σμαρανα* με τον Κρίσνα όταν ήταν στο Πούρι. Όσοι βρίσκονται στη πιο εξυψωμένη θέση υπηρεσίας αφοσίωσης και έκστασης μπορούν να ζουν πάντοτε με τον Κρίσνα ενθουσιούμενοι τις διασκεδάσεις Του. Ο Σρίλα Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ μας έχει αφήσει ένα υπερβατικό έργο με

τον τίτλο *Κρίσνα-μπαβαναμριτα*, το οποίο είναι γεμάτο με διασκεδάσεις του Κρίσνα. Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες μπορούν να είναι απορροφημένοι σε σκέψεις του Κρίσνα διαβάζοντας τέτοια βιβλία. Οποιοδήποτε βιβλίο *κρίσνα-λιλα*, δηλαδή βιβλίο που περιγράφει τις διασκεδάσεις του Κρίσνα, ακόμα και αυτό το βιβλίο, το βιβλίο «Κρίσνα», καθώς και το έργο μας «Η διδασκαλία του Κυρίου Τσετάνια», είναι παρηγοριά για τους αφοσιωμένους υπηρέτες που αισθάνονται αποχωρισμό από τον Κρίσνα.

Το ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα δεν ήλθαν στη Βρινντάβανα μπορεί να αποσαφηνισθεί ως εξής: δεν παραβίασαν την υπόσχεσή Τους να επιστρέψουν στη Βρινντάβανα ούτε ήταν απόντες, αλλά η παρουσία Τους ήταν απαραίτητη στη Ματούρα.

Στο μεταξύ, ο Ούνταβα, εξάδελφος του Κρίσνα, ήλθε να δει τον Κρίσνα από την Ντβάρακα. Ήταν ο γιος του αδελφού του Βασουντέβα και σχεδόν συνομήλικος με τον Κρίσνα. Τα σωματικά του χαρακτηριστικά έμοιαζαν σχεδόν ακριβώς με του Κρίσνα. Αφού επέστρεψε από το σπίτι του δασκάλου Του, ο Κρίσνα χάρηκε που είδε τον Ούνταβα, που συνέβαινε να είναι πολυαγαπημένος Του φίλος. Ήθελε να τον στείλει στη Βρινντάβανα με ένα μήνυμα για τους κατοίκους της, για να καθησυχάσει το βαθύ αίσθημα αποχωρισμού που ένιωθαν.

Όπως αναφέρεται στη *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, *γιε γιατα μαμ πραπαντιαντε*: ο Κρίσνα ανταποκρίνεται πολύ γρήγορα. Ανταποκρίνεται σε αναλογία με την πρόοδο του αφοσιωμένου υπηρέτη στην υπηρεσία αφοσίωσης. Οι *γκοπι* σκέφτονταν τον Κρίσνα σε διάθεση αποχωρισμού είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα. Και ο Κρίσνα σκεφτόταν επίσης τις *γκοπι*, τη μητέρα Γιασόντα, τον Μαχαράζα Νάνντα και τους κατοίκους της Βρινντάβανα, παρόλο που φαινόταν ότι ήταν μακριά από αυτούς. Μπορούσε να αντιληφθεί πως ήταν υπερβολικά θλιμμένοι και έτσι ήθελε να στείλει αμέσως τον Ούνταβα για να τους δώσει ένα μήνυμα παρηγοριάς.

Ο Ούνταβα περιγράφεται ως η πλέον εξυψωμένη προσωπικότητα της δυναστείας των Βρίσνι, σχεδόν ίσος με τον Κρίσνα. Ήταν σπουδαίος φίλος και επειδή ήταν απευθείας μαθητής του Μπριχασπατί, του δασκάλου και ιερέα των ουράνιων πλανητών, ήταν πολύ ευφυής και πολύ κοφτερός στις αποφάσεις του. Από διανοητική άποψη, είχε σε μεγάλο βαθμό όλα τα απαραίτητα προσόντα. Ο Κρίσνα, επειδή ήταν αγαπημένος φίλος του Ούνταβα, ήθελε να τον στείλει στη Βρινντάβανα για να μελετήσει την εξαιρετικά εξυψωμένη εκστατική υπηρεσία αφοσίωσης που εφαρμοζόταν

εκεί. Ακόμα και αν κάποιος είναι σε πολύ υψηλή θέση από την άποψη της υλικής εκπαίδευσης, ακόμα και αν είναι μαθητής του Μπριχασπατί, έχει ακόμα να μάθει πολλά από τις *γκοπι* και τους κατοίκους της Βρινντάβανα για το πώς να αγαπάει τον Κρίσνα στον ύψιστο βαθμό. Το να στείλει τον Ούνταβα στη Βρινντάβανα με ένα μήνυμα για να καθησυχάσει τους κατοίκους της ήταν το ιδιαίτερο έλεος του Κρίσνα στον Ούνταβα.

Το όνομα του Κυρίου Κρίσνα είναι Χαρί, που σημαίνει «κάποιος που διώχνει μακριά όλη τη δυστυχία από τις παραδομένες ψυχές». Ο Κύριος Τσετάνια δηλώνει πως δεν μπορεί να υπάρξει ποτέ λατρεία τόσο εξυπωμένη όσο αυτή που πραγματοποιούν οι *γκοπι*. Έχοντας μεγάλη αγωνία για τη θλίψη των *γκοπι*, ο Κρίσνα μίλησε με τον Ούνταβα και του ζήτησε ευγενικά να πάει στη Βρινντάβανα. Σφίγγοντας το χέρι του Ούνταβα στα δικά Του χέρια, του είπε, «Αγαπημένε Μου ευγενικό φίλε Ούνταβα, πήγαινε, σε παρακαλώ, αμέσως στη Βρινντάβανα και προσπάθησε να ηρεμήσεις τον πατέρα Μου και τη μητέρα Μου, τον Μαχαράζα Νάνντα και τη Γιασόντα ντέβι και τις *γκοπι*. Είναι πολύ θλιμμένοι, σαν να υποφέρουν από μεγάλη αρρώστια. Πήγαινε και δώσ' τους ένα μήνυμα. Ελπίζω να ανακουφιστεί λίγο η αρρώστια τους. Οι *γκοπι* είναι πάντοτε απορροφημένες σε σκέψεις για Μένα. Έχουν αφιερώσει το σώμα τους, τις επιθυμίες τους, τη ζωή τους και την ψυχή τους σε Μένα. Ανησυχώ όχι μόνο για τις *γκοπι*, αλλά και για οποιονδήποτε θυσιάζει την κοινωνία, τους φίλους του, την αγάπη του και τις προσωπικές του ανέσεις για Μένα. Είναι χρέος Μου να προστατεύω αυτούς τους εξυπωμένους αφοσιωμένους υπηρέτες. Οι *γκοπι* είναι οι πιο αγαπημένες. Με σκέφτονται πάντοτε με τέτοιο τρόπο, ώστε είναι πάντα συγκλονισμένες και σχεδόν νεκρές από τον φόβο του αποχωρισμού από Εμένα. Μένουν ζωντανές μόνο επειδή πιστεύουν ότι θα επιστρέψω σ' αυτές πολύ σύντομα».

Μόλις του το ζήτησε ο Κύριος Κρίσνα, ο Ούνταβα έφυγε αμέσως με το άρμα του και μετέφερε το μήνυμα στη Βρινντάβανα. Έφτασε στη Βρινντάβανα το ηλιοβασίλεμα, όταν οι αγελάδες επέστρεφαν σπίτι από τα βοσκοτόπια. Ο Ούνταβα και το άρμα του σκεπάστηκαν από τη σκόνη που σήκωσαν οι οπλές των αγελάδων. Είδε τάυρους να τρέχουν πίσω από τις αγελάδες για να ζευγαρώσουν· άλλες αγελάδες, με παραφορτωμένα τα στήθη τους από το γάλα, έτρεχαν πίσω από τα μοσχαράκια τους για να τα ταΐσουν. Ο Ούνταβα είδε ότι ολόκληρη η γη της Βρινντάβανα ήταν γεμάτη με λευκές αγελάδες και τα μοσχαράκια τους. Οι αγελάδες έτρεχαν εδώ κι εκεί παντού στην Γκοκούλα και μπορούσε να ακούσει τον ήχο του αρμέγματος. Όλα τα σπίτια στη Βρινντάβανα ήταν στολισμένα για τη λατρεία του θεού του ήλιου

και του θεού της φωτιάς και για την υποδοχή των καλεσμένων, των αγελάδων, των *μπραμανα* και των ημιθέων. Όλα τα σπίτια ήταν κατάφωτα και έκαιγαν θυμίαμα για καθαγιασμό. Παντού στη Βρινντάβανα υπήρχαν όμορφες γιρλάντες από λουλούδια, πουλιά που πετούσαν και ο βόμβος των μελισσών. Οι λίμνες ήταν γεμάτες με λουλούδια λωτού, με πάπιες και με κύκνους.

Ο Ούνταβα μπήκε στο σπίτι του Μαχαράζα Νάνντα και έγινε δεκτός ως εκπρόσωπος του Βāsουντέβα. Ο Μαχαράζα Νάνντα του πρόσφερε ένα μέρος να καθίσει και κάθισε μαζί του για να τον ρωτήσει σχετικά με τα μηνύματα του Κρίσνα, του Μπαλαράμα και των άλλων μελών της οικογένειας στη Ματούρα. Κατάλαβε ότι ο Ούνταβα ήταν πολύ έμπιστος φίλος του Κρίσνα και γι' αυτό θα πρέπει να είχε έλθει με καλά μηνύματα. «Αγαπητέ μου Ούνταβα, πώς απολαμβάνει τη ζωή του ο φίλος μου, ο Βασουντέβα; Είναι τώρα ελεύθερος από τη φυλακή του Κάμσα και βρίσκεται με τους φίλους του και τα παιδιά του, τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Πρέπει, λοιπόν, να είναι ευτυχισμένος. Πες μου γι' αυτόν και την ευτυχία του. Κι εμείς είμαστε πολύ χαρούμενοι που ο πιο αμαρτωλός δαίμονας είναι τώρα νεκρός. Πάντα φθονούσε την οικογένεια του Γιαντού, τους φίλους του και τους συγγενείς του. Τώρα, εξαιτίας των αμαρτιών του, είναι νεκρός και έχει φύγει, μαζί με όλους τους αδελφούς του».

«Πες μας, σε παρακαλώ, αν ο Κρίσνα θυμάται τον πατέρα Του και τη μητέρα Του, τους φίλους Του και τους συντρόφους Του στη Βρινντάβανα. Του αρέσει να θυμάται τις αγελάδες Του, τις *γκοπι* Του, τον λόφο Του Γκοβαρντάνα, τα βοσκοτόπια Του στη Βρινντάβανα; Ή τα έχει ξεχάσει όλα αυτά τώρα; Υπάρχει καμία πιθανότητα να επιστρέψει στο σπίτι Του, στους φίλους Του και τους συγγενείς Του, έτσι ώστε να μπορέσουμε να ξαναδούμε το πανέμορφο πρόσωπό Του με τη σηκωμένη μύτη και τα όμοια με λωτούς μάτια; Θυμόμαστε πώς μας έσωσε από τη φωτιά του δάσους, πώς μας έσωσε από το μεγάλο φίδι Καλίγια στον Γιαμούνα, πώς μας έσωσε από τόσο πολλούς άλλους δαίμονες και σκεφτόμαστε πόσο πολύ είμαστε υποχρεωμένοι σε Αυτόν, επειδή μας προστάτεψε σε τόσο πολλές επικίνδυνες καταστάσεις. Αγαπητέ μου Ούνταβα, όταν σκεφτόμαστε το όμορφο πρόσωπο του Κρίσνα, τα μάτια Του και τα διάφορα έργα Του εδώ στη Βρινντάβανα, αυτές οι σκέψεις μας κυριεύουν τόσο πολύ, που όλες οι άλλες δραστηριότητές μας σταματούν. Σκεφτόμαστε απλώς τον Κρίσνα πώς χαμογελούσε και πώς μας κοίταζε. Όταν πηγαίνουμε στις όχθες του Γιαμούνα και στις λίμνες της Βρινντάβανα και κοντά στον λόφο Γκοβαρντάνα ή στα βοσκοτόπια, βλέπουμε ότι τα αποτυπώματα των ποδιών του Κρίσνα βρίσκονται ακόμα

στην επιφάνεια της γης. Τον θυμόμαστε να παίζει σε εκείνα τα μέρη, επειδή τα επισκεπτόταν συνεχώς. Όταν φανερώνεται στον νου μας, μας απορροφούν αμέσως οι σκέψεις Του».

«Γι' αυτό πιστεύουμε ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα μπορεί να είναι σημαντικοί ημίθεοι στον ουρανό, οι οποίοι έχουν εμφανισθεί μπροστά μας ως συνηθισμένα αγόρια, για να εκτελέσουν συγκεκριμένα καθήκοντα στη γη. Αυτό το προείπε και ο Γκαργκαμούνι όταν έφτιαξε το ωροσκόπιο του Κρίσνα. Αν ο Κρίσνα δεν ήταν σπουδαία προσωπικότητα, τότε πώς θα μπορούσε να σκοτώσει τον Κάμσα, που είχε τη δύναμη 10.000 ελεφάντων; Εκτός του Κάμσα, υπήρχαν πολύ δυνατοί παλαιστές, καθώς και ο ελέφαντας Κουβαλαγιαπίντα. Όλα αυτά τα ζώα και αυτοί οι δαίμονες σκοτώθηκαν από Αυτόν όπως ένα λιοντάρι σκοτώνει συνηθισμένα ζώα. Πόσο υπέροχο είναι ότι ο Κρίσνα πήρε στο ένα χέρι το μεγάλο, βαρύ τόξο, φτιαγμένο από τρία ενωμένα φοινικόδεντρα και το έσπασε με τόση ευκολία. Πόσο υπέροχο είναι ότι κρατούσε ψηλά επί επτά ημέρες συνεχώς τον λόφο Γκοβαρντάνα με το ένα χέρι. Πόσο υπέροχο είναι ότι έχει σκοτώσει όλους τους δαίμονες, όπως τον Πραλαμπασούρα, τον Ντενουκάσουρα, τον Αριστασούρα, τον Τρινάβαρτα και τον Μπακάσουρα. Ήταν τόσο δυνατοί, ώστε ακόμα και οι ημίθεοι στους ουράνιους πλανήτες τους φοβόντουσαν, αλλά ο Κρίσνα τους σκότωσε τόσο εύκολα».

Ενώ περιέγραφε τα ασυνήθιστα έργα του Κρίσνα στον Ούνταβα, ο Μαχαράζα Νάνντα κυριεύθηκε σιγά-σιγά από συγκίνηση και δεν μπορούσε να μιλήσει άλλο. Όσο για τη μητέρα Γιασόντα, κάθισε δίπλα στον άντρα της και άκουγε τις διασκεδάσεις του Κρίσνα χωρίς να μιλά. Έκλαιγε μόνο αδιάκοπα και γάλα έτρεχε από τα στήθη της. Όταν ο Ούνταβα είδε τον Μαχαράζα Νάνντα και τη μητέρα Γιασόντα τόσο απίστευτα συγκινημένους από τις σκέψεις του Κρίσνα, του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, και όταν ένιωσε την εξαιρετική στοργή τους γι' Αυτόν, συγκινήθηκε και εκείνος και μίλησε ως εξής. «Αγαπητή μου μητέρα Γιασόντα και αγαπητέ μου Μαχαράζα Νάνντα, είστε πολύ σεβασμιοί μεταξύ των ανθρώπινων όντων, επειδή κανείς εκτός από εσάς δεν μπορεί να διαλογίζεται με τέτοια υπερβατική έκσταση».

Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είναι τα αρχικά Πρόσωπα της Θεότητας, από τα οποία εκπορεύεται αυτή η κοσμική εκδήλωση. Είναι τα κύρια πρόσωπα μεταξύ όλων των προσώπων. Οι δύο Τους είναι η πραγματική αιτία της υλικής δημιουργίας. Η υλική φύση διευθύνεται από τις ενσαρκώσεις

πουρουσα, οι οποίες ενεργούν υπό τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Με τις τμηματικές ενσαρκώσεις Τους, εισέρχονται στην καρδια όλων των ζωντανών όντων. Είναι επίσης η πηγή κάθε γνώσης και κάθε λησμονιάς. Αυτό βεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, στο Δέκατο Πέμπτο Κεφάλαιο: «Είμαι παρών στην καρδιά όλων και κάνω κάποιον να θυμάται και να ξεχνά. Είμαι ο αρχικός συντάκτης της *Βενταντα* και ο πραγματικός γνώστης των Βεδών». Αν κατά την ώρα του θανάτου, μπορεί κάποιος να σταθεροποιήσει τον αγνό νου του στον Κρίσνα έστω και μία στιγμή, γίνεται άξιος να αφήσει το υλικό σώμα και να εμφανισθεί στο αρχικό πνευματικό του σώμα, όπως ο ήλιος ανατέλλει μαζί με όλη τη λάμψη του. Φεύγοντας από τη ζωή με αυτόν τον τρόπο, εισέρχεται αμέσως στο πνευματικό βασίλειο, τη Βακούντα. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της άσκησης της συνείδησης του Κρίσνα.

Αν ασκηθούμε στη συνείδηση του Κρίσνα στο παρόν σώμα, ενώ είμαστε σε υγιή κατάσταση και με τον νου μας καλά, ψάλλοντας απλώς το άγιο *μαχα-μαντρα* Χάρε Κρίσνα, θα έχουμε κάθε πιθανότητα να σταθεροποιήσουμε τον νου μας στον Κρίσνα την ώρα του θανάτου. Αν γίνει αυτό, τότε η ζωή μας είναι επιτυχημένη χωρίς καμία αμφιβολία. Κατά τον ίδιο τρόπο, αν έχουμε τον νου μας πάντα απορροφημένο σε πράξεις που αποσκοπούν στην υλική απόλαυση, τότε φυσικά την ώρα του θανάτου θα σκεφτόμαστε τέτοιου είδους πράξεις και θα αναγκασθούμε ξανά να μπούμε σε ένα υλικό, υποκείμενο σε όρους σώμα, για να υποφέρουμε τις τριπλές δυστυχίες της υλικής ύπαρξης. Συνεπώς, το να παραμένουν πάντα απορροφημένοι στη συνείδηση του Κρίσνα ήταν φυσιολογικό για τους κατοίκους της Βρινντάβανα, όπως έδειξαν ο Μαχαράζα Νάνντα, η Γιασόντα και οι *γκοπι*. Αν μπορέσουμε απλώς να ακολουθήσουμε τα βήματά τους, έστω και σε ελάχιστο βαθμό, η ζωή μας θα είναι επιτυχημένη και θα εισέλθουμε στο πνευματικό βασίλειο, τη Βακούντα.

«Αγαπητοί μου μητέρα Γιασόντα και Μαχαράζα Νάνντα», συνέχισε ο Ούνταβα, «έχετε έτσι σταθεροποιήσει τον νου σας εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Ναράγιανα, στην υπερβατική Του μορφή, την αιτία του απρόσωπου Μπραμάν. Η λάμψη του Μπραμάν είναι απλώς οι σωματικές ακτίνες του Ναράγιανα και επειδή εσείς είστε πάντα απορροφημένοι σε εκστατικές σκέψεις του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, τι σας απομένει να κάνετε; Έχω φέρει ένα μήνυμα από τον Κρίσνα που έχει την έννοια ότι σύντομα θα επιστρέψει στη Βρινντάβανα και θα σας ικανοποιήσει και τους δύο με την προσωπική Του παρουσία. Ο Κρίσνα υποσχέθηκε ότι θα επιστρέψει στη Βρινντάβανα αφού τελειώσει τη δουλειά

του στη Ματούρα. Αυτή την υπόσχεση θα την τηρήσει οπωσδήποτε. Γι' αυτό ζητώ και από τους δυο σας, που είστε οι καλύτεροι από όλους τους καλότυχους, να μην είσαστε λυπημένοι λόγω της απουσίας του Κρίσνα.

«Ήδη αντιλαμβάνεστε την παρουσία Του είκοσι τέσσερις ώρες την ημέρα, αλλά παρ' όλα αυτά θα έλθει να σας δει πολύ σύντομα. Στην πραγματικότητα είναι παρών παντού και στην καρδιά όλων, όπως ακριβώς η φωτιά είναι παρούσα στο ξύλο. Εφόσον ο Κρίσνα είναι η Υπέρτατη Ψυχή, κανείς δεν είναι εχθρός Του, κανείς δεν είναι φίλος Του, κανείς δεν είναι ίσος Του και κανείς δεν είναι κατώτερος ή ανώτερος Αυτού. Στην πραγματικότητα δεν έχει πατέρα, μητέρα, αδελφό ή συγγενή, ούτε χρειάζεται κοινωνικές σχέσεις, φιλίες και αγάπη. Δεν διαθέτει υλικό σώμα· δεν εμφανίζεται ποτέ ούτε γεννιέται ως συνηθισμένο ανθρώπινο ον. Δεν εμφανίζεται σε ανώτερα ή κατώτερα ζωικά είδη, όπως τα συνηθισμένα ζωντανά όντα, που αναγκάζονται να γεννηθούν εξαιτίας των προηγούμενων πράξεών τους. Εμφανίζεται μέσω της εσωτερικής Του ενέργειας για να προστατέψει τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του. Δεν επηρεάζεται ποτέ από τις καταστάσεις της υλικής φύσης, αλλά όταν εμφανίζεται στον υλικό κόσμο, φαίνεται ότι ενεργεί σαν ένα συνηθισμένο ζωντανό ον, κάτω από τα μάγια των καταστάσεων της υλικής φύσης. Στην πραγματικότητα, είναι ο επιτηρητής της υλικής δημιουργίας και δεν επηρεάζεται από τις υλικές καταστάσεις της φύσης. Δημιουργεί, συντηρεί και διαλύει ολόκληρη την κοσμική εκδήλωση. Σκεφτόμαστε εσφαλμένα τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα ως συνηθισμένα ανθρώπινα όντα. Είμαστε σαν παραζαλισμένοι άνθρωποι που βλέπουν όλο τον κόσμο να περιστρέφεται γύρω τους. Το Πρόσωπο της Θεότητας δεν είναι γιος κανενός· είναι ο πατέρας όλων, η μητέρα και ο υπέρτατος κυρίαρχος. Δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό. Οτιδήποτε αντιλαμβανόμαστε, οτιδήποτε ήδη υπάρχει, οτιδήποτε δεν υπάρχει, οτιδήποτε θα υπάρξει στο μέλλον, οτιδήποτε είναι μικρότερο και οτιδήποτε είναι μεγαλύτερο, δεν έχουν ξεχωριστή ύπαρξη έξω από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Όλα στηρίζονται σε Αυτόν, αλλά Αυτός δεν έχει καμία σχέση με οτιδήποτε εκδηλώνεται».

Ο Νάνντα και ο Ούνταβα πέρασαν έτσι όλο το βράδυ συζητώντας για τον Κρίσνα. Το πρωί, οι γκοπι ετοιμάστηκαν για την πρωινή *αρατρικα*, ανάβοντας τις λάμπες τους και ραντίζοντας με βούτυρο ανακατεμμένο με γιαούρτι. Αφού τελείωσαν την *μανγκαλα-αρατρικα*, έφτιαξαν βούτυρο, χτυπώντας το γιαούρτι. Ενώ οι γκοπι έκαναν αυτή τη δουλειά, τα κοσμήματά τους αντανakλούσαν τις λάμπες, κάνοντας το φως τους να λάμπει περισσότερο. Το γουδοχέρι, τα χέρια τους, τα σκουλαρίκια τους, τα βραχιόλια τους, τα στήθη

τους – όλα κινούνταν και η σκόνη *κουνκουμα* έδινε στα πρόσωπά τους μία λάμψη χρώματος ζαφοράς, συγκρινόμενη με τον ανατέλλοντα ήλιο. Ενώ ανάδευαν το γιαούρτι, τραγουδούσαν τις δόξες του Κρίσνα. Οι δύο ήχοι έσμιγαν μαζί κι ανέβαιναν στον ουρανό, καθαγιάζοντας όλη την ατμόσφαιρα. Μετά την ανατολή του ήλιου, οι *γκοπι* ήλθαν ως συνήθως να προσφέρουν τα σέβη τους στον Μαχαράζα Νάνντα και τη Γιασόντα, αλλά όταν είδαν το χρυσό άρμα του Ούνταβα στην πόρτα, άρχισαν να αναρωτιούνται μεταξύ τους. Τι ήταν αυτό το άρμα και σε ποιον ανήκε; Μερικές από αυτές αναρωτιόνταν αν ο Ακρούρα, που είχε πάρει τον Κρίσνα μακριά, είχε επιστρέψει. Δεν ήταν πολύ ευχαριστημένες με τον Ακρούρα, επειδή προσφέροντας στον Κρίσνα υπηρεσία, Τον πήρε μακριά, στην πόλη της Ματούρα. Όλες οι *γκοπι* υπέθεταν ότι ο Ακρούρα μπορεί να είχε έλθει ξανά για να πραγματοποιήσει κάποιο άλλο σκληρό σχέδιο. Αλλά σκέφτηκαν, «Είμαστε τώρα νεκρά σώματα χωρίς τον υπέρτατο αφέντη μας, τον Κρίσνα. Τι περισσότερο μπορεί να κάνει σε αυτά τα νεκρά σώματα;». Ενώ συζητούσαν με αυτόν τον τρόπο, ο Ούνταβα τελείωσε το πρωινό λουτρό του, τις προσευχές και τις ψαλμωδίες και παρουσιάστηκε μπροστά τους.

❧ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Πέμπτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Ούνταβα επισκέπτεται τη Βρινντάβανα». ❧

46. Ο Ούνταβα παραδίδει το μήνυμα του Κρίσνα στις γκοπι

Όταν οι γκοπι είδαν τον Ούνταβα, παρατήρησαν ότι τα χαρακτηριστικά του ήταν σχεδόν όμοια με τα χαρακτηριστικά του Κρίσνα και μπορούσαν να καταλάβουν ότι ήταν μέγας αφοσιωμένος υπηρέτης του Κρίσνα. Τα χέρια του ήταν πολύ μακριά και τα μάτια του ήταν ακριβώς σαν τα πέταλα του άνθους του λωτού. Ήταν ντυμένος με κίτρινα ρούχα και φορούσε μία γιρλάντα από λουλούδια λωτού. Το πρόσωπό του ήταν πολύ όμορφο. Έχοντας επιτύχει την απελευθέρωση της *σαρουπια* και έχοντας τα ίδια σωματικά χαρακτηριστικά με αυτά του Κυρίου, ο Ούνταβα έμοιαζε σχεδόν σαν τον Κρίσνα. Κατά την απουσία του Κρίσνα, οι γκοπι έρχονταν με συνέπεια να επισκεφθούν το σπίτι της μητέρας Γιασόντα νωρίς το πρωί. Γνώριζαν ότι ο Μαχαράζα Νάνντα και η μητέρα Γιασόντα ήταν πάντα λυπημένοι και είχαν θέσει πρώτιστο καθήκον τους να έρχονται και να προσφέρουν τα σέβη τους στα πιο εξυψωμένα ηλικιωμένα πρόσωπα της Βρινντάβανα. Βλέποντας τις φίλες του Κρίσνα, ο Νάνντα και η Γιασόντα θυμόντουσαν τον Ίδιο τον Κρίσνα και αυτό τους έδινε ικανοποίηση. Αλλά και οι γκοπι ευχαριστιόντουσαν βλέποντας τον Νάνντα και τη Γιασόντα.

Όταν οι γκοπι είδαν ότι ο Ούνταβα εκπροσωπούσε τον Κρίσνα ακόμα και στα σωματικά χαρακτηριστικά, σκέφτηκαν ότι θα πρέπει να είναι μία ψυχή εξ ολοκλήρου εγκαταλελειμμένη στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Άρχισαν να σκέφτονται, «Ποιο είναι αυτό το αγόρι που είναι ίδιος ο Κρίσνα; Έχει τα ίδια μάτια σαν πέταλα λωτού, την ίδια σηκωμένη μύτη και το ίδιο όμορφο πρόσωπο και χαμογελά με τον ίδιο τρόπο. Από κάθε άποψη μοιάζει με τον Κρίσνα, τον Σιαμασούννταρα, το όμορφο σκουρόχρωμο αγόρι. Ακόμα και το ντύσιμό του είναι ακριβώς σαν του Κρίσνα. Από πού έχει έλθει; Ποιο

είναι το τυχερό κορίτσι που τον έχει για άντρα της;». Έτσι μιλούσαν μεταξύ τους. Αγωνιούσαν να μάθουν γι' αυτόν και επειδή ήταν ανεπιτήδευτες χωριατοπούλες, περιτριγύρισαν τον Ούνταβα.

Όταν οι γκοπι κατάλαβαν ότι ο Ούνταβα είχε ένα μήνυμα από τον Κρίσνα, χάρηκαν πολύ και τον κάλεσαν να έλθει σε ένα απομονωμένο μέρος. Ήθελαν να μιλήσουν μαζί του πολύ ελεύθερα και δεν ήθελαν να νιώσουν αμήχανες μπροστά σε αγνώστους. Τον καλωσόρισαν με ευγενικά λόγια και πολύ ταπεινά. «Γνωρίζουμε πως είσαι πολύ έμπιστος σύντροφος του Κρίσνα και ότι γι' αυτό σε έχει στείλει στη Βρινντάβανα για να δώσεις παρηγοριά στον πατέρα Του και τη μητέρα Του. Καταλαβαίνουμε ότι η οικογενειακή στοργή είναι πολύ δυνατή. Ακόμα και μεγάλοι σοφοί που έχουν προσχωρήσει στην τάξη της απάρνησης δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τα μέλη της οικογένειάς τους. Γι' αυτό ο Κρίσνα σε έστειλε στον πατέρα Του και τη μητέρα Του· ειδάλλως, δεν έχει άλλη δουλειά στη Βρινντάβανα. Τώρα είναι στην πόλη. Τι Τον νοιάζει για το χωριό της Βρινντάβανα ή για τα βοσκοτόπια των αγελάδων; Αυτά τα πράγματα δεν έχουν καμία σημασία για τον Κρίσνα, επειδή τώρα είναι άνθρωπος της πόλης».

«Ασφαλώς δεν έχει καμία σχέση με πρόσωπα που τυχαίνει να μην είναι μέλη της οικογένειάς Του. Γιατί θα πρέπει να νοιάζεται κανείς για όσους είναι έξω από την οικογένεια και ειδικά για τις γυναίκες των άλλων; Ο Κρίσνα ενδιαφέρεται γι' αυτές όσο υπάρχει ανάγκη για ευχαρίστηση, όπως οι μέλισσες, που ενδιαφέρονται για τα λουλούδια όσο θέλουν να πάρουν από αυτά μέλι. Είναι πολύ φυσικό και ψυχολογημένο να μη νοιάζεται η πόρνη για τον εραστή της αν αυτός χάσει την περιουσία του. Παρόμοια, όταν οι πολίτες διαπιστώσουν ότι η κυβέρνηση είναι ανίκανη να τους παρέχει πλήρη προστασία, φεύγουν από τη χώρα. Ο φοιτητής, αφού τελειώσει την εκπαίδευσή του, αφήνει τη σχέση του με τον δάσκαλό του και τη σχολή του. Ένας πλούσιος, αφού πάρει την αμοιβή του από τον λάτρη του, τον αφήνει. Όταν η εποχή της καρποφορίας τελειώσει, τα πουλιά δεν ενδιαφέρονται πλέον για το δέντρο. Μόλις τελειώσει το φαγητό του στο σπίτι ενός ευγενή, ο καλεσμένος αφήνει τη σχέση του με τον οικοδεσπότη. Μετά από μία φωτιά στο δάσος, όταν σπανίζει το πράσινο χορτάρι, τα ελάφια και τα άλλα ζώα αφήνουν το δάσος. Έτσι και ένας άνθρωπος, αφού απολαύσει τη φιλενάδα του, εγκαταλείπει τη σχέση του μαζί της». Με αυτόν τον τρόπο, όλες οι γκοπι κατηγορούσαν έμμεσα τον Κρίσνα, αναφέροντας τόσο πολλές παρομοιώσεις.

Ο Ούνταβα κατάλαβε ότι οι γκοπι της Βρινντάβανα ήταν όλες τους απορροφημένες στη σκέψη του Κρίσνα και των έργων της παιδικής ηλικίας Του. Ενώ μιλούσαν για τον Κρίσνα με τον Ούνταβα, ξέχασαν εντελώς τις δουλειές του σπιτιού. Ξέχασαν ακόμα και τον εαυτό τους, καθώς το ενδιαφέρον τους για τον Κρίσνα μεγάλωνε όλο και περισσότερο.

Μία από τις γκοπι, που ονομαζόταν Σριμάτι Ρανταράνι, ήταν τόσο απορροφημένη στη σκέψη του Κρίσνα, χάρη στην προσωπική Της επαφή μαζί Του, ώστε μιλούσε πραγματικά με μία μέλισσα η οποία πετούσε εκεί και προσπαθούσε να αγγίξει τα λωτοειδή Της πόδια. Ενώ μία άλλη γκοπι μιλούσε με τον αγγελιοφόρο του Κρίσνα, τον Ούνταβα, η Σριμάτι Ρανταράνι νόμιζε ότι εκείνη η μέλισσα ήταν αγγελιοφόρος του Κρίσνα και άρχισε να μιλά μαζί της, λέγοντας τα εξής: «Μέλισσα, είσαι συνηθισμένη να πίνεις μέλι από τα λουλούδια και γι' αυτό προτίμησες να είσαι αγγελιοφόρος του Κρίσνα, που έχει την ίδια φύση με τη δική σου. Έχω δει στα μουστάκια σου την κόκκινη σκόνη του *κουνκουμα*, η οποία ήταν πασαλειμμένη στη γιρλάντα από λουλούδια του Κρίσνα, όταν πίεζε το στήθος ενός άλλου κοριτσιού που Με ανταγωνίζεται. Αισθάνεσαι πολύ περήφανη αγγίζοντας εκείνο το λουλούδι και τα μουστάκια σου έχουν γίνει κόκκινα. Έχεις έλθει εδώ φέρνοντας ένα μήνυμα για Μένα. Ανυπομονείς να αγγίξεις τα πόδια Μου. Αλλά αγαπητή Μου μέλισσα, σε προειδοποιώ, μη Με αγγίζεις! Δεν θέλω μηνύματα από τον αναξιόπιστο αφέντη σου. Είσαι ο ανεύθυνος υπηρέτης ενός ανεύθυνου αφέντη». Ίσως η Σριμάτι Ρανταράνι απευθύνθηκε σκόπιμα με σαρκαστικό τρόπο στη μέλισσα, για να κριτικάρει τον αγγελιοφόρο Ούνταβα. Έμμεσα, η Σριμάτι Ρανταράνι αντιμετώπισε τον Ούνταβα όχι μόνο ως κάποιον που τα χαρακτηριστικά του έμοιαζαν με του Κρίσνα, αλλά ως κάποιον ίσο με τον Κρίσνα. Με αυτό τον τρόπο, υπαινίχθηκε ότι ο Ούνταβα ήταν τόσο αναξιόπιστος όσο και ο Ίδιος ο Κρίσνα. Η Σριμάτι Ρανταράνι ήθελε να δώσει συγκεκριμένους λόγους γιατί ήταν δυσαρεστημένη με τον Κρίσνα και τους αγγελιοφόρους Του.

Είπε στη μέλισσα, «Ο κύριός σου, ο Κρίσνα, είναι ακριβώς της ίδιας ποιότητας με σένα. Κάθεσαι σε ένα λουλούδι και αφού πάρεις λίγο μέλι, πετάς αμέσως μακριά και κάθεσαι σε κάποιο άλλο λουλούδι για να το γευθείς. Είσαι ακριβώς σαν τον αφέντη σου τον Κρίσνα. Μας έδωσε την ευκαιρία να δοκιμάσουμε το άγγιγμα των χειλιών Του και μετά εξαφανίσθηκε. Γνωρίζω επίσης ότι η θεά της τύχης, η Λάκσμι, που βρίσκεται πάντοτε στο μέσο του λωτού, υπηρετεί διαρκώς τον Κρίσνα. Αλλά δεν ξέρω γιατί έχει ξελογιαστεί

«Μέλισσα, είσαι ο ανεύθυνος υπηρέτης ενός ανεύθυνου αφέντη».

τόσο πολύ με τον Κρίσνα. Είναι προσκολλημένη σε Αυτόν, παρόλο που γνωρίζει τον πραγματικό Του χαρακτήρα. Κατά τη γνώμη Μου, εμείς είμαστε εξυπνότερες από τη θεά της τύχης. Δεν πρόκειται να μας κοροϊδέψει πια ο Κρίσνα και οι αγγελιοφόροι Του».

Σύμφωνα με τις απόψεις ειδικών, η Λάκσμι, η θεά της τύχης, είναι μία υποδεέστερη επέκταση της Σριμάτι Ρανταράνι. Όπως ο Κρίσνα έχει πολυάριθμες επεκτάσεις Βίσνου-μουρτι, έτσι και η δύναμή Του που δίνει χαρά, η Ρανταράνι, έχει και Αυτή αμέτρητες επεκτάσεις της θεάς της τύχης. Συνεπώς, η θεά της τύχης, η Λάκσμι, ανυπομονεί πάντα να υψωθεί στη θέση των γκοπι.

Η Σριμάτι Ρανταράνι συνέχισε: «Ανόητη μέλισσα, προσπαθείς να Με ικανοποιήσεις και να ανταμοιφθείς, τραγουδώντας τις δόξες του Κρίσνα, αλλά η απόπειρά σου είναι ανώφελη. Έχουμε χάσει όλα μας τα υπάρχοντα. Είμαστε μακριά από τα σπίτια μας και τις οικογένειές μας. Γνωρίζουμε πολύ καλά για τον Κρίσνα. Γνωρίζουμε περισσότερα από εσένα. Οπότε, ό,τι και να σκαρφιστείς γι' Αυτόν, για εμάς θα είναι χιλιοειπωμένο. Ο Κρίσνα βρίσκεται τώρα στην πόλη και είναι πιο γνωστός ως φίλος του Αρτζούνα. Τώρα έχει

πολλές καινούργιες φιλενάδες και χωρίς αμφιβολία είναι πολύ χαρούμενες στη συντροφιά Του. Επειδή ο αχόρταγος φλογερός πόθος των στηθιών τους έχει ικανοποιηθεί από τον Κρίσνα, είναι τώρα ευτυχισμένες. Αν πας εκεί και εξυμνήσεις τον Κρίσνα, μπορεί να ευχαριστηθούν μαζί σου και να σε ανταμείψουν. Προσπαθείς να Με ηρεμήσεις με τη συμπεριφορά σου ως κόλακας και γι' αυτό έχεις βάλει το κεφάλι σου κάτω από τα πόδια Μου. Γνωρίζω όμως αυτό το τέχνασμα που προσπαθείς να παίζεις. Γνωρίζω ότι είσαι αγγελιοφόρος σταλμένος από ένα μεγάλο κατεργάρι, τον Κρίσνα. Γι' αυτό, σε παρακαλώ, άφησέ Με.

«Καταλαβαίνω ότι είσαι πολύ έμπειρη στην επανασύνδεση δύο αντιτιθέμενων πλευρών, αλλά δεν μπορώ να εξαρτώμαι από εσένα ούτε από τον αφέντη σου τον Κρίσνα. Αφήσαμε τις οικογένειές μας, τους άντρες μας, τα παιδιά μας και του συγγενείς μας μόνο για τον Κρίσνα και δεν αισθάνθηκε καθόλου υποχρεωμένος. Μας έχει εγκαταλείψει. Πιστεύεις ότι θα μπορούσαμε να Τον εμπιστευθούμε και πάλι; Γνωρίζουμε ότι ο Κρίσνα δεν μπορεί να μείνει για πολύ χωρίς τη συντροφιά νεαρών γυναικών. Αυτή είναι η φύση Του. Στη Ματούρα δυσκολεύεται, επειδή δεν είναι πια στο χωριό ανάμεσα σε αθώες βοσκοπούλες. Είναι στην αριστοκρατική κοινωνία και θα πρέπει να αισθάνεται δυσκολία να γίνει φίλος με τα νέα κορίτσια. Ίσως να έχεις έλθει εδώ για να διερευνήσεις ή να μας πάρεις εκεί. Αλλά γιατί θα πρέπει ο Κρίσνα να περιμένει να πάμε εκεί; Έχει όλα τα προσόντα για να δελεάσει όλα τα άλλα κορίτσια, όχι μόνο στη Βρινντάβανα ή τη Ματούρα, αλλά σε όλο το σύμπαν. Το υπέροχο και γοητευτικό χαμόγελό Του είναι τόσο ελκυστικό και οι κινήσεις των φρυδιών Του τόσο όμορφες, ώστε μπορεί να καλέσει οποιαδήποτε γυναίκα από τους ουράνιους, τους μεσαίους ή τους πλανήτες του Πλούτωνα. Η Μάχα-Λάκσμι, η μεγαλύτερη από όλες τις θεές της τύχης, λαχταρά και αυτή να Του προσφέρει κάποια υπηρεσία. Σε σύγκριση με όλες αυτές τις γυναίκες του σύμπαντος, τι είμαστε εμείς; Είμαστε πολύ ασήμαντες.

Ο Κρίσνα διαφημίζει τον Εαυτό Του ως πολύ μεγαλόψυχο και Τον επαινούν μεγάλοι άγιοι. Τα προσόντα Του θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν τέλεια αν μας έδειχνε μόνο λίγο έλεος, επειδή μας ποδοπάτησε και μας αγνόησε. Φτωχέ αγγελιοφόρε, εσύ είσαι μόνο ένας ανόητος υπηρέτης. Δεν ξέρεις και πολλά για τον Κρίσνα, πόσο αχάριστος και σκληρόκαρδος είναι, όχι μόνο σε αυτή τη ζωή, αλλά και στις προηγούμενες ζωές Του. Τα έχουμε ακούσει όλες αυτά από τη γιαγιά μας, την Πωρναμασί. Μας έχει πει ότι ο Κρίσνα γεννήθηκε σε οικογένεια *κσατρια* πριν από αυτή τη γέννηση και ότι ήταν γνωστός ως Ραματσάνντρα. Σε εκείνη τη γέννηση, αντί να σκοτώσει τον Βάλι, έναν εχθρό

του φίλου Του, με τον τρόπο ενός *κσατρια*, τον σκότωσε σαν κυνηγός. Ο κυνηγός κρύβεται σε ένα ασφαλές μέρος και μετά σκοτώνει το θήραμά του χωρίς να το αντικρίζει. Έτσι ο Κύριος Ραματσάνντρα, ως *κσατρια*, θα έπρεπε να είχε πολεμήσει με τον Βάλι πρόσωπο με πρόσωπο, αλλά παρακινούμενος από τον φίλο Του, τον σκότωσε από πίσω από ένα δέντρο. Έτσι λοξοδρόμησε από τις θρησκευτικές αρχές των *κσατρια*. Επίσης, ήταν τόσο γοητευμένος από την ομορφιά της Σίτα, που μεταμόρφωσε τη Σουρπανάκα, την αδελφή του Ράβανα, σε μία άσχημη γυναίκα, κόβοντας τη μύτη και τα αυτιά της. Η Σουρπανάκα πρότεινε μία στενή σχέση μαζί Του και ως *κσατρια*, έπρεπε να την ικανοποιήσει. Ήταν όμως τόσο εγωιστής, που δεν μπορούσε να ξεχάσει τη Σιταντέβι και μεταμόρφωσε τη Σουρπανάκα σε μία άσχημη γυναίκα. Πριν από εκείνη τη γέννηση ως *κσατρια*, γεννήθηκε ως *μπραμανα* γνωστός ως Βάμανα ντέβα και ζήτησε ελεημοσύνη από τον Μαχαράζα Μπάλι. Ο Μαχαράζα Μπάλι ήταν τόσο μεγαλόψυχος, ώστε Του έδωσε ό,τι είχε, αλλά παρ' όλα αυτά ο Κρίσνα ως Βάμανα ντέβα τον συνέλαβε με αγνωμοσύνη, σαν να ήταν κοράκι, και τον έσπρωξε κάτω, στο βασίλειο Πατάλα. Τα ξέρουμε όλα για τον Κρίσνα και πόσο αγνώμονας είναι. Αλλά εδώ βρίσκεται η δυσκολία: παρόλο που είναι τόσο σκληρός και άκαρδος, μας είναι πολύ δύσκολο να σταματήσουμε να μιλάμε γι' Αυτόν. Εμείς οι *γκοπι* της Βρινντάβανα δεν θέλουμε άλλο να είμαστε φίλες με αυτό το σκουρόχρωμο αγόρι, αλλά δεν γνωρίζουμε πώς θα μπορούσαμε να σταματήσουμε να θυμόμαστε και να μιλάμε για τα έργα Του».

Αφού ο Κρίσνα είναι απόλυτος, οι υποτιθέμενες κακές δραστηριότητές Του είναι εξίσου απολαυστικές με τις καλές Του δραστηριότητες. Τα άγια πρόσωπα και οι μεγάλοι αφοσιωμένοι υπηρέτες όπως οι *γκοπι* δεν μπορούν να αφήσουν τον Κρίσνα σε καμία περίπτωση. Γι' αυτό ο Κύριος Τσετάνια προσευχήθηκε, «Ω Κρίσνα, είσαι ελεύθερος και ανεξάρτητος από κάθε άποψη. Μπορείς ή να Με αγκαλιάσεις ή να Με λειώσεις κάτω από τα πόδια Σου – ό,τι επιθυμείς. Μπορείς να μου ραγίσεις την καρδιά με το να μη Με αφήνεις να Σε δω όλη Μου τη ζωή, αλλά Είσαι το μόνο αντικείμενο της αγάπης Μου».

«Κατά τη γνώμη Μου», συνέχισε η Σριμάτι Ρανταράνι, «δεν θα πρέπει να ακούει κάποιος για τον Κρίσνα, επειδή μόλις μία σταγόνα από το νέκταρ των υπερβατικών έργων Του στάξει μέσα στο αφτί, υψώνεται κανείς αμέσως πάνω από το επίπεδο της δυαδικότητας, της έλξης και της απόρριψης. Εντελώς ελεύθερος από την έλξη της υλικής προσκόλλησης, εγκαταλείπει την προσκόλληση στον υλικό κόσμο, την οικογένεια, το σπίτι, τη γυναίκα, τα

παιδιά και όλα όσα είναι αγαπητά από υλική άποψη σε όλους. Στερημένος από όλα τα υλικά αποκτήματα, κάνει τους συγγενείς του και τον εαυτό του δυστυχισμένους. Περιπλανιέται τότε σε αναζήτηση του Κρίσνα, είτε ως ανθρώπινο ον είτε σε κάποιο άλλο ζωικό είδος, ακόμα και ως πουλί. Είναι πράγματι πολύ δύσκολο να καταλάβει κανείς τον Κρίσνα, το όνομά Του, τις ιδιότητές Του, τη μορφή Του, τις διασκεδάσεις Του, τα παραφερνάλιά Του και την ακολουθία Του».

Η Σριμάτι Ρανταράνι εξακολούθησε να μιλά στον μαύρο αγγελιοφόρο του Κρίσνα. «Σε παρακαλώ, μη μιλάς άλλο για τον Κρίσνα. Καλύτερα να μιλήσουμε για κάτι άλλο. Είμαστε έτσι κι αλλιώς καταδικασμένες, σαν τα θηλυκά ελάφια με τα μαύρα στίγματα στο δάσος, που γοητεύονται από τον γλυκό μουσικό ήχο του κυνηγού. Κατά τον ίδιο τρόπο, έχουμε γοητευθεί από τα γλυκόλογα του Κρίσνα και σκεφτόμαστε ξανά και ξανά τη λάμψη από τα νύχια των ποδιών Του. Γινόμαστε όλο και περισσότερο άπληστοι για τη συντροφιά Του· γι' αυτό σου ζητώ να μη μιλάς πια για τον Κρίσνα».

Αυτή η συνομιλία της Ρανταράνι με την αγριομέλισσα-αγγελιοφόρο και οι κατηγορίες εναντίον του Κρίσνα και, ταυτόχρονα, η αδυναμία Της να σταματήσει να μιλά για τον Κρίσνα, είναι σημάδια ύψιστης υπερβολικής έκστασης, που ονομάζεται *μαχαμπαβα*. Η εκδήλωση εκστατικής *μαχαμπαβα* είναι δυνατή μόνο στη Ρανταράνι και τις συντρόφους Της. Μεγάλοι *ατσαρια* όπως ο Σρίλα Ρούπα Γκοσουάμι και ο Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ έχουν αναλύσει αυτές τις ομιλίες *μαχαμπαβα* της Σριμάτι Ρανταράνι και έχουν περιγράψει τα διάφορα συναισθήματα όπως το συναίσθημα *συντηγκουρνα*, τη σύγχυση, και *τζαλπαπρατιτζαλπα*, το να μιλά κανείς με διαφορετικούς τρόπους. Στη Ρανταράνι συναντάμε την επιστήμη της *ουτζαλα*, δηλαδή το λαμπρότερο πετράδι, την αγάπη για τον Θεό. Ενώ η Ρανταράνι συζητούσε με τη μέλισσα και η μέλισσα πετούσε εδώ κι εκεί, ξαφνικά εξαφανίσθηκε από τα μάτια Της. Ξεσπούσε σε θρήνους λόγω του αποχωρισμού από τον Κρίσνα και αισθανόταν έκσταση μιλώντας με τη μέλισσα. Αλλά μόλις η μέλισσα εξαφανίσθηκε, σχεδόν τρελάθηκε, νομίζοντας ότι η μέλισσα-αγγελιοφόρος είχε επιστρέψει στον Κρίσνα για να Τον πληροφορήσει σχετικά με τη συζήτηση που είχε μαζί της, κατηγορώντας Τον. «Ο Κρίσνα θα πρέπει να λυπήθηκε πολύ όταν τα άκουσε αυτά», σκέφτηκε. Έτσι κατακλύστηκε από ένα άλλο είδος έκστασης.

Στο μεταξύ η μέλισσα, πετώντας εδώ κι εκεί, εμφανίσθηκε μπροστά της και πάλι. Σκέφτηκε, «Ο Κρίσνα είναι ακόμη καλός μαζί Μου. Παρόλο που ο

αγγελιοφόρος έφερε μηνύματα που προκαλούν ταραχή, Αυτός είναι τόσο καλός ώστε έστειλε ξανά τη μέλισσα για να Με πάει σε Αυτόν». Αυτή τη φορά η Σριμάτι Ρανταράνι ήταν πολύ προσεκτική να μην πει τίποτε σε βάρος του Κρίσνα. «Αγαπητή Μου φίλη, σε καλωσορίζω», είπε. «Ο Κρίσνα είναι τόσο καλός που σε έστειλε ξανά. Ο Κρίσνα είναι τόσο καλός και στοργικός μαζί Μου, που σε έστειλε πίσω ευτυχώς, παρόλο που εσύ Του μετέφερες το μήνυμά Μου που ήταν εναντίον Του. Αγαπητή Μου φίλη, μπορείς να Μου ζητήσεις ό,τι θέλεις. Θα σου δώσω ό,τι θέλεις, επειδή είσαι τόσο καλή μαζί Μου. Έχεις έλθει για να Με πας στον Κρίσνα, επειδή δεν μπορεί να έλθει εδώ. Περιτριγυρίζεται από καινούργιες φίλες στη Ματούρα. Αλλά εσύ είσαι μικροσκοπικό πλάσμα. Πώς μπορείς να Με πας εκεί; Πώς θα μπορέσεις να Με βοηθήσεις να συναντήσω τον Κρίσνα, ενώ αναπαύεται μαζί με τη θεά της τύχης και την αγκαλιάζει στο στήθος Του; Δεν πειράζει. Ας ξεχάσουμε όλα αυτά τα πράγματα σχετικά με τον πηγαισμό Μου εκεί ή τον ερχομό σου εδώ. Πες Μου, σε παρακαλώ, πώς τα πάει ο Κρίσνα στη Ματούρα; Πες Μου αν θυμάται ακόμη τον θετό πατέρα Του, τον Μαχαράζα Νάντα, τη στοργική μητέρα Του, τη Γιασόντα, τους φίλους Του τα βοσκόπουλα και τις δύστυχες φίλες Του, τις γκοπι; Είμαι σίγουρη πως μερικές φορές θα πρέπει να τραγουδάει για εμάς. Τον υπηρετήσαμε σαν υπηρέτριες, χωρίς καμία αμοιβή. Υπάρχει καμία πιθανότητα να γυρίσει κάποτε ο Κρίσνα εδώ και να βάλει τα μπράτσα Του γύρω μας; Τα μέλη του σώματός Του μοσχοβολούν πάντα το άρωμα *αγκουρου*. Ρώτησε, σε παρακαλώ, για όλα αυτά τον Κρίσνα».

Ο Ούνταβα στεκόταν εκεί κοντά και άκουσε τη Ρανταράνι να μιλά με αυτόν τον τρόπο, λες και είχε γίνει σχεδόν τρελή για τον Κρίσνα. Είχε μείνει άναυδος με το πώς οι γκοπι ήταν συνηθισμένες να σκέφτονται συνεχώς τον Κρίσνα με εκείνη την ύψιστη έκσταση της αγάπης *μαχαμπαβα*. Είχε φέρει ένα γραπτό μήνυμα από τον Κρίσνα και τώρα ήθελε να το παρουσιάσει στις γκοπι για να τις ηρεμήσει. Είπε ο Ούνταβα: «Αγαπητές Μου γκοπι, η αποστολή της ανθρώπινης ζωής σας έχει τώρα πετύχει τον στόχο της. Είστε όλες υπέροχες αφοσιωμένες υπηρέτριες του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας· γι' αυτό είστε άξιες να λατρεύετε από όλων των ειδών τους ανθρώπους. Είστε άξιες λατρείας και στους τρεις κόσμους, επειδή ο νους σας είναι απορροφημένος με θαυμαστό τρόπο στη σκέψη του Βāsουντέβα, του Κρίσνα. Είναι ο στόχος όλων των ειδών ευσεβών πράξεων και τελετουργιών, όπως η προσφορά ελεημοσύνης, η αυστηρή τήρηση των όρκων ασκητικότητας, η υποβολή σε σκληρές πράξεις εξιλέωσης και το άναμμα της φωτιάς της θυσίας. Είναι ο σκοπός του ψαλσίματος των διαφόρων *μαντρα*, της ανάγνωσης των Βεδών,

του ελέγχου των αισθήσεων και της συγκέντρωσης του νου κατά τον διαλογισμό. Αυτές είναι μερικές από τις πολλές και διάφορες μεθόδους αυτοσυνειδητοποίησης και της επίτευξης της τελειότητας της ζωής. Αλλά στην πραγματικότητα έχουν σκοπό μόνο τη συνειδητοποίηση του Κρίσνα και την εναρμόνιση με την υπερβατική υπηρεσία αγάπης του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας». Αυτή είναι και η τελευταία οδηγία της *Μπαγκαβαντ-γκιτα*· παρόλο που υπάρχουν περιγραφές διαφόρων μεθόδων αυτοσυνειδητοποίησης, στο τέλος ο Κρίσνα συνέστησε να αφήσει κανείς τα πάντα και να εγκαταλειφθεί σε Αυτόν. Όλες οι άλλες μέθοδοι έχουν σκοπό να διδάξουν κάποιον πώς να εγκαταλειφθεί τελικά στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* λέει ακόμη ότι αυτή η μέθοδος εγκατάλειψης ολοκληρώνεται από ένα ειλικρινές άτομο που εφαρμόζει τις μεθόδους της αυτοσυνειδητοποίησης με σοφία και ασκητικότητα ύστερα από πολλές ζωές».

Εφόσον η τελειότητα αυτού του είδους της ασκητικότητας είχε εκδηλωθεί εντελώς στη ζωή των *γκοπι*, ο Ούνταβα ήταν πλήρως ικανοποιημένος βλέποντας την υπερβατική τους θέση. Συνέχισε να λέει: «Αγαπητές μου *γκοπι*, η νοοτροπία που έχετε αναπτύξει σε σχέση με τον Κρίσνα είναι πολύ, πολύ δύσκολο να αποκτηθεί ακόμα και από μεγάλους σοφούς και άγια πρόσωπα. Έχετε φτάσει στο ανώτατο στάδιο τελειότητας της ζωής. Είναι μεγάλη ευλογία που έχετε σταθερά τον νου σας στον Κρίσνα και έχετε αποφασίσει να έχετε μόνο τον Κρίσνα, αφήνοντας την οικογένειά σας, το σπίτι σας, τους συγγενείς σας, τους άντρες σας και τα παιδιά σας για χάρη του Υπερτάτου Προσώπου. Επειδή ο νους σας είναι τώρα πλήρως απορροφημένος στον Κρίσνα, την Υπέρτατη Ψυχή, έχει αναπτυχθεί αυτομάτως μέσα σας συμπαντική αγάπη. Θεωρώ τον εαυτό μου πολύ τυχερό που, με τη χάρη σας, είχα την εύνοια να σας δώ σε αυτή την κατάσταση».

Όταν ο Ούνταβα είπε ότι είχε ένα μήνυμα από τον Κρίσνα, οι *γκοπι* ενδιαφέρονταν περισσότερο να ακούσουν το μήνυμα, παρά να ακούσουν για την υψηλή θέση τους. Δεν τους άρεσε πολύ να τις επαινούν για την υψηλή θέση τους. Έδειξαν την ανυπομονησία τους να ακούσουν το μήνυμα που είχε φέρει ο Ούνταβα από τον Κρίσνα. Ο Ούνταβα είπε, «Αγαπητές μου *γκοπι*, μου έχει ανατεθεί ειδικά να φέρω αυτό το μήνυμα σ' εσάς, που είσαστε τόσο μεγάλες και ευγενικές αφοσιωμένες υπηρέτριες. Ο Κρίσνα με έχει στείλει συγκεκριμένα σ' εσάς, επειδή είμαι ο πιο έμπιστος υπηρέτης Του».

Ο Ούνταβα δεν παρέδωσε στις *γκοπι* το γραπτό μήνυμα που είχε φέρει από τον Κρίσνα, αλλά τους το διάβασε ο ίδιος. Το μήνυμα ήταν γραμμένο με μεγάλη σοβαρότητα, έτσι ώστε όχι μόνο οι *γκοπι*, αλλά όλοι οι εμπειριστές φιλόσοφοι να κατανοήσουν πιθανόν ότι η αγνή αγάπη για τον Θεό είναι εγγενώς ενσωματωμένη σε όλες τις ενέργειες του Υπερτάτου Κυρίου. Από τις πληροφορίες που περιέχονται στα βεδικά κείμενα γίνεται κατανοητό ότι ο Υπέρτατος Κύριος έχει πολλαπλές ενέργειες: *παρασια σακτιρ βιβινταϊβα σρουγιατε*. Επίσης, οι *γκοπι* ήταν τόσο στενές προσωπικές φίλες του Κρίσνα, ώστε ενώ έγραφε το μήνυμά Του γι' αυτές, συγκινήθηκε πολύ και δεν μπορούσε να γράψει καθαρά. Ο Ούνταβα, ως μαθητής του Μπριχασπατί, είχε πολύ κοφτερή ευφυΐα και έτσι, αντί να δώσει το γραπτό μήνυμα, σκέφτηκε ότι ήταν φρονιμότερο να το διαβάσει ο ίδιος και να τους το εξηγήσει».

Ο Ούνταβα συνέχισε: «Αυτά είναι τα λόγια του Προσώπου της Θεότητας. 'Αγαπημένες Μου *γκοπι*, αγαπημένες Μου φίλες, σας παρακαλώ να γνωρίζετε ότι ο αποχωρισμός μας είναι κάτι αδύνατο να συμβεί σε οποιαδήποτε ώρα, σε οποιοδήποτε μέρος και σε οποιοδήποτε περιστάσεις, επειδή διαπερνά τα πάντα'».

Αυτή η ιδιότητα του Κρίσνα να διαπερνά τα πάντα, δηλαδή να εισχωρεί παντού, εξηγείται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, στο Ένατο και στο Έβδομο κεφάλαιο. Ο Κρίσνα διαπερνά τα πάντα με το απρόσωπο γνώρισμά Του· τα πάντα στηρίζονται σε Αυτόν, αλλά Αυτός δεν είναι προσωπικά παρών παντού. Στο Έβδομο κεφάλαιο αναφέρεται ότι τα πέντε χονδροειδή στοιχεία, η γη, το νερό, η φωτιά, ο αέρας και ο ουρανός, καθώς και τα τρία λεπτά στοιχεία, ο νους, η νοημοσύνη και το εγώ, είναι όλα κατώτερες ενέργειές Του. Αλλά υπάρχει μία άλλη, ανώτερη ενέργεια, η οποία ονομάζεται ζωντανό ον. Τα ζωντανά όντα είναι και αυτά απευθείας μέρη του Κρίσνα. Συνεπώς ο Κρίσνα είναι η πηγή και των υλικών και των πνευματικών ενεργειών. Είναι πάντοτε αναμειγμένος με τα πάντα ως αιτία και αποτέλεσμα. Όχι μόνον οι *γκοπι*, αλλά όλα τα ζωντανά όντα είναι πάντοτε άρρηκτα συνδεδεμένα με τον Κρίσνα σε όλες τις περιστάσεις. Εντούτοις οι *γκοπι* βρίσκονται σε τέλεια και πλήρη συνεργασία στη σχέση τους με τον Κρίσνα, ενώ τα ζωντανά όντα που βρίσκονται στη *μαγια*, την πλάνη, λησμονούν τον Κρίσνα. Νομίζουν ότι είναι χωριστές οντότητες, που δεν έχουν καμία σχέση με τον Κρίσνα.

Επομένως, η αγάπη για τον Κρίσνα, δηλαδή η συνείδηση του Κρίσνα, είναι το τέλει στάδιο αληθινής γνώσης για την κατανόηση των πραγμάτων όπως ακριβώς είναι. Ο νους μας δεν μπορεί ποτέ να είναι άδειος. Ο νους είναι

πάντοτε κατειλημμένος από κάποιο είδος σκέψης και το αντικείμενο αυτής της σκέψης δεν μπορεί να βρίσκεται εκτός των οχτώ στοιχείων της ενέργειας του Κρίσνα. Όποιος γνωρίζει αυτή τη φιλοσοφική πλευρά όλων των σκέψεων είναι πράγματι σοφός άνθρωπος και εγκαταλείπεται στον Κρίσνα. Οι *γκοπι* είναι το χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού του τέλει σταδίου γνώσης. Δεν είναι απλώς διανοούμενοι. Ο νους τους είναι πάντοτε στον Κρίσνα. Ο νους δεν είναι τίποτε άλλο παρά η ενέργεια του Κρίσνα. Στην πραγματικότητα, οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο μπορεί να σκέφτεται, να αισθάνεται, να ενεργεί και να επιθυμεί, δεν μπορεί να είναι αποχωρισμένο από τον Κρίσνα. Αλλά το στάδιο κατά το οποίο μπορεί να κατανοήσει την αιώνια σχέση του με τον Κρίσνα ονομάζεται συνείδηση του Κρίσνα. Η άρρωστη κατάσταση κατά την οποία δεν μπορεί να κατανοήσει την αιώνια σχέση του με τον Κρίσνα είναι το μολυσμένο στάδιο, δηλαδή η *μαγια*. Αφού οι *γκοπι* βρίσκονται στο επίπεδο της αγνής υπερβατικής γνώσης, ο νους τους είναι πάντοτε γεμάτος με συνείδηση του Κρίσνα. Για παράδειγμα, όπως δεν υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ φωτιάς και αέρα, έτσι δεν υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ του Κρίσνα και των ζωντανών όντων. Όταν τα ζωντανά όντα λησμονούν τον Κρίσνα, δεν βρίσκονται στη φυσιολογική τους κατάσταση. Όσο για τις *γκοπι*, επειδή σκέφτονται πάντοτε τον Κρίσνα, βρίσκονται στο απόλυτο στάδιο τελειότητας της γνώσης. Ορισμένες φορές οι αποκαλούμενοι εμπειριστές φιλόσοφοι πιστεύουν ότι ο δρόμος του *μπακτι* προορίζεται για τους λιγότερο νοήμονες, αλλά αν οι υποτιθέμενοι άνθρωποι της γνώσης δεν έλθουν στο επίπεδο του *μπακτι*, η γνώση τους είναι σίγουρα ακάθαρτη και ατελής. Στην πραγματικότητα, το στάδιο της τελειοποίησης της αιώνιας σχέσης μας με τον Κρίσνα είναι η αγάπη σε κατάσταση αποχωρισμού. Αλλά και αυτό είναι στην πραγματικότητα παραπλανητικό, επειδή δεν υφίσταται αποχωρισμός. Οι *γκοπι* δεν ήταν ποτέ χωρισμένες από τον Κρίσνα. Ακόμα και από φιλοσοφική σκοπιά, δεν υπήρχε αποχωρισμός.

Ούτε η κοσμική εκδήλωση είναι αποχωρισμένη από τον Κρίσνα. «Τίποτε δεν είναι αποχωρισμένο από Εμένα· ολόκληρη η κοσμική εκδήλωση στηρίζεται σ' Εμένα και δεν είναι αποχωρισμένη από Εμένα. Πριν από τη δημιουργία, υπήρχα Εγώ». Αυτό βεβαιώνεται στη βεδική γραμματεία: πριν από τη δημιουργία υπήρχε μόνο ο Ναράγιανα. Δεν υπήρχαν ούτε ο Μπράμα ούτε ο Σίβα ως βοηθοί. Οι τρεις καταστάσεις της υλικής φύσης χειρίζονται όλη την υλική εκδήλωση. Ο Μπράμα είναι η ενσάρκωση της ιδιότητας του πάθους. Λέγεται ότι ο Μπράμα δημιούργησε αυτό το σύμπαν, αλλά ο Μπράμα είναι ο δευτερογενής δημιουργός· ο αρχικός δημιουργός είναι ο

Ναράγιανα. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον Σανκαρατσάρια: *ναραγιαναχ παρο 'βιακτατ*. Ο Ναράγιανα είναι υπερβατικός, πέρα από αυτή την κοσμική δημιουργία».

Ο Κρίσνα δημιουργεί, συντηρεί και εκμηδενίζει ολόκληρη την κοσμική εκδήλωση επεκτεινόμενος σε διάφορες ενσαρκώσεις. Όλα είναι ο Κρίσνα και όλα εξαρτώνται από τον Κρίσνα, αλλά Αυτός δεν γίνεται αντιληπτός αν βρίσκεται κάποιος στην υλική ενέργεια. Η υλική ενέργεια ονομάζεται *μαγια*, πλάνη. Ωστόσο, στην πνευματική ενέργεια ο Κρίσνα είναι αντιληπτός σε κάθε βήμα και σε κάθε περίπτωση. Αυτό το τέλειο στάδιο κατανόησης είναι παρόν στις *γκοπι*. Όπως ο Κρίσνα είναι πάντοτε αμέτοχος στην κοσμική εκδήλωση, μολονότι αυτή εξαρτάται εξ ολοκλήρου από Αυτόν, έτσι και το ζωντανό ον είναι και αυτό εντελώς αμέτοχο στην υλική υπό όρους ζωή του. Το υλικό σώμα έχει αναπτυχθεί στη βάση της πνευματικής ύπαρξης. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* δέχεται την υλική εκδήλωση ως μητέρα των ζωντανών όντων και τον Κρίσνα ως πατέρα. Όπως ο πατέρας γονιμοποιεί τη μητέρα εγγέροντας το ζωντανό ον στη μήτρα, έτσι και όλα τα ζωντανά όντα εγγέονται από τον Κρίσνα μέσα στη μήτρα της υλικής φύσης. Βγαίνουν από αυτή τη μήτρα σε διαφορετικά σώματα, σύμφωνα με τις διάφορες πράξεις τους. Σε κάθε περίπτωση, το ζωντανό ον είναι αμέτοχο σε αυτή την υλική υπό όρους ζωή.

Αν απλώς μελετήσουμε τα σώματά μας, μπορούμε να καταλάβουμε πώς το ζωντανό ον είναι πάντοτε αμέτοχο από αυτόν τον σωματικό εγκλεισμό. Κάθε δραστηριότητα του σώματος λαμβάνει χώρα από την αλληλεπίδραση των τριών καταστάσεων της υλικής φύσης. Μπορούμε να δούμε κάθε στιγμή πολλές αλλαγές να συμβαίνουν στα σώματά μας, αλλά η πνευματική ψυχή είναι αμέτοχη σε όλες αυτές τις αλλαγές. Δεν μπορεί κάποιος ούτε να εμποδίσει ούτε να παρέμβει στις δραστηριότητες της υλικής φύσης. Συνεπώς το ζωντανό ον είναι παγιδευμένο από το υλικό σώμα και υπόκειται σε τρία στάδια: συγκεκριμένα, ή είναι ξύπνιο ή κοιμάται ή είναι αναίσθητο. Ο νους ενεργεί σε όλες αυτές τις καταστάσεις της ζωής: το ζωντανό ον στην κατάσταση του ύπνου ή του ονείρου βλέπει κάτι ως αληθινό και στην κατάσταση του ξύπνιου βλέπει το ίδιο πράγμα ως μη αληθινό. Επομένως, συμπεραίνεται ότι κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις δέχεται κάτι ως αληθινό και κάτω από άλλες περιστάσεις δέχεται το ίδιο πράγμα ως μη αληθινό. Αυτά τα θέματα είναι το αντικείμενο μελέτης των εμπειριστών φιλοσόφων, των *σανκια-γιογκι*. Προκειμένου να φτάσουν στο σωστό συμπέρασμα, οι *σανκια-γιογκι* υφίστανται αυστηρές ασκητικότητες και

πράξεις εξιλέωσης. Ασκούνται στον έλεγχο των αισθήσεων και την απάρνηση.

Όλοι αυτοί οι διαφορετικοί τρόποι εξακρίβωσης του ύψιστου σκοπού της ζωής παρομοιάζονται με ποτάμια. Ο Κρίσνα είναι ο ωκεανός. Όπως τα ποτάμια κυλούν προς τον ωκεανό, όλες οι απόπειρες για γνώση κυλούν προς τον Κρίσνα. Έπειτα από πολλές, πολλές γεννήσεις προσπαθειών, όταν κάποιος έλθει πράγματι στον Κρίσνα, φτάνει στο στάδιο της τελειότητας. Ο Κρίσνα λέει στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*: «Όλοι ακολουθούν τον δρόμο της συνειδητοποίησής Μου, αλλά όσοι έχουν υιοθετήσει διαδρομές χωρίς καθόλου *μπακτι* βρίσκουν την προσπάθειά τους πολύ προβληματική». *Κλεσο 'ντικαταρας τεσαμ*: ο Κρίσνα δεν μπορεί να κατανοηθεί αν δεν φτάσει κάποιος στο σημείο του *μπακτι*.

Στην *Γκιτα* διατυπώνονται τρεις δρόμοι: το *καρμα-γιογκα*, το *γκιανα-γιογκα* και το *μπακτι-γιογκα*. Σε όσους είναι πολύ εθισμένοι στις πράξεις που αποσκοπούν στην απόλαυση συνιστάται να τελούν πράξεις που θα τους φέρουν στο *μπακτι*. Σε όσους είναι εθισμένοι στην απογοήτευση της εμπειρικής φιλοσοφίας συνιστάται επίσης να συνειδητοποιήσουν το *μπακτι*. Το *καρμα-γιογκα* διαφέρει από το συνηθισμένο *καρμα* και το *γκιανα-γιογκα* διαφέρει από την *γκιανα*. Σε τελευταία ανάλυση, όπως δηλώνει ο Κύριος στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, *μπακτια μαμ αμπιτζανατι*: μόνο με εκτέλεση υπηρεσίας αφοσίωσης μπορεί κανείς να κατανοήσει τον Κρίσνα. Οι *γκοπι* επέτυχαν το στάδιο της τελειότητας της υπηρεσίας αφοσίωσης, επειδή δεν τις ενδιέφερε να γνωρίζουν τίποτα εκτός από τον Κρίσνα. Στις Βέδες βεβαιώνεται, *γιασμιν εβα βιγκιατε σαρβαμ εβα βιγκιαταμ μπαβαντι*. Αυτό σημαίνει ότι γνωρίζοντας απλώς τον Κρίσνα, αποκτά κανείς αυτομάτως κάθε άλλη γνώση.

Ο Κρίσνα συνέχισε: «Η υπερβατική γνώση του Απολύτου δεν σας είναι πλέον απαραίτητη. Είσασταν συνηθισμένες να Με αγαπάτε από την αρχή της ζωής σας». Η γνώση της Απόλυτης Αλήθειας είναι απαραίτητη ειδικά για πρόσωπα που θέλουν να απελευθερωθούν από την υλική ύπαρξη. Αλλά κάποιος που έχει αποκτήσει αγάπη για τον Κρίσνα βρίσκεται ήδη στο επίπεδο της απελευθέρωσης. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, όποιος υπηρετεί τον Κρίσνα με ανόθευτη αφοσίωση θα πρέπει να θεωρείται ότι βρίσκεται στο υπερβατικό επίπεδο της απελευθέρωσης. Οι *γκοπι* δεν αισθάνονταν πραγματικά τους πόνους της υλικής ύπαρξης, αλλά τον αποχωρισμό από τον Κρίσνα. Γι' αυτό ο Κρίσνα είπε, «Αγαπημένες Μου *γκοπι*, για να αυξήσω την υπέρμετρη και εξάισια αγάπη σας για Μένα,

αποχωρίστηκα σκόπιμα από σας. Αυτό το έκανα για να Με διαλογίζεστε συνεχώς».

Οι *γκοπι* βρίσκονται στο στάδιο της τελειότητας του διαλογισμού. Συνήθως οι *γιογκι* προτιμούν τον διαλογισμό από την εκτέλεση υπηρεσίας αφοσίωσης στον Κύριο, αλλά δεν γνωρίζουν ότι το στάδιο της τελειότητας της αφοσίωσης είναι η επίτευξη της τελειότητας του *γιογκα*. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνει ότι αυτός ο διαρκής διαλογισμός του Κρίσνα από τις *γκοπι* είναι το κορυφαίο *γιογκα*. Ο Κρίσνα γνώριζε πολύ καλά την ψυχολογία των γυναικών. Όταν ο αγαπημένος μιας γυναίκας λείπει, τον σκέφτεται στοχαστικά και έτσι είναι παρών μπροστά της. Ο Κρίσνα ήθελε να διδάξει μέσω της συμπεριφοράς των *γκοπι*. Όποιος είναι διαρκώς σε έκσταση όπως οι *γκοπι* αποκτά ασφαλώς τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα.

Ο Κύριος Τσετάνια δίδαξε στους ανθρώπους τη μέθοδο του *βιπραλαμμπα*, τη μέθοδο της προσφοράς υπηρεσίας στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας με αισθήματα αποχωρισμού. Και οι έξι Γκοσουάμι δίδαξαν επίσης τη λατρεία του Κρίσνα σύμφωνα με τα αισθήματα αποχωρισμού των *γκοπι*. Οι προσευχές του Σρινιβάσα Ατσάρια σχετικά με τους Γκοσουάμι εξηγούν αυτά τα ζητήματα πολύ καθαρά. Ο Σρινιβάσα Ατσάρια είπε ότι οι Γκοσουάμι ήταν πάντα απορροφημένοι στον ωκεανό των υπερβατικών συναισθημάτων με την ίδια διάθεση όπως οι *γκοπι*. Όταν ζούσαν στη Βρινντάβανα αναζητούσαν τον Κρίσνα αναφωνώντας, «Πού είναι ο Κρίσνα; Πού είναι οι *γκοπι*; Πού είσαι Εσύ, Σριμάτι Ρανταράνι;». Ποτέ δεν έλεγαν, «Τώρα έχουμε δει τη Ράντα και τον Κρίσνα και συνεπώς η αποστολή μας έχει εκπληρωθεί». Η αποστολή τους παρέμενε πάντοτε ανεκπλήρωτη· ποτέ δεν συνάντησαν τη Ράντα και τον Κρίσνα. Την ώρα του χορού *ρασα*, όσες *γκοπι* δεν μπόρεσαν να πάρουν μέρος στη *ρασα-λιλα* με τον Κρίσνα άφησαν το σώμα τους σκεφτόμενες μόνον Αυτόν. Έτσι η απορρόφηση στη συνείδηση του Κρίσνα με αισθήματα αποχωρισμού είναι η πιο γρήγορη μέθοδος για την απόκτηση των λωτοειδών ποδιών του Κρίσνα. Με την προσωπική δήλωση του Κρίσνα, οι *γκοπι* πείστηκαν για τη δύναμη των αισθημάτων αποχωρισμού. Ένωθαν πράγματι την υπέρμετρη και εξαιρετική μέθοδο της λατρείας του Κρίσνα και ήταν πολύ ανακουφισμένες και χαρούμενες που την καταλάβαιναν.

Μία *γκοπι* είπε τα εξής: «Έχουμε ακούσει ότι ο Βασιλιάς Κάμσα, που ήταν πάντα πηγή ενοχλήσεων για τη δυναστεία των Γιαντού, έχει σκοτωθεί. Αυτό είναι καλό νέο για μας. Γι' αυτό ελπίζουμε ότι τα μέλη της δυναστείας των Γιαντού είναι πολύ χαρούμενα στη συντροφιά του Κρίσνα, που μπορεί να

εκπληρώσει όλες τις επιθυμίες των αφοσιωμένων υπηρετών Του. Αγαπητέ μας Ούνταβα, πες μας, σε παρακαλώ, αν ο Κρίσνα μας σκέφτεται πότε-πότε ενώ βρίσκεται ανάμεσα στα πολύ λαμπερά κορίτσια της καλής κοινωνίας της Ματούρα. Γνωρίζουμε ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια στη Ματούρα δεν είναι χωριατοπούλες. Είναι λαμπερές και πανέμορφες. Ο Κρίσνα πρέπει να βρίσκει τις ντροπαλές χαμογελαστές ματιές τους και τα υπόλοιπα γυναικεία χαρακτηριστικά τους πολύ ευχάριστα. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι στον Κρίσνα αρέσει πάντα η συμπεριφορά των όμορφων γυναικών. Φαίνεται, λοιπόν, ότι έχει παγιδευτεί από τις γυναίκες της Ματούρα. Αγαπητέ μας Ούνταβα, θα μας πεις, σε παρακαλούμε, αν ο Κρίσνα μας θυμάται μερικές φορές ενώ βρίσκεται ανάμεσα σε άλλες γυναίκες;».

Μία άλλη γκοπι ρώτησε: «Θυμάται εκείνη τη νύχτα ανάμεσα στα λουλούδια κουμαντινι και το φως της σελήνης, όταν η Βρινντάβανα έγινε εξαιρετικά όμορφη; Ο Κρίσνα χόρευε μαζί μας και η ατμόσφαιρα ήταν φορτισμένη με τον ήχο των κουδουνιών των ποδιών μας ενώ ανταλλάζαμε ευχάριστα λόγια. Θυμάται καθόλου εκείνη τη συγκεκριμένη νύχτα; Εμείς θυμόμαστε εκείνη τη νύχτα και αισθανόμαστε αποχωρισμό. Ο αποχωρισμός από τον Κρίσνα μας δημιουργεί ανησυχία, σαν να έχει αρπάξει φωτιά το σώμα μας. Είχε πρόθεση να επιστρέψει στη Βρινντάβανα για να σβήσει τη φωτιά, όπως ένα σύννεφο εμφανίζεται στον ουρανό για να σβήσει τη φωτιά του δάσους με νεροποντή».

Μία άλλη γκοπι είπε, «Ο Κρίσνα έχει σκοτώσει τον εχθρό Του και έχει αποκτήσει νικηφόρα το βασίλειο του Κάμσα. Ίσως έχει παντρευτεί μία κόρη του βασιλιά και ζει πολύ ευτυχισμένα ανάμεσα στους συγγενείς και τους φίλους Του. Επομένως, γιατί να έλθει σε αυτό το χωριό της Βρινντάβανα;».

Μία άλλη γκοπι είπε, «Ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο σύζυγος της θεάς της τύχης και είναι αυτάρκης. Δεν έχει καμία δουλειά είτε με μας, τα κορίτσια του δάσους της Βρινντάβανα, είτε με τα κορίτσια της πόλης της Ματούρα. Είναι η μεγάλη Υπέρτατη Ψυχή· δεν έχει καμία σχέση με καμία από εμάς, είτε εδώ είτε εκεί».

Μία άλλη γκοπι είπε, «Η ελπίδα μας να περιμένουμε να επιστρέψει ο Κρίσνα στη Βρινντάβανα είναι αδικαιολόγητη. Θα πρέπει να προσπαθήσουμε να είμαστε ευτυχισμένες μέσα στην απογοήτευσή μας. Ακόμα και η Πινγκάλα, η μεγάλη πόρνη, είπε ότι η απογοήτευση είναι η μεγαλύτερη ευχαρίστηση. Όλες μας τα γνωρίζουμε αυτά, αλλά μας είναι πολύ δύσκολο να εγκαταλείψουμε την προσδοκία της επιστροφής του Κρίσνα. Ποιος μπορεί να ξεχάσει μία μοναχική συζήτηση με τον Κρίσνα, που πάνω στο στήθος Του

βρίσκεται πάντοτε η θεά της τύχης, παρόλο που ο Κρίσνα δεν την θέλει; Αγαπητέ μου Ούνταβα, η Βρινντάβανα είναι η γη των ποταμών, των δασών και των αγελάδων. Εδώ ακούγεται ο ήχος της φλογέρας και ο Κρίσνα μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό Του, τον Σρι Μπαλαράμα, απολάμβαναν την ατμόσφαιρα στη συντροφιά μας. Έτσι το περιβάλλον της Βρινντάβανα μας θυμίζει διαρκώς τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Τα αποτυπώματα των ποδιών Του βρίσκονται στη γη της Βρινντάβανα, η οποία είναι κατοικία της θεάς της τύχης, αλλά αυτά τα σημάδια δεν μπορούν να μας βοηθήσουν να αποκτήσουμε τον Κρίσνα».

Οι γκοπιείπαν στη συνέχεια ότι η Βρινντάβανα ήταν ακόμη γεμάτη με όλα τα πλούτη και με καλή τύχη· όσον αφορά στις υλικές ανάγκες, στη Βρινντάβανα δεν υπήρχε ούτε έλλειψη ούτε σπάνη, παρόλη όμως αυτή την ευημερία, δεν μπορούσαν να ξεχάσουν τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα.

«Θυμόμαστε συνεχώς τα διάφορα ελκυστικά χαρακτηριστικά του όμορφου Κρίσνα, το περπάτημά Του, το χαμόγελό Του και τα αστεία Του. Είμαστε όλες χαμένες από τις δοσοληψίες μας με τον Κρίσνα και μας είναι αδύνατο να Τον ξεχάσουμε. Προσευχόμαστε πάντοτε γι' Αυτόν, αναφωνώντας 'Αγαπημένε Κύριε, αγαπημένε σύζυγε της θεάς της τύχης, αγαπημένε Κύριε της Βρινντάβανα και σωτήρα των δυστυχισμένων αφοσιωμένων υπηρετών! Τώρα είμαστε πεσμένες και βυθισμένες σε έναν ωκεανό δυστυχίας. Γι' αυτό, Σε παρακαλούμε, έλα και πάλι πίσω στη Βρινντάβανα και σώσε μας από αυτή την αξιοθρήνητη κατάσταση».

Ο Ούνταβα μελέτησε λεπτομερώς την υπερβατική αφύσικη κατάσταση των γκοπι στον αποχωρισμό τους από τον Κρίσνα και σκέφτηκε ότι ήταν σκόπιμο να επαναλάβει όλες τις διασκεδάσεις του Σρι Κρίσνα ξανά και ξανά. Οι υλιστές βρίσκονται πάντοτε σε φλεγόμενη κατάσταση εξαιτίας της φλογισμένης φωτιάς της υλικής δυστυχίας. Οι γκοπι καίγονταν κι εκείνες σε μία υπερβατική φλογισμένη φωτιά εξαιτίας του αποχωρισμού από τον Κρίσνα. Εντούτοις, η φλογισμένη φωτιά που εξόργιζε τις γκοπι διαφέρει από τη φωτιά του υλικού κόσμου. Οι γκοπι αναζητούν διαρκώς τη συντροφιά του Κρίσνα, ενώ οι υλιστές αναζητούν το πλεονέκτημα των υλικών ανέσεων.

Ο Βισβανάτα Τσακραβαρτί Τάκουρ αναφέρει ότι ο Κρίσνα έσωσε τα βοσκόπουλα από τη φλογισμένη φωτιά του δάσους σε ένα δευτερόλεπτο, ενώ τα μάτια τους ήταν κλειστά. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Ούνταβα πληροφόρησε τις γκοπι ότι θα μπορούσαν να σωθούν από τη φωτιά του αποχωρισμού κλείνοντας τα μάτια τους και διαλογιζόμενες τα έργα του Κρίσνα από την

αρχή της επαφής τους με Αυτόν. Εξωτερικά, οι *γκοπι* θα μπορούσαν να βλέπουν νοερά όλες τις διασκεδάσεις του Κρίσνα ακούγοντας τον Ούνταβα, και εσωτερικά, θα μπορούσαν να θυμούνται εκείνες τις διασκεδάσεις. Από την οδηγία του Ούνταβα, οι *γκοπι* μπορούσαν να καταλάβουν ότι ο Κρίσνα δεν ήταν χωρισμένος από αυτές. Όπως εκείνες σκέφτονταν συνεχώς τον Κρίσνα, έτσι και ο Κρίσνα τις σκεφτόταν διαρκώς, ενώ ήταν στη Ματούρα.

Τα μηνύματα και οι οδηγίες του Ούνταβα έσωσαν τις *γκοπι* από άμεσο θάνατο και οι *γκοπι* αναγνώρισαν την ευλογία του Ούνταβα. Ουσιαστικά, ο Ούνταβα ενήργησε ως πνευματικός δάσκαλος για τις *γκοπι* και εκείνες με τη σειρά τους τον λάτρεψαν όπως θα λάτρευαν τον Κρίσνα. Στις αυθεντικές γραφές συνιστάται να λατρεύεται ο πνευματικός δάσκαλος στο επίπεδο του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, επειδή είναι ο πιο έμπιστος υπηρέτης Του και είναι αποδεκτό από μεγάλες αυθεντίες ότι ο πνευματικός δάσκαλος είναι η εξωτερική εκδήλωση του Κρίσνα. Οι *γκοπι* ανακουφίστηκαν από την υπερβατική φλεγόμενη κατάστασή τους συνειδητοποιώντας ότι ο Κρίσνα ήταν μαζί τους. Εσωτερικά, θυμόντουσαν τη συντροφιά Του μέσα στη καρδιά τους και εξωτερικά ο Ούνταβα τις βοήθησε να εκτιμήσουν τις πειστικές οδηγίες του Κρίσνα.

Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας περιγράφεται στις γραφές ως *αντοκσατζα*, που σημαίνει ότι είναι πέραν της αντίληψης όλων των υλικών αισθήσεων. Παρόλο που βρίσκεται πέραν της αντίληψης των υλικών αισθήσεων, είναι παρών μέσα στην καρδιά όλων. Ταυτόχρονα, είναι παρών παντού μέσω του γνωρίσματός Του Μπραμάν, που διαπερνά τα πάντα. Και τα τρία υπερβατικά γνωρίσματα της Απόλυτης Αλήθειας (Μπαγκαβάν, το Πρόσωπο της Θεότητας, Παραμάτμα, η εντοπισμένη Υπέρτατη Ψυχή και το γνώρισμα Μπραμάν που διαπερνά τα πάντα) μπορούν να συνειδητοποιηθούν μελετώντας απλώς την κατάσταση των *γκοπι* κατά τη συνάντησή τους με τον Ούνταβα, όπως περιγράφεται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*.

Ο Σρινιβάσα Ατσάρια λέει ότι οι έξι Γκοσουάμι ήταν πάντοτε βυθισμένοι σε σκέψεις των έργων των *γκοπι*. Ο Τσετάνια Μαχαπραμπού έχει συστήσει και Εκείνος τη μέθοδο των *γκοπι* για τη λατρεία του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας ως εξαιρετική και εξάισια. Ο Σρίλα Σουκαντέβα Γκοσουάμι έχει υποδείξει και αυτός πως όποιος ακούει από τη σωστή πηγή για τις δοσοληψίες των *γκοπι* με τον Κρίσνα και ακολουθεί τις οδηγίες θα υψωθεί στην κορυφαία θέση της υπηρεσίας αφοσίωσης και θα είναι ικανός να εγκαταλείψει τη λαγνεία της υλικής απόλαυσης.

Όλες οι *γκοπι* παρηγορήθηκαν με τη διδασκαλία του Ούνταβα και του ζήτησαν να μείνει στη Βρινντάβανα για λίγες μέρες ακόμα. Ο Ούνταβα συμφώνησε με την πρότασή τους και έμεινε μαζί τους όχι μόνο για λίγες μέρες, αλλά για μερικούς μήνες. Τις κρατούσε πάντα απασχολημένες με τη σκέψη του υπερβατικού μηνύματος του Κρίσνα και των διασκεδάσεών Του και οι *γκοπι* αισθάνονταν σαν να είχαν άμεση επαφή με τον Κρίσνα. Όσο ο Ούνταβα έμεινε στη Βρινντάβανα, οι κάτοικοι απολάμβαναν τη συντροφιά του. Καθώς συζητούσαν τα έργα του Κρίσνα, οι μέρες περνούσαν σαν στιγμές. Η φυσική ατμόσφαιρα της Βρινντάβανα με την παρουσία του ποταμού Γιαμούνα, τα όμορφα περιβόλια με δέντρα στολισμένα με διάφορους καρπούς, ο μεγάλος λόφος Γκοβαρντάνα, οι σπηλιές, τα ολάνθιστα λουλούδια – όλα συνδυάστηκαν για να εμπνέουν τον Ούνταβα να αφηγείται τις διασκεδάσεις του Κρίσνα. Οι κάτοικοι απολάμβαναν τη συντροφιά του Ούνταβα με τον ίδιο τρόπο που απολάμβαναν τη συντροφια του Κρίσνα.

Ο Ούνταβα είχε γοητευθεί από τη στάση των *γκοπι*, επειδή ήταν ολοκληρωτικά προσκολλημένες στον Κρίσνα και ο Ούνταβα εμπνεόταν από την αγωνία των *γκοπι* για τον Κρίσνα. Άρχισε να τους προσφέρει με σεβασμό την υποταγή του και συνέθεσε τραγούδια, υμνώντας τις υπερβατικές ιδιότητές τους ως εξής: «Ανάμεσα σε όλα τα ζωντανά όντα που έχουν δεχθεί την ανθρώπινη μορφή ζωής, οι *γκοπι* είναι εξαιρετικά επιτυχημένες στην αποστολή τους. Η σκέψη τους είναι εντελώς απορροφημένη σε διαλογισμό των λωτοειδών ποδιών του Κρίσνα, που είναι ο Ίδιος ο Μουκούντα, ο χορηγός απελευθέρωσης, αλλά οι *γκοπι*, έχοντας δεχθεί τον Κύριο με αγάπη, είναι παρασυρμένες αυτόματα σε αυτή τη συνήθεια. Δεν εξαρτώνται από κάποια γιογική εξάσκηση. Το συμπέρασμα είναι ότι όποιος έχει φτάσει στην κατάσταση των *γκοπι*, δεν χρειάζεται να γεννηθεί ως Κύριος Μπράμα ή να γεννηθεί σε οικογένεια *μπραμανα* ή να μνηθεί ως *μπραμανα*».

Ο Σρι Ούνταβα επιβεβαίωσε τη δήλωση της *Μπαγκαβαντ-γκιτα* που έκανε ο Κύριος Κρίσνα: όποιος βρει καταφύγιο σε Αυτόν για τον σωστό σκοπό, είτε είναι *σουντρα* είτε και κατώτερος, θα επιτύχει τον ύψιστο σκοπό της ζωής. Οι *γκοπι* έχουν θέσει το πρότυπο της αφοσίωσης για ολόκληρο τον κόσμο. Ακολουθώντας τα βήματα των *γκοπι*, σκεφτόμενος, δηλαδή, διαρκώς τον Κρίσνα, μπορεί κανείς να φτάσει στο ύψιστο στάδιο τελειότητας της πνευματικής ζωής. Οι *γκοπι* δεν είχαν γεννηθεί σε κάποια πολύ καλλιεργημένη οικογένεια: είχαν γεννηθεί από βοσκούς, αλλά παρ' όλα αυτά, είχαν αναπτύξει την ύψιστη αγάπη για τον Κρίσνα. Για την αυτοσυνειδητοποίηση ή για τη συνειδητοποίηση του Θεού δεν χρειάζεται να

γεννηθεί κανείς σε κοινωνικά υψηλή οικογένεια. Το μόνο που είναι απαραίτητο είναι η εκστατική ανάπτυξη αγάπης για τον Θεό. Επιτυγχάνοντας την τελειότητα στη συνείδηση του Κρίσνα, δεν απαιτείται κανένα άλλο προσόν εκτός από τη διαρκή υπηρεσία αγάπης του Κρίσνα. Ο Κρίσνα είναι το υπέρτατο νέκταρ, η δεξαμενή κάθε ευχαρίστησης. Το αποτέλεσμα της συνείδησης του Κρίσνα είναι σαν να πίνει κανείς νέκταρ· εν γνώσει μας ή όχι, θα ενεργήσει. Η ενεργός αρχή της συνείδησης του Κρίσνα θα εκδηλωθεί παντού· δεν έχει σημασία πού και πώς έχει γεννηθεί κάποιος. Ο Κρίσνα θα απονείμει την ευλογία Του σε όποιον καταφύγει στη συνείδηση του Κρίσνα, χωρίς αμφιβολία. Η υπέρτατη ευλογία που δόθηκε στις *γκοπι*, παρά το γεγονός ότι είχαν γεννηθεί σε οικογένειες βοσκών, δεν αποκτήθηκε ποτέ ούτε και από την ίδια τη θεά της τύχης και ασφαλώς ούτε από τους κατοίκους του ουρανού, μολονότι οι μορφές των σωμάτων τους είναι σαν λωτοί. Οι *γκοπι* είναι τόσο καλότυχες, ώστε κατά τη διάρκεια της *ρασα-λιλα* ο Ίδιος ο Κρίσνα τις αγκάλιασε με τα μπράτσα Του. Ο Κρίσνα τις φίλησε πρόσωπο με πρόσωπο. Ασφαλώς, δεν είναι δυνατό σε καμία γυναίκα στους τρεις κόσμους να το καταφέρει αυτό εκτός από τις *γκοπι*.

Ο Ούνταβα εκτίμησε την υψηλή θέση των *γκοπι* και ευχήθηκε να πέσει κάτω και να πάρει τη σκόνη των ποδιών τους, να την βάλει στο κεφάλι του. Αλλά δεν τόλμησε να ζητήσει από τις *γκοπι* να του προσφέρουν τη σκόνη των ποδιών τους· ίσως δεν θα ήταν σύμφωνες. Γι' αυτό ήθελε να αλείψει το κεφάλι του με τη σκόνη των ποδιών των *γκοπι* χωρίς να το γνωρίζουν. Επιθυμούσε να γίνει απλώς μια ασήμαντη τούφα από χορτάρι ή από βότανα στη γη της Βριντάβανα.

Οι *γκοπι* ήταν τόσο πολύ προσκολλημένες στον Κρίσνα, ώστε όταν άκουγαν τον ήχο της φλογέρας Του, άφηναν στη στιγμή τις οικογένειές τους, τα παιδιά τους, την τιμή τους και τη γυναικεία συστολή και έτρεχαν προς το μέρος που στεκόταν ο Κρίσνα. Δεν σκεφτόντουσαν αν θα περνούσαν δρόμους ή ζούγκλες. Ανεπαίσθητα, η σκόνη των ποδιών τους αποτέθηκε στα μικρά χορτάρια και τα βότανα της Βριντάβανα. Μην τολμώντας να βάλει τη σκόνη των ποδιών των *γκοπι* στο κεφάλι του, ο Ούνταβα λαχταρούσε να γεννηθεί μελλοντικά στη θέση μιας τούφας από χορτάρι ή από βότανα. Έτσι θα μπορούσε να έχει τη σκόνη των ποδιών των *γκοπι*.

Ο Ούνταβα εκτίμησε την εξαιρετική τύχη των *γκοπι*, που απαλλάχθηκαν από κάθε είδους υλική μόλυνση βάζοντας πάνω στα στητά πανέμορφα στήθη τους τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, τα οποία λατρεύονται όχι μόνο από τη

θεά της τύχης, αλλά και από δοξασμένους ημίθεους όπως ο Μπράμα και ο Κύριος Σίβα και τα οποία διαλογίζονται οι μεγάλοι *γιογκι* μέσα στην καρδιά τους. Έτσι ο Ούνταβα επιθυμούσε να μπορεί να προσεύχεται πάντοτε να του δοθεί η τιμή να έχει τη σκόνη των λωτοειδών ποδιών των *γκοπι*. Η ψαλμωδία των υπερβατικών διασκεδάσεων του Κυρίου Κρίσνα από τις *γκοπι* έχει γίνει ξακουστή παντού στους τρεις κόσμους.

Αφού έζησε στη Βριντάβανα για μερικές μέρες, ο Ούνταβα, ήθελε να επιστρέψει στον Κρίσνα και ζήτησε την άδεια να φύγει από τον Μαχαράζα Νάντα και τη Γιασόντα. Είχε μία αποχαιρετιστήρια συνάντηση με τις *γκοπι* και ζητώντας και τη δική τους άδεια, ανέβηκε στο άρμα του και ξεκίνησε για τη Ματούρα.

Όταν ο Ούνταβα ήταν έτοιμος να φύγει, όλοι οι κάτοικοι της Βριντάβανα, με επικεφαλής τον Μαχαράζα Νάντα και τη Γιασόντα, ήλθαν να τον αποχαιρετήσουν και να του δώσουν διαφόρων ειδών πολύτιμα αγαθά της Βριντάβανα. Εξέφρασαν τα αισθήματά τους με δάκρυα στα μάτια, λόγω της έντονης προσκόλλησης στον Κρίσνα. Όλοι τους ήθελαν την ευλογία του Ούνταβα. Επιθυμούσαν να θυμούνται πάντοτε τα δοξασμένα έργα του Κρίσνα, επιθυμούσαν ο νους τους να είναι σταθεροποιημένος στα λωτοειδή Του πόδια, τα λόγια τους να Τον δοξάζουν και το σώμα τους να υποκλίνεται πάντα σε Αυτόν και να Τον θυμούνται διαρκώς. Αυτή η προσευχή των κατοίκων της Βριντάβανα είναι το εξαιρετο και θαυμάσιο είδος αυτοσυνειδητοποίησης. Η μέθοδος είναι πολύ απλή: να έχει κανείς τον νου του πάντα σταθεροποιημένο στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα, να μιλά πάντα για τον Κρίσνα χωρίς να περνά σε κάποιο άλλο θέμα και να απασχολεί διαρκώς το σώμα του στην υπηρεσία του Κρίσνα. Ειδικά στην ανθρώπινη μορφή ζωής, θα πρέπει κανείς να χρησιμοποιεί τη ζωή του, τους πόρους του, τα λόγια του και τη νοημοσύνη του στην υπηρεσία του Κυρίου. Μόνο τέτοιου είδους δραστηριότητες μπορούν να υψώσουν ένα ανθρώπινο ον στο ύψιστο επίπεδο τελειότητας. Αυτή είναι η ετυμηγορία όλων των αυθεντιών.

Οι κάτοικοι της Βριντάβανα είπαν: «Με τη θέληση της υπέρτατης αυθεντίας και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της δικής μας εργασίας, μπορεί να γεννηθούμε οπουδήποτε. Δεν έχει σημασία πού έχουμε γεννηθεί, αλλά η μοναδική μας προσευχή είναι να έχουμε μόνο συνείδηση του Κρίσνα». Ένας αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου Κρίσνα δεν επιθυμεί ποτέ να προαχθεί στους ουράνιους πλανήτες ή έστω και στη Βαϊκούντα ή την Γκολόκα Βριντάβανα, επειδή δεν επιθυμεί την προσωπική του ικανοποίηση.

Ένας αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης θεωρεί ότι και ο παράδεισος και η κόλαση είναι στο ίδιο επίπεδο. Χωρίς τον Κρίσνα, ο παράδεισος είναι κόλαση· και μαζί με τον Κρίσνα, η κόλαση είναι παράδεισος. Όταν ο Ούνταβα είχε τιμήσει αρκετά τη λατρεία των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών της Βρινντάβανα, επέστρεψε στη Ματούρα και στον κύριό του, τον Κρίσνα. Αφού προσκύνησε με σεβασμό τον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, άρχισε να περιγράφει τη θαυμαστή ζωή αφοσίωσης των κατοίκων της Βρινντάβανα. Παρουσίασε όλα τα δώρα που του είχαν δώσει οι κάτοικοι της Βρινντάβανα για τον Βασουντέβα, τον πατέρα του Κρίσνα, και τον Ουγκράσενα, τον παππού του Κρίσνα.

❧ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Έκτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Ούνταβα παραδίδει το μήνυμα του Κρίσνα στις γκοπι». ❧

47. Ο Κρίσνα ευχαριστεί τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του

Επί μέρες μαζί, ο Κρίσνα άκουγε από τον Ούνταβα όλες τις λεπτομέρειες της επίσκεψής του στη Βρινντάβανα, της κατάστασης του πατέρα Του και της μητέρας Του, των γκοπι και των βοσκόπουλων. Ο Κύριος Κρίσνα ήταν πολύ ευχαριστημένος που ο Ούνταβα μπόρεσε να τους παρηγορήσει με τη διδασκαλία του και με το μήνυμα που τους παρέδωσε.

Ο Κύριος Κρίσνα αποφάσισε τότε να πάει στο σπίτι της Κούμπτζα, της καμπούρας γυναίκας που Τον είχε ευχαριστήσει, προσφέροντάς Του σανδαλόξυλο όταν έμπαινε στην πόλη της Ματούρα. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, ο Κρίσνα προσπαθεί πάντοτε να ευχαριστεί τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του και οι αφοσιωμένοι υπηρέτες προσπαθούν να ευχαριστούν τον Κρίσνα. Όπως οι αφοσιωμένοι υπηρέτες σκέφτονται πάντοτε τον Κρίσνα μέσα στην καρδιά τους, έτσι και ο Κρίσνα σκέφτεται τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του μέσα Του. Όταν η Κούμπτζα μεταμορφώθηκε σε ένα πανέμορφο κοσμικό κορίτσι, ήθελε να έλθει ο Κρίσνα στο σπίτι της για να προσπαθήσει να Τον υποδεχθεί και να Τον λατρέψει με τον δικό της τρόπο. Συνήθως τα κοσμικά κορίτσια προσπαθούν να ικανοποιήσουν τους πελάτες τους προσφέροντας το σώμα τους στους άντρες για να το απολαύσουν. Αλλά το συγκεκριμένο κορίτσι, η Κούμπτζα, ήταν στην πραγματικότητα ξελογιασμένο με τον Κρίσνα και γεμάτο λαγνεία για να ικανοποιήσει τις αισθήσεις του μαζί Του. Όταν ο Κρίσνα θέλησε να πάει στο σπίτι της Κούμπτζα, δεν είχε ασφαλώς καμία επιθυμία για ικανοποίηση των αισθήσεων. Προσφέροντας την κρέμα του σανδαλόξυλου στον Κρίσνα, η Κούμπτζα είχε ήδη ικανοποιήσει τις αισθήσεις Του. Με την πρόφαση της

ικανοποίησης των αισθήσεών της, αποφάσισε να πάει στο σπίτι της, όχι για ικανοποίηση των αισθήσεων, αλλά για να την μετατρέψει σε αγνό αφοσιωμένο υπηρέτη. Τον Κρίσνα Τουν υπηρετούν πάντοτε πολλές χιλιάδες θεές της τύχης· δεν έχει, επομένως, ανάγκη να ικανοποιήσει τις αισθήσεις Του πηγαίνοντας σε ένα κοσμικό κορίτσι. Καθώς όμως είναι καλός με όλους, αποφάσισε να πάει εκεί. Λέγεται ότι η σελήνη δεν κρύβει τη λάμψη της από την αυλή ενός βρόμικου προσώπου. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Κρίσνα δεν αρνείται ποτέ το υπερβατικό έλεός Του σε κανέναν, είτε κάποιος Του έχει προσφέρει υπηρεσία μέσω λαγνείας, είτε μέσω οργής, είτε μέσω φόβου είτε μέσω αγνής αγάπης. Στην *Τσετανια-τσαριταμριτα* αναφέρεται ότι αν κάποιος θέλει να υπηρετήσει τον Κρίσνα και ταυτόχρονα θέλει να ικανοποιήσει τις λάγνες επιθυμίες του, ο Κρίσνα θα χειριστεί το ζήτημα έτσι ώστε ο αφοσιωμένος υπηρέτης ξεχνά τη λάγνα επιθυμία του, εξαγνίζεται πλήρως και υπηρετεί διαρκώς τον Κύριο.

Προκειμένου να τηρήσει την υπόσχεσή Του, ο Κρίσνα πήγε στο σπίτι της Κούμπτζα μαζί με τον Ούνταβα. Όταν ο Κρίσνα έφτασε στο σπίτι της, είδε ότι ήταν στολισμένο έτσι ώστε να διεγείρει τις λάγνες επιθυμίες ενός άντρα. Αυτό αφήνει να εννοηθεί ότι υπήρχαν πολλές γυμνές ζωγραφιές και από πάνω τους σημαίες και στέγαστρα κεντημένα με περιδέραια από μαργαριτάρια, μαζί με αναπαυτικά κρεβάτια και πολυθρόνες με μαξιλάρια. Τα δωμάτια είχαν γιρλάντες από λουλούδια και ήταν αρωματισμένα με θυμίαμα και ραντισμένα με αρωματισμένο νερό. Ήταν φωτισμένα με όμορφες λάμπες.

Όταν η Κούμπτζα είδε ότι ο Κύριος Κρίσνα είχε έλθει στο σπίτι της, τηρώντας την υπόσχεσή Του ότι θα την επισκεφθεί, σηκώθηκε αμέσως από το κάθισμά της για να Τον υποδεχθεί. Συνοδευόμενη από πολλές φίλες της, άρχισε να Του μιλά με μεγάλο σεβασμό. Αφού Του πρόσφερε ένα όμορφο κάθισμα, λάτρεψε τον Κύριο Κρίσνα με τρόπο κατάλληλο για τη θέση της. Με παρόμοιο τρόπο υποδέχθηκε αυτή και οι φίλες της τον Ούνταβα, επειδή όμως δεν ήταν στο ίδιο επίπεδο με του Κρίσνα, κάθισε στο πάτωμα.

Χωρίς να χάνει χρόνο, όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις, ο Κρίσνα μπήκε στο υπνοδωμάτιο της Κούμπτζα. Στο μεταξύ, η Κούμπτζα έκανε το μπάνιο της και άλειψε το σώμα της με κρέμα σανδαλόξυλου. Ντύθηκε με ωραία ρούχα, πολύτιμα κοσμήματα, στολίδια και γιρλάντες από λουλούδια. Μασώντας μπέτελ και άλλα μεθυστικά edésματα και ραντίζοντας το σώμα της με αρώματα, εμφανίστηκε μπροστά στον Κρίσνα. Οι χαμογελαστές ματιές της και οι κινήσεις των ματιών της ήταν όλο γυναικεία συστολή καθώς

Η Κούμπτζα στάθηκε με γυναικεία συστολή και χάρη μπροστά στον Κύριο Κρίσνα.

στάθηκε με χάρη μπροστά στον Κύριο Κρίσνα, που είναι γνωστός ως Μάνταβα, ο σύζυγος της θεάς της τύχης. Όταν ο Κρίσνα είδε ότι η Κούμπτζα δίσταζε να έλθει μπροστά Του, έπιασε αμέσως το χέρι της, που ήταν στολισμένο με βραχιόλια. Με μεγάλη τρυφερότητα, την έσυρε δίπλα Του και

την έκανε να καθίσει στο πλευρό Του. Επειδή απλώς στο παρελθόν πρόσφερε κρέμα σανδαλόξυλου στον Υπέρτατο Κύριο, τον Κρίσνα, η Κούμπτζα ελευθερώθηκε από κάθε αμαρτωλή αντίδραση και έγινε άξια να Τον απολαύσει. Πήρε τότε τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα και τα τοποθέτησε πάνω στα στήθη της, που καιγόntonουσαν από τη φλογισμένη φωτιά της λαγνείας. Μυρίζοντας το άρωμα των λωτοειδών ποδιών του Κρίσνα, απαλλάχθηκε εντελώς από κάθε λάγνα επιθυμία. Έτσι της επιτράπηκε να αγκαλιάσει τον Κρίσνα με τα δύο μπράτσα της και να καταλαγιάσει έτσι την μακρόχρονη επιθυμία της να έχει τον Κρίσνα επισκέπτη στο σπίτι της.

Αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι χωρίς να ελευθερωθεί κανείς από όλες τις υλικές αμαρτωλές αντιδράσεις, δεν μπορεί να προσφέρει υπερβατική υπηρεσία αγάπης στον Κύριο. Προσφέροντας απλώς κρέμα από σανδαλόξυλο στον Κρίσνα, η Κούμπτζα ανταμείφθηκε με αυτόν τον τρόπο. Δεν είχε εκπαιδευθεί να λατρεύει τον Κρίσνα με κάποιον άλλον τρόπο· θέλησε, λοιπόν, να Τον ικανοποιήσει με το επάγγελμά της. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* βεβαιώνεται ότι ο Κύριος μπορεί να λατρεύεται ακόμα και με το επάγγελμα κάποιου, αν η προσφορά είναι ειλικρινής και γίνεται για την ευχαρίστηση του Κυρίου. Τότε η Κούμπτζα είπε στον Κρίσνα, «Αγαπημένε μου φίλε, μείνε, Σε παρακαλώ, μαζί μου τουλάχιστον για μερικές ημέρες. Απόλαυσε μαζί μου, Εσύ και ο φίλος Σου με τα λωτοειδή μάτια. Δεν μπορώ να Σε αφήσω αμέσως. Σε παρακαλώ, ικανοποίησε αυτό που Σου ζητώ».

Όπως αναφέρεται στις βεδικές εκδοχές, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας έχει πολλαπλές δυνάμεις. Σύμφωνα με τις γνώμες των ειδικών, η Κούμπτζα εκπροσωπεί τη δύναμη *πουρουσα-σακτι* του Κρίσνα, όπως η Σριμάτι Ρανταράνι εκπροσωπεί τη δύναμή Του *τσιτ-σακτι*. Παρόλο που ζήτησε από τον Κρίσνα να μείνει μαζί της για μερικές ημέρες, Αυτός την έπεισε ευγενικά ότι δεν Του ήταν δυνατό να μείνει. Ο Κρίσνα επισκέπτεται τον υλικό κόσμο περιστασιακά, ενώ η σχέση Του με τον πνευματικό κόσμο είναι αιώνια. Ο Κρίσνα είναι παρών πάντοτε είτε στους πλανήτες Βαϊκούντα είτε στον πλανήτη Γκολόκα Βρινντάβανα. Ο τεχνικός όρος για την παρουσία Του στον πνευματικό κόσμο είναι *πρακατα-λιλα*.

Αφού ευχαρίστησε την Κούμπτζα με γλυκά λόγια, ο Κρίσνα επέστρεψε στο σπίτι Του μαζί με τον Ούνταβα. Υπάρχει μία προειδοποίηση στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* ότι ο Κρίσνα δεν λατρεύεται πολύ εύκολα, επειδή είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο κυριότερος μεταξύ των *βισνου-ταττβα*. Το να λατρεύει κανείς τον Κρίσνα ή να συναναστρέφεται μαζί Του δεν είναι

πολύ εύκολη δουλειά. Συγκεκριμένα, υπάρχει μία προειδοποίηση για τους αφοσιωμένους υπηρέτες που έλκονται από τον Κρίσνα μέσω συζυγικής αγάπης· δεν είναι καλό γι' αυτούς να επιθυμούν να ικανοποιήσουν τις αισθήσεις τους μέσω απευθείας επαφής με τον Κρίσνα. Πράγματι, οι πράξεις ικανοποίησης των αισθήσεων είναι υλικές. Στον πνευματικό κόσμο υπάρχουν εκδηλώσεις φιλιών και αγκαλιασμάτων, αλλά δεν υπάρχει μέθοδος ικανοποίησης των αισθήσεων όπως υφίσταται στον υλικό κόσμο. Αυτή η προειδοποίηση προορίζεται ιδιαίτερα για όσους είναι γνωστοί ως *σαχατζίγια*, οι οποίοι θεωρούν δεδομένο ότι ο Κρίσνα είναι ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον. Επιθυμούν να απολαύσουν σεξουαλική ζωή μαζί Του με τρόπο διεστραμμένο. Σε μία πνευματική σχέση, η ικανοποίηση των αισθήσεων είναι εντελώς ασήμαντη. Όποιος επιθυμεί μία σχέση διεστραμμένης ικανοποίησης των αισθήσεων με τον Κρίσνα θα πρέπει να θεωρείται άτομο μειωμένης νοημοσύνης. Θα πρέπει να αναμορφωθεί η νοοτροπία του.

Μετά από λίγο, ο Κρίσνα τήρησε την υπόσχεσή Του να επισκεφθεί στο σπίτι του τον Ακρούρα. Ο Ακρούρα είχε με τον Κρίσνα σχέση υπηρέτη και ο Κρίσνα ήθελε από αυτόν κάποια υπηρεσία. Πήγε εκεί συνοδευόμενος από τον Κύριο Μπαλαράμα και τον Ούνταβα. Όταν ο Κρίσνα, ο Μπαλαράμα και ο Ούνταβα πλησίαζαν το σπίτι του Ακρούρα, ο Ακρούρα ήλθε μπροστά, αγκάλιασε τον Ούνταβα και προσκύνησε με σεβασμό τον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα. Ο Κρίσνα, ο Μπαλαράμα και ο Ούνταβα υποκλίθηκαν και ο Ακρούρα τους πρόσφερε τα κατάλληλα καθίσματα. Όταν κάθισαν όλοι αναπαυτικά, ο Ακρούρα τους έπλυνε τα πόδια και ράντισε με το νερό το κεφάλι του. Έπειτα τους πρόσφερε όμορφα λουλούδια και κρέμα από σανδαλόξυλο εν είδει κανονικής λατρείας. Και οι τρεις τους ήταν πολύ ευχαριστημένοι με τη συμπεριφορά του Ακρούρα. Τότε ο Ακρούρα υποκλίθηκε μπροστά στον Κρίσνα, βάζοντας το κεφάλι του στο πάτωμα. Κρατώντας τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα στην αγκαλιά του, ο Ακρούρα άρχισε να τους κάνει απαλά μαλάξεις. Όταν ο Ακρούρα ικανοποιήθηκε τελείως με την παρουσία του Κρίσνα και του Μπαλαράμα, τα μάτια του γέμισαν δάκρυα αγάπης για τον Κρίσνα και πρόσφερε τις προσευχές του ως εξής.

«Αγαπημένε μου Κύριε Κρίσνα, είναι πολύ ευγενικό από μέρους Σου που σκότωσες τον Κάμσα και τους φίλους του. Έσωσες ολόκληρη την οικογένεια της δυναστείας των Γιαντού από τη μεγαλύτερη καταστροφή. Η μεγάλη δυναστεία των Γιαντού θα θυμάται για πάντα ότι Σου χρωστάει τη σωτηρία της. Αγαπημένοι μου Κύριε Κρίσνα και Μπαλαράμα, είστε το αρχικό

πρόσωπο από το οποίο έχουν προέλθει τα πάντα. Είστε η αρχική αιτία όλων των αιτιών. Έχετε ασύλληπτη ενέργεια και διαπερνάτε τα πάντα. Αλλά για εσάς, δεν υπάρχει άλλη αιτία και αποτέλεσμα, χονδροειδές ή λεπτό. Είστε το Υπέρτατο Μπραμάν, που συνειδητοποιείται με τη μελέτη των Βεδών. Με την ασύλληπτη ενέργειά Σας, είστε πράγματι ορατοί μπροστά μας. Δημιουργείτε αυτή την κοσμική εκδήλωση με τις δυνάμεις Σας και εισέρχεστε μέσα της οι Ίδιοι. Όπως τα πέντε υλικά στοιχεία -η γη, το νερό, η φωτιά, ο αέρας και ο ουρανός- διανέμονται σε όλα όσα εκδηλώνονται με διαφόρων ειδών σώματα, έτσι και Εσείς μόνο εισέρχεστε σε διάφορες ποικιλίες σωμάτων, δημιουργημένων από τη δική Σας ενέργεια. Εισέρχεστε στο σώμα ως ατομική ψυχή, καθώς και ως αυτόνομη Υπέρτατη Ψυχή. Το υλικό σώμα δημιουργείται από την κατώτερη ενέργειά Σας. Τα ζωντανά όντα, οι ατομικές ψυχές, είναι μέρη Σας και η Υπέρτατη Ψυχή είναι η εντοπισμένη εκπροσώπησή Σας. Το υλικό σώμα, το ζωντανό ον και η Υπέρτατη Ψυχή συνθέτουν ένα ατομικό ζωντανό ον, αλλά αρχικά είναι όλα διάφορες ενέργειες του ενός Υπερτάτου Κυρίου».

«Στον υλικό κόσμο, δημιουργείτε, συντηρείτε και καταστρέφετε ολόκληρη την εκδήλωση μέσω της αλληλεπίδρασης των τριών ιδιοτήτων, και συγκεκριμένα, της αγαθότητας, του πάθους και της άγνοιας. Δεν εμπλέκεστε από τις δραστηριότητες αυτών των υλικών ιδιοτήτων, επειδή η υπέρτατη γνώση Σας δεν μπορεί ποτέ να υπερνικηθεί, όπως στην περίπτωση του ατομικού ζωντανού όντος».

Όπως ο Υπέρτατος Κύριος εισέρχεται στην υλική δημιουργία και έτσι ξεκινούν την πορεία τους η δημιουργία, η συντήρηση και η καταστροφή, έτσι και το μέρος, το ζωντανό ον, εισέρχεται στα υλικά στοιχεία και αποκτά το υλικό του σώμα που δημιουργείται γι' αυτό. Η διαφορά ανάμεσα στο ζωντανό ον και τον Κύριο είναι ότι το ζωντανό ον είναι μέρος του Υπερτάτου Κυρίου και έχει την τάση να νικιέται από την αλληλεπίδραση των υλικών ιδιοτήτων. Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Μπραμάν ή *Παραμπραμαν*, ευρισκόμενος πάντοτε σε πλήρη γνώση, δεν νικιέται ποτέ από αυτές τις δραστηριότητες. Γι' αυτό το όνομα του Κρίσνα είναι Ατσιούτα, που σημαίνει ότι δεν πέφτει ποτέ. Η γνώση της πνευματικής ταυτότητας που έχει ο Κρίσνα δεν νικιέται ποτέ από την υλική δράση, ενώ η ταυτότητα των μικροσκοπικών μερών, των ζωντανών όντων, έχει τη ροπή να υπερνικηθεί από την υλική δράση. Τα ατομικά ζωντανά όντα είναι αιωνίως μέρη του Θεού. Ως μικροσκοπικές σπίθες της αρχικής φωτιάς, του Κρίσνα, έχουν την τάση να σβήσουν.

Ο Ακρούρα συνέχισε: «Οι λιγότερο νοήμονες άνθρωποι νομίζουν εσφαλμένα ότι η υπερβατική μορφή Σας είναι και αυτή φτιαγμένη από την υλική ενέργεια. Αυτή η αντίληψη δεν ανταποκρίνεται καθόλου σε Σας. Στην πραγματικότητα, είστε εξ ολοκλήρου πνευματικοί και δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε Εσάς και το σώμα Σας. Εξαιτίας αυτού, δεν τίθεται θέμα αν υπόκειστε σε όρους ή είστε ελεύθεροι. Είστε πάντοτε ελεύθεροι σε οποιαδήποτε κατάσταση ζωής. Όπως αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα*, 'Μόνο οι ανόητοι και οι ηλίθιοι Σε θεωρούν συνηθισμένο άνθρωπο'. Το να θεωρεί κανείς ότι ο Κύριος είναι ένας από εμάς, υποκείμενος στους όρους της υλικής φύσης, είναι ένα σφάλμα που οφείλεται στην ατελή γνώση μας. Όταν οι άνθρωποι εκτρέπονται από την αρχική γνώση των Βεδών, προσπαθούν να ταυτίσουν τα συνηθισμένα ζωντανά όντα με Εσένα Κύριε. Έχεις εμφανισθεί στη Γη στην αρχική Σου μορφή για να επανεδραιώσεις την αληθινή γνώση ότι τα ζωντανά όντα δεν είναι ούτε ένα με τον Υπέρτατο Θεό ούτε ίσα Του. Αγαπημένε μου Κύριε, βρίσκεσαι πάντοτε στην αμόλυντη αγαθότητα (*σουντα-σαττβα*). Η εμφάνισή Σου είναι απαραίτητη για την επανεδραίωση της αληθινής βεδικής γνώσης, αντί της αθεϊστικής φιλοσοφίας που επιχειρεί να εδραιώσει την άποψη ότι ο Θεός και τα ζωντανά όντα είναι ένα και το αυτό. Αγαπημένε μου Κύριε, αυτή τη φορά έχεις εμφανισθεί στο σπίτι του Βασουντέβα και του γιου Του, μαζί με τη πλήρη επέκτασή Σου, τον Σρι Μπαλαράμα. Η αποστολή Σου είναι να σκοτώσεις όλες τις άθεες βασιλικές οικογένειες, μαζί με την τεράστια στρατιωτική τους δύναμη. Έχεις έλθει για να ελαχιστοποιήσεις το υπέρογκο φορτίο του κόσμου και για να εκπληρώσεις αυτή την αποστολή, έχεις δοξάσει τη δυναστεία των Γιαντού, εμφανιζόμενος στην οικογένεια ως ένας από τα μέλη της».

«Αγαπημένε μου Κύριε, σήμερα το σπίτι μου έχει εξαγνισθεί από την παρουσία Σου. Έχω γίνει ο πιο τυχερός άνθρωπος του κόσμου. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που λατρεύεται από όλους τους ημίθεους, τους Πίτρι, τα ζωντανά όντα, τους βασιλιάδες και τους αυτοκράτορες και που είναι η Υπέρτατη Ψυχή των πάντων, έχει έλθει στο σπίτι μου. Το νερό από τα λωτοειδή Του πόδια εξαγνίζει τους τρεις κόσμους και τώρα είχε την καλοσύνη να έλθει στο σπίτι μου. Υπάρχει κανείς στους τρεις κόσμους ανάμεσα στους πραγματικά μορφωμένους ανθρώπους που θα αρνηθεί να βρει καταφύγιο στα λωτοειδή Σου πόδια και να εγκαταλειφθεί σε Σένα; Ποιος είναι τόσο ανόητος, που ενώ γνωρίζει ότι κανείς δεν μπορεί να είναι τόσο στοργικός όσο είσαι Εσύ με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου, θα αρνηθεί να γίνει αφοσιωμένος υπηρέτης Σου; Σε όλη τη βεδική γραμματεία δηλώνεται

ότι Εσύ είσαι ο πιο αγαπητός φίλος όλων των ζωντανών όντων. Αυτό επιβεβαιώνεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα: σουχρινταμ σαρβα-μπουταναμ*. Είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, πλήρως ικανός να ικανοποιείς τις επιθυμίες των αφοσιωμένων υπηρετών Σου. Είσαι ο αληθινός φίλος όλων. Παρόλο που δίνεις τον Εαυτό Σου στους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου, η αρχική Σου δύναμη δεν στερεύει ποτέ. Ή δύναμή Σου δεν ελαττώνεται και δεν αυξάνεται σε ποσότητα.

«Αγαπημένε μου Κύριε, είναι πολύ δύσκολο ακόμα και για τους μεγάλους μυστικιστές *γιογκι* και τους ημίθεους να εξακριβώσουν τις κινήσεις Σου. Δεν μπορούν να Σε πλησιάσουν, αλλά παρ' όλα αυτά, από το αναίτιο έλεός Σου, είχες την καλοσύνη να δεχθείς να έλθεις στο σπίτι μου. Αυτή είναι η πιο ευοίωνη στιγμή στο ταξίδι της υλικής μου ύπαρξης. Μόνον εξαιτίας της χάρης Σου, μπορώ τώρα να καταλάβω ότι το σπίτι μου, η γυναίκα μου, τα παιδιά μου και τα εγκόσμια υπάρχοντά μου είναι όλα τους δεσμά της υλικής ύπαρξης. Σε παρακαλώ, κόψε τον κόμπο αυτών των δεσμών και σώσε με από αυτή την περιπλοκή της ψεύτικης κοινωνίας, της ψεύτικης φιλίας και της ψεύτικης αγάπης».

Ο Κύριος Σρι Κρίσνα ήταν πολύ ευχαριστημένος με την προσφορά προσευχών από τον Ακρούρα. Το χαμόγελό Του αιχμαλώτιζε τον Ακρούρα όλο και περισσότερο. Ο Κύριος του απάντησε ως εξής: « Αγαπημένε Μου Ακρούρα, παρά την υποταγή σου, σε θεωρώ ανώτερό Μου, στο ίδιο επίπεδο με τον πατέρα Μου, τον δάσκαλό Μου και τον καλύτερο φίλο Μου. Είσαι, επομένως, άξιος της λατρείας Μου και εφόσον είσαι θεός Μου, πρέπει πάντοτε να Με προστατεύεις. Επιθυμώ να Με συντηρείς, επειδή είμαι ένα από τα παιδιά σου. Εκτός από αυτή την υλική σχέση, είσαι πάντα άξιος λατρείας. Ώς επιθυμεί καλή τύχη πρέπει να προσφέρει με σεβασμό την υποταγή του σε πρόσωπα όπως εσύ. Είσαι περισσότερο από ημίθεος. Οι άνθρωποι λατρεύουν τους ημίθεους όταν χρειάζονται κάποια ικανοποίηση των αισθήσεων· οι ημίθεοι προσφέρουν την ευλογία τους στους αφοσιωμένους υπηρέτες τους, αφού αυτοί τους λατρεύουν. Αλλά ένας αφοσιωμένος υπηρέτης όπως ο Ακρούρα είναι πάντα πρόθυμος να προσφέρει τη μεγαλύτερη ευλογία στους ανθρώπους. Ένα άγιο πρόσωπο ή ένας αφοσιωμένος υπηρέτης είναι ελεύθερος να προσφέρει ευλογία σε όλους, ενώ οι ημίθεοι μπορούν να προσφέρουν την ευλογία τους μόνον αφού τους λατρεύουν. Μπορεί κανείς να επωφεληθεί από έναν τόπο προσκυνήματος μόνον αφού πάει εκεί. Λατρεύοντας έναν συγκεκριμένο ημίθεο, χρειάζεται πολὺς χρόνος για την εκπλήρωση της επιθυμίας· αλλά τα άγια πρόσωπα

όπως εσύ, αγαπημένε Μου Ακρούρα, μπορούν να ικανοποιήσουν αμέσως όλες τις επιθυμίες των αφοσιωμένων υπηρετών. Αγαπημένε Μου Ακρούρα, είσαι πάντοτε φίλος και ευχέτης Μας. Είσαι πάντοτε έτοιμος να ενεργήσεις για το καλό Μας. Σε παρακαλώ, λοιπόν, πήγαινε στη Χαστινάπουρα και δες τι έχουν κανονίσει για τους Πάννταβα».

Ο Κρίсна ανυπομονούσε πολύ να μάθει για τους γιους του Πάνντου, επειδή σε πολύ νεαρή ηλικία είχαν χάσει τον πατέρα τους. Επειδή ήταν πολύ φίλος με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, ο Κρίсна ανυπομονούσε να μάθει γι' αυτούς και γι' αυτό ανέθεσε στον Ακρούρα να πάει στη Χαστινάπουρα και να πληροφορηθεί την πραγματική κατάσταση. Ο Κρίсна συνέχισε λέγοντας, «Έχω ακούσει ότι μετά τον θάνατο του Βασιλιά Πάνντου, οι νεαροί γιοι του, ο Γιουντιστίρα, ο Μπίμα, ο Αρτζούνα, ο Νακούλα και ο Σαχαντέβα, μαζί με τη χήρα μητέρα τους, έχουν περιέλθει στην ευθύνη του Ντριταράστρα, που τους φροντίζει ως κηδεμόνας τους. Αλλά έχω ακούσει επίσης ότι ο Ντριταράστρα δεν είναι μόνο τυφλός εκ γενετής, αλλά είναι τυφλός και στη στοργή του για τον σκληρό γιο του, τον Ντουριόντανα. Οι πέντε Πάννταβα είναι οι γιοι του Βασιλιά Πάνντου, αλλά ο Ντριταράστρα, λόγω των σχεδίων του και των επιδιώξεών του, δεν είναι ευνοϊκά διατεθειμένος προς τους Πάννταβα. Πήγαινε, σε παρακαλώ, εκεί και παρακολούθησε προσεκτικά πώς αντιμετωπίζει ο Ντριταράστρα τους Πάννταβα. Όταν λάβω την αναφορά σου, θα σκεφτώ πώς να ευνοήσω τους Πάννταβα»». Με αυτόν τον τρόπο, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίсна, διέταξε τον Ακρούρα να πάει στη Χαστινάπουρα και μετά επέστρεψε στο σπίτι Του, συνοδευόμενος από τον Μπαλαράμα και τον Ούνταβα.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίсна) για το Τεσσαρακοστό Έβδομο Κεφάλαιο του έργου Κρίсна, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίсна ευχαριστεί τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του». •

48. Ο ιδιοτελής Ντριταράστρα

Έτσι λοιπόν, με εντολή του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, του Σρι Κρίσνα, ο Ακρούρα επισκέφθηκε τη Χαστινάπουρα. Λέγεται ότι η Χαστινάπουρα είναι η τοποθεσία που τώρα είναι το Νέο Δελχί. Το τμήμα του Νέου Δελχί που παραμένει γνωστό ως Ιντραπράστα, είναι αποδεκτό ως η παλιά πρωτεύουσα των Πάννταβα. Το ίδιο το όνομα Χαστινάπουρα δείχνει πως υπήρχαν πολλοί *χαστι*, ελέφαντες. Επειδή οι Πάννταβα διατηρούσαν πολλούς ελέφαντες στην πρωτεύουσα, ονομαζόταν Χαστινάπουρα. Η εκτροφή ελεφάντων είναι πολύ δαπανηρή δουλειά· επομένως, για να διατηρούν πολλούς ελέφαντες σημαίνει ότι το βασίλειο πρέπει να ήταν πολύ πλούσιο και γι' αυτό η Χαστινάπουρα ήταν γεμάτη ελέφαντες, άλογα, άρματα και άλλα πλούτη. Όταν ο Ακρούρα έφτασε στη Χαστινάπουρα, διαπίστωσε πως η πρωτεύουσα ήταν γεμάτη με όλων των ειδών τα πλούτη. Οι βασιλιάδες της Χαστινάπουρα εθεωρούντο βασιλιάδες-κυβερνήτες όλης της γης. Η φήμη τους απλώνονταν σε όλο το βασίλειο και ασκούσαν τη διακυβέρνησή τους υπό τις οδηγίες μορφωμένων *μπραμανα*.

Αφού είδε την πολύ πλούσια πρωτεύουσα, ο Ακρούρα συνάντησε τον Βασιλιά Ντριταράστρα. Είδε επίσης τον παππού Μπίσμα καθισμένο μαζί του. Αφού τους συνάντησε, πήγε να δει τον Βιντούρα και την αδελφή του Βιντούρα, την Κούντι. Τον έναν μετά τον άλλον, είδε τον γιο του Σομαντάττα και τον Βασιλιά της Μπαχλικά, τον Ντρονατσάρια, τον Κριπατσάρια, τον Κάρνα και τον Σουγιοντάνα. (Σουγιοντάνα είναι ένα άλλο όνομα του Ντουριόντανα). Είδε τους πέντε αδελφούς Πάννταβα και άλλους φίλους και συγγενείς που έμεναν στην πόλη. Ο Ακρούρα ήταν γνωστός ως γιος του Γκάνντι και έτσι όλοι όσους συναντούσε ήταν πολύ ευτυχείς να τον καλωσορίσουν και να τον περιποιηθούν. Του πρόσφεραν ένα ωραίο κάθισμα

όταν τον υποδέχονταν και αυτός τους ρωτούσε για την κατάσταση των συγγενών του και για τις δουλειές τους.

Εφόσον του είχε αναθέσει ο Κύριος Κρίσνα να επισκεφθεί τη Χαστινάπουρα, καταλαβαίνουμε ότι ήταν πολύ ευφυής στη μελέτη και την ανάλυση διπλωματικών υποθέσεων. Ο Ντριταράστρα κατείχε παράνομα τον θρόνο μετά τον θάνατο του Βασιλιά Πάνντου, παρά την παρουσία των γιων του Πάνντου. Ο Ακρούρα, μένοντας εκεί, ήθελε να μελετήσει την όλη κατάσταση. Μπορούσε να καταλάβει πολύ καλά ότι ο ιδιοτελής Ντριταράστρα ενδιαφερόταν πολύ για τους γιους του. Στην πραγματικότητα, ο Ντριταράστρα είχε ήδη σφετερισθεί το βασίλειο και τώρα σχεδίαζε και ετοιμαζόταν να ξεφορτωθεί τους πέντε αδελφούς Πάννταβα. Ο Ακρούρα γνώριζε επίσης ότι όλοι οι γιοι του Ντριταράστρα, με επικεφαλής τον Ντουριόντανα, ήταν πολύ βρόμικοι και διεφθαρμένοι πολιτικοί. Ο Ντριταράστρα δεν ενεργούσε σύμφωνα με τις καλές συμβουλές του Μπίσμα και του Βιντούρα, αλλά τον καθοδηγούσαν με αρνητικές και επιζήμιες συμβουλές πρόσωπα όπως ο Κάρνα, ο Σακούνι και άλλοι. Ο Ακρούρα αποφάσισε να μείνει στη Χαστινάπουρα για λίγους μήνες και να μελετήσει την όλη πολιτική κατάσταση.

Σιγά-σιγά ο Ακρούρα έμαθε από την Κούντι και τον Βιντούρα ότι ο Ντριταράστρα ήταν πολύ μισαλλόδοξος και φθονερός με τους πέντε αδελφούς Πάννταβα, εξαιτίας της εξαιρετικής τους εκμάθησης της στρατιωτικής επιστήμης και της πολύ μεγάλης σωματικής τους δύναμης. Ενεργούσαν ως αληθινά γενναίοι και ευγενικοί ήρωες, φανερώνοντας όλες τις καλές ιδιότητες των *κσατρια*, και ήταν πολύ υπεύθυνοι πρίγκιπες, σκεπτόμενοι πάντοτε το καλό των πολιτών. Ο Ακρούρα έμαθε ακόμη ότι ο φθονερός Ντριταράστρα, σε διαβούλευση με τον απερίσκεπτο γιο του, είχε προσπαθήσει να σκοτώσει τους Πάννταβα με δηλητήριο.

Ο Ακρούρα συνέβαινε να είναι ένας από τους εξαδέλφους της Κούντι· γι' αυτό, όταν τον συνάντησε, άρχισε να τον ρωτά για τους συγγενείς της από την πλευρά του πατέρα της. Σκεπτόμενη τον τόπο που γεννήθηκε, άρχισε να κλαίει. Ρώτησε τον Ακρούρα αν ο πατέρας της, η μητέρα της, οι αδελφοί της, οι αδελφές της και οι άλλοι φίλοι στο σπίτι της εξακολουθούσαν να την θυμούνται. Ρώτησε ιδιαίτερα για τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, τους ένδοξους ανηψιούς της. «Ο Κρίσνα, που είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και πολύ στοργικός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του, θυμάται τους γιους μου; Ο Μπαλαράμα μας θυμάται;». Μέσα της, η Κούντι

αισθανόταν σαν θηλυκό ελάφι ανάμεσα σε τίγρεις και πράγματι η θέση της ήταν τέτοια. Μετά τον θάνατο του άντρα της, του Βασιλιά Πάνντου, υποτίθεται ότι έπρεπε να φροντίζει τους πέντε μικρούς Πάννταβα, αλλά ο Ντριταράστρα σχεδίαζε συνεχώς να τους σκοτώσει. Ζούσε οπωσδήποτε σαν ένα φτωχό αθώο ζώο ανάμεσα σε τίγρεις. Επειδή ήταν αφοσιωμένη υπηρέτρια του Κυρίου Κρίσνα, Τον σκεφτόταν διαρκώς και περίμενε ότι μία μέρα ο Κρίσνα θα ερχόταν και θα τους έσωζε από την επικίνδυνη κατάστασή τους. Ρώτησε τον Ακρούρα αν ο Κρίσνα είχε πρόθεση να έλθει και να συμβουλευτεί τους ορφανούς από πατέρα Πάννταβα πώς να απαλλαγούν από τη ραδιούργα τακτική του Ντριταράστρα και των γιων του. Συζητώντας για όλες αυτές τις υποθέσεις με τον Ακρούρα, αισθάνθηκε απροστάτευτη και άρχισε να αναφωνεί: «Αγαπημένε μου Κρίσνα, αγαπημένε μου Κρίσνα, είσαι ο υπέρτατος μυστικιστής, η Υπέρτατη Ψυχή του σύμπαντος. Είσαι ο αληθινός φίλος όλου του σύμπαντος. Αγαπημένε μου Γκοβίνντα, αυτή τη στιγμή είσαι πολύ μακριά από εμένα, αλλά εγώ προσεύχομαι να εγκαταλειφθώ στα λωτοειδή Σου πόδια. Αυτή τη στιγμή είμαι πολύ στενοχωρημένη για τους πέντε γιους μου, που είναι ορφανοί από πατέρα. Μπορώ να καταλάβω πολύ καλά ότι εκτός από τα λωτοειδή Σου πόδια δεν υπάρχει καταφύγιο ή προστασία. Τα λωτοειδή Σου πόδια μπορούν να σώσουν όλες τις αδικημένες ψυχές, επειδή είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Μόνο με το έλεός Σου μπορεί κανείς να είναι ασφαλής από τα νύχια των επανειλημμένων γεννήσεων και θανάτων. Αγαπημένε μου Κρίσνα, είσαι ο υπέρτατα αγνός, η Υπέρτατη Ψυχή και ο κύριος όλων των *γιογκι*. Τι να πώ; Μπορώ μόνο να Σε προκυνήσω με σεβασμό. Δέξου με ως την πλήρως εγκαταλελειμμένη αφοσιωμένη υπηρέτριά Σου».

Παρόλο που ο Κρίσνα δεν ήταν παρών μπροστά της, η Κούντι Του πρόσφερε τις προσευχές της σαν να ήταν μπροστά Του πρόσωπο με πρόσωπο. Αυτό είναι εφικτό για οποιονδήποτε ακολουθεί τα βήματα της Κούντι. Ο Κρίσνα δεν χρειάζεται να είναι σωματικά παρών παντού. Είναι πράγματι παρών παντού μέσω της πνευματικής Του δύναμης και το μόνο που χρειάζεται είναι να εγκαταλειφθεί κανείς σε Αυτόν ειλικρινά. Όταν η Κούντι πρόσφερε στον Κρίσνα τις προσευχές της πολύ συγκινημένη, δεν μπορούσε να συγκρατηθεί και άρχισε να κλαίει δυνατά μπροστά στον Ακρούρα. Ο Βιντούρα ήταν επίσης παρών και μαζί με τον Ακρούρα ένιωσαν μεγάλη συμπόνια για τη μητέρα των Πάννταβα. Προσπάθησαν να την παρηγορήσουν εξυμνώντας τους γιους της, τον Γιουντιστίρα, τον Αρτζούνα και τον Μπίμα.

Κατάφεραν να την ηρεμήσουν, λέγοντας πως οι γιοι της ήταν εξαιρετικά δυνατοί· δεν θα έπρεπε να αναστατώνεται γι' αυτούς, αφού είχαν γεννηθεί από μεγάλους ημίθεους, τον Γιαμαράζα, τον Ίνντρα και τον Βάγιου.

Ο Ακρούρα αποφάσισε να επιστρέψει και να αναφέρει τις ακραίες περιστάσεις στις οποίες βρήκε την Κούντι και τους πέντε γιους της. Ήθελε πρώτα να συμβουλέψει τον Ντριταράστρα, που αντιμετώπιζε τόσο ευμενώς τον δικό του γιο και τόσο δυσμενώς τους Πάννταβα. Όταν η Κούντι και ο Ντριταράστρα καθόντουσαν μεταξύ φίλων και συγγενών, ο Ακρούρα απευθύνθηκε σε αυτόν αποκαλώντας τον «Βαρτσιτραβίρια». Βαρτσιτραβίρια σημαίνει ο γιος του Βιτσιτραβίρια. Βιτσιτραβίρια ήταν το όνομα του πατέρα του Ντριταράστρα, αλλά ο Ντριταράστρα δεν ήταν πράγματι γεννημένος από τον Βιτσιτραβίρια. Ήταν γεννημένος από τον Βιασαντέβα. Παλαιότερα, το ισχύον σύστημα ήταν ότι αν κάποιος δεν ήταν σε θέση να κάνει παιδί, ο αδελφός του μπορούσε να γεννήσει παιδί στη μήτρα της γυναίκας του. Τώρα, στην εποχή του Κάλι, αυτό το σύστημα είναι απαγορευμένο. Ο Ακρούρα αποκάλεσε τον Ντριταράστρα «Βαρτσιτραβίρια» σαρκαστικά, επειδή δεν είχε γεννηθεί πραγματικά από τον πατέρα του. Ήταν γιος του Βιασαντέβα. Όταν ένα παιδί γεννιόταν από τον αδελφό κάποιου στη μήτρα της γυναίκας του, το παιδί το διεκδικούσε ο σύζυγος, αλλά φυσικά το παιδί δεν είχε γεννηθεί από τον σύζυγο. Αυτή η σαρκαστική παρατήρηση ήταν επισήμανση ότι ο Ντριταράστρα διεκδικούσε ανυπόστατα τον θρόνο βασιζόμενος σε κληρονομικούς λόγους. Στην πραγματικότητα, ο νόμιμος βασιλιάς ήταν ο γιος του Πάνντου, και παρόντων των γιων του Πάνντου, των Πάννταβα, ο Ντριταράστρα δεν θα έπρεπε να έχει καταλάβει τον θρόνο.

Τότε ο Ακρούρα είπε, «Αγαπημένε μου γιε του Βιτσιτραβίρια, έχεις αρπάξει παράνομα τον θρόνο των Πάννταβα. Εν πάσει περιπτώσει, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, τώρα είσαι στον θρόνο. Γι' αυτό, σε θερμοπαρακαλώ να κυβερνάς το βασίλειο με ηθικές αρχές. Αν το κάνεις αυτό και προσπαθήσεις να διδάξεις τους υπηκόους σου με αυτόν τον τρόπο, τότε το όνομά σου και η φήμη σου θα είναι παντοτινά». Ο Ακρούρα υπονόησε ότι μολονότι ο Ντριταράστρα μεταχειριζόταν άσχημα τους ανηψιούς του, τους Πάννταβα, συνέβαινε να είναι και υπήκοοί του. «Εστω και αν δεν τους αντιμετωπίζεις ως δικαιούχους του θρόνου, αλλά ως υπηκόους σου, θα πρέπει να σκέφτεσαι αμερόληπτα το καλό τους, σαν να ήταν δικοί σου γιοι. Αν όμως δεν τηρήσεις αυτή την αρχή και συμπεριφέρεσαι με τον αντίθετο τρόπο, τότε δεν θα είσαι αρεστός στους υπηκόους σου και στην επόμενη ζωή σου θα υποχρεωθείς να ζήσεις σε συνθήκες κόλασης. Γι' αυτό ελπίζω ότι θα φερθείς στους γιους σου

και στους γιους του Πάνντου με τον ίδιο τρόπο». Ο Ακρούρα υπαινίχθηκε ότι αν ο Ντριταράστρα δεν αντιμετώπιζε τους Πάννταβα και τους γιους του ως ίσους, τότε σίγουρα θα υπήρχε εχθροπραξία ανάμεσα στις δύο πλευρές των εξαδέλφων. Αφού ο αγώνας των Πάννταβα ήταν δίκαιος, θα έβγαιναν νικητές και οι γιοι του Ντριταράστρα θα σκοτώνονταν. Αυτή ήταν η προφητεία που έδωσε ο Ακρούρα στον Ντριταράστρα.

Ο Ακρούρα συμβούλεψε επιπλέον τον Ντριταράστρα: «Σε αυτόν τον υλικό κόσμο, κανείς δεν παραμένει αιώνιος σύντροφος του άλλου. Μόνο τυχαία μαζευόμαστε μαζί σε μια οικογένεια, σε μια κοινωνία, σε μια κοινότητα ή σε ένα έθνος, αλλά στο τέλος, επειδή όλοι πρέπει να αφήσουμε το σώμα μας, υποχρεωνόμαστε να χωρίσουμε. Γι' αυτό, δεν πρέπει να είναι κάποιος άσκοπα στοργικός με τα μέλη της οικογένειας». Η στοργή του Ντριταράστρα προς την οικογένειά του ήταν επιπλέον ανήθικη και δεν φανέρωνε μεγάλη νοημοσύνη. Με απλά λόγια, ο Ακρούρα υπαινίχθηκε στον Ντριταράστρα ότι η θερμή στοργή του για την οικογένεια οφειλόταν στην χονδροειδή του άγνοια της πραγματικότητας. Μολονότι φαίνεται ότι μαζευόμαστε μαζί σε οικογένειες, κοινωνίες ή έθνη, ο καθένας από εμάς έχει ένα ατομικό πεπρωμένο. Ο καθένας γεννιέται σύμφωνα με την περασμένη ατομική δράση του και, επομένως, ο καθένας πρέπει να απολαύσει ή να υποφέρει ατομικά τα αποτελέσματα του δικού του *καρμα*, της δικής του δράσης. Δεν υπάρχει πιθανότητα να βελτιώσει κάποιος το πεπρωμένο του με ομαδικό βίο. Ορισμένες φορές συμβαίνει ο πατέρας κάποιου να συγκεντρώσει πλούτο με παράνομα μέσα και ο γιος του να παίρνει για λογαριασμό του τα χρήματα του πατέρα του, παρόλο που ο πατέρας του δούλεψε σκληρά για να τα κερδίσει. Είναι ακριβώς σαν ένα μικρό ψάρι στον ωκεανό, το οποίο τρώει το υλικό σώμα του μεγάλου, γέρικου ψαριού. Σε τελευταία ανάλυση, δεν μπορεί κάποιος να συγκεντρώσει πλούτο παράνομα για την ευχαρίστηση της οικογένειάς του, της κοινωνίας του, της κοινότητάς του ή του έθνους του. Το γεγονός ότι πολλές μεγάλες αυτοκρατορίες που ήκμασαν στο παρελθόν δεν υφίστανται πλέον επειδή ο πλούτος τους κατασπαταλήθηκε από κατοπινούς απογόνους, εικονογραφεί αυτή την αρχή. Όποιος αγνοεί αυτόν τον λεπτό νόμο της δράσης που αποσκοπεί στην απόλαυση και γι' αυτό εγκαταλείπει τις ηθικές αρχές, φέρει μαζί του το φορτίο των αντιδράσεων στις αμαρτωλές πράξεις του. Τον παράνομα αποκτημένο πλούτο του και τα υπάρχοντά του τα παίρνει κάποιος άλλος και αυτός πηγαίνει στη σκοτεινότερη περιοχή της κολασμένης ζωής. Δεν θα πρέπει, λοιπόν, να συσσωρεύει κάποιος περισσότερο πλούτο από αυτόν που του παραχωρείται από το πεπρωμένο του,

γιατί διαφορετικά, θα είναι στην πραγματικότητα τυφλός ως προς το δικό του συμφέρον. Αντί να ικανοποιήσει το δικό του συμφέρον, θα ενεργήσει με τον αντίθετο τρόπο, δηλαδή για την πτώση του.

Ο Ακρούρα συνέχισε: «Αγαπητέ μου Ντριταράστρα, σε θερμοπαρακαλώ να μην είσαι τυφλός σχετικά με το γεγονός αυτής της υλικής ύπαρξης. Η υλική υπό όρους ζωή, είτε σε δυστυχία είτε σε ευτυχία, θα πρέπει να γίνεται δεκτή ως όνειρο. Θα πρέπει να προσπαθεί κανείς να θέσει τον νου και τις αισθήσεις του υπό έλεγχο και να ζει πολύ ειρηνικά για πνευματική πρόοδο στη συνείδηση του Κρίσνα». Στην *Τσετανια-τσαριταμριτα* λέγεται πως εκτός από τα πρόσωπα που έχουν συνείδηση του Κρίσνα, όλοι οι άλλοι βρίσκονται διαρκώς σε μία διαταραγμένη διανοητική κατάσταση και είναι γεμάτοι αγωνίες. Ακόμα και όσοι αγωνίζονται για την απελευθέρωση ή για να συγχωνευθούν με τη λάμψη του Μπραμάν ή οι *γιογκι* που προσπαθούν να επιτύχουν την τελειότητα μέσω μυστικών δυνάμεων, δεν μπορούν να έχουν ειρήνη του νου. Οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κρίσνα δεν έχουν αξιώσεις από τον Κρίσνα. Είναι ικανοποιημένοι απλώς να Τον υπηρετούν. Η πραγματική ειρήνη και η διανοητική γαλήνη μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τέλεια συνείδηση του Κρίσνα.

Αφού άκουσε τις ηθικές συμβουλές του Ακρούρα, ο Ντριταράστρα απάντησε, «Αγαπητέ μου Ακρούρα, είσαι πολύ ευσπλαχνικός που μου δίνεις καλές συμβουλές, αλλά δυστυχώς δεν μπορώ να τις δεχθώ. Κάποιος που είναι προορισμένος να πεθάνει δεν αξιοποιεί το αποτέλεσμα του νέκταρος, παρόλο που μπορεί να του το χορηγούν. Μπορώ να καταλάβω ότι οι συμβουλές σου είναι πολύτιμες. Δυστυχώς, δεν μένουν στο άστατο μυαλό μου, όπως η λαμπερή αστραπή στον ουρανό δεν μένει σταθερή σε ένα σύννεφο. Το μόνο που μπορώ να καταλάβω είναι ότι κανείς δεν μπορεί να σταματήσει την προς τα εμπρός κίνηση της υπέρτατης θέλησης. Καταλαβαίνω ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, έχει εμφανισθεί στην οικογένεια των Γιαντού, για να ελαττώσει το βαρύ φορτίο αυτής της γης».

Ο Ντριταράστρα έκανε νύξεις στον Ακρούρα ότι είχε πλήρη πίστη στον Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Συγχρόνως, ήταν πολύ μεροληπτικός με τα μέλη της οικογένειάς του. Στο πολύ κοντινό μέλλον, ο Κρίσνα θα κατατρόπωνε όλα τα μέλη της οικογένειάς του και σε κατάσταση ανυπεράσπιστα, ο Ντριταράστρα θα έβρισκε καταφύγιο στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Προκειμένου να δείξει το ιδιαίτερο έλεός Του σε κάποιον αφοσιωμένο υπηρέτη, ο Κρίσνα αφαιρεί συνήθως όλα τα αντικείμενα της

υλικής του στοργής. Έτσι αναγκάζει τον αφοσιωμένο υπηρέτη να είναι από υλική άποψη αβοήθητος, μη έχοντας καμία άλλη επιλογή από το να δεχθεί τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Αυτό συνέβη πράγματι στον Ντριταράστρα μετά το τέλος της μάχης του Κουρουκσέτρα.

Ο Ντριταράστρα μπορούσε να αντιληφθεί δύο αντιτιθέμενους παράγοντες να ενεργούν μπροστά του. Μπορούσε να καταλάβει ότι ο Κρίσνα ήταν εκεί για να αφαιρέσει όλα τα περιττά βάρη του κόσμου. Οι γιοι του ήταν περιττό βάρος και έτσι περίμενε να σκοτωθούν. Συγχρόνως, δεν μπορούσε να απαλλαγεί από την ανεπίτρεπτη αγάπη του γι' αυτούς. Κατανοώντας αυτούς τους δύο αντιφατικούς παράγοντες, πρόσφερε με σεβασμό την υποταγή του στο Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. «Οι αντιφατικοί τρόποι της υλικής ύπαρξης είναι πολύ δύσκολο να κατανοηθούν· μπορούν μόνο να γίνουν αποδεκτοί ως η ασύλληπτη εκτέλεση του σχεδίου του Υπερτάτου, ο οποίος με την ασύλληπτη ενέργειά Του δημιουργεί αυτόν τον υλικό κόσμο, εισέρχεται σε αυτόν και θέτει σε κίνηση τις τρεις καταστάσεις της φύσης. Όταν όλα έχουν δημιουργηθεί, εισέρχεται σε κάθε ζωντανό ον και στα απειροελάχιστα άτομα της ύλης. Κανείς δεν μπορεί να κατανοήσει τα ανυπολόγιστα σχέδια του Υπερτάτου Κυρίου».

Αφού άκουσε αυτά τα λόγια, ο Ακρούρα κατάλαβε ξεκάθαρα πως ο Ντριταράστρα δεν επρόκειτο να μεταβάλει την πολιτική του, να κάνει, δηλαδή, διακρίσεις σε βάρος των Πάννταβα και σε όφελος των γιων του. Έφυγε αμέσως μακριά από τους φίλους του στη Χαστινάπουρα και επέστρεψε στο σπίτι του, στο βασίλειο των Γιαντού. Αφού επέστρεψε σπίτι, πληροφόρησε με παραστατικό τρόπο τον Κύριο Κρίσνα και τον Μπαλαράμα για την πραγματική κατάσταση στη Χαστινάπουρα και τις προθέσεις του Ντριταράστρα. Ο Κρίσνα έστειλε τον Ακρούρα στη Χαστινάπουρα για να μελετήσει την κατάσταση. Με τη χάρη του Κυρίου, πέτυχε στην αποστολή του και πληροφόρησε τον Κρίσνα σχετικά με την πραγματική κατάσταση.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Όγδοο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο ιδιοτελής Ντριταράστρα». •

49. Ο Κρίσνα υψώνει το οχυρό της Ντβάρακα

Μετά τον θάνατό του, οι δύο γυναίκες του Κάμσα έμειναν χήρες. Σύμφωνα με τον βεδικό πολιτισμό, μία γυναίκα δεν είναι ποτέ ανεξάρτητη. Έχει τρία στάδια στη ζωή της: στην παιδική ηλικία μία γυναίκα θα πρέπει να ζει υπό την προστασία του πατέρα της, μία νεαρή γυναίκα θα πρέπει να ζει υπό την προστασία του νεαρού άντρα της και στην περίπτωση θανάτου του άντρα της, θα πρέπει να ζει είτε υπό την προστασία των ενήλικων παιδιών της είτε, αν δεν έχει ενήλικα παιδιά, θα πρέπει να επιστρέψει στον πατέρα της και να ζήσει ως χήρα υπό την προστασία του. Φαίνεται ότι ο Κάμσα δεν είχε ενήλικους γιους. Αφού έμειναν χήρες, οι γυναίκες του επέστρεψαν στο καταφύγιο του πατέρα τους. Ο Κάμσα είχε δύο βασίλισσες. Η μία ήταν η Άστι και η άλλη ήταν η Πράπτι. Και οι δύο ήταν κόρες του Βασιλιά Τζαράσαντα, του κυρίου της επαρχίας Μπιχάρ (γνωστής εκείνες τις μέρες ως Μαγκανταράτζα). Αφού έφτασαν σπίτι, οι δύο βασίλισσες εξήγησαν τη δύσκολη κατάσταση που ακολούθησε τον θάνατο του Κάμσα. Ο Βασιλιάς της Μάγκαντα, ο Τζαράσαντα, αισθάνθηκε ντροπιασμένος ακούγοντας την αξιολύπητη κατάστασή τους εξαιτίας της σφαγής. Όταν πληροφορήθηκε τον θάνατο του Κάμσα, ο Τζαράσαντα αποφάσισε στη στιγμή ότι θα έπρεπε να απαλλάξει τον κόσμο από όλα τα μέλη της δυναστείας των Γιαντού. Αποφάσισε ότι αφού ο Κρίσνα είχε σκοτώσει τον Κάμσα, θα έπρεπε να σκοτωθεί ολόκληρη η δυναστεία των Γιαντού.

Άρχισε να κάνει εκτενή σχέδια για να επιτεθεί στο βασίλειο της Ματούρα με τις αμέτρητες στρατιωτικές φάλαγγες που διέθετε, αποτελούμενες από πολλές χιλιάδες άρματα, άλογα, ελέφαντες και πεζικό. Ο Τζαράσαντα ετοίμασε δεκατρείς τέτοιες στρατιωτικές φάλαγγες για να εκδικηθεί τον θάνατο του Κάμσα. Παίρνοντας μαζί του όλη τη στρατιωτική του δύναμη,

επιτέθηκε στην πρωτεύουσα των βασιλιάδων της δυναστείας των Γιαντού, τη Ματούρα, περικυκλώνοντάς την από όλες τις πλευρές. Ο Σρι Κρίσνα, που εμφανίσθηκε ως ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον, είδε την τεράστια δύναμη του Τζαράσαντα, που εμφανίσθηκε σαν ωκεανός έτοιμος να κατακλύσει την παραλία οποιαδήποτε στιγμή. Κατάλαβε επίσης ότι οι κάτοικοι της Ματούρα είχαν κυριευθεί από φόβο. Άρχισε να σκέφτεται μέσα Του για τις συνθήκες της αποστολής Του ως ενσάρκωσης και για το πώς θα αντιμετώπιζε την παρούσα κατάσταση που είχε μπροστά Του. Η αποστολή Του ήταν να ελαττώσει το βαρύ φορτίο του πληθυσμού ολόκληρου του κόσμου· γι' αυτό, άρπαξε την ευκαιρία να αντιμετωπίσει τόσο πολλούς άντρες, άρματα, ελέφαντες και άλογα. Η στρατιωτική δύναμη του Τζαράσαντα είχε εμφανισθεί μπροστά Του και Αυτός αποφάσισε να σκοτώσει ολόκληρη αυτή τη στρατιωτική δύναμη, έτσι ώστε να μην είναι σε θέση να πάει πίσω και να την οργανώσει και πάλι.

Ενώ ο Κρίσνα σκεφτόταν με αυτόν τον τρόπο, δύο στρατιωτικά άρματα, πλήρως εξοπλισμένα με οδηγούς, όπλα, σημαίες και άλλα σύνεργα, έφτασαν γι' Αυτόν από το διάστημα. Ο Κρίσνα είδε τα δύο άρματα μπροστά Του και αμέσως απευθύνθηκε στον παρευρισκόμενο αδελφό Του, τον Μπαλαράμα, που είναι επίσης γνωστός ως Σανκάρσανα: «Αγαπημένε Μου μεγαλύτερε αδελφέ, είσαι ο καλύτερος μεταξύ των Αρίων, είσαι ο Κύριος του σύμπαντος και είσαι ιδιαίτερα ο προστάτης της δυναστείας των Γιαντού. Τα μέλη της δυναστείας των Γιαντού αισθάνονται μεγάλο κίνδυνο μπροστά στους στρατιώτες του Τζαράσαντα και είναι πολύ ανήσυχα. Για να τους προσφέρεις προστασία, το άρμα Σου είναι και αυτό εδώ, γεμάτο με στρατιωτικά όπλα. Σου ζητώ να καθίσεις στο άρμα Σου και να σκοτώσεις όλους αυτούς τους στρατιώτες, ολόκληρη τη στρατιωτική δύναμη του εχθρού. Φυσικά, και ο δυο Μας έχουμε κατέβει σε αυτή τη γη για να εξολοθρεύσουμε αυτές τις αχρείαστες στρατιωτικές δυνάμεις και να προστατεύσουμε τους ευλαβικούς αφοσιωμένους υπηρέτες. Έχουμε, λοιπόν την ευκαιρία να εκπληρώσουμε την αποστολή Μας. Σε παρακαλώ, ας την εκτελέσουμε». Έτσι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα, οι απόγονοι του Βασιλιά της Γκαντάχα, του Ντασάρχα, αποφάσισαν να εξοντώσουν τους δεκατρείς λόχους του Τζαράσαντα.

Ο Κρίσνα ανέβηκε στο άρμα που οδηγούσε ο Ντάρουκα και με μια μικρή στρατιωτική δύναμη και φυσώντας το θαλασσινό κοχύλι Του, βγήκε έξω από την πόλη της Ματούρα. Περιέργως, παρόλο που η άλλη πλευρά ήταν εφοδιασμένη με μεγαλύτερη στρατιωτική δύναμη, όταν άκουσαν τον ήχο του

κοχυλιού του Κρίσνα, οι καρδιές τους έτρεμαν. Όταν ο Τζαράσανντα είδε τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα, ένιωσε λίγη συμπόνια, επειδή ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν εγγονοί του. Αποκάλεσε συγκεκριμένα τον Κρίσνα Πουρυσάνταμα, που σημαίνει ο κατώτατος των ανθρώπων. Στην πραγματικότητα, ο Κρίσνα είναι γνωστός σε ολόκληρη τη βεδική γραμματεία ως Πουρυσότταμα, ο ανώτατος των ανθρώπων. Ο Τζαράσανντα δεν είχε πρόθεση να αποκαλέσει τον Κρίσνα Πουρυσότταμα, αλλά μεγάλοι λόγιοι έχουν ορίσει την αληθινή σημασία της λέξης «Πουρυσάνταμα» ως «κάποιος που κάνει όλα τα άλλα πρόσωπα να κατέβουν χαμηλότερα». Πράγματι, κανείς δεν μπορεί να είναι ίσος ή μεγαλύτερος από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας.

Ο Τζαράσανντα είπε, «Θα είναι πολύ ατιμωτικό για μένα να πολεμήσω δύο αγόρια όπως ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα». Επειδή ο Κρίσνα είχε σκοτώσει τον Κάμσα, ο Τζαράσανντα Τον αποκάλεσε συγκεκριμένα «φονιά των συγγενών Του». Ο Κάμσα είχε σκοτώσει τόσο πολλούς ανηψιούς του, αλλά παρ' όλα αυτά ο Τζαράσανντα δεν το είχε προσέξει· αλλά επειδή ο Κρίσνα είχε σκοτώσει τον θείο του από την πλευρά της μητέρας του, τον Κάμσα, ο Τζαράσανντα προσπάθησε να Τον κατακρίνει. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο συμπεριφέρονται οι δαίμονες. Οι δαίμονες δεν προσπαθούν να βρουν τα δικά τους λάθη, αλλά προσπαθούν να βρουν τα λάθη των φίλων τους. Ο Τζαράσανντα επέκρινε τον Κρίσνα και για το γεγονός ότι δεν ήταν *κσατρία*. Επειδή Τον είχε μεγαλώσει ο Μαχαράζα Νάνντα, ο Κρίσνα δεν ήταν *κσατρία*, αλλά *βαϊσία*. Συνήθως οι *βαϊσία* αποκαλούνται *γκουπτα*, αλλά η λέξη *γκουπτα* μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί και με τη σημασία του «κρυμμένος». Έτσι ο Κρίσνα ήταν και κρυμμένος και μεγαλωμένος από τον Μαχαράζα Νάνντα. Ο Τζαράσανντα κατηγορήσε τον Κρίσνα για τρία λάθη: για το ότι σκότωσε τον θείο του, για το ότι στην παιδική Του ηλικία κρυβόταν και για το ότι δεν ήταν καν *κσατρία*. Και γι' αυτούς τους λόγους ο Τζαράσανντα θεωρούσε ντροπή να πολεμήσει μαζί Του.

Ύστερα στράφηκε στον Μπαλαράμα και Του είπε: «Εσύ, Μπαλαράμα! Αν θέλεις, μπορείς να πολεμήσεις με το μέρος Του, αλλά αν έχεις υπομονή, μπορείς να περιμένεις να σκοτωθείς από τα βέλη μου. Έτσι θα πας στον παράδεισο». Αναφέρεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ότι ένας *κσατρία* μπορεί να ωφεληθεί με δύο τρόπους ενώ πολεμά. Αν νικήσει στη μάχη, απολαμβάνει τα αποτελέσματα της νίκης, αλλά ακόμα και αν σκοτωθεί στη μάχη, προάγεται στο ουράνιο βασίλειο.

Αφού άκουσε τον Τζαράσανντα να μιλά με αυτόν τον τρόπο, ο Κρίσνα απάντησε ως εξής: «Αγαπητέ Μου Βασιλιά Τζαράσανντα, οι ήρωες δεν μιλούν πολύ. Αντίθετα, δείχνουν την ανδρεία τους. Επειδή μιλάς πολύ, φαίνεται πως είσαι βέβαιος ότι θα πεθάνεις στη μάχη. Δεν θέλουμε να σε ακούσουμε άλλο, επειδή είναι ανώφελο να ακούει κανείς τα λόγια κάποιου που πρόκειται να πεθάνει ή κάποιου δυστυχισμένου». Για να πολεμήσει με τον Κρίσνα, ο Τζαράσανντα Τον περικύκλωσε από όλες τις πλευρές με μεγάλη στρατιωτική δύναμη και ο ήλιος φαινόταν σκεπασμένος από τον θολό αέρα και τη σκόνη. Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Κρίσνα, ο υπέρτατος ήλιος, ήταν καλυμμένος από τη στρατιωτική δύναμη του Τζαράσανντα. Τα άρματα του Κρίσνα και του Μπαλαράμα ήταν σημαδεμένα με τις εικόνες του Γκαρούντα και των φοινικόδενδρων. Όλες οι γυναίκες της Ματούρα στεκόντουσαν στις στέγες των σπιτιών, των ανακτόρων και των εισόδων της πόλης για να δουν την υπέροχη μάχη, αλλά όταν το άρμα του Κρίσνα περικυκλώθηκε από τη στρατιωτική δύναμη του Τζαράσανντα, φοβήθηκαν τόσο, ώστε ορισμένες λιποθύμησαν. Ο Κρίσνα είδε ότι ο Τζαράσανντα υπερείχε συντριπτικά σε στρατιωτική δύναμη. Οι στρατιώτες του Τζαράσανντα παρενοχλούσαν τους λιγοστούς δικούς Του στρατιώτες και γι' αυτό πήρε αμέσως το τόξο Του, το Σάρνγκα.

Έπαιρνε τα βέλη από τη θήκη τους και, το ένα μετά το άλλο, τα τοποθετούσε στη χορδή του τόξου και τα έριχνε προς τον εχθρό. Είχαν τέτοια ακρίβεια, ώστε οι ελέφαντες, τα άλογα και οι στρατιώτες του Τζαράσανντα σκοτώθηκαν γρήγορα. Τα ακατάπαυστα βέλη που έριχνε ο Κρίσνα έμοιαζαν με ανεμοστρόβιλο από φλογισμένη φωτιά που σκότωνε όλη τη στρατιωτική δύναμη του Τζαράσανντα. Καθώς ο Κρίσνα εκτόξευε τα βέλη Του, όλοι οι ελέφαντες έπεφταν σιγά-σιγά κάτω με τα κεφάλια τους κομμένα από τα βέλη. Με τον ίδιο τρόπο έπεσαν τα άλογα, καθώς και τα άρματα μαζί με τις σημαίες τους. Έπεσαν και αυτοί που πολεμούσαν από τα άρματα, καθώς και οι οδηγοί τους. Σχεδόν όλοι οι στρατιώτες του πεζικού έπεσαν στο πεδίο της μάχης, με τα κεφάλια, τα χέρια και τα πόδια τους κομμένα. Με αυτόν τον τρόπο, σκοτώθηκαν πολλές χιλιάδες ελέφαντες και άλογα και το αίμα τους έρρεε όπως τα κύματα του ποταμού. Σε εκείνον τον ποταμό, τα κομμένα χέρια των ανδρών έμοιαζαν με φίδια, τα κεφάλια τους με χελώνες και τα νεκρά σώματα των ελεφάντων έμοιαζαν με μικρά νησιά. Τα νεκρά άλογα έμοιαζαν με καρχαρίες. Επειδή έτσι τα κανόνισε η υπέρτατη θέληση, υπήρχε ένας μεγάλος ποταμός από αίμα, στον οποίον έπλεαν όλων των ειδών τα απομεινάρια της

Το αίμα τους έρρεε όπως τα κύματα του ποταμού.

μάχης. Τα χέρια και τα πόδια των πεζικάριων επέπλεαν σαν φύκια και τα τόξα τους έμοιαζαν με τα κύματα του ποταμού. Και όλα τα κοσμήματα από τα σώματα των στρατιωτών και των αξιωματικών έμοιαζαν σαν πολλά βότσαλα που έπλεαν σε αυτόν τον ποταμό από αίμα.

Ο Κύριος Μπαλαράμα, που είναι γνωστός και ως Σανκάρσανα, πολεμούσε με τόσο ηρωικό τρόπο, ώστε ο ποταμός από αίμα που είχε δημιουργήσει ο Κρίσνα πλημμύρισε. Όσοι ήταν δειλοί φοβήθηκαν πολύ βλέποντας τη φρικτή και αποκρουστική σκηνή και όσοι ήταν ήρωες συζητούσαν μεταξύ τους για τον ηρωισμό των δύο αδελφών. Παρόλο που ο Τζαράσαντα ήταν εφοδιασμένος με ένα τεράστιο ωκεανό στρατιωτικής δύναμης, ο τρόπος που πολεμούσαν ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα μετέτρεψε την όλη κατάσταση σε μία ανατριχιαστική σκηνή, η οποία ήταν πολύ πέρα από μία συνηθισμένη μάχη. Πρόσωπα που διαθέτουν συνηθισμένο νου δεν μπορούν να υπολογίσουν πώς αυτό ήταν δυνατό, αλλά όταν αυτού του είδους οι δραστηριότητες γίνονται αποδεκτές ως διασκεδάσεις του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, που με τη θέλησή Του όλα είναι δυνατά, τότε μπορούν να γίνουν κατανοητές. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας

δημιουργεί, συντηρεί και διαλύει την κοσμική εκδήλωση μόνο με τη θέλησή Του. Το να δημιουργήσει μια τέτοια τεράστια σκηνή ερήμωσης ενώ πολεμούσε με έναν εχθρό δεν είναι και τόσο αξιοθαύμαστο. Αλλά παρ' όλα αυτά, επειδή ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πολεμούσαν με τον Τζαράσαντα σαν συνηθισμένα ανθρώπινα όντα, η υπόθεση έμοιαζε αξιοθαύμαστη.

Όλοι οι στρατιώτες του Τζαράσαντα σκοτώθηκαν και ήταν ο μόνος που έμεινε ζωντανός. Οπωσδήποτε, σε αυτό το σημείο ήταν πολύ στενοχωρημένος. Ο Σρι Μπαλαράμα τον συνέλαβε αμέσως, όπως ακριβώς με μεγάλη δύναμη ένα λιοντάρι πιάνει ένα άλλο λιοντάρι. Αλλά ενώ ο Κύριος Μπαλαράμα έδενε τον Τζαράσαντα με το σκοινί του Βαρούνα και με άλλα συνηθισμένα σκοινιά, ο Κύριος Κρίσνα, με ένα ευρύτερο σχέδιο κατά νου για το μέλλον, Του ζήτησε να μην τον συλλάβει. Ο Τζαράσαντα, λοιπόν, ελευθερώθηκε από τον Κρίσνα. Ως μέγας πολεμιστής και ήρωας, ο Τζαράσαντα αισθάνθηκε πολύ ντροπιασμένος και αποφάσισε ότι δεν θα ζούσε πλέον ως βασιλιάς, αλλά ότι θα παραιτηθεί από τη θέση του στη βασιλική τάξη και ότι θα πάει στο δάσος να ασκηθεί στον διαλογισμό, υποβαλλόμενος σε σκληρές ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης.

Ωστόσο, καθώς επέστρεφε στο σπίτι του μαζί με άλλους βασιλικούς φίλους, τον συμβούλεψαν να μην παραιτηθεί, αλλά να συγκεντρώσει και πάλι δύναμη και να πολεμήσει ξανά με τον Κρίσνα στο κοντινό μέλλον. Οι υψηλοί φίλοι του Τζαράσαντα του εξηγούσαν ότι κανονικά δεν θα ήταν δυνατό να ηττηθεί από τη δύναμη των βασιλιάδων της δυναστείας Γιαντού, αλλά ότι η ήττα του οφειλόταν απλώς στην κακή του τύχη. Έτσι η υψηλή βασιλική τάξη ενθάρρυνε τον βασιλιά Τζαράσαντα. Ο τρόπος που πολέμησε, έλεγαν, ήταν ηρωικός και επομένως, δεν θα έπρεπε να πάρει την ήττα του πολύ στα σοβαρά, καθώς οφειλόταν μόνο σε προηγούμενα λάθη του. Στο κάτω-κάτω, δεν υπήρχε λάθος στον τρόπο που πολέμησε.

Με αυτόν τον τρόπο, ο Τζαράσαντα, ο Βασιλιάς της επαρχίας Μάγκαντα, έχοντας χάσει όλη τη στρατιωτική του δύναμη και έχοντας υποστεί την προσβολή της σύλληψης και της επακόλουθης απελευθέρωσης, δεν μπορούσε να κάνει τίποτε άλλο παρά να επιστρέψει στο βασίλειό του. Έτσι ο Κύριος Κρίσνα κατατρόπωσε τους στρατιώτες του Τζαράσαντα. Μολονότι ο στρατός του Κρίσνα ήταν μικροσκοπικός σε σύγκριση με τον στρατό του Τζαράσαντα, δεν χάθηκε ούτε το ελάχιστο της δύναμής Του, ενώ όλοι οι άνδρες του Τζαράσαντα σκοτώθηκαν.

Τότε οι κάτοικοι του ουρανού χάρηκαν πολύ και άρχισαν να προσφέρουν τον σεβασμό τους ψάλλοντας δοξαστικά για τον Κύριο και ραίνοντάς Τον με λουλούδια. Δέχθηκαν τη νίκη Του με μεγάλη απόλαυση. Ο Τζαράσαντα επέστρεψε στο βασίλειό του και η πόλη της Ματούρα ήταν τώρα ασφαλής από τον κίνδυνο άμεσης επίθεσης. Οι κάτοικοι της Ματούρα οργάνωσαν την παρουσίαση ενός θιάσου από επαγγελματίες τραγουδιστές, όπως οι *σουτα* και οι *μαγκαντα*, και ποιητές που θα συνέθεταν ωραία άσματα και άρχισαν να ψάλλουν, δοξάζοντας τη νίκη του Κυρίου Κρίσνα. Όταν ο Κύριος Κρίσνα μπήκε στην πόλη μετά τη νίκη, ακούστηκαν πολλές σάλπιγγες, κοχύλια και τύμπανα και οι ήχοι διαφόρων μουσικών οργάνων, όπως *μπερια*, *τουρια*, *βινα*, *φλογέρες* και *μριντανγκα* – όλα ενώθηκαν για να δημιουργήσουν μία πανέμορφη υποδοχή. Ενώ ο Κρίσνα έμπαινε στην πόλη, όλη η πόλη ήταν πεντακάθαρη και οι δρόμοι ήταν ραντισμένοι με νερό. Οι κάτοικοι, χαρούμενοι, στόλισαν τα σπίτια τους, τους δρόμους και τα καταστήματα με σημαίες και διάκοσμους. Οι *μπραμανα* έψελναν βεδικά *μαντρα* σε πολυάριθμα σημεία. Οι άνθρωποι κατασκεύασαν διαβάσεις, εισόδους, σοκάκια και δρόμους. Όταν ο Κύριος Κρίσνα έμπαινε στην όμορφα στολισμένη πόλη της Ματούρα σε μια γιορτινή ατμόσφαιρα, οι γυναίκες και τα κορίτσια της Ματούρα ετοίμασαν διαφόρων ειδών γιρλάντες από λουλούδια, για να κάνουν την τελετή πιο ευοίωνη. Όπως είναι το βεδικό έθιμο, πήραν γιαούρτι αναμεμειγμένο με φρεσκοκομμένα χορταρικά και άρχισαν να το σκορπούν εδώ κι εκεί για να κάνουν τον εορτασμό της νίκης ακόμα πιο ευοίωνα. Καθώς ο Κρίσνα διέσχιζε τους δρόμους της πόλης, όλες οι κυρίες Τον κοιτούσαν με μεγάλη τρυφερότητα. Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έφεραν διαφόρων ειδών λάφυρα, κοσμήματα και πολύτιμους λίθους, που μάζεψαν προσεκτικά από το πεδίο της μάχης και τα πρόσφεραν στον Βασιλιά Ουγκρασένα. Έτσι ο Κρίσνα πρόσφερε τον σεβασμό Του στον παππού Του, επειδή ήταν ο εστεμμένος βασιλιάς της δυναστείας των Γιαντού.

Ο Τζαράσαντα, ο Βασιλιάς της Μάγκαντα, δεν πολιόρκησε την πόλη της Ματούρα μόνο μία φορά, αλλά επιτέθηκε δεκαεφτά φορές με τον ίδιο τρόπο, εφοδιασμένος με τον ίδιο αριθμό από στρατιωτικές φάλαγγες. Κάθε φορά ηττάτο και όλοι οι στρατιώτες του σκοτώνονταν από τον Κρίσνα και κάθε φορά επέστρεφε για να δοκιμάσει την ίδια απογοήτευση. Κάθε φορά, η βασιλική τάξη της δυναστείας των Γιαντού τον συνελάμβανε με τον ίδιο τρόπο και ξανά τον απελευθέρωνε με προσβλητικό τρόπο και κάθε φορά ο Τζαράσαντα αδιάντροπα γυρνούσε σπίτι του.

Ενώ ο Τζαράσαντα σχεδίαζε άλλη μία τέτοια επίθεση, ένας βασιλιάς Γιάβανα, κάπου νοτίως της Ματούρα, γοητεύθηκε από τη χλιδή της δυναστείας των Γιαντού και επιτέθηκε και αυτός εναντίον της πόλης. Λέγεται ότι τον Βασιλιά των Γιάβανα, γνωστό ως Καλαγιάβανα, τον παρακίνησε να επιτεθεί ο Νάραντα. Αυτή η ιστορία αναφέρεται στη *Βισνου Πουрана*. Κάποτε ο γαμπρός του Γκαργκαμούνι, του ιερέα της δυναστείας των Γιαντού, τον κορόιδευε, και όταν το έμαθαν οι βασιλιάδες της δυναστείας των Γιαντού γελούσαν εις βάρος του. Αυτό εξόργισε τον Γκαργκαμούνι, που θύμωσε μαζί τους. Αποφάσισε να δημιουργήσει κάποιον που θα προκαλούσε μεγάλο τρόμο στη δυναστεία των Γιαντού και έτσι ευχαρίστησε τον Κύριο Σίβα και δέχθηκε από αυτόν την ευλογία ενός γιου. Γέννησε αυτόν τον γιο, τον Καλαγιάβανα, στη γυναίκα ενός βασιλιά των Γιάβανα. Ο Καλαγιάβανα ρώτησε τον Νάραντα, «Ποιος είναι ο πιο ισχυρός βασιλιάς στον κόσμο;». Ο Νάραντα τον πληροφόρησε ότι οι πιο ισχυροί βασιλιάδες ήταν οι Γιαντού. Αφού πήρε αυτή την πληροφορία, ο Καλαγιάβανα επιτέθηκε στη Ματούρα την ίδια ώρα που ο Τζαράσαντα δοκίμαζε να της επιτεθεί για δέκατη όγδοη φορά. Ο Καλαγιάβανα ανυπομονούσε να κηρύξει τον πόλεμο σε έναν βασιλιά που θα ήταν άξιος αντίπαλος γι' αυτόν, αλλά δεν είχε βρει κάποιον. Όταν όμως άκουσε από τον Νάραντα για τη Ματούρα, σκέφτηκε ότι θα ήταν σωστό να επιτεθεί σε αυτή την πόλη. Όταν επιτέθηκε στη Ματούρα έφερε μαζί του τριάντα εκατομμύρια στρατιώτες Γιάβανα. Όταν η Ματούρα ήταν πολιορκημένη με αυτόν τον τρόπο, ο Κύριος Σρι Κρίσνα σκεφτόταν σε τι κίνδυνο βρισκόταν η δυναστεία των Γιαντού, απειλούμενη από τις επιθέσεις δύο αξιοθαύμαστων εχθρών, του Τζαράσαντα και του Καλαγιάβανα. Ο χρόνος λιγόστευε πολύ. Ο Καλαγιάβανα πολιορκούσε ήδη τη Ματούρα από όλες τις πλευρές και την επόμενη μέρα επρόκειτο να έλθει και ο Τζαράσαντα, εφοδιασμένος με τον ίδιο αριθμό από μεραρχίες όσο και στις προηγούμενες δεκαεφτά απόπειρές του. Ο Κρίσνα ήταν βέβαιος ότι ο Τζαράσαντα θα επωφελείτο από την ευκαιρία για να καταλάβει τη Ματούρα όταν αυτή πολιορκείτο από τον Καλαγιάβανα. Σκέφτηκε, λοιπόν, ότι θα ήταν φρόνιμο να λάβει προληπτικά μέτρα για να υπερασπίσει τα στρατηγικά σημεία της Ματούρα. Αν ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πολεμούσαν με τον Καλαγιάβανα σε ένα μέρος και οι δύο, ο Τζαράσαντα θα μπορούσε να έλθει σε κάποιο άλλο σημείο για να επιτεθεί εναντίον ολόκληρης της δυναστείας των Γιαντού και να πάρει την εκδίκησή του. Ο Τζαράσαντα ήταν πολύ ισχυρός και έχοντας ηττηθεί δεκαεφτά φορές, θα μπορούσε από εκδικητικότητα να σκοτώσει τα μέλη της οικογένειας των Γιαντού ή να τα συλλάβει και να τα οδηγήσει στο βασίλειό του. Γι' αυτό ο Κρίσνα αποφάσισε

να κατασκευάσει ένα επιβλητικό οχυρό σε ένα μέρος όπου κανένα δίποδο ζώο, άνθρωπος ή δαίμονας, δεν θα μπορούσε να μπει. Αποφάσισε να κρατήσει τους συγγενείς Του εκεί, ώστε να είναι ελεύθερος να πολεμήσει με τον εχθρό. Φαίνεται ότι στο παρελθόν η Ντβάρακα ήταν και αυτή τμήμα του βασιλείου της Ματούρα, επειδή στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται ότι ο Κρίσνα κατασκεύασε ένα οχυρό στη μέση της θάλασσας. Ερείπια του οχυρού που κατασκεύασε ο Κρίσνα υπάρχουν ακόμα στον κόλπο της Ντβάρακα.

Πρώτα απ' όλα κατασκεύασε έναν πολύ ισχυρό τοίχο που κάλυπτε εκατόν πενήντα τέσσερα τετραγωνικά χιλιόμετρα και ο ίδιος ο τοίχος ήταν μέσα στη θάλασσα. Ήταν οπωσδήποτε κάτι υπέροχο και είχε σχεδιασθεί και κατασκευασθεί από τον Βισβακάρμα. Κανένας συνηθισμένος αρχιτέκτονας δεν θα μπορούσε να κατασκευάσει ένα τέτοιο φρούριο μέσα στη θάλασσα, αλλά ένας αρχιτέκτονας όπως ο Βισβακάρμα, που θεωρείται ότι είναι ο μηχανικός των ημιθέων, μπορεί να επιδείξει μία τόσο θαυμαστή δαξιοτεχνία οπουδήποτε, σε οποιοδήποτε μέρος του σύμπαντος. Αν τεράστιοι πλανήτες μπορούν να επιπλέουν με έλλειψη βαρύτητας στο διάστημα χάρη στον διακανονισμό του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, σίγουρα η αρχιτεκτονική κατασκευή ενός οχυρού μέσα στη θάλασσα, που καλύπτει μία έκταση εκατόν πενήντα τεσσάρων τετραγωνικών χιλιομέτρων, δεν ήταν πολύ αξιοθαύμαστη πράξη.

Αναφέρεται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* ότι αυτή η καινούργια, καλοχτισμένη πόλη που αναπτύχθηκε στη θάλασσα είχε κανονικές σχεδιασμένες λεωφόρους, δρόμους και σοκάκια. Όχι μόνον υπήρχαν καλοσχεδιασμένες λεωφόροι, δρόμοι και σοκάκια, αλλά και καλοσχεδιασμένα μονοπάτια με κήπους, γεμάτους δέντρα γνωστά ως *καλπαβρικσα*, δέντρα της επιθυμίας. Αυτά τα δέντρα της επιθυμίας δεν είναι σαν τα συνηθισμένα δέντρα του υλικού κόσμου· τα δέντρα της επιθυμίας βρίσκονται στον πνευματικό κόσμο. Χάρη στην υπέρτατη θέληση του Κρίσνα, τα πάντα είναι δυνατά και έτσι δέντρα της επιθυμίας φυτεύθηκαν στην πόλη της Ντβάρακα, που κατασκευάσθηκε από τον Κρίσνα. Η πόλη ήταν επίσης γεμάτη με πολλά ανάκτορα και πολλές *γκοπουρα*, μεγάλες πύλες. Αυτές τις *γκοπουρα* μπορεί ακόμα να τις συναντήσει κανείς σε μερικούς από τους μεγαλύτερους ναούς. Είναι πολύ ψηλές και κατασκευασμένες με πολύ μεγάλη καλλιτεχνική δεξιοτεχνία. Αυτά τα ανάκτορα και οι πύλες είχαν χρυσά δοχεία νερού (*καλασα*). Αυτά τα δοχεία νερού στις πύλες της πόλης ή στα ανάκτορα θεωρούνται ευοίωνα σημάδια.

Όλα σχεδόν τα ανάκτορα ήταν ουρανοξύστες. Σε κάθε σπίτι υπήρχαν μεγάλα δοχεία από χρυσό, ασήμι και δημητριακά, αποθηκευμένα σε υπόγεια δωμάτια. Υπήρχαν επίσης σε όλα τα δωμάτια πολλά χρυσά δοχεία νερού. Όλα τα υπνοδωμάτια ήταν στολισμένα με πολύτιμους λίθους και τα δάπεδα είχαν μωσαϊκά από πετράδια *μαρακατα*. Η Θεότητα του Βίσνου, που λατρευόταν από όλους τους απογόνους των Γιαντού, ήταν εγκατεστημένη σε κάθε σπίτι της πόλης. Οι κατοικημένες περιοχές ήταν κανονισμένες με τέτοιο τρόπο, ώστε οι διάφορες κοινωνικές τάξεις (οι κάστες), δηλαδή οι *μπραμανα*, οι *κσατρια*, οι *βαϊσια* και οι *σουντρα*, είχαν η κάθε μια τη δική της περιοχή. Από αυτό φαίνεται ότι το σύστημα των καστών υπήρχε ακόμα και εκείνη την εποχή. Στο κέντρο της πόλης υπήρχε μία άλλη κατοικημένη περιοχή, φτιαγμένη ειδικά για τον Βασιλιά Ουγκρασένα. Αυτό το μέρος ήταν το πιο εκθαμβωτικό από όλα τα κτίρια.

Όταν οι ημίθεοι είδαν ότι ο Κρίσνα κατασκεύαζε μία ιδιαίτερη πόλη της επιλογής Του, έστειλαν το φημισμένο λουλούδι *παριτζατα* των ουράνιων πλανητών για να φυτευθεί στην καινούργια πόλη και έστειλαν επίσης το κτίριο του κοινοβουλίου τους, το Σουντάρμα. Αυτό το κοινοβούλιο είχε μία συγκεκριμένη ιδιότητα: όποιος συμμετείχε σε μία συνεδρίαση μέσα σε αυτό ξεπερνούσε την επίδραση της αδυναμίας και της αναπηρίας από τα γηρατειά. Επίσης, ο ημίθεος Βαρούνα έκανε δώρο ένα άλογο, το οποίο ήταν όλο άσπρο εκτός από τα αφτιά του που ήταν μαύρα και το οποίο μπορούσε να τρέχει με την ταχύτητα του νου. Ο Κούβερα, ο θησαυροφύλακας των ημιθέων, έκανε δώρο την τέχνη της απόκτησης των οχτώ σταδίων τελειότητας του υλικού πλούτου. Με αυτόν τον τρόπο, όλοι οι ημίθεοι παρουσίασαν τα δώρα τους ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Υπάρχουν τριάντα τρία εκατομμύρια ημίθεοι και στον καθέναν από αυτούς έχει ανατεθεί ένα συγκεκριμένο τμήμα της διαχείρισης του σύμπαντος. Όλοι οι ημίθεοι βρήκαν την ευκαιρία της κατασκευής από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας μίας πόλης της αρεσκείας Του για να παρουσιάσουν τα δώρα τους, κάνοντας έτσι την πόλη της Ντβάρακα μοναδική σε όλο το σύμπαν. Αυτό αποδεικνύει ότι υπάρχουν αναμφισβήτητα αμέτρητοι ημίθεοι, αλλά κανείς τους δεν είναι ανεξάρτητος από τον Κρίσνα. Όπως αναφέρεται στην *Τσετανια-τσαριταμριτα*, ο Κρίσνα είναι ο υπέρτατος κύριος και όλοι οι άλλοι είναι υπηρέτες. Όλοι, λοιπόν, οι υπηρέτες βρήκαν την ευκαιρία να προσφέρουν κάποια υπηρεσία στον Κρίσνα όταν ήταν προσωπικά παρών σε αυτό το σύμπαν. Αυτό το παράδειγμα θα πρέπει να το ακολουθούν όλοι και ιδιαίτερα όσοι έχουν συνείδηση του

Κρίσνα, επειδή θα πρέπει να υπηρετούν τον Κρίσνα σύμφωνα με τις δυνατότητές τους.

Όταν η καινούργια πόλη ήταν εντελώς έτοιμη σύμφωνα με το σχέδιο, ο Κρίσνα μετέφερε όλους τους κατοίκους της Ματούρα και εμπιστεύθηκε τον Σρι Μπαλαράμα ως πατέρα αυτής της πόλης. Μετά από αυτό συσκέφθηκε με τον Μπαλαράμα και στεφανωμένος με λουλούδια λωτού, βγήκε έξω από την πόλη για να συναντήσει τον Καλαγιάβανα, ο οποίος είχε ήδη καταλάβει τη Ματούρα χωρίς να χρειαστεί να χρησιμοποιήσει όπλα.

Όταν ο Κρίσνα βγήκε έξω από την πόλη, ο Καλαγιάβανα, που δεν είχε δει τον Κρίσνα ποτέ πριν, είδε ότι ήταν ασυνήθιστα όμορφος και ντυμένος με κίτρινα ρούχα. Περνώντας μέσα από το πλήθος των στρατιωτών, ο Κρίσνα έμοιαζε σαν τη σελήνη στον ουρανό, που περνά μέσα από τα συγκεντρωμένα σύννεφα. Ο Καλαγιάβανα ήταν αρκετά τυχερός για να δει τις γραμμές του *Σριβατσα*, ενός συγκεκριμένου αποτυπώματος στο στήθος του Σρι Κρίσνα, και το πολύτιμο πετράδι *Κωστουμπα* που φορούσε. Ωστόσο, ο Καλαγιάβανα Τον είδε με τη μορφή του Βίσνου, με ένα καλοχτισμένο σώμα, με τέσσερα χέρια και με μάτια σαν τα πέταλα φρεσκοανθισμένου λωτού. Ο Κρίσνα φαινόταν μακάριος, με όμορφο μέτωπο και πανέμορφο πρόσωπο, με χαμογελαστά ανήσυχα μάτια και κινούμενα σκουλαρίκια. Πριν δει τον Κρίσνα, ο Καλαγιάβανα είχε ακούσει γι' Αυτόν από τον Νάραντα και τώρα οι περιγραφές του Νάραντα επιβεβαιώνονταν. Πρόσεξε τα ιδιαίτερα σημάδια του Κρίσνα και τα πολύτιμα πετράδια στο στήθος Του, την πανέμορφη γιρλάντα Του από λουλούδια λωτού, τα όμοια με λωτούς μάτια Του και τα όμορφα σωματικά χαρακτηριστικά Του. Συμπέρανε ότι αυτή η πανέμορφη προσωπικότητα πρέπει να είναι ο Βāsουντέβα, επειδή κάθε περιγραφή του Νάραντα που είχε ακούσει προηγουμένως επιβεβαιωνόταν από την παρουσία του Κρίσνα. Ο Καλαγιάβανα είδε με κατάπληξη ότι ο Κρίσνα προχωρούσε χωρίς κανένα όπλο στα χέρια Του και χωρίς άρμα. Περπατούσε απλώς με τα πόδια. Ο Καλαγιάβανα είχε έλθει για να πολεμήσει με τον Κρίσνα, αλλά είχε αρκετά σωστές αρχές για να μην πάρει κάποιου είδους όπλο. Αποφάσισε να πολεμήσει μαζί Του με τα χέρια. Έτσι ετοιμάστηκε να πιάσει τον Κρίσνα και να πολεμήσει.

Εντούτοις, ο Κρίσνα προχώρησε χωρίς να κοιτάει τον Καλαγιάβανα και ο Καλαγιάβανα Τον ακολούθησε θέλοντας να Τον πιάσει. Αλλά παρόλο που έτρεχε γρήγορα, δεν μπορούσε να πιάσει τον Κρίσνα. Τον Κρίσνα δεν μπορεί να Τον πιασει κανείς ούτε με τη νοητική ταχύτητα που επιτυγχάνουν οι

μεγάλοι *γιογκι*. Μπορεί να Τον πιάσει κάποιος μόνο με υπηρεσία αφοσίωσης και ο Καλαγιάβανα δεν είχε εξασκηθεί στην υπηρεσία αφοσίωσης. Ήθελε να πιάσει τον Κρίσνα και καθώς δεν μπορούσε να Τον πιάσει, Τον ακολουθούσε από πίσω.

Ο Καλαγιάβανα άρχισε να τρέχει πολύ γρήγορα και σκεφτόταν. «Τώρα είμαι πιο κοντά· θα Τον πιάσω», αλλά δεν μπορούσε. Ο Κρίσνα τον οδήγησε πολύ μακριά και μπήκε στη σπηλιά ενός λόφου. Ο Καλαγιάβανα νόμιζε ότι ο Κρίσνα προσπαθούσε να αποφύγει να πολεμήσει μαζί του και ότι γι' αυτό κρύφτηκε στη σπηλιά. Τον μάλωσε με τα ακόλουθα λόγια: «Ω Εσύ, Κρίσνα! Έχω ακούσει πως είσαι σπουδαίος ήρωας, γεννημένος στη δυναστεία των Γιαντού, αλλά βλέπω ότι το βάζεις στα πόδια σαν δειλός, για να μην πολεμήσεις. Δεν αξίζει στο καλό Σου όνομα και στην οικογενειακή Σου παράδοση». Ο Καλαγιάβανα ακολουθούσε, τρέχοντας πολύ γρήγορα, αλλά δεν μπορούσε να φτάσει τον Κρίσνα, επειδή δεν ήταν ελεύθερος από όλες τις ακαθαρσίες της αμαρτωλής ζωής.

Σύμφωνα με τη βεδική παιδεία, όποιος δεν ζει ακολουθώντας τις ρυθμιστικές αρχές που τηρούν οι ανώτερες κοινωνικές τάξεις όπως οι *μπραμανα*, οι *κσατρια*, οι *βαϊσία* και ακόμα και η εργατική τάξη (οι *σουντρα*) αποκαλείται *μλετσα*. Η βεδική κοινωνική οργάνωση είναι έτσι σχεδιασμένη, ώστε πρόσωπα που είναι αποδεκτά ως *σουντρα* μπορούν σταδιακά να υψωθούν στη θέση του *μπραμανα* μέσω της πολιτιστικής εξέλιξης της γνωστής ως *σαμσκαρα*, δηλαδή της εξαγνιστικής διαδικασίας. Η εκδοχή των βεδικών γραφών είναι ότι κανείς δεν γίνεται *μπραμανα* ή *μλετσα* απλώς με τη γέννησή του· με τη γέννησή τους, όλοι είναι *σουντρα*. Πρέπει να υψωθεί κανείς με την εξαγνιστική διαδικασία στο στάδιο της ζωής του *μπραμανα*. Αν δεν το κάνει, αν υποβαθμισθεί κι άλλο, τότε αποκαλείται *μλετσα*. Ο Καλαγιάβανα ανήκε στην τάξη των *μλετσα* και των *γιαβανα*. Ήταν μολυσμένος με αμαρτωλές πράξεις και δεν μπορούσε να πλησιάσει τον Κρίσνα. Οι αρχές οι οποίες περιορίζουν τις ανώτερες τάξεις των ανθρώπων, και συγκεκριμένα, η αποχή από το άνομο σεξ, την κρεατοφαγία, τα τυχερά παιχνίδια και τις τοξικές ουσίες, είναι μέρος της ζωής των *μλετσα* και των *γιαβανα*. Δεμένος κάποιος από αυτού του είδους τις αμαρτωλές πράξεις, δεν μπορεί να σημειώσει πρόοδο στη συνειδητοποίηση του Θεού. Η *Μπαγκαβαντ-γκιτα* επιβεβαιώνει ότι μόνο κάποιος που είναι εντελώς απελευθερωμένος από όλες τις αντιδράσεις στις αμαρτωλές πράξεις του μπορεί να προσφέρει υπηρεσία αφοσίωσης, δηλαδή να έχει συνείδηση του Κρίσνα.

Ο Βασιλιάς Μουτσουκούντα έκαψε τον Καλαγιάβανα σε μια στιγμή.

Όταν ο Κρίσνα μπήκε στη σπηλιά του λόφου, ο Καλαγιάβανα Τον ακολούθησε, μαλώνοντάς Τον με σκληρά λόγια. Ο Κρίσνα ξαφνικά εξαφανίστηκε από τα μάτια του δαίμονα, αλλά ο Καλαγιάβανα Τον ακολούθησε και μπήκε κι αυτός στη σπηλιά. Το πρώτο πράγμα που είδε ήταν έναν άνθρωπο ξαπλωμένο να κοιμάται μέσα στη σπηλιά. Ο Καλαγιάβανα ανυπομονούσε πολύ να παλέψει με τον Κρίσνα και όταν δεν μπορούσε να Τον δει, αλλά έβλεπε μόνο έναν άνθρωπο να είναι ξαπλωμένος, νόμισε ότι ο Κρίσνα ήταν αυτός που κοιμόταν μέσα στη σπηλιά. Ο Καλαγιάβανα ήταν πολύ ξιπασμένος και περήφανος για τη δύναμή του και πίστεψε ότι ο Κρίσνα απέφευγε τη μάχη. Γι' αυτό κλώτσησε πολύ δυνατά τον άνθρωπο που κοιμόταν, νομίζοντας ότι είναι ο Κρίσνα. Ο ξαπλωμένος άνθρωπος βρισκόταν εκεί για ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Όταν ξύπνησε από τις κλωτσιές του Καλαγιάβανα, άνοιξε αμέσως τα μάτια του και κοίταξε τριγύρω σε όλες τις κατευθύνσεις. Τελικά είδε τον Καλαγιάβανα, που στεκόταν εκεί κοντά. Αυτός ο άνθρωπος ξύπνησε πρόωρα και γι' αυτό θύμωσε πολύ. Έτσι όταν κοίταξε τον Καλαγιάβανα τόσο θυμωμένος, τα μάτια του εξέπεμψαν ακτίνες φωτιάς που έκαψαν τον Καλαγιάβανα μέσα σε μια στιγμή.

• Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Τεσσαρακοστό Ένατο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίσνα υψώνει το οχυρό της Ντβάρακα». •

50. Η σωτηρία του Μουτσουκούνντα

Όταν ο Μαχαράζα Παρίκσιτ άκουσε αυτό το περιστατικό με τον Καλαγιάβανα να καίγεται σε στάχτες, ρώτησε τον Σουκαντέβα Γκοσούαμι για τον άντρα που κοιμόταν: «Ποιος ήταν; Γιατί κοιμόταν εκεί; Πώς είχε επιτύχει τόσο μεγάλη δύναμη ώστε στη στιγμή, με τη ματιά του, ο Καλαγιάβανα κάηκε και έγινε στάχτη; Πώς συνέβη να είναι ξαπλωμένος στη σπηλιά του λόφου;». Πολλές ερωτήσεις ετέθησαν στον Σουκαντέβα Γκοσούαμι και εκείνος απάντησε ως εξής.

«Αγαπητέ μου βασιλιά, αυτό το πρόσωπο είχε γεννηθεί στην πολύ μεγάλη οικογένεια του Βασιλιά Ικσβάκου, στην οποία είχε γεννηθεί και ο Βασιλιάς Ραματσάνντρα και ήταν γιος του σπουδαίου βασιλιά, του γνωστού ως Μανντάτα. Ο ίδιος ήταν επίσης μεγάλη ψυχή και ήταν γνωστός στον κόσμο ως Μουτσουκούνντα. Ο Βασιλιάς Μουτσουκούνντα ήταν αυστηρός οπαδός των βεδικών αρχών της παιδείας των *μπραμανα* και ήταν ειλικρινής στις υποσχέσεις του. Ήταν τόσο ισχυρός ώστε ακόμα και ημίθεοι όπως ο Ίντρα και άλλοι τον παρακαλούσαν να τους βοηθήσει στη μάχη τους με τους δαίμονες και έτσι πολεμούσε συχνά εναντίον των δαιμόνων για να προστατεύει τους ημίθεους».

Ο αρχιστράτηγος των ημιθέων, γνωστός ως Καρττικέγια, ήταν ικανοποιημένος με τον τρόπο που πολεμούσε ο Βασιλιάς Μουτσουκούνντα, αλλά κάποτε ζήτησε από τον Βασιλιά να αποσυρθεί από τη μάχη και να ξεκουραστεί, επειδή είχε κουραστεί πολύ να πολεμά με τους δαίμονες. Ο αρχιστράτηγος Καρττικέγια απευθυνόμενος στον Βασιλιά Μουτσουκούνντα του είπε, «Αγαπητέ μου Βασιλιά, έχεις θυσιάσει τα πάντα για χάρη των ημιθέων. Είχες ένα πολύ καλό βασίλειο ανενόχλητο από εχθρούς. Άφησες

εκείνο το βασίλειο, παραμέλησες τα πλούτη και τα υπάρχοντά σου και δεν νοιάστηκες ποτέ για τις προσωπικές σου φιλοδοξίες. Εξαιτίας της μακράς απουσίας σου από το βασίλειό σου όσο πολεμούσες τους δαίμονες για λογαριασμό των ημιθέων, η οικογένειά σου, τα παιδιά σου, οι συγγενείς σου και οι υπουργοί σου έχουν όλοι πεθάνει με την πάροδο του χρόνου. Ο χρόνος και η παλίρροια δεν περιμένουν για κανέναν. Τώρα, ακόμα και αν αποσυρθείς στο σπίτι σου, θα δεις ότι κανείς δεν ζει πλέον εκεί. Η επίδραση του χρόνου είναι πολύ ισχυρή· όλοι οι συγγενείς σου έχουν πεθάνει με το πέρασμα του χρόνου. Ο χρόνος είναι τόσο ισχυρός επειδή είναι εκπρόσωπος του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας· επομένως, ο χρόνος είναι ισχυρότερος από τον ισχυρότερο. Με την επίδραση του χρόνου, αλλαγές σε λεπτά πράγματα μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς δυσκολία. Κανείς δεν μπορεί να εμποδίσει την πορεία του χρόνου. Όπως ένας θηριοδασστής δαμάζει τα ζώα σύμφωνα με τη θέλησή του, έτσι και ο χρόνος εισχωρεί στα πράγματα σύμφωνα με τη δική του θέληση. Κανείς δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη διευθέτηση που έχει κάνει ο υπέρτατος χρόνος».

Μιλώντας έτσι στον Μουτσουκούνντα, οι ημίθεοι του είπαν να ζητήσει οποιαδήποτε ευλογία ήθελε, εκτός από την ευλογία της απελευθέρωσης. Η απελευθέρωση δεν μπορεί να απονεμηθεί από κανένα ζωντανό ον εκτός από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Βίσνου. Γι' αυτό ένα άλλο όνομα του Κυρίου Βίσνου, δηλαδή του Κρίσνα, είναι Μουκούνντα, Αυτός που μπορεί να χορηγήσει απελευθέρωση.

Ο Βασιλιάς Μουτσουκούνντα δεν είχε κοιμηθεί επί πολλά, πολλά χρόνια. Ήταν απασχολημένος με το καθήκον του πολέμου και γι' αυτό ήταν πολύ κουρασμένος. Έτσι, όταν οι ημίθεοι του πρόσφεραν μία ευλογία, ο Μουτσουκούνντα σκέφτηκε απλώς τον ύπνο. Απάντησε ως εξής: «Αγαπητέ μου Καρττικέγια, άριστε των ημιθέων, τώρα θέλω να κοιμηθώ και θέλω από εσένα την εξής ευλογία. Δώσε μου τη δύναμη να κάνω στάχτη μόνο με τη ματιά μου όποιον προσπαθήσει να ταράξει τον ύπνο μου και με ξυπνήσει πρόωρα. Σε παρακαλώ, παραχώρησέ μου αυτή την ευλογία». Ο ημίθεος συμφώνησε και του έδωσε επίσης την ευλογία να ξεκουραστεί πλήρως. Τότε ο Βασιλιάς Μουτσουκούνντα μπήκε στη σπηλιά του βουνού.

Βάσει της ευλογίας του Καρττικέγια, ο Καλαγιάβανα κήκε και έγινε στάχτη επειδή απλώς ο Μουτσουκούνντα τον κοίταξε. Όταν το περιστατικό είχε τελειώσει, ο Κρίσνα παρουσιάστηκε στον Βασιλιά Μουτσουκούνντα. Ο Κρίσνα είχε μπει στη σπηλιά για να απαλλάξει τον Βασιλιά Μουτσουκούνντα

από την ασκητικότητα του, αλλά δεν εμφανίσθηκε αμέσως μπροστά του. Κανόνισε να φανεί πρώτα μπροστά του ο Καλαγιάβανα. Έτσι ενεργεί το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας· κάνει κάτι με τέτοιο τρόπο, ώστε εξυπηρετούνται συγχρόνως και πολλοί άλλοι σκοποί. Ήθελε να απελευθερώσει τον Βασιλιά Μουτσουκούνντα, ο οποίος κοιμόταν στη σπηλιά, και συγχρόνως ήθελε να σκοτώσει τον Καλαγιάβανα, ο οποίος είχε επιτεθεί στην πόλη της Ματούρα. Με αυτή την ενέργεια, εξυπηρέτησε όλους τους σκοπούς Του.

Όταν ο Κύριος Κρίσνα εμφανίσθηκε μπροστά στον Μουτσουκούνντα, ο Βασιλιάς Τον είδε ντυμένο με κίτρινα ρούχα, με το στήθος Του σηματοδεδεμένο με το σύμβολο του *Σριβατσα* και με το *Κωστουμπα-μανι* να κρέμεται γύρω από τον λαιμό Του. Ο Κρίσνα εμφανίσθηκε μπροστά του με τέσσερα χέρια, ως Βίσνου-μούρτι, με μια γιρλάντα που ονομάζεται *βαϊτζαγιαντι* να κρέμεται από τον λαιμό Του μέχρι τα γόνατά Του. Έδειχνε πολύ λαμπερός, το πρόσωπό Του είχε ένα πανέμορφο χαμόγελο και είχε ωραία σκουλαρίκια στα αφτιά Του. Ο Κρίσνα έδειχνε πιο όμορφος απ' όσο μπορεί να συλλάβει ο νους του ανθρώπου. Όχι μόνο εμφανίσθηκε με αυτό το γνώρισμα, αλλά έριξε μια ματιά στον Μουτσουκούνντα γεμάτη μεγαλείο, προσελκύοντας τον νου του Βασιλιά. Παρόλο που ήταν το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο αρχαιότερος όλων, έδειχνε σαν ένα φρέσκο νεαρό αγόρι και οι κινήσεις Του ήταν σαν τις κινήσεις ενός ελεύθερου ελαφιού. Έμοιαζε ασύλληπτα ισχυρός· η υπεροχή Του σε δύναμη είναι τόσο μεγάλη, ώστε κάθε ανθρώπινο ον θα πρέπει να Τον φοβάται.

Όταν ο Βασιλιάς Μουτσουκούνντα είδε τα εξαιρετικά χαρακτηριστικά του Κρίσνα, αναρωτήθηκε για την ταυτότητά Του και με μεγάλη ταπεινοφροσύνη ρώτησε τον Κύριο, «Αγαπητέ μου Κύριε, μπορώ να ρωτήσω πώς συμβαίνει να βρίσκεσαι στη σπηλιά αυτού του βουνού; Ποιος είσαι; Μπορώ να δω ότι τα πόδια Σου είναι σαν μαλακά λουλούδια λωτού. Πώς μπόρεσες να περπατήσεις σε αυτό το δάσος που είναι γεμάτο αγκάθια και θάμνους; Μου κάνει μεγάλη εντύπωση! Μήπως είσαι, λοιπόν, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, που είναι το ισχυρότερο ανάμεσα στους ισχυρούς; Μήπως είσαι η αρχική πηγή του φωτός και της φωτιάς; Μπορώ να Σε θεωρώ έναν από τους μεγάλους ημίθεους όπως ο ήλιος, η σελήνη ή ο Ίντρα, ο Βασιλιάς του ουρανού; Ή μήπως είσαι η κυρίαρχη θεότητα κάποιου άλλου πλανήτη;».

Ο Μουτσουκούνντα γνώριζε καλά πως κάθε ανώτερο πλανητικό σύστημα έχει μία κυρίαρχη θεότητα. Δεν ήταν αδαής όπως οι σύγχρονοι άνθρωποι, οι

οποίοι θεωρούν ότι αυτός ο πλανήτης Γη είναι γεμάτος ζωντανά όντα και όλοι οι άλλοι πλανήτες είναι άδαιοι. Αυτή η ερώτηση του Μουτσουκούντα για το εάν ο Κρίσνα ήταν η κυρίαρχη θεότητα κάποιου πλανήτη άγνωστου σε αυτόν ήταν πολύ εύστοχη. Επειδή ήταν αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης του Κυρίου, ο Βασιλιάς Μουτσουκούντα μπόρεσε αμέσως να καταλάβει ότι ο Κύριος Κρίσνα, που είχε εμφανισθεί μπροστά του με μία τόσο πλούσια μορφή, δεν θα μπορούσε να είναι μία από τις κυρίαρχες θεότητες στους υλικούς πλανήτες. Πρέπει να είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, ο οποίος διαθέτει τόσο πολλές μορφές Βίσνου. Γι' αυτό κατάλαβε ότι ήταν ο Πουρυσότταμα, ο Κύριος Βίσνου. Μπορούσε επίσης να δει ότι το πυκνό σκοτάδι μέσα στη σπηλιά του βουνού είχε σκορπίσει εξαιτίας της παρουσίας του Κυρίου· συνεπώς, δεν θα μπορούσε να είναι κανένας άλλος εκτός από το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Γνώριζε πολύ καλά πως οπουδήποτε είναι παρών προσωπικά ο Κύριος με το υπερβατικό Του όνομα, τις ιδιότητες, τη μορφή Του, κλπ., δεν μπορεί να υπάρχει σκοτάδι ή αγνοια. Είναι σαν μία λάμπα μέσα στο σκοτάδι· φωτίζει ένα σκοτεινό μέρος αμέσως.

Ο Βασιλιάς Μουτσουκούντα είχε μεγάλη ανυπομονησία να μάθει την ταυτότητα του Κυρίου Κρίσνα και γι' αυτό είπε, «Ω άριστε των ανθρώπινων όντων, αν θεωρείς ότι αξίζω να γνωρίζω την ταυτότητά Σου, τότε έχει την καλοσύνη να μου πεις ποιος είσαι. Ποιοι είναι οι γονείς Σου; Ποια είναι η ασχολία Σου και ποια είναι η οικογενειακή Σου παράδοση;». Ωστόσο, ο Βασιλιάς Μουτσουκούντα θεώρησε σωστό να συστηθεί στον Κύριο· ειδάλως, δεν είχε δικαίωμα να ρωτά για την ταυτότητα του Κυρίου. Η εθιμοτυπία αξιώνει ότι ένα πρόσωπο μικρότερης σημασίας δεν μπορεί να ρωτήσει για την ταυτότητα κάποιου σημαντικότερου, χωρίς προηγουμένως να αποκαλύψει τη δική του ταυτότητα. Γι' αυτό ο Βασιλιάς Μουτσουκούντα πληροφόρησε τον Κύριο Κρίσνα, «Αγαπημένε μου Κύριε, πρέπει να Σε πληροφορήσω για την ταυτότητά μου. Ανήκω στην ένδοξη δυναστεία του Βασιλιά Ικσβάκου, αλλά ο ίδιος δεν είμαι τόσο μεγάλος όσο ο πρόγονός μου. Το όνομά μου είναι Μουτσουκούντα. Το όνομα του πατέρα μου ήταν Μανντάτα και του παππού μου Γιουβανάσβα, ο μεγάλος βασιλιάς. Ήμουν πολύ εξαντλημένος, επειδή δεν είχα αναπαυθεί για πολλές χιλιάδες χρόνια και γι' αυτόν τον λόγο όλα τα μέλη του σώματός μου ήταν ισοπεδωμένα και σχεδόν ανίκανα να δράσουν. Προκειμένου να αναζωογονήσω την ενέργειά μου, ξεκουραζόμουν σε αυτή τη μοναχική σπηλιά, αλλά με ξύπνησε κάποιος άγνωστος άντρας, ο οποίος με ανάγκασε να ξυπνήσω, παρόλο που δεν ήθελα. Για μία τόσο προσβλητική πράξη, αυτό το πρόσωπο έχει γίνει στάχτη, απλώς

επειδή τον κοίταξα. Ευτυχώς, τώρα μπορώ να Σε δω με τα μεγαλοπρεπή και πανέμορφα χαρακτηριστικά Σου. Γι' αυτό πιστεύω πως Εσύ είσαι η αιτία του θανάτου του εχθρού μου. Αγαπημένε μου Κύριε, πρέπει να ομολογήσω ότι εξαιτίας της λάμψης του σώματός Σου, που τα μάτια μου δεν μπορούν να αντέξουν, δεν μπορώ να Σε δω σωστά. Μπορώ να συνειδητοποιήσω πλήρως πως με την επίδραση της λάμψης Σου, η μεγάλη μου δύναμη έχει ελαττωθεί. Μπορώ να καταλάβω ότι είσαι εντελώς κατάλληλος για να λατρεύεσαι από όλα τα ζωντανά όντα».

Βλέποντας τον Μουτσουκούνντα τόσο ανυπόμονο να μάθει την ταυτότητά Του, ο Κύριος Κρίσνα απάντησε χαμογελώντας, ως εξής: «Αγαπητέ Μου Βασιλιά, είναι ουσιαστικά αδύνατο να σου πω για τη γέννηση, την εμφάνιση, την εξαφάνιση και τις δραστηριότητές Μου. Ίσως γνωρίζεις ότι η ενσάρκωσή Μου Ανάντα-ντέβα έχει άπειρα στόματα και για ένα άπειρο χρονικό διάστημα προσπαθεί να αφηγηθεί πλήρως όλα τα σχετικά με το όνομα, τη φήμη, τις ιδιότητες, τις πράξεις, την εμφάνιση, την εξαφάνιση και τις ενσάρκώσεις Μου, αλλά ακόμα δεν έχει σταθεί δυνατό να τελειώσει. Επομένως, δεν είναι δυνατό να γνωρίζεις ακριβώς πόσα ονόματα και πόσες μορφές έχω. Ίσως είναι δυνατό για έναν υλιστή επιστήμονα να υπολογίσει τον αριθμό των ατομικών σωματιδίων τα οποία απαρτίζουν αυτόν τον πλανήτη της Γης, αλλά αυτός ο επιστήμονας δεν μπορεί να απαριθμήσει τα άπειρα ονόματα, τις άπειρες μορφές και τα άπειρα έργα Μου. Υπάρχουν πολλοί μεγάλοι σοφοί και άγια πρόσωπα που προσπαθούν να φτιάξουν έναν κατάλογο των διαφόρων μορφών Μου και των έργων Μου, αλλά αποτυγχάνουν να τον ολοκληρώσουν. Αλλά αφού εσύ έχεις τόση αγωνία να γνωρίζεις σχετικά με Εμένα, μπορώ να σε πληροφορήσω ότι για την ώρα έχω εμφανισθεί σε αυτόν τον πλανήτη για να εξοντώσω τις δαιμονικές αρχές των ανθρώπων και να επανεδραιώσω τις θρησκευτικές αρχές που ορίζουν οι Βέδες. Γι' αυτόν τον σκοπό έχω προσκληθεί από τον Μπράμα, την εποπτεύουσα θεότητα αυτού του σύμπαντος, και έτσι έχω εμφανισθεί στη δυναστεία των Γιαντού ως ένα από τα μέλη της. Συγκεκριμένα, έχω γεννηθεί ως γιος του Βασουντέβα στη δυναστεία των Γιαντού και γι' αυτό οι άνθρωποι Με γνωρίζουν ως Βāsουντέβα, τον γιο του Βασουντέβα. Μάθε ακόμα ότι σκότωσα τον Κάμσα, που σε προηγούμενη ζωή του ήταν γνωστός ως Καλανέμι, καθώς και τον Πραλαμπασούρα και πολλούς άλλους δαίμονες. Έχουν ενεργήσει ως εχθροί Μου και τους έχω σκοτώσει. Ο δαίμονας που παρουσιάστηκε μπροστά σου ενήργησε και αυτός ως εχθρός Μου και εσύ τον έκαψες σε στάχτες ρίχνοντάς του απλώς μια ματιά. Αγαπητέ Μου Βασιλιά Μουτσουκούνντα, είσαι

μεγάλος αφοσιωμένος υπηρέτης Μου και για να σου δείξω το αναίτιο έλεός Μου, έχω εμφανισθεί μπροστά σου σε αυτή τη μορφή. Ενδιαφέρομαι πολύ στοργικά για τους αφοσιωμένους υπηρέτες Μου και στην προηγούμενη ζωή σου, πριν από την τωρινή σου κατάσταση, ενήργησες ως αφοσιωμένος υπηρέτης Μου και προσευχήθηκες για το αναίτιο έλεός Μου. Γι' αυτό ήλθα να σε δω, για να ικανοποιήσω την επιθυμία σου. Τώρα μπορείς να Με δεις όσο λαχταρά η καρδιά σου. Αγαπημένε Μου Βασιλιά, τώρα μπορείς να Μου ζητήσεις οποιαδήποτε ευλογία επιθυμείς και είμαι έτοιμος να την εκπληρώσω. Είναι αιώνια αρχή Μου ότι όποιος βρίσκει καταφύγιο σ' Εμένα, θα πρέπει να ικανοποιούνται όλες οι επιθυμίες του με τη χάρη Μου».

Όταν ο Κύριος Κρίσνα διέταξε τον Βασιλιά Μουτσουκούντα να Του ζητήσει μία ευλογία, Ο Βασιλιάς χάρηκε πολύ και θυμήθηκε αμέσως την πρόβλεψη του Γκαργκαμούνι, ο οποίος είχε προβλέψει πολύ πριν ότι κατά την εικοστή όγδοη χιλιετία του Βαϊβασβάτα Μάνου, ο Κύριος Κρίσνα θα εμφανιζόταν σε αυτόν τον πλανήτη. Μόλις θυμήθηκε αυτή την πρόβλεψη, άρχισε να καταλαβαίνει ότι το Υπέρτατο Πρόσωπο, ο Ναράγιανα, ήταν παρών μπροστά του ως Κύριος Κρίσνα. Έπεσε αμέσως κάτω στα λωτοειδή Του πόδια και άρχισε να προσεύχεται ως εξής.

«Αγαπημένε μου Κύριε, Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, μπορώ να καταλάβω ότι όλα τα ζωντανά όντα σε αυτόν τον πλανήτη είναι παραπλανημένα από την εξωτερική Σου ενέργεια και είναι ξετρελαμένα με την απατηλή ευχαρίστηση της ικανοποίησης των αισθήσεων. Απασχολημένα πλήρως σε απατηλές δραστηριότητες, είναι απρόθυμα να λατρέψουν τα λωτοειδή Σου πόδια και επειδή αγνοούν τα οφέλη της υποταγής σε αυτά, υπόκεινται σε διάφορες άθλιες συνθήκες της υλικής ύπαρξης. Είναι προσκολλημένα ανοήτως στην επονομαζόμενη κοινωνία, τη φιλία και την αγάπη, πράγματα τα οποία παράγουν απλώς διαφόρων ειδών ελεεινές συνθήκες. Παραπλανημένοι από την εξωτερική Σου ενέργεια, όλοι, άντρες και γυναίκες, είναι προσκολλημένοι σε αυτή την υλική ύπαρξη και όλοι εξαπατούν ο ένας τον άλλον σε μία σπουδαία κοινωνία απατεώνων και εξαπατούμενων. Αυτά τα ανόητα πρόσωπα δεν γνωρίζουν πόσο τυχερά είναι που έχουν αποκτήσει αυτή την ανθρώπινη μορφή ζωής και είναι απρόθυμα να λατρέψουν τα λωτοειδή Σου πόδια. Υπό την επίδραση της εξωτερικής Σου ενέργειας, είναι απλώς προσκολλημένα στη λάμψη της υλικής δράσης. Είναι προσκολλημένα στην επονομαζόμενη κοινωνία, τη φιλία και την αγάπη σαν κουτά ζώα που έχουν πέσει σε ένα σκοτεινό πηγάδι». Το παράδειγμα του σκοτεινού πηγαδιού αναφέρεται επειδή στα χωράφια υπάρχουν πολλά

πηγάδια, αχρησιμοποίητα για χρόνια και σκεπασμένα με χόρτο, και τα φτωχά ζώα, χωρίς να γνωρίζουν γι' αυτά, πέφτουν μέσα τους και αν δεν τα σώσει κάποιος, πεθαίνουν. Σαγηνευμένα από λίγο χορτάρι, τα ζώα πέφτουν σε ένα σκοτεινό πηγάδι και συναντούν τον θάνατο. Κατά τον ίδιο τρόπο, ανόητα πρόσωπα, χωρίς να γνωρίζουν τη σημασία της ανθρώπινης μορφής ζωής, την χαλάνε μόνο για την ικανοποίηση των αισθήσεων και πεθαίνουν ανώφελα, χωρίς κανέναν χρήσιμο σκοπό.

«Αγαπημένε μου Κύριε, δεν αποτελώ εξαίρεση σε αυτόν τον παγκόσμιο νόμο της υλικής φύσης. Είμαι και εγώ ένα από εκείνα τα ανόητα πρόσωπα που έχει σπαταλήσει τον χρόνο του για το τίποτα. Και η θέση μου είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Επειδή ανήκω στη βασιλική τάξη, ήμουν περισσότερο υπερόπτης από τα συνηθισμένα πρόσωπα. Ένας συνηθισμένος άνθρωπος σκέφτεται να γίνει ιδιοκτήτης του δικού του σώματος ή της οικογένειάς του, αλλά εγώ σκεφτόμουν με αυτόν τον τρόπο σε μεγαλύτερη κλίμακα. Ήθελα να είμαι ο αφέντης ολόκληρου του κόσμου και καθώς έγινα περήφανος με ιδέες ικανοποίησης των αισθήσεων, η σωματική αντίληψη που είχα για τη ζωή γινόταν όλο και ισχυρότερη. Η προσκόλλησή μου για το σπίτι, τη γυναίκα μου και τα παιδιά μου, για το χρήμα και για κυριαρχία στον κόσμο γινόταν όλο και πιο έντονη· στην πραγματικότητα, ήταν απεριόριστη. Έτσι παρέμεινα πάντα προσκολλημένος σε σκέψεις σχετικές με την υλική κατάσταση της ζωής μου».

«Γι' αυτό, αγαπημένε μου Κύριε, σπατάλησα τόσο μεγάλο μέρος της πολύτιμης ζωής μου χωρίς κανένα όφελος. Με την εσφαλμένη μου αντίληψη περί ζωής ισχυροποιημένη, σκεφτόμουν ότι αυτό το υλικό σώμα, που δεν είναι παρά ένας σάκος από σάρκα και κόκκαλα, είναι το παν, και μέσα στη ματαιοδοξία μου ήμουν σαν σκύλος που πίστευε πως έχει γίνει ο βασιλιάς της ανθρώπινης κοινωνίας. Με αυτή τη λανθασμένη αντίληψη της σωματικής ζωής, ταξίδεψα σε όλον τον κόσμο, συνοδευόμενος από στρατιωτική δύναμη – στρατιώτες, ελέφαντες και άλογα. Με τη βοήθεια πολλών στρατιωτικών διοικητών και υπερόπτης από τη δύναμή μου, δεν μπορούσα να Σε εντοπίσω Κύριε, που κάθεσαι πάντοτε μέσα στην καρδιά μου ως ο πιο στενός φίλος. Δεν με ένοιαζε για Σένα και αυτό ήταν το λάθος της υποτιθέμενης υψηλής υλικής θέσης. Πιστεύω πως, σαν εμένα, όλα τα ζωντανά πλάσματα αδιαφορούν για την πνευματική συνειδητοποίηση και είναι πάντοτε γεμάτα αγωνίες, σκεφτόμενα 'Τι πρέπει να γίνει;', 'Τι γίνεται μετά;'. Αλλά επειδή είμαστε δεμένοι γερά από υλικές επιθυμίες, εξακολουθούμε να παραμένουμε στην τρέλα».

«Μολονότι όμως είμαστε απορροφημένοι σε υλικές σκέψεις, ο αναπόφευκτος χρόνος, που δεν είναι παρά μία από τις μορφές Σου, είναι πάντοτε προσεκτικός με το καθήκον του και μόλις ο χρόνος που έχει παραχωρηθεί σε κάποιον τελειώσει, Εσύ Κύριε τερματίζεις αμέσως όλες τις δραστηριότητες των υλικών ονείρων μας. Ως παράγοντας χρόνος, τερματίζεις όλες τις δραστηριότητές μας, όπως το πεινασμένο μαύρο φίδι καταπίνει γρήγορα ένα μικρό ποντίκι χωρίς να δείχνει επιείκεια. Εξαιτίας της δράσης του σκληρού χρόνου, το βασιλικό σώμα το οποίο ήταν πάντοτε στολισμένο με χρυσά κοσμήματα όσο ήταν ζωντανό και το οποίο βρισκόταν πάνω σε ένα άρμα που το έσερναν όμορφα άλογα ή πάνω στην πλάτη ενός ελέφαντα και το οποίο διαφημιζόταν ως ο βασιλιάς της ανθρώπινης κοινωνίας, το ίδιο αυτό βασιλικό σώμα αποσυντίθεται υπό την επίδραση του αναπόφευκτου χρόνου και γίνεται κατάλληλο να φαγωθεί από σκουλήκια και έντομα ή να γίνει στάχτες ή τα κόπρανα ενός ζώου. Αυτό το πανέμορφο σώμα μπορεί να είναι καλό όσο βρίσκεται σε κατάσταση ζωής, αλλά μετά θάνατον, ακόμα και το σώμα ενός βασιλιά το τρώει κάποιο ζώο και γι' αυτό μετατρέπεται σε κόπρανα ή αποτεφρώνεται στον αποτεφρωτήρα και γίνεται στάχτες ή τοποθετείται σε έναν γήινο τάφο, όπου παράγονται από αυτό διαφόρων ειδών σκουλήκια και έντομα».

«Αγαπημένε μου Κύριε, δεν βρισκόμαστε υπό τον πλήρη έλεγχο του αναπόφευκτου χρόνου μόνο μετά θάνατον, αλλά, με διαφορετικό τρόπο, και όσο ζούμε. Για παράδειγμα, μπορεί να είμαι ισχυρός βασιλιάς, αλλά παρ' όλα αυτά, όταν επιστρέφω σπίτι αφού έχω κατακτήσει τον κόσμο, υπόκειμαι σε τόσο πολλές υλικές συνθήκες. Μπορεί όταν επιστρέφω νικητής να έρχονται όλοι οι υποτελείς βασιλιάδες και να μου προσφέρουν τον σεβασμό τους, αλλά μόλις μπω στα ενδότερα του ανακτόρου μου, γίνομαι ο ίδιος όργανο στα χέρια των βασιλισσών μου και για την ικανοποίηση των αισθήσεων πρέπει να σκύβω στα πόδια των γυναικών. Ο υλικός τρόπος ζωής είναι τόσο περίπλοκος, ώστε πριν απολαύσει κανείς την υλική ζωή, πρέπει να εργαστεί τόσο σκληρά, που μετά βίας έχει την ευκαιρία να απολαύσει. Και προκειμένου να αποκτήσει κανείς νεότητα με όλες τις υλικές δυνατότητες, θα πρέπει να υποβληθεί σε σκληρές ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης για να υψωθεί στους ουράνιους πλανήτες. Ακόμα και αν κάποιος έχει την ευκαιρία να γεννηθεί σε μία πολύ πλούσια ή βασιλική οικογένεια, έχει πάντοτε την αγωνία να διατηρήσει τη θέση του και να ετοιμαστεί για την επόμενη ζωή του, τελώντας διαφόρων ειδών θυσίες και μοιράζοντας ελεημοσύνη. Ακόμα και στη βασιλική κατάσταση ζωής είναι κανείς γεμάτος αγωνίες όχι μόνον

εξαιτίας της πολιτικής διακυβέρνησης, αλλά και επειδή επιθυμεί προαγωγή στους ουράνιους πλανήτες».

«Είναι, επομένως, πολύ δύσκολο να βγει κανείς από την υλική περιπλοκή, αλλά με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, αν κάποιος ευνοηθεί από Εσένα, χάρη στο έλεός Σου και μόνο, του προσφέρεται η ευκαιρία να συναναστραφεί με έναν αγνό αφοσιωμένο υπηρέτη. Αυτό είναι το σημείο εκκίνησης της απελευθέρωσης από την περιπλοκή της υλικής υπό όρους ζωής. Αγαπημένε μου Κύριε, μόνο με τη συναναστροφή αγνών αφοσιωμένων υπηρετών παγιδεύεται κανείς από Εσένα, που είσαι ο κυρίαρχος και της υλικής και της πνευματικής ύπαρξης. Είσαι ο υπέρτατος στόχος όλων των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών και με τη συναναστροφή τους μπορεί κανείς να αναπτύξει την λανθάνουσα αγάπη του για Σένα. Γι' αυτό, η ανάπτυξη της συνείδησης του Κρίσνα στη συντροφιά αγνών αφοσιωμένων υπηρετών είναι η αιτία της απελευθέρωσης από αυτή την υλική περιπλοκή».

«Αγαπημένε μου Κύριε, είσαι τόσο ευσπλαχνικός, ώστε παρόλο που είμαι απρόθυμος να συναναστραφώ με τους μεγάλους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου, Εσύ έχεις δείξει πολύ έντονα το έλεός Σου επάνω μου ως αποτέλεσμα της ελάχιστης επαφής με έναν αγνό αφοσιωμένο υπηρέτη όπως ο Γκαργκαμούνι. Μόνο χάρη στο αναίτιο έλεός Σου έχω χάσει όλα τα υλικά πλούτη μου, το βασίλειο και την οικογένειά μου. Δεν νομίζω ότι θα μπορούσα να απαλλαγώ από όλες αυτές τις περιπλοκές χωρίς το αναίτιο έλεός Σου. Βασιλιάδες και αυτοκράτορες δέχονται τη ζωή της ασκητικότητας για να ξεχάσουν τη βασιλική κατάσταση ζωής, αλλά χάρη στο ιδιαίτερο αναίτιο έλεός Σου, έχω ήδη στερηθεί τη βασιλική θέση. Άλλοι βασιλιάδες εξασκούνται για να βγουν από την προσκόλληση στο βασίλειο και την οικογένεια, αποδεχόμενοι τις κακουχίες της απάρνησης, αλλά χάρη στο έλεός Σου, δεν έχω ανάγκη να γίνω επαίτης ή να ασκηθώ στην απάρνηση».

«Αγαπημένε μου Κύριε, γι' αυτό προσεύχομαι να μπορώ να προσφέρω απλώς υπερβατική υπηρεσία αγάπης στα λωτοειδή Σου πόδια, πράγμα που αποτελεί φιλοδοξία των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών, οι οποίοι είναι ελευθερωμένοι από κάθε είδους υλική μόλυνση. Είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας και μπορείς να μου προσφέρεις οτιδήποτε επιθυμώ, περιλαμβανομένης της απελευθέρωσης. Αλλά ποιος είναι τόσο ανόητος ώστε αφού Σε ευχαριστήσει, θα ζητούσε από Εσένα κάτι το οποίο θα μπορούσε να είναι η αιτία της περιπλοκής του στον υλικό κόσμο; Δεν νομίζω ότι κανένας σώφρων άνθρωπος θα ζητούσε από Εσένα τέτοια ευλογία. Γι' αυτό

εγκαταλείπομαι σε Σένα, επειδή Εσύ είσαι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, Εσύ είσαι η υπέρτατη Ψυχή που ζει στην καρδιά του καθενός και Εσύ είσαι η λάμψη του απρόσωπου Μπραμάν. Επιπλέον, Εσύ είσαι επίσης αυτός εδώ ο υλικός κόσμος, επειδή ο υλικός κόσμος είναι απλώς η εκδήλωση της εξωτερικής Σου ενέργειας. Συνεπώς, από οποιαδήποτε οπτική γωνία, Εσύ είσαι το υπέρτατο καταφύγιο των πάντων. Όλοι, είτε στο υλικό είτε στο πνευματικό επίπεδο, πρέπει να βρουν καταφύγιο κάτω από τα λωτοειδή Σου πόδια. Γι' αυτό υποτάσσομαι σ' Εσένα, Κύριέ μου. Για πάρα πολλές γεννήσεις έχω υποφέρει από τις τρεις δυστυχίες της υλικής ύπαρξης και τώρα έχω κουραστεί. Με ωθούσαν απλώς οι αισθήσεις μου και δεν ήμουν ποτέ ικανοποιημένος. Γι' αυτό αποζητώ καταφύγιο στα λωτοειδή Σου πόδια, τα οποία είναι η πηγή όλων των γαλήνιων συνθηκών της ζωής και τα οποία μπορούν να εξαλείψουν κάθε είδους θλίψη και θρήνο που προκαλεί η υλική μόλυνση. Αγαπημένε μου Κύριε, Εσύ είσαι η Υπέρτατη Ψυχή των πάντων και μπορείς να καταλάβεις τα πάντα. Τώρα είμαι ελεύθερος από κάθε μόλυνση υλικής επιθυμίας. Δεν επιθυμώ να απολαύσω τον υλικό κόσμο ούτε να επωφεληθώ από τη συγχώνευση με την πνευματική Σου λάμψη ούτε να διαλογίζομαι το εντοπισμένο Σου γνώρισμα, την Υπέρτατη Ψυχή (Παραμάτμα), γιατί γνωρίζω ότι βρίσκοντας απλώς καταφύγιο σ' Εσένα, θα αποκτήσω πλήρη ειρήνη και θα είμαι ατάραχος».

Ακούγοντας αυτά τα λόγια του Βασιλιά Μουτσουκούνντα, ο Κύριος Κρίσνα απάντησε, «Αγαπημένε Μου Βασιλιά, τα λόγια σου Με ευχαρίστησαν πολύ. Ήσουν βασιλιάς όλων των χωρών αυτού του πλανήτη, αλλά με έκπληξη βλέπω ότι τώρα ο νους σου είναι ελευθερωμένος από κάθε υλική μόλυνση. Τώρα είσαι κατάλληλος να προσφέρεις υπηρεσία αφοσίωσης. Χαίρομαι πολύ που βλέπω ότι παρόλο που σου πρόσφερα την ευκαιρία να Μου ζητήσεις κάποιου είδους ευλογία, δεν επωφελήθηκες ζητώντας υλικά οφέλη. Μπορώ να καταλάβω ότι τώρα ο νους σου είναι σταθερός σ' Εμένα και δεν ταραάζεται από κανένα υλικό σφάλμα».

«Οι υλικές ιδιότητες είναι τρεις, και συγκεκριμένα, η αγαθότητα, το πάθος και η άγνοια. Όταν κάποιος τοποθετείται στις μικτές υλικές ιδιότητες του πάθους και της άγνοιας, ωθείται από διαφόρων ειδών βρομίες και λάγνες επιθυμίες να προσπαθήσει να βρει παρηγοριά στον υλικό κόσμο. Όταν βρίσκεται στην υλική ιδιότητα της αγαθότητας, προσπαθεί να εξαγνισθεί με διαφόρων ειδών πράξεις εξιλέωσης και ασκητικότητας. Όταν κάποιος φτάσει στο επίπεδο ενός αληθινού *μπραμανα*, λαχταράει να συγχωνευθεί με την ύπαρξη του Κυρίου, αλλά όταν κάποιος επιθυμεί απλώς να προσφέρει

υπηρεσία στα λωτοειδή πόδια του Κυρίου, αυτό υπερβαίνει αυτές τις τρεις ιδιότητες. Γι' αυτό, το αγνό πρόσωπο με συνείδηση του Κρίσνα είναι πάντοτε ελεύθερο από όλες τις υλικές ιδιότητες».

«Αγαπημένε Μου Βασιλιά, προσφέρθηκα να σου δώσω οποιουδήποτε είδους ευλογία, για να δω πόσο έχεις προχωρήσει στην υπηρεσία αφοσίωσης. Τώρα μπορώ να δω ότι βρίσκεσαι στο επίπεδο των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών, επειδή ο νους σου δεν ταραάζεται από κανενός είδους άπληστες ή λάγνες επιθυμίες του υλικού κόσμου. Οι *γιογκι* που προσπαθούν να υψωθούν ελέγχοντας τις αισθήσεις και που Με διαλογίζονται εφαρμόζοντας τις ασκήσεις αναπνοής του *πραναγιαμα* δεν είναι τόσο πλήρως ελευθερωμένοι από υλικές επιθυμίες. Έχει παρατηρηθεί σε διάφορες περιπτώσεις ότι μόλις υπάρξει δέλεαρ, αυτοί οι *γιογκι* έρχονται ξανά κάτω στο υλικό επίπεδο».

Το ζωντανό παράδειγμα που επαληθεύει αυτή τη δήλωση είναι ο σοφός Βισβαμίτρα. Ο Βισβαμίτρα ήταν ένας σπουδαίος *γιογκι*, ο οποίος ασκήθηκε στο *πραναγιαμα*, μία άσκηση αναπνοής, αλλά παρ' όλα αυτά, όταν τον επισκέφθηκε η Μενάκα, μία κοσμική γυναίκα των ουράνιων πλανητών, έχασε κάθε έλεγχο και γέννησε μαζί της μία κόρη ονόματι Σακουντάλα. Όμως ο αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης Χαριντάσα Τάκουρ δεν ενοχλήθηκε ποτέ, ακόμα και όταν όλα αυτά τα θέλγητρα του προσφέρθηκαν από πόρνες.

«Αγαπημένε Μου Βασιλιά», συνέχισε ο Κύριος Κρίσνα, «γι' αυτό σου δίνω την ιδιαίτερη ευλογία να σκέφτεσαι πάντοτε Εμένα. Έτσι θα είσαι σε θέση να διασχίσεις τον υλικό κόσμο ελεύθερα, χωρίς να μολυνθείς από τις υλικές ιδιότητες». Αυτή η δήλωση του Κυρίου επιβεβαιώνει ότι ένα πρόσωπο με αληθινή συνείδηση του Κρίσνα, απασχολημένο στην υπερβατική υπηρεσία αγάπης του Κυρίου υπό την καθοδήγηση του πνευματικού δασκάλου, δεν υπόκειται ποτέ στη μόλυνση των υλικών ιδιοτήτων.

«Αγαπημένε Μου Βασιλιά», είπε ο Κύριος, «επειδή είσαι *κσατρία*, έχεις διαπράξει την ύβρι της σφαγής των ζώων, με το κυνήγι αλλά και με τις πολιτικές υποχρεώσεις σου. Προκειμένου να εξαγνισθείς, ασχολήσου με την εφαρμογή του *μπακτι-γιογκα* και κράτα πάντοτε τον νου σου απορροφημένο σ' Εμένα. Πολύ σύντομα θα ελευθερωθείς από όλες τις αντιδράσεις σε αυτές τις άθλιες δραστηριότητες». Σε αυτή τη δήλωση φαίνεται πως παρόλο που στους *κσατρία* επιτρέπεται να σκοτώνουν ζώα στο κυνήγι, δεν είναι απαλλαγμένοι από τη μόλυνση των αντιδράσεων σε αυτές τις αμαρτίες. Γι' αυτό δεν έχει σημασία αν είναι κάποιος *κσατρία*, *βαϊσία* ή *μπραμανα*: σε όλους συνιστάται να προσχωρήσουν στην τάξη της απάρνησης, του *σαννιασα*, κατά

το τέλος της ζωής τους, να ασχοληθούν αποκλειστικά στην υπηρεσία του Κυρίου και έτσι να απαλλαγούν από όλες τις αντιδράσεις στις αμαρτίες της περασμένης ζωής τους.

Ο Κύριος διαβεβαίωσε τότε τον Βασιλιά Μουτσουκούνντα: «Στην επόμενη ζωή σου θα γεννηθείς ως πρώτη τάξεως Βαϊσνάβα, ο άριστος των *μπραμανα*, και σε εκείνη τη ζωή η μοναδική σου δουλειά θα είναι να ασχολείσαι με την υπερβατική υπηρεσία Μου». Ο Βαϊσνάβα είναι πρώτη τάξεως *μπραμανα*, επειδή όποιος δεν έχει αποκτήσει τα προσόντα του γνήσιου *μπραμανα* δεν μπορεί να έλθει στο επίπεδο του Βαϊσνάβα. Όταν κάποιος έλθει στο επίπεδο του Βαϊσνάβα, ασχολείται αποκλειστικά με δραστηριότητες για το καλό και την ευτυχία όλων των ζωντανών όντων. Η ανώτατη δραστηριότητα για το καλό των ζωντανών όντων είναι το κήρυγμα της συνείδησης του Κρίσνα. Εδώ αναφέρεται ότι όσοι είναι ιδιαίτερα ευνοημένοι από τον Κύριο μπορούν να αποκτήσουν τέλεια συνείδηση του Κρίσνα και να ασχολούνται με το κήρυγμα της φιλοσοφίας των Βαϊσνάβα.

✽ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Πεντηκοστό Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Η σωτηρία του Μουτσουκούνντα». ✽

51. Κρίσνα, ο λιποτάκτης

Όταν ο Μουτσουκούνντα, ο φημισμένος απόγονος της δυναστείας του Ικσβάκου, δέχθηκε την εύνοια του Κυρίου Κρίσνα, βημάτισε κυκλικά γύρω από τον Κύριο μέσα στη σπηλιά και έπειτα βγήκε έξω. Βγαίνοντας έξω από τη σπηλιά, ο Μουτσουκούνντα είδε ότι το ανάστημα των ανθρώπων είχε όλως παραδόξως μειωθεί σε πυγμαίο μέγεθος. Κατά τον ίδιο τρόπο, τα δέντρα είχαν και αυτά ελαττωθεί σε μέγεθος και έτσι ο Μουτσουκούνντα κατάλαβε αμέσως ότι η τωρινή εποχή ήταν η Κάλι-γιούγκα. Γι' αυτό, χωρίς να αποσπάσει την προσοχή του, άρχισε να ταξιδεύει προς τον βορρά. Τελικά έφτασε στο βουνό που ήταν γνωστό ως Γκαννταμάντανα. Σε αυτό το βουνό υπήρχαν πολλά δέντρα, όπως το σανδαλόξυλο και άλλα δέντρα με λουλούδια, που το άρωμά τους έκανε χαρούμενο όποιον τα πλησίαζε. Αποφάσισε να μείνει σε εκείνη την περιοχή του όρους Γκαννταμάντανα για να εκτελέσει ασκητικότητες και πράξεις εξιλέωσης για το υπόλοιπο της ζωής του. Φαίνεται ότι αυτό το μέρος βρίσκεται στο βορειότερο τμήμα των Ιμαλαΐων, όπου βρίσκεται και η κατοικία των Νάρα-Ναράγιανα. Αυτό το μέρος υπάρχει ακόμα και ονομάζεται Μπανταρικάσραμα. Στο Μπανταρικάσραμα ασχολήθηκε με τη λατρεία του Κυρίου Κρίσνα, ξεχνώντας κάθε πόνο και ευχαρίστηση και τις άλλες δυαδικότητες αυτού του υλικού κόσμου. Ο Κύριος Κρίσνα επέστρεψε κι Εκείνος στην περιοχή της πόλης της Ματούρα και πολέμησε τους στρατιώτες του Καλαγιάβανα και τους σκότωσε όλους, τον έναν μετά τον άλλον. Μετά από αυτό, μάζεψε όλα τα λάφυρα από τα νεκρά σώματα και υπό την καθοδήγησή Του, φορτώθηκαν από δυνατούς ανθρώπους σε κάρα που τα έσερναν ταύροι και γύρισαν πίσω στην Ντβάρακα.

Στο μεταξύ, ο Τζαράσαντα επιτέθηκε και πάλι στη Ματούρα, αυτή τη φορά με μεγαλύτερες στρατιωτικές μεραρχίες, που αριθμούσαν είκοσι τρεις *ακσωχινι**.

Ο Κύριος Σρι Κρίσνα ήθελε να σώσει τη Ματούρα από την δέκατη όγδοη επίθεση των μεγάλων μεραρχιών του Βασιλιά Τζαράσαντα. Προκειμένου να προλάβει περισσότερους σκοτωμούς στρατιωτών και να ασχοληθεί με άλλες σημαντικές δουλειές, ο Κύριος Κρίσνα εγκατέλειψε το πεδίο της μάχης χωρίς να πολεμήσει. Στην πραγματικότητα, δεν είχε φοβηθεί καθόλου, αλλά παρίστανε το συνηθισμένο ανθρώπινο ον που είχε φοβηθεί από τον τεράστιο αριθμό στρατιωτών και πόρων του Τζαράσαντα. Εγκατέλειψε το πεδίο της μάχης άοπλος. Παρόλο που τα λωτοειδή Του πόδια ήταν μαλακά σαν πέταλα λωτού, προχώρησε μια πολύ μεγάλη απόσταση πεζός.

Αυτή τη φορά, ο Τζαράσαντα σκέφτηκε ότι ο Κύριος Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είχαν φοβηθεί πολύ από τη στρατιωτική του δύναμη και εγκατέλειπαν το πεδίο της μάχης. Τους ακολούθησε με τα άρματά του, τα άλογα και το πεζικό. Νόμιζε ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα ήταν συνηθισμένα ανθρώπινα όντα και προσπαθούσε να μετρήσει τις δραστηριότητες του Κυρίου. Ο Κρίσνα είναι γνωστός ως Ραντσόρ, που σημαίνει «κάποιος που έχει εγκαταλείψει το πεδίο της μάχης, λιποτάκτης». Στην Ινδία, και ιδίως στο Γκουτζαράτ, υπάρχουν πολλοί ναοί του Κρίσνα, που είναι γνωστοί ως ναοί του Ραντσορτζί. Κατά κανόνα, εάν ένας βασιλιάς εγκαταλείπει το πεδίο της μάχης χωρίς να πολεμήσει, αποκαλείται δειλός, αλλά όταν ο Κρίσνα υποδύεται αυτόν τον ρόλο, εγκαταλείποντας το πεδίο της μάχης, λατρεύεται από τους αφοσιωμένους υπηρέτες Του. Οι δαίμονες προσπαθούν πάντοτε να μετρήσουν τα πλούτη του Κρίσνα, ενώ οι αφοσιωμένοι υπηρέτες δεν προσπαθούν ποτέ να μετρήσουν τη δύναμή Του και τα πλούτη Του, αλλά εγκαταλείπονται πάντοτε σε Αυτόν και Τον λατρεύουν. Ακολουθώντας τα βήματα των αγνών αφοσιωμένων υπηρετών μπορούμε να γνωρίζουμε ότι ο Κρίσνα, ο Ραντσορτζί, δεν εγκατέλειψε το πεδίο της μάχης επειδή φοβήθηκε, αλλά επειδή είχε κάποιον άλλον λόγο. Ο λόγος Του, όπως θα αποκαλυφθεί, ήταν να ασχοληθεί με ένα εμπιστευτικό γράμμα που είχε στείλει η Ρουκμίни, η μελλοντική πρώτη σύζυγός Του. Η

* *ακσωχινι*: στρατιωτική μεραρχία, αποτελούμενη από 21.870 άρματα, 21.870 ελέφαντες, 109.350 άντρες του πεζικού και 65.610 ιππείς. (Σημ του μετ.)

πράξη του Κρίσνα να εγκαταλείψει το πεδίο της μάχης είναι επίδειξη μίας από τις έξι δυνάμεις Του. Ο Κρίσνα είναι ο υπέρτατα ισχυρός, ο υπέρτατα πλούσιος, ο υπέρτατα διάσημος, ο υπέρτατα σοφός, ο υπέρτατα όμορφος και κατά τον ίδιο τρόπο, ο υπέρτατος απαρνητής. Η *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρει ξεκάθαρα ότι εγκατέλειψε το πεδίο της μάχης παρά το ότι διέθετε επαρκή στρατιωτική δύναμη. Αλλά ακόμα και χωρίς στρατό, μόνος Του, θα ήταν αρκετός για να νικήσει τον στρατό του Τζαράσαντα, όπως είχε κάνει δεκαεφτά φορές προηγουμένως. Επομένως, η εγκατάλειψη από Αυτόν του πεδίου της μάχης είναι ένα παράδειγμα της εξαιρετικής Του δύναμης απάρνησης.

Αφού διέσχισαν μία πολύ μεγάλη απόσταση, οι δύο αδελφοί προσποιήθηκαν ότι ήταν πολύ κουρασμένοι. Για να μετριάσουν την κούρασή τους, σκαρφάλωσαν σε ένα πολύ ψηλό βουνό, αρκετά χιλιόμετρα ψηλότερα από την επιφάνεια της θάλασσας. Αυτό το βουνό ονομαζόταν Πραβάρσανα, επειδή έβρεχε συνεχώς. Η κορυφή του ήταν πάντα καλυμμένη από σύννεφα, σταλμένα από τον Ίντρα. Ο Τζαράσαντα το θεώρησε δεδομένο ότι οι δύο αδελφοί φοβήθηκαν τη στρατιωτική του δύναμη και κρύφτηκαν στην κορυφή του βουνού. Πρώτα δοκίμασε να τους βρει, ψάχνοντας για πολλή ώρα, αλλά όταν απέτυχε, αποφάσισε να τους στήσει παγίδα και να τους σκοτώσει, βάζοντας φωτιά γύρω από την κορυφή του βουνού. Γι' αυτό, περιέλουσε την περιοχή γύρω από την κορυφή με λάδι και έβαλε φωτιά. Καθώς οι φλόγες απλώνονταν όλο και περισσότερο, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πήδησαν από την κορυφή του βουνού στο έδαφος – μία απόσταση εκατόν σαράντα περίπου χιλιομέτρων. Έτσι, ενώ η κορυφή καιγόταν, ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα διέφυγαν χωρίς να να τους δει ο Τζαράσαντα. Ο Τζαράσαντα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δύο αδελφοί είχαν γίνει στάχτη και ότι δεν υπήρχε λόγος να συνεχίσει να πολεμάει. Πιστεύοντας ότι είχε πετύχει στις προσπάθειές του, άφησε την πόλη της Ματούρα και επέστρεψε στο σπίτι του, στο βασίλειο της Μαγκάντα. Σιγά-σιγά ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα έφτασαν στην πόλη της Ντβάρακα, η οποία ήταν περιστοιχισμένη από όλες τις πλευρές από τη θάλασσα.

Μετά από αυτά, ο Σρι Μπαλαράμα παντρεύτηκε τη Ραβάτι, την κόρη του Βασιλιά Ραϊβάτα, κυβερνήτη της επαρχίας Άναρτα. Αυτό εξηγείται στο Ένατο Άσμα της *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ*. Μετά τον γάμο του Μπαλαντέβα, ο Κρίσνα παντρεύτηκε τη Ρουκμίνι. Η Ρουκμίνι ήταν η κόρη του Βασιλιά Μπίσμακα, κυβερνήτη της επαρχίας Βιντάρμπα. Όπως ακριβώς ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο πρόσωπο της Θεότητας, η Ρουκμίνι είναι η υπέρτατη θεά

Ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα πήδησαν από την κορυφή του βουνού στο έδαφος.

της τύχης, η Μάχα-Λάκσμι. Σύμφωνα με την αυθεντία της *Τσετανια-τσαριταμριτα*, η επέκταση του Κρίσνα και της Σρι Ρανταράνι συμβαίνουν ταυτόχρονα· ο Κρίσνα επεκτείνεται σε διάφορες μορφές *Βισνου-ταττβα* και η

Σριμάτι Ρανταράνι επεκτείνεται σε διάφορες μορφές *σακτι-τατβ*α με την εσωτερική Της δύναμη, ως πολλαπλές μορφές της θεάς της τύχης.

Σύμφωνα με τη βεδική παράδοση, υπάρχουν οχτώ είδη γάμου. Στο σύστημα γάμου πρώτης τάξεως, οι γονείς της νύφης και του γαμπρού κανονίζουν την ημερομηνία του γάμου. Έπειτα, με βασιλικό τρόπο, ο γαμπρός πηγαίνει στο σπίτι της νύφης και παρουσία *μπραμ*α, ιερέων και συγγενών, η νύφη προσφέρεται ως δωρεά στον γαμπρό. Εκτός αυτού, υπάρχουν και άλλα συστήματα γάμου, όπως το σύστημα *γκαννταρβ*α και το σύστημα *ρακσασ*α. Η Ρουκμίни παντρεύτηκε τον Κρίσνα με το σύστημα *ρακσασ*α, επειδή την απήγαγε παρουσία πολλών αντιζήλων, όπως ο Σισουπάλα, ο Τζαράσανντα, ο Σάλβα και άλλοι. Ενώ η Ρουκμίни είχε δοθεί ως δωρεά στον Σισουπάλα, ο Κρίσνα την άρπαξε από τον χώρο της γαμήλιας τελετής, όπως ο Γκαρούντα άρπαξε το δοχείο με το νέκταρ από τους δαίμονες. Η Ρουκμίни, η μοναδική θυγατέρα του Βασιλιά Μπίσμακα, ήταν εκπληκτικά και θεσπέσια όμορφη. Ήταν γνωστή ως Ρουτσιράνα, που σημαίνει «κάποια που έχει ένα πανέμορφο πρόσωπο, το οποίο επεκτείνεται σαν λουλούδι λωτού».

Οι αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου ανυπομονούν πάντοτε να ακούσουν για τα υπερβατικά έργα του Κυρίου. Οι μάχες και οι διαμάχες Του, η απαγωγή και η λιποταξία από το πεδίο της μάχης είναι όλα υπερβατικά, αφού βρίσκονται στο απόλυτο επίπεδο, και οι αφοσιωμένοι υπηρέτες έχουν υπερβατικό ενδιαφέρον να ακούν για αυτά. Ο αγνός αφοσιωμένος υπηρέτης δεν κάνει τη διάκριση ότι κάποιες δραστηριότητες του Κυρίου θα πρέπει να ακούγονται και κάποιες άλλες θα πρέπει να αποφεύγονται. Υπάρχει, εντούτοις, μία κατηγορία υποτιθέμενων αφοσιωμένων υπηρετών, που είναι γνωστοί ως *πρακριτα σαχατζιγια*, οι οποίοι ενδιαφέρονται πολύ να ακούν για τη *ρ*α*σ*α-*λ*ι*λ*α του Κρίσνα με τις *γ*κο*π*ι, αλλά όχι για τις πολεμικές Του δραστηριότητες με τους εχθρούς Του. Δεν γνωρίζουν ότι οι επιθετικές Του δραστηριότητες και οι φιλικές Του δραστηριότητες με τις *γ*κο*π*ι είναι εξίσου υπερβατικές, αφού βρίσκονται στο απόλυτο επίπεδο. Τις υπερβατικές διασκεδάσεις του Κρίσνα που περιγράφονται στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* τις απολαμβάνουν οι αγνοί αφοσιωμένοι υπηρέτες μέσω ταπεινής ακουστικής πρόσληψης. Δεν απορρίπτουν ούτε σταγόνα.

Η ιστορία του γάμου του Κρίσνα με τη Ρουκμίни περιγράφεται ως εξής. Ο Βασιλιάς της Βιντάρμπα, ο Μαχαράζα Μπίσμακα, ήταν ένας πολύ άξιος και ευσεβής πρίγκιπας. Είχε πέντε γιους και μόνο μία κόρη. Ο πρώτος γιος ήταν γνωστός ως Ρούκμι· ο δεύτερος ως Ρουκμαράτα· ο τρίτος ως Ρουκμαμπάχου·

ο τέταρτος και νεότερος ως Ρουκμακέσα· και ο πέμπτος ως Ρουκμαμαλί. Οι πέντε αδελφοί είχαν μία νεαρή αδελφή, τη Ρουκμίνι. Ήταν πανέμορφη και αγνή και προορισμένη να παντρευτεί τον Κύριο Κρίσνα. Πολλά άγια πρόσωπα και πολλοί σοφοί επισκέπτονταν το παλάτι του Βασιλιά Μπίσμακα. Φυσικά η Ρουκμίνι είχε την ευκαιρία να συζητά μαζί τους και με αυτόν τον τρόπο πληροφορήθηκε σχετικά με τον Κρίσνα. Πληροφορήθηκε για τις έξι δυνάμεις του Κρίσνα και ακούγοντας απλώς γι' Αυτόν, επιθύμησε να εγκαταλειφθεί στα λωτοειδή Του πόδια και να γίνει γυναίκα Του. Αλλά και ο Κρίσνα είχε ακούσει για τη Ρουκμίνι. Ήταν η δεξαμενή όλων των υπερβατικών ιδιοτήτων: ήταν έξυπνη, ανοιχτόμυαλη, εκπληκτικά όμορφη και ενάρετη. Γι' αυτό ο Κρίσνα αποφάσισε ότι ήταν κατάλληλη να γίνει γυναίκα Του. Όλα τα μέλη της οικογένειας και οι συγγενείς του Βασιλιά Μπίσμακα αποφάσισαν ότι η Ρουκμίνι θα έπρεπε να δοθεί σε γάμο στον Κρίσνα. Ωστόσο, ο μεγαλύτερος αδελφός της, ο Ρούκμι, παρά την αντίθετη επιθυμία των υπολοίπων, κανόνισε να παντρευτεί η Ρουκμίνι τον Σισουπάλα, έναν ορκισμένο εχθρό του Κρίσνα. Όταν η μαυρομάτα Ρουκμίνι άκουσε γι' αυτή τη συμφωνία, έγινε στη στιγμή πολύ σκυθρωπή. Ωστόσο, επειδή ήταν κόρη βασιλιά και καταλάβαινε από διπλωματία και πολιτική, αποφάσισε ότι δεν έβγαине τίποτα με το είναι σκυθρωπή και κακόκεφη. Έπρεπε να πάρει αμέσως κάποια μέτρα. Μετά από σκέψη, αποφάσισε να στείλει ένα μήνυμα στον Κρίσνα και για να μην εξαπατηθεί, διάλεξε έναν άξιο και ικανό *μπραμανα* για αγγελιοφόρο της. Ένας τέτοιος *μπραμανα* είναι πάντοτε ειλικρινής και αφοσιωμένος στον Βίσνου. Χωρίς καθυστέρηση, έστειλε τον *μπραμανα* στην Ντβάρακα.

Φτάνοντας στην πύλη της Ντβάρακα, ο *μπραμανα* πληροφόρησε τον φρουρό για την άφιξή του και ο φρουρός τον οδήγησε στο μέρος όπου καθόταν ο Κρίσνα σε χρυσό θρόνο. Εφόσον ο *μπραμανα* είχε την ευκαιρία να είναι αγγελιοφόρος της Ρουκμίνι, είχε την τύχη να δει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Κρίσνα, ο οποίος είναι η αρχική αιτία όλων των αιτιών. Ένας *μπραμανα* είναι ο πνευματικός δάσκαλος όλων των κοινωνικών τάξεων. Ο Κύριος Σρι Κρίσνα, προκειμένου να διδάξει σε όλους τη βεδική εθιμοτυπία για το πώς πρέπει να σέβεται κάποιος έναν *μπραμανα*, σηκώθηκε αμέσως και του πρόσφερε τον θρόνο Του. Όταν ο *μπραμανα* κάθισε στον χρυσό θρόνο, ο Κύριος Σρι Κρίσνα άρχισε να τον λατρεύει ακριβώς όπως λατρεύουν τον Ίδιο οι ημίθεοι. Με αυτόν τον τρόπο, δίδαξε σε όλους ότι η λατρεία ενός αφοσιωμένου υπηρέτη Του είναι πιο πολύτιμη από τη λατρεία του Ίδιου.

Όταν ήλθε η ώρα, ο *μπραμανα* έκανε το μπάνιο του, δέχθηκε το γεύμα του και ξεκουράστηκε σε ένα κρεβάτι στολισμένο εξ ολοκλήρου με μαλακό μετάξι. Ενώ ξεκουραζόταν, ο Κύριος Σρι Κρίσνα πλησίασε σιωπηλά και με μεγάλο σεβασμό έβαλε τα πόδια του *μπραμανα* επάνω Του και άρχισε να τους κάνει μασάζ. Με αυτόν τον τρόπο, ο Κρίσνα παρουσιάστηκε μπροστά στον *μπραμανα* και του είπε, «Αγαπητέ Μου *μπραμανα*, ελπίζω να τηρείς τις θρησκευτικές αρχές χωρίς δυσκολία και ο νους σου να είναι πάντοτε σε ειρηνική κατάσταση». Οι διάφορες τάξεις των ανθρώπων στο κοινωνικό σύστημα ασχολούνται με διάφορα επαγγέλματα και όταν κάποιος ρωτά αν ένα συγκεκριμένο πρόσωπο είναι καλά, αυτό θα πρέπει να γίνεται με βάση την ασχολία αυτού του προσώπου. Συνεπώς, όταν κάποιος ρωτά αν είναι καλά ένας *μπραμανα*, οι ερωτήσεις θα πρέπει να διατυπώνονται ανάλογα με την κοινωνική του θέση, έτσι ώστε να μην τον ενοχλούν. Ένας ειρηνικός νους είναι η βάση για να είναι κανείς ειλικρινής, καθαρός, ισορροπημένος, ανεκτικός και να έχει αυτοέλεγχο. Έτσι αποκτώντας γνώση και γνωρίζοντας την πρακτική της εφαρμογή στη ζωή, πείθεται κανείς για την Απόλυτη Αλήθεια. Ο *μπραμανα* γνώριζε ότι ο Κρίσνα είναι το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, αλλά παρ' όλα αυτά δέχθηκε τη γεμάτη σεβασμό υπηρεσία του Κυρίου, λόγω της βεδικής κοινωνικής σύμβασης. Ο Κύριος Κρίσνα έπαιζε σαν ένα ανθρώπινο ον. Ανήκοντας στην κοινωνική διαίρεση των *κσατρια* και όντας ένα νεαρό αγόρι, ήταν καθήκον Του να δείξει σεβασμό σε έναν τέτοιο *μπραμανα*.

Ο Κύριος Κρίσνα συνέχισε: «Ω άριστε από όλους τους *μπραμανα*, θα πρέπει να είσαι πάντοτε ικανοποιημένος, επειδή αν ένας *μπραμανα* είναι πάντοτε ικανοποιημένος στον εαυτό, δεν θα παρεκκλίνει από τα καθορισμένα καθήκοντά του· και μένοντας απλώς κανείς σταθερός στα καθορισμένα καθήκοντά του, όλοι, αλλά ιδιαίτερα οι *μπραμανα*, μπορούν να φτάσουν στην ύψιστη τελειότητα όλων των επιθυμιών. Ακόμα και αν είναι κανείς τόσο πλούσιος όσο ο Βασιλιάς του ουρανού, ο Ίντρα, αν δεν είναι ικανοποιημένος, θα πρέπει αναπόφευκτα να μεταναστεύει από τον έναν πλανήτη στον άλλον. Ένα τέτοιο πρόσωπο δεν μπορεί ποτέ να είναι ευτυχισμένο κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες· αν όμως ο νους κάποιου είναι ικανοποιημένος, ακόμα και αν στερηθεί την υψηλή θέση του, μπορεί να είναι ευτυχισμένος ζώντας οπουδήποτε και παντού».

Αυτή η διδασκαλία του Κρίσνα στον *μπραμανα* είναι πολύ σημαντική. Το νόημα είναι ότι ένας αληθινός *μπραμανα* δεν θα πρέπει να ενοχλείται σε καμία κατάσταση. Αυτή τη σύγχρονη εποχή της Κάλι-γιούγκα, οι υποτιθέμενοι

μπραμανα έχουν αποδεχθεί την αισχυρή θέση των σουντρα ή και χειρότερη, αλλά παρ' όλα αυτά θέλουν να θεωρούνται αληθινοί μπραμανα. Στην πραγματικότητα, ένας αληθινός μπραμανα μένει πάντοτε πιστός στα καθήκοντά του και δεν δέχεται ποτέ τα καθήκοντα ενός σουντρα ή ενός χειρότερου από σουντρα. Οι αυθεντικές γραφές συμβουλεύουν ότι ένας μπραμανα μπορεί, κάτω από δύσκολες περιστάσεις, να δεχθεί το επάγγελμα ενός κσατρια ή ακόμα και ενός βαϊσία, αλλά δεν πρέπει ποτέ να δεχθεί το επάγγελμα ενός σουντρα. Ο Κύριος Κρίσνα διακήρυξε ότι ένας μπραμανα δεν θα ενοχλείται ποτέ από καμία αντίζηση κατάσταση στη ζωή του, αν μένει σχολαστικά πιστός στις θρησκευτικές του αρχές. Συμπερασματικά, ο Κύριος Σρι Κρίσνα είπε: «Προσφέρω με σεβασμό την υποταγή Μου στους μπραμανα και τους Βαϊσνάβα, επειδή οι μπραμανα είναι πάντοτε ικανοποιημένοι στον εαυτό και οι Βαϊσνάβα είναι πάντοτε απασχολημένοι με δραστηριότητες για το καλό της ανθρώπινης κοινωνίας. Είναι οι καλύτεροι φίλοι των ανθρώπων· και οι μεν και οι δε είναι ελευθερωμένοι από τον ψεύτικο εγωισμό και βρίσκονται πάντοτε σε ειρηνική διανοητική κατάσταση».

Έπειτα ο Κύριος Κρίσνα θέλησε να μάθει για τους κυβερνήτες (κσατρια) στη χώρα του μπραμανα και γι' αυτό ρώτησε αν οι πολίτες του βασιλείου ήταν ευτυχισμένοι. Η ικανότητα ενός βασιλιά κρίνεται από την ιδιοσυγκρασία των ανθρώπων του βασιλείου του. Αν είναι ευτυχισμένοι από κάθε άποψη, θα πρέπει να καταλάβουμε ότι ο βασιλιάς είναι έντιμος και ότι εκτελεί τα καθήκοντά του σωστά. Ο Κρίσνα είπε ότι ο βασιλιάς στο βασίλειο του οποίου οι πολίτες είναι ευτυχισμένοι Του είναι πολύ αγαπητός. Βεβαίως ο Κρίσνα κατάλαβε ότι ο μπραμανα είχε έλθει με ένα εμπιστευτικό μήνυμα· γι' αυτό του είπε, «Αν δεν έχεις αντίρρηση, σου δίνω την άδεια να μιλήσεις για την αποστολή σου». Έτσι, πολύ ευχαριστημένος από αυτές τις υπερβατικές διασκεδάσεις με τον Κύριο, ο μπραμανα αφηγήθηκε όλη την ιστορία της αποστολής του να έλθει να δει τον Κρίσνα. Έβγαλε το γράμμα το οποίο είχε γράψει η Ρουκμίνι για τον Κρίσνα και είπε, «Αυτά είναι τα λόγια της Πριγκίπισσας Ρουκμίνι: 'Αγαπημένε μου Κρίσνα, αναμάρτητε και ωραιότατε, όποιο ανθρώπινο ον τύχει να ακούσει για την υπερβατική μορφή και τις διασκεδάσεις Σου ρουφάει αμέσως με τα αυτιά του το όνομα, τη φήμη και τις ιδιότητές Σου· έτσι όλοι οι υλικοί πόνοι υποχωρούν και βάζει τη μορφή Σου στην καρδιά του. Μέσω αυτής της υπερβατικής αγάπης για Σένα, Σε βλέπει πάντοτε μέσα του· και με αυτή τη μέθοδο, εκπληρώνονται όλες οι επιθυμίες του. Με τον ίδιο τρόπο έχω ακούσει κι εγώ για τις υπερβατικές Σου ιδιότητες. Ίσως είμαι ξεδιάντροπη που εκφράζομαι τόσο άμεσα, αλλά με έχεις

ξελογιάσει και έχεις κλέψει την καρδιά μου. Ίσως σκέφτεσαι ότι είμαι ένα ανύπαντρο κορίτσι μικρής ηλικίας και ίσως αμφιβάλλεις για τη σταθερότητα του χαρακτήρα μου, αλλά αγαπημένε μου Μουκούνντα, είσαι το σπουδαιότερο λιοντάρι μεταξύ των ανθρώπων, το υπέρτατο πρόσωπο μεταξύ των προσώπων. Οποιοδήποτε κορίτσι, παρόλο που δεν έχει βγει ακόμα από το σπίτι της, ή οποιαδήποτε γυναίκα, ακόμα και η πιο αγνή, θα ήθελε να Σε παντρευτεί, αιχμαλωτισμένη από τον πρωτόγνωρο χαρακτήρα, τη γνώση, τον πλούτο και τη θέση Σου. Γνωρίζω πως είσαι ο σύζυγος της θεάς της τύχης και ότι είσαι πολύ καλός με τους αφοσιωμένους υπηρέτες Σου· γι' αυτό αποφάσισα να γίνω η αιώνια υπηρέτριά Σου. Αγαπημένε μου Κύριε, αφιερώνω τη ζωή μου και την ψυχή μου στα λωτοειδή Σου πόδια. Σε έχω αποδεχθεί ως τον εκλεκτό σύζυγό μου και γι' αυτό Σου ζητώ να με δεχθείς για γυναίκα Σου. Είσαι ο υπέρτατος ισχυρός, ω Εσύ με τα λωτοειδή μάτια. Τώρα ανήκω σ' Εσένα. Αν το τσακάλι πάρει εκείνο που απολαμβάνει να τρώει το λιοντάρι, πρόκειται για γελοία υπόθεση· γι' αυτό Σου ζητώ να με αναλάβεις αμέσως, προτού με πάρει ο Σισουπάλα και οι άλλοι πρίγκιπες σαν αυτόν. Αγαπημένε μου Κύριε, στην προηγούμενη ζωή μου ίσως έχω κάνει δουλειές κοινωνικής πρόνοιας, όπως κατασκευές πηγαδιών και δενδροφυτεύσεις ή ευσεβείς πράξεις, όπως ιεροτελεστίες και θυσίες και προσφορά υπηρεσίας στον υπέρτατο πνευματικό δάσκαλο, τους *μπραμανα* και τους Βαϊσνάβα. Με αυτές τις πράξεις, πιθανόν να έχω ευχαριστήσει το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, τον Ναράγιανα. Αν έτσι είναι τα πράγματα, τότε εύχομαι Εσύ, ο Κύριος Κρίσνα, ο αδελφός του Κυρίου Μπαλαράμα, να έλθεις αμέσως εδώ, Σε παρακαλώ, και να πιάσεις το χέρι μου, έτσι ώστε να μη με αγγίζει ο Σισουπάλα και η παρέα του'».

Ο γάμος της Ρουκμίνι με τον Σισουπάλα είχε ήδη κανονιστεί· γι' αυτό πρότεινε στον Κρίσνα να την απαγάγει, έτσι ώστε αυτό να αλλάξει. Αυτού του είδους ο γάμος, κατά τον οποίον το κορίτσι αρπάζεται με τη βία, είναι γνωστός ως *ρακσασα* και εφαρμόζεται μεταξύ των *κσατρια*, δηλαδή των ανδρών με πνεύμα διοικητικό, στρατιωτικό. Επειδή ο γάμος της είχε ήδη κανονιστεί για την επόμενη μέρα, η Ρουκμίνι πρότεινε να πάει εκεί ο Κρίσνα ινκόγκνιτο για να την κλέψει και μετά να πολεμήσει με τον Σισουπάλα και τους συμμάχους του, όπως ο Βασιλιάς της Μαγκάντα. Γνωρίζοντας ότι κανένας δεν μπορούσε να νικήσει τον Κρίσνα και ότι θα έβγαινε οπωσδήποτε νικητής, Τον αποκάλεσε Ατζίτα – ανίκητο. Η Ρουκμίνι είπε στον Κρίσνα να μην Τον νοιάζει αν πολλά από τα μέλη της οικογένειάς της, περιλαμβανομένων και γυναικών, μπορεί να τραυματιστούν ή και να

σκοτωθούν αν η μάχη γίνει μέσα στο παλάτι. Όπως ο βασιλιάς μιας χώρας σκέφτεται με διπλωματικό τρόπο για να επιτύχει τον στόχο του, έτσι και η Ρουκμίνι, όντας κόρη ενός βασιλιά, ήταν διπλωματική όταν υπέδειξε πώς θα μπορούσε να αποφευχθεί αυτός ο αχρείαστος και ανεπιθύμητος σκοτωμός.

Εξήγησε ότι ήταν έθιμο στην οικογένειά της να επισκέπτονται τον ναό της θεάς Ντούργκα πριν από έναν γάμο. (Οι *κσατρια* βασιλείς ήταν κυρίως ένθερμοι Βαϊσνάβα, που λάτρευαν τον Κύριο Βίσνου, είτε με τη μορφή των Ράντα-Κρίσνα είτε με τη μορφή των Λάκσμι-Ναράγιανα· παρ' όλα αυτά, για το υλικό καλό τους λάτρευαν τη θεά Ντούργκα. Εντούτοις, δεν έκαναν ποτέ το λάθος να δέχονται τους ημίθεους ως Υπέρτατο Κύριο στο επίπεδο της *Βισνου-τατβ*α, όπως κάνουν ορισμένοι άνθρωποι μειωμένης νοημοσύνης). Προκειμένου να αποφύγει τον αχρείαστο σκοτωμό των συγγενών της, η Ρουκμίνι είπε στον Κρίσνα ότι θα ήταν ευκολότερο να την απαγάγει είτε όταν θα πήγαινε από το παλάτι στον ναό είτε ενώ θα επέστρεφε από τον ναό στο σπίτι της.

Εξήγησε επίσης στον Κρίσνα γιατί ήταν τόσο ανυπόμονη να Τον παντρευτεί, μολονότι ήταν κανονισμένο να παντρευτεί τον Σισουπάλα, ο οποίος ήταν επίσης άξιος, αφού ήταν γιος ενός σπουδαίου βασιλιά. Η Ρουκμίνι είπε πως πίστευε ότι κανείς δεν ήταν σπουδαιότερος από τον Κρίσνα, ούτε καν ο Κύριος Σίβα, που είναι γνωστός ως Μαχαντέβα, ο μέγιστος των ημιθέων. Ο Κύριος Σίβα επιδιώκει και εκείνος την ευχαρίστηση του Κυρίου Κρίσνα, προκειμένου να σωθεί από την εμπλοκή του στην ιδιότητα της άγνοιας μέσα στον υλικό κόσμο. Παρά το γεγονός ότι ο Κύριος Σίβα είναι ο μέγιστος όλων των μεγάλων ψυχών, των *μαχατμα*, φυλάει στο κεφάλι του το εξαγνιστικό νερό του Γάγγη, το οποίο πηγάζει από μία τρύπα αυτού του υλικού σύμπαντος, η οποία έχει γίνει από το δάχτυλο του ποδιού του Κυρίου Βίσνου. Ο Κύριος Σίβα είναι υπεύθυνος για την υλική ιδιότητα της άγνοιας και για να διατηρηθεί σε υπερβατική θέση, διαλογίζεται πάντοτε τον Κύριο Βίσνου. Γι' αυτό η Ρουκμίνι γνώριζε πολύ καλά ότι το να αποκτήσει την εύνοια του Κρίσνα δεν ήταν εύκολη δουλειά. Αν ακόμα και ο Κύριος Σίβα πρέπει να εξαγνισθεί για να το επιτύχει, ασφαλώς θα ήταν δύσκολο για τη Ρουκμίνι, που ήταν απλώς η κόρη ενός *κσατρια* βασιλιά. Έτσι θέλησε να αφιερώσει τη ζωή της στην τέλεση πράξεων σκληρής ασκητικότητας και εξιλέωσης, όπως να νηστεύει και να ζει χωρίς καθόλου σωματικές ανέσεις. Αν δεν στεκόταν δυνατό σε αυτή τη ζωή να κερδίσει τη εύνοια του Κρίσνα με αυτές τις δραστηριότητες, ήταν διατεθειμένη να κάνει το ίδιο σε κάθε της ζωή. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* λέγεται ότι οι αγνοί

αφοσιωμένοι υπηρέτες του Κυρίου εκτελούν υπηρεσία αφοσίωσης με μεγάλη αποφασιστικότητα. Αυτή η αποφασιστικότητα, όπως την επέδειξε η Ρουκμίνι-ντέβι, είναι το μόνο αντίτιμο για να αγοράσει κανείς την εύνοια του Κρίσνα και είναι ο τρόπος για την τελική επιτυχία στη συνείδηση του Κρίσνα.

Αφού εξήγησε τα λόγια της Ρουκμίνι στον Κρίσνα, ο *μπραμανα* είπε: «Αγαπημένε μου Κρίσνα, επικεφαλής της δυναστείας των Γιαντού, έφερα αυτό το εμπιστευτικό μήνυμα για Σένα από τη Ρουκμίνι· τώρα έχει τεθεί υπόψη Σου για να το συλλογιστείς. Μετά από την απαραίτητη σκέψη, μπορείς να ενεργήσεις όπως επιθυμείς, αλλά αν θέλεις να κάνεις κάτι, θα πρέπει να το κάνεις αμέσως. Δεν έχει μείνει πολύς χρόνος για δράση».

✪ Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Πεντηκοστό πρώτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Κρίσνα, ο λιποτάκτης». ✪

52. Ο Κρίσνα κλέβει τη Ρουκμίни

Αφού άκουσε τα λόγια της Ρουκμίни, ο Κύριος Κρίσνα ήταν πολύ ευχαριστημένος. Έσφιξε αμέσως τα χέρια του *μπραμανα* και είπε: «Αγαπητέ Μου *μπραμανα*, είμαι πολύ χαρούμενος που ακούω ότι η Ρουκμίни ανυπομονεί να Με παντρευτεί, αφού κι Εγώ ανυπομονώ να πάρω το χέρι της. Ο νους Μου είναι πάντοτε απορροφημένος στη σκέψη της κόρης του Μπίσμακα και μερικές φορές δεν μπορώ να κοιμηθώ τη νύχτα, επειδή την σκέφτομαι. Καταλαβαίνω ότι ο γάμος της Ρουκμίни με τον Σισουπάλα κανονίστηκε από τον μεγαλύτερο αδελφό της με πνεύμα εχθρότητας προς Εμένα· είμαι, λοιπόν, αποφασισμένος να δώσω ένα καλό μάθημα σε όλους αυτούς τους πρίγκιπες. Όπως η φωτιά γεννιέται από ένα συνηθισμένο ξύλο αφού το χειριστεί κάποιος κατάλληλα και μετά το χρησιμοποιήσει, έτσι κι Εγώ, αφού αντιμετωπίσω αυτούς τους δαιμονικούς πρίγκιπες, θα παρουσιάσω τη Ρουκμίни, σαν φωτιά, ανάμεσά τους».

Ο Κρίσνα, όταν πληροφορήθηκε τη συγκεκριμένη ημερομηνία του γάμου της Ρουκμίни, ανυπομονούσε να φύγει αμέσως. Ζήτησε από τον οδηγό Του, τον Νταρούκα, να ζέψει τα άλογα για το άρμα Του και να ετοιμαστεί να πάει στο βασίλειο της Βιντάρμπα. Ο οδηγός, αφού άκουσε αυτή την εντολή, έφερε τα τέσσερα εξαιρετικά άλογα του Κρίσνα. Τα ονόματα και η περιγραφή αυτών των αλόγων υπάρχουν στην *Παντμα Πουρανα*. Το πρώτο, ο Σάιβια, ήταν πρασινωπό· το δεύτερο, ο Σουγκρίβα, ήταν γκριζωπό σαν πάγος· το τρίτο, ο Μεγκαπούσπα, είχε το χρώμα ενός νέου σύννεφου· και το τέταρτο, ο Μπαλαχάκα, είχε χρώμα χλωμό. Όταν τα άλογα ζεύτηκαν και το άρμα ήταν έτοιμο να φύγει, ο Κρίσνα βοήθησε τον *μπραμανα* να ανέβει και του πρόσφερε ένα κάθισμα δίπλα Του. Ξεκίνησαν αμέσως από την Ντβάρακα και μέσα σε μία νύχτα έφτασαν στην επαρχία της Βιντάρμπα. Το βασίλειο της

Ντβάρακα βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Ινδίας και η Βιντάρμπα βρίσκεται στο βόρειο τμήμα. Χωρίζονται από μία απόσταση όχι μικρότερη από 1.600 χιλιόμετρα, αλλά τα άλογα ήταν τόσο γρήγορα, ώστε έφτασαν στον προορισμό τους, σε μία πόλη ονόματι Κουνντίνα, μέσα σε μία νύχτα ή το πολύ δώδεκα ώρες.

Ο Βασιλιάς Μπίσμακα δεν ήταν πολύ ενθουσιασμένος που επρόκειτο να δώσει το χέρι της κόρης του στον Σισουπάλα, αλλά ήταν υποχρεωμένος να δεχθεί τον γάμο εξαιτίας της υπερβολικής στοργής του για τον μεγαλύτερο γιο του, που είχε διαπραγματευθεί αυτόν τον γάμο. Από καθήκον, στόλιζε την πόλη για την τελετή και ενεργούσε με μεγάλη σοβαρότητα για να είναι ο γάμος επιτυχημένος. Οι δρόμοι ραντίστηκαν με νερό και η πόλη είχε καθαριστεί πολύ όμορφα. Επειδή η Ινδία βρίσκεται στην τροπική ζώνη, η ατμόσφαιρα είναι πάντοτε ξερή. Εξαιτίας αυτού, μαζεύεται πάντα σκόνη στους δρόμους· γι' αυτό πρέπει να τους ραντίζουν με νερό τουλάχιστον μία φορά την ημέρα και στις μεγάλες πόλεις όπως η Καλκούτα, δύο φορές την ημέρα. Οι δρόμοι της Κουνντίνα ήταν τακτοποιημένοι με σημαίες και διάκοσμους και οι πύλες ήταν κατασκευασμένες σε συγκεκριμένες διασταυρώσεις. Ολόκληρη η πόλη ήταν διακοσμημένη πολύ όμορφα. Η ομορφιά της πόλης μεγάλωνε από τους κατοίκους, άνδρες και γυναίκες, που ήταν ντυμένοι με φρεσκοπλυμένα υφάσματα, στολισμένοι με κρέμα σανδαλόξυλου, περιδέραια με μαργαριτάρια και γιρλάντες από λουλούδια. Παντού έκαιγε θυμίαμα, και αρώματα όπως το *αγκουρου* ευωδίαζαν τον αέρα. Στους ιερείς και τους *μπραμανα* πρόσφεραν πλουσιοπάροχα γεύματα και, σύμφωνα με τα τελετουργικά έθιμα, τους πρόσφεραν αρκετά πλούτη και αγελάδες ως ελεημοσύνη και εκείνοι έψελναν βεδικούς ύμνους. Η κόρη του βασιλιά, η Ρουκμίни, ήταν εκπληκτικά όμορφη. Ήταν πεντακάθαρη και είχε πανέμορφα δόντια. Η ευοίωνη ιερή ζώνη ήταν δεμένη γύρω από τον καρπό της. Είχε δεχθεί διαφόρων ειδών κοσμήματα για να τα φορέσει και μακριά μεταξωτά υφάσματα για να καλύψει τα επάνω και τα κάτω τμήματα του σώματός της. Μορφωμένοι ιερείς της πρόσφεραν προστασία ψάλλοντας *μαντρα* από τις Βέδες Σάμα, Ριγκ και Γιατζούρ. Ύστερα έψαλαν *μαντρα* από τη Βέδα Ατάρβα και έκαναν προσφορές στη φωτιά για να κατευνάσουν τους δυοσίωνους συνδυασμούς των διαφόρων άστρων.

Ο Βασιλιάς Μπίσμακα είχε μεγάλη πείρα στη μεταχείριση των *μπραμανα* και των ιερέων όταν έπαιρναν μέρος σε αυτού του είδους τις τελετουργίες. Ξεχώριζε ιδιαίτερα τους *μπραμανα* και τους έδινε μεγάλες ποσότητες από χρυσό και ασήμι, δημητριακά αναμεμειγμένα με μελάσσα και αγελάδες

στολισμένες με χρυσά κοσμήματα. Ο Νταμαγκόσα, ο πατέρας του Σισουπάλα, είχε εκτελέσει κάθε είδους ιεροτελεστίες για να φέρει καλή τύχη στην οικογένειά του. Ο πατέρας του Σισουπάλα ήταν γνωστός ως Νταμαγκόσα λόγω της ανώτερης ικανότητας που είχε να περιορίζει τους ανυπόταχτους πολίτες. *Νταμα* σημαίνει «χαλιναγωγώ» και *γκοσα* σημαίνει «φημισμένος»: ήταν, λοιπόν, φημισμένος για την ικανότητά του να μπορεί να ελέγχει τους πολίτες. Ο Νταμαγκόσα σκέφτηκε ότι αν ο Κρίσνα έλθει να αναστατώσει τη γαμήλια τελετή, θα Τον περιορίσει οπωσδήποτε με τη στρατιωτική του δύναμη. Γι' αυτό, αφού τέλεσε τις διάφορες ευοίωνες τελετουργίες, ο Νταμαγκόσα συγκέντρωσε τις μεραρχίες του, γνωστές ως Μαντασράβι. Πήρε πολλούς ελέφαντες στεφανωμένους με χρυσά περιδέραια και πολλά άρματα και άλογα τα οποία ήταν στολισμένα με παρόμοιο τρόπο. Έμοιαζε σαν ο Νταμαγκόσα, μαζί με τον γιο του και άλλους συντρόφους τους, να πήγαινε στην Κουνντίνα όχι λησμονώντας εντελώς τον γάμο, αλλά κυρίως με πρόθεση να πολεμήσει.

Όταν ο Βασιλιάς Μπίσμακα έμαθε ότι ο Νταμαγκόσα και η πλευρά του έφτασαν, έφυγε από την πόλη για να τους προϋπαντήσει. Έξω από την πύλη της πόλης υπήρχαν πολλοί κήποι, όπου ήταν ευπρόσδεκτοι να μείνουν οι καλεσμένοι. Στο βεδικό σύστημα γάμου, ο πατέρας της νύφης υποδέχεται την πολυάριθμη συντροφιά του γαμπρού και τους προσφέρει κατάλυμα σε κάποιο κατάλληλο μέρος για δυο-τρεις μέρες, μέχρι να τελειώσει η γαμήλια τελετή. Η πλευρά του Νταμαγκόσα περιελάμβανε χιλιάδες ανθρώπους, μεταξύ των οποίων εξέχοντες βασιλείς και προσωπικότητες όπως ο Τζαράσαντα, ο Ντανταβακρά, ο Βιντούρατα και ο Πώνντρακα. Ήταν κοινό μυστικό ότι η Ρουκμίни επρόκειτο να παντρευτεί τον Κρίσνα, αλλά ότι ο μεγαλύτερος αδελφός της, ο Ρούκμι, είχε κανονίσει τον γάμο της με τον Σισουπάλα. Υπήρχαν επίσης ψίθυροι σχετικά με τη φήμη ότι η Ρουκμίни είχε στείλει αγγελιοφόρο στον Κρίσνα: γι' αυτό οι στρατιώτες υποψιάζονταν ότι ο Κρίσνα ίσως δημιουργήσει αναταραχή, επιχειρώντας να κλέψει τη Ρουκμίни. Παρόλο που δεν ήταν άφοβοι, ήταν προετοιμασμένοι να προσφέρουν στον Κρίσνα μια γενναία μάχη, για να Τον εμποδίσουν να πάρει το κορίτσι. Ο Σρι Μπαλαράμα άκουσε τα νέα ότι ο Κρίσνα είχε φύγει για την Κουνντίνα συνοδευόμενος μόνον από έναν *μπραμανα*: άκουσε επίσης ότι ο Σισουπάλα ήταν εκεί με έναν μεγάλο αριθμό στρατιωτών. Υποψιαζόμενος ότι θα επιτεθούν στον Κρίσνα, ο Μπαλαράμα πήρε μαζί Του ισχυρές στρατιωτικές μεραρχίες και άρματα, πεζικό, άλογα και ελέφαντες και έφτασε στην περιοχή της Κουνντίνα.

Στο μεταξύ, στο εσωτερικό του παλατιού, η Ρουκμίνι περίμενε να φτάσει ο Κρίсна, αλλά όταν ούτε Αυτός ούτε ο *μπραμανα* που Του πήγε το μήνυμά της εμφανίσθηκαν, ήταν γεμάτη αγωνία και άρχισε να σκέφτεται πόσο άτυχη ήταν. «Μεσολαβεί μόνο μία νύχτα από σήμερα μέχρι την ημέρα του γάμου μου και ακόμα, ούτε ο *μπραμανα* ούτε ο Σιαμασούννταρα έχουν επιστρέψει. Δεν μπορώ να σκεφτώ κάποιο λόγο γι' αυτό». Έχοντας πολύ λίγες ελπίδες, σκέφτηκε ότι ίσως ο Κρίсна απογοητεύθηκε από την πρότασή της και την απέρριψε. Ως αποτέλεσμα, ο *μπραμανα* μπορεί να απογοητεύθηκε και να μην επέστρεψε. Μολονότι σκεφτόταν διάφορους λόγους για την καθυστέρηση, τους περίμενε και τους δύο από στιγμή σε στιγμή.

Στη συνέχεια, η Ρουκμίνι σκέφτηκε ότι ημίθεοι όπως ο Κύριος Μπράμα, ο Κύριος Σίβα και η θεά Ντούργκα μπορεί να είχαν δυσαρεστηθεί. Λέγεται συνήθως ότι οι ημίθεοι θυμώνουν όταν δεν λατρεύονται κατάλληλα. Για παράδειγμα, όταν ο Ίντρα διαπίστωσε ότι οι κάτοικοι της Βρινντάβανα δεν λάτρευαν αυτόν (όταν ο Κρίсна είχε σταματήσει την Ίντρα-γιάγκια), εξαγριώθηκε και ήθελε να τους τιμωρήσει. Έτσι η Ρουκμίνι σκεφτόταν ότι αφού δεν λάτρεψε αρκετά τον Κύριο Σίβα ή τον Κύριο Μπράμα, μπορεί να έχουν θυμώσει πολύ και να προσπαθήσουν να ματαιώσουν το σχέδιό της. Παρόμοια, σκέφτηκε ότι η θεά Ντούργκα, η σύζυγος του Κυρίου Σίβα, μπορεί να έχει πάρει το μέρος του άντρα της. Ο Κύριος Σίβα είναι γνωστός ως Ρούντρα και η σύζυγός του είναι γνωστή ως Ρουντράνι. Η φράση «Ρουντράνι και Ρούντρα» αναφέρεται σε όσους συνηθίζουν πολύ να βάζουν άλλους σε κατάσταση αναστάτωσης, έτσι ώστε να κλαίνει για πάντα. Η Ρουκμίνι σκεφτόταν τη θεά Ντούργκα ως Γκιριζά, κόρη του όρους των Ιμαλαΐων. Τα Ιμαλαΐα είναι τόπος πολύ κρύος και σκληρός και η Ρουκμίνι σκέφτηκε τη θεά Ντούργκα ως σκληρόκαρδη και ψυχρή. Στην αγωνία της να δει τον Κρίсна, η Ρουκμίνι, που ήταν ακόμα παιδί, σκέφτηκε με αυτόν τον τρόπο για όλους τους ημίθεους. Οι *γκοπι* λάτρευαν τη θεά Κατιάγiani για να αποκτήσουν τον Κρίсна ως σύζυγό τους· κατά τον ίδιο τρόπο, η Ρουκμίνι σκεφτόταν τους διάφορους τύπους ημιθέων όχι για υλικό όφελος, αλλά σε σχέση με τον Κρίсна. Το να προσεύχεται κανείς στους ημίθεους για να επιτύχει την εύνοιά Του δεν είναι ασυνήθιστο και η Ρουκμίνι ήταν πλήρως απορροφημένη σε σκέψεις του Κρίсна.

Παρόλο που κατάφερε να ηρεμήσει με τη σκέψη ότι ο χρόνος για την άφιξη του Γκοβίντα δεν είχε λήξει ακόμα, η Ρουκμίνι ένιωθε ότι οι ελπίδες της ήταν πέρα από κάθε προσδοκία. Άρχισε να δακρύζει και όταν τα δάκρυά της δυνάμωσαν, έκλεισε τα μάτια της απελπισμένη. Ενώ η Ρουκμίνι βρισκόταν

σε τόσο βαθιές σκέψεις, ευοίωνα σημάδια φανερώθηκαν σε διάφορα μέρη του σώματος της. Η αριστερή βλεφαρίδα της, τα μπράτσα της και οι μηροί της άρχισαν να τρέμουν. Όταν εμφανίζεται τρεμούλιασμα σε αυτά τα μέρη του σώματος είναι καλό σημάδι, που δείχνει ότι μπορεί να περιμένει κανείς κάποιο κέρδος.

Ακριβώς εκείνη τη στιγμή, η Ρουκμίνι, γεμάτη αγωνία, είδε τον αγγελιοφόρο *μπραμανα*. Ο Κρίσνα, όντας η Υπέρτατη Ψυχή όλων των ζωντανών όντων, καταλάβαινε την αγωνία της Ρουκμίνι· γι' αυτό έστειλε τον *μπραμανα* μέσα στο παλάτι, για να την ειδοποιήσει ότι είχε φτάσει. Όταν η Ρουκμίνι είδε τον *μπραμανα*, κατάλαβε το ευοίονο τρεμούλιασμα στο σώμα της και αμέσως ενθουσιάστηκε. Χαμογέλασε και τον ρώτησε αν ο Κρίσνα είχε ήδη φτάσει. Ο *μπραμανα* απάντησε ότι ο γιος της δυναστείας των Γιαντού, ο Σρι Κρίσνα είχε φτάσει· την ενθάρρυνε περισσότερο λέγοντας ότι ο Κρίσνα έχει υποσχεθεί να την πάρει μακριά οπωσδήποτε. Η Ρουκμίνι ήταν τόσο ενθουσιασμένη με τα μηνύματα του *μπραμανα*, ώστε ήθελε να του δώσει ελεημοσύνη όλα τα υπάρχοντά της. Ωστόσο, επειδή δεν έβρισκε τίποτα κατάλληλο για δώρο, του πρόσφερε με σεβασμό μόνο την υποταγή της. Η σημασία της προσφοράς υποταγής σε έναν ανώτερο είναι ότι αυτός που προσφέρει την υποταγή του είναι υποχρεωμένος στο πρόσωπο που αποδίδεται σεβασμός. Με άλλα λόγια, η Ρουκμίνι υπαινίχθηκε ότι θα παρέμενε για πάντα ευγνώμων στον *μπραμανα*. Όποιος δέχεται την εύνοια της θεάς της τύχης, όπως αυτός ο *μπραμανα*, είναι χωρίς αμφιβολία πάντοτε ευτυχισμένος από την άποψη του υλικού πλούτου.

Όταν ο Βασιλιάς Μπίσμακα άκουσε ότι ο Κρίσνα και ο Μπαλαράμα είχαν έλθει, Τους προσκάλεσε να δουν τη γαμήλια τελετή της κόρης του. Κανόνισε αμέσως να τους υποδεχθεί μαζί με τους στρατιώτες Τους σε ένα κατάλληλο σπίτι στον κήπο. Όπως ήταν το βεδικό έθιμο, ο Βασιλιάς πρόσφερε στον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα μέλι και φρεσκοπλυμένα ρούχα. Ήταν φιλόξενος όχι μόνο με τον Κρίσνα, τον Μπαλαράμα και βασιλείς όπως ο Τζαράσανντα, αλλά υποδέχθηκε επίσης και πολλούς άλλους βασιλείς και πρίγκιπες σύμφωνα με την αντίστοιχη δύναμή τους, την ηλικία τους και τα υλικά πλούτη τους. Από περιέργεια και ανυπομονησία, οι άνθρωποι της Κουνντίνα συγκεντρώθηκαν μπροστά από τον Κρίσνα και τον Μπαλαράμα και άρχισαν να πίνουν το νέκταρ της ομορφιάς Τους. Με δακρυσμένα μάτια, Τους πρόσφεραν σιωπηλά τον σεβασμό τους. Ήταν πολύ χαρούμενοι, πιστεύοντας ότι ο Κύριος Κρίσνα ήταν το κατάλληλο ταίρι για τη Ρουκμίνι. Λαχταρούσαν τόσο πολύ να ενώσουν τον Κρίσνα με τη Ρουκμίνι, που άρχισαν να

προσεύχονται στο Πρόσωπο της Θεότητας: «Αγαπημένε μας Κύριε, αν έχουμε κάνει κάποιες ευσεβείς πράξεις που Σε ευχαρίστησαν, δείξε την καλοσύνη να μας ελεήσεις και να δεχθείς το χέρι της Ρουκμίνι». Φαίνεται ότι η Ρουκμίνι ήταν πολύ δημοφιλής πριγκίπισσα και όλοι οι πολίτες, από έντονη αγάπη γι' αυτήν, προσευχήθηκαν για να έχει την καλύτερη τύχη. Στο μεταξύ, η Ρουκμίνι, ντυμένη πολύ όμορφα και προστατευμένη από σωματοφύλακες, βγήκε έξω από το παλάτι για να επισκεφθεί τον ναό της Αμμπίκα, της θεάς Ντούργκα.

Η λατρεία της Θεότητας στον ναό υπάρχει από την αρχή του βεδικού πολιτισμού. Υπάρχει μία κατηγορία ανθρώπων η οποία περιγράφεται στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ως *βεντα-βαντα-τατα*: πιστεύουν μόνο στις βεδικές ιεροτελεστίες, αλλά όχι στη λατρεία στον ναό. Αυτοί οι ανόητοι ίσως προσέξουν εδώ ότι παρόλο που ο γάμος αυτός του Κρίσνα και της Ρουκμίνι έγινε πριν από περισσότερα από 5.000 χρόνια, υπήρχαν οι κατάλληλες ρυθμίσεις για λατρεία στον ναό. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* ο Κύριος λέει, *γιαντι ντεβα-βρατα ντεβαν*: «Οι λάτρες των ημιθέων φτάνουν στις κατοικίες των ημιθέων». Υπήρχαν πολλοί άνθρωποι που λάτρευαν τους ημίθεους και πολλοί που λάτρευαν απευθείας το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Το σύστημα της λατρείας των ημιθέων κατευθυνόταν κυρίως προς τον Κύριο Μπράμα, τον Κύριο Σίβα, τον Κύριο Γκανέσα, τον θεό του ήλιου και τη θεά Ντούργκα. Ο Κύριος Σίβα και η θεά Ντούργκα λατρεύονταν ακόμα και από τις βασιλικές οικογένειες· άλλοι ημίθεοι μικρότερης σημασίας λατρεύονταν από ανόητους, κατώτερους ανθρώπους. Όσον αφορά στους *μπραμανα* και τους Βαϊσνάβα, λατρεύουν απλώς τον Κύριο Βίσνου, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας. Στην *Μπαγκαβαντ-γκιτα* η λατρεία των ημιθέων επικρίνεται, αλλά δεν απαγορεύεται· αναφέρεται ξεκάθαρα ότι οι λιγότερο νοήμονες άνθρωποι λατρεύουν τους διάφορους ημίθεους για υλικά οφέλη. Από την άλλη, παρόλο που η Ρουκμίνι ήταν η θεά της τύχης, πήγε στον ναό της θεάς Ντούργκα, επειδή εκεί λατρευόταν η οικογενειακή θεότητα. Στη *Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ* αναφέρεται ότι καθώς η Ρουκμίνι προχωρούσε προς τον ναό της θεάς Ντούργκα, μέσα στην καρδιά της σκεφτόταν συνεχώς τα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα. Επομένως, όταν η Ρουκμίνι πήγε στον ναό δεν το έκανε με την πρόθεση των κοινών ανθρώπων, που πηγαίνουν για να ικετέψουν για υλικά οφέλη· ο μόνος της στόχος ήταν ο Κρίσνα. Όταν οι άνθρωποι πηγαίνουν στον ναό ενός ημιθέου, ο πραγματικός στόχος είναι ο Κρίσνα, αφού Αυτός εξουσιοδοτεί τους ημίθεους να προμηθεύουν υλικά οφέλη.

Καθώς η Ρουκμίνι προχωρούσε προς τον ναό, ήταν πολύ σιωπηλή και σοβαρή. Η μητέρα της και η φίλη της ήταν στο πλευρό της και η γυναίκα ενός *μπραμανα* ήταν στη μέση· γύρω της ήταν σωματοφύλακες. (Αυτό το έθιμο της μελλόνυμφης να πηγαίνει στον ναό ενός ημίθεου εφαρμόζεται ακόμα στην Ινδία). Καθώς η πομπή προχωρούσε, ακούγονταν διάφοροι μουσικοί ήχοι. Τύμπανα, κοχύλια και σάλπιγγες διαφόρων μεγεθών, όπως *παναβα*, *τουρια* και *μπερι* συνδυάζονταν για να κάνουν έναν ήχο που δεν ήταν μόνον ευοίωνος, αλλά και πολύ γλυκός στο αφτί. Ήταν παρούσες χιλιάδες γυναίκες αξιοσέβαστων *μπραμανα*. Αυτές οι γυναίκες ήταν ντυμένες πολύ όμορφα και φορούσαν τα κατάλληλα κοσμήματα. Πρόσφεραν στη Ρουκμίνι γιρλάντες από λουλούδια, κρέμα από σανδαλόξυλο και μία ποικιλία από πολύχρωμα ρούχα, για να την βοηθήσουν να λατρέψει τον Κύριο Σίβα και τη θεά Ντούργκα. Μερικές από αυτές τις κυρίες ήταν πολύ ηλικιωμένες και γνώριζαν τέλεια πώς να ψάλουν προσευχές στη θεά Ντούργκα και τον Κύριο Σίβα· ακολουθούμενες, λοιπόν, από τη Ρουκμίνι και άλλους, οδηγούσαν αυτές τις προσευχές μπροστά στη θεά.

Η Ρουκμίνι πρόσφερε τις προσευχές της στη θεά λέγοντας, «Αγαπημένη μου θεά Ντούργκα, προσφέρω με σεβασμό την υποταγή μου σε σένα, καθώς και στα παιδιά σου». Η θεά Ντούργκα έχει τέσσερα ονομαστά παιδιά: δύο κόρες –τη θεά της τύχης, τη Λάκσμι, και τη θεά της μάθησης, τη Σαρασβάτι– και δύο φημισμένους γιους - τον Κύριο Γκανέσα και τον Κύριο Καρτικέγια. Θεωρούνται όλοι ημίθεοι και θεές. Εφόσον η θεά Ντούργκα λατρεύεται πάντοτε μαζί με τα φημισμένα παιδιά της, η Ρουκμίνι πρόσφερε συγκεκριμένα την υποταγή της με σεβασμό στη θεά με αυτόν τον τρόπο· εντούτοις, οι προσευχές της ήταν διαφορετικές. Οι κοινοί άνθρωποι προσεύχονται στη θεά Ντούργκα για υλικά οφέλη, δηλαδή πλούτο, φήμη, κέρδη, δύναμη και ούτω καθεξής· ωστόσο η Ρουκμίνι επιθυμούσε να έχει τον Κρίσνα για άντρα της και γι' αυτό προσευχήθηκε στη θεά να είναι ευχαριστημένη μαζί της και να την ευλογήσει. Εφόσον επιθυμούσε μόνο τον Κρίσνα, η λατρεία της των ημιθέων δεν αποδοκιμάζεται. Ενώ η Ρουκμίνι προσευχόταν, μια πληθώρα αναθημάτων παρουσιάστηκε στη θεά, τα κυριότερα των οποίων ήταν νερό, διαφορά είδη φλόγας, θυμίαμα, ενδύματα, γιρλάντες και διάφορα τρόφιμα μαγειρεμένα με καθαρό βούτυρο, όπως *πουρι* και *κατσορι*. Υπήρχαν ακόμα καρποί, ζαχαροκάλαμο, μπέτελ και μπαχαρικά. Με μεγάλη αφοσίωση, η Ρουκμίνι τα πρόσφερε στη θεότητα σύμφωνα με τις ρυθμιστικές αρχές, υπό την καθοδήγηση των ηλικιωμένων κυριών των *μπραμανα*. Μετά από αυτή την τελετουργία, οι κυρίες πρόσφεραν

τα υπολείμματα των τροφών στη Ρουκμίνι ως *πρασανταμ*, τα οποία δέχθηκε με μεγάλο σεβασμό. Τότε η Ρουκμίνι υποκλίθηκε με σεβασμό της στις κυρίες και στη θεά Ντούργκα. Αφού η λατρεία της θεότητας τελείωσε, η Ρουκμίνι έπιασε το χέρι μιας από τις φίλες της και έφυγε από τον ναό, συνοδευόμενη από τις υπόλοιπες.

Όλοι οι πρίγκιπες και οι επισκέπτες που είχαν έλθει στην Κουνντίνα για τον γάμο συγκεντρώθηκαν έξω από τον ναό για να δουν τη Ρουκμίνι. Ειδικά οι πρίγκιπες ήθελαν πολύ να την δουν, επειδή όλοι τους πίστευαν ότι θα έχουν τη Ρουκμίνι για γυναίκα τους. Κατάπληκτοι από θαυμασμό όταν είδαν τη Ρουκμίνι, σκέφτηκαν ότι είχε κατασκευαστεί από τον Δημιουργό ειδικά για να προκαλέσει σύγχυση στους σπουδαίους και ευγενείς πρίγκιπες. Το σώμα της ήταν καλοφτιαγμένο με το μεσαίο τμήμα πολύ λεπτό. Είχε γκρίζα μάτια, ρόδινα χείλη και ένα πανέμορφο πρόσωπο που το έκαναν ομορφότερο τα σκόρπια μαλλιά της και τα διάφορα σκουλαρίκια της. Γύρω από τα πόδια της φορούσε μενταγιόν με πολύτιμα πετράδια. Η σωματική λάμψη και η ομορφιά της Ρουκμίνι έμοιαζαν σαν να τα είχε ζωγραφίσει κάποιος καλλιτέχνης που παρουσίαζε την ομορφιά με τέλειο τρόπο, ακολουθώντας τις περιγραφές μεγάλων ποιητών. Το στήθος της Ρουκμίνι περιγράφεται ως στητό και λίγο ψηλό, δείχνοντας ότι ήταν ένα νέο κορίτσι, όχι περισσότερο από δεκατριών ή δεκατεσσάρων ετών. Η ομορφιά της αποσκοπούσε ιδιαίτερα να προσελκύσει την προσοχή του Κρίσνα. Παρόλο που οι πρίγκιπες κοιτούσαν τα πανέμορφα χαρακτηριστικά της, αυτή δεν ήταν καθόλου περήφανη. Τα μάτια κινούνταν ανήσυχα και όταν χαμογελούσε με μεγάλη απλότητα, σαν ένα αθώο κορίτσι, τα δόντια της έμοιαζαν με λουλούδια λωτού. Περιμένοντας ότι ο Κρίσνα θα την απαγάγει οποιαδήποτε στιγμή, προχωρούσε πολύ αργά προς το σπίτι της. Τα πόδια της κινούνταν σαν ένας πλήρως ανεπτυγμένος κύκνος και τα κουδουνάκια που φορούσε γύρω από τους αστραγάλους της κουδούνιζαν πολύ γλυκά.

Όπως έχει ήδη εξηγηθεί, οι μεγάλοι ευγενείς πρίγκιπες που είχαν συγκεντρωθεί εκεί ήταν τόσο κυριευμένοι από την ομορφιά της Ρουκμίνι, που ήταν σχεδόν λιπόθυμοι. Γεμάτοι λαγνεία, επιζητούσαν απεγνωσμένα το χέρι της Ρουκμίνι, συγκρίνοντας τη δική τους ομορφιά με τη δική της. Η Σριμάτι Ρουκμίνι, ωστόσο, δεν ενδιαφερόταν για κανέναν τους· μέσα στην καρδιά της περίμενε τον Κρίσνα να έλθει και να την πάρει μακριά. Καθώς έφτιαχνε τα κοσμήματα στο δάχτυλο του αριστερού της χεριού, έτυχε να κοιτάζει τους πρίγκιπες και ξαφνικά είδε ότι ο Κρίσνα βρισκόταν ανάμεσά τους. Παρόλο που η Ρουκμίνι δεν είχε δει τον Κρίσνα προηγουμένως, Τον σκεφτόταν

συνεχώς· έτσι δεν είχε δυσκολία να Τον αναγνωρίσει ανάμεσα στους πρίγκιπες. Ο Κρίσνα, χωρίς να νοιάζεται για τους άλλους πρίγκιπες, βρήκε αμέσως την ευκαιρία να ανεβάσει τη Ρουκμίνι στο άρμα Του, που ξεχώριζε από τη σημαία του, που είχε την εικόνα του Γκαρούντα. Έπειτα προχώρησε σιγά, χωρίς φόβο, παίρνοντας μαζί Του τη Ρουκμίνι όπως το λιοντάρι παίρνει το ελάφι από την αγέλη των τσακαλιών. Στο μεταξύ, ο Μπαλαράμα εμφανίσθηκε στη σκηνή με τους στρατιώτες της δυναστείας των Γιαντού.

Ο Τζαράσαντα, που είχε ηττηθεί πολλές φορές από τον Κρίσνα, άρχισε να βρυχάται: «Τι γίνεται; Ο Κρίσνα παίρνει τη Ρουκμίνι από εμάς χωρίς καμία αντίσταση; Τι λόγο έχουμε να είμαστε ευγενείς πολεμιστές χωρίς βέλη; Αγαπητοί μου πρίγκιπες, κοιτάξτε! Χάνουμε την υπόληψή μας με αυτόν τον τρόπο. Είναι σαν το τσακάλι να παίρνει τη λεία από το λιοντάρι».

✪ *Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Πεντηκοστό δεύτερο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίσνα κλέβει τη Ρουκμίνι».* ✪

53. Ο Κρίσνα νικά όλους τους πρίγκιπες και παίρνει τη Ρουκμίνι στο σπίτι Του, στην Ντβάρακα

Όλοι οι πρίγκιπες που ήταν υπό τις εντολές του Τζαράσαντα εξαγριώθηκαν με την αρπαγή της Ρουκμίνι από τον Κρίσνα. Έκθαμβοι από την ομορφιά της Ρουκμίνι, είχαν πέσει από τα άλογα και τους ελέφαντές τους, αλλά τώρα άρχισαν να σηκώνονται και να οπλίζονται. Πήραν τα τόξα και τα βέλη τους και άρχισαν να κυνηγούν τον Κρίσνα με τα άρματά τους, τα άλογα και τους ελέφαντες. Για να σταματήσουν την προέλασή τους, οι στρατιώτες της δυναστείας των Γιαντού γύρισαν και τους αντιμετώπισαν. Έτσι ξεκίνησε τρομακτική μάχη ανάμεσα στις δύο εχθρικές ομάδες. Οι πρίγκιπες που ήταν αντίπαλοι του Κρίσνα βρίσκονταν υπό τις εντολές του Τζαράσαντα και ήταν όλοι πολύ έμπειροι στη μάχη. Άρχισαν να εκτοξεύουν τα βέλη τους στους στρατιώτες των Γιαντού όπως ένα σύννεφο καταβρέχει με καταρράκτες νερού το πρόσωπο ενός βουνού. Συγκεντρωμένο στο πρόσωπο του βουνού, το σύννεφο δεν κινείται πολύ και γι' αυτό η δύναμη της βροχής είναι πολύ εντονότερη στο βουνό παρά οπουδήποτε αλλού.

Οι αντίπαλοι πρίγκιπες ήταν αποφασισμένοι να νικήσουν τον Κρίσνα και να ξαναπάρουν τη Ρουκμίνι από τη συνοδεία Του και γι' αυτό πολέμησαν μαζί Του όσο το δυνατό πιο σκληρά. Η Ρουκμίνι, καθισμένη στο πλευρό του Κρίσνα, είδε τα βέλη να πέφτουν σαν βροχή από την άλλη πλευρά στα πρόσωπα των στρατιωτών των Γιαντού. Με μία φοβισμένη διάθεση, κοιτούσε το πρόσωπο του Κρίσνα, εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη της που είχε διακινδυνεύσει τόσο πολύ για χάρη της. Με τα μάτια της να κινούνται ανήσυχα, έδειχνε πολύ λυπημένη και ο Κρίσνα κατάλαβε αμέσως τι είχε στον

νου της. Της έδωσε θάρρος με αυτά τα λόγια: «Αγαπημένη Μου Ρουκμίνι, μη στενοχωριέσαι. Σε παρακαλώ, να είσαι βέβαιη ότι οι στρατιώτες της δυναστείας των Γιαντού θα σκοτώσουν όλους τους αντίπαλους στρατιώτες χωρίς καθυστέρηση».

Καθώς ο Κρίσνα μιλούσε στη Ρουκμίνι, οι διοικητές του στρατού της δυναστείας των Γιαντού, με επικεφαλής τον Κύριο Μπαλαράμα, που είναι επίσης γνωστός ως Σανκάρσανα, καθώς και Γκανταντάρα, μην μπορώντας να ανεχθούν την εριστική στάση των αντιπάλων στρατιωτών, άρχισαν να καταφέρουν χτυπήματα στα άλογά τους, τους ελέφαντες και τα άρματά τους με βέλη. Καθώς η μάχη προχωρούσε, οι πρίγκιπες και οι στρατιώτες του εχθρικού στρατοπέδου άρχισαν να πέφτουν από τα άλογά τους, τους ελέφαντες και τα άρματά τους. Μέσα σε πολύ λίγο χρόνο, έβλεπε κανείς εκατομμύρια κομμένα κεφάλια, στολισμένα με περικεφαλαίες και σκουλαρίκια, να είναι πεσμένα στο πεδίο της μάχης. Τα χέρια των στρατιωτών ήταν κομμένα μαζί με τα τόξα, τα βέλη και τα ρόπαλά τους· τα κεφάλια των στρατιωτών καθώς και τα άλογα ήταν σωριασμένα το ένα πάνω στο άλλο. Όλοι οι στρατιώτες, μαζί με τις καμήλες τους, τους ελέφαντες και τα γαϊδούρια τους, έπεσαν κάτω με κομμένα κεφάλια.

Όταν οι εχθροί, με επικεφαλής τον Τζαράσαντα, είδαν ότι σιγά-σιγά έχαναν τη μάχη από τους στρατιώτες του Κρίσνα, θεώρησαν ανόητο να να κινδυνεύσουν να χάσουν στη μάχη για χάρη του Σισουπάλα. Ο ίδιος ο Σισουπάλα θα έπρεπε να είχε πολεμήσει για να γλυτώσει τη Ρουκμίνι από τα χέρια του Κρίσνα, αλλά όταν οι στρατιώτες είδαν ότι ο Σισουπάλα δεν ήταν αρκετά άξιος για να πολεμήσει με τον Κρίσνα, αποφάσισαν να μη χάσουν τη δύναμή τους χωρίς λόγο· γι' αυτό σταμάτησαν να πολεμούν και διαλύθηκαν.

Μερικοί από τους πρίγκιπες, για λόγους εθιμοτυπικούς, παρουσιάστηκαν στον Σισουπάλα. Διαπίστωσαν ότι ο Σισουπάλα ήταν πολύ αποθαρρημένος, σαν κάποιος που έχει χάσει τη γυναίκα του. Το πρόσωπό του έμοιαζε αφυδατωμένο, είχε χάσει όλη την ενέργειά του και όλη η λάμψη του σώματός του είχε εξαφανισθεί. Άρχισαν να του μιλούν ως εξής: «Αγαπητέ μας Σισουπάλα, μην αποθαρρύνεσαι τόσο πολύ. Ανήκεις στη βασιλική τάξη και είσαι ο σημαντικότερος πολεμιστής. Δεν τίθεται θέμα ευτυχίας ή δυστυχίας για κάποιον όπως εσύ, επειδή καμία από αυτές τις καταστάσεις δεν διαρκεί για πάντα. Αναθάρρησε. Μην απογοητεύεσαι από αυτή την προσωρινή αναποδιά. Στο κάτω-κάτω, δεν είμαστε εμείς οι τελικοί ηθοποιοί· όπως οι κούκλες χορεύουν στα χέρια ενός μάγου, χορεύουμε όλοι σύμφωνα με τη

θέληση του Υπερτάτου και σύμφωνα με τη χάρη Του και μόνο, υποφέρουμε τη δυστυχία ή χαιρόμαστε την ευτυχία, οι οποίες ισορροπούν σε όλες τις περιστάσεις».

Η όλη καταστροφή της ήττας οφειλόταν στη φθονερή φύση του μεγαλύτερου αδελφού της Ρουκμίνι, του Ρούκμι. Βλέποντας τον Κρίσνα να παίρνει με τη βία την αδελφή του, παρόλο που είχε σχεδιάσει να την παντρεύει με τον Σισουπάλα, ο Ρούκμι ήταν απογοητευμένος. Έτσι αυτός και ο Σισουπάλα, ο φίλος και επίδοξος γαμπρός του, επέστρεψαν στα σπίτια τους. Ο Ρούκμι, πολύ ταραγμένος, ήταν αποφασισμένος να δώσει προσωπικά στον Κρίσνα ένα μάθημα. Κάλεσε τους δικούς του στρατιώτες –μία στρατιωτική φάλαγγα αποτελούμενη από αρκετές χιλιάδες ελέφαντες, άλογα, άρματα και πεζικό- και, εξοπλισμένος με αυτή τη στρατιωτική δύναμη, ακολούθησε τον Κρίσνα μέχρι την Ντβάρακα. Προκειμένου να δείξει το κύρος του, ο Ρούκμι υποσχέθηκε σε όλους τους βασιλείς που επέστρεφαν από τη μάχη, «Δεν μπορέσατε να βοηθήσετε τον Σισουπάλα να παντρευτεί την αδελφή μου, τη Ρουκμίνι, αλλά εγώ δεν μπορώ να επιτρέψω στον Κρίσνα να πάρει τη Ρουκμίνι. Θα Του δώσω ένα μάθημα. Πηγαίνω τώρα εκεί». Εμφανίστηκε ως μέγας στρατιωτικός διοικητής και ορκίστηκε μπροστά σε όλους τους παριστάμενους πρίγκιπες, «Αν δεν σκοτώσω τον Κρίσνα στη μάχη και δεν πάρω πίσω την αδελφή μου από τα χέρια Του, δεν θα επιστρέψω στην πρωτεύουσά μου, την Κουνντίνα. Παίρνω αυτόν τον όρκο μπροστά σε όλους εσάς και θα δείτε ότι θα τον εκπληρώσω». Αφού ξεστόμισε όλους αυτούς τους κομπασμούς, ο Ρούκμι ανέβηκε αμέσως στο άρμα του και είπε στον αρματηλάτη του να ακολουθήσει τον Κρίσνα. Είπε, «Θέλω να πολεμήσω μαζί Του αμέσως. Αυτό το βοσκόπουλο έχει γίνει πολύ περήφανο, εξαιτίας του ύπουλου τρόπου με τον οποίο πολέμησε τους *κσατρία*, αλλά σήμερα θα Του δώσω ένα καλό μάθημα. Επειδή είχε την αυθάδεια να κλέψει την αδελφή μου, εγώ, με τα κοφτερά βέλη μου, θα Του δώσω στ' αλήθεια ένα πολύ καλό μάθημα». Έτσι αυτός ο ανόητος, ο Ρούκμι, ανίδεος για τον βαθμό της δύναμης και των κατορθωμάτων του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας, ξεστόμισε αναιδείς απειλές.

Με μεγάλη ηλιθιότητα, στάθηκε σύντομα μπροστά στον Κρίσνα, λέγοντάς Του επανειλημμένως, «Σταμάτησε για ένα λεπτό και πολέμησε μαζί μου!». Αφού είπε αυτά τα λόγια, τέντωσε το τόξο του και έριξε με δύναμη τρία βέλη κατευθείαν στο σώμα του Κρίσνα. Ύστερα κατηγόρησε τον Κρίσνα ότι είναι ο πιο απαίσιος απόγονος της δυναστείας των Γιαντού και Του ζήτησε να σταθεί μπροστά του για ένα λεπτό, προκειμένου να μπορέσει να Του δώσει

ένα καλό μάθημα. «Παίρνεις μακριά την αδελφή μου, όπως ακριβώς τα κοράκια κλέβουν το καθαρό βούτυρο που προορίζεται για τη θυσία. Περηφανεύεσαι για τη στρατιωτική Σου δύναμη, αλλά δεν μπορείς να πολεμήσεις σύμφωνα με τις ρυθμιστικές αρχές. Έχεις κλέψει την αδελφή μου· αλλά τώρα θα Σε απαλλάξω από το ψεύτικο γόητρό Σου. Μπορείς να κρατήσεις την αδελφή μου στην κατοχή Σου μόνον μέχρι να Σε καθηλώσω στο έδαφος για πάντα με τα βέλη μου».

Ο Κύριος Κρίσνα, αφού άκουσε όλα αυτά τα τρελά λόγια από τον Ρούκμι, έριξε αμέσως ένα βέλος και έκοψε τη χορδή του τόξου του Ρούκμι, κάνοντας αδύνατο γι' αυτόν να χρησιμοποιήσει άλλο βέλος. Αλλά ο Ρούκμι πήρε αμέσως ένα άλλο τόξο και έριξε άλλα πέντε βέλη στον Κρίσνα. Αφού δέχθηκε για δεύτερη φορά επίθεση από τον Ρούκμι, ο Κρίσνα έκοψε ξανά τη χορδή του τόξου του. Ο Ρούκμι πήρε ένα τρίτο τόξο και ο Κρίσνα έκοψε και πάλι τη χορδή του τόξου. Αυτή τη φορά, για να δώσει στον Ρούκμι ένα μάθημα, ο Κρίσνα του έριξε έξι βέλη και μετά έριξε και άλλα οχτώ. Έτσι τα τέσσερα άλογα του άρματός του σκοτώθηκαν από τέσσερα βέλη, ο αρματηλάτης σκοτώθηκε από ένα βέλος και το επάνω τμήμα του άρματος του Ρούκμι, περιλαμβανομένης και της σημαίας, πετσοκόφτηκε από τα υπόλοιπα τρία βέλη.

Έχοντας ξεμείνει από βέλη, ο Ρούκμι κατέφυγε για βοήθεια σε ξίφη, ασπίδες, τρίαινες, δόρατα και άλλα παρόμοια όπλα που χρησιμοποιούνται για μάχη σώμα με σώμα, αλλά ο Κρίσνα τα έκοψε αμέσως όλα με τον ίδιο τρόπο. Σαστισμένος επανειλημμένως μετά από κάθε του απόπειρα, ο Ρούκμι πήρε το ξίφος του και έτρεξε πολύ γρήγορα προς τον Κρίσνα, όπως μια μύγα προχωράει προς τη φωτιά. Μόλις ο Ρούκμι έφτασε τον Κρίσνα, ο Κρίσνα έκοψε το όπλο του σε κομμάτια. Αυτή τη φορά ο Κρίσνα έβγαλε το κοφτερό σπαθί Του και ήταν έτοιμος να τον σκοτώσει αμέσως, αλλά η αδελφή του Ρούκμι, η Ρουκμίνι, καταλαβαίνοντας ότι αυτή τη φορά ο Κρίσνα δεν θα συγχωρούσε τον αδελφό της, έπεσε κάτω στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα και με πολύ θλιμμένο τόνο στη φωνή της, τρέμοντας από μεγάλο φόβο, άρχισε να ικετεύει τον άντρα της.

Η Ρουκμίνι αποκάλεσε στην αρχή τον Κρίσνα «Γιογκέσβαρα». «Γιογκέσβαρα» σημαίνει κάποιος που κατέχει ασύλληπτα πλούτη και ενέργεια. Ο Κρίσνα κατέχει ασύλληπτα πλούτη και ενέργεια, ενώ ο αδελφός

Η Ρουκμίνη έπεσε κάτω στα λωτοειδή πόδια του Κρίσνα και με πολύ θλιμμένο τόνο στη φωνή της, άρχισε να ικετεύει τον άντρα της.

της Ρουκμίνη κατείχε περιορισμένη μόνο στρατιωτική δύναμη. Ο Κρίσνα είναι απροσμέτρητος, ενώ ο αδελφός της ήταν μετρήσιμος σε κάθε βήμα της ζωής του. Συνεπώς, ο Ρούκμι δεν ήταν συγκρίσιμος ούτε με ένα ασήμαντο έντομο μπροστά στην απεριόριστη δύναμη του Κρίσνα. Έτσι αποκάλεσε τον

Κρίσνα Θεό των θεών. Υπάρχουν πολλοί ισχυροί ημίθεοι, όπως ο Κύριος Μπράμα, ο Κύριος Σίβα, ο Ίντρα και ο Τσάνντρα· ο Κρίσνα είναι ο Κύριος όλων αυτών των θεών, ενώ ο αδελφός της Ρουκμίני δεν ήταν απλώς ένα συνηθισμένο ανθρώπινο ον, αλλά ήταν στην παραγματικότητα ο κατώτερος όλων, επειδή δεν είχε καταλάβει καθόλου τον Κρίσνα. Με άλλα λόγια, ένα ανθρώπινο ον που δεν έχει καθόλου αντίληψη της πραγματικής θέσης του Κρίσνα είναι το κατώτερο ον στην ανθρώπινη κοινωνία. Η Ρουκμίני αποκάλεσε επίσης τον Κρίσνα «Τζαγκατπατί», κύριο ολόκληρης της κοσμικής εκδήλωσης. Σε σύγκριση με Αυτόν, ο αδελφός της ήταν απλώς ένας συνηθισμένος πρίγκιπας.

Με αυτόν τον τρόπο, η Ρουκμίני συνέκρινε τη θέση του Ρούκμι με εκείνη του Κρίσνα και με μεγάλη συγκίνηση ικέτευσε τον άντρα της να μη σκοτώσει τον αδελφό της πριν από την ευοίωνη ώρα της ένωσής της μαζί Του, αλλά να τον συγχωρέσει. Με άλλα λόγια, έδειξε την αληθινή της θέση ως γυναίκα. Ήταν ευτυχισμένη που θα αποκτούσε τον Κρίσνα για άντρα της τη στιγμή που επρόκειτο να γίνει ο γάμος της με έναν άλλο άντρα, αλλά δεν ήθελε να συνοδευτεί αυτό με την απώλεια του μεγαλύτερου αδελφού της, ο οποίος εν τέλει αγαπούσε τη μικρή του αδελφή και ήθελε να την δώσει σε κάποιον που, σύμφωνα με τους δικούς του υπολογισμούς, ήταν καλύτερος άνθρωπος. Ενώ η Ρουκμίני προσευχόταν στον Κρίσνα για τη ζωή του αδελφού της, ολόκληρο το σώμα της έτρεμε και εξαιτίας της αγωνίας της, το πρόσωπό της έμοιαζε ξερό, ο λαιμός της πνιγόταν και λόγω της τρεμούλας της, τα κοσμήματα στο σώμα της χαλάρωσαν και έπεσαν σκόρπια στο έδαφος. Ο Κύριος Κρίσνα ένιωσε αμέσως συμπόνια και συμφώνησε να μη σκοτώσει τον ανόητο Ρούκμι. Αλλά ταυτόχρονα, ήθελε να του δώσει κάποια ελαφριά τιμωρία και έτσι τον έδεσε με ένα κομμάτι από ύφασμα και ψαλίδισε το μουστάκι του, τα γένια και τα μαλλιά του, αφήνοντας μόνο μερικά σημεία εδώ κι εκεί.

Ενώ ο Κρίσνα αντιμετώπιζε τον Ρούκμι με αυτόν τον τρόπο, οι στρατιώτες της δυναστείας των Γιαντού, με διοικητή τους τον Ίδιο τον Μπαλαράμα, έσπασαν ολόκληρη τη δύναμη του στρατού του Ρούκμι, όπως ένας ελέφαντας σε μία λίμνη σπάζει τον αδύναμο βλαστό ενός άνθους λωτού. Με άλλα λόγια, όπως ένας ελέφαντας σπάζει όλο το οικοδόμημα ενός άνθους λωτού ενώ πλένεται σε μία λίμνη, έτσι και η στρατιωτική δύναμη των Γιαντού έσπασε τις δυνάμεις του Ρούκμι. Παρ' όλα αυτά, όταν οι αρχηγοί της δυναστείας των Γιαντού επέστρεψαν για να δουν τον Κρίσνα, εξεπλάγησαν βλέποντας την κατάσταση του Ρούκμι. Ο Κύριος Μπαλαράμα ήταν ιδιαίτερα συμπονετικός με τη νύφη Του, που είχε μόλις παντρευτεί τον αδελφό Του. Για να

ευχαριστήσει τη Ρουκμίνι, ο Μπαλαράμα έλυσε ο Ίδιος τον Ρούκμι και για να την ευχαριστήσει περισσότερο, ο Μπαλαράμα, ως μεγαλύτερος αδελφός του Κρίσνα, Τον μάλωσε λέγοντας, «Κρίσνα, η πράξη Σου δεν είναι καθόλου ικανοποιητική· είναι πράξη απαίσια, αντίθετη με την οικογενειακή μας παράδοση! Το να κόψεις τα μαλλιά κάποιου και να ξυρίσεις το μουστάκι και τα γένια του είναι σχεδόν σαν να τον σκοτώνεις. Ό,τι και να έκανε ο Ρούκμι, είναι τώρα κουνιάδος μας, συγγενής μας, και δεν θα έπρεπε να τον φέρεις σε τέτοια κατάσταση».

Μετά από αυτό, για να την ηρεμήσει, ο Κύριος Μπαλαράμα είπε στη Ρουκμίνι, «Δεν θα πρέπει να λυπάσαι επειδή ο αδελφός σου δείχνει αλλόκοτος. Όλοι υποφέρουν ή απολαμβάνουν τα αποτελέσματα των πράξεών τους». Ο Κύριος Μπαλαράμα ήθελε να εντυπώσει στη Ρουκμίνι πως δεν θα έπρεπε να λυπάται για το γεγονός ότι ο αδελφός της υφίσταται τις συνέπειες των πράξεών του. Δεν υπήρχε λόγος να είναι τόσο στοργική με έναν τέτοιο αδελφό. Ο Κύριος Μπαλαράμα απευθύνθηκε και πάλι στον Κρίσνα λέγοντας, «Αγαπημένε Μου Κρίσνα, ένας συγγενής, παρόλο που κάνει ένα τέτοιο ατόπημα και αξίζει να πεθάνει, θα πρέπει να συγχωρείται. Επειδή όταν αυτός ο συγγενής αποκτήσει επίγνωση του λάθους του, αυτή η ίδια η επίγνωση είναι σαν θάνατος. Γι' αυτό, δεν υπάρχει λόγος να τον σκοτώσεις». Μετά στράφηκε ξανά στη Ρουκμίνι και την πληροφόρησε ότι το καθήκον του *κσατρια* στην ανθρώπινη κοινωνία είναι έτσι καθορισμένο, ώστε σύμφωνα με τις αρχές της μάχης, ο αδελφός κάποιου μπορεί να γίνει εχθρός του στην αντίπαλη πλευρά. Ένας *κσατρια* δεν διστάζει να σκοτώσει τον ίδιο του τον αδελφό. Με άλλα λόγια, ο Κύριος Μπαλαράμα ήθελε να μάθει στη Ρουκμίνι ότι ο Ρούκμι και ο Κρίσνα είχαν δίκιο να μη δείχνουν έλεος ό ένας στον άλλο στη μάχη, παρά τον παράγοντα οικογένεια, ότι δηλαδή συνέβαινε να είναι αδελφοί εξ αγχιστείας. Ο Κύριος Μπαλαράμα συνέχισε να πληροφορεί τη Ρουκμίνι ότι οι *κσατρια* είναι χαρακτηριστικά εμβλήματα του υλιστικού τρόπου ζωής· γίνονται περήφανοι όποτε τίθεται θέμα υλικής κτήσης. Επομένως, όταν πολεμούν δύο εχθρικοί *κσατρια* εξαιτίας ενός βασιλείου, μιας χώρας, πλούτου, γυναικών, γοήτρου ή εξουσίας, προσπαθούν να φέρουν ο ένας τον άλλο στην πιο φρικτή θέση. Ο Μπαλαράμα έμαθε στη Ρουκμίνι ότι η στοργή της για τον αδελφό της, τον Ρούκμι, ο οποίος είχε δημιουργήσει εχθρότητα με τόσο πολλά πρόσωπα, ήταν μία πεισματάρικη ευαισθησία, ταιριαστή με ένα συνηθισμένο υλιστικό πρόσωπο. Ο χαρακτήρας του αδελφού της δεν ήταν καθόλου αξιολάτρευτος, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε άλλους φίλους του, αλλά παρ' όλα αυτά η Ρουκμίνι, ως

συνηθισμένη γυναίκα, ήταν τόσο στοργική μαζί του. Δεν ήταν κατάλληλος να είναι αδελφός της και όμως η Ρουκμίνη ήταν επιεικής μαζί του.

«Εκτός αυτού», συνέχισε ο Μπαλαράμα, «η σκέψη ότι ένα πρόσωπο είναι ουδέτερο ή ότι είναι φίλος ή εχθρός κάποιου γίνεται συνήθως από πρόσωπα που βρίσκονται στη σωματική αντίληψη της ζωής. Αυτά τα ανόητα πρόσωπα βρίσκονται σε σύγχυση από την παραπλανητική ενέργεια του Υπερτάτου Κυρίου. Η πνευματική ψυχή έχει την ίδια αγνή ποιότητα σε οποιαδήποτε ενσάρκωση στην ύλη, αλλά όσοι δεν είναι αρκετά νοήμονες βλέπουν μόνο τις σωματικές διαφοροποιήσεις ζώων και ανθρώπων, γραμματισμένων και αγράμματων, πλουσίων και φτωχών και ούτω καθεξής, οι οποίες καλύπτουν την αγνή πνευματική ψυχή. Αυτού του είδους οι διαφοροποιήσεις, που παρατηρούνται μόνο βάσει του σώματος, είναι ακριβώς σαν τη διαφοροποίηση μεταξύ των διαφόρων τύπων φωτιάς βάσει των διαφόρων τύπων καυσίμων που καίγονται. Όποιο και αν είναι το μέγεθος ή μορφή του καυσίμου, δεν υπάρχει διαφορά στο μέγεθος ή στο σχήμα της φωτιάς που προέρχεται από αυτό το καύσιμο. Κατά τον ίδιο τρόπο, στον ουρανό δεν υπάρχουν διαφορές στο μέγεθος ή στο σχήμα».

Με αυτόν τον τρόπο ο Μπαλαράμα τους ηρέμησε με την ηθική Του διδασκαλία. Συνεχίζοντας είπε: «Αυτό το σώμα είναι μέρος της υλικής εκδήλωσης. Το ζωντανό ον, δηλαδή η πνευματική ψυχή, όντας σε επαφή με την ύλη, μεταναστεύει, λόγω της παραπλανητικής απόλαυσης από το ένα σώμα στο άλλο και αυτό είναι γνωστό ως υλική ύπαρξη. Αυτή η επαφή του ζωντανού όντος με την υλική εκδήλωση δεν συνεπάγεται ούτε ενοποίηση ούτε διάλυση. Αγαπημένη Μου νύφη, η πνευματική ψυχή είναι ασφαλώς η αιτία αυτού του υλικού σώματος, όπως ο ήλιος είναι η αιτία του ηλιακού φωτός, της όρασης και των μορφών της υλικής εκδήλωσης». Το παράδειγμα του ηλιακού φωτός και της υλικής εκδήλωσης είναι πολύ κατάλληλο όσον αφορά στην κατανόηση της επαφής του ζωντανού όντος με τον υλικό κόσμο. Το πρωί ανατέλλει ο ήλιος και η θερμότητα με το φως απλώνονται σταδιακά σε ολόκληρη την ημέρα. Ο ήλιος είναι η αιτία όλης της υλικής παραγωγής, των σχημάτων και των μορφών· το ότι συντελούνται η ενοποίηση και η διάλυση των υλικών στοιχείων οφείλεται στον ήλιο. Αλλά μόλις ο ήλιος δύσει, η όλη εκδήλωση δεν συνδέεται πλέον με τον ήλιο, ο οποίος έχει περάσει από το ένα μέρος στο άλλο. Όταν ο ήλιος περάσει από το ανατολικό στο δυτικό ημισφαίριο, το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης της οφειλόμενης στο ηλιακό φως στο ανατολικό ημισφαίριο παραμένει, αλλά το ηλιακό φως καθαυτό είναι ορατό και πάλι στο δυτικό ημισφαίριο. Κατά τον ίδιο τρόπο,

το ζωντανό ον δέχεται ή παράγει διάφορα σώματα και διάφορες σωματικές σχέσεις σε μία συγκεκριμένη περίσταση, αλλά αμέσως μόλις αφήσει το παρόν σώμα και δεχθεί κάποιο άλλο, δεν έχει καμία σχέση με το προηγούμενο σώμα. Παρόμοια, το ζωντανό ον δεν έχει καμία σχέση με το επόμενο σώμα το οποίο δέχεται. Είναι πάντα ελεύθερο από την επαφή με τη σωματική μόλυνση. Συνεπώς, το συμπέρασμα είναι ότι η εμφάνιση και η εξαφάνιση του σώματος δεν έχουν καμία σχέση με το ζωντανό ον, όπως ακριβώς η αύξηση και η ελάττωση της σελήνης δεν έχουν καμία σχέση με τη σελήνη. Όταν η σελήνη αυξάνεται, νομίζουμε εσφαλμένα ότι η σελήνη αναπτύσσεται και όταν η σελήνη ελαττώνεται, νομίζουμε ότι η σελήνη μειώνεται. Στην πραγματικότητα, η σελήνη είναι πάντα η ίδια· δεν έχει καμία σχέση με αυτές τις ορατές δραστηριότητες αύξησης και ελάττωσης.

«Η συνείδηση της υλικής ύπαρξης μπορεί να παρομοιασθεί με τον ύπνο και τα όνειρα. Όταν κάποιος κοιμάται, ονειρεύεται πολλά πλασματικά περιστατικά και ως αποτέλεσμα του ονείρου υπόκειται σε διάφορα είδη δυστυχίας και ευτυχίας. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν κάποιος βρίσκεται στην ονειρική κατάσταση της υλικής συνείδησης, υποφέρει τα αποτελέσματα της αποδοχής και της εγκατάλειψης ενός σώματος στην υλική ύπαρξη. Αντίθετη με αυτή την υλική συνείδηση είναι η συνείδηση του Κρίσνα. Με άλλα λόγια, όταν κάποιος υψωθεί στο επίπεδο της συνείδησης του Κρίσνα ελευθερώνεται από αυτή την εσφαλμένη αντίληψη της ζωής».

Με αυτόν τον τρόπο, ο Σρι Μπαλαράμα τους δίδαξε την πνευματική γνώση. Απευθύνθηκε στη νύφη Του ως εξής: «Γλυκιά, χαμογελαστή Ρουκμί, μη λυπάσαι για τεχνητούς λόγους που προκαλεί η άγνοια. Μόνον εξαιτίας τεχνητών αντιλήψεων γίνεται κανείς δυστυχισμένος, αλλά αυτή η δυστυχία αφαιρείται αμέσως όταν συζητά κανείς τη φιλοσοφία της αληθινής ζωής. Να είσαι ευτυχισμένη μόνο σε αυτό το επίπεδο».

Αφού άκουσε αυτή τη φωτισμένη διδασκαλία από τον Σρι Μπαλαράμα, η Ρουκμί έγινε αμέσως ήρεμη και χαρούμενη και προσάρμοσε τη διανοητική της κατάσταση, η οποία ήταν πολύ επηρεασμένη από το θέαμα της εξαθλίωσης του αδελφού της, του Ρούκμι. Όσον αφορά στον Ρούκμι, ούτε η υπόσχεσή του τηρήθηκε ούτε η αποστολή του πέτυχε. Είχε έλθει από το σπίτι του με στρατιώτες και στρατιωτικές φάλαγγες για να νικήσει τον Κρίσνα και να ελευθερώσει την αδελφή του, αλλά αντίθετα, έχασε όλους τους στρατιώτες του και τη στρατιωτική του δύναμη. Ήταν προσωπικά πολύ εξαθλιωμένος και σε αυτή την κατάσταση ήταν πολύ στενοχωρημένος· αλλά με τη χάρη του

Κυρίου, θα μπορούσε να συνεχίσει τη ζωή του προς τον σταθερό προορισμό του. Επειδή ήταν *κσατρία*, θυμόταν την υπόσχεσή του ότι δεν θα επέστρεφε στην πρωτεύουσά του, την Κουνντίνα, χωρίς να σκοτώσει τον Κρίσνα και να ελευθερώσει την αδελφή του, πράγματα τα οποία είχε αποτύχει να κάνει· γι' αυτό αποφάσισε με θυμό να μην επιστρέψει στην πρωτεύουσά του, να φτιάξει ένα σπιτάκι στο χωριό Μποτζακάτα και να μείνει εκεί για το υπόλοιπο της ζωής του.

Αφού νίκησε όλες τις αντίπαλες πλευρές και πήρε τη Ρουκμίνι με τη βία, ο Κρίσνα την έφερε στην πρωτεύουσά Του, την Ντβάρακα, και έπειτα την παντρεύτηκε σύμφωνα με τις βεδικές τελετουργίες. Μετά τον γάμο, ο Κρίσνα έγινε Βασιλιάς των Γιαντού στην Ντβάρακα. Με την ευκαιρία του γάμου Του με τη Ρουκμίνι, όλοι οι κάτοικοι ήταν χαρούμενοι και σε κάθε σπίτι γίνονταν πολλές τελετές. Οι κάτοικοι της πόλης της Ντβάρακα ήταν τόσο χαρούμενοι που ντύθηκαν με τα καλύτερα ρούχα και κοσμήματα και πήγαν να προσφέρουν δώρα ανάλογα με τις δυνατότητες τους στο νεόνυμφο ζευγάρι, τον Κρίσνα και τη Ρουκμίνι. Όλα τα σπίτια της Γιαντουπούρι (της Ντβάρακα) ήταν στολισμένα με σημαίες, στολίδια και λουλούδια. Το κάθε σπίτι είχε μία επιπλέον εξώπορτα ειδικά προετοιμασμένη γι' αυτή τη γιορτή και υπήρχαν μεγάλα κανάτια γεμάτα νερό και στις δύο πλευρές της εξώπορτας. Ολόκληρη η πόλη μοσχοβολούσε λιβάνι της πιο εκλεκτής ποιότητας και τη νύχτα φωτιζόταν από χιλιάδες λάμπες, που στόλιζαν όλα τα κτίρια.

Ολόκληρη η πόλη είχε γιορταστική ατμόσφαιρα με την ευκαιρία του γάμου του Κυρίου Κρίσνα με τη Ρουκμίνι. Παντού υπήρχε άφθονη διακόσμηση με μπανανιές και δέντρα μπέτελ. Αυτά τα δύο είδη δέντρων θεωρούνταν πολύ ευοίωνα σε γιορτινές τελετές. Συγχρόνως, υπήρχε μεγάλη συνάθροιση από ελέφαντες, οι οποίοι μετέφεραν βασιλιάδες από διάφορα φιλικά βασίλεια. Αποτελεί συνήθεια των ελεφάντων όποτε βλέπουν ορισμένα μικρά φυτά και δέντρα, από την παιχνιδιάρικη και επιπόλαιη φύση τους, ξεριζώνουν τα δέντρα και τα πετούν εδώ κι εκεί. Οι ελέφαντες που είχαν μαζευτεί σε εκείνη την περίπτωση σκόρπισαν επίσης τις μπανανιές και τα δέντρα μπέτελ, αλλά παρά τη μεθυσμένη αυτή συμπεριφορά, ολόκληρη η πόλη, με τα δέντρα πεταμένα εδώ κι εκεί, έδειχνε πολύ όμορφη.

Οι φιλικοί βασιλιάδες των Κούρου και των Πάννταβα εκπροσωπούνταν από τον Ντριταράστρα, τους πέντε αδελφους Πάνντου, τον Βασιλιά Νρούπαντα, τον Βασιλιά Σαντάρντανα, καθώς και τον πατέρα της Ρουκμίνι, τον Μπίσμακα. Επειδή ο Κρίσνα είχε κλέψει τη Ρουκμίνι, υπήρξε αρχικά κάποια

παρεξήγηση ανάμεσα στις δύο οικογένειες, αλλά ο Σρι Μπαλαράμα και πολλά άγια πρόσωπα πλησίασαν τον Μπίσμακα, τον Βασιλιά της Βιντάρμπα, και τον έπεισαν να πάρει μέρος στη γαμήλια τελετή του Κρίсна και της Ρουκμίני. Παρόλο που το επεισόδιο της αρπαγής της Ρουκμίני από τον Κρίсна δεν ήταν πολύ ευτυχές περιστατικό στο βασίλειο της Βιντάρμπα, αυτού του είδους η αρπαγή δεν ήταν ασυνήθιστη υπόθεση μεταξύ των *κασατρια*. Ήταν μάλλον κάτι συνηθισμένο σε όλους τους γάμους. Εν πάση περιπτώσει, ο Βασιλιάς Μπίσμακα έκλινε από την αρχή προς το να δώσει το χέρι της όμορφης κόρης του στον Κρίсна. Κατά κάποιον τρόπο ο σκοπός του είχε επιτευχθεί και έτσι ήταν ευχαριστημένος να παρευρεθεί στη γαμήλια τελετή, παρόλο που ο μεγαλύτερος γιος του είχε ταπεινωθεί στη μάχη. Στην *Παντμα Πουρανα* αναφέρεται ότι ο Μαχαράζα Νάνντα και τα βοσκοπούλα της Βρινντάβανα ήλθαν και αυτοί για τη γαμήλια τελετή. Βασιλιάδες από τα βασίλεια Κούρου, Σριντζάγια, Κεκάγια, Βιντάρμπα και Κούντι ήλθαν στην Ντβάρακα γι' αυτή την περίπτωση μαζί με όλα τα βασιλικά τους παραφερνάλια.

Η ιστορία της αρπαγής της Ρουκμίני από τον Κρίсна έγινε ποίημα και οι επαγγελματίες αφηγητές το απήγγειλαν παντού. Όλοι οι συγκεντρωμένοι βασιλιάδες και ιδιαίτερα οι κόρες τους έμειναν έκθαμβοι από θαυμασμό και πολύ χαρούμενοι ακούγοντας τα ιπποτικά έργα του Κρίсна. Με αυτόν τον τρόπο, όλοι οι επισκέπτες και όλοι οι κάτοικοι της πόλης της Ντβάρακα ήταν χαρούμενοι να βλέπουν μαζί τον Κρίсна και τη Ρουκμίני. Με άλλα λόγια, ο Υπέρτατος Κύριος, ο συντηρών τους πάντες και τα πάντα, και η θεά της τύχης ενώθηκαν και όλοι οι άνθρωποι αισθάνθηκαν μεγάλη αγαλλίαση.

❧ *Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίсна) για το Πεντηκοστό τρίτο Κεφάλαιο του έργου Κρίсна, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Ο Κρίсна νικά όλους τους πρίγκιπες και παίρνει τη Ρουκμίни στο σπίτι Του, στην Ντβάρακα».* ❧

54. Από τον Κρίσνα και τη Ρουκμίνι γεννιέται ο Πραντιούμνα

Λέγεται ότι ο Έρωτας, ο οποίος είναι απευθείας μέρος του Κυρίου Βāsουντέβα και ο οποίος είχε καεί στο παρελθόν και είχε γίνει στάχτες από την οργή του Κυρίου Σίβα, γεννήθηκε στη μήτρα της Ρουκμίνι από τον Κρίσνα. Αυτός είναι ο Καμαντέβα, ένας ημίθεος των ουράνιων πλανητών, ιδιαίτερα ικανός να προκαλεί λάγνες επιθυμίες. Το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, ο Κρίσνα, διαθέτει πολλές βαθμίδες συστατικών μερών, αλλά οι τετραπλές επεκτάσεις του Κρίσνα –ο Βασουντέβα, ο Σανκάρσανα, ο Πραντιούμνα και ο Ανιρούντα- ανήκουν απευθείας στην κατηγορία Βίσνου. Ο Κάμα, δηλαδή ο ημίθεος Έρωτας, που αργότερα γεννήθηκε στη μήτρα της Ρουκμίνι, ονομαζόταν επίσης Πραντιούμνα, δεν μπορεί όμως να είναι ο Πραντιούμνα της κατηγορίας Βίσνου. Ανήκει στην κατηγορία *τζίβα-τατβ*, αλλά για να έχει εξαιρετική δύναμη στην κατηγορία των ημιθέων, ήταν συστατικό μέρος της τρομερής δύναμης του Πραντιούμνα. Αυτή είναι η ετυμολογία των Γκοσουάμι. Γι' αυτό, όταν ο Έρωτας έγινε στάχτη από την οργή του Κυρίου Σίβα, συγχωνεύθηκε στο σώμα του Βασουντέβα και προκειμένου να αποκτήσει το σώμα του και πάλι, γεννήθηκε από τον Ίδιο τον Κύριο Κρίσνα: αποδεσμεύθηκε απευθείας από το σώμα Του στη μήτρα της Ρουκμίνι και γεννήθηκε ως γιος του Κρίσνα, πασίγνωστος ως Πραντιούμνα. Επειδή είχε γεννηθεί απευθείας από το Κύριο Κρίσνα, οι ιδιότητές του μοιάζουν πολύ με του Κρίσνα.

Υπήρχε ένας δαίμονας ονόματι Σάμπααρα, που του έμελλε να σκοτωθεί από αυτόν τον Πραντιούμνα. Ο δαίμονας Σάμπααρα γνώριζε τη μοίρα του και μόλις έμαθε ότι γεννήθηκε ο Πραντιούμνα, πήρε τη μορφή μιας γυναίκας και

Όταν ο μάγειρας έκοβε το ψάρι, βρήκε ένα όμορφο μωρό μέσα στην κοιλιά του ψαριού.

έκλεψε το βρέφος από το κτίριο του μαιευτηρίου σε λιγότερες από δέκα μέρες αφότου είχε γεννηθεί. Ο δαίμονας τον πήρε και τον πέταξε κατευθείαν στη θάλασσα. Αλλά, όπως λέγεται, «Όποιος προστατεύεται από τον Κρίσνα, δεν μπορεί να σκοτωθεί από κανέναν» και όποιος προορίζεται να σκοτωθεί από

τον Κρίσνα, δεν μπορεί να προστατευθεί από κανέναν». Όταν ο Πραντιούμνα πετάχτηκε στη θάλασσα, τον κατάπιε αμέσως ένα μεγάλο ψάρι. Αργότερα, αυτό το ψάρι το έπιασε το δίχτυ ενός ψαρά, που το πούλησε έπειτα στον δαίμονα Σάμμπαρα. Στην κουζίνα του δαίμονα υπήρχε μια υπηρέτρια ονόματι Μαγιαβατί. Αυτή η γυναίκα ήταν προηγουμένως η γυναίκα του Έρωτα και ονομαζόταν Ρατί. Όταν ο δαίμονας Σάμμπαρα αγόρασε το ψάρι, το έδωσε στον μάγειρά του για να μαγειρέψει κάτι πολύ εύγευστο. Οι δαίμονες και οι *ρακσασα* συνηθίζουν να τρώνε κρέας, ψάρι και παρόμοιες μη χορτοφαγικές τροφές. Παρόμοια, άλλοι δαίμονες, όπως ο Ράβανα, ο Κάμσα και ο Χιρανιακασιπού, μολονότι γεννημένοι από γονείς *μπραμανα* και *κσατρία*, έτρωγαν κρέας και ψάρι χωρίς διάκριση. Αυτή η πρακτική επικρατεί ακόμα στην Ινδία και όσοι τρώνε κρέας και ψάρι ονομάζονται συνήθως δαίμονες και *ρακσασα*.

Όταν ο μάγειρας έκοβε το ψάρι, βρήκε ένα όμορφο μωρό μέσα στην κοιλιά του ψαριού και το έδωσε αμέσως στη Μαγιαβατί, η οποία βοηθούσε στις δουλειές της κουζίνας. Αυτή η γυναίκα απόρησε βλέποντας ένα τόσο όμορφο μωρό να μπορεί να μένει στην κοιλιά του ψαριού και μπερδεύτηκε. Τότε ο μέγας σοφός Νάραντα παρουσιάστηκε και της εξήγησε σχετικά με τη γέννηση του Πραντιούμνα, πώς ο Σάμμπαρα πήρε το βρέφος και αργότερα το πέταξε στη θάλασσα και ούτω καθεξής. Με αυτόν τον τρόπο, ολόκληρη η ιστορία αποκαλύφθηκε στη Μαγιαβατί, που στο παρελθόν ήταν η Ρατί, η γυναίκα του Έρωτα. Η Μαγιαβατί γνώριζε ότι προηγουμένως ήταν γυναίκα του Έρωτα· αφότου ο άντρας της έγινε στάχτη από την οργή του Κυρίου Σίβα, τον περίμενε πάντοτε να επιστρέψει και πάλι στην υλική του μορφή. Αυτή η γυναίκα μαγείρευε ρύζι και νταλ στην κουζίνα, αλλά όταν πήρε αυτό το όμορφο μωρό και κατάλαβε ότι ήταν ο Έρωτας, ο άντρας της, φυσικά τον ανέλαβε και με μεγάλη στοργή του έκανε μπάνιο. Με θαυμαστό τρόπο, το μωρό πολύ γρήγορα μεγάλωσε και μέσα σε ένα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα έγινε ένας πολύ όμορφος νεός άντρας. Τα μάτια του ήταν σαν πέταλα λωτού, τα μπράτσα του ήταν πολύ μακριά, φτάνοντας μέχρι τα γόνατα, και κάθε γυναίκα που τύχαινε να τον δει αιχμαλωτιζόταν από τη σωματική του ομορφιά.

Η Μαγιαβατί κατάλαβε ότι ο προηγούμενος άντρας της, ο Έρωτας, γεννημένος ως Πραντιούμνα, είχε γίνει ένας τόσο ωραίος νεαρός άντρας και σιγά-σιγά γοητεύθηκε κι εκείνη και ένιωσε λαγνεία. Χαμογελούσε μπροστά του με γυναικεία γοητεία, εκφράζοντας τον πόθο της για σεξουαλική συνεύρεση. Γι' αυτό την ρώτησε, «Πώς είναι δυνατό να ήσουν στην αρχή

στοργική σαν μητέρα και τώρα να εμφανίζεις τα σημάδια μιας λάγνας γυναίκας; Ποιος είναι ο λόγος αυτής της αλλαγής;». Όταν άκουσε αυτά τα λόγια του Πραντιούμνα, η Ρατί απάντησε, «Αγαπημένε μου κύριε, είσαι ο γιος του Κυρίου Κρίσνα. Πριν κλείσεις δέκα μέρες, σε έκλεψε ο δαίμονας Σάμμπαρα και αργότερα σε πέταξε στο νερό και σε κατάπιε ένα ψάρι. Έτσι βρέθηκες στη φροντίδα μου, αλλά στην πραγματικότητα, στην προηγούμενη ζωή σου ως Έρωτας, ήμουν η γυναίκα σου· γι' αυτόν τον λόγο, η εκδήλωση αυτών των συζυγικών σημαδιών δεν είναι καθόλου αταίριαστη. Ο Σάμμπαρα ήθελε να σε σκοτώσει και διαθέτει διαφόρων ειδών μυστικές δυνάμεις. Γι' αυτό, πριν αποπειραθεί ξανά να σε σκοτώσει, σε παρακαλώ, σκότωσέ τον εσύ όσο το δυνατό συντομότερα με τη θεϊκή σου δύναμη. Αφότου σε έκλεψε ο Σάμμπαρα, η μητέρα σου, η Ρουκμίני-ντέβι, βρίσκεται σε πολύ οδυνηρή κατάσταση, σαν ένα πουλί που έχει χάσει τα μωρά του. Σε αγαπάει πολύ και αφότου σε πήραν από εκείνη, ζει λυπημένη σαν μία αγελάδα που έχει χάσει το μοσχαρακι της».

Η Μαγιαβατί είχε μυστική γνώση των υπερφυσικών δυνάμεων. Οι υπερφυσικές δυνάμεις είναι γενικά γνωστές ως *μαγια* και για να εκτοπίσει κανείς όλες αυτές τις υπερφυσικές δυνάμεις, υπάρχει μία άλλη υπερφυσική δύναμη, η οποία ονομάζεται *μαχαμαγια*. Η Μαγιαβατί είχε τη γνώση της μυστικής δύναμης *μαχαμαγια* και έδωσε στον Πραντιούμνα αυτή τη συγκεκριμένη ενεργητική δύναμη, για να νικήσει τις μυστικές δυνάμεις του δαίμονα Σάμμπαρα. Έτσι, έχοντας τη δύναμη που του έδωσε η γυναίκα του, ο Πραντιούμνα πήγε αμέσως στον Σάμμπαρα και τον προκάλεσε να παλέψουν. Ο Πραντιούμνα του μιλούσε με πολύ σκληρά λόγια, για να προκαλέσει τον θυμό του και να αρχίσει να παλεύει. Ακούγοντας τα λόγια του Πραντιούμνα, ο δαίμονας Σάμμπαρα, προσβεβλημένος, αισθάνθηκε όπως αισθάνεται το φίδι αφού χτυπηθεί από το πόδι κάποιου. Το φίδι δεν μπορεί να ανεχθεί το πάτημα ή την κλωτσιά ενός άλλου ζώου ή ενός ανθρώπου και δαγκώνει αμέσως τον αντίπαλο.

Ο Σάμμπαρα αισθάνθηκε τα λόγια του Πραντιούμνα σαν να ήταν κλωτσιές. Πήρε αμέσως το ρόπαλο στα χέρια του και παρουσιάστηκε μπροστά στον Πραντιούμνα για να παλέψει. Οργισμένος, άρχισε να χτυπάει τον Πραντιούμνα με το ρόπαλο, όπως ο κεραυνός χτυπάει το βουνό. Ο δαίμονας βογκούσε και έκανε έναν θόρυβο σαν σύννεφο που βροντά. Ο Πραντιούμνα προστατευόταν με το δικό του ρόπαλο και τελικά χτύπησε τον δαίμονα πολύ άσχημα. Έτσι, η πάλη ανάμεσα στον Σαμμπαρασούρα και τον Πραντιούμνα άρχισε να σοβαρεύει.

Όμως ο Σαμπαρσούρα γνώριζε την τέχνη των μυστικών δυνάμεων και μπορούσε να υψωθεί στον ουρανό και να πολεμήσει από το διάστημα. Υπάρχει ένας άλλος δαίμονας ονόματι Μάγια, από τον οποίον ο Σαμπαρσούρα έμαθε πολλές μυστικές δυνάμεις. Έτσι υψώθηκε ψηλά στον ουρανό και άρχισε να πετάει διαφόρων ειδών πυρηνικά όπλα στο σώμα του Πραντιούμνα. Για να πολεμήσει τις μυστικές δυνάμεις του Σαμπαρσούρα, ο Πραντιούμνα θυμήθηκε μία άλλη μυστική δύναμη, γνωστή ως *μαχαβιντια*, η οποία διαφέρει από τη μαύρη μυστική δύναμη, τη μαύρη μαγεία. Η μυστική δύναμη *μαχαβιντια* βασίζεται στην ιδιότητα της αγαθότητας. Καταλαβαίνοντας ότι ο αντίπαλός του ήταν αξιοθαύμαστος, ο Σάμπαρα ζήτησε βοήθεια από διαφόρων ειδών δαιμονικές μυστικές δυνάμεις, που ανήκαν στους Γκουχιάκα, τους Γκανντάρβα, τους Πικάσα, τα φίδια και τους Ρακσάσα. Αλλά παρόλο που ο δαίμονας φανέρωσε τις μυστικές δυνάμεις του και αναζήτησε καταφύγιο σε υπερφυσικές δυνάμεις, ο Πραντιούμνα μπόρεσε να εξουδετερώσει τις μυστικές δυνάμεις του με τη ανώτερη δύναμη της *μαχαβιντια*. Όταν ο Σαμπαρσούρα ηττήθηκε από κάθε άποψη, ο Πραντιούμνα πήρε το κοφτερό σπαθί του και έκοψε αμέσως το κεφάλι του δαίμονα, που ήταν στολισμένο με μια περικεφαλαία με πολύτιμα πετράδια. Όταν ο Πραντιούμνα σκότωσε έτσι τον δαίμονα, όλοι οι ημίθεοι στα ανώτερα πλανητικά συστήματα άρχισαν να τον ραίνουν με λουλούδια.

Η γυναίκα του Πραντιούμνα, η Μαγιαβατί, μπορούσε να ταξιδεύει στο διάστημα και έτσι έφτασαν στην πρωτεύουσα του πατέρα του, την Ντβάρακα, κατευθείαν, αεροπορικώς. Πέρασαν πάνω από το ανάκτορο του Κυρίου Κρίσνα και άρχισαν να κατεβαίνουν όπως ένα σύννεφο κατεβαίνει μαζί με κεραυνούς. Το εσωτερικό τμήμα ενός ανακτόρου είναι γνωστό ως *ανταχπουρα* (ιδιωτικά διαμερίσματα). Ο Πραντιούμνα και η Μαγιαβατί πρόσεξαν ότι υπήρχαν εκεί πολλές γυναίκες και κάθισαν ανάμεσά τους. Όταν οι γυναίκες είδαν τον Πραντιούμνα, ντυμένο με μπλε ρούχα, με πολύ μακριά χέρια, σγουρά μαλλιά, πανέμορφα μάτια, χαμογελαστό κοκκινωπό πρόσωπο, στολίδια και πετράδια, στην αρχή δεν μπόρεσαν να τον αναγνωρίσουν ως Πραντιούμνα, ως ένα πρόσωπο διαφορετικό από τον Κρίσνα. Αισθάνθηκαν πολύ ευλογημένες από την ξαφνική παρουσία του Κρίσνα και ήθελαν να κρυφτούν σε διάφορες γωνιές του ανακτόρου.

Ωστόσο, όταν οι γυναίκες είδαν ότι ο Πραντιούμνα δεν είχε όλα τα χαρακτηριστικά του Κρίσνα, ήλθαν πάλι πίσω από περιέργεια για να δουν αυτόν και τη γυναίκα του, τη Μαγιαβατί. Έκαναν υποθέσεις για το ποιος θα μπορούσε να είναι, επειδή ήταν τόσο όμορφος. Ανάμεσα στις γυναίκες ήταν

και η Ρουκμίνι-ντέβι, που ήταν εξίσου όμορφη, με τα μάτια της που ήταν σαν λωτοί. Βλέποντας τον Πραντιούμνα, θυμήθηκε φυσικά τον γιο της και από τα στήθη της άρχισε να τρέχει γάλα, από μητρική στοργή. Αναρωτιόταν, «Ποιο μπορεί να είναι αυτό το πανέμορφο αγόρι; Φαίνεται να είναι το ομορφότερο πρόσωπο. Ποια είναι αυτή η καλότυχη γυναίκα που μπορεί να γεννήσει ένα τόσο όμορφο αγόρι στη μήτρα της και να γίνει μητέρα του; Και ποια είναι αυτή η νεαρή γυναίκα που τον συνοδεύει; Πώς γνωρίστηκαν; Θυμούμενη τον δικό μου γιο, που τον έκλεψαν από το μαιευτήριο, μπορώ να υποθέσω ότι αν ζει κάπου, θα έχει μεγαλώσει τώρα και μπορεί να μοιάζει με αυτό το αγόρι». Από διαίσθηση και μόνο, η Ρουκμίνι κατάλαβε ότι ο Πραντιούμνα ήταν ο γιος που είχε χάσει. Παρατήρησε επίσης ότι ο Πραντιούμνα έμοιαζε στον Κύριο Κρίσνα από κάθε άποψη. Έμεινε έκθαμβη από θαυμασμό για το πώς είχε όλα τα χαρακτηριστικά του Κρίσνα. Άρχισε, λοιπόν, να σκέφτεται πιο εμπιστευτικά ότι αυτό το αγόρι πρέπει να είναι ο δικός της γιος που είχε μεγαλώσει, επειδή αισθάνθηκε μεγάλη στοργή γι' αυτόν και ως αίσιο σημάδι, το αριστερό της χέρι έτρεμε.

Εκείνη τη στιγμή, ο Κύριος Κρίσνα, μαζί με τον πατέρα και τη μητέρα Του, την Ντεβάκι και τον Βασουντέβα, εμφανίστηκαν επί σκηνής. Ο Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, κατάλαβε τα πάντα, αλλά παρ' όλα αυτά, σε εκείνη την κατάσταση παρέμεινε σιωπηλός. Χάρη στην επιθυμία του Κυρίου Σρι Κρίσνα, εντούτοις, ο μέγας σοφός Νάραντα εμφανίστηκε επί σκηνής και άρχισε να αποκαλύπτει όλα τα περιστατικά – πώς έκλεψαν τον Πραντιούμνα από το μαιευτήριο και πώς είχε μεγαλώσει και είχε έλθει εκεί μαζί με τη γυναίκα του, τη Μαγιαβατί, η οποία στο παρελθόν ήταν η Ρατί, η σύζυγος του Έρωτα. Όταν όλοι πληροφορήθηκαν τη μυστηριώδη εξαφάνιση του Πραντιούμνα και το πώς είχε μεγαλώσει, έμειναν κατάπληκτοι από θαυμασμό, επειδή βρήκαν τον νεκρό γιο τους αφού είχαν χάσει σχεδόν κάθε ελπίδα να τον βρουν. Όταν κατάλαβαν ότι ήταν ο Πραντιούμνα, τον υποδέχθηκαν με μεγάλη χαρά. Ο ένας μετά τον άλλον, όλα τα μέλη της οικογένειας –η Ντεβάκι, ο Βασουντέβα, ο Κύριος Σρι Κρίσνα, ο Κύριος Μπαλαράμα, η Ρουκμίνι και όλες οι γυναίκες της οικογένειας- αγκάλιαζαν τον Πραντιούμνα και τη γυναίκα του Μαγιαβατί. Όταν τα νέα της επιστροφής του Πραντιούμνα απλώθηκαν σε όλη την πόλη της Ντβάρακα, όλοι οι έκπληκτοι πολίτες άρχισαν να έρχονται με μεγάλη αγωνία να δουν τον Πραντιούμνα που είχε χαθεί. Έλεγαν, «Ο νεκρός γιος έχει επιστρέψει. Τι μπορεί να είναι πιο ευχάριστο από αυτό;».

Ο Σρίλα Σουκαντέβα Γκοσουάμι έχει εξηγήσει ότι στην αρχή, όλες οι γυναίκες του ανακτόρου, που ήταν όλες τους μητέρες και θετές μητέρες του Πραντιούμνα, τον πέρασαν για τον Κρίσνα και ήταν όλες ντροπαλές, μολυσμένες από την επιθυμία της συζυγικής αγάπης. Η εξήγηση είναι ότι η προσωπική εμφάνιση του Πραντιούμνα είναι ακριβώς σαν του Κρίσνα και, εκτός αυτού, ήταν ο ίδιος ο Έρωτας. Επομένως, δεν προκαλεί έκπληξη ότι οι μητέρες του Πραντιούμνα και οι άλλες γυναίκες τον πέρασαν για τον Κρίσνα. Είναι ξεκάθαρο από την περιγραφή των γεγονότων ότι τα σωματικά χαρακτηριστικά του Πραντιούμνα έμοιαζαν τόσο πολύ με του Κρίσνα, έτσι ώστε να τον περάσει για τον Κρίσνα ακόμη και η μητέρα του.

✍ *Έτσι τελειώνουν τα επεξηγηματικά σχόλια μπακτιβεντάντα (τα σχόλια που παρουσιάζουν τη βεδική γνώση από τη σκοπιά του μπάκτι, της αφοσίωσης στον Κρίσνα) για το Πεντηκοστό τέταρτο Κεφάλαιο του έργου Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας, με τίτλο «Από τον Κρίσνα και τη Ρουκμίνι γεννιέται ο Πραντιούμνα».* ✍

✍ *Έτσι τελειώνει ο Πρώτος Τόμος του έργου «Κρίσνα, το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας».* ✍

Γλωσσάριο

Αβαταρα: ενσάρκωση ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του Θεού, που κατέρχεται από τον πνευματικό κόσμο με συγκεκριμένη αποστολή.

Ασουρα: δαίμονας, μη αφοσιωμένος υπηρέτης.

Ατσαρια: πνευματικός δάσκαλος· αυτός που διδάσκει με το παράδειγμά του.

Βαϊσια: η τρίτη από τις τέσσερεις *βαρνα* ή κάστες του συστήματος *βαρνασραμα-νταρμα* (βλ. λέξη)· αγρότες και επιχειρηματίες.

Βαϊσναβα: ο αφοσιωμένος υπηρέτης του Υπερτάτου Κυρίου Βίσνου ή Κρίσνα.

Βίσνου: ο Υπέρτατος Κύριος του κόσμου. Το Πρόσωπο της Θεότητας που διαπερνά τα πάντα. Πλήρης επέκταση του Κρίσνα, η οποία δημιουργεί και συντηρεί τα αναρίθμητα υλικά σύμπαντα.

Γιαγκια: θυσία.

Γιογκα: Η σύνδεση της συνείδησης της απειροελάχιστης ζωντανής οντότητας με το Υπέρτατο Ον, τον Κρίσνα.

Γιογκα-μαγια: η εσωτερική δύναμη του Κυρίου, η οποία Τον κρύβει από τους μη αφοσιωμένους υπηρέτες.

Γιογκι: κάποιος που ασκείται στο *γιογκα*.

Γκανντάρβα (οι): κάτοικοι των ουράνιων πλανητών, θεσπέσιοι μουσικοί και

τραγουδιστές.

Γκαρούντα: το γιγαντιαίο πουλί που μεταφέρει τον Κύριο Βίσνου.

Γκιανι: κάποιος ο οποίος ασχολείται με την καλλιέργεια της γνώσης, ιδιαίτερα μέσω φιλοσοφικών εικασιών. Όταν ο *γκιανι* φτάσει στην τελειότητα εγκαταλείπεται στον Κρίσνα.

Γκοπι (οι): οι βοσκοπούλες της Βρινντάβανα, φίλες του Κυρίου Κρίσνα.

Γκουρου: πνευματικός δάσκαλος.

Γκριχαστα: οικογενειάρχης, μία από τις τέσσερις πνευματικές τάξεις του συστήματος *βαρνασραμα-νταρμα* (βλ. λέξη).

Εκαντασι: ημέρα νηστείας, δύο φορές τον μήνα, με σκοπό την αυξημένη ενθύμηση του Κρίσνα.

Κανταμπα: δέντρο με στρογγυλά κίτρινα άνθη, που συναντάται κυρίως στη Βρινντάβανα.

Καρμα: 1. η δράση γενικώς, η οποία επισύρει μια αντίδραση. Συνεκδοχικώς, και η επακόλουθη αντίδραση. 2. υλική δράση, η οποία τελείται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των γραφών και η οποία αποφέρει υλικά κέρδη σε αυτή τη ζωή ή προαγωγή στους ανώτερους πλανήτες μετά θάνατον.

Καρμι: ο εργαζόμενος με σκοπό την απόλαυση.

Κουνκουμα: αρωματισμένη κοκκινωπή σκόνη, που την πετούν στο σώμα προσώπων άξιων λατρείας.

Κσατρια: (κυριολεκτικά, *κσι*: καταστροφή, συμφορά + *τρι*: σωτηρία, προστασία. Άρα, *κσατρια* ήταν εκείνος ο οποίος προστάτευε τους πολίτες από τις συμφορές) μία από τις τέσσερις *βαρνα* του συστήματος *βαρνασραμα*: η διοικητική και στρατιωτική τάξη.

Κωμουντι: ιδιαίτερα αρωματικό λουλούδι, στις όχθες του ποταμού Γιαμούνα.

Κωστουμπα: πολύτιμο πετράδι που φορά γύρω στον λαιμό Του το Υπέρτατο Πρόσωπο της Θεότητας.

Λιλα: διασκέδαση.

Μαγια: (κυριολεκτικά *μα*, μη, δεν + *για*, αυτό) αυτό που δεν είναι, το μη ον, η πλάνη. Η εξωτερική ενέργεια του Κυρίου, η οποία καλύπτει το ζωντανό ον και δεν του επιτρέπει να κατανοήσει την Απόλυτη Αλήθεια.

Μαγιαβαντι: ιμπερσοναλιστής, μηδενιστής, οπαδός της άποψης ότι τελικώς ο Θεός είναι άμορφος και χωρίς προσωπικότητα.

Μαντρα: υπερβατική ηχητική δόνηση.

Μαχα-μαντρα: (μέγα *μαντρα*) το μέγα *μαντρα* της απελευθέρωσης, *Χαρε Κρισνα, Χαρε Κρισνα, Κρισνα Κρισνα, Χαρε Χαρε / Χαρε Ραμα, Χαρε Ραμα, Ραμα Ραμα, Χαρε Χαρε*.

Μουκούντα: ο Κύριος Κρίσνα, ο οποίος απονέμει απελευθέρωση και του οποίου το χαμογελαστό πρόσωπο είναι σαν λουλούδι *κουνντα*.

Μουκτι: απελευθέρωση.

Μπαγκαβαντ-γκιτα (το θεϊκό τραγούδι): το ιερό βιβλίο που καταγράφει τη διδασκαλία του Κυρίου Κρίσνα στον φίλο Του Αρτζούνα, στο πεδίο της μάχης του Κουρουκσέτρα.

Μπακτα: αφοσιωμένος υπηρέτης.

Μπακτι-γιογκα: το *γιογκα* της αφοσίωσης στον Κύριο. Η προσφορά υπηρεσίας αφοσίωσης και αγάπης στον Κύριο.

Μπράμα: το πρώτο πλάσμα της δημιουργίας. Ο ημίθεος, ο υπεύθυνος για την υλική κατάσταση της αγαθότητας.

Μπραμαν: το απρόσωπο γνώρισμα της Απόλυτης Αλήθειας.

Μπραμανα (οι): η ανώτατη από τις τέσσερεις τάξεις του συστήματος κοινωνικής οργάνωσης *βαρνασραμα-νταρμα* (βλ. λέξη). Η νοήμων τάξη, που είναι υπεύθυνη για την καλλιέργεια της βεδικής γνώσης.

Μπραμα-σαμχιτα: πανάρχαιο λογοτεχνικό έργο με τις προσευχές του Κυρίου Μπράμα στον Γκοβίντα, τον Κύριο Κρίσνα· χαμένο επί αιώνες, ξαναβρέθηκε σε έναν ναό στη νότια Ινδία από τον Κύριο Τσετάνια.

Μπραματζιοτι: η λάμψη που εκπορεύεται από το σώμα του Κρίσνα.

Μπραματσαρι: άγαμος σπουδαστής, που βρίσκεται υπό την καθοδήγηση του πνευματικού δασκάλου.

Ντεβα: ημίθεος ή αφοσιωμένος υπηρέτης.

Πάννταβα: οι πέντε γιοι του Βασιλιά Πάνντου: ο Γιουντιστίρα, ο Αρτζούνα, ο Μπίμα, ο Νακούλα και ο Σαχαντέβα.

Παραμάτμα: η Υπέρτατη Ψυχή, η εντοπισμένη διάσταση του Υπερτάτου Κυρίου μέσα στην καρδιά όλων των ζωντανών όντων.

Παριτζατα: λουλούδι που απαντάται μόνο στους ουράνιους πλανήτες.

Πραναγιαμα: οι γιογκικές ασκήσεις αναπνοής.

Πρασανταμ: τροφή η οποία προσφέρεται στον Κρίσνα, αποκτά πνευματικό χαρακτήρα και εξαγνίζει το ζωντανό ον που την τρώει.

Ρασα: η γλυκιά σχέση μεταξύ του Κυρίου και των ζωντανών όντων.

Υπάρχουν πέντε κύριες σχέσεις: ουδέτερη σχέση (*σαντα-ρασα*), σχέση υπηρέτη (*ντασια-ρασα*), σχέση φίλου (*σακια ρασα*), γονική σχέση (*βατσαλια-ρασα*) και συζυγική σχέση (*μαντουρια-ρασα*).

Ρασα-λιλα: η υπερβατική διασκέδαση του Κυρίου Κρίσνα όταν χορεύει με τις

γκοπι.

Σαμαντι: έκσταση, απορρόφηση στη συνείδηση του Θεού.

Σανκιρτανα-γιαγκια: η καθορισμένη θυσία για την εποχή του Κάλι, την *καλι-γιουγκα*: δηλαδή, το ομαδικό ψάλσιμο των αγίων ονομάτων, της δόξας και των διασκεδάσεων του Υπερτάτου Προσώπου της Θεότητας.

Σαννιασα: η τάξη της απάρνησης, απαλλαγμένη από οικογενειακές σχέσεις και στην οποία όλες οι δραστηριότητες είναι αφιερωμένες αποκλειστικά στον Κρίσνα.

Σαστρα: οι εξ αποκαλύψεως γραφές.

Σιαμασούννταρα: (*σιαμα:* μαύρος + *σουνταρα:* πολύ όμορφος) ένα όνομα της αρχικής μορφής του Κυρίου Κρίσνα.

Σίβα: ημίθεος υπεύθυνος για την κατάσταση της άγνοιας και για την καταστροφή του υλικού σύμπαντος.

Σιντι: μυστική γιογκική δύναμη, τελειότητα.

Σουνταρσανα: ο τροχός που είναι προσωπικό όπλο του Κυρίου Βίσνου ή Κρίσνα.

Σουντρα: εργάτης ή τεχνίτης. Η τέταρτη κοινωνική τάξη στο σύστημα *βαρνασραμα-νταρμα* (βλ. λέξη).

Σριμαντ-Μπαγκαβαταμ: το λαμπρότερο πετράδι της βεδικής γραμματείας, η άσπιλη *Πουρανα*, ο ώριμος και γλυκός σαν νέκταρ καρπός του δέντρου της βεδικής γνώσης.

Ταπασια: ασκητικότητα.

Τίλακα: σημάδι από κίτρινο πηλό, που διακοσμεί το πρόσωπο του Κρίσνα και των αφοσιωμένων υπηρετών Του.

Τουλασι: αγνή αφοσιωμένη υπηρέτης του Κυρίου. Στον υλικό κόσμο εμφανίζεται με τη μορφή ενός φυτού. Είναι πολύ αγαπητή στον Κύριο Κρίσνα και τα φύλλα της προσφέρονται στα λωτοειδή Του πόδια.

Τσετάνια Μαχαπραμπού: ενσάρκωση του Κρίσνα που εμφανίσθηκε το 1486 στη Ναβαντβίπα της Δυτικής Βεγγάλης και εγκαινίασε την ομαδική ψαλμωδία του *μαχα-μαντρα*. Είναι η πλέον μεγαλόψυχη ενσάρκωση, επειδή προσφέρει με γενναιοδωρία αγάπη για τον Θεό.